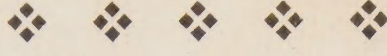
ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್ ಪೆರ್ಮುದೆ
ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ ಶಾಂತಿಪುರ

ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

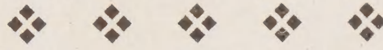

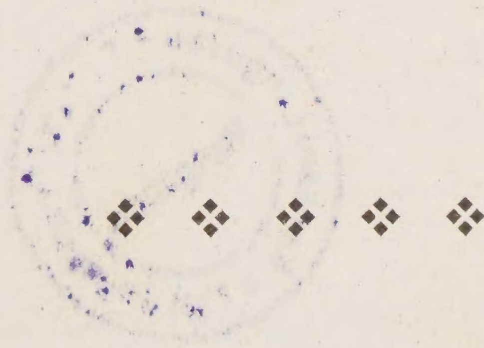
ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ
ಶಾಂತಿಪುರ

ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರುಸ್
ಪೆರ್ಮುದೆ

2001

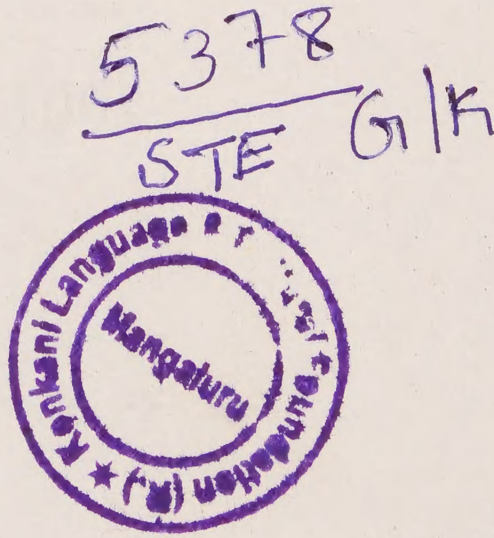
ಮಾಸ್ಟರ್ ಮೀಡಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ್
ಮಂಗ್ಳುರ್ – 575 001

AMCHI KONKANI SMASKRUTI

A collection of articles on Konkani Culture, Collected by Maurice D'Sa and Stephen Quadros, Published by Master Media Prakashan, 2nd Floor, Vamanashram Bldg., G.H.S. Cross Road, Mangalore - 575001

Publisher :
Master Media Prakashan
2nd Floor, Vamanashram Bldg.,
G.H.S.Cross Road, Mangalore - 575001

Printer :
Brilliant Colour Process
C-17, Industrial Estate,
Yeyyadi, Mangalore - 575 008
Ph : 218092, 217897

Cover Design :
Brilliant Colour Process

First Edition :
20 August, 2001

Price : Rs. 200/-

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೊಗುಳ್ ವಿಲ್ಫಿ ರೆಬಿಂಬಸಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಯನ್ ಪಂಗ್ಡಾ ದ್ವಾರಿಂ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಯಂಗ್‌ಸ್ಟರ್ಸ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಘಟನಾ ದ್ವಾರಿಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕಾಯ್ ಸಾಚಾಚ್ಯಾರ್ಕ್ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ನಿರಂತರ್ ಪ್ರೇತನಾಂಕ್ ಮಾನ್ ಬಾಗವ್ನ್ ಹಿ ಕೃತಿ ಗೌರವಾನ್ ಅರ್ಪಿಲ್ಯಾ.

ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸುದ್ರಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೆಂ ಹರ್ಯೆಕ್ ಬಾಳ್ಯೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಥಾವ್ನ್ಂಚ್ ಎಕೆ ಭಾಶೆಕ್ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮತಾ. ಸಂಸಾರಾಚೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ದೆಕ್‌ಲ್ಲೆ ಪಯ್ಲೆ ಘುಡಿಯೆಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯೊ ಗರ್ಜೊ ಹೆರಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಕರುಂಕ್ ತೆಂ ಪೆಚಡ್ತಾ. ಸುರ್ವೆರ್ ತಾಚಿ ಭಾಸ್ ರಡ್ಣೆಂ ಮಾತ್ರ್. ಪುಣ್ ತೆ ಭಾಶೆಕ್ ಕೋಣ್‌ಚ್ ಮಾಂದಿನಾ ದೆಕುನ್ ಹೆರಾಂನಿ ಮಾಂದ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ತೆಂ ಬಾಳ್ಯೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾ. ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಉಸ್ಕ್ಯಾರ್ ಆವಯ್ನ್ ಉಚಾರ್ಚೊ ಹರ್ಯೆಕ್ ಶಬ್ದ್ ಜಿಕುನ್ ಧರ್ನ್ ತಾಚೊ ವಾಪರ್ ಕರುಂಕ್ ಶಿಕ್ತಾ. ಕೊಣೆಂಚ್ ಶಿಕಯ್ನಾಸ್ತಾನಾಂಚ್ ತಾಚಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊನ್ ಜಾತಾ. ತಿಚ್ ತಾಚಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್.

ಆಮ್ಕಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆವಯ್ಚೆ ಪಾಸ್ಲೆಂತ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್. ತೆ ಭಾಶೆನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ನೆಂಟ್ಯಾಪಣಾಥಾವ್ನ್ ಜಾಂಟ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಪಾಯ್ಲಾಂ. ಆಮ್ಚಿ ಸುರ್ವಿಲಿ ಜಿಣಿ ತೆ ಭಾಶೆಂತ್ ಆಮಿ ಖರ್ಚಿಲ್ಯಾ. ಆಮ್ಚಿ ಮತ್ ತೆ ಭಾಶೆನ್ ಆಮಿ ವಾಡಯ್ಲ್ಯಾ. ದೆಕುನ್ ತಿ ಭಾಸ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಮೊಗಾಚಿ, ಲಾಗ್ಶಿಲಿ ಆನಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯೆಚಿ. ಹೆ ಭಾಶೆಥಂಯ್ ಆಮಿ ಅಭಿಮಾನ್ ಭೊಗ್ಚೊ ಸೊಡ್ನ್ ಭಾಶೆಚೆಂ ಲ್ಹಾನ್‌ಪಣ್ ಆಂಗಾರ್ ವೊಡ್ಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್.

ಇತ್ಲ್ಯಾಕೀ ಭಾಸ್ ಆಸ್ಚಿ ಆಪ್ಣಾಚಿಂ ಚಿಂತ್ನಾಂ, ಅತ್ರೆಗ್, ಆಶಾ. ಅಪೇಕ್ಶ್ಯಾ ಪೆಲ್ಯಾಕ್ ಕಳಿತ್ ಕರ್ಚೆ ಪಾಸತ್. ಸಮಾಜಿಕ್ ವೆವಹಾರಾಂತ್ ಗಿನ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಸಂಸೊದ್ ವಾಡ್ತಾಸ್ತಾನಾ ತ್ಯಾಚ್‌ಪರಿಂ ಭಾಶೆಚಿಯಿ ಅದಿಕ್ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ತಾ. ಭಾಸ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಫೊಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಬರಿಂ ನ್ಹಂಯ್. ತಿ ಘೊಳೊನ್, ವ್ಹಾಳೊನ್ ವೆತಾ. ವಿಕಾಸಿತ್ ಜಾತಾ. ಜಿ ಭಾಸ್ ವೆಳಾ-ಕಾಳಾ ತೆಕಿದ್ ಬದ್ಲೊನ್ ವಾಡನಾ, ತಿ ವೆಗಿಂಚ್ ಆಳ್ಸೊನ್ ವೆತಾ.

ಹರ್ಯೆಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಏಕ್ ಭಾಸ್ ಆಸಾಚ್ ಆನಿ ಜರ್ ಹಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಿವಂತ್ ಉರೊನ್ ವೃದ್ದಿ ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್ ಭಾಶೆಚಿ ಉದರ್ಗತ್ ಗರ್ಜ್. ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಾಜ್ಞಾಂನಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ 'ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ವಾಹನ್', ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಭಾಶೆ ಮಾರಿಫಾತ್ ಎಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಮಾಜಿಚೆ ಸಾಂದೆ ಎಕಾಮೆಕಾ ಒಳ್ಕತಾತ್, ಎಕ್ವಟ್ಟಾತ್, ಎಕಾಮೆಕಾ ಸಮ್ಜತಾತ್, ಶಿಕ್ತಾತ್ ಆನಿ ಶಿಕಯ್ತಾತ್.

ಹರ್ಯೆಕ್ ಭಾಸ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ತಶೆಂ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ಎಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೊ ಪಾಟಿಂಬೊ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಕಲಾ ಸಾಂಗಾತಾ ವೆತಾ ಆನಿ ತಾಚಿ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಆಸ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ಸುದಾರಣ್ ವಾ ಭಲಾಯ್ಕೆಚೆಂ

ಟ್ಟ್ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾ. ಜರ್ ಹ್ಯೊ ಮೂಳ್ ಗಜಾಲಿಚ್ ದಂಡಳ್ಯೊ, ತ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್
ಕ್ಸಾಣ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ್‌ಚ್ ನಾಸ್ ಜಾತಾ.

ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ್ ಏಕ್ ಜಿವಾಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ತಿ ನಾನಾಂತ್ಯಾ ವಿಘ್ನಾಂತ್
ನಿ ಖಿರ್ಗಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಲಿ ತರೀ ಆಜ್ ತಿ ಉಂಚಾಯೆಚ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಕ್ ಚಡತ್
ಸಾ. ಹೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜಿಂತ್‌ಯಿ ದರಬಸ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ದಾಯ್ಜ್ ಭರೊನ್ ಆಸಾ.
ಂ ವಳ್ವಳೊನ್ ಆಳ್ವೊನ್ ವಾ ಪಾಲ್ವೊನ್ ವಚೊಂಕ್ ಸೊಡಿನಾಯೆ. ಬಗಾರ್ ತಾಚೊ
ಪರ್ ಕರ್ನ್ ಜಿವಾಳ್ ದವ್ರಿಜೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ದೇಶಾಂನಿ ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೊ ಮೋಗ್ ಬರೊಚ್
ಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ತಾಂಣಿ ತಾಂಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಆಮೊಲಿಕ್ ದಾಯ್ಜಾಚೆಂ ಮೋಲ್
ರ್ಕೆಂ ಸರ್ವ್ಜೊನ್ ತಾಕಾ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಾಟೆರ್
ಳಾದಿಕ್ ಮೇಟ್ ಕಾಡ್ಲಾಂ. ಪುಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ ತಶೆಂ ಆಮ್ಚೆ ಸಮಾಜಿಂತ್
ಸಲೊ ವಾವ್ರ್ ಉಣೊ. ಆಮ್ಚೆ ಭಾಶೆಚಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಉದರ್ಗತಿ ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್
ರಯ್ಲೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ದಾಯ್ಜಾಚೆಂ ವಯ್ಜ್ಞಾನಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಭೋವ್
ಕಡ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಅಸಲೊ ವಾವ್ರ್ ಖಾಸ್ಗಿ ವೆಕ್ತಿಂನಿ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಾಸ್ ಭಾಶೆಚೆ ಉದರ್ಗತೆ
ಾತಿರ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ತ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾನ್ ಮೆಳೊನ್ ಕರುಂಕ್‌ಜಾಯ್.
ವಳ್ ಮಾತ್ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಚಳ್ವಳೆಚೆಂ ಏಕ್ ರೂಪ್ ಯೆತಾ. ಆನಿ
ೆಂ ಎಕೆ ಭಲಾಯ್ಕೆಭರಿತ್ ಸಮಾಜಿಚೆ ವಾಡಾವಳಿಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾತಾ.

ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಪಾಸುನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ
ಪ್ರದೇಶಿಕ್ ವಿಸ್ತರಾವರ್ವಿಂ, ಭೊಂವ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ-ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ
ಪ್ರಬಾವಾವರ್ವಿಂ, ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಪ್ರಬಾವಾವರ್ವಿಂ, ಜಾತಿ-ಕಾತಿಚ್ಯಾ
ವೈವಿದ್ಯಾಂವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ವಿಸ್ತರಾಯ್ ಅಟಾಪುಂಕ್ ಕಶ್ಟ್.
ಭಾರತಾಚೆ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳಿಚೆ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ವಿಸ್ತಾರೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಾಂತ್
ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಾಡಯ್ಲ್ಯಾ
ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಯ್ಶೆಂ ಕೆಲಾ. ಆಜ್ ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಭಾಶೆಕ್ ಫುಡೆಂ
ವ್ಹರ್ಚಿ ಆನಿ ತಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಯ್ಶೆಂ ಕರ್ಚಿ ಜವಬ್ದಾರಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚೆರ್
ಆಸಾ.

— ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ

ಸಂಪಾದಕ್, ಕಾಣಿಕ್

ಲ್ಹಾಂಲ್ಹಾನ್ ಹಾತಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್

ಆಮಿ ಕೋಣ್ ಜಣಾಂ? ಆಮ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಖಂಚಿ? ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನೆಣಾಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವಾರ್ಯಾರ್ ಧಲ್ಚ್ಯಾ ಚಿವ್ಯಾ ಬರಿಂ ಹಾಂಗಾಥಾವ್ನ್ ಥಂಯ್ ಧಲೊನ್ ಆಸ್ಚೆಂ. ಆಮಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಣಾಂ, ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಬಲಿಷ್ಟ್ ವಾಂಟೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಅಭಿಮಾನಾಚಿ ಗಜಾಲ್ ಜಾಯ್ಜೆ.

ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ತೆಂ ನಾ, ಹೆಂ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಆಯ್ಕೊನ್ ಕಾನ್ ದಾಡ್ಡೆಲ್ಯಾತ್. ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಭರೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆವಿಶಿಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ ಅಜ್ಞಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆರ್ ಥಾಪುಂಕ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಂಕಾರಾಚೆಂ ಪ್ರತೀಕ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೊಗ್ತಾ.

ಲ್ಹಾಂಲ್ಹಾನ್ ಹಾತಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಎಕಾ ಮನಾನ್ ವಾವುರ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂಯ್ ಬರೆಂ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸತ್ ಗಜಾಲ್ ಮಾವ್ರಿಸಾನ್ ಆನಿ ಹಾಂವೆಂ ಸಬಾರ್ ತೆಂಪಾ ಥಾವ್ನ್ ಮತಿಂತ್ ದವರ್ನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ಯೆವ್ಜಣ್ ಆತಾಂ ಕಾರ್ಯಾರುಪಾಕ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಶಿಂ ಸೊಂಪ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಕರ್ಚಿ ಆಮ್ಚಿ ಆಶಾ ಆತಾಂ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ. ಉದಾರ್ ಮನಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೊ ಆಧಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಹಾಕಾ ಪಾಟಿಂಬೊ.

ಆವ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಭಾಗ್ ತುಜ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಆಸಾ. ಬ್ರಿಲಿಯಂಟ್ ಕಲರ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗಾಚ್ಯಾ ಸುನಿಲ್ ರೇಗೊಚೊ, ಸ್ಟೀವನ್ ಪಿರೇರಾಚೊ ನಿರಂತರ್ ಸಹಕಾರ್ ಹೊಗ್ಳಿಕೆಕ್ ಫಾವೊ ಜಾಲ್ಲೊ. ಮ್ಹಜಿ ತುಜಿ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ನ್ ತಿಚೆ ವಿಶಿಂ ಅಭಿಮಾನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಭರೊಂಕ್ ಹೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಸಹಾಯಕ್ ಜಾತೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚಿ ಆಮ್ಚಿ ಆಶಾ. ಸುಂಕ್ಡಿ ಲೇಖನಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಲೇಖಕಾಂಕ್ ವಂದನ್ ಪಾಟಯ್ತಾಂವ್. ಮುಖಾರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೃತಿಯಾಂಕ್ ತುಮ್ಚೊ ಆಧಾರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

— ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರುಸ್ ಪೆರ್ಮುದೆ

ಗ್ಲ್ಯಾಡಿಯೋಲಸ್, ಡೌನ್ ಟೌನ್

ವ್ಯಾಸನಗರ್, ಬಿಜೈ,

ಮಂಗ್ಳುರ್ - 575004

ಸೂಂಡಾವಳ್

ಕೊಂಕಣ್ ಭುಂಯ್, ಭಾಸ್, ಲೋಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

•ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ

ಕೊಂಕಣ್ ಭುಂಯ್

ಭಾರತಾಚೆ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆರ್ ಫಡ್ಲಾಕ್ ಅರ್ಬಿ ದರ್ಯೊ ಆನಿ ಮುಡ್ಲಾಕ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ದೊಂಗ್ರಾಮಧೆಂ ವಿಸ್ತಾರ್ ಸುವಾತೆರ್ ಸೊಭೊನ್ ಆಸಾ. ಆಮ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲೊ ಸೊಭಿತ್ ಗಾಂವ್–ಕೊಂಕಣ್. ಹೊ ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಚ್ಯಾ ಸಂಯ್ಯಾಂತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಉಚಾಂಬಳಾಯೆನ್ ವಯ್ರ್ ಆಯ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಭೂವಿಜ್ಞಾನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಂನಿ ರುಜು ಕರ್ನ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ಡೊ| ವುಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲ್ಯಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಭೂಗರ್ಭಾಚ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿನ್ ಮೆಸಪೊಟೆಮಿಯಾ ಥಾವ್ನ್ ರಾಜಸ್ಥಾನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾರೀಕ್ಸಾಣೆನ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಕರ್ನ್ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಆನಿ ಮೆಸಪೊಟೆಮಿಯಾ ಅಖಂಡ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಯ್ಲಾಂ.

ಅಖ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಾಚೊ ವಿಸ್ತಾರ್ ಅರ್ಬಿ ದರ್ಯೊ ಆನಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ದೊಂಗ್ರಾ ಮಧೆಂ ಬಡ್ಗಾಂತ್ 'ಧಮನ್‌ಗಂಗಾ' ನಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ತೆಣ್ಕಾಚ್ಯಾ ಗಂಗಾವಲ್ಲಿ ನಂಯ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಆಸ್ಚಿ ಭುಂಯ್ ಕೊಂಕಣ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಕನ್ನಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಶೋಧಕಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕೊಂಕಣ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯೊ ಗಡಿ ಅಶ್ಯೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ತೆಣ್ಕಾಕ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ರಾಜ್ಯಾಂ. ಉದೆಂತಿಂತ್ ಧನಕಟಕ, ಬಡ್ಗಾಕ್ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ ಆನಿ ಅಸ್ತಮ್ತೆಕ್ ಅರ್ಬಿ ದರ್ಯೊ.

ಆನ್ಯೆಕ್ಲೊ ಸಂಶೋಧಕ್ ಜೋಸ್ ನಿಕೊಲಾ ಡಾ ಪೊನ್ಸೆಸ್ಕಾಚ್ಯಾ 'Historical and Archeological Sketches of the City of Goa', 1873 ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಅಖ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಸಾತ್ ವಿಭಾಗ್ ಅಶೆ ದಿಲ್ಯಾತ್ 1. ಕೇರಳ, 2. ತುಲುಂಗ್ (ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚೆ ತೆಣ್ಕಾ ಭಾಗ್), 3. ಗೋವಾ ರಾಷ್ಟ್ರ (ಆತಾಂಚೆಂ ಗೊಂಯ್ ಆನಿ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆ ಬಡ್ಗಾ ಭಾಗ್), 4. ಕೊಂಕಣ (ರತ್ನಗಿರಿ, ಸಾವಂತ್‌ವಾಡಿ, ಕೊಲಬಾ ಆನಿ ಜೆಂಜೀರಾ ದೇಶಿ ರಾಜ್ಯ) 5. ಕರಲಟ 6. ವರಲಟ (ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಗುಜರಾತಾಚೊ ತೆಣ್ಕಾ ವಾಂಟೊ), 7. ಬಾರ್ಬರಾ (ಕಾತ್ಯಾವರಾಚೆ ದೊಂಗ್ರಿ ಭಾಗ್)

ಪುರಾಣಾಂನಿ ಕೊಂಕಣ್

ಕೊಂಕಣಾವಿಶಿಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಪುರಾಣ್ ಗ್ರಂಥಾಂನಿಯಿ ಜಾಯ್ತೊ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಪರ್ನ್ಯಾ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಾಂತ್ ಕೊಂಕಣ್ 'ಶೂರ್ಪರಕ' ಮ್ಹಣ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಜಾತಾ. ಮಹಾಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಶಾಂತಿ ಪರ್ವಾಂತ್ ಹೊ ಪ್ರದೇಶ್ ಪರಶುರಾಮಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಸಾ. ವರಾಹಮಿಹಿರ್ ಹಾಚ್ಯಾ 'ಬೃಹತ್ ಸಂಹಿತಾ' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ದರ್ಯಾದೆಗೆಚೊ

ೀಶ್ ಮ್ಹುಣ್ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಅಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಕವಿ ದಂಡಿಚ್ಯಾ 'ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ'
ಾಂತುಂ ಹ್ಯಾ ಭಾಗಾಕ್ ಕೊಂಕಣ ಮ್ಹುಣ್‌ಚ್ ನಾಂವ್ ಅಸಾ. ಕಾಳಿದಾಸಾಚ್ಯಾ
ರಘುವಂಶ' ಕಾವ್ಯಾಂತ್ ರಘು ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್ ಕೊಂಕಣ್ ಜಿಕ್ಲ್ಯಾಚೊ ವಿವರ್
ಮಿತಾ. 'ಪ್ರಪಂಚ ಹೃದಯ' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸಪ್ತ ಕೊಂಕಣಾಚಿಂ
ಾಂವಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್ 1. ಕೂಪಕ್ 2. ಕೇರಳ 3. ಮೂಶಿಕ್ 4. ಆಲುವ 5. ಪಶು
. ಕೊಂಕಣ ಆನಿ 7. ಪರಕೊಂಕಣ. ತಮಿಳ್‌ಭಾಶೆಚ್ಯಾ 'ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ' ಕೊಂಕಣಾಚೊ
ೈಭವ್ ವಿವರಿತಾ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚೊ ಸ್ಟ್ರಾಬೊ ನಾಂವಾಚೊ ರೋಮಿ
ೂಗೋಳ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಜ್ಞಾನ್ ಹ್ಯಾ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ತಡಿಕ್ 'ಕೊಮಕ್ವಿ' ಮ್ಹುಣ್ ಆಪಯ್ಲ್ಯಾಂ.

ಕೊಂಕಣಾಚೊ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಇತಿಹಾಸ್

ಕ್ರಿ. ಪೂ. 200 ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 14 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಪರ್‌ಯಾಂತ್ ಶಿಲಾಹಾರ ವಂಶಾಚೆ
ಾಯ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತೆಚ್ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಖರೆ ರಾಯ್
ಮ್ಹುಣ್ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. 100 ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 400
ಪರ್ಯಾಂತ್ ಭೃತ್ಯಾಸ್ ರಾಯ್, ಕ್ರಿ. ಶ. 400 ಥಾವ್ನ್ 600 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕದಂಬ
ರಾಯ್, ಕ್ರಿ. ಶ. 578 ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 767 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾದಾಮಿಚೆ ಚಾಲುಕ್ಯ
ರಾಯ್, ಕ್ರಿ. ಶ. 754 ಥಾವ್ನ್ 973 ಪರ್ಯಾಂತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ್, ಕ್ರಿ.ಶ. 973 ಥಾವ್ನ್
1189 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಯ್, 1103 ಥಾವ್ನ್ 1300 ಪರ್ಯಾಂತ್
ದ್ವಾರ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಯ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1336 ಥಾವ್ನ್ 1469
ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿಜಯನಗರಾಚ್ಯಾ ರಾಯಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಯ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1460 ಇತ್ಲ್ಯಾಕ್ ಗೋವಾ ದಖ್ಖಿನಿ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ಖಾಲ್ ಆಯ್ಲೆಂ.
1500 ಇತ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಬಿಜಾಪುರ್ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ. ಕ್ರಿ.
ಶ.1510 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಾಚೊ ತೆಣ್ಕಾ ವಾಂಟೊ ಆನಿ ಗೊಂಯ್
ಸ್ವಾಧೀನ್ ಕೆಲೆಂ. ಕ್ರಿ.ಶ. 16ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಬೆದ್ನೂರ್‌ಚ್ಯಾ ಕೆಳದಿ ರಾಯಾಂನಿ ಕೆನರಾ
ಜಿಕ್ತಚ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1762ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಹೈದರ್‌ಆಲಿನ್ ಬೆದ್ನೂರ್ ಜಿಕ್ತಾಸರ್ ತೆ ಬಳ್ವಂತ್
ಉರ್ಲೆ. ಹೈದರ್‌ಆಲಿನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಬಂದರ್ ಉಘಡ್ನ್ ಲತೀಫ್ ಆಲಿ ಬೆಗಾಕ್
ಝುಜಾ ತಾರ್ವಾಂಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ಕೆಲೊ. ಹೈದರ್‌ಆಲಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚೊ ಪೂತ್ ಟಿಪ್ಪು
ಸುಲ್ತಾನ್ ಪದ್ವೆಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1799ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಚಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಚವ್ಥ್ಯಾ ಅಂಗ್ಲೋ-
ಮೈಸೂರ್ ಝುಜಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೆನರಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಖಾಲ್ ಆಯ್ಲೆಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್

ಬಡ್ಡ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ತೆನ್ಕಾಚ್ಯಾ ಪೊಂತಾರ್ ಅಸ್ಚ್ಯಾ
ರಾಮೇಶ್ವರಾಕ್ ಯಾತ್ರಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‌ಲ್ಲೆ ತೆ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಶಾರ್

ಜಾತಾಲೆ. ತೆ ಕೊಂಕಣ್ ಗಾಂವಾಚಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ಪಳೆವ್ನ್ ವಿಜ್ಮಿತ್ ಜಾಲೆ. ತಾಂಚೆಂ ಗಾಯಾನ್ ಆನಿ ನಾಚ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಪಿಶಾರ್ ಪಡ್ಲೆ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ಭಕ್ತ್ ಪಳೆವ್ನ್ ರಾಮೇಶ್ವರಾಕ್ ವೆಚಿ ಆಲೋಚನ್ ತಾಣಿಂ ಸೊಡ್ಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಾಂತ್‌ಚ್ ಕಾಯಾಮ್ ಉರ್ಲೆ. ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್‌ಯೀ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣೊನ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾತ್.

ಹ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಕೊಂಕಣ್ ರುಚೊಂಕ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾರಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿಂಚ್ಯಾ ಭಾಶೆಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತ್ ವಾಂಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತ್ ಭಾಶೆಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾಲೆಂ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಎಕಾಮೆಕಾ ಭರ್ಸಾತಾನಾ ತಾಂಚಿ ಭಾಸ್‌ಯೀ ಭರ್ಸಾಲಿ ಆನಿ ನವಿಚ್ ಏಕ್ ಸೊಭಿತ್ ಭಾಸ್ ಜಲ್ಮಾಲಿ. ತಿ ಆಸಾ ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ.

ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಪರಿಷ್ಕರಣ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ಅಂಗದೇಶ್-ವಿಹಾರಿ (Bihari), ವಂಗ-ಬಂಗಾಲಿ, ಕಾಮರೂಪ-ಆಸ್ಸಾಮಿ, ಕಳಿಂಗ-ಒರಿಯಾ, ಚೋಳ-ತಮಿಳು, ಚೇರ-ಮಲೆಯಾಳಿ, ತೌಳ-ತುಳು, ಕೊಂಕಣ-ಕೊಂಕಣಿ ಅಶೆ ಭಾಶೆ ಪ್ರಭೇದ್ ಜಾಲೆ. ಹಾಂತುಂ ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳ, ಕೊರವ ಭಾಸೊ ದ್ರಾವಿಡ ಮುಳಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯೊ. ಭಾರತ್ ಖಂಡಾಚ್ಯಾ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ ದಿಶಾಂನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಳಾಚೆ ಭಾಶಾ ಪ್ರಭೇದ್ ಪ್ರಯೋಗಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ. ಪ್ರಾಕೃತೀ ಮುಳಾಂತ್ ವಾಡೊನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಚ್ಯಾ ಸಂಸರ್ಗಾಂತ್ ಫುಲ್‌ಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ.

ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ರಾಜ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಶಿಲಾಹಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕದಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಯ್ ಘುರಾಣ್ಯಾಂಚಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ವೆವಾಹಾರಾಕ್ ತೇ ಕನ್ನಡ ವಾಪಾರ್ತಾಲೆ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಜೆದ್ನಾಂ ಗೊಂಯ್ ಜಿಕ್ಲೆ ತೆದ್ನಾಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸೈನಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಮಿಶೊನರಿಯಿ ಆಯ್ಲೆ. 1542 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸಾಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆರ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಗೊಂಯಾಂ ಯೇವ್ನ್ ವಾವ್ರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ವಾಂಜೆಲ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಕರಿಜೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂಗಾಚಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಭಾಸ್ ಶಿಕಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಗರ್ಜ್ ಸಮ್ಜಾಲೆ. ಪುಣ್ ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ವಿವಾದ್ ಉಬ್ಜೊನ್ 1684 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾಪ್ರುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಾನುನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಸ್ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಜಬರ್ದಸ್ತೆನ್ ಥಾಪ್ಲಿ.

ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ನ್ಹಂಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ವಾಂಜೆಲ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್‌ಚ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಾಂಕಾಂ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಸುಸ್ತಾಲೆಂ.

ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಧೈರ್ ಘೆತ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಾಲಾಂ ಉಘಡ್ಲಿಂ. ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕೊಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಆನಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ವೆವೆಗ್ಳೆಂ ದವರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಗಿಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ದೋನ್ ಥರ್ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ 'ಲಿಂಗ್ವಾ ಕೆನರಿನಾ' ಆನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂನಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ 'ಲಿಂಗ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕಾ' ಮ್ಹಣೊನ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ವೊಲಾಯ್ಲೆಂ.

ಆಜ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ 20 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಉಪ ಭಾಸೊ (Dialects) ಆಸಾತ್. ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ ಹಾಚ್ಯಾ 'The formation of Konkani Language' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಬುಕಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆ 16 ಪ್ರಭೇದ್ ಅಶೆ ಆಸಾತ್. 1. ಭಟ್ಕಳ್ 2. ಚೆಟ್ಟಿಭಾಸ್ 3. ದಾಲ್ದಿ 4. ಫಿರಂಗಿ 5. ಗೋವನೀಸ್ 6. ಗೌಡ ಪ್ರಾಕೃತ್ 7. ಕಾಂಗೊಣಿ 9. ಕಾರ್ವಾರಿ 10. ಖೊಕೆಲಿ 11. ಕೊಂಕ್ಣಿ 12. ಕೊರ್ಲಾಣಿ 13. ಕುಂಡ್ಬಿ 14. ಮೋಪಣ್ 15. ನವಾಯ್ತಿ ಆನಿ ಹೆರ್. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಭೇದಾಂಕ್ 1.ಬಾರ್ದೇಶಿ 2. ಕೊಡ್ಯಾಳಿ 3. ಸಷ್ಟಿ 4. ಮಂಗ್ಳುರಿ 5. ಕೇರಳಿ ಆನಿ 6. ಅಂತ್ರುಜಿ ಕುಡ್ಸಿಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಪ-ಭಾಸಾಂಕ್ 20 ವಯ್ರ್ ಪ್ರಭೇದ್ ಲಾಭ್ತಾತ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬಾಮಣ್ ಆನಿ ಚಾರೊಡ್ಯಾಂನಿ ಉಲಂವ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ್, ಹಂಗಾರ್‌ಕಟ್ಟಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಸಬಾರ್ ವಾಂಟೆ-ಫಾಂಟೆ ಆಸಾತ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್

ಭಾರತಾಚೆ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆಚೆ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ರತ್ನಗಿರಿ, ಸಾವಂತ್‌ವಾಡಿ, ಗೊಂಯ್, ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡ್, ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ್, ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಿ ಲೋಕ್ ಜಿಯೆತಾ. ಸ್ವಭಾವಾನ್ ಖಾಲ್ತೊ. ಮಾಯಾಮೊಗಾನ್ ಚಲ್ತೊ ಆನಿ ಹೆರಾಂಕ್ ಆಧಾರ್ಸುನ್ ವ್ಹಚ್ಯೊ ಹೊ ಲೋಕ್ ಪ್ರಗತಿಪರ್ ಆನಿ ಸಾಹಸಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹಾಂಚೆಂ ಏಕ್ ಚಿತ್ರಣ್ ಹಾಂಗಾ ಆಸಾ.

'ಕೊಂಕ' ಮ್ಹಳೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಂವ್ಚೆ ಆದಿವಾಸಿ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿ ಮ್ಹಣ್ ಆದ್ಲೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಆನಿ ತಮಿಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕರ್ನ್ ಜಾಣ್ತೆ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ತಾಂಚೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಭಾರತಾಚೆ ದಕ್ಷಿಣ್ ಅಸ್ತಮ್ತೆಚೆ ದರ್ಯಾ ತಡಿರ್ 'ಕೊಂಕ' ಮ್ಹಳೆ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆ ಮೂಳ್‌ನಿವಾಸಿ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ದೆಕುನ್ ಹೆ ಭುಂಯ್ಕ್ 'ಕೊಂಕವನ್', 'ಕೊಂಕಣ್' ಮ್ಹಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೆ ಆದಿವಾಸಿ ಗೌಡಿ, ಕುಣ್ಬಿ ಅಶೆ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಹಾಕಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ದಿವ್ಳಾಂನಿ ಆಸ್ಚಿ 'ಪಯ್ಲೊ ಮಾನ್' ಮ್ಹಳಿ ರಿವಾಜ್ ಆಧಾರ್ ದಿತಾ. ಹೆ ರಿವಾಜಿ ಪರ್ಮಾಣೆಂ

ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಶೇಸ್ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಿಂ ಮಾತ್ ಹ್ಯಾ ಆದಿವಾಸಿ ಲೊಕಾಕ್ ದಿವ್ಯಾಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ರೀಗ್ ದೀವ್ನ್ ಮಾನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆಸಾ.

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕಾರ್‌ವಾರ್, ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ಜಲ್‌ಗಾಂವ್ ಆನಿ ಧುಳೆ ಹ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ 'ಕುಂಕುಣ್' ನಾಂವಾನ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಒಳ್ಕತಾತ್.

ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್:

ಉತ್ತರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಗಂಗಾ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ತಡಿರ್ 'ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತಾ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಏಕ್ ಪ್ರದೇಶ್, ಗಂಗಾ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಘಾಂಟೆ ಸರಸ್ವತಿ, ಆನಿ ದ್ರಿಶಡ್ವತಿ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಮುಳಾಚೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೊ. ಹೊ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿಕ್ ಪುಜಾ ಕರ್ತಾಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂಕಾಂ 'ಸಾರಸ್ವತ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಹೊ ಲೋಕ್ ಕೊಂಕಣಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ತೀನ್ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಹೊ ಲೋಕ್ ಹಾಂಗಾ ಪಾವ್ಲೊ. ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ 'ಕುಶಸ್ಥಿಲಿಕಾರ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ದುಸ್ರೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ 66 ಗಾಂವಾಂನಿ ವಸ್ತೆಕ್ ರಾವ್ಲೆ ದೆಕುನ್ ತಾಂಕಾಂ 'ಸಾಸಷ್ಠಿಕಾರ್' ತಿಸ್ರೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ 30 ಗ್ರಾಮಾಂನಿ ರಾವ್ಲೆ ದೆಕುನ್ ತಾಂಕಾಂ 'ತೀಸ್ ವಾಡಿಕಾರ್' ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿಂ ವಸ್ತಿ ಠಾಣಿಂ (66+30) ಸಂಖ್ಯಾನ್ 96 (ಶೆಣವ್) ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಶೆಣ್ವಿ ವಾ ಶೆಣಯ್ ಮ್ಹಣ್‌ಯೀ ಆಪಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ.

ಹ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ್ ರಿಗ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಶಿಕ್ಪಾಂತ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಜಾಲೆ. ಥೊಡೆ ದಿವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಮಾರ್ ಉರ್ಲೆ. ಹಾಂಕಾಂ ಭೊಟ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ವ್ಯಾಪಾರಾ ಸಂಬಂಧಿ ಥೊಡೆ ಸಾರಸ್ವತ್ ಥಾನಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರಾ ಸಂಬಂಧಿ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ 1314, 1367, 1469 ಆನಿ1510 ಇಸ್ವೆಂನಿ ಗೊಂಯಾಂ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ತಾಬೆಂತ್ ಆಯ್ಲೆಂ. ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚಿ ಕರಂದಾಯ್ ಸೊಸುಂಕ್ ನಜೊ ಜಾವ್ನ್ ಜಾಯ್ತೆ ಸಾರಸ್ವತ್ ಹಿಂದು ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಕನ್ನಡಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ. 1510 ಇಸ್ವೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪುದ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಲೋಕ್ ಶೆಂಭೊರಾಂನಿ ಆನಿ ಹಜಾರಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ತಾಂಕಾಂ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ವೊಡ್ನಿ ಯೇತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಆನಿ ಚಡ್ತಾವ್, ಪೊದ್ತುಗೆಜ್ ಜಬರ್ದಸ್ತೆನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕರ್ತಾತ್

ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಘಟ್ಕಿರಿ ಬೊಬಾಟ್ ಉಟ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಭಿಯಾನ್, ಘುರ್ ಭಾಟ್ ಸೊಡ್ನ್
ಬಾರ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಕನ್ನಡಾಕ್ ದೆಂವ್ಲೆ.

ಹಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ವೈಷ್ಣವ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ತಶೆಂ ಹೆರ್ ಕಾರಣಾನ್ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್, ದೈವಜ್ಞಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ (ಸೊನಾರ್), ಕರಾಡೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ (ಪುರೋಹಿತ್) ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಘಾಟ್ ತಾಲುಕಾಂನಿ ಆಸ್ಚೆ ಹವಿಗ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಅಶ್ಯೊ ಉಪಜಾತಿ ಉಬ್ಜಾಲ್ಯೊ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಲ್ವಂತಾಂ:

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ನಾಚಾಕ್ ಆನಿ ಗಾಯನಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲಿ ಏಕ್ ವೆಗ್ಳಿಚ್ ಜಾತ್-ಕಲ್ವಂತಾಂ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಲಾವಂತಾಂ ವಾ ಕಲಾಕಾರ್. ಕಲ್ವಂತಾಂ ಪಯ್ಕಿಯಿ ಜಾಯ್ತಿ ವಿಭಾಗ್ ಆಸಾತ್.

1. ಜಾತ್ತ್ ಕಲ್ವಂತಾಂ - ಹಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಬೊರಿಕಾರ್, ಬಾಂದೊಡ್‌ಕಾರ್, ಶಿರೊಡ್‌ಕಾರ್, ಕಾಕೊಡ್‌ಕಾರ್, ಫತರ್ಪೆಕಾರ್, ನಾರ್ವೆನ್‌ಕಾರ್, ಹನ್ಮನ್‌ಕಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ವಾಂಟೆ ತಾಂತಾಂಚ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ನಾಯ್ಕಿಣಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.
2. ದೆವ್ಲಿ
3. ಅದ್ ಭಕ್ತ (ಅರ್ಧಿಂ ಗುಲಾಮ್)
4. ಭಂದಿ (ಗುಲಾಮ್)

ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ನಾಯ್ಕಿಣಿ ನಾಚ್ಪಾಂತ್ ಆನಿ ಗಾಯಾನಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಲಿಂ. ಹಾಂಕಾಂ ಹಾಡಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಪರಬ್ ಸೊಭಾನಾತ್ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಕಾಜಾರ್ ಘಡಾನಾತ್ಲ್ಲೆಂ. ದಿವ್ಳಾಂತ್ಲಿಂ ಕಾರ್ಯಿಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಲ್ವಂತಾಂಚ್ಯಾ ನಾಚ್ಪಾ ಆನಿ ಗಾಯಾನಾ ಶಿವಾಯ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ದಿವ್ಳಾಂಕ್ ಯಾ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂಕ್ ತಿಂ ತಿಂ ಕಲ್ವಂತಾಂ ಮ್ಹಣ್ ವಾರೀಸ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. ದೆವ್ಲಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಲ್ವಂತಾಂಕ್ ನಾಯ್ಕಿಣಿಂನಿ ಕಿಣ್ಕುಳೆ ಬಾಂದುನ್ ಪಸಂದ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ನಾಚೊಂಕ್ ರಜಾ ನಾತ್ಲ್ಲಿ.

ಕಲ್ವಂತಾಂ ಮಾಸ್ ಖಾತಾಲಿಂ ಆನಿ ಅಮಾಲ್‌ಯೀ ಸೆವ್ತಾಲಿಂ. ಹೆರಾಂ ಸಂಗ್ತಿನ್‌ಯಿ ತಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್ ಸಡಿಲಾಯೆಚೆಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. ತಾಂಚೆಂ ಮುಕೆಲ್ ಕಸಬ್ ನಾಚ್ಪಾಚೆಂ ಆನಿ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೆರ್ ಜಾತಿಚಾಂನಿ ನಾಚ್ಪಾಂತ್ ಆನಿ ಗಾಯಾನಾಂತ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾರ್ ತಾಂಕಾಂಯಿ ಕಲ್ವಂತಾಚಿ ಸಡಿಳಾಯ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದುಬಾವ್ ಉಬ್ಜಾತಾಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೆರ್ ಜಾತಿಚಾಂನಿ ಬಹಿರಂಗ್ ಗಾಯಾನ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ನಾಚ್ ಸೊಡ್ನ್ಚ್ ಸೊಡ್ಲೊ. ನಾಚ್ ಆನಿ ಗಾಯಾನ್ ಏಕ್ ಕೀಳ್ ವೃತ್ತಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್

ಸಮಾಜೆಂತ್ ಉಟ್ಲಿ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಲೆಕ್ ಹೊ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಮಾರ್ ಬಸ್ಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ್ ಕಲ್ವಂತಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ಉಣೊ ಜಾಲೊ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಕಲಾ ಆಳ್ವೊನ್ ಗೆಲಿ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಂಡಾರಿ ಲೋಕ್

ಭಂಡಾರಿ ಜಾತಿಚೊ ಚಡಾವತ್ ಲೋಕ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆನಿ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆಸಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಭಂಡಾರಿ ಜಾತಿಚೊ ಲೋಕ್ ಭೋವ್ ಉಣೊ. ಫಕತ್ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್‌ವಾರ್ ತಾಲೂಕಾಂತ್ ಮಾತ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೊ ಸಂಕೊ ಖೂಬ್ ಆಸಾ. ಭಂಡಾರಿ ಸಮಾಜಾಚೊ ಲೋಕ್ ಗೊಯಾಂತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಸುರು ಜಾತಾನಾ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾವ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ಆವಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಆತಾಂಯಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನಾಂವಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಘುಡ್ಸುನ್ ಆಸಾ. ದೆಕಿಕ್ ಮಾಯೆಕರ್, ಪರುಳೆಕರ್, ವಾಯಂಗಣ್‌ಕರ್, ಮಾಂಜ್ರೇಕರ್, ಮಂಗೇಶ್ಕರ್, ತೆಂಡುಲ್ಕರ್ ಅಶೆಂ ಹಿಂ ನಾಂವಾಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್.

ಭಂಡಾರಿ ಸಮಾಜಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ದೇಶ್ ಭಂಡಾರಿ ಮ್ಹಣ್‌ಯಿ ಆಪಯ್ತಾತ್. ಹೊ ಲೋಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಶಿವಾಜಿಚೆ ಸೈನಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಖಂಯ್. ಸದಾಶಿವ್‌ಗಢಾಂತ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಕುಳ್‌ಯೆಚಿ ದೇವಿ ಶ್ರೀ ಅಂಬಾಭವಾನಿ ಹಿಚೆಂ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ದೀವ್ಳ್ ಆಸಾ. ಭಂಡಾರಿ ಸಮಾಜಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ತಾಂಚೊಚ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ದಂದೊ ನಾ. ಥೊಡೊ ಲೋಕ್ ಮಚ್ವ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಕಲಾಸಿ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್. ಥೊಡೆ ಲಾನ್ ಲಾನ್ ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾತ್. ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡೆ ಮಾಡಾರ್ ಚಡೊನ್ ಸುರೆಚೊ ದಂಧೊ ಕರ್ತಾತ್ ದೆಕುನ್ ಹಾಂಕಾಂ 'ಮಾಡ್‌ಕರ್' ಮ್ಹಣ್ ಆಡ್ ನಾಂವಾನ್ ಆಪಂವ್ಚೆಯೀ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗೌಡಿ ಲೋಕ್

ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕುಮಟಾ ತಾಲುಕಾಚ್ಯಾ ಅಳ್ವೆಕೋಡಿ, ಕುಮಟಾ, ಕಾಗಾಲ, ಬರ್ಗಿ, ಬೆಟ್ಕುಳಿ, ಮಾಗೇರ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆಸ್ಚೊ ಹೊ ಗೌಡಿ ಲೋಕ್ ಪೊರ್ತುಗಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾಗಾ ಥಾವ್ನ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ವೆಂಗುರ್ಲೆ, ಶಿರೋಡ, ಅರೊಂದಾ, ಹರ್ಮಲ, ಕಾಣಕೋಣ, ಪಡುವಣ, ಕೊರಗಾಂವ್ ಹ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲೊ. ಮರಾಠಾ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್ವಟ್ಕೆ ವೆಳಾ ಹೊ ಲೋಕ್ ಘುರಾಂ, ದಿವ್ಳಾಂ, ದುರ್ಗಾಂ ಬಾಂದ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಭೋವ್ ಫಾಮಾದ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಹೊ ಲೋಕ್ ಫಾತ್ರಾನ್ ಘುರಾಂ, ದುರ್ಗಾಂ ಭಾಂದ್ತಾಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂಕಾಂ 'ಗವಂಡಿ' 'ಗೌಡಿ' ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ತೀನ್ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಆಸ್ಚೊ ಹೊ ಲೋಕ್ ಘುರಾಂ

ಂಧುನ್ ದೀವ್ನ್, ಕೃಶಿ ಕರ್ನ್ ಸಾದೆಂ ಜಿವಿತ್ ಸಾರ್ತಾ. ದೇವ್ ಭಿರಾಂತಿನ್ ಚಲ್ಚೆ
ಿಂ ಗಣೇಶ್ ಚೌತ್, ಹೋಳಿ, ಪುನವ್, ಸಿಗ್ಮೆ ಪುನವ್, ತುಳಸಿ ಐನಾ ಅಸಲ್ಯೊ
ರ್ಗೊ ಗಡ್ಡಾನ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾ. ಗುಮ್ಟೆ ಪಾಗ್, ಸಿಗ್ಮೊ, ಪುಗ್ಡಿ ಹಾಂಚೊ
ನ್‌ಪದ್ ನಾಚ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೆಲ್ಮಿ ಲೋಕ್

ಗೊಂಯಾಂತ್ ತಶೆಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲುಕಾಂತ್ ಹಾಂಚಿಂ ಜಾಯ್ತಿ
ಟ್ಯಾಂ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚಿ ವ್ಯಾಪ್ತ್ ಕೇಸ್ ಕಾಡ್ಚಿ. ಹಾಂಕಾಂ 'ಮಹಾಲೆ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ
ಂವಾನ್ ಒಳ್ಕತಾತ್. ಹೆ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪೋಳ್ನ್
ಯಿಲ್ಲೆ. ಕೆಸಾಂಚ್ಯಾ ವಿನ್ಯಾಸಾಂತ್ ಹಾಂಚೊ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲೊ ಹಾತ್. ಹಾಂಚ್ಯೊ ರೀತ್
ವಾಜ್ಯೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾತ್. ರಾಯೇಶ್ವರ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ
ರೋಡಾ, ಶಿವವಾತ ಶಿರೋಡಾ, ಮಾಳಸಾ ನಾರಾಯಣೀ ಮಾಡದೋಳ ಹಾಂಚೆ ಕುಳ್ಯೆಚೆ
ೀವ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕುಣ್ಬಿ ಲೋಕ್

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಕೃಶಿ ಕರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ 'ಕ್ರಿಶ್ಮಿ' (ಶೆತ್ ಕಾಮ್ತಿ) ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ
ಟ್ವಾ ಥಾವ್ನ್ ಕುಣ್ಬಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಚೊ ಲೋಕ್
ಾಂಕಾಂ ನಾಡ್ಕಾರ್ ವಾ ಗಾಂವ್ಟಿ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ತಾಲೆ. ಹೆ ತೆನ್ಕಾ ಭಾರತಾಂತ್ಲ್ಯಾ
ಂಬಾರಾಂಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚೆ. ಘಾಟಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಾಕ್ ಯೆತಚ್ ತಾಣಿಂ
ಗ್ವಳೆಚೆಂ ಕಾಮ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಮುಕೆಲ್ ಕಸಬ್ ಕರ್ನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ. ಹಾಂಚಿ ಜಿಣಿ ಸಾದಿ.
ಾತ್ಯೆನ್ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಣಾಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ಹಾಂಚಿ ವಸ್ತಿ. ತಾಂಚೆಂ
ಸಣ್ ಪಳೆಂವ್ಕ ಸಾಧಾರ್ಣ್ ಕೊಡಗು (ಕೂರ್ಗ್) ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಬರಿಂ. ಕುಣ್ಬ್ಯಾಂ
ಧೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಕುಟಾಮ್ ಎಕಾಚ್ ಘರಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾ.

ಕುಣ್ಬ್ಯಾಂತ್ ದೋನ್ ಪಂಗಡ್ ಆಸಾತ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕುಣ್ಬಿ ಆನಿ ಹಿಂದು ಕುಣ್ಬಿ.
ೋನ್‌ಯೀ ಕುಣ್ಬಿ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯೊ ರೀತ್ ರಿವಾಜ್ಯೊ ಎಕ್‌ಚ್. ಗೊಂಯಾಂತ್, ಉತ್ತರ್
ನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಅಂಕೋಲಾಂತ್, ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಎಡಪದವು, ಮರಕಡ,
ಜ್ಪೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ್, ಪೆರ್ಮುದೆ, ಬಾರ್ಕುರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸುವಾತ್ಯಾಂನಿ ಕುಣ್ಬಿ ಲೋಕ್ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ್

ಆಫ್ರಿಕಾ ಥಾವ್ನ್ ದೆಲ್ಲಿಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾಯಾಂನಿ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆ ಗುಲಾಮ್‌ಚ್ ಆತಾಂಚೆ ಸಿದ್ಧಿ
್ಹಳ್ಳಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸಾ. 14 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಆಕೇರಿಕ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರುಕ್ನುದ್ದೀನ್ ಬರ್ಬಾಕಾನ್

ಆನಿ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಹುಸೇನಾನ್ ಹಾಂಕಾಂ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ತುಚ್ ಉಪಾವ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ಆಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆರ್ ವಸ್ತೆಕ್ ರಾವ್ಲೆ.

ಹ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಜಂಬೂರ್, ಜಂಜೀರಾ, ಶಿಮಾಲಿ, ಥಾಯಿ ಅಶೆ ಪಂಗಡ್ ಆಸಾತ್. ಭಾವಾಡ್ತಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಥೊಡೆ ಇಸ್ಲಾಮ್, ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತಾತ್. ಯಲ್ಲಾಪುರ್, ಹಳಿಯಾಳ್, ಅಂಕೋಲಾ, ಮುಂಡ್ಗೋಡ್, ಸಿರ್ಸಿ, ಧಾರವಾಡ್, ಬೆಳ್ಗಾಂವ್ ತೆಣೆಂ ಹೆ ಜಿಯೆತಾತ್. ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲುಕಾಂನಿ ಆಸ್ಚೆ 22 ಸಿದ್ದಿ ಪಂಗಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್. ಹೆರ್ ತಾಲುಕಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಂವ್ಚೆ ಉಣೆ. ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಸಾಡಿಚ್ ನ್ಹೆಸ್ತಾತ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹಿಂದು ಧರ್ಮಾಚ್ಯೊ ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಪಾಲಂವ್ ಮಾತ್ಯಾಂಗೊಳ್ ಪಾಂಗುರ್ತಾತ್. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚೆಂ ನ್ಹೆಸಣ್ ನ್ಹೆಸ್ತಾತ್. ಗುಮಟ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಚೆಂ ವ್ಹಾಜಂತ್ರ್. ಡಮಾಮ್ ಆನಿ ಡಪ್ ತಾಂಚಿಂ ಹೆರ್ ವ್ಹಾಜಾಂತ್ರಾಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ನವಾಯತ್ ಲೋಕ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಲೊಕಾಕ್ ನವಾಯತ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾತ್. ಹೆ ಆಟ್ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ಲೊ ಇರಾನಾಚೊ ಭೋವ್ ನಿಷ್ಟುರ್ ಗವರ್ನರ್ ಹುಜಾಜ್ ಬಿನ್ ಯುಸೂಫ್ ಹಾಚ್ಯಾ ದಗ್ದ್ಯೊಣೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಳಾಪಳ್ ಘೆವ್ನ್ ಕೊಂಕಣ್ ಕರಾವಳೆರ್ ಯೇವ್ನ್ ವಸ್ತಿ ಕರಿಲಾಗ್ಲೆ. ಆತಾಂ ಹೆ ಭಟ್ಕಳ್, ಹೊನ್ನಾವರ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸಾತ್. ವ್ಯಾಪ್ತೆನ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆ ಹೆ ಶಾಫಿ ಕುಳ್ಯೆಚೆ ಸುನ್ನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್.

ಪುಣ್ ಆರ್ಬಿ ಆನಿ ಪರ್ಷಿಯಾಚೆ ಬರಯ್ಣಾರ್ ಹೆ ನವಾಯತ್ ಆರ್ಬಿ ಮುಳಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್. ಜಾಹಿಬುರ್‌ಹಾನ್‌ಖಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ತೌಜಕ್-ಇ-ವಾಲಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ನವಾಯತ್ ಅರ್ಬಿ ಮುಳಾಚೆಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂದ್ತಾ. ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಬರಯ್ಣಾರ್ ಆಲಾಮಾ ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ಸಾಯುತಿ ಆನಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಚರಿತ್ರೆಗಾರ್ ಸಯ್ಯಿದ್ ಸುಲೇಮಾನ್ ಅಸಲಿಚ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಪಾಚಾರ್ತಾತ್. ಶ್ರೀ ವಿಕ್ಟರ್ ಡಿಸೊಜಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'Navayaths of Canara' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ವಿಭಿನ್ನ್ ಭಾಶೆವಳ್ ವಾಪಾರ್ನ್ ನವಾಯತ್ ಆರ್ಬಿ ಮುಳಾಚೆಚ್ ಮ್ಹಣ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆ ಪುರಾವೆ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಖಾಮೂಸ್, ಏಕ್ ಅರ್ಬಿ ಕೋಶ್, ನವಾಯತಾಂಕ್ ತಾರ್ವಟಿ ಮ್ಹಣ್ ವರ್ಣಿತಾ. 1810 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕರ್ನಲ್ ವಿಲ್ಕಿನ್ಸಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ 'Historical Sketches of South India' ಆನಿ ಇ. ಥರ್ಸ್ಟನಾಚ್ಯಾ 'Tribes and Castes of South India' ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ನವಾಯತಾಂಚೊ ಧಾರಾಳ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಲೋಕ್

ಗೊಂಯಾಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಖಾಲ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮೊಡ್ತ್
ಡಂವ್ಚಿ ವಿಲೆವಾರಿ ಸುರು ಜಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಮಿಶೊನರಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್
ರ್ದ್, 1517 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ಆಟ್ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಪನ್ರ್ಯಾ
ಂಯಾಂತ್ 7000 ನವೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ. ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್
ಂಯಾಂತ್ಲೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದ್ ವೆರಪಲ್ಲಿ, ದಾಮಾಂವ್, ಆಗಾಸ್ಸಿ, ಬಾಸ್ಸಿನ್, ಥಾನಾ,
ರಾಂಜಾ, ಕಣ್ಣೂರ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟ್, ಕೊಚ್ಚಿ, ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಕ್
ೇವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಸ್ತ್ಯೊ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯೊ. ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹಿಂದು
ಯಾಂಲಾಗಿಂ ಸೊಲ್ಲೊ ಕೆಲೊ. ಹೊನ್ನಾವರ್, ಬಾರ್ಸೆಲೊರ್ (ಬಸ್ರೂರ್), ಗಂಗೊಳ್ಳಿ
ನಿ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಕೊಟಿಂ ಬಾಂಧ್ಲಿಂ. ಹಾಂಗಾ ಮಿಶೊನರಿ ಆಯ್ಲೆ.
ಗರ್ಜ್ಯೊ ಬಾಂಧ್ಲ್ಯೊ. 1526 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಥೊಡೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್
ಂಗ್ಳುರಾಕ್ ದೆಂವ್ಲೆ. ಹಾಣಿಂ ತೀನ್ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಬಾಂದ್ಲ್ಯೊ. ರುಜಾಯ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚಿ,
ರ್ಸೆ ಮಾಯೆಚಿ (ಉಳ್ಳಾಲ್, ಪಾಣೀರ್) ಆನಿ ಫರಂಗಿಪೆಟ್ ಸಾಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಆಸಿಸಿಚಿ.
542 ಮೇ 16 ವೆರ್ ಸಾಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಪಾವ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ
ಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಜಾಯ್ತೆ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆಯ್ಲೆ. ಜೆಜ್ವಿತಾಂಚೆ ಮಿನತೆನ್ 1560
ಸ್ವೆ ಭಿತರ್ ಪನ್ರ್ಯಾ ಗೊಂಯಾಂತ್ 13,000 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ
ಪಸ್ರ್ಯಾ ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಒಡ್ರಿ-ಡೊಮಿನಿಕನ್, ಆಗೊಸ್ತಿನಿಯನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್
ಸ್ತಾಂವ್‌ಸಮಾಜ್ ಭೋವ್ ಉತಳಾಯೆನ್ ವಾಡ್ಲಿ. ಗೊಂಯಾಂ ಹಾಂಚೆ ಮಧೆಂ
ಾಂಟುನ್ ಘಾಲೆಂ-ಇಲ್ಲಾಸ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಕ್, ದೊಮಿನಿಕಾಂಕ್, ಅಗೊಸ್ತಿನಿಯನಾಂಕ್
ಲೆಂ. ಬಾರ್ದೆಜ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂಕ್ ಆನಿ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂಕ್ ಸೊಡ್ಲೆಂ. 1560
ಸ್ವೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಾಸ್ಟಿಂತ್ (ಸಾಲ್ಸೆಟ್) ಹರ್ಯೆಕ್ ವರ್ಸಾ ಲೊಕಾಚೊ ಹಾರ್‌ಚ್
ಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಸುರು ಜಾಲೊ. ವಾಡ್ಯಾನ್ ವಾಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲೆ. ಸಾಸ್ಟಿ
ಾರಸ್ವತಾಂಚೆಂ ಮುಕೆಲ್ ಠಾಣೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಾಂಗಾ ತಾಣಿಂ ತಾಂಚಿಂ ವ್ಹಡ್ಲಿಂ
ವ್ಹಾಂ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹಾಂಗಾ ಥಾವ್ನ್ ತೆ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್ ವಿಸ್ತಾರ್‌ಲ್ಲೆ.
ಹೊ ಠಾಣೊ ಜೆಜ್ವಿತಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲೊ. ಶಾಸ್ಟಿಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತಾಂ ಖಾಲ್ ಫುಡ್‌ಲ್ಯಾಬರಿಂ
ಾರ್ದೆಜಾಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನಾಂನಿ ವಾಡ್ಯಾನ್ ವಾಡೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲೆ.

ಶಿವಾಜಿ (1627 - 1680) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಕ್ಷಣ್ 1662
ಇಸ್ವೆಂತ್ ಗೊಂಯಾಂ ಲುಟುಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೊ. ಹಾಕಾ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೊ
ಶರೀ ಮರಾಠ್ಯಾಂಚಿ ಕರಂದಾಯ್ ರಾವ್‌ಲ್ನಾ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ಭಿಯಾನ್ ಜಾಯ್ತೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್
ೋಕ್ ಕನ್ನಡಾಕ್ ಪೊಳ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. 1683 ಇಸ್ವೆ ಇತ್ಲ್ಯಾಕ್ ಶಿವಾಜಿಚೊ ಪೂತ್
ಾಂಬಾಜಿನ್ ಬಾರ್ದೆಜ್ ಆನಿ ಸಾಸ್ಟಿಂತ್ ದೆಂವೊನ್ ಜಾಯ್ತಿ ಧೊಸ್ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಿಂ

ಬಾರ್ದೆಜ್ ಆನಿ ಸಾಸ್ಟಿಂತ್ಲೊ ಲೋಕ್ ಕನ್ನಡಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದ್ ಬಾರ್ದೆಜ್ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಬಾರ್ದೆಜಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಲಾಗ್ಸಿಲ್ಯಾ ತಾಲುಕಾಂನಿ ಯೇವ್ನ್ ರಾವೊಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾಲೆಂ. ಹಾಚೆ ಶಿವಾಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಎಕ್ದಮ್ ಹುಶಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಬೆಡ್ನೂರ್ ರಾಯಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಫೊಳೊಂಕ್ ಭುಂಯ್ ಆನಿ ಇಗರ್ಜೊ ಬಾಂದುಂಕ್ ಸುವಾತ್ ದಾನ್ ದಿಲಿ. 17 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಲಗ್ಬಗ್ 25 ವಯ್ರ್ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯೊ. ಗೊಂಯಾಂತ್ಲೆ ಪಾದ್ರಿ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂಚೆ ಒಳ್ಕಿನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ಲಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ ರಾವೊಂಕ್ ಕಾರಣ್.

ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಆನಿ ಆಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಆನಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಪವಿತ್ ಸಭೆನ್ 'ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವ್' (Inquisition) ಚಲವ್ನ್ ಇಜಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್‍ಯಿ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆನರಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾವ್ಲೆ.

1760 ವರ್ಸಾ ಕೆನರ್ರಾ, ಮೈಸೂರ್‍ಚೊ ಸುಲ್ತಾನ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿಚ್ಯಾ ಹಾತಾಖಾಲ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾಯಿ ತಾಣೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ದಿಲೊ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಬರೊ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ್ ದಿಲೊ ತರೀ ಕೆನರಾಂತ್ಲಿಂ ಸಂಪನ್ಮುಳಾಂ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂ ವಿರೋದ್ ಝುಜೊಂಕ್ ವಾಪರ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಆನಿ ಕೆನರಾಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಖಬರ್ ಮೆಳ್‍ಲ್ಲ್ಯಾನ್ 1784 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಫೆಬ್ರೆರ್ 24 ಸಿಂಜಿಚ್ಯಾ ಬುದ್ವಾರಾ 'ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಬಂಧಡೆ'ಕ್ ತಾಣೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿಲೆಂ.

ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾಪರ್ಯಾಂತ್ ತೆ ಬಂದಡೆಂತ್ಲೆ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಾಟಿಂ ಯೇಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲೆನಾಂತ್. 1799 ವರ್ಸಾ 10,000 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೋಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲೊ. ಥೊಡೆ ಕೂರ್ಗ್, ವಿರಾಜ್‍ಪೆಟೆಂತ್ ವಸ್ತೆಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ ತರ್ ಥೊಡೆ ಮಲ್ಬಾರಾ ಕುಶಿನ್ ಗೆಲೆ. ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಂಚಿ ಭುಂಯ್ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳ್ಳಿನಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕಥೊಲಿಕಾಂಚಿ ಭುಂಯ್ ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟಂಟಾಂಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆ ದುರ್ಬಳೆ ಜಾಲೆ. ಥೊಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಖಾಲ್ ವಾವ್ರಾಕ್‍ಲಾಗ್ಲೆ. ತರೀ ತಾಣಿಂ ಆಪ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ತಶೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರತ್ ಹಾಂಗಾ ವಾಗಯ್ಲಿ.

ಹೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾತಿ

ಭಾರತಾಂತ್ ಹೆರ್‍ಕಡೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಬರಿಚ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್‍ಯೀ ತಾಂತಾಂಚ್ಯಾ ವೃತ್ತೆಪರ್ಮಾಣೆ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಜಾತಿ ಆನಿ ಉಪಜಾತಿ ಉಬ್ಜಾಲ್ಯೊ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ನಂಯ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಸ್ಬೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಖಾರ್ವಿ, ವಾಣಿ, ಶೆರೆಗಾರ್, ಸುತಾರ್, ಮಾಡ್ಕಾರ್, ಮೊಡ್ಯೊಳ್, ಸುದಿರ್, ರೆಂದೆರ್, ಕುಂಬಾರ್, ಕೆಲ್ಶಿ ಅಶ್ಯೊ ಜಾತಿ

ಬ್ಲಾಲ್ಯೊ ಆನಿ ಆಪ್ಲೆ ವೃತ್ತೆ ಬರಾಬರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ತಶೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ವಾಡಂವ್ಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕೊಂಕಣ್ ಸೊಭಿತ್ ಗಾಂವ್. ತಸೊಚ್ ಹಾಂಗಾಚೊ ಲೋಕ್ ಸೊಭಿತ್, ಆಜ್ ಮೂತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂ ಆದಿಂಯ್ ಹಾಂಗಾಚೊ ಲೋಕ್ ಸೊಭಾಯೆಕ್, ಗಾಯಾನಾಕ್, ನಾಚಾಕ್ ನಾಂವ್ ಗೆಲ್ಲೊ. ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ್ ತಾಂಚೆರ್ ಆಯ್ಲೆ ತರೀ ತಾಣಿಂ ತಾಂಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೊ ಮೋಗ್ ಸಾಂಡುಂಕ್ ನಾ. ಸಂಯ್ಯಾಚೆ ಉಚಾಂಬಳಾಯೆ ಮಧೆಂ, ರಾಜಕೀಯ್ ತಶೆಂ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ದ್ವೇಷಾನ್ ತಾಂಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅನ್ಯಾಯಾ ಮಧೆಂ, ಘರ್‌ದಾರ್ ಸಾಂಡುನ್ ಏಕ್‌ಕಡೆ ಥಾವ್ನ್ ದುಸ್ರೆಕಡೆ ವಚೊಂಕ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂ ಮಧೆಂ ತರೀ ತಾಣಿಂ ತಾಂಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಿವಿ ದವರ್ಲಿ. ರಾಯ್, ಪಂಡಿತಾಂಚೊ ಪಾಟಿಂಬೊ ಮೆಳ್ನಾನಾ ತರೀ ಸ್ವತಾಚೆ ತಾಂಕಿನ್ ತಿ ಜಿಕ್ಲಿ, ಫುಲ್ಲಿ ಆನಿ ಜಿವಾಳ್ ಉರ್ಲಿ.

ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾನಾ, ಧರ್ಮಿಕ್ ಸತಾಂಕ್ ತೆ ಆಡ್ ಗೆಲೆನಾಂತ್. ಜಾತಾ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿ ಆದ್ಲ್ಯೊಚ್ ರಿವಾಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಪಾಳ್ಳ್ಯೊ. ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಹೆರಾಂ ಬರಾಬರ್ ಎಕಾಥರಾಚೆಂ ಸಮತೋಲನ್ ತಾಂಣಿ ಉರಯ್ಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಮ್ಚೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ತಾಚಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಗಂಭೀರಾಯ್, ವಿಶಿಷ್ಟಾಯ್ ಆಯ್ಲಿ.

ನ್ಹೆಸಣ್

ಹಾಂಗಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದಾದ್ಲೆ ಪುಡ್ವೆಂ ನ್ಹೆಸೊನ್ ಬಂದ್ ಕೋಟ್ ಘಾಲ್ನ್ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಲೇಸ್ ರೆವ್ಡಾಯ್ತಾಲೆ. ಶ್ಹೆರಾಂತ್ಲೆ ದಾದ್ಲೆ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಲೆಸಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಉರುಟ್ ತೊಪಿ ದವರ್ತಾಲೆ. ಪ್ರಭುಗೆಲ್ಯಾ ವಾ ಮಂತನಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾಂನಿ ಪಾಯಾಂಗೊಳ್ ತೊಡೊಪ್ ನ್ಹೆಸೊನ್, ಕುತಾಂವ್ ಘಾಲುನ್, ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಜರಿಚೊ ಉರ್ಮಾಲ್ ದವರ್ಚೊ ಅಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಅಶೆಂ ನ್ಹೆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ 'ಪರೊಬ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಚಲೆ ಸೊಳಾ ವರ್ಸಾಂ ಭರ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಲಾಂಬ್ ಇಜಾರ್, ಬನಿಯಾನ್ ವಾ ಕುತಾಂವ್ ಘಾಲ್ತಾಲೆ. ಗಂಜಿಬುರಾಕ್ ಆನಿ ಸಿಂಕ್ಲೆಟ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಭಿತರ್ಲಿಂ ವಸ್ತುರಾಂ ಉಪ್ಯೇಗಾಂತ್ ಅಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಮಾಗಾಚಿಂ, ಸರ್ಪಳೆ ದೆಗೆಚಿಂ, ಚಿಂಚಾರೆ ಪೊಪ್ಳಿ, ಕಿರಾ ರಂಗಾಚಿಂ, ಮುತ್ತು ಸೀರೆ, ಶಿಲಾರಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥರಾಂಚಿಂ ಕಾಪ್ಡಾಂ ನೆಸೊನ್ ಲಾಂಬ್ ಹಾತಾಂಚಿ ಆಂಗ್‌ಭರ್ ಬಾಜು ಘಾಲ್ತಾಲಿಂ. ಧವಿ ವೋಲ್ ನ್ಹೆಸ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಮಿಸಾಕ್ ವಾ ಹೆರ್ ಭಕ್ತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂಕ್ ಇಗರ್ಜೆ ಭಿತರ್ ವಚೊಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ವಿಧ್ವೆನ್ ಕಡ್ಡಾಯೆನ್ ಕಾಳೆಂ ಕಾಪಾಡ್ ನ್ಹೆಸಾಜೆ ಅಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಆಂಕ್ವಾರ್ ಚಲಿಯೊ ಕಿರ್ಗಿ ಬಾಜು ನ್ಹೆಸ್ತಾಲಿಂ. ಮಿಸಾಕ್ ವೆತಾನಾ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ವ್ಹಡ್ಲೊ

ಸಯ್ತ್ ಲೇಸ್ ಪಾಂಗುರ್ತಾಲಿಂ. ಶ್ಥಿರಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಚಲಿಯೊ ಘಾಗ್ರೊ, ಪಲ್ಕಾ ನೆಸೊನ್ ವಾ ಲಾಂಬ್ ಅಂಗ್ಲೆಂ ಘಾಲ್ನ್ ಮಾತ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ 'ವೇಲ್' ಪಾಂಗುರ್ತಾಲಿಂ.

ಆದಿಂ ಸುಟ್ ನ್ಹೆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ''ಸಾಯ್ಬ್' ವಾ 'ಬೊಂಬಯ್‌ಗಾರ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಬೊಂಬಯ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಮಾತ್ ಕೋಟ್ ಕಲ್ಸಾಂವ್ ಘಾಲ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಲೋಕ್ ಚಿಂತ್ತಾಲೊ.

ಹೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ನ್ಹೆಸ್ಣಾರ್‌ಯೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ರಿವಾಜ್ ದಿಸ್ತಾಲಿ. ರೊಸಾ ದಿಸಾ ವ್ಹಕ್ಲೆಕ್ ಕಿರ್ಗಿ ಬಾಜು ನ್ಹೆಸೊನ್ ಭಾಂಗಾರ್ ಶೃಂಗಾರ್ ಘಾಲ್ನ್ ಫುಲಾಂ ಮಾಳ್ನ್ ಬಸೊಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾನಾ ರೆಂದಾಚಿ ಧೊವಿ ವೋಲ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ರೆಂದಾಕ್ ರೂಂದ್ ಜರಿಚಿ ಸೊರ್ಸೊ ಪಟ್ಟಿ ಲಾಂವ್ಚಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ಜರಿಚೊ ತೊಡೊಪ್ ನ್ಹೆಸೊನ್, ಕುತಾಂವ್ ಘಾಲ್ನ್, ಜರಿಚೊ ಉರ್ಮಾಲ್ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ದವರ್ನ್, ಪಾಂಯಾಂಕ್ ಚಿರ್ಮುರ್ಯೊ ವ್ಹಾಣೊ ವಾ ಮೇಯ್, ಮೊಚೆ ಶಿರ್ಕಾಂವ್ಕ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಖಾಂದಾ ಭೊಂವ್ತೊಣಿ ಜರಿಚೆಂ ಶೆಲ್ ರೆವ್ಡಾವ್ನ್ ಗಳ್ಯಾಂತ್ ತೀನ್ ಫೊಡಾಂಚೊ ಚಕ್ರ್‌ಸರ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಕುಟ್ಮಾ ಜಿವಿತ್

ಆಮ್ಚೆ ಪುರ್ವಜ್ ಚಡಾವತ್ ಭುಂಯ್ ಫೊಳ್ತಾಲೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅವಿಭಕ್ತ್ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ತೆ ಚಡ್ ಮಾನ್ ದಿತಾಲೆ. ಎಕಾ ಆವಯ್-ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಕಿತ್ಲೆ ಜಣ್ ಪೂತ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ, ತಾಣಿಂ ಸಕ್ಡಾಂನಿ ಮ್ಹಾಲ್ ಘರಾಂತ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಎಕ್ವಟಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತೀ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಸಮೇತ್ ಮಾಳ್ಫಡ್ಯಾ ಘರಾಂತ್‌ಚ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ವ್ಹಡಿಲಾಂಕ್ ಮಾನ್ ದೀವ್ನ್ ಚಲ್ತಾಲೆ.

ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಚಡಾವತ್ ಭಾಯ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಗಾದ್ಯಾಚೆಂ, ಕುಮೆರಿಚೆಂ ಕಾಮ್. ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಘರ್ಚೆಂ ತಶೆಂ ನೆಜಿಚೆಂ, ಲುವ್ಣೆಚೆಂ, ಗೊಟ್ಯಾಕ್ ಸೊಪ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಅಸಲಿಂ ಕಾಮಾಂ. ಘರಾಂನಿ ಚಡಾವತ್ ಮಾಂಯಾಂಚೆಂ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಚಲ್ತಾಲೆಂ. ಸುನಾಂನಿ ತಾಂಕಾಂ ಖಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. 'ಆಟಿ' ಮಯ್‌ನ್ಯಾಂತ್ ಸಾಗ್ವಳಿಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸಂಪ್ತಾಲೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ್ ವಿರಾಮ್ ಮೆಳ್ತಾಲೊ. ದೆಕುನ್ ಕಾಜಾರಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಮಯ್‌ನ್ಯಾಂತ್ ಕುಳಾರಾ ವೆಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಸಾಂಜೆಚೆಂ ಸದಾಂಯ್ ಅಮೊರಿ ತೇರ್ಸ್ ಚುಕಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಫಾಂತ್ಯಾರ್ ಉಟೊನ್ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ಯಾನ್ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಘೆವ್ನ್ ಸಕಾಳಿಂಚೆಂ ಮಾಗ್ಣೆಂ ಶಿಕಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ನತಾಲಾ ಪರ್ಬೆ ವೆಳಾರ್ ಕರೆಜ್ಮಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕಂತಿಗೊ ಗಾಯ್ತಾಲೆ.

ಚಡಾವತ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಕ್ ಅಲ್ಯಾಪಾಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಒಕ್ತಾಂಚಿ ಬರಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಗಜ್ರೊ, ಕಾಳಿ ಅಂಕ್ರಿ, ಕಳ್ಜಿರೆಂ, ಅಂಯ್ಡೊ ಕಾಡ್ಚೆಂ, ಧುರಿ ಧರ್ಚೆಂ ಸದಾಂಚೆಂ

ವ್ಹಾನ್ಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕೊಡು ವಕಾತ್ ಆನಿ ಆಟಿಚೆ ಆಮಾಸೆಕ್ ಸಾತೆನಾಚೊ ಸಾಲಿಚೊ ರೋಸ್
ಂ ಸಕ್ಕಡ್ ಘುರಾಣ್ಯಾಚಿಂ ವಕ್ತಾಂ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಲ್ಹಾನ್‌ಬಾಳ್ಯಾಂಕ್ ದಾಗ್
ಂವ್ಚೊ ಪೊಟ್ಟು ಆಚಾರ್‌ಯಿ ಚಲ್ತಾಲೊ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾಜಾರಾಂ

ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಗದ್ದ್ಲಾಯೆಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆತಾ ಆನಿ
ಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ವ್ಹಡ್ಪಣ್ ದಾಕಯ್ತಾ. ಆಮ್ಚೆ ಸಮಾಜೆಂತ್‌ಯಿ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಾ
ೂಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಟೊನ್ ದಿಸ್ತಾಲಿ. ಆದಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಪ್ರಾಯ್
ರ್ಚೆ ಆದಿಂಚ್ ಕಾಜಾರ್ ಕಾಡ್ತಾಲೆ. ದುಸ್ಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಭಿಯಾನ್ ತಶೆಂ ಕರ್ಚೆಂ
ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಚಡುಣೆಂ ಹರ್ಯೆಕೆ ಚಲ್ಯೆನ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.
ರ್ರತ್ಯೇಕ್ ಕಾರಣಾಂ ಖಾತಿರ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ಅಂಕ್ವಾರ್ ರಾವ್ಯೆತೆಂ. ಪುಣ್ ತಾಣಿಂ
ಅಂಕ್ವಾರ್‌ಪಣ್ ಭೋವ್ ಚತ್ರಾಯೆನ್ ಸಾಂಬಾಳಿಜೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಚುಕೊನ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್
ಕುಟ್ಮಾಚೊ, ಸಮಾಜಿಚೊ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಪಡ್ತಾಲೊ. ಖಾಣ್, ಉಜೊ ಮೆಳಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ.
ಖಾಂದಿ ಖುರಿಸ್' ಘಾವೊ ಜಾತಾಲೊ.

ಆದಿಂ ಸಯ್ರಿಕ್ ಕುಳ್ಯೆ ಭಾಯ್ರ್ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಸರ್ವ್ ರಾಟಾವಳ್ ಸೈರಿಕೆಚ್ಯಾ
ಮ್ಹಾಲ್ಯಾಂನಿ ವಾ ಗುರ್ಕಾರಾಂನಿ ಕರ್ಚಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಸುರ್ವಿಲೆಂ ಉಲೊವ್ಪ್ ಜಾಲ್ಯಾ
ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಆನಿ ತಾಚೆ ಸಾಂಗಾತಿ ನೊವ್ರ್ಯಾ ಸಮೇತ್
ಹೊಕ್ಲೆಗೆರ್ ವೆತಾಲೆ. ಥಂಯ್ಸರ್ ತಾಂಕಾಂ ಪಾನ್ಪೊಡ್ ಉದಕ್ ದೀವ್ನ್ ಸ್ವಾಗತ್
ಮೆಳ್ತಾಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೊತಿಚೆಂ ಸವಾಲ್ ಇತ್ಯರ್ಥ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ತವಳ್ ದೋತ್
ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಪಂದ್ರಾ ದಿಸಾಂ ಆದಿಂ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಪಾವಾಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ
ಮಡ್ವ್ಯಾನ್ ಹೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಕ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ರುಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಣಿಯಾಂಚೊ
ಸರ್ ಕರಿಜೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೋತ್ ಪಾವಿತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಂಭ್ರಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಾರ್
ಪಾನ್ಪೊಡ್-ಇಡೊ ಬದಲ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಆಸ್ತಾಲೆಂ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ವೊಪ್ಪಿಕ್ ದಿಂವ್ಚೊ ವಾವ್ರ್. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾಟ್ವಾಚಿ ವೊಪ್ಪಿಕ್
ದೀವ್ನ್ ಮಾಟೊವ್ ಘಾಲ್ಚೆಂ ಕಾಮ್. ಮಾಟ್ವಾಕ್ ಗೆಲ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿಯೆಚೆ ಖಾಂಬೆ ಘಾಲ್ಚೆ
ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಮಾಡಿ ಕಾತಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಮಾಟೊವ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಮಾಟ್ವಾಚೆಂ
ದಾರ್ ಘುಡಾಯಾಂ ಸಮೇತ್ ಕಾತರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕೆಂಳ್ಯಾಂನಿ ಸುಂಗಾರಾಯ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾ ಆದಿಂ
ಸ್ತ್ರೀಯೊ ರೊಶ್ಯಾಂತ್ 'ಕಾರ್ಬೊ' ಮ್ಹಣ್ಜೆ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಸಾಂಬಾರಾಚೊ
ಪಿಟೊ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲ್ಯೊ.

ರೊಸಾಚ್ಯಾ ದೊನ್ಪಾರಾಂ ರಜಾರ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಅಲ್ಮಾಂ ಖಾತಿರ್ ಜೆವಾಣ್
ದಿಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾ ಕಾಜಾರಾಚಿಂ 'ವೊಜಿಂ' ಯೆತಾಲಿಂ. ಗ್ರೇಸ್ತ್

ವೊಜಿಂ ಧಾಡ್ತಾನಾ ಅಳಾಂಬ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾರ್ ದೀವ್ನ್ 'ಕೋಂಬ್' ಆನಿ ತಾಲಿಮಾಚೆ ಗೊವ್ಜೆನ್ ಧಾಡ್ತಾಲೆ. ವೊಜ್ಯಾಂನಿ ತಾಂದುಳ್ ಆನಿ ಭುಂಯ್ಯೊಚ್ಯ ಫಳ್-ವಸ್ತು, ಕೆಳಿಂ ಆನಿ ಶಿರೊತ್ಯೊ ಆಸಾಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ್ಯ.

ಸಾಂಜೆರ್ ದೀಸ್ ಬುಡ್ತಚ್ ರೊಸಾಚೊ ಸಂಭ್ರಮ್. ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ವಾ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಬಾಂಕಾರ್ ವಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆರ್ ಬಸವ್ನ್ ರೋಸ್ ಪುಸ್ತಾಲೆ. ವೊವ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ರೊಸಾಚೆಂ ಜೆವಾಣ್ ಗಮ್ಮತಾಯೆಚೆಂ. ಜೆವ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೆ ರಾತಿಂ ಪದಾಂ, ನಾಚ್ ಆನಿ ಮನೋರಂಜನ್ ವಿಶೇಸ್. ಗುಮ್ಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪದಾಂಚೊ ದೀಸ್ ತೊ. ಮಾಂಡ್ ಘಾಲ್ನ್ ಲಾಗಿಂ ಸುರೆಚ್ಯೊ ಮುಟ್ಯೊ ದವರ್ನ್ ಸಗ್ಳಿ ರಾತ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ಮಾರ್ತಾಲೆ.

ಆದಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಚೆ ದಸ್ತುರೆ ಪ್ರಕಾರ್‌ಚ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ ಕಾಜಾರಾಂ ಜಾತಾಲಿಂ. ಹೊಕ್ಲೆಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಜೊಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂಚೆರ್ ಉದಾಕ್ ವೊತ್ತಾಲೊ. ಪಂದಾಕ್ ವಾಟ್ಲೆಂತ್ ಧರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಉದಕ್ ವ್ಹರ್ನ್ ಕೆಂಳ್ಬಾಚ್ಯಾ ಮುಳಾಕ್ ವೊತ್ತಾಲೆ. ತಶೆಂಚ್ ಹೊಕ್ಲೆ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ಉಜ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಣಿ ಸಾತ್ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ಚಿಂಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ.

ಇಗರ್ಜೊ ಚಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹರ್ಯೆಕ್ ರೆಸ್ಪೆರ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್‌ಚ್ ಕರಿಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಕಾಯ್ದೊ ಘಾಲೊ.

ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ನೊವ್ರ್ಯಾಚೆ ಕೇಸ್ ಕಾತ್ರುಂಕ್ ಆನಿ ಖಾಡ್ ತಾಸುಂಕ್ ಮ್ಹಾಲೊ (ಕೆಲ್ಶಿ) ಯೆತಾಲೊ. ತಾಕಾ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಥೊಡೊ ತಾಂದುಳ್, ಏಕ್ ನಾರ್ಲ್, ಆಂಗ್ ಪುಸ್ಚೊ ತುವಾಲೊ ಆನಿ ಪಾನ್ಪೊಡ್, ತೊಡ್ಪ್ಯಾಂತ್ ದವರ್ನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ನೊವ್ರೊ ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾನಾ ಪೆಂಕ್ಡಾಕ್ ಏಕ್ ಮಟ್ವೆಂ ಚಕ್ರಾ ಪುಡ್ವೆಂ, ಖಾಂದಾರ್ ಏಕ್ ಶೊಲ್ ಆನಿ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಲೇಸ್ ನ್ಹೆಸ್ತಾಲೊ. ತೆಂಚ್ ಸುದ್ರೊನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊಡೊಪ್, ಕುತಾಂವ್, ಶೊಲ್ ಆನಿ ಉರ್ಮಾಲ್ ಆಯ್ಲೊ. ತೆಂ ನ್ಹೆಸಾಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲೆಂ. ಉರ್ಮಾಲ್ ಬಾಂದ್ಚೆ ಶೈಲೆನ್ ತೊ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಪಾರ್ಕಿಯೆತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಖಂಯ್. ಹೊಕಾಲ್ ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾನಾ ಕಿರ್ಗಿ ಆನಿ ಬಾಜು ನ್ಹೆಸ್ತಾಲಿ. ಕಿರ್ಗಿಚೆಂ ನ್ಹೆಸಾಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪಾಲಂವ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಕಾಪಾಡ್ ನೆಸ್ಚೆಂ.

ಚಡ್ ಸಂಭ್ರಮಿಕ್ ಕಾಜಾರಾಂನಿ ನೊವ್ರೊ ಆನಿ ಹೊಕಾಲ್ 'ಭೊವಿ'ಂನಿ ವ್ಹಾವಂವ್ಚೆ ಪಾಲ್ಕೆಂತ್ ವಾ ಮಾಂಚಿಲಾಂತ್ ವೆತಾಲಿಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿ ರಿವಾಜ್ ರಾವ್ಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಬಾನ್ ಆನಿ ಬೆಂಡಾ ವಾಜ್ಪಾನ್ ಚಲೊನ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ 'ಗಾಣೆಗ್ ವಾ ಸಫಲ್ಯಾ' ದಾಮಾಸ್ಕಾಚಿ ಸತ್ರಿ ಧರ್ತಾಲೊ.

ರೆಸ್ಪೆರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದೊನೀ ಪಾಡ್ತಿ ಹೊಕ್ಲೆಗೆರ್ ವೆತಾಲ್ಯೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ
ಾಟ್ವಾಂತ್ ಭರ್‌ಲ್ಲೊ ಸಾಡೊ ವ್ಹಾಜ್ಪಾಂ ಆನಿ ವೊವ್ಯಾಂ ಸವೆಂ ಹೊಕ್ಲೆಗೆರ್
ವ್ತಾಲೊ. ಥೈಂಸರ್ ಸಂಭ್ರಮಾನ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ತೊ ನ್ಹೆಸಯ್ತಾಲಿಂ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಹಾಡ್ನ್ ನೊವ್ರ್ಯಾ ಸರ್ಶಿನ್ ಬಸಯ್ತೆಚ್ ಆಯೆರ್ ಜಾತಾಲೊ.
ಾಗಿರ್ ಕಾಜಾರಾಚೆಂ ಗಡ್ಡ್ ಜೆವಾಣ್.

ಜೆವ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ರಾವವ್ನ್ ಮಾಂಯ್ನ್ ಮುದಿ ಶಿಂವ್ಚಿ
ವಾಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾ ಸಬಾರ್ ಪಾಗುರ್ಮಾಂಯೊಯಿ ಮುದಿ ಶಿಂವ್ತಾಲ್ಯೊ.
ಪ್ರಾಂತ್ ನೊವ್ರೊ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರಾ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾ. ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಪಾಂವ್ಕ
ವಯ್ ವಚಾನಾ. ಹೆರ್ ಸಕ್ಕಡ್ ವೆತಾತ್. ನೊವ್ರ್ಯಾಗೆರ್ ಪಾವ್ತಚ್ ಭಾಯ್ಲಿಂ,
ತರ್ಲಿಂ ವೆರ್ಸಾ ರುಪಾರ್ ವೊವ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ತಚ್ ವ್ಹೊರ್ ಭಿತರ್ ಘೆತಾತ್.
ಪ್ರಾಂತ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

ಇತ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ಮುಗ್ದಾನಾ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಸಾ ಪರ್ತಾಪಣ್ (ಪರ್ತೆಂ ಆಪವ್ಣೆಂ).
ಯಾ ದಿಸಾಚ್ಯಾ ಜೆವ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಉಪ್ಕಾರ್ ಬಾವುಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ಮಹತ್ವ
ತಾಲೆ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂಯಿ ತೆ ರಾತಿಂ ಗಮ್ಮತ್ ಕರುಂಕ್ ರಾವಯ್ತಾಲೆ. ತೆ ರಾತಿಂಯಿ
ಮ್ಮಾಂಚೊ ಸಂಭ್ರಮ್ ವಿಶೇಸ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಚಾರ್ ದಿಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್
ಮಾಂವಾಡ್ಯಾಚೊ ಸನ್ಮಾನ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್
ವ್ರ್ಯಾಕ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮಾಂವಾಡ್ಯಾ ಯೇಂವ್ಕ ಮಾನಾಚೆಂ ಆಪವ್ಣೆಂ
ಸ್ತಾಲೆಂ, ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾಕ್, ಜುವಾಂವ್ ಬಾಪ್ತಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾಕ್, ಬಾಳೊಕ್
ಜುಚ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾಕ್, ಮೊಂತಿ ಫೆಸ್ತಾಕ್ ಅಶೆಂ. ಕಾಜಾರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್
ೊನೀ ಪಾಡ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಗಿಲ್ಯಾ ಸೈರ್ಯಾಂನಿ ನವ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ ಸನ್ಮಾನಾಚೆಂ ಜೆವಾಣ್
ರುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಆತಾಂಯ್ ಚಾಲು ಆಸಾ.

ಕಾಜಾರಾ ಶಿವಾಯ್ ಫುಡ್ಲದ್ ಬಾಂಳ್ತೆರಾಕ್ ಗುರ್ವಾರಿಕ್ ಕುಳಾರಾ ಧಾಡ್ಚಿ ಸಂಭ್ರಮಿಕ್
ವಾಜ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಚಾಲು ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಫುಡ್ಲದ್ ಗರ್ಭೆಸ್ತ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಸಾತ್ವೊ ಮಹಿನೊ
ಾಗ್ತಚ್ ತಿಚ್ಯಾ ಕುಳಾರಾಚಿಂ ತಿಕಾ ಫುಲ್ ಭಾಂಗಾರ್ ಮಾಳ್ನ್ ನಮ್ಯಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ
ಳಾರಾ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತಾಲಿಂ. ಗರ್ಭೆಸ್ತ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾಂನಿ ಘರಾ
ಪವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚಿ ರಿವಾಜ್‌ಯೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ನೋವ್ ಮಹಿನೆ ಭರ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾಂಳ್ತೆರಾಚಿಂ ಖಿಣಾಂ
ಸ್ತಚ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ವಯ್ಜಿಣಿಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಹಾಡ್ತಾಲಿಂ. ಬಾಳ್ಕೆಂ ಭುಂಯ್ ಪಡ್ತಚ್ ಏಕ್
ತುಳ್ಚಿ ವಾಟ್ಲಿ ಬಾಳ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾನಾಕಡೆ ಬಡಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸ್ಲಿ. ಬಾಳಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲೆ
ತ್ರೀಯೆಕ್ ಚಾರ್ ದೀಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ರೆಗ್ರೇಚೆಂ ಆನಿ ಲೆಕಾಚೆಂ ಖಾಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ

ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ. ಕಾಳ್ಜಿರ್‍ಯಾಚೊ ಕಸಾಯ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥೊಡಿಂ ಗಾಂವ್ಟಿ ಒಕ್ತಾಂ ತೀನ್ ದೀಸ್
ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಾಂಳ್ತಿಕ್ ದಿತಾಲೆ. ಬಾಂಳ್ತಿನ್ ಮಾತ್ರ್ ಹಾಲಸಾಸ್ತಾನಾ ಪಾಂಗ್ರುನ್
ನಿದೊಂಕ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ.

ಬಾಂಳ್ತೆರಾಚಿ ಖಬರ್ ಬಾಂಳ್ತಿಚ್ಯಾ ಘರ್ಕಾರಾಗೆರ್ ಪಾವಂವ್ಕ ಬಾಂಳ್ತಿಚ್ಯಾ
ಭಾವಾನ್ ವಚೊಂಕ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ. ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ಮಾವ್ಯಾಕ್ ಉರ್ಮಾಲ್ ಬಾಂಧ್ನ್
ಮ್ಹಣ್ ಉರ್ಮಾಲಾಚಿ ಕಾಣಿಕ್ ಮೆಳ್ತಾಲಿ. ಬಾಂಳ್ತಿಚ್ಯಾ ಆನಿ ಬಾಳ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್
ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಸಾಂಗೊನ್ ದವರ್‍ಲ್ಲಿ ಬಾಂಳ್ತಿಕ್ ಪೊಸ್ತೆಲಿ ಆಸ್ತಾಲಿ.

ಬಾಳಾಂತ್ ಜಾವ್ನ್ ಇಕ್ರಾ ವಾ ತೆರಾ ದೀಸ್ ಜಾತಾನಾ ಬಾಂಳ್ತಿಚ್ಯಾ ಘರ್ಕಾರಾಗೆಲಿಂ
ಸಯ್ರಿಂ ಸೆಸ್ ವಾ ಬಾಂಳ್ತೆರಾಚಿ ಕಾಣಿಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಯೆತಾಲಿಂ. ಸೆಸಿಚೊ ಐವಜ್
ತಾಂತಾಂಚ್ಯಾ ತಾಂಕಿ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಚಾಳಿಸಾವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚೆಂ ವೋಲ್
ದವರ್ತಾಲೆ. ಅಶೆಂ ಬಾಂಳ್ತೆರಾಕ್ ಕುಳಾರಾ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೆಸ್ತಿಣ್ ತಿಚೆಂ ಪ್ರಸೂತ್ಪಣ್
ಜಾವ್ನ್ ತೀನ್ ಮಹಿನೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಥಂಯ್ ಉರ್ತಾಲಿ. ತೀನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ ತಿಚ್ಯಾ
ಕುಳಾರಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಬಾಂಳ್ತಿಕ್ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ತಿಚ್ಯಾ
ಘರ್ಕಾರಾಗೆರ್ ಪಾಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆಂ.

ಆಮ್ಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಆನಿ ಥೊಡೆಂ ರೂಪ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಫೆಸ್ತಾ ವೆಳಾ ಝಳ್ಕತಾಲೆಂ.
ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ದಿಶ್ಟಿನ್ ತೆಂ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ಫೆಸ್ತ್‌ಚ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ಹಿಂದ್ವಾಂಚ್ಯಾ ರಥೋತ್ಸವಾಕ್
ನೇಮಾಂಕ್, ಜಾತ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ದೀನಾತ್‍ಲ್ಲೆಂ. ತಶೆಂಚ್ ಹೆರ್ ಫೆಸ್ತಾಂಯ್
ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾನ್ ಆಸೊನ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಪ್ರದೇಶಾಂಚೊ ಏಕ್
ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ದಬಾಜೊ ಜಾಂವ್ಕ ಪಾವ್ತಾಲೊ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ನಾಚ್ ಆನಿ ಪದಾಂ

ಗುಮ್ಟಾಂ:

ತುಳು ನಾಡು ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ 'ಬಯಲಾಟ' ಅಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್
ಜಾವ್ನಾಸ್‍ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಬಯಲಾಟಾಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಚೆಂಡೆ'ಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ 'ಗುಮ್ಟಾಂ' ಆರಂಭ್ ಕೆಲಿಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹಿಂದ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್
ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಭಸೊಂಕ್ ಮನ್ ನಾತ್‍ಲ್ಯಾ ವರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ
ಮನೋರಂಜಕ್ ಸಾಧನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‍ಲ್ಲೆ ವರ್ಗಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂ ಮಧೆಂ
ಗುಮ್ಟಾಂ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಜಾಲಿಂ ಆನಿ ಹಾಚೆ ವಯ್ರ್ ತೊಂಡ್ವಾಪಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯಾಯಿ
ಆಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಆಯ್ಲೆಂ.

'ಗುಮಟ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಾತಾನ್ ಬಡವ್ನ್ ಆವಾಜ್ ಕರ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಸಾಧನ್
ಮಾತ್ಯೆನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ರಿತಿಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕೆಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ 'ಗಾರಾ'ಚೆಂ

ಾ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಬಾಂಧ್ತಾತ್ಲೆ. ಹೆ ಮೊಡ್ಕೆಂತ್ ಎಕೆ ಕಳ್ಶೆಚೆಂ ಮಾಪ್ ಸೊಂಬ್ತಾಲೆಂ
ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆ ಮೊಡ್ಕೆ ರುಪಾಚ್ಯಾ ಆಯ್ದಾನಾಕ್ ಕಳ್ಶಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಹೆ ಕಳ್ಶೆಕ್ ದೋನ್
ಂಡಾಂ ಆಸೊನ್, ರೂಂದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ ಹದಾ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ
ರ್ಚಿನ್, 'ನಾರಾ'ಚೆ ಸಹಾಯೆನ್ ಬಾಂಧ್ತಾತ್. ದುಸ್ರೆಂ ಅಶೀರ್ ತೋಂಡ್ ಉಗ್ತೆಂ
ತ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸ್ಪಂದನಾ ವರ್ವಿಂ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯಾ ನಾದಾಕ್ ಸರಿ ಜಾವ್ನ್
ಯಾನಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಸಂತೊಸ್ ಪಾವ್ತಾಲೆ ಆಮ್ಚೆ ಪುರ್ವಜ್.

ಗುಮಟ್ ಉಸ್ಕ್ಯಾರ್ ದಾವ್ಯಾ ಹಾತಾನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ಧರ್ನ್ ಉಜ್ವ್ಯಾ ಹಾತಾಚ್ಯಾ
ತ್ಳ್ ಬೊಟಾಂನಿ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಕ್ ಬಡಯ್ತಾಲೆ. ಹಾತಾಚ್ಯಾ ಬೊಟಾಂನಿ ಮಾತ್
ಮ್ಡ್ಯಾಚೆರ್ ಖೆಳಜೆ, ತೆಂಯ್ ಕಳ್ಶೆಚ್ಯಾ ಕಾಂಟಾಕಡೆ. ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಕ್ ಮಧೆಂ ಮಾರ್
ಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಫುಟ್ತಾ. ಬೊಟಾಂಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್ಲೊ ತಳಾಹಾತಾಚೊ ಮಾರ್ ಕಳ್ಶೆಚ್ಯಾ
ಂಟಾ ವಯ್ರ್ ಪಡನಾಯೆ. ಅಶೆಂ ಗುಮಾಟ್ ವ್ಹಾಜಂವ್ಚಿ ಏಕ್ ಕಲಾ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಕಾಜಾರ್, ಪೊರ್ತಾಪಣ್, ಫೆಸ್ತಾ ಪರ್ಬೆಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಂತೊಸಾಚ್ಯಾ
ಳಾರ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ಮಾರ್ಚಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಆಪಾಪ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಸಂಪ್ತಚ್ ಘುರಾ ಮುಕ್ಲ್ಯಾ
ಂಗ್ಣಾಂತ್ ಬಸೊನ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ಬಡವ್ನ್ ಗಾಯ್ತಾನಾ ಸೆಜಾರಿ ಜಮ್ತಾಲೆ.

ಗುಮ್ಟಾಂ ಪದಾಂನಿ ತೀನ್ ಥರ್ ಆಸಾತ್. ಏಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪದಾಂ. ಸಮಾಜಿಂತ್
ಸ್ಲ್ಯೊ ರಿತಿ-ನಿತಿ, ರಿವಾಜ್ಯೊ, ಸಮಸ್ಯಾ ಹಾಂಚೆ ವಯ್ರ್ ಆಧಾರಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಿಂ ಪದಾಂ.
ೊಭಿನಾಚ್ಯಾ ಮಾಂವಾಚೆಂ ಕಾರ್ಬಾರ್', 'ಮ್ಹಾಂಯ್ ಸುನೆ ಮಧ್ಲೆಂ ಝುಗ್ಡೆಂ'
ಜಾರ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಚೆಡ್ವಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕುಳಾರಾ ವೆಚೆಂ. ಹೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ ಭಾವಾಂನಿ
ೂಕ್ಲೆಕ್ ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಶಯಾಚೆರ್ ಹಿಂ ಪದಾಂ ಆಸ್ತಾಲಿಂ.

ದುಸ್ರೊ ಥರ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಪದಾಂಚೊ. ಥೊಡ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಘಟನಾಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್
ರ್ನ್, ತತ್ಕಾಲಿನ್ ಸಮಾಜಿಚ್ಯಾ ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಹ್ಯಾ ಘಟನಾಂನಿ ಥೊಡಿ
ದ್ಲಾವಣ್ ಕರುನ್ ಪದಾಂ ಘಡ್ತಾಲೆ. ದಾವಿದ್ ರಾಯಾಚಿ ಕತಾ. ಬುದ್ವಂತ್
ಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾಚಿ ಕತಾ, ಜೆಜುಚೊ ಜಲ್ಮ್, ಮರಿಯೆಚೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಅಸಲೆ ವಿಶಯ್
ತಾಲೆ.

ತಿಸ್ರೊ ಥರ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಘುಡಿತಾಂ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಪದಾಂಚೊ. ಪುರಾತನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಯಾಂ ವಿಶಿಂ, ದುಸ್ಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಧೊಶಿವಿಶಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಧಯ್ರಾವಿಶಿಂ ಹಿ ಪದಾಂ
ಸ್ತಾಲಿಂ.

ಭೊಂವ್ತಣಿ ಬಸೊನ್ ಚಾರ್-ಪಾಂಚ್ ಜಣಾಂನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಬಡವ್ನ್ ಪದಾಂ
ಯ್ತಾನಾ ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ತಾಳಿಯೊ ಪೆಟುನ್ ಉಲ್ಲಾಸಾನ್ ತಾಂತುಂ ಭಾಗ್ ಘೆತಾಲೆ.
ರಾಂ ಗಟ್ಲ್ಯಾನ್ ವ್ಹಡಾ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಪದಾಂ ಗಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಜಾಲ್ಲಿ ಪುರಾಸಣ್

ಕಾಡುಂಕ್ ಸುರ್ ಪಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹರ್ಯೆಕಾ ಪದಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಚರಣಾಂ ಆಸ್ತಾಲಿಂ. ಹರ್ಯೆಕ್ ಚರಣ್ ದೊ-ದೋನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಗಾಯ್ತಾಲೆ. ತೀನ್ ಯಾ ಚಾರ್ ಚರಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಳೊ ತಾರಕಾಕ್ ವರ್ನ್ ಗಾಯ್ತಾಲೆ. ತೆದಾಳಾ ಗುಮ್ಟ್ಯಾಂಚೊ ನಾದ್‌ಯೀ ತಾರಕಾಕ್ ಪಾವ್ತಾಲೊ. ಎಕೇಕ್ ಘುಡಿತ್ ಗಾಂವ್ಕ್ ಸಗ್ಳಿ ರಾತ್ ಕಾಡ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವಿಶಾಲತಾಯ್ ಕಳ್ತಾ. ಕಾಲ್ಪನಿಕ್ ಘಟನಾಂ ಭರುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪದಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚಿ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ಕಳಿತ್ ಜಾತಾ.

'ತೊಣ್‌ಯೊ' ನಾಚ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಲೋಕ್‌ನಾಚ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ 'ತೊಣ್‌ಯೊ' ನಾಚ್. ಕೃಶೆಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸಂಪ್ತಚ್ ವಾ ಫೆಸ್ತಾ-ಪರ್ಬೆವೆಳಿಂ ಅಸಲೊ ತೊಣ್‌ಯಾಂಚೊ ನಾಚ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ನಾಚಾವೆಳಾ ಆಂಗ್ ಪೂಡ್ ಜಾತಾಲೆಂ ದೆಕುನ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ತಿತ್ಲೊ ಹಾಕಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ತೊಣ್‌ಯಾಂಚೊ ನಾಚ್ ಹ್ಯಾ ಖೆಳಾಂತ್ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಚೆ ಪುರ್ವಜ್ ಶಿಕ್‌ಲ್ಲೆ.

ತೊಣ್‌ಯೊ ಖೆಳ್ತಾನಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಪದಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಜಾವ್ನ್, ಸವ್ಕಾಸಾಯೆನ್ ತಶೆಂ ತುರ್ತಾನ್, ಪುಣ್ ಕ್ರಮಾಪ್ರಕಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತೊಣ್‌ಯಾಂಚೊ ಮಾರ್ ಏಕ್‌ಚ್ ರೀತಿನ್ ಆಯ್ಕಾತಾಲೊ. ಹರ್ಯೆಕ್ ಥರಾಚ್ಯಾ ಖೆಳಾಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಪದ್ ತೆ ಗಾಯ್ತಾಲೆ. ಪದಾಂಚೆ ಸಬ್ದ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ನಾಚಾಕ್ ಆನಿ ತೊಣ್‌ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮಾರಾಕ್ ಹುರುಪ್ ದಿತಾಲೆ.

ಮಾರಾಂಚೊ ವೇಗ್ ಚಡೊನ್ ಯೆತಾನಾ, ಪದ್ ರಾವಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ಜೊರಾನ್ ಥೊಡೊ ವೇಳ್ ಉಡ್ಕ್ಯಾ ಮಾರ್ನ್ ತೊಣ್‌ಯೊ ಮಾಚ್ಯೊ. ಹಾಳ್ವಾಯೆನ್ ತೊಣ್‌ಯೊ ಮಾರ್ತಾನಾ, ತಾಕಾ ತಾಳ್ ಪಡಾಶೆಂ ಸವ್ಕಾಸ್ ಪದ್ ಗಾಯ್ತಾಲೆ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾರ್ ತುರ್ತಾನ್ ಪಡ್ತಾನಾ, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ 'ಮಾಂಡೊ' ಪದಾಂಬರಿ, ಪದ್ ಉಡ್ತೆಂ ಜಾತಾಲೆಂ.

ಮಾಂಡೊ, ದುಲ್ಪೊದ್ ಆನಿ ದೆಕ್ಣಿ

ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಗೀತಾಕ್ (ವೊಲ್ಜ್ ಆನಿ ಪೊಲ್ಕಾ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉತ್ರಾಂ ಬಸ್ತಾನಾ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪದಾಂಚೊ ಏಕ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಮಾಂಡೊ. ಹಾಂತ್ಲಿಂ ಚಡಾವತ್ ಪದಾಂ ಪುರ್ತುಗಾಲ್-ಸ್ಪೆಯ್ನಾಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಪದಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ಆಸಾತಶಿಂ ಉತ್ರಾಯಿಲ್ಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಪದಾಂಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಸೊಭಿತ್. ಆಯ್ಕೊಂಕ್‌ಯ್ ರುಚಿಕ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿಂ ಭೊಗ್ಣಾಂ, ತಾಂಚೆ ಅಟೆವಿಟೆ, ಕಾಳ್ಜಾಚೆ ದಡ್ಡಡೆ, ಮೊಗಾಚೆ ತಳ್ಮಳೆ, ಖಂತಿಚೆ ಮುರ್ಮುರೆ, ಥರಾಂಥರಾಂಚೆ ಮಯ್ಪಾಸ್, ಮಾಯಾಮೋಗ್ ರಂಗೀನ್‌ತಾಳ್ಯಾನ್ ಮಾಂಡ್ಯಾಂತ್ ಘೊಳ್ಟಾ.

ಮಾಂಡ್ಲೊ ಹೆಂ ನಾಂವ್ ಕಶೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸೊಭಾಯೆನ್ ಮಾಂಡ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗೀತ್
ಪದಾಂಚೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ಕೋಣ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಮಾಂಡ್ಯಾಂಚೆಂ ಏಕ್
ಜಾಂತ್ರ್ ಮಾಂಡೊಲಿನ್. ಹೆಂ ಇಟಾಲಿಯನ್ ವ್ಹಾಜಂತ್ರ್. ತಾಚೊ ಆಕಾರ್
ದ್ಮಾಂಚೊ. ತಾಂಚೆ ಭಾಶೆನ್ ಬಾದ್ಮಾಂಕ್ ಮಾಂಡೊ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ದೆಕುನ್ ತ್ಯಾ
ಜಾಂತ್ರಾಕ್ ಮಾಂಡೊಲಿನ್ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ಹಾಚೆ ವರ್ವಿಂ ಮಾಂಡೊ ನಾಂವ್
ಯ್ಲ್ಯಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆತಾತ್.

ಮಾಂಡ್ಯಾಪದಾಂಚೆ ಚಾರ್ ಪಂಗಡ್ ಆಸಾತ್. 1. ಅತ್ರೆಗಿ ಮಾಂಡೆ 2. ಎಕ್ವಟಿ
ಾಂಡೆ 3. ವಿಳಾಪಿ ಮಾಂಡೆ 4. ಖಬ್ರಾಂಚೆ ಮಾಂಡೆ.

ಮಾಂಡ್ಯಾಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ರೂಪ್ ದುಲ್ಪೊದಾಂ. ದೊರಿ-ಪದಾಂ ಸಬ್ದ್ ದುರ್ಪೊದಾಂ,
ಲ್ಪೊದಾಂ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್. ಪುಣ್ ಮಾಂಡೊ ಆನಿ
ಲ್ಪೊದ್ ಎಕಾ ನಾಣ್ಯಾಚಿಂ ದೋನ್ ರುಪಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ ಏಕ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ದುಸ್ರ್ಯಾಕ್
ಭಾಯ್ ನಾ. ಸಂಗೀತಾಚ್ಯಾ ನಾದಾನ್, ನಾಚಾಚ್ಯಾ ಅಮಾಲಾನ್ ಚಿಂತ್ನಾಂಚ್ಯಾ
ರಾನ್ ಮಾಂಡೊ ಗಾಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಲ್ಪೊದಾಂ ಆಪಾಪಿಂಚ್ ಭಾಯ್ರ್
ಡ್ಟಾತ್. ದುಲ್ಪೊದಾಂನಿ ಜಿಣ್‌ಯೆಚಿಂ ವಿವಿಧ್ ಘುಡಿತಾಂ ಆಟಾಪ್ಚಿಂ ಪದಾಂ ಸಾಂಕ್ಳಿ
ಪಾರ್ ಎಕಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ಗಾಯ್ತಾತ್.

ಮಾಂಡೊ ಆನಿ ದುಲ್ಪೊದ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ತರ್ ದೆಕ್ಣಿ
ೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್. ಸುಂದರ್ ಚಲ್ಯೆನ್ ತಕ್ಲೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್
ಂಗ್ರಾರ್ ಕರ್ನ್ ಕಾಜಾರ್ ಸೊಭಾಣಾಂನಿ, ಧರ್ಮಿಕ್ ತಶೆಂ ಹೆರ್ ಸಮಾಜಿಕ್
ರ್ಯಾಂನಿ ನಾಚ್ತಾನಾ ಮ್ಹಣ್ಚಿಂ ಪದಾಂ ದೆಕ್ಣಿಂ. ಹ್ಯಾ ಪದಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ನಾಚ್
ರ್ಜ್. ದೆಕ್ಣಿ ಪದಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯೊ ನಂಯೊ, ದೊಂಗೊರ್, ಶಿಂವ್ತಿಂ, ಆಬೊಲಿಂ,
ೂಗ್ರಿಂ ರಾಜ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಜಾಗೊರ್ ಆನಿ ಖೆಳ್

ಜಾಗೊರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪಾರಂಪರಿಕ್ ಗಿತಾಂ-ನಾಟಕಾಂಚೊ ಏಕ್ ಪ್ರಕಾರ್. ಹೊ
ಕಾರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ನಾಟಕ್ ರಂಗಾಂತ್ ಭಾರಿಚ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಆಸಾ. ಗೌಡ
ಮಾಜಿನ್ ಮಾತ್ರ್ ಖೆಳ್ಚೊ ಜಾಗೊರ್, ಸಮಾಜಿಕ್ ಜೀವನ್ ಆನಿ ಸಮಕಾಲೀನ್
ಳ್ಯೆಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಚಿ ಏಕ್ ಖರಿ ಆನಿ ನಿಸ್ಕಳ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಂತ್ ಸಂಗೀತ್, ನಾಚ್, ಉತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪ್ರಚಲಿತ್
ಸ್ಚಿಂ ಸರ್ವ್ ಭಾವ್ ಆನಿ ಸಾಧನಾಂ ಆಟಾಪ್ತಾತ್. ಗುಮಾಟ್ ಆನಿ ಝುಂಜ್
ಜಾಂತ್ರಾಚ್ಯಾ ತಾಳಾಕ್ ನಾಚ್ಪಿ ನಾಚ್ತಾತ್. ರಾತಿಂ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೊ 'ಜಾಗೊರ್' ಫಾಂತ್ಯಾ
ರ್ಯಾಂತ್ ಚಲ್ತಾ. 'ಮಾಂಡ್' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಮೆಳೊನ್ ಗುಮ್ಟಾಂಚ್ಯಾ,
ಬ್ಯಾಂಚ್ಯಾ, ಆವಾಜಾಕ್ ಪದಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಹೆ ಜಾಗೊರ್ ಸುರು ಕರ್ತಾತ್.

ಖೆಳ್, ಹೊ ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್, ಪಾಸ್ಕಾಂ ಫೆಸ್ತ್ ಆನಿ ಕಾರ್ನಿವಲಾ ವೆಳಾರ್ ಖೆಳ್ಟೊ, ಪದಾಂ-ನಾಚ್-ನಾಟಕ್ ಮಿಸ್ಳಾಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಪ್ರಕಾರ್. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾ ನಾಚ್ಪಿ ಪಂಗಡ್ ಬಾಂದುನ್ ಘರಾಂಘರಾಂನಿ ವಚೊನ್ ಹೊ ಖೆಳ್ ಕರ್ತಾತ್. ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಗುರ್ಕಾರಾಗೆರ್ (ರೆಗೆದೊರಾಗೆರ್) ಹೊ ಖೆಳ್ ಪಯ್ಲೊ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಖೆಳ್ಗಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮುಕೆಲ್ಯಾಕ್ 'ಮೆಸ್ತ್ರೆ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹೊಚ್ ನಾಟಕಾಚೊ ಬರಯ್ಣಾರ್. ದಿಗ್ದರ್ಶಕ್ ಆನಿ ತಯಾರಕ್. ಖೆಳ್ ಸುರು ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಕೋಂಬ್, ಪಿಲ್ರುಕ್, ವಾಯೊಲಿನ್ ಆನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಬಡಯ್ತಾತ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಚ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಸಾತಾ.

ಢಮಾಸ್, ಢಪ್ಪ್ ಆನಿ ಫುಗ್ಡಿ

ಸಿದ್ದ್ಯಾಂ ಮದೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಚೆಂ ಏಕ್ ವ್ಹಾಜಾಂತ್ರ್ ಢಮಾಮ್. ಹಾಚೆ ಏಕೆ ಕುಶಿಕ್ ಚಿತ್ಳ್ಯಾಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ, ಆನ್ಯೆಕೆ ಕುಶಿಕ್ ರಾನ್ ಬೊಕ್ರ್ಯಾಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಆಸ್ತಾ. ಪಳೆಂವ್ಕ್ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ ಧೊಲಿಬರಿಂ ದಿಸ್ತಾ. ಹೆಂ ವಾಜಾಂತ್ರ್ ಕುಲೆ ಆನಿ ಬೋಟ್ ಮಾತ್ರ್ ತೆಂಕುನ್ ಪಾಯಾಂತಾಳು ಉಕ್ಲುನ್ ತಾಚೆರ್ ದವರ್ನ್ ಬಡಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್ತಾ. ಹಾಕಾ ತಾಚ್ಯೊಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಥಾಪಿನಾಂತ್. ಪದಾಂಚ್ಯಾ ಸುರಾಕ್ ತೆಕಿದ್ ಬಡಯ್ತಾತ್. ಢಮಾಮ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ಬಡಯೆತ್. ಚಡಾವತ್ ದಾದ್ಲೆ ಬಡಯ್ತಾತ್. ಬಾಯ್ಲಾಂ ಘುವೊನ್ ಘುವೊನ್ ನಾಚ್ತಾತ್. ಅಂಗಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಬರಿ ದಾದ್ಲೆ, ಭುರ್ಗಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕಿನಾಸ್ತಾಂ ಸಕ್ಡಾಂನಿ ನಾಚ್ಚೆಂಯ್ ಆಸ್ತಾ. ಹೆಂ ವಾಜಾಂತ್ರ್ ವಾಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಘರಾಂನಿ ಆಸ್ತಾ. ಖಂಚೆಯ್ ಪರ್ಬೆಕ್ ಯಾ ತಾಂಕಾಂ ಖುಶಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಢಮಾಮ್ ಬಡವ್ನ್ ಖೆಳೊಂಕ್ ಏಕಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಅಂಗ್ಣಾಂತ್ ಜಮ್ತಾತ್.

ಸಿದ್ದ್ಯಾಂಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ವಾಜಾಂತ್ರ್ ಢಪ್ಪ್ ಹೆಂ ಬಶ್ಯೆ ತೆದ್ಯಾ ಮೊಟ್ಯಾ ವಾಶ್ಯಾಕ್ ಏಕಾ ಕುಶಿನ್ ಗಾರಾಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಬಾಂದುನ್ ಭಿತರ್ ಬಿಬ್ಯಾಚ್ಯೊ ಯಾ ಆನಿ ಕಸಲ್ಯಾಚೊಯಿ ಸಪಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಬಿಯೊ ಘಾಲ್ನ್ ತಳ್ಹಾತಾಚ್ಯಾ ಗಾಂಟಿಕ್ ಬಡಯ್ತಾತ್. ಚಡಾವತ್ ಹಿಂದು ಸಿದ್ಧ್ಯಾಂನಿ ವಾಜಂವ್ಚೆಂ ವ್ಹಾಜಂತ್ರ್ ಹೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಘಾಟಾ ಸಿಮೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಹಾಚಿ ಒಳೊಕ್ ನಾ.

ಸಿದ್ದ್ಯಾಂನಿ ಚವ್ತೆವೆಳಾ ಖೆಳ್ಚ್ಯಾ ಖೆಳಾಕ್ ಫುಗ್ಡಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಖೆಳಾಂತ್ ಕರೀಣ್ ದೈಹಿಕ್ ತ್ರಾಸ್ ಜಾತಾ. ಫುಗ್ಡಿ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾನ್ ಎಕ್ಯಾ ಕೊಳ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಫುಂಗ್ ಫುಂಗ್ ಮ್ಹಣ್ ಫುಂಕಿಜೆ. ಪದ್ ಸಾಂಗ್ತೆಲ್ಯಾನ್ ಕಶೆಂ ಪದ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ ತ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆಂ ನಾಚಜೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ಬಸೊನ್ ಉಟೊನ್ ಫುಗ್ಡಿ ಘಾಲ್ತಾಮುರೆ' ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ, ನಾಚ್ಪ್ಯಾನ್ ಬಸೊನ್ ಉಟೊನ್ ಕೊಳ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಫುಂಗ್ ಫುಂಗ್ ಫುಂಕಿಜೆ. ಹೊ ಸಾಧಾರ್ಣ್ ಅರ್ಧ್ಯಾ ವೊರಾಚೊ ಖೆಳ್.

ನತಾಲಾಂಚೊ ಖೆಳ್

ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಜೆನ್ನಾ ಯುರೋಪಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ಅಸ್ತಮ್ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಾರಿಸ್ತ್ ತಾರ್ವಟಿ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಬಂದ್ರಾಂನಿ ಪಾವ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ತಾಂಚೆ ಥಾವ್ನ್ ನತಾಲಾಂಚೆ ಳ್ ಹಾಂಗಾ ಆಯ್ಲೆ. ಮಹಿನ್ಯಾಂಚೆ ಮಹಿನೆ ವಿಶಾಲ್ ಸಾಗೊರಾಂ ಮಧೆಂ ಪಯ್ಣಾರ್ ಅಸ್ತಾಲೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಬ್ಗಣ್ ನಿವಂವ್ಕ್ ಸೊರ್ಯಾ ಮಾಸಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಮನೋರಂಜನ್ ವ್ನ್ ಅಸಲೆಂ ಗಾಣಾಂ ಆನಿ ನಾಚ್ ಭರ್ಸುನ್ ಗಾವ್ನ್ ನಾಚೊನ್ ಮಜಾ ಮಾರ್ತಾಲೆ ಣ್ತಾತ್ ಮಾಲ್ಗಡೆ. ಯುರೊಪಾಂತ್ ನತಾಲಾಂಚೆ ವೆಳಿಂ ಆತಾಂಯ್ 'ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್ ರಲ್ಸ್' (ನತಾಲಾಂಚಿ ಗಿತಾಂ) ಗಾಯಿತ್ ಘರಾನ್ ಘರ್ ವೆಚಿ ರಿವಾಜ್ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಸಾ. ಅಸಲೆ ವೇಸ್ ಘಾಲ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಚೌತ್, ಮಾರ್ನೆಮಿ ವೆಳಾ ಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆತಾಂಯಿ ನತಾಲಾಂ ವೆಳಾರ್ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಪದಾಂ ಯಿತ್, ಪಿತುಳ್ ಬೆಂಡಾ ಸಂಗಿಂ ವೇಸ್ ಘಾಲ್ನ್ ನಾಚ್ತಾತ್ (ಚೆಡ್ವಾಂ ವೇಸ್ ಲ್ನಾಂತ್. ಚೆಡ್ಯಾನ್ ಚೆಡ್ವಾಚೊ ವೇಸ್ ಘಾಲ್ಚೊ.) ಘರಾನ್ ಘರಾ ವಚೊನ್ ತಾಲಾಂಚೆ ಆನಿ ಮಾಯಾಮೊಗಾಚೆ ಸಂದೇಶ್ ಪಾಚಾರ್ಚಿ ತಿ ಅಪೂರ್ವ್ ಕಾಲೆತ್ ತಾಂಯ್ ಆಸಾ.

ಸಿಗ್ಮ್ಯಾ ಗಿತಾಂ

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸಿಗ್ಮೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಿಂದು ಲೊಕಾಚಿ ಏಕ್ ಪರಬ್. ಹೆ ಪರ್ಬೆ ಶಾರ್ ಭುರ್ಗೆ ಆನಿ ದಾದ್ಲೆ 'ಜೋತಿ' ಮ್ಹಳಿಂ ಸಿಗ್ಮ್ಯಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ ವ್ಹಾಜ್ವಾ ತೆಕಿದ್ ವಾಂ, ಪಾವ್ಲಾಂ ತೆಕಿದ್ ಉತ್ರಾಂ, ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಕುಂಡ್ಬಿ, ಅರೆ ಮರಾಠಿ, ರ್ವಿ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಹಿ ಪರಬ್ ಆತಾಂಯ್ ಚಲ್ತಾ. ಹಾಂಗಾ ತಾಕಾ 'ಹೋಳಿ' ದಬ್‌ಯೀ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಪಿತುಳ್ಚೆಂ ಬೇಂಡ್

ಯೆರೊಪಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಪಿತುಳ್ಚೆಂ ಬೇಂಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಭರ್ಸಾಲಾಂ. ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆಂತ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಕಾಜಾರಾಂ, ಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬೊ, ಪುರ್ಶಾಂವ್ ಆನಿ ಬರ್ಯಾ ಘಾಲ್ಯಾಂನಿ ಲೊಕಾಚೆಂ ಮನೋರಂಜನಾಚೆಂ ತೆರ್ ಜಾಲಾಂ.

ಪಿತುಳ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಫುಂಕ್ಚ್ಯಾ ವಾಜಾಂತ್ರಾಂನಿ ದಿಂವ್ಚೊ ಗಂಭೀರ್‌ನಾದ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕ್ಚ್ಯಾ ಸಾಧನಾಂನಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ತಿ ಕಾತಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಹಿಂ ವಾಜಾಂತ್ರಾಂ ಭರ್ಸಾಲಿಂ. ದೇವ್ ದೇವಿಂಕ್ ರ್ಶಾಂವಾರ್ ವ್ಹರ್ತಾನಾ ಮೊಟೊ ರಂಗೀನ್ ಆವಾಜ್ ಕರುಂಕ್‌ಯೀ ತಾಶೆ ಆನಿ ಂಬಾ ಶಿವಾಯ್ ಪಿತುಳ್ಚೆಂ ಬೇಂಡ್‌ಯೀ ತಾಣಿಂ ವಾಪರ್ಲೆಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಂವಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಪಿತುಳ್ಚೆಂ ಬೇಂಡ್ ಬರೆಂಚ್ ಭರ್ಸಾಲೆಂ. ರೊಸಾ ಸಾಂಜೆರ್ ಥಾವ್ನ್ ಪರ್ತಾಪಣಾ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ಪಿತುಳ್ಚೆಂ ಬೇಂಡ್ ಅನಿವಾರ್‍ಯ ಜಾಲೆಂ. ಹಿಂದ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಧಾರೆಕ್ ವಾಲಗ ವಾಜಪ್ ವಾಪಾರ್ತಾನಾ ಭಾಯ್ರ್ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ಪಿತುಳ್ಯಾ ಬೆಂಡಾನ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಸೊಭಯ್ಲ್ಲಿಂ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ನತಾಲಾಂಚೊ ಖೆಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಪ್ರಕಾರಾಕ್ ಪಿತುಳಿಚ್ಯಾ ಬೆಂಡಾನ್ ಬರೆಂಚ್ ಫುಗಯ್ಲ್ಲಿಂ.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲಿ ಮಾನಾಚಿ ಪೊಳಿ ಸನ್ನಾಂ

ಫಿಂರ್ಗಿ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ಹಾಂಗಾ ಮೀಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಬಗಾರ್ ಸೊಮಿಯಾಚ್ಯಾ ಸಾಕ್ರಿಫಿಸಾಚ್ಯಾ ಉಡಾಸಾಕ್ 'ಕರ್ಬಣೆ' ಭೆಟಯ್ತಾಲೆ. ಕರ್ಬಣ್ಯಾಕ್ ಸನ್ನಾಂ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಸನ್ನಾಂಕ್ ಫುಗ್ ಫಾಲುಂಕ್ ಸುರ್ ವಾಪರ್ತಾಲೆ. ದೇವಾಲಯಾಂನಿ ಕರ್ಬಣೆ ಭೆಟಯ್ತುಚ್ ಸನ್ನಾಂ ಆನಿ ಏಕೇಕ್ ಗಿಂಡಿ ಸುರ್ ದಿತಾಲೆ. ಹರ್ಯೆಕಾ ಭಕ್ತಿವಂತಾನ್ ಹೆಂ ಪಿಯೊಣೆಂ ಸೆಂವ್ಚೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕ್ರಮೇಣ್ ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬೆಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಆನಿ ಬರ್‍ಯಾ ಫಾಲ್ಯಾಕ್ ಸುರ್ ಜೆರಾಲ್ ಘರಾನ್ ವಾಂಟ್ಚಿ ರೀತ್ ಸುರು ಜಾಲಿ. ಘರಾಂನಿ ಉಲ್ಲಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ಸುರ್ ವಾಂಟ್ತಾಲೆ. ಹಾಂಗಾ ಸೊರೊ ಪಿಯೆಂವ್ಚೆ ಭೋವ್ ಉಣೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಫಿಂರ್ಗಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಕ್ರಾ ಮಾಸಾಕ್ ಆನಿ ಸೊರ್‍ಯಾಕ್ ಚಡ್ ಮಾನ್ ಮೆಳ್ಳೊ. ಆದಿಂ ಹ್ಯೊ ವಸ್ತು ಕಾಂಟಾಳ್ಯಾಚ್ಯೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ.

ಕರ್ಬಣ್ಯಾಚಿಂ ಸನ್ನಾಂ ಭೋವ್ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಆದ್ಲಿ ಏಕ್ ರಿವಾಜ್ ಅಜೂನ್ ಚಲ್ತಾ. ಪೀಟ್ ಫುಗೊಂಕ್ ದವರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಮಡ್ಕೆಕ್ ಧವೆಂ ವಸ್ತುರ್ ಬಾಂಧ್ತಾತ್ ಆನಿ ಪಿಟಾಚೊ ಖುರಿಸ್ ಕಾಡ್ತಾತ್. ಹೆರ್ ಖಂಚ್ಯಾಚ್ ಪೊಳಿಯೆಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಮಾನ್ ಸನ್ನಾಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಫೆಸ್ತಾಂಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಆದಿಂ ಕರ್ಬಣ್ಯಾಂಕ್ ಸನ್ನಾಂ ವಾಂಟ್ತಾಲೆ. ಆತಾಂ ಕುಮ್ಸಾರ್ ವಾಂಟ್ಚ್ಯಾಬರಿಂ.

ಆದಿಂ ಸನ್ನಾಂ ದೇವಾಲಯಾಂನಿ ಕರ್ತಾಲೆ. ಸನ್ನಾಂ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಭಟಾಂಚೆಂ. ಚಡ್ ಲೊಕಾಕ್ ಸುಧಾರ್ಸುಂಕ್ ಮಾಂಡಾಸ್ ವಾ ರೊಚೊ ಕರ್ತಾಲೆ. ಹಾಕಾ ತೊಂದ್ರಾಂತ್ ವೊತ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಕರ್ಬಣಾಚ್ಯಾ ಸನ್ನಾಂಕ್ ನಾರ್ಲೆಲ್ ತೇಲ್ ಲಾಯ್ತಾಲೆ. ಆಜೂನ್ ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಉದೆಂತಿಂತ್ ಕರ್ಬಣ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪೊಳಿಯೆಕ್ ತೇಲ್ ಲಾಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಜೂನ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಆಸಾ.

ಸನ್ನಾಂ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ಗೆಳ್ಯಾನ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಫಾಡ್ಯಾನ್(even number) ಸನ್ನಾಂ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ ಪಾಳ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಆಜೂನ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಮಧೆಂ ಕಳಿತ್ ಆಸಾ. ಗೆಳ್ಯಾನ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಖಾಣಾಂ ವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಜೆವ್ಣಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ ಅಜೂನ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಮಧೆಂ ರೊಂಬೊನ್ ಗೆಲ್ಲಿಚ್ ಆಸಾ.

ದೇವಾಲಯಾಂನಿ ಕರ್ಬಣಾಚ್ಯಾ ಸನ್ಸಾಂಕ್ ಮೊಲಾಚೊ ತಾಂದುಳ್ ಹಾಡಿನಾತ್ಲೆ.
ಂಕಿ ಪ್ರಕಾರ್ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರ್ಚೊ ತಾಂದುಳ್ ಹಾಡ್ನ್ ದಿತಾಲೊ. ದುರ್ಬಳ್ಯಾಂನಿ
ಕ್ ಮೂಟ್ ತಾಂದುಳ್ ಸಯ್ತ್ ದಿವ್ಯೆತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ದೀಜೆಚ್ ಮ್ಹಣ್
ತ್ಲೆಂ. ಚಡಾವತಾಂನಿ 'ಮುಟಿಂನಿ' ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ತಾಂದ್ಳಾಕ್ 'ಮುಟಿ ತಾಂದುಳ್'
ಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಪಡ್ಲೆಂ.

ಸನ್ಸಾಂ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಧವೆಂ ಲುಗಟ್ ಘಾಲ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಯ್ಚಿ ನ್ಹಂಯ್. ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್
ಳಾಚಿ. ಅಸಲಿ ರಿವಾಜ್ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಉದೆಂತಿಚ್ಯಾ ದೇಶಾಂನಿ ಆಜೂನ್ ಆಸಾ. ಪಿಟಾಚೆ
ಡ್ಕೆಕ್ ಧೊವೆಂ ಲುಗಟ್ ಬಾಂಧ್ಚೆಂಯೀ ಏಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಅರ್ಥಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ.
ಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಕ್ ಸೆಪುಲ್ಕ್ರಾಂತ್ ಧಾಂಪ್ಲೆಲ್ಯಾಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲೊ ದುಡು

17 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮಿಗೆಲ್ ದ್ ಆಲ್‌ಮೈದಾ ಆನಿ ಇಗ್ನಾಜಿಯು ಅರ್ಕಾಮೊನಿ
ಂಚ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂಚ್ಯಾ ಆದಾರಾರ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಹೊ ದುಡು ಘೊಳ್ತಾಲೊ ಖಂಯ್.

1. ದುಡು, ಕೆವೊ, ರುಕೊ-ನಾಣೊ
2. ಅಡುಕೊ - ಬೋವ್ ಕಿರ್ಕೊಳ್ ಮೊಲಾಚೊ ನಾಣೊ
3. ಬಾಜಾರುಕ್ - ಲ್ಹಾನ್ ತಾಂಬ್ಯಾಚೊ ನಾಣೊ (ಭಾರತಾ ಭಿತಲ್ಯಾ ಮುಲ್ಕಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ಲೊ ಮಾಲ್ ವಿಕ್ತೊ ಘೆಂವ್ಕ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶತಕಾತ್ ಹಾಚೊ ಉಪ್ಯೊಗ್ ಜಾತಾಲೊ.)
4. ಬಾರ್ನಿ, ಬಾರ್ಗನಿ - 24 ಬಾಜಾರುಕ್
5. ಬೆಳುಗೊ - ಬಾರ್ಗನಿಚೊ ತಿಸ್ರೊ ವಾಂಟೊ
6. ಲ್ಹಾರಿ - ಲಾರಿಂ ವಾ ತಾಂಗ್ ನಾಂವಾಚೊ ನಾಣೊ
7. ವರಾ - ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ನಾಣೊ
8. ಪ್ರತಾಪ್ - ಅರ್ದೊ ವರಾ
9. ಪುತ್ಳಿ - ಪಾಂಚ್ ರುಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮೊಲಾಚೊ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ನಾಣೊ.
10. ರುಬು - ಲಾರಿಚೊ ಕಾಲ್ದೊ ವಾಂಟೊ
11. ತಾರ್ - ಪುರ್ತುಗೆಜ್ 12ರೇಸ್ ಲೆಯಾಲ್ ನಾಂವಾಚೊ ರುಪ್ಯಾ ನಾಣೊ
12. ದುಗಾಣಿ - ಚಾರ್ ಲೆಯಾಲಾಂಚೊ ನಾಣೊ
13. ಅಸ್ಪಪಿ - ಪುರ್ತುಗೆಜ್ 300 ರೆಸಾಂಚ್ಯಾ ಮೊಲಾಚೊ ನಾಣೊ. - ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚೊ
14. ಟಾಂಕೊ - ಸುಂಕ್(Tax) ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ಚೊ ನಾಣೊ.
15. ಜಯ್ಥಳ್ - ಬಾರ್ಗನಿಚೊ ಬಾರಾವೊ ವಾಂಟೊ
16. ಸಶ್ಕಾಣಿ - ಬಾರಾ ಬಾಜಾರುಕ್
17. ದಾಮ್ - ಏಕ್ ನಾಣೊ.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಕಾಳ್ ಆನಿ ವೇಳ್

ಜರಿ ದಿಯೊಗ್ ರಿಬೆಯ್ರ್ (1560-1633) ಹ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ವೇಳ್ ಕಾಳ್ ಆಸೊ ಲೇಕ್ ಕರ್ತಾಲೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ್ ದೀಸ್ 24 ವೊರಾಂಚೊ. ಹಾಕಾ 64 ಘಡಿಯೊ ಆನಿ ಸುರ್ಯಾಚೊ ದೀಸ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಉದೆವಾ ಥಾವ್ನ್ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಪರ್ಯಾಂತ್, ಹಾಕಾ 32 ಘಡಿಯೊ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಎಕಾ ವೊರಾಕ್ 2 $^{2}/_{3}$ ಘಡಿಯೊ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಎಕೆ ಘಡಿಯೆಕ್ 4 ಪಾನ್ವಳಾಂ, ಏಕ್ ಪಾನ್ವಳಾಕ್ 4 ಖಿಣ್, ಏಕ್ ಖಿಣಾಕ್ 4 ನಿಮಿಶ್ (ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಎಕಾ ದಿಸಾ 64 ಘಡ್ಯೊ ಆನಿ ಏಕ್ ಘಡ್ಯೆಕ್ 22 ಮಿನುಟಾಂ ಆನಿ 30 ಸೆಕೆಂಡ್.)

ಸುರ್ಯಾಚೊ ದೀಸ್-ಹಾಕಾ 4 ಪ್ರಹರ್ ವಾ ಪರ್ ಆನಿ ಏಕ್ ಪರಾಕ್ ಸುಮಾರ್ 3 ವೊರಾಂ. ಪಯ್ಲೊ ಪರ್ ಸಕಾಳ್ಚ್ಯಾ 9 ವೊರಾರ್ ಸಂಪ್ತಾ ಆನಿ ದುಸ್ರೊ ಬರಾಬರ್ 12 ವೊರಾಂಚೆರ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ದೋನ್‌ಪರ್. ತೆಚ್‌ಪರಿಂ ಏಕ್ ರಾತಿಕ್ ಅಸ್ತಮ್ತೆಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಉದೆತ್ಯಾಕಾಳಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ 4 ಪ್ರಹರ್ ಆಸಾತ್. ನೈಸರ್ಗಿಕ್ ದಿಸಾಕ್ 8 ಪ್ರಹರ್.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲೆ ಚಾರ್ ಕಾಸ್ತ್

1. ಬಾಮೊಣ್: ಧರ್ಮಾಚಿ ಸೆವಾ ಕರ್ಚೆ ಹೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ್ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಅಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕಸಲೆಂಚ್ ಮಾಸ್ ಖಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಕಸಲೊಚ್ ಸೊರೊ ಆಪಡ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಸೊರೊ ಪಿಯೆತೆಲ್ಯಾಕಡೆ ಉಲಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ಭಿತರ್ ಸರಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ತಾಂಚೆಂ ಗೊರುಂ ಮೊರ್ತಾ ತೆದ್ನಾಂ ಮ್ಹಾರ್ ಕಾಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ತೆಂ ಪಯ್ಸ್ ವ್ಹರೊಂಕ್ ಲಾಯ್ತಾಲೆ. ಮ್ಹಾರ್ ವಾಟೆರ್ ಪುಣಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಹೆ ಕುಶಿನ್ ಸರ್ತಾಲೆ. ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಚೊ ವ್ಹಾಣೊ ಪಾಂಯಾಂಕ್ ಘಾಲಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಬಾಮ್ಣಾಂಚ್ಯೊ ಬಾಯ್ಲೊ ಘೊವ್ ಮೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಡ್‌ಶ್ಯೊ ದುಸ್ರೆಪಣಾಕ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ಪುಣ್ ಮಾತ್ಯಾಚೆ ಕೇಸ್ ತಾಸುನ್ ಸಯ್ರ್ಯಾಂಚಿ ಚಾಕ್ರಿ ಕರ್ತಾಲ್ಯೊ.

2. ಚಾರೊಡಿ: ಹೆ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಝುಜಾರಿ. ತಾಂಚ್ಯೊ ಸವಯೊ ಆನಿ ಸ್ವಭಾವ್ ಇಲ್ಲೊ ಅವ್ಮರ್ಯಾದಿಚೊ. ತೆ ಮಾಸ್ ಆನಿ ಮಾಸ್ಳಿ ಖಾತಾಲೆ. ಆಯ್ದಾಂ ತಾಂಕಾಂ ವರ್ಗತಾಲಿಂ. ತಾಂಚ್ಯೊ ಬಾಯ್ಲ್ಯೊ ಘರಾಚ್ ಉರೊನ್ ಘರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಪಳಯ್ತಾಲ್ಯೊ. ತ್ಯೊಯ್ ಘೊವ್ ಮೊರ್ತಚ್ ದುಸ್ರೆಪಣಾಕ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ.

3. ವೆಸ್ಯ್ ವಾ ವಾಣಿ: ಹೆ ವೆಪಾರ್ ದಂಧೊ ಕರ್ಚೆ. ಮ್ಹಾಲ್ ವಿಕ್ತೊ ಘೆಂವ್ಚೆ ಆನಿ ವಿಕ್ಚೆ.

4. ಶೂದ್ರ್: ಹೆ ಕಾಮೆಲಿ ಲೋಕ್. ಚಾಕರ್, ದರ್ಜಿ, ಮಡ್ವಳ್, ಕಾಮಾರ್, ಮ್ಹಾರ್ ಚಾಮಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಾಣಿಂ ಗಾಂವ್ಕಾರಾಚಿ ಚಾಕ್ರಿ ಕರ್ಚೆಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾನ್ ವಾಪಾರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಥೊಡೆ ನಗ್

ಗೊಮ್ಟ್ಯಾಕ್:

1. ಕಂಠಿ - ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ಪೊವ್ಳ್ಯಾಂಚಿ. ತಾಂತುಂ ಹರ್ಯೆಕ್ ಆಟ್ ವಾ ಧಾ ಪೊವ್ಳ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಚಿಕ್ಕೆ ವ್ಹಡ್ ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ಮಣಿ.
2. ಚಕ್ರ್ ಸರ್ - ಲ್ಹಾನ್ ದೊಡ್ಯಾ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸರ್ಯಾಂನಿ ವಿಣ್‌ಲ್ಲೊ ಸರ್.
3. ಫುಗೆದೊರ್ - ಭಾಂಗ್ರಾಸರ್ಯೆನ್ ವಿಣ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ಪಾಚ್ವ್ಯಾ ಫಾತ್ರಾಂಚೊ ಸರ್.
4. ಪಿಡ್ಡುಕ್ - ಕಾಳ್ಯಾ ಮಣ್‌ಯಾಂಚಿ. ಮಧೆಂ ಕಾತ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯೊ ಮಣ್‌ಯೊ ದವರ್ನ್ ತಿದೊಡ್ಯಾನ್ ಗುಂತ್ತಾಲೆ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ಪೊಂತಾರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರುಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅಲ್ಲುಕೆಕ್ 'ಥಾಲಿ' ಆನಿ ಭಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಅಲ್ಲುಕೆಕ್ 'ಮಿನಿನ್' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ.

ಕಾನಾಂಕ್:

1. ಕಾಪ್- ಕಾನಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಲ್ಯಾಂಕ್ ಶಿರ್ಕಾಂವ್ಚ್ಯೊ ಲ್ಹಾನ್ ವಾಟ್ಲ್ಯಾಂ ಆಕಾರಾಚ್ಯೊ ಥಾಲ್‌ಯೊ.
2. ಪೆಸ್ಸೆಸಾಂ
3. ಕುಡ್ಕಾಂ
4. ಕರಾಪ್-ಬಾರೀಕ್ ಸರ್ಪಳೆನ್ ಕಾನಾ ಮಧೆಗಾತ್ ಥಾವ್ನ್ ಶೆಂಡೊ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮಾಳ್ಚೊ ನಗ್.
5. ಮುಗುಡ್-ಕಾನಾಂಚೆ ವಯ್ಲೆ ಕುಶಿ ಥಾವ್ನ್ ಮಾಳ್ಚೊ ನಗ್.

ನಾಕಾಕ್:

1. ನೊತಿಂ

ಹಾತಾಕ್:

1. ಬೊಳಿಂ 2. ವಾಂಕ್ಡಿಂ ಕಾಂಕ್ಣಾಂ 3. ಅಣ್ಸಾ ಕಾಂಕ್ಣಾಂ

ಮಾತ್ಯಾಕ್:

1. ಭಾಂಗ್ - ಕೆಸಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಂಗಾಚೆರ್, ಕಪಾಲಾರ್ ದೆಂವ್ಚೊ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ 'ಪೆಂಡೆಂಟ್ ' ಆಸ್ಚೊ ನಗ್.
2. ಮಾಸ್ಳಿ - ಮಾತ್ಯಾಚ್ಯಾ ದೋನ್‌ಯೀ ಕುಶಿಂನಿ ಶಿರ್ಕಾಂವ್ಕ್ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯಾ ತಗ್ಡ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಫಾತ್ರಾಂನಿ ನೆಟಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ದಾಂತೊಣ್ಯೊ.
3. ಕಾಂಟೊ - ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ತಕ್ಲಿ ಆಸ್ಚೊ ರುಪ್ಯಾಚೊ ಕಾಂಟೊ. ಶೆಂಡ್ಯಾಕ್ ತೊಪುಂಕ್.
4. ಫುಲೊರ್ - ಶೆಂಡ್ಯಾಕ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನ್ಪದ್

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಅಸ್ಚೆಬರಿಂ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಯೀ ದರಬಸ್ತ್ ಜಾನ್ಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರದೇಶಿಕ್ ವಿಸ್ತರಾವರ್ವಿಂ, ಜಾತಿ ಕಾತಿಚ್ಯಾ ಆನಿ ಪ್ರದೇಶಿಕ್ ಜಾತಿ ಕಾತಿಚ್ಯಾ ವೈವಿಧ್ಯಾವರ್ವಿಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನ್ಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವಿಸ್ತರಾಯ್ ಆಟಾಪುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್.

ಗಿನ್ಯಾನ್ವತಿ ನಾರಿಚಿ ಕಾಣಿ, ಹಂಕಾರಿ ಕದ್ಮಾಂ ಕುವರ್ನಿಚಿ ಕಾಣಿ, ರುಮ್ಮಿ ಫುಲಾಂಚಿ ಕಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಣ್ಯೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನ್ಪದ್ ಕಾಣಿಯಾಂಚೆಂ ವ್ಹಡ್ಪಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ತರ್ ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಘುಡ್ಪಾಂ, ಉತ್ರಾಂ ಮೇಳ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಉತ್ರಾಂಚಿ ಗಿರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಚಾಕೊಂಕ್ ಲಾಯ್ತಾತ್. ಆಚಾರ್-ಪಾತ್ಯೆಣ್ಯೊಯಿ ಹಾಂಗಾ ಉಣ್ಯೊ ನಾಂತ್. ಫೆಸ್ತ್-ಪರಬ್, ಕಾಜಾರ್-ವೊರಾಣ್, ಜನ್ಮ್-ಮರಣ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂ ವೆಳಾರ್ ವಾಪಚ್ರ್ಯೊ ರೀತ್-ರಿವಾಜ್ಯೊ, ಕುರ್ಡ್ಯೊ ಪಾತ್ಯೆಣ್ಯೊ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಧಾರಾಳ್ ಆಸಾತ್.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಅಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕಂತಾರಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚಿ ದೇವ್ ಭಕ್ತ್ ವಾಡಯ್ಲ್ಯಾ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ಯಿ ರಾಕ್ಲಾಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಲ್ಯಾ-ಪಾಲ್ಯಾ, ಝಾಡ್-ಪಾಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೊಕ್ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಮ್ಜಣೆನ್ ತಾಂಚಿ ಭಲಾಯ್ಕಿ ಸಾಂಬಾಳ್ಳ್ಯಾ. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನ್ಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಸಂಗ್ರಹ್ ಜಾಲೊ ತರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಮ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಳ್ಖೊಂಕ್ ಸಲೀಸ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ಅಜ್ ಅಪ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಸರ್ನ್ ಚಲ್ಲಾ. ಯೆವ್ರೋಪಿ ಮಾಯ ಆಮ್ಚೆರ್ ಚಲ್ತೆ ಆಸಾ ತರೀ ಏಕ್ ಪುರಾತನ್ ತಶೆಂಚ್ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರ್ ಆಮಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಉಡಾಸಾಕ್ ಪರತ್ ಜಿವೆಂ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಾಯ್ಜ್ ಆದಿಂ... ಆತಾಂ...

●ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತಾ

ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಅಸ್ತಮ್ತಿ ದರ್ಯಾವೆಳೆ ಆನಿ ಘಾಟಾ
ಸೆಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಭುಂಯ್ತ್ ಥರಾವಳ್ ಕುಳ್ಯೆಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಥರಾವಳ್ ಸಮಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ-
ನ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ವಾಳೊನ್-ಘೊಳೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೂದ್ ಭಾಸೆ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಥಂಯ್
ರ್ಗಾರ್ ಲಿಖಿತ್ ತಸೆಂ ಅಲಿಖಿತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲಾಂ. ಮನ್ಶ್ಯಾಚೆ ಜಿಣ್ಯೆಕ್
ಯ್ ರುಪಾರ್ ಬಂದಿತ್ ಕರ್ನ್, ಕಲ್ಪನೆಚ್ಯಾ ಧಾರಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ರಿಗವ್ನ್, ಸಂಪ್ಯಾ ಚಾಲಿಚ್ಯಾ
ಲ್ತ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ, ಗೂಂಡ್ ಆಲೋಚನೆಕ್, ರಿತಿಂ ರಿತಿಂಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾ-ಮೆಳಿಂನಿ,
ಾಂ-ನಾಚಾಂನಿ ಗುಂತುಂಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಮಾಲ್ಘಡೆ ವೊಳ್ಸಾಲ್ಲೆ. ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಆತಾಂ
ತಚ್ ಆಸಾ. ಅರ್ವಿಲ್ಯಾ ಉಡ್ತ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಅಮಾಲಾ ಮಧೆಂ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ನಡ್ತ್ಯಾ
ಯ್ಯೆಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಕಿತ್ಲೊ ಥಾರ್ತಾ, ಕಿತ್ಲೊ ಜಿರ್ತಾ ತೆಂ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಹಾಂಗಾಸರ್
ಂಗತ್. ಪುಣ್, ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್, ಹ್ಯಾ ಸಪ್ತ್ ಕೊಂಕಣಾಚ್ಯಾ ದರ್ಯಾವೆಳೆರ್
ರ್ ಥಾವ್ನ್ ಮೂಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಥಿರ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ
ಯ್ಯೆಚ್ಯಾ ಗೊಡ್ ಆನಿ ಕೊಡು ಘುಡಿತಾಂಕ್ ಆಂಗಾಂತ್ ಜಿರವ್ನ್ ಮತಿಂತ್ ವರವ್ನ್,
ಲ್ಜಾಚ್ಯಾ ಗುಂಡಾಯೆಚ್ಯಾ ಉಮಾಳ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ವ್ಹಯ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ಉತ್ರಾಂ
ರ್ಗಿ ಕಲಂಬ್ ಮಾಂಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಪುಣ್ ಪರ್ನ್ಯಾಚ್ ರಗ್ತಾಚ್ಯಾ-
ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಮಾತ್ರ್
ಲಿಖ್ಣೆ-ವಾವ್ರಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್.

ಪುರ್ವಿಲ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ಲಿಖ್ಯಾ-ಉಲ್ಲೇಖ್ ಸರಿಸುಮಾರ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಶತಕಾಂತ್
ಯಿಲ್ಲೊ ತಸಲೊ ಮೆಳ್ಳಾ. ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗೊಂಯಾಂತ್ ತಶೆಂ ದುಸ್ರ್ಯಾ
ಗ್ಯಾಂನಿ ವಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಿಚಿ ಸಬ್ದಾ ಸಾಹಿತ್ ಸಂಪತ್ತಿ ಚಡ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ದುಭಾವ್
ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ವೈಭವ್ ವರ್ತೊ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್‌ಚ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್
ಕಾನ್ ಮೇಟ್ ದವರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚೆಂ ದುರಾದೃಶ್ಟ್. 1541 ಇಸ್ವೆಚ್ಯಾ ಜೂನ್
ತಾರಿಕೆರ್, ಕೊಂಕ್ಣೆ ವಯ್ರ್ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂನಿ 'ಇಂಕ್ವಿಜಿಶನ್' ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್
ಜ್ ಮಾಂಡ್ಲೆಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕನ್ ಫ್ರಾದಿಂಚ್ಯಾ ಉರ್ಬೆವಂತ್ ಕಾಮಾ ವರ್ವಿಂ
ಂಯ್ಚ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಭಾರ್ಯಾನ್ ಕೊಂದೆ ವೆ ಅಲ್ವಾರಾನ್ ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ತ್ರಂವಾಂನಿ ಪುಡ್ತುಗೆಜ್ ಉಲಯ್ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಡಿಕ್ರಿ ದಿಲಿ. ಹೆಂ ಘಡ್ಲೆಂ ಕ್ರಿ. ಶ.
34ಂತ್. 1745ಂತ್ ಆರ್ಚ್‌ಬಿಸ್ಪ್ ಲೊರೆನ್ಸೊ ದೆ ಸಾಂತಾ ಮಾರಿಯಾನ್ ಕೆತರಿನಾ,
ಪ್ವೆಲ್ ದೆ ಗಾಲ್ವಿನೋ, ಜ್ಯೋಸ್ ಮಾರಿಯಾ ದೆ ಸಿಲ್ವಾ ಪೊರ್ರೆಸ್-ಅಸಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ
ನ್ರಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಸತ್ಯಾನಾಸ್ ಜಾಲೆಂ. ಪುಣ್ ಕುಂಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೆಂಡಾಬರಿ ಭಾಸ್

ಜಿವಿಚ್ ಉರ್ಲಿ ಆನಿ ಆಜೂನ್‌ಯೀ ಉರ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ವಾಡ್ಲ್ಯಾ.

ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತ್ ಫಕತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಥೊಡೆಂ ವರ್ಣನ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸ್ತೆಲೆಂ. ಹೆಂ ಜನಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಜಾನಪದ್ (Folklore) ನಂಯ್ತ್ಲೊ ಏಕ್ ಥೆಂಬೊ ಮಾತ್ರ್. ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯಾ ಅಮೇರಿಕಾನಾ ಜಾನಪದಾವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್ತಾ "ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೊ ಪುರ್ವಿಲ್ಯೊ ರಿತಿ–ನಿತಿ, ಆಚಾರ್–ವಿಚಾರ್, ಪಾತ್ಯೆಣಿ–ದುರಾಚಾರ್ ಬರ್ಪಿ–ನಾಬರ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್: ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ ವೆಂಗ್ಚ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಕ್ ಜಾನಪದ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್."

ಜಾನಪದಾಚೊ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಗೋಮ್ಸ್ ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಚಾರ ವಾಂಟೆ ಕರ್ತಾ:

1. ಪುರ್ವಿಲಿಂ ವಿವರಣಾಂ: ಕಾಣಿಯೊಂ, ರಾಯಾಂ–ಸರ್ದಾರಾಂಚ್ಯೊ ಕಥಾ, ಪೊದಾಂ ಗಾಣಾಂ, ಸ್ಥಾನಿಕ್ ಮಹತ್ವಾಚಿಂ ಘುಡಿತಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ.
2. ಪುರ್ವಿಲ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ–ರಿತಿ: ಖೆಳ್, ಫೆಸ್ತ್–ಪರಬ್, ಕಾಜಾರ್–ವೊರಾಣ್, ಜನ್ಮ್– ಮರಣ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂ ವೆಳಾರ್ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯೊ ರಿತಿ–ನಿತಿ.
3. ಆಚಾರ್–ಪಾತ್ಯೆಣಿ: ಮಾಟ್–ಮಂತ್ರಾಂ, ಗ್ರಹಾಂ–ನೆಕೆಂತ್ರಾಚೆಂ ಶಾಸ್ತಿರ್, ಕುಡೊ ಆಚಾರ್.
4. ಲೊಕಾ ಉತ್ರಾಂ: ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಘುಡ್ವಾಂ, ಉತ್ರಾಂ ಮೇಳ್ ಇತ್ಯಾದಿ

ಅಶೆಂ ಏಕಾ ಉತ್ರಾನ್ ಪುರ್ವಿಲಿ ಸಗ್ಳಿ ಜಿಣೆಂಚ್ ಜಾನಪದಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂತ್ ಸಾಂಪಡ್ತಾ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂತ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಕ್ ವಸ್ತುಮಾತ್ರ್ ಆಮಿ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾರ್ ಆಸಾಂವ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್–ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ, ಸಪ್ತ್ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಭಾಗಾಂಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಯೆತಾ; ಪುರಾಣಾ ಪರ್ಮಾಣೆ: ಕೇರಳಾ, ತುಳುವಾ, ಗೋರಾಷ್ಟ್ರ ಕುಂಪಣಾ, ಕುರೂರರ್, ವಾರೂರ್ ಆನಿ ಬಾದ್ವರ್; ವಿಲ್ಸನ್ ಮೆಕೆನ್ಜಿ ಪರ್ಮಾಣೆ: ಕಿರಾತ ವಿರಾಟಾ, ಮರಾಟಾ, ಕೊಂಕಣಾ, ಹರ್ಗಾ, ತುಳುವಾ ಆನಿ ಕೇರಳಾ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ವಿಭಾಗಾಂನಿ ಶಿಂಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೋಕ್–ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವಳಕ್ ಕರುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್. ಹ ಸಾತ್ ಕೊಂಕಣ್ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಂನಿ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾರ್ ಕರ್ತಾ ತ್ರಾವಂಕೋರ್–ಕೊಚ್ಚಿನ್, ಮಲಬಾರ್, ದ. ಕನ್ನಡ್, ಉ. ಕನ್ನಡ್, ಗೊಂಯ್ ರತ್ನಗಿರಿ, ಕೊಲಾಬಾ–ಥಾನಾ.

ಪತ್ತ್ಯಾನ್ ಹ್ಯಾ ಸಾತ್ ಯಾ ಚಡ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವಾಂಟುನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಪ–ಭಾಸಾಂನಿ ಆಸಾ. ಎದೊಳ್‌ಯೀ ಇತ್ಲ್ಯೊಚ್ ಕೊಂ ಭಾಸೊ ಮ್ಹಣ್ ಲೇಕ್ ನಾ ತರೀ 16 ಪ್ರಭೇದ್ ಸಾರ್ಕೆ ವಿಂಗಡ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ವಿಸ್ತಾ ಥರಾನ್: 1. ಭಟ್ಕಳಿ, 2. ಚೆಟ್ಟಿ ಭಾಸ್ 3. ದಾಲ್ದಿ, 4. ಫಿರಾಂಗಿ, 5. ಗೋವನೀಸ

ಗೌಡ ಪ್ರಾಕೃತ್ 7. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್ 8. ಕಾಂಗೋಣಿ, 9. ಕಾರ್ವಾರಿ, 10. ಖೋಕಿಲಿ
ಕೊಂಕ್ಣಿ, 12. ಕೊರ್ಲಾಣಿ, 13. ಕುಂಡ್ಬಿ, 14. ಮೋಪಣ್, 15. ನವಾಯ್ತಿ ಆನಿ
ಇತರ್.

ಇತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಚ್ ವಾಂಟೆ ಸಂಪಾನಾಂತ್, ಪುಣ್ ಧರ್ಮ್, ಜಾತಿ, ಭೌಗೋಳಿಕ್
ರಸ್ಥಾ. ರಾಜಕೀಯ್ ಖೆಳ್, ದುಸ್ರ್ಯಾಭಾಶೆಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ – ಹ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುಡ್ಕ್ಯಾನ್ ಕುಡ್ಕೊ, ಚುರಾನ್ ಚುರೊ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಪದ್ ಕಾಣಿಯೊ:

ಖಂಚಾಯಿ ಭಾಸೆಚ್ಯಾ ಜನಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಕಾಣಿಯೊ ಮುಲ್ಯಾ–ಘಾತೊರ್
ವ್ನಾಸಾತ್. ಮ್ಹಾಲ್–ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂನಿ ನೆಂಟ್ಯಾ ಬಾಳಾಂಕ್ ಜಮವ್ನ್ ಸಾಂಜೆಚ್ಯಾ
ಾರ್ ಮೋವ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಆನಿ ಸಂಪ್ಯಾ ಸರಿಂನಿ ಹ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊಂ, ಕಥಾ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ
ರ್ಗಿಂ ಕಾನ್–ದೊಳೆ ಸೊಡ್ನ್ ಆಯ್ಕ್ಯಾತಾತ್. ನೆಂಟ್ಯಾಂಕ್ ಮನೋರಂಜನ್ ತಶೆಂ
ಕ್ ಶಿಕಾಪ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಕಾಣಿಯಾಂ ಮಾರಿಫಾತ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ. ಅಸಲ್ಯೊ ಕಥಾ
ನ್ಸಾಂವಾರ್ ಆಸಾತ್. ಕಲ್ಪನೆಚ್ಯಾ ಸಾಗೊರಾಂತ್ ಲೊಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ
ನೋರಂಜನ್ ತಶೆಂ ಸತ್–ನೀತ್‌ಚ್ ಮುಕೆಲ್ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಮಧೆಂ ಮಧೆಂ
ಗೀನ್ ಪೊದಾಂಯಿ ಭರ್ಸೊನ್ ರುಚಿಕ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಇತ್ಲೆಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಖಾತಿರ್
ಲ್ಯಾರ್– ಸುಗ್ಗಿ ವೆಳಾರ್ ಶೆತಾಂ–ಭಾಟಾಂತ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಮುಗ್ದುನ್ ಯಾ ಫೆಸ್ತಾ–ಪರ್ಬೆ
ಾಂನಿ ಯಾ ಶಿಕಾರಿ ಕರ್ನ್ ಬೆರುಂ ಯಾ ಕಡ್ಮಾಂ ಮಾರ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ದೀಸ್ ಎಕಾ
ರಾ ಗುಮ್ಟಾಂಚಿ ಥಾಪ್ ಆಯ್ಕ್ಯಾತ್ ತರ್ ಸೆಜ್–ಸಾಂಬಾರ್ ಥಂಯ್ ಜಮೊ
ತಾಲೆಂ. ರಾತಿಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಹಳ್ಳಿಚಿ ತರ್ನಾಟೆ ಮ್ಹಾತಾರ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಡಿತ್
ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ದಿಸಾಚಿ ಪುರಾಸಾಣ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಜಮೊನ್ ಥರಾವಳ್ ಪದಾಂ ಗಾಯ್ತಾಲೆ.
ಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಿಂ ಪೊದಾಂ ಜನಪದ್ ಕಾಣಿಯೊಚ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ತೆಂ ವಿಶೇಸ್.
ಸಲ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂ ಬರಾಬರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಘುಡಿತಾಂಯಿ ಗಾಯ್ತಾಲೆ, ಜಾಂಕಾಂ ಕಂತಿಗ್
ಣ್ತಾಲೆ. ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ನಮುನ್ಯಾಂವಾರ್ 'ಕೊಮಿಕ್' ಪೊದಾಂ, 'ಭಲಾಯ್ಕಿ'
ಮಾಶೆಯಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾಲೆ. ಆತಾಂಯಿ ಥಂಯ್ ಹಾಂಗಾ ಪಿಕ್ಯಾ ಕೆಸಾಂಚ್ಯಾ
ಂಗ್ಳುರ್ಗಾರಾಂನಿ ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾ ದೀಸ್ ಜಾಂವ್ದಿ, ಫೆಸ್ತಾ ಪರ್ಬೆವೆಳಾರ್ ಗುಮ್ಟಾಂಚೊ
ಯ್ರಮ್ ಕಾಡ್ಚೊ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂ–ಪೊದಾಂನಿ ದುರಿತ್ ರಾಯಾಚಿ ಕಾಣಿ,
ರಿಚಿ ಕಥಾ, ರುಂಮ್ಡಿಚಿ ಕಾಣಿ, ಅಭಿಂಗಾ ಕುವರಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ, ಗೌಡಾಚಿ ಕಾಣಿ, ಇಸ್ರೆಲಿ
ಯಾಚಿ, ಅಬ್ರಾಮ್ ಬಾಪಾಚಿ, ಮರ್ಯೆಚ್ಯಾ ಜನ್ಮಾಚಿ– ಆಶೆಂ ಸಬಾರ್ ಕಥಾ
ಳ್ತಾತ್. ವಳ್ಕೆ ಖಾತಿರ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಚಡಾವತ್ ಮೆಳ್ಚಾ ಅಭಿಂಗಾ ಕುಂವರಾಚಿ
ಣಿ ಪಳೆಯಾಂ:

ಗೊಂಯಾಂ ಶ್ವೆರಾ ಮಾಜರಿ
ಕದ್ಮಾಂ ರಾಯಾಲಿ ಧುವ್ ಸುಂದರಿ
ಭರ್ತಾರ್ ನಾಕಾ ನಾ ಮ್ಹಣೊನ್ ವೊ
ತಪಾಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರಿ.
ಅಭಿಂಗಾ ರಾಯಾಚೊ ಪೂತ್
ತಿಚೆಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣೊನಿ
ತೇಗ್ ರಾಯ್ ಸುಂದರ್ ತುಮಿ ಮಾಲೆ ಜಾಯ್ಜೆ
ಕದ್ಮಾಂಲ್ಯಾ ರಾವ್ಳ್ಯಾಕ್ ತುಮಿ ಸಯ್ರಿಕೆಕ್ ವೊಜ್ಜೆ.

ಕದ್ಮಾಂ ಕುಂವರ್ನ್ ಸೊಭಾಯೆಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಲ್ಲಿ. ಅಭಿಂಗಾ ಕುಂವರಾಚಿ ಸೈರಿಕ್ ವರ್ನ್ ಮಾಲೆ ಕದ್ಮಾಂ ರಾಯಾಚ್ಯಾ ರಾವ್ಳೆರಾಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೆ. ಅಂಗ್ಣಾಂತ್ ಪರ್ಕಿ ತರ್ನಾಟೆ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಪಳೆವ್ನ್ ಧುವ್ ಬಾಪಾಯ್‌ಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್ ಕರಿ. ಸೈರಿಕೆಚೆ ಮಾಲ ಮ್ಹಣ್ ಆಯ್ಕೊನ್ ರಾಗಾನ್

ತೆಗಾಂ ಜಣಾಂ ಮ್ಹ್ಯಾಲ್ಯಾಂಕ್ ತೀನ್ ಉಣಾಂ ಕರಿಜೆ
ನಾಕ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ ಪಯ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ನಾಕ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ
ಕಾನ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ ದುಸ್ರ್ಯಾಚೊ ಕಾನ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ
ವೋಂಟ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ ತಿಸ್ರ್ಯಾಚೊ ವೋಂಟ್ ಕಾತ್ರಿಜೆ.

ಸಲ್ಪಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಾಲೆ ನಿರಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಭಿಂಗಾ ಕುಂವರಾ ಸರ್ಶಿಂ ಪಾಟಿಂ ಪರ್ತಾಲೆ. ಬೆಜಾರಾಯೆನ್ ಕುಂವರ್ ಶಿಕಾರೆಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ಲೊ. ಏಕ್ ಸುಕ್ಣೆಂ ಸಯ್ತ್ ಮೆಳ್ಳೆಂನಾ. ಆಕ್ರೇಕ್ ಮಧೆಂ ರಾನಾಂತ್, ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಧಾಂವ್ ಮಾರ್ತಾನಾ–ಆವ್ಚಿತ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾನ್ ಘುಟ್ ಸಾಂಗ್ಲೊ:

ಏಕ್ ಮೊಣ್ ಭಾಂಗಾರ್ ತುವೆಂ ಜೊಕುನ್ ಕಾಣ್ಘೆಜೆ
ಏಕಾ ಮೊಣಾಚಿ ಏಕ್ ತುವೆಂ ಕಿಂದ್ರಿ ಘುಡಿಜೆ
ಕಿಂದ್ರಿ ಘುಡಿಜೆಗಾ ತುವೆಂ ರಾವ್ಳ್ಯಾಕ್ ವೊಜ್ಜೆ
ಕಿಂದ್ರಿಚೊ ನಾದ್ ತುವೆಂ ಪರ್ತಿಜೆವೊ ಪರ್ತಿಜೆ.

ಸುಕ್ಣ್ಯಾಚೆಂ ಉತಾರ್ ಆಯ್ಕೊನ್ ಕುಂವರ್ ರಾವ್ಳೆರಾ ಭಾಯ್ರ್ ರಾವೊನ್ ಕಿಂದ್ರಿ ವ್ಹಾಜಯ್ತಾ, ಕುಂವರ್ನ್ ಕಿಂದ್ರಿಚ್ಯಾ ನಾದಾಕ್ ಪಿಸ್ಪಾಲ್ಯಾ.

ಕಿಂದ್ರಿಚ್ಯಾ ನಾದಾಕ್ ನಾರಿ ನಾಗ್ಡಿ ಉಗ್ಡಿವೊ
ದೋನ್ ಮುಡೆ ತಾಂದುಳ್ ತಾಕಾ ದಾನ್ ಕರ್ಯಾಗೊ
ಮುಟಿನ್ ಮುಟಿ ವ್ಹರಾ ತಾಕಾ ದಾನ್ ಕರ್ಯಾಗೊ
ಗಳ್ಯಾರ್ ಹಾರ್ ಮೊಜೊ ತಾಕಾ ದಾನ್ ಕರ್ಯಾಗೊ

ಕುಂವರ್‌ಗೀ ಆಯ್ಕೊಂಚೊ? ಮುಡೆ ತಾಂದುಳ್ ಭಾಯ್ರ್ ಉಡಯ್ನ್ ತುಜೆ, ವ್ಹರಾ
ಯಾನ್ ಡಾಂಕಿನ್ ಆನಿ ಗಳ್ಯಾಚೊ ಹಾರ್ ಹಾತಾನ್ ಡಾಂಕಿನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ರಾಗಾನ್
ಂವರ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಭೋಗಿ ಸನ್ನೆಶ್ಯಾಕ್ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ತಾ, ತಾಚಿ ಕಿಂದ್ರಿ ಪೊಡಯ್ತಾ. ಫುಟ್ಕರ್
ದ್ರಿ ಫೆವ್ನ್ ಕುಂವರ್ ಬೆಜಾರಾಯೆನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಭಯ್ಣಿಗೆರ್ ಚಮ್ಕಾಲಾ.

ಕದ್ಮಾಂಲೆ ನಾರಿನ್ ಮ್ಹಜೆಲಾಗಿಂ ಪೊಂತ್ ಘಾಲಾಂಗೊ
ತೆಗಾಂ ಜಮಾಂ ಮ್ಹಾಲ್ಯಾಂಕ್ ಮೊಜಾ ಉಣಾಂ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್‌ಗೊ
ಲೊಟುನ್ ಡಾಂಕುನ್ ಘಾಲೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ನಗ್ರಾ ಭಾಯ್ರ್
ಚೆಡ್ವಾಚೊ ಸಾಂಗಾತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ದೀ ಮೊಜ್ಯೆ ಭಯ್ಣಿ

ಭಯ್ಣ್ ತರೀ ಕಿತೆಂ ಕರ್ತೆಲಿ? ತಿಚೊ ಘೊವ್ ದಂಡಾಕ್ ಗೆಲಾ ಪಾಟಿಂ ಯೇವ್ನ್
ತೆಂ ಮ್ಹಣಾತ್? ಪುಣ್, ಅಭಿಂಗಾ ಕುಂವರ್‌ಗೀ ಸೊಡ್ಯೊ? ಸಲ್ವಾಲ್ಲಿ ಭಯ್ಣ್–

ಕಾಪಾಡ್ ನ್ಹೆಸಯ್ತಾ, ಪೆಂಕ್ಯಾಕ್ ಕಾಪಾಡ್ ನೆಸಯ್ತಾ.
ಚೊಳಿ ಘಾಲಿತಾ ಹದ್ರ್ಯಾಕ್ ಚೊಳಿ ಘಾಲಿತಾ
ನಾಮ್ ತಿಳೊ ಕರಿತಾ ತೆಂ ಕಪಾಲಿಂ ವಯ್ರ್
ನಾಮ್ ತಿಳೊ ಕರಿತಾ ತೆಂ ಕಪಾಲಿಂ ವಯ್ರ್.

ಆಸ್ರ್ಯಾಂತ್ ತೀಳ್ನ್ ಕುಂವರ್:

ಚೆಡ್ವಾ ಸಾಂಗ್ನೊ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ತುವೆಂ ದಿಲೊಯ್ ಭಯ್ಣಿ
ನಾಕಾಚೆಂ ಮೊತಿಂ ಮ್ಹಾಕಾ ನಾ ಜಾಲೆಂಮೂ ಭಯ್ಣಿ?
ಆಮ್ಕಾಂ ಘುಡ್ಯೆಂ ಭಿತರ್ ಮೊತಿಂ ಘುಡಿಲೆಂವೊ
ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಾವಾಕ್ ತಿಣಿ ನಾಕಿಂ ದವರ್ಲೆಂ.

ಭಯ್ಣ್ ಉಪಾವ್ ಸಾಂಗ್ತಾ:

ಚೆಡ್ವಾ ಸಾಂಗ್ನೊ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ತುಕಾ ಮೆಳ್ಳೊಮೂ ಭಾವಾ
ಭಿತರ್ಲ್ಯೆ ವಾಟೆನ್ ವಚೊನ್ ತುಂ ಮಾರ್ಗಾರ್ ಮೆಳ್‌ರೆ
ಫುಲಾಂ ವ್ಹರ್ಚಾ ಮಾಲೊಣಿಗೆರ್ ಬಿಡಾರ್ ಕರ್‌ರೆ
ವಾಪ್ಪಿವಿಣರೆ ತುಂ ಫುಲಾಂ ಬಾಂಧ್.

ಭಯ್ಣಿನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಭಾವ್ ಪತ್ರ್ಯಾನ್ ಚಲಿಯೆಚ್ಯಾ ವೆಸಾರ್ ರಾವ್ಲೆರ್ಾ
ಸರ್ಶಿಂ ವೆತಾ. ಥಂಯ್ ಎಕ್ಯೆ ಮ್ಹಾತಾರ್ಯೆಗೆರ್ ಬಿಡಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಮ್ಹಾತಾರ್ಯೆ ಕಡೆನ್
ಕುಂವರಾನ್ ಧಾಡ್ನ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಫುಲಾಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಕುಂವರ್ನ್ ಪಿಸ್ಸಾತಾ. ಇತ್ಲಿಂ ಬರಿಂ
ಫುಲಾಂ ಬಾಂಧ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಾತಾರ್ಯೆಚ್ಯಾ ನಾತಿಕ್ (ಅಭಿಂಗಾ ಪುತಾಕ್) ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಆಶೆತಾ.
ಚಲಿಯೆಚ್ಯಾ ವೆಶಾರ್ ಯುವಕ್ ರಾವ್ಲೆರಾಕ್ ವೆತಾ. ವರ್ತ್ಯೆ ಸರ್ಬಾರಾಯನ್ ಕದ್ಮಾಂಲಿ
ಚಲಿ ತಾಕಾ ಪಳೆತಾ. ಹಾತ್ ಕಿತೆಂ ಇತ್ಲೆ ಘಟ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್ತಾನಾ ಕುಂವರ್
'ಘಾಟಾಂತ್ ತೀಳ್ ಬುಡ್ವುನ್' ಮ್ಹಣ್ ಜವಾಬ್ ದಿತಾ. ಸಾಂಗಾತಾ ನ್ಹಾಂವ್ಕ್ ವೆತಾನಾ,

ಆಪ್ಣಾಚೊ ನ್ಹಾಂವ್ಪೊ ಪೈರೊ ಫಾಲ್ಯಾಂಕ್ ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಚುಕಯ್ತಾ. ಕುಂವರ್ನ್, ಆಪ್ಣಾಸಂಗಿಂ ಅಸ್ಚಿ ಚಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಘಟ್ವಾತಾ ಆನಿ ನ್ಹಾತಾ! ಜೆವಾಣ್-ಬಿ ತಿರ್ಸುನ್, ಕುಂವರ್ನ್ ಕಾಣಿಯೊಂ ಸಾಂಗ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ –'ತುಂ ತರ್ ತಿಂಗಾ ಗೆ ಹಾಂವ್ ತರ್ ಹಾಂಗಾ' ಹಾವೆಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ತುಕಾ ಕಶೆಂ ರುಚಾತ್? ಸವಾಲ್ ಕರಿ ಕಪಟಿ ಚಲಿ. ಜಾಲೆಂ, ದೊಗಾಂಯಿ ಎಕಾಚ್ ಮಾಂಚ್ಯಾರ್ ನಿದ್ತಾತ್ ಆನಿ ರಾತ್ ಫಾಲೆಂ ಕರ್ತಾತ್. ಘುಡೊಂ ನಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಘುಡ್ತಾ. ಆಪ್ಲೆ ಧುವೆಲಾಗಿಂ ಪರ್ಕಿ ಚಲೊ ನಿದ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಕದ್ಮಾಂ ರಾಯ್ ರಾಗಾನ್ ಪಿಸೊ ಜಾತಾ–ದುಸ್ರಿ ವಾಟ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಅಭಿಂಗಾ ಕುಂವರಾಚಿ ಆನಿ ಕದ್ಮಾಂಲೆ ಚಲಿಯೆಚೆಂ ಲಗ್ನ್ ಜಾತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಂಕಾರಿ ಕದ್ಮಾಂ ಕುಂವರ್ನಿಕ್ ಖಾಲ್ತಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ ವೆಗ್ಳಿಚ್ ಆಸಾ.

ರುಂಮ್ಡಿ ಫುಲಾಚಿ ಕಾಣಿಯಿ ಲ್ಹಾನಾಂ–ವ್ಹಡಾಂಕ್ ಆಕರ್ಶಿತಾ. ಸಾತ್ ಜಣಾಂ ಭಾವಾಂಕ್ ಎಕ್ಲಿಚ್ ಭಯ್ಣ್. ತ್ಯೆ ಭಯ್ಣಿನ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಫುಲ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಮಾತ್ರ್ ತೆ ಕಷ್ಟಾತಾತ್. ಭಯ್ಣಿನ್ ವಿಚಾರ್ಚೆಂ ತೆಂ ರುಂಮ್ಡಿ ಫುಲ್ ಸಾತ್ ದರ್ಯಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ಎಕ್ಸುರ್ಯಾ ದ್ವೀಪಾಂತ್ ರಾಕ್ಷಿಣಿಂಚ್ಯಾ ಮಧೆಗಾತ್ ರುಕಾರ್ ಫುಲ್ತಾ. ತೆಂಯಿ ಆಮಾಸೆ ದಿಸಾ ಮಧ್ಯಾನೆ ರಾತಿಕ್. ಎಕೆ ಘುಡಿಯೆ ತರ್ ಹೆಂ ಫುಲ್ ಫುಲ್ತಾ ಆನಿ ತಕ್ಷಣ್ ಸರ್ಗಾರ್ ಚಡೊನ್ ವೆತಾ. ರುಕಾ ಭಾಯ್ರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಾತ್ ದರ್ಯಾಂಕ್ ರಾಕ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಬೊಲ್ಪ್ಯಾಂಚೆಂ, ಸಿಂಹಾಂಚೆಂ, ಅಸ್ವೆಲಾಂಚೆಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಮುರ್ಗಾಂಚೆಂ ಸೈನ್ ರಾಕ್ತಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಅಪ್ರೂಪ್ ಫುಲಾಕ್ ಖುಂಟುಂಕ್ ಭಾವಾಂನಿ ಕಾಡ್ಚಿ ವಾಂವ್ಟ ಕಾಣ್ಯೆಂತ್ ಪದಾಂ ರುಪಾರ್ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ಲ್ಯಾ.

ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಘುಡಿತಾಂ ವಯ್ರ್ ಘುಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚೆಂ ಲಗ್ನ್, ಜೆಜುಚೊ ಜನ್ಮ್, ಎಜಿಪ್ತಾಕ್ ಪಯ್ಣ್– ಹಿಂ ಪೂರಾ ಜನಪದ್ ಕವಿಂನಿ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾಕ್ ತಾಳ್ ಪಡಾಶೆಂ ತಾಸ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಬಸಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಜನಪದ್ ಕಾಣಿಯಾಂಗಾರಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಮರಿ ದಾವಿದ್ ರಾಯಾಚಿ ಎಕ್ಲಿಚ್ ಧುವ್. ಹಿಕಾ ಕಾಜಾರ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ರಾಯ್ ಮ್ಹಾಲ್ಯಾಂಕ್ ಧಾಡ್ತಾ ಆನಿ ಕುಂವರಾಂಕ್ ಆಪವ್ಣೆಂ ದಿತಾ. ಯೆವ್ಜಿಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಹಸ್ತಿಚೆ ದೊಳೆ ಬಾಂಧುನ್, ತಿಚೆ ಸೊಂಡ್ಯೆಕ್ ಮಾಲೊ ದೀವ್ನ್ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ಭೊಂವ್ಡಾಂವ್ಚೆಂ–ಕೊಣಾಯ್ಚ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಂತ್ ಮಾಲೊ ಘಾಲ್ತಾಗೀ ತಾಕಾಚ್ ಮರಿಯೆಕ್ ಧಾರ್ ವೊತುನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಮ್ಹಣ್ ನಿರ್ಣಯ್ ಜಾತಾ. ಬಾರಾಂಯಿ ಗಾಂವ್ಚೆ. ಸೊಭಿತ್ ಸುಂದರ್ ರಾಯ್–ಕುಂವರ್ ಲಗ್ನಾಕ್ ಯೆತಾತ್. ಜುಜೆ ಬಾಪ್ಯಿ ಲುಂಗಿ, ಖೊಮ್ಸಾರ್ ಮಾಟ್ವಾ ಭಾಯ್ರ್ ರಾವ್ತಾ. ಹಸ್ತ್ ಘುಂವ್ತಾ ಘುಂವ್ತಾ ಆನಿ ಜುಜೆಚ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಂತ್ ಹಾರ್ ಘಾಲ್ತಾ. ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ಆಕಾಂತ್ ಚರ್ತಾ. ಪಿಶಿ ಹಸ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಎಕಾ ಪಾಟಿಂ ಏಕ್ ತೀನ್ ಹಸ್ತಿಂ ಕರ್ನಾಂ ಮಾಳಾ ಭೊಂವ್ಡಾಯ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ಹರ್ಯೆಕ್ ಪಾವ್ಪಿಂ ಹಸ್ತ್ ಚುಕಾನಾಶೆಂ ಭಕ್ತಾ ಜುಜೆಚ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಂತ್‌ಚ್ ಮಾಳಾ ಘಾಲ್ತಾ–ಅಶೆಂ ಜುಜೆ ಮರಿಯೆಚೆಂ ಕಾಜಾರ್ ವರ್ಣಿತಾತ್.

ಾಂ:

ಾಳ್ಜಾಚೆ ಗುಂಡಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಭರೊನ್ ವ್ಹೊಮ್ತೊಂಚ್ಯಾ ಉಮಾಳ್ಯಾಂಕ್ ಸಬ್ದಾಂನಿ ತುನ್ ಸೊಭಿತ್ ಏಕ್ ತುರೊ ಕರ್ನ್, ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಕ್ ತಾಂಕ್ತಾ ತ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಿಕ್ ಆಕಾರ್ ದೀವ್ನ್ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ಗಾಯ್ತಾ ಗಾಯ್ತಾನಾ ನಾಚ್ಚೆಂ ಜಮಾಂ ಮಧೆಂ ಂ ಥಾವ್ನ್ಯೀ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲಾಂ. ಕಾಂದ್ರ್ಯಾ ಕವಿನ್ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಮರರ್ ನಿಜದಿಂ, ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್." ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಜಿಂ ಪೊದಾಂ, ಗಾಯನಾಂ ್ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತಿಂ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಹಜಾರ್ ಗೊಡ್ಯಾ್ಯ–ಆಮ್ಟ್ಯಾ ಲಾರಾಂ ಮಧೆಂ ಭರ್ಸೊನ್ ತ್. ಆಶೆಂಚ್ಯಾ ಕಿರ್ಣಾಂಕ್ ಆನಿ ದುಃಖಾಂಚ್ಯಾ ಝುರಿಂಕ್‌ಯಿ ಪಾಚಾರ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ದಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಕಾಂಯ್ ಬರ್ಗಾಲ್ ನಾ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಮಾಂಡೊ, ಲ್ಪೊದ್, ದೆಖ್ಣಿ, ಜಾಗೊರ್, ಖೆಳ್–ಕುಂಡ್ಬಿ ಲೊಕಾಚಿಂ ಪೊದಾಂ; ಖಾರ್ವಿ, ಭಂಡಾರಿ ನವಾಯ್ತಿ ಪೊದಾಂ; ವ್ಹೊವಿಯೊ, ವೇರ್ಸ್–ಹಿಂ ಪೂರಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂಚ್ ಅಪೂರ್ವ್ ಯ್ಜ್. ಕೊಸ್ತಾನಾ, ಲಾಯ್ತಾನಾ, ಭಾತ್ ಕಾಂಡ್ತಾನಾ, ಭುಗ್ಯಾಕ್ ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ, ಣ್ಣಿಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಪೊದಾಂ–ಗಾಣಾಂ, ಭಕ್ತಿಕ್ ಅಮಾಲಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಕಾರಾಂ–ಕಂತಿಗೊ, ಫೆಸ್ತಾಂ–ಪರ್ಬೆ ವೆಳಾರ್ ಗುಮ್ಟಾಂಚ್ಯಾ ಥಾಪಿಕ್ ಮೆಳಂವ್ಚಿಂ ದಾಂ–ಅಶೆಂ ತಶೆಂ, ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಹಜಾರ್ ಆನಿ ಏಕ್ ಘುಡಿತಾಂ ವೆಳಾರ್ ಕಾಳ್ಜಾಚಿಂ ಗ್ಣಾಂ ಉಚಾರ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಪದಾಂ ಬರ್ಪೂರ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಂಡೊ ಆನಿ ದುಲ್ಪೊದ್:

ಮಾಂಡೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಏಕ್ ಸೊಭಿತ್ ಗಾಯಾನ್, ಸ್ವಾದಿಕ್ ಉತ್ರಾಂಚೆ ಕವಿತೆನ್, ಶ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ರುಚಿಚ್ಯಾ ನಾದಾನ್ ಸುಂಗಾರ್ರಾಯಿಲ್ಲೆಂ. ಅಂತಸ್ಕರ್ನಾಚ್ಯಾ ಗ್ಣಾಂಚಿ ಸುಟ್ಕಾ ಜಾತಾನಾ, ತಾಂಚೆ ಅಟೆವಿಟೆ, ಕಾಳ್ಜಾಂಚೆ ಚಡ್ಬಡೆ, ಸುಕಾಚೆ ಬುಡ್ಬುಡೆ, ಗಾಚೆ ತಳ್ಮಳೆ, ಖಂತಿಚೆ ಮುರ್ಮುರೆ ಬಿಗ್ಡೊನ್ ಅರ್ನಾಲ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ಮೊಗಾಳ್ ್ಜಾಂಚೆ ತ್ರಾಸ್, ಹೊಕಾಲ್–ನೊವ್ರ್ಯಾಂಚೆ ತ್ರಾಸ್ ಥರಾಂ ಥರಾಂಚೆ ಮಯ್ಪಾಸ್ ಯಾಮೋಗ್, ಸೊಭಿತ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ರಂಗೀನ್ ತಾಳ್ಯಾಂನಿ ಉಮಾಳ್ತಾತ್ ಆನಿ ಹೆಚ್ ಂಡ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಜಿಬೆರ್ ಘೊಳ್ತಾತ್.

ಏಕೇಕ್ ಮಾಂಡೊಯಿ ಮೊಗಾಚಿ ಏಕ್ ಕಥಾ. ದೋನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂಚೊ ಬಾಂಧ್ ಗ್ತಾ.

ಜಾಯ್ತೊ ತೇಂಪ್ ಮೊಗಾ ಜಾಲೊ
ಸೊಭಿತ್ ರುಪ್ಕಾರ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ತುಜೊ
ಮೋಗ್ ತುಜೊ ಮ್ಹುಜ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ರಿಗ್ಲೊ
ದೆವಾನ್ ಸದಾಂಚ್ ನಿರ್ಮಳ್ ದವರ್ಚೊ

ಮೊಗಾನ್ ಘುಮಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಗೊಂಯ್ಚಿ ತರ್ನಿ ಚಲಿ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರೇಮಿ ಖಾತಿರ್ ಚಡ್ಪಡ್ತಾ:

ತುಕಾ ಪಳೆವ್ನ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ಸಗ್ಳೆಂ ಕಾಳಿಜ್ ಮೊಜೆಂ ನಾಚ್ತಾಲೆಂ
ಅತಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ತುವೆಂ ಎಕ್ಸುರೆಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ.
ರಾವ್ ಅತಾಂ ರಾವ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ತುವೆಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ, ಕೋಣ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಾಕಾ
ಸರ್ಗಾರ್ ಸುಖ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಮೊಗಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ತುಜೆಶಿಂ ವಾಂಟೊ ಆಸಾ.
ಸಗ್ಳೆಂ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೆಂ ಸುಖ್ ಮ್ಹಾಕಾ
ತುಜ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಡು ಜಾಲೆಂ
ಜೀವ್ ಹೊ ಪಿಸೊ ಜಾಲೊರೆ ಮೊಗಾ
ಎಕ್ತೆಂಚ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ತುವೆಂ.

ಜಾಣಾರಿ ಲೋಕ್ ಮಾಂಡ್ಯಾ–ಪೊದಾಂಚೆ ಚಾರ್ ಪಂಗಡ್ ಕರ್ತಾತ್. 1. ಅತ್ರೆಗಿ ಮಾಂಡೆ 2. ಎಕ್ಸುಟಿ ಮಾಂಡೆ 3. ವಿಳಾಪಿ ಆನಿ 4. ಖಬ್ರಾಂಚೆ ಮಾಂಡೆ.

ಶೃಂಗಾರ್ ರಸಾನ್ ಭರೊನ್ ವೊಮ್ತೊಂಚೆ ಹೆ ಮಾಂಡೆ ಮೊಗಾಚಿಂ ಸ್ವಪ್ನಾಂ ದೆಕ್ತಾತ್. ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಅಮಾಲಾರ್ ರಾವ್ನಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಪೊದಾಂಕ್ ಆಯ್ಕತಾನಾ ಮನ್ ಪಿಸ್ವಾತಾ. ಆಂಗಾಂತ್ ನಾಚಾಚಿ ರೂಚ್ ವೆಂಗ್ತಾ. ಭೊಂವ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚೊ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಮಾಜ್ತಾತಾ:

ಸುರ್ಯೊ ದೆಂವೊನ್ ಗೆಲೊ
ಆನಿ ಚಂದ್ರೆಮ್‌ರೆ ಉದೆಲೊ
ಆಮೊರೆಚೊ ವೇಳ್ ಕೊಮೆಸಾರ್ ಜಾಲೊ
ಮೊಗಾ ಖಂಯ್‌ರೆ ತುಂ ಪಾವ್ಲೊ.

ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಎಕಾಮೆಕಾಚೊ ಸಾಂಗಾತ್‌ಚ್ ಸರ್ವ್ ಆಸ್ತ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಭೊಗ್ಣಾಂ ಉದೆತಾತ್. ಕಾಳ್ಜಾಂ ಅತ್ರೆಗಾನ್ ನಾಚ್ತಾತ್.

ಸಾಂಗಾತ್ ಮೊಗಾ ತುಜೊ
ಸುಖ್ ಸಂತೊಸ್ ಮೊಜಾ ಜಿವಾಚೊ
ಕುಡಿಂತ್ ಆತ್ಮೊ ಆಸ್ಬೊಚ್ ಮೊಜೊ
ಮೋಗ್ ವಿಸ್ರೊನಾರೆ ತುಜೊ.

ಮೊಗಾಚೆಂ ರಾವ್ಪೆರ್ ಹೆಂ ಅಶೆಂಚ್ ಸಾಂಬಾಳಿತ್ತ್ ವ್ಹರ್ ದೆವಾ ಮ್ಹಣ್ ತರ್ನಿ
ಳ್ಯಾಂ ಅತ್ರೆಗ್ತಾತ್. ದಸ್ಮಿ-ಮೊಗ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಪರ್ಮಳ್ ಸದಾಂಚ್ ಉರೊಂದಿ ಮ್ಹಣ್
ಾಗ್ತಾತ್.

ಸಂತೊಸ್ ಭೊಗ್ತಾರೆ ಜಿವಾಕ್
ಉಜ್ವಾಡ್ ಪೆಟ್ಲಾ ಹ್ಯಾ ಘರಾಕ್
ಧಾದೊಸ್ಕೆನ್ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ದೀಸ್
ಮಾಗ್ಣೆ ಆಮಿ ಕರ್ಯಾಂ ದೆವಾಕ್.
ಪರ್ಮಳ್ ಜಾಸ್ಮಿಂಚೊ, ಮೊಗ್ರ್ಯಾಂಚೊ
ಸದಾಂಚ್ ದೆವಾನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ ಕರ್ಚೊ.

ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾಳಿಜ್ ಆಪ್ಲೊ ಅತ್ರೆಗಿ ಮೋಗ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರೇಮಿಕ್ ಸಮರ್ಪಿತಾ:

ಜುರಾಮೆಂತ್ ಉತಾರ್ ದಿತಾಂ
ತುಜೊ ಮೋಗ್ ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಾಂ
ಫುಡ್ಲೆ ತ್ರಾಸ್ ಹಾಂವ್ ಸಾಂಡ್ತಾಂ
ಮೋಗ್ ತುಕಾಚ್‌ರೆ ಭೆಟಯ್ತಾಂ.
ಧಾದೊಸ್ಪಣಾನ್ ದೀಸ್ ಕಾಡ್ತಾಂ
ಜಾಯ್ತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪತಿಣ್ ತುಜಿ ಜಾತಾಂ.

ಮೊಗಾಚೊ ಬಾಂಧ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಉಬೊ ಜಾತಾನಾ ಅಂತಸ್ಕರ್ನ್ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ
ಉಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಅತ್ರೆಗಾಂನಿ ಫುಗಾರ್ ಜಾತಾ. ತೆದ್ನಾ ಕವಿ ಜಾಗೊ ಜಾತಾ ಆನಿ
ಕಾಂಬ್ಲೆರಾಂತ್ ಮೊಂವ್ ಭರೊನ್ ವೊಮ್ತೊಂಚಾಬರಿ ಸಂಗೀತ್ ವಾಳ್ತಾ. ಜಿಣಿಯೆಚ್ಯಾ
ಮೊಗಾಳ್ ಭೊಗ್ಣಾಂಕ್ ಉಗ್ತೆಂ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಮಾಂಡ್ಯಾ-ಪೊದಾಂಕ್ ಅತ್ರೆಗಿ ಮಾಂಡೆ
ಮ್ಹಣ್ ಜಾಣಾರಿ ಉಲೊ ಮಾರ್ತಾತ್.

ದೋನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂಚೊ ಎಕ್ವಟ್ ದಾಕಂವ್ಚ್ಯಾ ಮಾಂಡ್ಯಾಂಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ವೆಗ್ಳಿಚ್.
ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪೊದಾಚೆಂ ಹೆಂ ದರ್ಶನ್: ಪಿಟಾಬರಿ ಧೊವೆಂ ಫುಲ್-ಚಾಂದ್ನೆ ಪ್ರಥ್ವೆರ್
ಪಡ್ಲಾಂ. ದರ್ಯಾಂ-ವೆಳೆರ್ ಫೆಂಡ್ ವ್ಹಾವಂವ್ಚಿಂ ಲಾರಾಂ ಮನ್ ಪಿಸ್ಸಾಯ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ
ವೆಳಾರ್ ಮೊಗಾನ್ ಲಾಸ್ಚಿಂ ದೋನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂ ಎಕ್ವಟಾಚೊ ಸಪುತ್ ಘೆತಾತ್.

ದರ್ಯಾಚಾ ಲಾರಾರಿ
ಚಂದ್ರೆಮಾಚಾ ಉಜ್ವಾಡಾರಿ
ಹ್ಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಕೆಸಾಂಚಾ ಪಾಂತ್ಯೆರಿ
ಜುರಾರ್ ಜಾತಾಂ, ದೆವಾಚಾ ಮುಕಾರಿ.
ಯೊರೆ ಮೊಗಾ ಚೊಯ್‌ರೆ ಮ್ಹಾಕಾ
ಮೊಗಾಚೆ ದೊಳೆ ಲಾಯ್‌ರೆ ಮ್ಹಾಕಾ.

ಸುಖಾಚಿಂ ಸ್ವಪ್ನಾಂ ಬಾಂಧ್ತಾನಾ ಪ್ರಕೃತಿ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ನಾಚ್ತಾ. ಮೊಗಾಚಾ
ಅಮಾಲಾರ್ ಫುಲಾಂ, ಚಂದ್ರೆಮ್ಚ್ ದಿಸ್ತಾತ್.

ಮೊಗಾಮೋಗ್ ಆಮಿ ಕೆಲೊ ಬಸೊನ್ ಫುಲಾಂನಿ
ದಿಪ್ಯಾವ್ನ್ ಚಂದ್ರೆಮಾಚ್ಯಾ ಕಿರ್ಣಾಂನಿ
ಹಾತಾಂತ್ ಧರುನ್ ದಸ್ಕಿ, ಮೊಗಾಚ್ಯೊ ಸಾಂಗ್ತಲ್ಯಾಂವ್ ಕಾಣಿ
ಗೊವಾಯ್ ಆಮ್ಕಿ ದಿತೆಲಿಂ ತಿಂ ಫುಲಾಂ ವೊಡ್ತಾಂತ್ಲಿಂ.

ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಮೊಗಾ ಮಧೆಂ ಥೊಡಿಂ ಕಾಳ್ಜಾಂ ಮೊಗಾ ಥಾವ್ನ್ ನಿರಾಸ್ ಜಾವ್ನ್
ವಿಳಾಪ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹರ್ದೆಂ ಕಾಂಪಂವ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಪೊದಾಂ ಕಾಳ್ಜಾರ್ ಪೊಂಡ್ಕುಲೆ
ಘಾಲ್ತಾತ್. ಸಾದ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ದೋನ್ ಥೆಂಬೆ ದುಃಖಾಂ ದೆಂವ್ತಾತ್ ಆನಿ ಪೊಲೆ
ಭಿಜ್ತಾತ್.

ಫುಲ್ ತುಂ ತುಜಾ ಮೊಗಾನ್ ವೊಗೊರ್ ಮಾಳ್ಯೊಲೆಂ
ದೆಕುನ್ ರಗ್ತಾನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾಂವೆಂ ಶಿಂಪ್ಲೆಲೆಂ
ನಾಚ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ತೊಂಡ್ ಕರುನ್ ಹಾಸ್ತೆಂ
ಘೆ ದೋನ್ ಭೆಜ್, ಕಾಳಿಜ್ ಕರುನ್ ಉಗ್ತೆಂ
ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ಜನೆಲಾರ್ ವಿಸ್ತುದಾಚಿ ಚಲಿ
ಜನೆಲಾರ್ ವಿಯೊಲ್ ವ್ಹಾಜಯ್ತಾಲಿ
ವಿಯೊಲ್ ವ್ಹಾಜಯ್ತಾನಾ, ವಿಯೊಲಾರ್
ದುಕಾಂ ಗಳಯ್ತಾಲಿ.

ಮೊಗಾನ್ ಸಾಂಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಚ್ಯಾ ವಿಳಾಪಾಂಕ್ ಬಾಂದುನ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ
ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ತ್ಯಾ ಮೊಗಾಚೊ ಬಾಂಧ್, ಕಾಳ್ಜಾಚೆ ಅತ್ರೆಗ್ ಸಳ್ಸಳ್ತಾತ್.

ತುಕಾ ಪಳೆವ್ನ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ಸಗ್ಳೆಂ ಕಾಳಿಜ್ ಮೊಜೆಂ ನಾಚ್ತಾಲೆಂ
ಆತಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ತುವೆಂ ಎಕ್ಸುರೆಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ.
ರಾವ್‌ರೆ ಆತಾಂ ರಾವ್‌ರೆ ಮೊಗಾ
ತುವೆಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ಕೊಣ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಾಕಾ
ಸರ್ಗಾರ್ ಸುಖ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಮೊಗಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ತುಜೆಶಿಂ ವಾಂಟೊ ಆಸಾ.
ಸಗ್ಳೆಂ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲೆಂ ಸುಖ್ ಮ್ಹಾಕಾ
ತುಜ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಡು ಜಾಲೆಂ

ಜೀವ್ ಹೊ ಪಿಸೊ ಜಾಲೊರೆ ಮೊಗಾ
ಎಕ್ತೆಂಚ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ತುವೆಂ.

ವಿರಹ್ ದುಃಖಾನ್ ಕಾಳಿಜ್ ಕಶ್ಟಾತಾನಾ ಸೊಭಿತ್ ಚಂದ್ರೆಮ್‌ಯಿ ಝುಳ್ಳ್ಯಾನಾ. ಸುಕ್ಣಿ-ನ್ಹಾಂ ಗಾಯಾನ್‌ಯಿ ಕರಿನಾಂತ್.

ಕಸಲೆ ಜಾಳ್ ವೊಳ್ಬಳೆ ಸಾಯ್ಬಾ
ಭೊಗ್ತಾಯ್ ಗಾಗುರ್ ಮೊಜಾ ಕಾಳ್ಜಾ
ಬಿಮ್ ಬಿಮ್ ಬಿಮ್ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ತಾ
ಎಕ್ಲೊ ಜೀವ್ ಮೊಜೊ ಮಿಲ್‌ಮಿಲೆತಾ.

ಕೆದಿಂಚ್ ವಿಸ್ರೊನಾಕಾ ಮ್ಹಾಕಾ
ಗೋಪಾಂತುಲ್ಯಾ ಮೊಜ್ಯಾ ಮಾಣ್ಕಾ
ಹ್ಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಮೊಗಾನ್‌ರೆ ಅಂಜಾ
ಕಾಳಿಜ್ ಮೊಜೆಂ ಫೊಟ್ಕೊಟೆತಾ.

ಭೊಂವ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಚಿತ್ರಣಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಶೆತ್ಕಾರ್, ಕಾಮಾಗಾರ್ ಆನಿ ಸಾದ್ಯಾ ನ್ಸ್ಯಾಂಚೆಂ ನಡ್ತೆಂ ಹ್ಯಾ ಪೊದಾಂನಿ ಭರ್ಮಾರ್ ದಿಸ್ತಾ.

ಹಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಾ ಪಲ್ತಡಿ ವೆತಾಂ
ದಾಮುಲ್ಯಾ ಲಗ್ನಾಕ್ ವೆತಾಂ.

ಅಸಲಿಂ ಘುಡಿತಾಂ ಮನಾಂ ವೊಡ್ತಾತ್. ಪುರ್ವಿಲಿ ಜಿಣಿ ಆಜ್ ಕಾಣಿ ದಿಸ್ತಾ ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಪತ್ರ್ಯಾನ್ ಜಾಗವ್ನ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್.

ುಲ್ಪೊದಾಂ:

ದೊರಿ-ಪೊದಾಂ ಸಬ್ದ್ ದುರ್ಪೊದಾಂ-ದುಲ್ಪೊದಾಂ ಜಾವ್ನ್ ಬದ್ಲಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪೊದಾಂಕ್ ಾಂಯಾಂತ್ ಪರ್ಯೆಕ್ಲೊ ಜಾಣಾ. ಮಾಂಡ್ಯಾಂಚೆಂ ಏಕ್ ನವೆಂ ರೂಪ್ ದುಲ್ಪೊದ್.

ಮಾಂಡೊ ಆನಿ ದುಲ್ಪೊದ್ ಎಕಾ ನಾಣ್ಯಾಚಿಂ ದೋನ್ ಮುಖಾಂ. ಏಕ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಸ್ರ್ಯಾಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ಗ್ಯೆರಿ ಜಾತಾ. ರುಪಾಂ ವೆಗ್ಳಿಂ ತರೀ, ಅರ್ಥ್ ದುಸ್ರೊ ತರೀ, ಂಗೀತಾಚ್ಯಾ ನಾದಾರ್, ನಾಚಾಚ್ಯಾ ಅಮಾಲಾರ್, ಚಿಂತ್ನಾಂಚ್ಯಾ ಲಾರಾರ್ ಮಾಂಡೊ ಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಲ್ಪೊದಾಂ ಆಪಾಪಿಂಚ್ ಭಾಯ್ರ್ ಪಡ್ತಾತ್. ಜಿಣಿಯೆಚಿಂ ಂಭರೊಂ ಘುಡಿತಾಂ, ಮನ್ಸ್ಯಾಂಚಿ, ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿಂ, ಸುಕ್ಣ್ಯಾ-ಸಾವ್ಜಾಚಿಂ, ರುಕಾ-ಝಡಾಂಚಿಂ-ಅಶೆಂ ಥರಾವಳ್ ವಸ್ತುಂ ವಯ್ರ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಪೊದಾಂ ಸಾಂಕ್ಳಿ ಪಾರ್ ಗಾಂಚ್ ಘಾಲ್ನ್ ಸೊಭ್ತಾತ್. ಮಾಂಡೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಮಜ್ಬೂತ್ ಂತ್ನಾಂಕ್ ರೂಪಿತ್ ಕರ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ದುಲ್ಪೊದಾಂ ಗೊಡ್ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಸ್ವಾದೀಕ್ ೂಬ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಕಾಯ್ ಬೊರೆಲೊ ಕೊಂಬ್ಲೊ ಮೊಜೊ
ಮಾಂಯ್ಸ್ ಮ್ಹಾಕಾ ದಿಲೊಲೊ
ಕೊಣೆರೇ ಬಾವ್ಡ್ಯಾನ್
ತಾಗೆಲೊ ದೊಂಕಿಲೊ ಮೊಡಿಲೊ
ರೆ ಕೊಂಬ್ಯಾ ಬಾರೆ ಕೊಂಬ್ಯಾ ಶೊ
ರೆ ಕೊಂಬ್ಯಾ ಬಾಬಾ ಬಾಬಾ ಬಾರೆ ಕೊಂಬ್ಯಾ ಶೋ

ಪೆಲ್ಯಾ ರಾನಾಂತ್ ಕಾಜ್ಝ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್
ಕಾಟ್‌ಕೋಯ್ ಕಾಡ್ತಾ ಪಿಲಾಂ
ಕಾಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕಾಡುಂದಿ ಸಾಯ್ಬಾ
ತಾಂತಿಯಾಂ ಘಾಲಿನಾಸ್ತಾಂ.

ಘಾರಾರ್ ಘಾರ್ ಜಾತಾಯ್ ರಾನಾಂತ್
ಘಾರಾರ್ ಘಾರ್ ಜಾತಾಯ್ ರಾನಾಂತ್
ಆಗೊ ಫುಲಾಬಾಯ್, ಫುಲಾಬಾಯ್
ಫುಲಾಚ್ ಮೊಜೆಂ ಬಾಯ್–ಫುಲಾಬಾಯ್
ಮೊಟೆ ಮೊಟೆ ಪೊಲ್ಕಿಸ್ತ್ ಮೊಜಾ ಬಾಯ್
ತುಕಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್.

ಆಯ್ಯಾತೆಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಉಲ್ಲಾಸಿ ಆವಾಜಾ ಮಧೆಂ, ಶಿಳೊಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತಾಳ್ಯಾ ಮಧೆಂ, ಭುಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಉಡ್ಕಾಣಾ, ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನಾಚಾ ಆನಿ ಮ್ಹಾತಾರ್‍ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಂಗ್ ನಹಿಂ ತರ್‌ಯೀ ಪೆಂಕ್ಟಾಂ ಪಾಯ್ ಹಾಲಂವ್ಚಾ, ಸಾಂಗಾತಾ ಉರ್ಬೆಚೆ ಉಸ್ಮೊಡಿನ್, ಉಚಾಂಬಳಾಯೆನ್ ಸಾಂಕ್ಳೆ ಪರಿಂ ಎಕಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ಪೊದಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಮತ್ ಹಾಳು ಜಾತಾ. ಕಷ್ಟ್ ಮಾಯಾಕ್ ಜಾತಾತ್. ನವೊ ಜೀವ್ ಆಂಗಾಂತ್ ಭರ್ತಾ–ಹೆರಾಂ ಥಂಯ್ ಪಾಜಾರ್ತಾ.

ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೋಣ್ ವೆತಾ ಪಳೆ
ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಮಾಳ್ನ್ ಮೊಗ್ರೆಚೆ ಕಳೆ
ಸಗ್ಳೊ ಲೋಕ್ ಬಾಂಯ್‌ಕಡೆ
ಕಿಣಿ ಕಿಣಿ ಜಾತಾ ಕಾನಾಕಡೆ.

ಅರೆ ಭುಗ್ಯಾಂನಿ ರಾಂಪೊಣ್ ಮಾರಿಲ್ಯಾ ವೆಳೆರಿ
ಅರೆ ರಾಂಪೊಣಿ ಪಡ್ಲ್ಯಾ ಶೆತುಕಾಂ ಮಾಸೊಳಿ
ಅರೆ ವೊನಿ ದೆರಾಂಕ್ ಸಾಂಗ್ತಾಲಿ ಕಾಣಿ.

ಮೊಗ್ರೆಚೊ ಕಾಡುನ್ ಕಳೊ
ಮೊಗಾ ತುಜಾ ಕೊಟಾಕ್ ನಹಿಂರೆ ಲಾಯ್ಲೊ.
ತುಂ ಬರೊ ದಿಸ್ತಾಯ್ ಮ್ಹಣ್
ಮಾಮಾನ್ ತುಕಾ ವಿಂಚುನ್ ನಹಿಂರೆ ಕಾಡ್ಲೊ.

ಉಟ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾ ಖಂಯ್ ಭೊಂವೊಂಕ್ ಗೆಲೆಂಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಆವಯ್ ತರ್ನ್ಯೆ
ೆಕ್ ವಿಚಾರಿ ಕರಿ:

ತ್ಯಾ ಘಾಂತ್ಯಾಘಾರಾರಿ ರೆಜಿನ್ ತುಂ ಖಂಯ್ಲೊ ಗೆಲೊಲೆಂ
ಜಳ್ವಾ ಗೆಲೊಲಿಂಗೆ ಮಾಂಯ್ ಜಳ್ವಾ ಗೆಲೊಲಿಂ.
ತುಂ ಜಳ್ವಾಂ ಗೆಲೊಲಿಂ ರೆಜಿನ್ ತುಕಾ ಕೊಣೆಗೊ ದೆಕಿಲೆಂ?
ತ್ಯಾ ಭಾತ್ಕಾರ್ಯಾ ಬಾಬಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹೆಲೊಲೆಂ.

ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂನಿ ಆಪಾರ್ ಚಿಂತ್ನಾಂ ಆನಿ ತತ್ವಾಂಯಿ ಆಟಾಪ್ಲ್ಯಾಂತ್.

ನಶಿಬಾಂತ್ಲೆಂ ಚುಕಾನಾ, ರಾಂದ್ಲೊಲೆಂ ಉರಾನಾ
ಸೊಡ್ಯಾರ್ ರೊಯ್ಲೊಲೆಂ ಪಿಕಾನಾ
ಸೊಡ್ಲ್ಯಾ ಬಗಾರ್ ಮೆವಾನಾ, ಮಾಗಾನಾಸ್ತಾನಾ
ಸಾಂಗಾನಾ ತರ್ ಸೊಜ್ಮೊ ನಾ.

ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮಿ ಪಾಟಿಂ ಉಲ್ರ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾ ಕರ್ತಾ ಆನ್ಯೆಕ್ ದುಲ್ಲೊಪ್ದ್:

ಸದಾಂಚ್ ಆಮಿ ಗೊಂಯ್ಯಾರ್ ಪಾಟಿಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್–ಕಿತ್ಯಾಕ್?
ಭಾಯ್ಲೊ ಲೋಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಹಾಂಗಾ ಲಾಗ್ಲೊ ಪ್ರೊಟಾಕ್
ಕೆದ್ನಾ ಕಿತ್ಯಾ ಸಾಂಗ್ ಪಡಾನಾ ಸುಣ್ಯಾ–ಮಾಜ್ರಾಕ್–ಕಿತ್ಯಾಕ್?
ಕೊಣ್ ಬಾಂಧಿತ್ ತರ್ ಸಾಂಗ್ ದರ್ಯಾಚೆಂ ತೊಂಡ್.

ವಾರೆಂ, ಉದಾಕ್ ಆನಿ ಉಜೊ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಚಡ್ ಗರ್ಜೆಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್
ಂಯ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ದರ್ಯೊ ಆನಿ ಲಾರಾಂ ಮೊಗಾಂತ್ ತಶೆಂ ದುಕಾಂತ್
ಗ್ಯಾಸ್ ಆಸ್ತಾತ್:

ಪಾವ್ಸ್ ಬಗ್ಲೆಕ್ ಪಾವ್ಲೊ ಮ್ಹುಜ್ಯೆ ಮಾಂಯ್ ದರ್ಯೊ ಗಾಜೊತಾ.
ದರ್ಯಾಚೆ ದೆಗೆರ್ ಬಸೊನ್ ಮ್ಹುಜ್ಯೆ ಮಾಂಯ್ ಲಾರಾಂ ಮೆಜಿತಾಂ
ಪತಿ ಮಜೊ ಯೆತಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂಯ್, ದಾಟುನ್ ರಾಬೊತಾಂ.

ಸೆಜಾರ್ಯಾಂ ಮದ್ಲೊ ನ್ಯಾಯ್ ಆತುರಾಯೆಚೊ ಜಾತಾ:

ಆಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ತಲ್ಯಾನ್ ತಾಂತಿಯಾಂ ಘಾಲಿಂ ಬಾರಾ
ಸೆಜಾರ್ನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಘಾಲಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರಾ
ಇತ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೆಸ್ತಾಂವ್ ಹೆ ಘುಡೊನ್ ಮಾರ್ ಆನಿ ಘಾರ್

ತಾಂತ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಲೋಕ್ ಎಕ್ಪೊಲೊ ಸಬಾರ್
ತಲಾಕ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಕಿತು ಬೊರೆಲೆಂ
ವೆಗಿಂ ವೆಗಿಂ ವಚೊನ್ ತಾಂತ್ಯಾಂ ಗೊತೆಲೆಂ
ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಹೆಂ ಅಜಾಪ್ ಪಳೆಲೆಂ
ಎಕ್ವೀಸ್ ದಿಸಾಂನಿ ಪಿಲಾಂ ಕಾಡುನ್ ಕೊಂಬಿ ಜಾಲೆಂ
ಆತಾಂ ತಲ್ಯಾಕ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾ
ಬಾಪ್ಡೆಂ ಜಾಲಾಂ ಪಿಸ್ಡುನ್ ಪಾಕಾಂ
ಧಾಂವ್ತಾ ಕಾವ್ಳ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ರಾಕುಂಕ್ ತಿಂ ಪಿಲಾಂ
ಇತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆನಿ ರೊವಾಣೆ ನಾಕಾ.

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಮಾಂಡೊ ಜಾಣಾ ಆಸ್ಚೆಂ ಆನಿ ನಾಚ್ ಮಾರ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ತರ್ನಾಟೊ ಚಲಿಯೆಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಮಾಗ್ತಾ ತರ್, ಚಲಿ ವಿಚಾರಿ ಮಾಂಡೊ–ನಾಚ್ ಯೆತಾ ಮೊಜೆಲಾಗಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಶಿ. ನಾಚ್ ಯೇನಾತ್ಲ್ಯೊ ಬಾವ್ಡ್ಯೊ ನೊವ್ರೊ ಚಲಿಯೆಚ್ಯಾ ಮೊಗಾನ್ ಜಾಲೊ ಪಿಸೊ – ವಾಟೊ ದುಸ್ರಿ ನಾಸ್ತಾನಾ ತೊ ನಾಚ್ ಶಿಕ್ಚ್ಯಾಕ್ ವೆತಾ:

ಕಿಣೆ ಕಿಣೆ ಜಾತಾ ಕಾನಾಕಡೆ
ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಣ್ ಯೆತಾ ಪಳೆ
ವಿಚಾರುಂಕ್ ಆಯ್ಲಾಂಗೊ ತುಜೆಕಡೆ
ಕಾಜಾರ್ ಜಾತಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮೊಜೆಕಡೆ
ಕಾಜಾರ್ ಜಾತೊಲಿಂ ತುಜೆಕಡೆ
ಮಾಂಡೊ ನಾಚ್ಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮೊಜೆಕಡೆ
ಬಾಬಾ ತುಂ ಕಾಂಯ್ ಭಿಯೆನಾಕಾ
ಚಲಿ ಮೆಳ್ಳೊಲಿ ತುಕಾ
ಮಾಂಡೊ ನಾಚ್ತೊಚ್ ಕಾಜಾರ್ ತುಮ್ಚೆಂ
ನತಾಲಾಂಚ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾ
ಆಮಾಣೆ ಗುಮಾಣೆ ಬಾಬಾ
ಹೊ ಮಾಂಡೊ ಕಳಾನಾ ತುಕಾ
ಶಿ.. ಶಿ... ಬಾಬಾ
ಹಿ ಚಲಿ ಸುಜಾರ್ ಕರ್ತೊಲಿ ತುಕಾ
ತುಂ ಮಾಂಡೊ ನಾಚಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್
ಹಿ ಚಲಿ ಕೆದ್ನಾಂಚ್ ಮೆಳ್ಚಿನಾ ತುಕಾ.
ಬರ್ರ್ಯಾ ಶಿಕ್ಲೆಲ್ಯಾ ಲೆತ್ರಾದ್ ಬಾಬಾ

ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಹೆಂ ಕೊಂಫುಸಾಂವ್
ಮಾವ್ಮೆಚ್ಯೆ ಚಲಿಯೆನ್‌ರೆ ತುಕಾ
ಶಿಕಯ್ಲೆಲೆಂ ಲಿಸಾಂವ್
ನಾ ನಾ ಸುಸನಾ
ಮಾಂಡೊ ನಾಚೊಂಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕಳಾನಾ
ವಚ್ ವಚ್ ವಚ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ಲೊ
ಮಾಂಡೊ ಶಿಕೊನ್ ಯೆ ಪಯ್ಲೊ
ಚಲ್ಯೆಕ್ ಆಮ್ಗೆಲೆ
ಮಾಗೊಂಕ್ ಯೆತಾಯ್ ರೆ, ಒಯ್ ಒಯ್ ಒಯ್
ಮಾಂಡೊ ನಾಚಾನಾತ್ಲ್ಲೊ
ನೊವ್ರೊ ನಾಕಾರೆ, ಒಯ್ ಒಯ್ ಒಯ್.
ನಾರೆ ನಾರೆ ಅಶೆಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂನಾ
ನೊವ್ರೊ ತಿಕಾ ಕೆದ್ನಾಂಚ್ ಮೆಳ್ಚೊ ನಾ.

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ತಶೆಂ ಹೆರ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂವೆಳಾರ್ ಲ್ಹಾನಾಂ
ಡಾಂ ಗುಮ್ಟಾಂ, ಗಿತಾರಾಂ, ರೆಬೆಕಾಂ ಫೆವ್ನ್ ಶಿಳೊಣ್ಯೊ, ತಾಳಿಯೊ ಆನಿ ಬೊಬಾಟ್
ರ್ನ್ ದುಲ್ಪೊದಾಂ ಗಾತಾನಾ ವಾಸ್ತವಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆ ಥಾವನ್ ಅಂತಸ್ಕರ್ನ್ ಏಕ್
ಂವ್ಡೊ ವಯ್ರ್ ಚಡ್ತಾ. ಉತ್ಸಾಹಾಚ್ಯಾ ಪುತ್ರ್ಯಾ ಆಮಾಲಾರ್:

ಆಯಾಯೊ ಮಾಯಾಯೊ ಆಯಾಯೊ ಮಾಯಾಯೊ
ನಾ ತರ್,
ಲಿಯಾಯ್ ಲಿಯಾಯ್ ವೊ
ಲಿಯಾಯ್ ಲಿಯಾವೊ ವೊ
ಲಿಯಾ ಲಿಯಾ ಲಿಯಾ ಲಿಯಾ
ಸಾಂಬಾ ಲಿಯಾವ್ ವೊ
ಮ್ಹಣ್ ಬೊಬಾಟ್ ಮಾರ್ತಾತ್.

ಶ್ನಿ ಪೊದಾಂ ಆನಿ ನಾಚ್:

ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ್ ದೆವಾಕ್
ರ್ಪುನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ರೀತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕಾಂದ್ರ್ಯಾಂತ್ ಹಾಂಕಾಂ 'ದೇವದಾಸಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.
ಂಯಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ಕೊಲ್ಬೊಂತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಹಿಂ ದಿವ್ಯಾ ಭಿತರ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾಲಿಂ ಆನಿ ಫೆಸ್ತಾಂ–ಪರ್ಬೆ ದಿಸಾಂನಿ ಭಕ್ತಿಕ್
ಾಲಾರ್ ಇಮಾಜಿಂ ಮುಕಾರ್ ನಾಚ್ತಾಲಿಂ. ದೆವಾಚಿ ಸೆವಾ ಕರ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಕೊಲ್ಬೊಂತಾಂ

ಆತಾಂ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಮನ್ಸ್ಯಾಂಚಿ ಸೆವಾ ಕರ್ತಾತ್. ಸುಂದರ್ ಚಲಿ ತಕ್ಲೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಯ್
ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸುಂಗಾರ್ರ್ ಕರ್ನ್ ನಾಚ್ತಾ ಆನಿ ಪೊದಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಪಾಯಾಂಕ್
ಚಿನೆಲಾಂ, ಹಾತಾಂಕ್ ಕಾಂಕ್ಣಾಂ, ನಾಕಾಕ್ ನೊತಿಂ, ಗೊಮ್ಮೆಕ್ ಸರ್ಪಳಿ, ಕೆಸಾಂಗಿ ಮೊಗ್ರ
ಘಾಲ್ನ್ ನಾಚನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಹಿಂದೂ ಕಾಜಾರ್ ಸೊಭಾನಾ. ಮಾಂಡೊ ಆನಿ ದುಪ್ರೊದ್
ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ದೆಖ್ಣಿ ಮುಖೆಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ
ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್.

ಚಲ್ತಾಂ ಚಲ್ತಾಂ ಜಾಲಿ ಮ್ಹಾಕಾ ರಾತ್
ಚುಕೊನ್ ಭುಕೊನ್ ವಾಟ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಚುಕ್ಲಿ.
ಹಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಾ ಪಲ್ತಡಿ ವೆತಾಂ
ದಾಮುಲ್ಯಾ ಲಗ್ನಾಕ್ ವೆತಾಂ
ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಯ್ಬಾ ವಾಟ್ ದಾಕಯ್
ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಯ್ಬ್ ವಾಟ್ ಕಳಾನಾ.
ದಾಮುಲ್ಯಾ ಮಾಟ್ವಾಂತ್
ಕಲ್ವಂತಾಂಚೊ ಖೆಳ್‌ಹಾ.
ಆಗಾ ತಾರಿಯಾ ತಾರಿಯಾ ಮಾಮಾ
ದಾಮುಲ್ಯಾ ಮಾಟ್ವಾಂತ್
ಕಲ್ವಂತಾಂಚೊ ಖೆಳ್‌ಹಾ.
ಶಿರೊಡ್ಡಿಂ ಚೆಡ್ವಾಂ
ಜಿವಿಂ ಪಾಂಪ್ರೆಲಾಂ
ರಾತ್ಚೆಂ ಉಗ್ತಿಂ ಘಾಲ್ತಾತ್
ಜನೆಲಾಂ ಹಾಯ್ ಜನೆಲಾಂ.
ಪಾರ್ವತಿಚ್ಯಾ ದೊಂಗ್ರಾರ್, ಮುಜ್ಗೊ ವ್ಹಾಜೊತಾ
ಆನಿ ಮುಜ್ಗಾಚ್ಯಾ ಸಾದಾರ್, ಮೊಗ್ರೆಂ ನಾಚೊತಾ.
ಘೆ ಘೆ ಘೆ ಘೆ ಘೆ
ಘೆರೆ ಸಾಯ್ಬಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕಾಗೊ, ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕಾಗೊ
ಹ್ಯಾ ಮೊಜಾ ನಾಕಾಚೆಂ ನೊತೆಂ
ಘೆರೆ ಸಾಯ್ಬಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕಾಗೊ.
ಹಿಂ ಮೊಜಿಂ ಪಾಯಾಂಚಿಂ ಪಾಂಯ್ಜೊಣಾ
ಘೆರೆ ಸಾಯ್ಬಾ
ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕಾಗೊ.

ವಯ್ಲ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ದೊಂಗ್ರ್ಯಾರ್
ಉದಾಕ್ ಕೊಂಗ್ರೆಂ
ಉದಾಕ್ ಕೊಂಗ್ರೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್
ನಾಂವ್ ಮೊಜೆಂ ಮೊಗ್ರೆಂ.

ನಾಯ್ ಆನಿ ತಬ್ಲಾಚ್ಯಾ ನಾದಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಹಾತಾಂ–ಪಾಯಾಂಕ್ ನಾಚಾ ರುಪಾರ್
ಥರಾಂನಿ ಬಾಗಾವ್ನ್ ಧಲವ್ನ್ ನಾಚ್ ನಾಚ್ತಾನಾ ವ್ಹಡ್ ಸಂತೊಸ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ನಾಚ್ತಾಂ ನಾಚ್ತಾಂ ಚಲಿ ಮ್ಹಣಾತ್,
ಚೊಯಾಯ್‌ರೆ ಚೊಯಾಯ್‌ರೆ ಹಾಂವ್ ದೆಖ್ನಿ ನಾಚ್ತಾಂ
ಚೊಯ್ ಚೊಯ್ ಚೊಯ್
ಚೊಯಾಯ್‌ರೆ ಚೊಯಾಯ್‌ರೆ ಹಾಂವ್ ದೆಖ್ನಿ ನಾಚ್ತಾಂ
ಮೊಜಾ ನಾಕಾಚೆಂ ನೊತೆಂ
ಸಾಂಡ್ಲೆಂಮೂ ದೆವಾ.

ಖ್ನಿ ಪೊದಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯೊ ಸ್ಥಂಯೊ, ದೊಂಗೊರ್, ಆಬೊಲಿಂ, ಶಿಂಪ್ಲಿಂ,
ರಿಂ ರಾಜ್ ಕರ್ತಾತ್. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಹಿಂ ದೆಖ್ನಿ ಪೊದಾಂ
ಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಮೋಲ್ ಉಂಚಾಯೆಕ್ ಉಬಾರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಪರ್ಕಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್
ಕ್ಲ್ಯಾ ಉಬಾರುಂಕ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಡ್ಯಾಂಚಿಂ ಪೊದಾಂ:

ಕುಂಡ್ಬಿ ವೃತ್ತೆನ್ ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೃಷಿಕ್. ಹಾತಾಂನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಘೆವ್ನ್ ಘರಾಂ
ಂ ಹೆ ಭೊಂವ್ತಾಲೆ. ಗುಮ್ಟಾಂ ಮಾರಿತ್ತ್ ಕುಂಡ್ಬಿ ದಾದ್ಲೆ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲೊ ತಾಳೊ
ತ್ ಆನಿ ನಾಚ್ ಮಾರ್ತಾತ್:

ಶಿಂತಿದಾನ್ ಪಾಯ್ ಘಾಲ್‌ರೆ ಜಾಕಿ
ಖಿಂಯ್ಚ್ಯಾನ್ ನಿಸ್ರೊನ್ ಪಡ್ಶಿ
ನೊಕಾಲೆಂ ಘುರ್‌ರೆ ಮೊಡ್ಶಿ
ಅರೆ ಜಾಕಿ ಕುಂಪಾರಿ ತುಂ ನಿಸ್ರೊನ್‌ರೆ ಪಡ್ಶಿ
ಆನಿ ಆಪ್ಟುನ್ ಧಾಪ್ಟುನ್ ತುಂ ನೊಕಾಲೆಂ ಘುರ್ ಮೊಡ್ಶಿ.
ಅಪ್ಲ್ಯಾಚಿ ಶಿಫಾರಸ್ ಕುಂಡ್ಬಿ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಕರ್ತಾ:
ಕುಂಡ್ಬಿ ಹಾಂವ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಕೊಣಾಕ್ ಆಯ್ಕೊನಾ
ಬರಾಬರ್ ಸೊರೊ ಪಿಯೆಂಚಾಂತ್ ಕೊಣಾಕ್ ಭಿಯೆನಾ.
ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೊ ಸೊರ್ಯಾ ಬೊತ್ಲ್ಯೊ ಆಮ್ಗೆಲ್ಯಾ ಘರಾಂತ್
ಕುಂಡ್ಬಿ ಹಾಂವ್ ಜನ್ಮಾಲಾಂ ಸೊರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್.

ಗುಮ್ಮಾಟ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ ಬಾಂಧ್‌ಲ್ಲೆಂ ಗಾರಾಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಕುಂಡ್ಬಿ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಹಾತಾಂಚ್ಯಾ ಥಾಪಾಂನಿ ಹುನ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ ಬಾಯ್ಲೊ ನಾಚಾಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ತಾತ್. ಫುಗ್ಡಿ ಮ್ಹಣ್ ಉಲೊ ಮಾರ್ಚೊ ಹೊ ನಾಚ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾನ್ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಜಾತಾ – ಆನಿ ನಾಚಾಚ್ಯಾ, ಸಂಗಿತಾಚ್ಯಾ ಉಮಾಳ್ಯಾರ್ ಸ್ವತಾಕ್ ವಿಚಾರ್ತಾತ್.

ಕುಂಡ್ಬ್ಯಾಂನಿ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ದುಸ್ರಿ ಥೊಡಿಂ ಪದಾಂ:

ತೆಂಡ್ಲ್ಯಾ ತುಜೊ ಬೆಲ್‌ಗೆ
ವಾಂಕ್ಡೊ ತಿಂಕ್ಡೊ ಗೆಲೊಲೊ
ವಾಂಕ್ಡೊ ತಿಂಕ್ಡೊ ಗೆಲೊಲೊ ಮ್ಹಣ್
ಸೊನಾರಾಲಾಗಿಂ ದಿಲೊಲೊ
ಸೊನಾರಾ ಬಾವ್ಡ್ಯಾನ್ ಸುತಾ ಸಂಗಿ ಕರಿಲೊ
ವೊಡ್ಪಾ ಸಾಂದಿ ಪಡ್ಲೊ ಪಾಯ್
ಪಾಯಾಕ್ ಜಾಲೊ ಘಾಯ್
ಕಿತೆಂ ರಾಂಡುಲಾ ಪಳೆತಾಯ್
ಪಳೆ ಮೊಜೊ ಘಾಯ್.
ದೊರಿ ನಾ ಕೊಳ್ಸೊ ನಾ
ಬಾಂಯ್ಕಡೆ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಉಬೆಂಗೊ?
ವಾರೆಂ ನಾ ವಾದಾಳ್ ನಾ
ಘಾಗ್ರೊ ಕಸೊ ಉಬ್ಲೊಗೊ?
ಆರ್ಸೊ ನಾ ದಾಂತೊಣಿ ನಾ
ಜನೆಲಾರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಉಬೆಂಗೊ?

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿಂ ಆನಿ ಭಂಡಾರ್ಯಾಂಚಿಂ ಪೊದಾಂ:

ಖಾರ್ವಿ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಭಂಡಾರಿ ಲೊಕಾಕ್ ಸುರ್ ಮುರ್ಚೊ ಮುಕೆಲ್ ಉದ್ಯೋಗ್. ಹೆ ಪೊದಾಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾಂತ್, ಜಾಗೊರ್ ಆನಿ ಖೆಳ್ ಖೆಳ್ಟಾಂತ್ ಹುಶ್ಯಾರ್. ಜಾಗೊರ್ ಎಕಾ ಥರಾಚೊ ಫಾರ್ಸ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಪೊದಾಂ ಆನಿ ನಾಚ್‌ಯೀ ಅಸ್ತಾ. ರಾತಿಚ್ಯಾ ವೊರಾಂನಿ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೊ 'ಜಾಗೊರ್' ಫಾಂತ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಚಲ್ತಾ. 'ಮಾಂಡ್' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಮೆಳೊನ್ ಗುಮ್ಮಾಂಚ್ಯಾ, ಡಬ್ಬ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಅವಾಜಾಕ್ ಪೊದಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಹೆ ಜಾಗೊರ್ ಸುರು ಕರ್ತಾತ್. ಸುರ್ವೆರ್ 'ಸಾಂತಾ ಖುರ್ಸಾಚಿ ಕುರು' ಪೊದ್ ನಾಚಾ ಸಮೇತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಫಾರ್ಸ್ ನಾಚ್, ಪೊದಾಂ ಆರಂಭ್ ಜಾತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪೊದಾಂಕ್ 'ಸೊವೊಂಗಾಂ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

'ಖೆಳ್' ಎಕಾ ಥರಾಚೊ ಹಳ್ಳಿಚೊ ನಾಟಕ್, ಸುಧಾರಣ್ ಜಾವ್ನ್ ನತಾಲ್, ಪಾಸ್,

ು ಹೆರ್ ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬೆ ವೆಳಾರ್ ಅಸಲೆ 'ಖೆಳ್' ಆಸಾ ಕರ್ತಾತ್. ಹಳ್ಳೆಂತ್ಲ್ಯಾ
ದಿದೊರಾಗೆರ್ (ಗುರ್ಕಾರಾಬರಿ) ಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾವ್ನ್ ಹೆರ್ ಘರಾಂನಿ ಖೆಳ್ಗಾಡಿ
ರಾಂವ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚಾ ಮುಕೆಲ್ಯಾಕ್ 'ಮೆಸ್ತ್ರಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹೊಚ್
ಟಕಾಚೊ ಬರಯ್ಣಾರ್, ಸಂವಾದ್‌ಕರ್ತ್, ದಿಗ್ದರ್ಶಕ್ ಆನಿ ತಯಾರಕ್. ಥೊಡ್ಯಾ
ಾನೆಸ್ತಾಂಗೆರ್ ಅಂಗ್ಣಾಂತ್ ಮೆಸ್ತ್ರಿ ಖೆಳ್ ಚಲಯ್ತಾ. ತಂಡ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲಿಂ
ುಂಬ್, ಪಿಲ್ರುಕ್, ವಾಯೊಲಿನ್ ಆನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಬಡಯ್ತಾತ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಚ್
್ಯ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಸಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಖೆಳಾಂನಿ ಸಂವಾದ್, ಪದಾಂ ಆನಿ ನಾಚ್ ಆಸ್ತಾತ್.

ಾರ್ಮಿಕ್ ಕಂತಾರಾಂ:

ಆಜ್-ಕಾಲ್ ಪುರ್ವಿಲಿಂ ಕಂತಾರಾಂ-ಪೊದಾಂ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ಉಣೆಂ ಜಾಲಾಂ.
ದಿಂಮಾಗಾಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಜ್ಯೊ ಕಂತಿಗೊ ರಚ್ಲ್ಯೊ ಹಾಂತುಂ ದೇವ್-
ಕ್ತ್ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ದೆಕಿಕ್ ಥೊಡಿಂ ದಿಂವ್ಚಿಂ ತರ್:

ಪಹಿಲಿ ಸಾಂತಾ ಖುರ್ಸಾಚಿ ಕುರು
ಸಾಂತಾ ಖುರಿಸ್ ಕುರುಕೀ ಆಮ್ಚ್ಯಾ
ಕಿರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್
ಕಿರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್
ಸಾಂತ್ ಖುರಿಸ್ ಕಾಡುಯಾಂಯಿ ಆಮಿ
ಕೊಪೊಳಾರೀ, ಕೊಪೊಳಾರೀ.

ಅಶೆಂ ಮುಖಾರ್ತಾ ಹೆಂ ಪೊದ್ ಭಕ್ತಿಕ್ ಚಿಂತ್ನಾಂನಿ. ಕಪಾಲಾರ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೊ
ುರಿಸ್ ಪಾಡ್ ಚಿಂತ್ನಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ತಾ. ವೊಂಟಾರ್ ಕಾಡ್ಚೊ ಖುರಿಸ್ ಪಾಡ್
ುತ್ರಾಂಕ್ ಪಯ್ಸ್ ಕರ್ತಾ. ಹರ್ದ್ಯಾರ್ ಕರ್ಚೊ ತಿಸ್ರೊ ಘುರ್ತ್ ಪಾಡ್ ಅಪೇಕ್ಷಾಂಕ್
ುಸ್ ಕರ್ತಾ.

ದೆವಾಚಿಂ ಮಹಿಮಾಂ ವರ್ಣುಂಚಿಂ ಕಂತಾರಾ ಕಾಂಯ್ ಉಣಿಂ ನಾಂತ್. ಗುಮ್ಟಾಂ
ುವ್ನ್ ರಾತ್ ಘಾಲೆಂ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ದೆವಾಕ್ ವರ್ಣುಂಚೆಂ ಆನಿ ನಮಾನ್ ಕರ್ಚೆಂ
ುವಶ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ.

1. ದೆವಾನ್ ಕಿತೆಂ ರಚಿಲಾಂ?
   ದೆವಾನ್ ರಚೊನಿ ಭುಮಿ ಮಂಡಳ್
   ಪಾತಳಿಂ ಆಯ್ಲಾಂ ಕಿಂದ್ಯೆ ಫುಲ್.

2. ಕಿಂದ್ಯಾ ಫುಲಾಚಿ ಮಹಿಮಾ ತರಿಪಿಲಾ
   ಕೊಣೆ ಕಾಂಯ್ ಮನಾಂತ್ ಚಿಂತುನಾ ತರಿ
   ವೊ ತಾಣೆ ರಚೊನಿಯಾಂ ತಾಣೆ ರಚೊನಿಮು.

3. ದೆವಾನ್ ಕಿತೆಂ ರಚಿಲಾಂ?
   ದೆವಾನ್ ಸರ್ಗ್ ರಚಿಲಾವ್ರೊ, ದೆವಾನ್ ಸರ್ಗ್ ರಚಿಲಾ
   ಸರ್ಗ್ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ಕೆಲೊಗಾ ಆಂಜಾ ಭಡ್ವ್ಯಾಂನಿ.
4. ದೆವಾನ್ ಕಿತೆಂ ರಚಿಲಾಂ?
   ದೆವಾನ್ ಸಂಸಾರ್ ರಚಿಲಾವ್ರೊ, ದೆವಾನ್ ಸಂಸಾರ್ ರಚಿಲಾ
   ಸಂಸಾರ್ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ಕೆಲಾ ತಾಣೆ ರುಕಾ–ಝುಡಾಂನಿ.
5. ದೆವಾನ್ ಕಿತೆಂ ರಚಿಲಾಂ?
   ದೆವಾನ್ ದರ್ಯೊ ರಚಿಲಾವ್ರೊ, ದೆವಾನ್ ದರ್ಯೊ ರಚಿಲಾ.
   ದರ್ಯೊ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ಕೆಲೊಗಾ ಮಾಸ್ಳ್ಯ ಮಾಸ್ಳ್ಯಾಂನಿ.
6. ದೆವಾನ್ ಕಿತೆಂ ರಚಿಲಾಂ?
   ದೆವಾನ್ ಮೊಳಾಬ್ ರಚಿಲಾಂವ್ರೊ, ದೆವಾನ್ ಮೊಳಾಬ್ ರಚಿಲಾಂ
   ಮೊಳಾಬ್ ಸುಂಗ್ರಾರ್ ಕೆಲಾಗಾ ನೆಕೆತ್ರಾಂನಿ.

ಮಂದಾಮೆಂತ್, ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್, ಪಾತ್ಕಾಚಿಂ ಮುಳಾಂ– ಅಸಲೆಂ ಪೊದಾಂ ರುಪಾರ
ಗಾವ್ನ್ ಬಾಯ್ಪಾಟ್ ಕರ್ನ್ ದವರ್ತಾಲೆ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಘಡೆ.

1. ಓಗಾ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ದಿಲಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಭಾಸ್
   ತ್ಯಾವಿ ನಿಂಗಾ ಭಾಸೆಚಿ ವೊಡ್ ಲಾಗ್ಲಿ ಅಸ್
   ದೆವಾ ಪುತಾನ್ ಶಿಕಯಿಲೆ ಸಾತ್ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್.
2. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತಾ
   ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾಚೆಂ ಮೂಳ್
   ಆದಾಂವ್ ಎವೆಚೆಂ ಕುಳ್ಗಾ ಬಾಪಾ
   ಜೆಜುನ್ ಸೊಡಯಿಲಾಂ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಾತ್‌ಯಿ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತಾಂಚೆಂ ವಿವರಣ್ ಆಸಾ. ಗೊಂಯಾಂತ್ಲಾ
ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್, ಕುಳಿಯೊ ಆನಿ ಪಾತ್ರೊನ್ ಸಾಂತ್ ಕೋಣ್ ಮ್ಹಣ
ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಪೊದಾಂತ್ ವಿವರಿಲಾಂ:

1. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಶಿರೊಡೆಂ
   ಬಾರ್ದೆಸ್ತಾಚಿ ಶಿರ್
   ರಾಜ್ ಧರತೀರ್‌ಗಾ ಭೊಗ್ತಾ
   ಸೊಮಿ ಸಾಲ್ವಾದೊರಾ.

2. ದುಸ್ರ್ಯಾ ಬಾರಾ ಹಳ್ದೊಣೆ
ಗುಂಡ್ಯಾ ಘಾತ್ರಾಂಚೆಂ
ಥಂಯ್ ಕೆಲಾ ಇಸ್ಟೊ ತಾಣೆ
ಸಾಂ. ತೊಮ್ಯಾ ಭಕ್ತಾಚೊ.

3. ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಕೊಂಲ್ಗಟಿ
ಸಭಾ ಭೊಂವ್ತಿ
ದರ್ಯಾ ಮಾಜರ್ ಭೊಳಿಗಾ
ಭರ್ಕ್ತ್ ಸಾಂತ್ ಅಲೇಸ್.

4. ಚೊವ್ತ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಕಾಂದೊಳೆಂ
ತಾರ್ವಾಂ ಆಯ್ಲಿಂ ಬಾರಾ
ಶಿಡಾಂ ಸೊಡ್ಲಿಂ ನವ್ಯಾ ಶೆರಾ
ಭಕ್ತಾ ಸಾಂತಾ ಸಾವೆರಾ.

5. ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ಬಾಪಾ ನಾತ್ನೊಳೆಂ
ಅಂಬ್ಯಾ ಬೋವ್ ರೂಕ್
ಥಂಯ್ ಬೊರ್ವೆಂ ಸುಖ್ ಆಮ್ಕಾಂ
ಸಂತಾನ್ ಮಾಯೆಚೆಂ.

6. ಸವ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಸಾಳ್‌ಗಾಂವೆಂ
ತಳ್ಯಾ ಸಕ್ಲಾ ಶೀತ್
ಪರ್ಗಟಲಿ ಮಾತಾ ಕಾಯ್
ಅಂಕ್ವಾರ್ ಮರಿ.

7. ಸಾತ್ವ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಆಸ್‌ಗಾವೆಂ
ಪಾನ್ ಭೋವ್ ನಾಗ್ವೆಲಿಕ್
ಪಯ್ಲೊ ಇಡೊ ಧಾಡುಂಗಾ ಭಕ್ತಾ
ಸಾಂ ಮಿಂಗೆಲಿಕ್.

8. ಆಟ್ವ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಪೊರೊಳಿ
ದೊಡೆ ರುಕ್ಮೈಚಿ
ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಹುಕ್ಮೈಚಿ
ಕಂದೊಯಿ ಮಾಂಯ್.

9. ನೊವ್ವ್ಯಾ ಬಾಪಾ ಪೊಂಬ್ರುವೆಂ
ದೋಣಿ ರುಕುಮೆಚೆಂ
ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹುಕುಮೆಚಿ
ರುಜಾಯ್ ಮಾಂಯ್.

ದೊತೆರ್ನೆಚ್ಯಾ ತಶೆಂ ಬಾಯ್ಬಲಾಚ್ಯಾ ವಿವರಾಕ್ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂ ರುಪಾರ್ ಸವಾಲಾಂ ಜವಾಬಿಂನಿ ಮಾಂಡುನ್ ದವರ್ಲಾಂ.

1. ಕಿತೆಂ ತೆಂ ಕಿತೆಂ ತೆಂ ಸಾಂಗ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಏಕ್
ಏಕ್ ದೇವ್ ಸತೆವಂತ್

2. ಕಿತೆಂ ತೆಂ ಕಿತೆಂ ತೆಂ ಸಾಂಗ್ ಮ್ಹಾಕಾ ದೋನ್
ದೋನ್ ಫೊಳಿಯೊ ಮೊಯ್ಜೆಚ್ಯೊ, ಏಕ್ ದೇವ್ ಸತೆವಂತ್.

ಅಶೆಂಚ್ ತೀನ್, ಚಾರ್... ಪಂದ್ರಾ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಸವಲಾಂ ಚಲ್ತಾತ್ ಆನಿ ಜವಾಬ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್ತಾತ್.

ತೇಗ್ ಪಾತ್ರಿಯಾರ್ಕ್
ಚೊವ್ಗ್ ಎವಾಂಜೆಲಿಸ್ತ್
ಪಾಂಚ್ ಫಾತೊರ್ ದಾವಿದಾಚೆಂ
ಸ ಭಾಣಾಂ ಸೊರ್‍ಯಾಚಿಂ
ಸಾತ್ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್
ಆಟ್ ಬೆಸಾಂವಾಂ ಭಾಗ್ಯಾಚಿಂ
ನೋವ್ ಕೋರ್ ಆಂಜಾಂಚೆ
ಧಾ ಮಂದಾಮೆಂತ್
ಇತ್ರಾ ಹಜಾರ್ ಆಂಕ್ವಾರಿ
ಬಾರಾ ಆಪೊಸ್ತುಲ್
ತೆರಾ ಅಚರ್ಯಾಂ ಸಾಂತಾಂತೊನಿಚಿಂ
ಚೊವ್ದಾ ಹಜಾರ್ ಭುರ್ಗಿಂ
ಪಂದ್ರಾ ಮಿಸ್ತೆರ್ ರೊಜಾರಿಚೆ.

ಹ್ಯೆಚ್ ರಿತಿನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ಪೊದ್ ಪಳೆವ್ಯಾಂ:

1. ಇಜಾನಂದನಾ ಕುಂವರಾ ದಾವಿದಾ ರಾಯಾ
ಗೊಲಿಯಾಲಾಗಿಂ ಝುಜಾಕ್ ವಚಾನಾಕಾ ಬಾಳಾ
ದುದಾಚೆ ದಾಂತ್ ತುಜೆ ಝುಡ್ಲೆನಾಂತ್ ಬಾಳಾ
ಸಾನ್ವೊಣೆಚೆಂ ಆಂಗ್ಲೆಂ ತುಜಾ ಪಾಯಾಂ ಮುಳಾ.

2. ಗೊಲಿಯಾಲಾಗಿಂ ಝುಜಾಕ್ ವೆತಲೊಂ ಹಾಂವ್
ಪಾಂಚ್ ಫಾತೊರ್ ಗೊಪಿಣ್ ಹಾತೆರ್ ಘೆತಲೊಂ ಹಾಂವ್
ಫಾತೊರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ರೆ ದಾವಿದಾ ಸುಣ್ಣ್ಯಾಕ್ ಮಾರುಂಕ್?
ಗೊಪಿಣ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ರೆ ದಾವಿದಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಕ್ ಮಾರುಂಕ್?

3. ದಾವಿದಾನ್ ಏಕ್ ಮಾರ್ ಮಾರಿಲೊ
ಗೊಲಿಯೊ ಲಟಾಸಿಂ ಪಡಿಲೊ
ಎದ್ದ್ಯಾ ವ್ಹಡಾ ಗೊಲಿಯಾಕ್
ಮಾರ್ಲೊ ದಾವಿದಾನ್.

4. ಊತ್ ಊತ್ ಸಾವ್ಲ್ ರಾಯಾ
ಖಂತಿಚಾ ವಿಂಗ್ಡ್ಯಾ
ಗೊಲಿಯಾಚೆಂ ಶಿಸ್ ತುಜ್ಯಾ ಪಾಯಾಂತಳಾ.

ಗಾಣಾಂ

ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ನಿದಾವ್ನ್, ಆವಯ್ ರಂಗೀನ್ ತಾಳ್ಯಾನ್ ಗಾಣಾಂ ಯಿತ್ತ್, ಪಾಳ್ಣೆಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಬಾಳ್ ನಿದೆನ್ ಝುಮ್ತಾ ಆನಿ ಸ್ವಪ್ಣಾಂಚ್ಯಾ ಸೊಭಿತ್ ಸಾರಾಂತ್ ಪಾಯ್ ದವರ್ತಾ. ಪಾಳ್ಣೆಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ, ಳಯ್ತಾನಾ ಮ್ಹಣ್ಚಿಂ ಗಾಣಾಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಭಾಸಾಂನಿಯಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಂಯ್ಚಿಂ ಏಕ್–ದೋನ್ ಗಾಣಾಂ ಪಳೆಂವ್ಚಿಂ ತರ್:

1. ದೊಲ್ ಬಾಬಾ ದೊಲ್
ಪೊದೆರಾನ್ ಹಾಡ್ಲಾ ಬೊಲ್
ಪೊದೆರ್ ದುಡು ಸಾಂಗ್ತಾ ಚಡ್
ಪೊದೆರಾ ಬೊಲ್ ಪತ್ರ್ಯಾನ್ ವ್ಹರ್.
ಬಾಬ್ ರಡತಾ ರಡತಾ
ಪೊದೆರ್ ಬೊಲ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪೊರ್ತಿತಾ? ಬಾಬ್ ರಡ್ಲ್ಯಾರ್ ರಡುಂ
ಪೊದೆರಾ ಬೊಲ್ ನಾಕಾ ಮ್ಹ್ಯಾಕಾ.

2. ದೊಮ್ಸುಲ್ಯಾರೆ ದೊಮ್ಸುಲ್ಯಾ
ಉಂಬ್ರ್ಯಾ ಮುಖಾರ್ ಪೊಣ್ಸುಲ್ಯಾ
ಫಾತೊರ್ ಮಾರಿ
ಬಾಬಾಕ್ ಮೊಜಾ
ಪೊಣೊಸ್ ಫಾಡಿ
ಚಾರಿ ಕುಶಿಂ ಮಾರಿ
ಬಾಬಾಕ್ ಮೊಜಾ
ಘೊರೆ ಬುರ್ಕಾಯ್.

3. ಆಗಾ ಮೊಜಾ ಕಾವ್ಳ್ಯಾ ಮಾಮಾ
ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಪಾಪಾಕ್ ದೆಖ್ಲಿಲೊ
ದೆಖ್ಲಿಲೊ ಸಾಯ್ಬಾ ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಪಾಪಾಕ್
ಮಿಸಾಕ್ ವೆತಾಲೊ
ಆಗಾ ಮೊಜಾ ಕಾವ್ಳ್ಯಾ ಮಾಮಾ
ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಮಾಮಾಕ್ ದೆಖ್ಲೊಲಿ
ದೆಖ್ಲೊಲಿ ಸಾಯ್ಬಾ ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಮಾಮಾಕ್
ಬಾಬಾಕ್ ಕಲ್ಸಾಂವ್ ಶಿಂವ್ತಾಲಿ.

ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಗಾಣಾಂ ಆತಾಂಯಿ ಬರ್ಪೂರ
ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ಗಾಣಾಂನಿ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ಯಾ ತಿತ್ಲೊ
ಭರ್ಮ್ ನಾ.

ಆವಯ್ಪಣ್ ವ್ಹಡ್ ಏಕ್ ಭಾಗ್. ಆವಯ್ ಬಾಳಾಕ್ ಧಲಯಿತ್ತ್ ವಾಂಜ
ಸ್ತ್ರೀಯೆಚಿಂ ಖೆಳ್ಕುಳಾಂ ಕರ್ತಾ.

ಸಾಂಜ್‌ಚ್ ಜಾಲಿ ವಾಂಜ್‌ಚ್ ಜಾಲಿ
ಆನಿ ಧಂಸ್ತುರ್ ಬಾವ್ಡಿ ಕಾಂಟಳಲಿ
ಲೆಂಕುರ್‌ವಾಳಿ ವಸ್ತುರಾಂ ಘಾಳಿ
ವಾಂಜ್ ಪಾಪಿಣ್ ಬಸೊನ್ ದುಕಾಂ ಗಳಿ.

ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಬಾಳಾಕ್ ಖಾಂವ್ಕ್ ಕಿತೆಂ ದೀಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾ ಕರಿ ಆವಯ್
ಹುನ್ ಕರ್ನ್ ದವರ್‌ಲ್ಲೆಂ ದೂದ್ ಬೊಕುಲ್ ಪಿಯೆಲೊ ಗಾಯ್ಚೆಂ ದೂದ್ ಕಾಡ್
ದಿತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ:

ಜೈಗೊ ಜೈ ಬೊಕ್ಲಾನ್ ಕೆಲಿ ಸಾಯ್
ಆನಿ ಗೊಟ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾ ಗಾಯ್ ಬಾಳಾ
ದೂದ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್
ದೂದಾಚೆ ಭುಕೆ ಕಿತೆಂ ತುಕಾ ದೀಂವ್
ಕಡ್ಡ್ಯಾ ದೂದಾಚೆ ಬಾಳೆ ಸಯ್ ಲಾಂವ್
ಗಾಯ್ ಗೊಟ್ಯಾಂತ್ ದೂದ್ ತಾಟ್ಯಾಂತ್
ಆನಿ ಬಾಳ್ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ಮೊಜೆಂ ನಿದ್ರಾ ಕರಿ
ಎಗೆ ಎಗೆ ಗಾಯೆ ಖಾಗೆ ತುಂ ಕುಂಡೊ
ಬಾಳಾಕ್ ದೀ ಉಂಡೊ ಲೋಣಿಯಾಲೊ.

ಪಾಳ್ಣಿಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಆವಯ್ಕ್ ಬಾಳಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾ-ಧಯ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಉಡಾಸ್ ಶ್ಯ ಯೆತಾ. ಸಮ್ಜಾನಾತ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಭಾವಾ-ಭಯ್ಣಿಂಚೆಂ, ಮಾವ್ಯಾ-ಪ್ಯಾಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕರ್ತಾ:

ವಾಟೆ ವಯ್ಲಿಂ ಘರ್ ತಾನೆಚೆಂ ಪಿವಾನ್
ಆನಿ ನಿತಿಚೆಂ ದಿವಾನ್ ಬಾಳ ಅಜೊ ತುಜೊ
ಆಮ್ಚ್ಯಾ ನಂಯ್ತ್ ಬೋವ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾತ್ ಖುಬೆ
ಆನಿ ಮುಂಡಾಸ್ಗಾರ್ ಉಬೆ ಬಾಳೆ ಮಾವ್ಪೆ ತುಜೆ
ದಮಸ್ಕಾಚೆ ಸತ್ರೆ ಮೊತ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಬಾಳ್ಯೊ
ಆನಿ ಸತ್ರೆ ತಾಳಾ ಉಬ್ಯೊಗೆ ಭಯ್ಣಿ ತುಜ್ಯೊ
ತೆಣೆ ಕೋಣ್ ಎತಾ ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ಕೊಬಾಯೆಚೊ
ಭುರ್ಗೊ ಸೊಭಾಯೆಚೊ ಬಾಳಾ ಮಾವ್ಪೊ ತುಜೊ
ಮಾವ್ಪೆ ಆನಿ ಬಾಪ್ಲೆ ಗಂಧಾಚೆ ತಿಳೆ
ಜಳೊಂವ್ ಬಾಳೆ ದಿವೆ ತುಜ್ಯಾ ಆಜ್ಯಾಳಾಚೆ.

ಇತ್ಲಿಂ ಗಾಣಾಂ ಗಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಅಪ್ಣಾಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ ಕಿತೆಂ ದಿತಾಯ್? ವಿಚಾರ್ ನಿದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳಾಲಾಗಿಂ. ತುಜಾ ಅಂಜಾಳ್ ನಿದೆಂತ್ ದೆವಾಲಾಗಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪಾಸುನ್ ವತಿ ಕರ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್ತಾ.

ಇತ್ಲಿಂ ಗಾಣಾಂ ಗಾಯ್ಲಿಂ ಹಾಂವೆಂ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಪಾಗ್?
ಆನಿ ಬಾಂಬ್ಯೆಂತ್ ನಿದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಬರೆಂ ಮಾಗ್.
ಗಾಣಾಂ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ನಾರಿಕ್ ಕಿತೆಂ ಆಸಾ ಪಾಗ್?
ತುಜಾ ರಜಾರಾಂತ್ ಆಜೆಕ್ ಆವ್ಕ್ ಮಾಗ್.

ಆಜ್ಯೆನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಉಸ್ಕ್ಯಾರ್ ದವ್ರುನ್, ತಾಚೆ ಮೋವ್ ಹಾತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ಂಬಾಳ್ನ್ 'ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ತಾನಾ' ಬಾಳ್ ಕಿಡ್ಕಿಡೊನ್ ಹಾಸಾತ್ ಆನಿ ಆಜ್ಯೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಟಿಂ ಮುಖಾರ್ ಧಲಾತ್.

ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ವೊಟ್ಟೆ ಕಯ್ಲಾರ್
ಬಾಯೆ ತುಜೊ ಮಾಮ್ ಯೆತಾ ಥೊಂಟ್ಯಾ ಬೊಯ್ಲಾರ್
ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಮಾಲ್ತೆಂತ್
ಬಾಯೆ ತುಜಿ ಮಾವ್ಶಿ ಯೆತಾ ಫಾಲ್ಕೆಂತ್
ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಮಾಲ್ತುಲಾಂತ್
ಬಾಯೆ ತುಜೊ ಬಾಪ್ಪು ಯೆತಾ ಮಾಂಚಿಲಾಂತ್
ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ಗೊಡಾಚೆ

ಘೊಡ್ಯಾರ್ ಬಸೊನ್ ಬಾಪ್ಪು ಯೆತಾತ್ ಬಾಯೆಚೊ.
ಧಲ್ಲೊ ಬಾಯೆ ಧಲ್
ಧಲಾ ಪೆಲ್ಯಾನ್ ಕೋಲ್
ಕೊಲಾಕ್ ಪೆಟ್ಲೊ ಉಜೊ
ಬಲಾವ್ ಕೆಲೊ ತುಜೊ
ಕೊಲ್ ಗೆಲೊ ಲಾಸೊನ್
ಬಾಯ್ ಗೆಲೆಂ ಹಾಸೊನ್.
ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮಾಮಾ ಬಡಯ್ತಾಯ್?
ವೊಡಾಚಿ ತಾಳಿ ಝುಡಯ್ತಾಯ್?
ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ಉಬೊ ಮ್ಹೊರ್
ಮ್ಹೊರಾ ಮ್ಹೊರಾ ಕಾಂಟೆರಾ
ಸುಕ್ಣಿಂ ಉಬ್ಲಿಂ ಗೊಂಟೆರಾ
ತ್ಯಾ ಮೊರಾಚ್ಯೊ ಕಾಡಿನ್ ಕಾತಿ
ಜೊಳಿನ್ ವಾತಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ರಾತಿ.

ಸಾರಸ್ವತ್ ಆವಯ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಧಲಯ್ತಾನಾ, ಖೆಳಯ್ತಾನಾ ಸುಂದರ್ ಗಾಣಾ ಗಾತಾ

1. ಅದ್ದುಗುಲು ದುದ್ದುಗುಲು ಧ್ಯೆಂಯಾಚೆ
   ಸಿಂಪೆ ಪೇಶ ಗಂಧಾಚಿ
   ಗಂಧಾ ಲೋಟವ್ಹಾಂವಣತಾಚಿ
   ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾಣಿ ಚೊಯ್ತಾಚಿ
   ಕೂ. ಮ್ಹಣಾರೆ....ಕೂ.....ಮ್ಹಣಾ ||

2. ಮಾಂಕಡಾಚೆ ಪಿಲಾ
   ಘೋವ ಖಂಯಿ ಗೆಲಾ?
   ತಾಯುಕಿಲ್ಯಾಚಿ ಬಡ್ಡಿ ಘೆವ್ನು
   ಡೋಳು ವ್ಹಾಜವ್ಹಾಕ ಗೆಲಾ
   ಕೊಳಾಚಾ ಬಾಮ್ಣಾ
   ಪರಬ ಕೆನ್ನ
   ಫಲತಾ ಎನ್ನ
   ಡಾಂ ಕುಂ ಜಾತ್ತಾ.

್ವಿಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್

ವ್ಹೊವಿಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಾಯ್ಜಾಂತ್ಲಿಂ ಅಮೊಲ್ಯ್ ಆನಿ ಷ್ಟ್ ವಜ್ರಾಂ, ಜಾಂಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್–ಮಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಅಪುಟ್ ಆನಿ ನಿತಳ್ ರ್ಸಾಂ. ತತ್ಕಾಲೀನ್ ಸಮಾಜಿಚೆ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಆರ್ಸೊ ಧರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ತೆಂಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ವರ್ವಿಂ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ್, ಸಮಾಜ್–ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಆನಿ ಮಾನವ–ಸ್ತ್ರೀಯ್ ದಿಷ್ಟಿಂನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳೆಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ಪಾರ್ಕುಂಕ್ ಜಾತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ವಾಟೆನ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾಣಾರಿ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ಹಿಂ ಪೊದಾಂ ಘಡ್‌ಲ್ಲೆ ನಾಡ್ಕಾರ್ ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಭರೆ ನ್ಹಂಯ್ ಪುಣ್ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ್ ಆನಿ ಸುಂಗ್ರಾರಿ ಲೋಕ್ ಮ್ಹಣ್ ್ತ. ಹ್ಯಾ ಪೊದಾಂನಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ವರ್ವಿ ಸಮಾಜಿಕ್, ಎಕ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗುಣಾ ವರ್ವಿ ರಿವಾಜಿಂ–ಂಕ್ ಚಡಿತ್ ಮರ್ಯಾದ್ ಆನಿ ಸ್ಥಾನ್ ದಿಲಾಂ.

ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಲಿಕಿತಾಂತ್‌ಯಿ ್ವಿಯಾಂಚೊ ಪಾತ್ರ್ ವರ್ತೊ ಆಸಾ. ಮಾ| ತೋಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ (1549–1619) ಂಕ್ಣೆಚೊ ಪಯಿಲ್ಲೊ ಮಹಾನವ ಬರಯ್ಣಾರ್ ತಶೆಂ ಪಯಿಲ್ಲೆ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸ್ಸಿಯೊನಾರ್–ಹಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಗಿತಾಂ ಖಾತಿರ್ 'ವ್ಹೊವಿ'ಛಂದ್ ಪಾರ್ಲಾಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೆಂ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರಾಚೆಂ ಜ್ಞಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆಂ 'ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರಾಣ್' (1616) ಹ್ಯಾ ವಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಭಂದಾರ್ ಆಸಾ.

ಗೊಂಯಾಂತ್ ತಶೆಂ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ವ್ಹೊವಿಯೊ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ರ್ಯಾಂನಿ ಮುಕೆಲ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತಾತ್. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಖಾರ್ವಿ, ಭಂಡಾರಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ರ್ಾಚೆ ಫೆಸ್ತಾ–ಪರ್ಬೆ ದಿಸಾಂನಿ ವ್ಹೊವ್ಯಾಂ ರುಪಾರ್ ಪೊದಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಅಂಕ್ವಾರ್ ರಿ ಸರ್ಗಾರ್ ಚಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ಕಂತಾರ್ 'ವ್ಹೊವಿ' ರುಪಾರ್ ಆಸಾ.

ಆಸುಂಮ್ಸಾಂವ್ ದೀಸ್
ನಿರ್ಮಳ್ ವ್ಹೊರ್
ಆಂಜ್ ಭಡ್ವೆ ಗಾಯಾನ್ ಕರ್ತಿ
ನೋವ್‌ಯಿ ಕೋರ್.

ಮಾಯೆಚಿ ವಡ್ವಿಕ್ ವರ್ಣಿತ್ತ್ ಆಂಜಾಂಚ್ಯಾ ನೋವ್‌ಯಿ ಕೊರಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲೊ

ದಬಾಜೊ ಗಾಯಿತ್:

ಯೆ ನೊವಿ ಕೋರ್

ಗಾಂವ್‌ಯಿ ವೆಳಾ

ಮಾಗ್ಯಾಂ ಆಧಾರ್ ದಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಕಾ

ಮರ್ಣಾ ಕಾಳಾ. ಆಮೆನ್

ಕಾಜಾರಾ ವೆಳಾರ್ ವ್ಹೊವಿಯಾಂ-ವೆರ್ಸಾಂನಿ ಜೆಜುಕ್ ಆನಿ ಮರಿಯೆಕ್ ಪಯ್ಲೆ ಸ್ಥಾನ್ ಫಾವೊ ಜಾತಾ, ಹಿಂದು ಭಾವಾಂನಿ 'ಗಣಪತಿ'ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ.

ರೊಸಾ ದಿಸಾ ಭಾಂವ್ಡಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ, ವ್ಹಡಿಲಾಂ ಮುಕಾರ್ ತಕ್ಲಿ ಪಂದಾ ಘಾಲ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹೊಕ್ಲೆ/ಹೊರೆತಾಚ್ಯಾ ಮಾತ್ಯಾ-ಕಾನಾಂಕ್ ತೇಲ್ ಘಾಲಿತ್ತ್ ಯೆಜ್ಮಾನಿನ್

ಕಾನಿಂ ಘಾಲೆಂ ತೇಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಪಾಲಿಂ ಕಾಡ್ಲೊ ಖುರಿಸ್

ವೆಕುಂಠಿಚೊ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಬೆಸಾಂವ್ ದೀತ್.

ಆಪ್ರೊಸಾಚಿ ವಾಟ್ಲಿ ಕಾಸ್ಗರಾನ್ ಪೆಟ್ಲಿ

ರುಜಾಯ್ ಮಾಂಯ್ ಭೆಟ್ಲಿ ಹ್ಯಾ ರೊಸಾಲಾಗಿಂ.

ರುಜಾಯ್ ಮಾಂಯ್ಕ್ ರೋಸ್ ಲಾಯ್ತಾನಾ ಮರ್ಯಾದ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸಾ. ಹೊರೆತ ಸಾಂಗಾತಾ ಕದೆಲ್ ವೋಡ್ನ್ ಬಸ್ಚೆ ತಿತ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾಗತ್ ಮರ್ಯೆಲಾಗಿಂ-

ರುಜಾಯ್ ಮಾಯೆ ನಾಕಾ ಕರುಂಕ್ ಪಯ್ಸ್

ಕದೆಲ್ ದವರ್ನ್ ಬಸ್ ಹ್ಯಾ ರೊಸಾಲಾಗಿಂ.

ಕೊಸೆಸಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಿಣ್, ಮಿಲಾಗ್ರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣ್, ರುಜಾಯ್ ಸಾಯ್ಬಿಣ್-ಹಿಂ ಸಗ್ಳ ತೆದಾಳಾ ಗರ್ಜೆಚಿಂ.

ರೋಸ್ ಲಾಂವ್ಚೆ ಯೆಜ್ಮಾನಿ ಮೊತಿ ಧರ್ ತೆಸಾಂವ್

ದಿಗೆ ಮಾಯೆ ಬೆಸಾಂವ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿ ಕೊಸೆಸಾಂವ್

ಮಿಲಾಗ್ರ್ ಮಾಯ್ ಸೈರಿ, ರುಜಾಯ್ ಮಾಯ್ ಫುರ್ಚಿ

ತಿಣೆಂ ಕುರ್ಪಾ ದಿಂವ್ಚಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹೊಕ್ಲೆಕ್.

ಸಾಂತಾಂ-ಸಾಂತಿಣ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚೊ ಉಡಾಸ್ ಕಾಡಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ ಯೆಜ್ಮಾನಿಕ್ ಏಕ್ಲಿ ಮಾಲ್ಘಡಿ ಉಡಾಸ್ ಕರ್ತಾ!

ಆಪ್ರೊಸ್ ರೋಸ್ ಪುಸುನ್ ತೆಂಡ್ಲೆ ಮುಳಾಂತ್ ನಾಣಯಾ.

ಏಕ್ ಉತಾರ್ ಜಾಣಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಕ್.

ರೊಸಾ ದೀಸ್ ವಾಡ್ಯಾಚಿಂ ಬಾಯ್ಲಾಂ, ಸಯ್ರಿಂ–ಧಯ್ರಿಂ ರಾಂದೊಯ್ ಸುಟಿ
ಸ್ನಾ ವ್ಹೊವಿಯಾ–ವೆರ್ಸಾಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊಚ್ ವ್ಹಾಳ್ತಾ. ಯೆಜ್ಮಾನಿಕ್ ಫುಗಾರ್ನ್
ಸಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಘರ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಕ್ ನಮಾನ್ ಘಾವ್ಪೊ ಜಾತಾ ತಶೆಂ
ಸ್ಟಿಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ಯಾಂಕ್ ಸಮಾಧಾನ್ ಮೆಳ್ತಾ. ವಾಡ್ಯಾಗಾರಾಂಕ್ ತ್ಯಾ ದೀಸ್
ಜ್ಮಾನ್–ಯೆಜ್ಮಾನಿ ರತ್ನಾಂ ತಶೆಂ ದಿಸ್ತಾತ್:

ಪಯ್ಲೆಂ ರತನ್ ಯೆಜ್ಮಾನಿ ಆಮ್ಗೊ ರಾಯ್
ತಾಣೆ ಮಾಟೊವ್ ಘಾಲಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ವಿಟ್ಲಾ ಶ್ಹೆರಾ
ದುಸ್ರೆಂ ರತನ್ ಯೆಜ್ಮಾನ್ ಆಮ್ಚಿ ರಾಣಿ
ಗಿಂಡಾಂನಿ ಪಾಣಿ ತಿವಿ ದಾನ್ ಕರಿ.

ಕಾಜಾರ್ ಕಾಡ್ನ್ ಹಾತ್ ರಿತೆ ಜಾಲೆ, ಪೆಟ್ ರಿತಿ ಜಾಲಿ, ಚಿರಿಂತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆಯಿ ಖಾಲಿ
ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾ ಕರಿನಾಕಾ; ಭಾಗ್ಯಸಿರಿ ಸುನ್ ಯೆತಾ, ಹೆಂ ಪೂರಾ ಭರ್ತಿ ಕರ್ತಲಿ
ಣ್ ಮಾಂಯ್ಕ್ ಸಮಾಧಾನ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್:

ಹಾತ್ ರಿತೆ ಪೆಟ್ ರಿತಿ ಚಿರಿ ರಿತಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಕಾ ಕರುಂಕ್ ಚಿಂತಾ
ಭಾಗ್ಸಿರಿ ಸುನ್ ತುಜಾ ಘರಾ ಯೆತಾ.
ಜುಜೆ ಬಾಪಾಕ್ ವ್ಹೊವ್ಳಿಕ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್
ಕೊಣೆಂಯಿ ರಾಗಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾಕಾ, ತಾಕಾ ಆಪವ್ನ್
ಹಾಡುಂಕ್ ಯೆಜ್ಮಾನ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಇಡೊ ಧಾಡ್ಲಾ.
ಯೆಜ್ಮಾನಿಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಚುಡೊ
ಫುಡೆಂ ಧಾಡ್ಲಾ ಇಡೊ ಭಕ್ತಾ ಸಾಂ. ಜುಜೆಕ್.

ವ್ಹೊವಿ ಸಾಂಗ್ತೆಲಿ ಬಾಯ್ಲ್ ಹ್ಯಾ ವೊವ್ಯಾಂಕ್ ಬರೆಂಚ್ ಮೊಲ್ ಬಾಂಧ್ತಾ. ಬರಿ
ವ್ಹೊವಿ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಸೊಡ್ನ್ ದಿಲಿಮೂ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾ ಕರಿ:

'ವೊರ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪೊಂತಾಕ್ ಬಾಂದ್ಲಿ ಏಕ್ ರುವಿ
ಮಾಣ್ಕುಲಿ ವ್ಹೊವಿ ಮೊಜಿ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ಲಿ.'

ಅಶೆಂ ತಶೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ರೋಸ್ ಮುಗ್ದಾಲಾ.

'ದೀಸ್ ಉದೆವ್ನ್ ದಿಸಾಕ್ ಪಡ್ಲಿಂಲಾರಾಂ
ಹೊರೆತ್ ಮೆಜ್ತಾ ವೊರಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರೆಸ್ಪೆರಾಚಿಂ'

ರೆಸ್ಪೆರಾಚೊ ವೇಳ್ ಲಾಗಿಂ ಆಯ್ಲಾ.

'ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾ ಹೊಕಾಲ್ ಭಾಯ್ರ್ ಭಿತರ್ ಸರ್ತಾ.
ಪಯ್ಲೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ಮಾಗ್ತಾ ದೆವಾ ಬಾಪಾಲಾಗಿಂ.'

ದುಸ್ರೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ದೆವಾ ಪುತ್ರಾಲಾಗಿಂ,
ತಿಸ್ರೆಂ ದೇವ್ ಸ್ಪಿರಿತಾ ಸಾಂತಾಲಾಗಿಂ,
ಚೊವ್ತೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮಾಂಯ್-ಬಾಪಾಲಾಗಿಂ
ಆನಿ ಪಾಂಚ್ವೆಂ ಸಮೇಸ್ತ್ ಪರ್ಜೆಲಾಗಿಂ.
ಆತಾಂ ಹೊರೆತಾ ಬಾಬಾ ದೊಡ್ತೆ ಗೆಲ್ಯಾತ್ ಘೊಡೆ
ಬಾರಾ ಕಾಣ್ಷೆ, ಧೆಡೆ ತುಕಾ ಸಾಂಗಾತಾಕ್.
ವೆತಾನಾ ವಚ್ ಹೊರೆತಾ ಕೊಂಬಾ ವ್ಹಾಜ್ಪಾನ್
ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾನಾ ಯೆ ಹೊಕ್ಲೆಚಾ ಸಾಂಗಾತಾನ್.

ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ಬಾರಾ ಜಣ್ ಪಾದ್ರಿ ಶೆಂಭರ್ ವಾತಿ ಜಳ್ತಾತ್. ಮಿರೊಮ್ ಘಾಂಟ
ಮಾರ್ತಾನಾ.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವೊಡ್ತಾಂತ್ ಫುಲ್ಲಿ ತಿ ಪಾತ್
ಉಜ್ವೊ ದಿ ಹಾತ್ ತುಜ್ಯಾ ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್.

ರೆಸ್ಪೆರ್ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಡೊ ಭರ್ತಾನಾ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಸರ್ಗಿಂಚ್ಯಾ ದೆವಾ ಬಾಪಾಕ್ ಬೆಸಾಂವ
ದೀಂವ್ಕ್ ಆಪವ್ಣೆಂ ಚಡ್ತಾ.

ಸಾಡೊಚ್ ಹಾಡ್ನ್ ದವರ್ಲಾ ಬಾಂಕಾ
ಬೆಸಾಂವ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಯೆಗಾ, ಸರ್ಗಿಂಚ್ಯಾ ದೆವಾ ಬಾಪಾ
ನವ್ರೆ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಆಯಾಪಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಾಂಯ್ ಪಿಡ್ಡುಕ್ ಬಾಂಧ್ತಾ
ಹಾಂವ್ ಪಿಡ್ಡುಕ್ ಬಾಂಧ್ತಾಂ ಬಾಪಾ ತುಕಾ ಸಮರ್ಪುನ್
ತಾಚ್ಯೆ ನಾಂವಿಂ ಘೆಗೆ ಹೊಕ್ಲೆ ಆಯಾಪಣ್.
ಆಯಾಪಣಾಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯ್ ವರ್ಣಿತಾ.
ಸರ್ಪಳೆಚೊ ಪೊಡ್ ಧರ್ತಾನಾ ಜಡ್
ಆಯಪಣ್ ವ್ಹಡ್ ದೆವಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್.

ಪಿಡ್ಡುಕ್ ಬಾಂಧ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೊಕ್ಲೆಚೆ ಕೇಸ್ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯೆ ದಾಂತೊಣೆನ
ಸುಂಗ್ರಾರಾವ್ನ್, ಜಾಯೊ, ಶಿಂವ್ತಿಂ, ಆಬೊಲಿಂ ಮಾಳ್ನ್ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿತಾತ್.

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವೇರ್ಸ್ಯಿ ತಿತ್ಲೆಚ್ ಗರ್ಜೆಚೆ. ಮಾಟ್ವಾಚ
ಬಾಗ್ಲಾಚ್ಯಾ ದೋನೀ ಕುಶಿಂನಿ ದೋನ್ ಪಂಗ್ಡಾಚ್ಯಾ ವೊರಾಂನಿ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ
ವಸ್ತುರಾಂನಿ ನ್ಹೆಸೊನ್ ಘುನಾ–ಗಂಭೀರಾಯೆನ್ ಉಬೆ ರಾವೊನ್ ಗರ್ನಾಳಿ–ಫುಗೆಟಿಂಚ
ಆವಾಜಾ ಮಧೆಂ ವೇರ್ಸ್ ಗಾತಾನಾ ಸ್ವರ್ಗೀಯ್ ಸೊಭ್ ಯೆತಾ ಆನಿ ರಾಯಾಳ್ ಮಜ
ಥಾರ್‍ತಾ:

ದೆರಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೊ ವೊರ್ ಆನಿ ನೆಣಾ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್ ವೇಳ್
ಮುಖಾರ್ ಧಾಡ್ಯಾಂವ್ ಖೆಳ್ ಅರ್ಕ್ ವಿಯೊಲಾಂಚೊ
ಅರ್ಕ್ ವಿಯೊಲ್ ದೆರಾಂತ್ ಆನಿ ರೆಬೆಕ್ ಕಾಂತಾರ್ ಸಾಲಾಂತ್
ಉಜ್ವಾಡ್ ಫಾಂಕ್ಲಾ ಘುರಾಂತ್ ದೊಗಾಂಯ್ ಆಂಕ್ವಾರ್ಯಾಂಚೊ.

ಮುಕಾರ್ ವೆರ್ಸಾಂನಿಂಚ್ ಸಂಭಾಷಣ್ ಚಲವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ರಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೊರಾಚ್ಯಾ ...ತ್ಯಾರ್ ವೊತ್ ಪಡೊನ್ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್ಲೆಂ ತೇಲ್ ಹುನ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಾತೆಂ ...ರ್ತಾನಾ ಭಿತರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಆತುರಾಯ್ ಜಾತಾ:

ಪಯ್ಲೊ ಖಜ್ಡೊ ಸೊಡಾ ಆನಿ ದುಸ್ರೊ ಖಜ್ಡೊ ಭರಾ
ಲಾವ್ದಾತ್ ಕಂತಾರ್ ಕರ್ನ್ ವೊರಾಣ್ ಭಿತರ್ ಕರಾ.

...ವ್ಹೊವಿಯಾಂ–ವೇರ್ಸಾ ಮಾರಿಫತ್ ಬಾಯ್ಲಾಂನಿ ಪಂತಾಟ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾ, ಅಪಾಪ್ಲಿ ...ಣ್ತಿಕಾಯ್ ಪ್ರದರ್ಸುಂಚಿ ಭಾರಿಚ್ ಆತುರಾಯ್ ಉಬ್ಜಯ್ತಾ. ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ...ಡೊ ಎಕ್ದಮ್ ಮೊಲಾದಿಕ್; ತೊ ಮೊಲಾಯ್ತಾನಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ಯಾಕ್ ತಕ್ಲಿ ಘುಂವೊಳ್ ...ಯ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ತಿಚಿ ಬಾಯ್ಲ್ ಫುಕಾರಿತ್:

ತ್ಯಾವಿ ಭಟ್ಕಳ್ಗಾರಾಚಿ ನಾತ್ಲಿ ಆಮ್ಕಾಂ ವಳಕ್
ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಆಯ್ಲಾ ಕಾಳೊಕ್ ಸಾಡೊ ಮೊಲಾಯ್ತಾನಾ.

...ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಹೊಕ್ಲೆಚ್ಯೆ ಪಾಡ್ತಿಚಿ ಎಕ್ಲಿ ಮದಾಮ್ ಖುಬಾಳ್ತಾ ಆನಿ ಜವಾಬ್ ...ತಾ:

ತುಳ್ವ್ಯೆ ಭಾಸೆನ್ ಕುಳ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಕುಡು.
ಕಳ್ಸೆಂತ್ ಮೆಜ್ಲಾ ದುಡು ಹೊಕ್ಲೆ–ಬಾಪಾಯ್ನ್ ತುಜಾ.

ಪಯ್ಲೆಂ ವೊವಿ ಗಾಯಿಲ್ಲೆಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಕರಾಕ್ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಜಾತಾ.

ಭರ್ತಾರಾಗೆರ್ ಕಾಂಯ್ ಚಡುಣೆಂ ಜಾಯ್ತ್ ತರ್
ಹೊಕ್ಲೆ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಸಾಂಗೊನ್ ಧಾಡ್.

ಜವಾಬ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್ತಾ ನೊವ್ರ್ಯಾಚೆ ಪಾಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್:

ಘುರಾ ಪಾಟಿಂ ಗುಡೊ, ಗುಡ್ಯಾಪಾಟಿಂ ಘಾಟ್
ಸಾಂಗೊನ್ ಧಾಡ್ಮಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ವೊರೆತ್ ಫೊಡಿತ್ ಪಾಟ್.

ಎಕ್ಲಿಬಾಯ್ಲ್, ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಬೂದ್ ಸಾಂಗ್ತಾ:

ನಾಲ್ಲ್ ಕಾಂತುನ್ ನಾಲ್ಲಾಚೊ ಕೆಲೊ ಚುರೊ
ಭಾಂಗಾರ್–ಶಿಂಗಾರ್ ನಾಕಾ ಹೊಕ್ಲೆ ಭರ್ತಾರ್ ಪುರೊ.

ಭಾಂಗಾರ್–ಶಿಂಗಾರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ತೆಪ್ಪಿಲೆಚ್ಯೆ ಕಾನ್ ನೀಟ್ ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ಏಕ್ ಜವಾಬ್ ಉಸಾಳ್ತಾ

ಆಮ್ಚಾ ಘುರಾ ಪಾಟಿಂ ಮದ್ರೆಚಿ ವಾಲ್
ಭರ್ತಾರಾಕ್ ಗುಂತುನ್ ತುಜ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್.

ಕಾಜಾರಾ ಮಾಟ್ವಾಂತ್, ವ್ಹೊವಿಯೊ ವೇರ್ಸ್ ಗಾತಾನಾ, ಪಿಡ್ಡುಕ್ ಬಾಂಧ್ತಾನಾ, ಸೊವ್ವ್ಯಾರ್ ಬಸಯ್ತಾನಾ ವಿಧ್ವಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಪ್ರವೇಸ್ ನಾ. ಏಕಾ ವೆಳಾರ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ವಿಧ್ವಿನ್ ಅಶಾ ಭಾಗಂವ್ತೆ ಖಾತಿರ್ ಏಕ್ ವ್ಹೊವಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಧಯ್ರ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಬಾಯ್ಲ್ಯೊ ಉಚಾಂಬಳ್ ಜಾತಿತ್:

ಆಮ್ಚಾ ಘುರಾ ಪಾಟಿಂ ಆಬೊಲ್ಯಾಚೆಂ ಕಾಂಡ್
ದೊಗಾಂ ಘೊವಾಂಚಿ ರಾಂಡ್ ಹಾಂಗಾ ವ್ಹೊವ್ಯೊ ಗಾತಾ.

ಮ್ಹಣ್ ಗಾಳಿ ದಿತಿತ್. ಆತಾಂ, ಹೊಕಾಲ್ ಸೊಡ್, ಮಾಂಯ್‌ಚ್ 'ಮಿಡಿ' ಘಾಲ್ನ್ ಹಲೊ ಡಿಯರ್ ಮ್ಹಣಾತ್ತ್ ಆರ್ಸೊ ತಿಳಿತ್ತ್ ಆನಿ ಕಾಳೆ ಜಾಲ್ಲೆ ವೋಂಟ್ ತಾಂಬ್ಡೆ ಕರಿತ್–ಅಶೆಂ ವ್ಹೊವಿಯೊ ವೇರ್ಸ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ತಾತ್ ಆನಿ ಅಸಲೆ ಸಂದರ್ಭ್ಯಿ ಚುಕ್ತಾತ್.

ಗಾದಿ ಆನಿ ಹುಮಿಣ್ಯೊ

ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಜೆ ಸಬಾರ್ ಥರಾಂಚೆ ಬಾಂಧ್ ಆಸ್ತಾತ್, ಹಾಂಕಾಂ ಥಿರ್ ಕರುಂಕ್ ಯಾ ಅಥಿರ್ ಕರ್ನ್ ಉಡಂವ್ಕ ಭಾಸ್‌ಚ್ ಆಯ್ದ್. ಹೆಂ ಆಯ್ದ್ ಜಾಣ್ತಿಕಾಯೆಚೆಂ ಆನಿ ನಿತಿಚೆಂ ಆಯ್ದಾನ್ ಜಾತಾ–ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ, ನಾಸಾಚೆಂ ಆನಿ ದುಕಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ. ಅಶೆಂ ಆದಿಂಮಾಗಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮೊಗಾ–ರಾಗಾ, ನಿತಿ–ಅನಿತಿ, ಸಂತೊಸ್–ದುಕಾಂ ಮಧೆಂ ಝುಜ್ ಚಲತ್ತ್ ಆಯ್ಲಾಂ ಆನಿಕ್‌ಯಿ ಚಲ್ತೆಲೆಂ. ಹ್ಯೆ ಘುಸ್ಪಡಾಯೆ–ಜಿಣಿಯೆ ವಿಧಾನಾ ವಾರ್ಯಾ–ವಾದಾಳಾಕ್ ಸರಿ ಜಾವ್ನ್ ತೆಂ ಕಾಳ್ಜಾಂನಿ ಜಿರ್ತಾ ಆನಿ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಸ್ಪಂದನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಧಾರ್ತಾ. ಹಾಚಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಜಾವ್ನ್ ಗಾದಿ ಆನಿ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಉಬ್ಜಾತಾತ್. ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಶಾಣೆಪಣಾಕ್ ಸಾಣೆ ಧಲ್ರ್ಯಾರ್, ಗಾದಿ ವಿಸ್ತಾರ್ ಅನ್ಭೊಗಾಕ್ ಮಟ್ವ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಬಂಧ್ ಕರ್ನ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಗಾದಿಂಕ್ ಹೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆ 'ಮ್ಹಣ್ಣಿ' ಯಾ 'ಆದಗತ' ಮ್ಹಣೊನ್‌ಯಿ ಉಲೊ ಮಾರ್ತಾತ್.

ಹ್ಯಾ ಗಾದಿಂನಿ ಗೂಂಡ್ ವಿಚಾರ್ ಭರೊನ್ ವೊಮ್ತಾತಾತ್ ಜೆ ಅನ್ಭೊಗಾಚ್ಯಾ ಪರಿಪಿಕಾಯೆಚ್ಯಾ ಶಿಖರಾರ್ ಉಬೆ ಆಸ್ತಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಚಾಲು ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಗಾದಿ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ಹೆಂ ರುಜು ಜಾತಾ.

1. ಅಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ರುಕಾಕ್ ಪೊಂಗೆರಾಚಿ ಸಾಲ್ ಲಾಗ್ತಾಗೀ?
2. ಆಮಾಸ್ ಯೆತಾನಾ ಪುನೊವ್ ರಾವ್ತಾಗೀ?

3. ಕಿರ್ಲಾರ್ ಬಾವ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ವಾಸ್ರ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಯೇತ್.

4. ಉದ್ಕಾಚ್ಯಾ ಬಳಾನ್ ಸುಂಕಾಟ್ ಉಡ್ತಾ.

5. ಹಸ್ತಿಕ್ ಘಾಂಟ್ ನಾಕಾ.

6. ಸಂಯ್ಯಾಬಿಚೆಂ ಬೊಡ್ ಸಸ್ತಿಚೆಂ ಕೊಡ್.

7. ಹಾತಾಚಿಂ ಕಾಂಕ್ಣಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಆರ್ಸೊ ನಾಕಾ.

8. ಕಿಂಳ್ವಿದ್ ವೊಂಪ್ಲ್ಯಾರ್ ಬಿಳಿದ್ ಪಿಕ್ತಾಗೀ?

9. ಯೆಂಟೊ ಲಾಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಪೋಳ್ ವೆತಾಗೀ?

10. ಪೊಟ್ ಭರ್ಲ್ಯಾರ್ ಗರೆ ಕೊಡು.

ಸದಾಂಚ್ಯಾ ಜಿಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂನಿ ತಾತ್ವಿಕ್ ಉಂಚಾಂಯ್ ಪಳೆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ...ಲ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭುಂಯ್–ಭಾಟಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್, ಕೆಲ್ಸ್ಯಾ–ಕುಂಬಾರಾ–ಡ್ವೊಳಾಂಕ್, ಸುಣ್ಯಾ–ಮಾಜ್ರಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಂನಿ ಮೊಳ್ಳಾಂ ಆನಿ ಸಾದ್ಯಾ ...ರ‍್ಯಾಂನಿ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಆಲೋಚನಾಂಕ್ ಬಂಧಿತ್ ಕೆಲಾಂ. ಮೊಡ್ವೊಳಾಚ್ಯಾ ಗಾಡ್ವಾಂತ್ ...ಯೆಚೆಂ ಕೊಡು ಸತ್ ಪಳೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಮ್ಹೊಸಿಚ್ಯಾ ವಾಸ್ರಾಂತ್ ಮನ್ಯಾಚಿ ಸಸಾರಾಯ್ ...ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಚಿಂತ್ನಾಂಕ್ ಮಾಂದಿಜಾಯಿಚ್ ಪಡ್ತಾ. ದುಬ್ಳ್ಯಾಪಣಾಚ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂಕ್ ...ದ್ಗಾರಾಂಚ್ಯಾ ನಷ್ಟಾಂಕ್, ವ್ಹಡಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯೆಕ್, ತರ್ನ್ಯಾ ರಗ್ತಾಚ್ಯೆ ...ಟಾಂಬಳಾಯೆಕ್, ಪಯ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ದಳ್ಬಾರಾಕ್ ಸಂಪ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಗುಂತುನ್ ದವರ್ಲಾಂ.

ಅಂಬೊ ಪೊಣ್ಸಾಂತ್ ನಹಿಂ, ದುಬ್ಳೊ ಮನ್ಯಾಂತ್ ನಹಿಂ.

ಆಟಿಚೊ ಕಣೊ ಮಾಳೊ ಮೊಡ್ತಾ, ಸೊಣಾಚೊ ಕಣೊ ಪೆಂಕಾಡ್ ಮೊಡ್ತಾ.

ಆಸಾ ಗುಲ್ಲೊ, ಮಾರ್ತಾ ಉಲೊ; ನಾ ಗುಲೊ, ಪಡ್ಲೊ ಮುಲೊ

ಆವಯ್ನ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಪೋಟ್, ಬಾಯ್ಲೆನ್ ಪಳಂವ್ಚಿ ಪಾಟ್.

ಏಕಾ ಘುಡಿಯೆಚ್ಯಾ ಆಟಾಕ್ ಪಮ್ಮದಾನ್ ಖಾಡ್ ತಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಖಂಯ್.

ಎಣೆಲಾಕ್ ವಯ್ಲೆಂ ಉದಾಕ್, ಸುಗ್ಗೆಕ್ ಸುಕೆಂ ಉದಾಕ್, ಕೊಳ್ಯಾಕ್ ಪರ್ನೆಂ ಉದಾಕ್.

ಕಾನ್ ತುಟ್‌ಲ್ಲೆಂ ಶೆಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬೊಲ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಘೊಡೊ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ತ್.

ಕುಳ್ತಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವೆತಾನಾ ಇತ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕುಳಿತ್ ಖಾತಾನಾ ಕಿತ್ಲೆಂ?

ಕೆಲ್ಯಾಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಮ್ಹೊಸಿಚೆಂ ವಾಸ್ರುಂ ಸಯ್ತ್ ಪಾಯ್ ಉಕಲ್ತಾಲೆಂ ಖಂಯ್.

ಗಾಡ್ವಾಚ್ಯಾ ಪಾಯಾಂಥಳಾ ಪಡೊನ್ ಮೊರ್ಚಾ ವರ್ನಿ ಹಸ್ತಿಚ್ಯಾ ಪಾಯಾಂಥಳಾ ಪಡೊನ್ ಮೆಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ.

ಗಾದ್ಯಾಕ್ ಮೇರ್ ಘುಟಾಯ್, ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಫಿಯಾದೊರ್ ಘುಟಾಯ್.

ಘರ್ ಆಸ್ಕತ್, ಬಾಯ್ಲ್ ಮಾಂಕಾಡ್ ತಾಚ್ಯೆ ವಯ್ರ್ ನಾ ಸಂಕಡ್.

ತೂಸ್ ಕಾಂಡುನ್ ಹಾತಾಂಕ್ ಫೊಡ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾಬರಿ ತೆಂಕ್ಡೆನ್ ಮೊಂ
ಕಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತೊಂಡಾಕ್ ಪಡ್ತಾಗೀ?

ದುಬ್ಳ್ಯಾಚಿ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೊರಾನಾಯೆ, ಗ್ರೆಸ್ತಾಚೆಂ ಘರ್ ಲಾಸಾನಾಯೆ.

ಧಾ ಜಣಾಂನಿ ಕಾವ್ಳೊ ಖಾವ್ನ್, ಕಾವ್ಳೊ ಖಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಯಾಕ್ ಜಾತಿಂತೆ
ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ಲೊ ಖಂಯ್.

ಬರೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹೊಕಾಲ್–ಹೊರೆತಾಚೆಂ, ವಾಯ್ಟ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಾಲ್ಯಾಚೆ

ಮೂಂಜ್ ಪಳೆ ಕಾಸ್ಟಿ ನ್ಹೆಸ್.

ಮೊಡ್ಸ್ವೊಳ್ ವೊತ್ ಯೆತಾನಾ ಭಿಕ್ಣಾಂ ಭಾಜ್ತಾಲೊ ಖಂಯ್, ಪಾವ್ಸ್ ಯೆತಾ
ಉಂಬಳ್ತಾಲೊ ಖಂಯ್.

ರಾತ್ಚೆಂ ಘರಾಂತ್ ಉಲಯ್ನಾಯೆ, ದಿಸಾಚೆಂ ರಾನಾಂತ್ ಉಲಯ್ನಾಯೆ.

ವ್ಹಡಾಚೊ ವೊಡೊ ರಾಕ್ತಾನಾ ದುಬ್ಳ್ಯಾಚೊ ತೊಡೊ ಗೆಲ್ಲೊ ಖಂಯ್.

ಶೆಟಿಚೊ ಬೊಯ್ಲ್ ಪಡ್ಲೊ ಗಾಂವ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಆಯ್ಲೊ, ಶೆಟ್ ಪಡೆ
ಕೊಣ್ ನಾ.

ಸೊನೆಕ್ ಕಾಂಡುಂಕ್ ಘಾಲ್ಲೆಂ ಖಂಯ್. ಧುವೆಕ್ ವಾಸ್ಸುಂ
ಘಾಲ್ಲೆಂ ಖಂಯ್.

ಹಿಂವ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಗೆರ್ ವೆತಾಂ ಮ್ಹಣಾ ಖಂಯ್, ಸಾಳ್ಯೊ ದುಬ್ಳ್ಯಾಗೆರ್ ವೆತಾ
ಮ್ಹಣಾ ಖಂಯ್, ತಾಪ್ ಗ್ರೆಸ್ತಾಗೆರ್ ವೆತಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಖಂಯ್.

ಮೊತಿಯಾಂ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಗಾದಿಂನಿ ಪುರೊನ್ ಗೆಲಾಂ ತೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಹಾಂ
ವಿವರುಂಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾನ್ ಎಕೇಕ್ ಗಾದ್ಯೀ ಮೊತಿಂತ್ ವೊರವ್ನ್ ಜಿರಯ್ಲ್ಯಾ
ಚಡಿತ್ ಸ್ವಾದ್ ಆನಿ ಅರ್ಥ್ ಮೆಳಾತ್.

ಹ್ಯಾಚ್ ಸುರ್ಪಾಯೆಚ್ಯೊ ಗಾದಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬಾಂಪ್ಡಾಂಲಾಗಿಂ ಮೆಳ್ತಾತ

1. ದಾಂತ್ಯಾತುಲೆಂ ರಡ್ತಾನಾ, ಸುಪಾಂತುಲೆಂ ಹಾಸ್ತಾ.
2. ತೂಪs ಘಾಲ್ಲಿಲ್ಯಾ ಆಯ್ದ'ನಾಕs ನಯs ವತನಾ
3. ದರಿಯಾಂ ಆಸಾ ಮಾಸೋ, ಮೋಲ್ ಕರತಾ ಪಿಸೋ
4. ಮಾಳಪ್ಪ ಪೈಕs ಜ್ಯೋರು ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಸಂಗ್ರಮಾಕ ಪೇಜವೇ?
5. ಹೂನ ಪೇಜೇಕs ತೂಪ ನಾಕ್ಕಾ, ಧಾಕಟಿ ಬಾಯ್ಲೇಕ ರೂಪ ನಾಕ್ಕಾ.
6. ಹಾತಾ ಕಾಂಕ್ಣಾಕs ಆರಶಿ ನಾಕ್ಕಾ, ಮೊಡ್ಸ್ವೊಳ್ಯಾ ಚರಡಕs ಬಾರ್ಸೊ ನಾಕ
7. ಗೋರು ನಿಪ್ಪಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಗೊಟೊ ನಿಪ್ಪಯ್ನಾಕಾ.

. ಬರಿಲ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕs ದಹ್ಯಾಂತು ಫಾತ್ತೊರು.
. ಪಿಂಡಾಕs ಅಂಡs ಲಾಯಿಲ್ಯಾವಾರಿ.
0. ಉದಾಕಾರಿ ಬಡ್ಡಿ ಮಾರ್ಲ್ಯಾವರಿ ಗೋವs ಬಾಯ್ಲs ಏಕsಚಿ

ಾ ಗಾದಿಂನಿ ಗಳ್ಸಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಸ್, ಅನುಪ್ರಾಸ್, ಯಮಕ್, ಅಲಂಕಾರ್, ಉಪಮಾನ್
ಕ್, ಪ್ರತಿಮಾ ಆನಿ ಸಂಕೇತಾಂ ಹೆರಾಂ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಗಾದಿಂಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ದೀನಾಂತ್.

ುಣ್ಯೊ

ಹುಮಿಣ್ಯಾಂಕ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಪಾರ್ಕೊನಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಭುಂಯ್ ತಶೆಂ ಆಕಾಸಿಂ
ಂ ಪಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಆಸಾ ತಶೆಂ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ ಸೊಭ್ ನಾ. ಪುಣ್ ತ್ಯಾಚ್
ಲಿಂಕ್ ವಿಂಚ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ವಿಣುನ್ ಏಕಾ ಸಮಸ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಗುಂತ್ಲ್ಯಾರ್
ಲ್ ಯೆತಾ. ಹೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂ ಪಾಟ್ಲೆಂ ಥಳ್. ಹುಮಿಣ್ಯೊ
ರ್ತೆಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಜವಾಬ್ ದಿತೆಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮೆಂದ್ವಾಕ್–ಮತಿಕ್ ಖುಶಾಲಾಯ್–
್ ಹಾಡ್ನ್ ದಿತಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಾಣ್ತ್ಯಾ ನೆಣ್ತ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಝುಳ್ಕೊಂಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ
ುಣ್ಯೊ ದೆಕಿಕ್ ಹಾಂಗಾ ದಿಲ್ಯಾತ್:

1. ಅಂತ್ರಳಾರ್ ಥೊರುಂ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಕೊಯ್ತೊ. (ಚೀಂಚ್)
2. ಆಣ್ಸಿ ರುಕಾರ್ ನೊವ್ವಿಂ ಫಳಾಂ (ನಾತ್ಲೊ)
3. ಕಣ್ಕಿಚ್ಯಾ ಬೊಲ್ಯಾಂತ್ ಸೊಸ್ಯಾಚಿಂ ಪಿಲಾಂ. (ಉವೊ)
4. ಕಾಳ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ಕಾಳೆಂ ಮಾಜಾರ್ (ಭಾಣ್ಸೆರೆಂ)
5. ಕೊವ್ವೊ ರಾಯ್ ಮಾತಿ ಖಾಯ್, ತೀನ್ ತಕ್ಲ್ಯೊ ಧಾ ಪಾಯ್. (ನಾಂಗೊರ್, ಕೊಸ್ಸಿ, ಜೊತ್)
6. ಗೆಂದಾ ಚರೊನ್ ವೆತಾ, ಕಾರಿ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ವೆತಾ. (ಗುಡೊ ಲಾಸ್ತಾ, ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೊಬೊರ್ ಜಾತಾ.)
7. ಡಾಮ್ ಡಕಳ್, ಪಂದಾ ಪೊಕಳ್, ವರ್ಸಾಕ್ ಎಕ್ ಕಾಪಾಡ್ (ಪಾಕೆಂ ಶಿಂವ್ಚೆಂ)
8. ತೀನ್ ಪಾಯಾಂಚೊ ತಿಕ್ಲೊ ಘೊಡೊ, ತಾಚೆರ್ ಬಸ್ಲಾ ಕಾಳೊ ಚೆಡೊ. (ರಾಂದೊಣ್ ಆನಿ ಮೊಡ್ಕಿ)
9. ಬಾರಾ ಪಡ್ವೊಳಿಂ ಆಟ್ ಆಡೊಳಿಂ, ಚಾರ್ ಚೌಕೊಳಿಂ, ದೋನ್ ಮಾಣ್ಕೊಳಿಂ. (ದುಕ್ರಾಚೆ, ಸುಣ್ಯಾಚೆ, ಗೊರ್ವಾಚೆ, ಬಕ್ಡೆಚ್ಯೆ ಬೊಂಬ್)
10. ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯೆ ಬುಲಿಂತ್ ರುಪ್ಯಾಚಿ ಪೂಡ್. (ಮಿರ್ಸಾಂಗೆಚ್ಯೊ ಬಿಯೊ)

11. ಮುರೊ ಖೊಂಡ್ಲೊ ಮಾತಿ ಮೆಳ್ಳಿ, ಮಾತಿ ಖೊಂಡ್ಲಿ ಖಡಾಪ್ ಮೆಳ್ಳಿ
ಖಡಾಪ್ ಖೊಂಡ್ಲೆಂ ಶೇಡ್ ಮೆಳ್ಳಿ, ಶೇಡ್ ಖೊಂಡ್ಲಿ ಉದಾಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ
(ನಾರ್ಲ್)

12. ಪರ್ಜಳಿಕ್ ಕುಂಡ್ಲೆಂ, ಜಕ್ರಿಯಾಲ್ ಧಾಂಕ್ಣಿ, ಹಿ ಹುಮಿಣ್ ಪಾರ್ಕಿನಾತ್
ಜಾತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ. (ಕಾಲ್ಸ್ ಆನಿ ಪಾತೆನ್)

13. ಸರ್ ಸರ್‌ವಾಲಿ ಸರ್ಗಾರ್ ಗೆಲಿ. ಆವಯ್ ಮೆಲಿ, ಧುವ್ ಜನ್ಮಾ
(ವಾಲ್ ಆನಿ ಸಾಂಗ್)

14. ಆಕಡ್ ಪಾಕಡ್ ತಾಂಭ್ಯಾ ಭಾಣ್, ಬತ್ತೀಸ್ ರುಕಾಂಕ್ ಏಕ್ ಪಾ
(ಜೀಬ್)

15. ಲ್ಹಾನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಕಾಸ್ಟಿ ನ್ಹೆಸ್ತಾ, ವ್ಹಡ್ ಜಾತಚ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಯ
(ಕೀರ್ಲ್)

ಅಸಲ್ಯಾಂ ಶೆಂಭರೊಂ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ತಕ್ಲಿ ಖರ್ಚಿತಾನಾ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಭೋ
ಪುರಾಸಣ್ ಮಾಜ್ಶಾತಾ ಆನಿ ಜಿಕ್‌ಲ್ಲೊ ಸಂತೊಸ್ ಲಾಭ್ತಾ. ಅಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾ
ಜಿಣಿ, ಸಂಯ್ಮ್, ವೊಡ್ಲ್ಯೊ ಹ್ಯಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಗಾದಿಂನಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ
ತೀಳ್ನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ಕಳ್ತಾ. ಅಸಲ್ಯೊಚ್ ಥೊಡೊ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಜ್ಯೊ ಸಾರಸ್ವತ್ ಘುರಾ
ಮೆಳ್ಳ್ಯಾತ್, ಹಾಂಗಾಸರ್ ದಿಲ್ಯಾತ್.

1. ತೀಕ ತೀಕಽ ಪಾನ
ಕರ್ಬಲಾಂಚೆ ರಾನ
ತೆಜ್ಜೆ ನಾಂವ ಸಾಂಗಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ
ತುಕಾ ಉರ್ನಾ ಮಾನಽ (ಆಲೆಂ)

2. ದಣ್ಬೊ, ದಣ್ಬ್ಯಾ ವಯ್ರಿ ಕುಡವು
ಕುಡವಾ ವಯ್ರಿ ಸಿದ್ಧೆ
ಸಿದ್ಧ್ಯಾವಯ್ರಿ ಗುಡ್ಡೊ
ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ವಯ್ರಿ ಕರಽಡ
ಕರಡಾ ವಯ್ರಿ ಗೊರಽವ ಚರತಾ (ಮನಿಸ್)

3. ಹಡ್ಪ, ಹಡ್ಪ್ಯಾ ಭಿತರಿ ಖಡ್ಪ
ಖಡ್ಪಾ ವಿತ್ತರಿ ಶಂಖಿ
ಶಂಖಾ ಭಿತ್ತರಿ ತೀರ್ಥ. (ನಾರ್ಲ್)

4. ಘರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕ್ಕಾ ಆಪ್ಪಿಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್
ತುಕ್ಕಾ ನೀದs ಪಡನಾ.s (ಬಾಗಿಲ್)

5. ಆಮ್ಗೆಲ್ಯಾ ಘರ್ಚಾ ದೇವಾಕs
ಮೂಸsಆಪ್ಪಿನಾಚಿ (ಉಜೊ)

6. ದಿವ್ಸಾಕs ಕsಳೋ
ರಾತ್ರೀಕs ಫೂಲs (ಮಾಂದ್ರಿ)

7. ಮುಖಾರಿ ಬಸ್ಲಾ ಟೊಪ್ಪಿ ಭಟ್ಟು
ಮಾಕ್ಷಾನs ಆಸಾಚಿ ಪಾಂಯ್ಯಿಂ ಲೋಕು. (ಕೆಂಳ್ಳೊ)

8. ತಾಂಬ್ಡೆ ತೊಂಡಾ ಸಾಯ್ಬು
ಪಾಟ್ಲೆನs ವಟ್ಟು ಚೆಯ್ಡುs (ಕೆಂಳ್ಳೊ)

9. ಘಾಟಾರುs ಸಾನು ತೀನಿ ಕಲsವಂತs ಆಯ್ಲೆ
ಏಕs ತಳ್ಯಾ ಗೆಲೆ
ಎಕsರುಕಾರಿ ಗೆಲೆ
ಎಕs ಹಿಂಡಾಂತು ಗೆಲೆ. (ಸಾಳಕ್, ಸಾಂಪೆಂ, ಕೇದಗ್)

10. ಚುನ್ನೊ ಕಾಡೀಲೆ ಘುರs
ವಚ್ಚಾಕs ವಾಟ್ ನಾ. (ತಾಂತಿಂ)

ಹ್ಯಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಾರ್ಕುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತಾ. ...ರ್ಲಾ ಖಾತಿರ್ ದೋನ್ ಪಂಗ್ಡಾಂ ಥಂಯ್‌ಯಿ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಮೆಳ್ಟಾತ್. ಪುಣ್ ...ಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹಿಂದು ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಭಾಶಿಕ್ ಮಾತ್ರ ...ಂಯ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್‌ಥಳಾಚೊ ಫರಕ್‌ಯಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

'ಪರ್ಜಳಿಕ್ ಕುಂಡ್ಲೆಂ ಜಕ್ರಿಯಾಲ್ ಧಾಂಕ್ಣೆ' ಆನಿ ಅಮ್ಗೆಲ್ಯಾ ಘರ್ಚಾ ದೆವಾಕ್ ...ೂಸ್ ಆಪ್ಪಿನಾಚಿ. ಹೆಂಚ್ ಪತ್ಯಾರ್ನ್ ದಾಕವ್ನ್ ದಿತಾತ್.

ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನಪದೀಯ್ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬೋವ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಆನಿ ವಿಸ್ತಾರ್ ಆಸಾ. ...ಚೆಂ ವಿಸ್ತೃತ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಚಡ್ ಆಸಾ.

●

ಆಮ್ಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇಸ್

●ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ಪೆರ್ಮು

ಆಮ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾರ್ಯಾವೆಳಿಂ ನಿರ್ದಿಷ ಉದ್ದೇಶಾನ್ 'ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್' ಗಾಯ್ತಾ. ಆಜ್ ಕಾಲ್ ವೊವ್ಯೊ ಆ ವೇರ್ಸ್ ಫಕತ್ ರೊಸಾವೆಳಿಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇಸ್ ವಾಡೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ರೀತ್ ಆನಿ ಫುಡೆಂ ಚಲಜೆ ಜಾಲ್ಲೆ ವಾಟೆಚೆರ್ ಏಕ್ ನದರ

ಕೊಡ್ಯಾಳ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಸಬಾರ್ ಸ್ಥಳೀಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ತಾಂಚ್ಯಾ ಉಪೆಗಾಚ್ಯಾ ಬಳಾರ್ ಆನಿ ಗರ್ಜೆ ತೆಕಿದ್ ಉರೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ನವೆ ಜೆಂವ್ಚೆಂ, ಕೊಬು ವಾಂಟ್ಚೆಂ, ಆಲ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಫೆಸ್ತಾ ದಿಸಾ ಮಾಂಡಾಸ್ ಕರ್ನ್ ದವರ್ಚೆಂ ಗುರ್ವಾರಿಕ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ಹ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಾಪಾರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಥಳಾಚ ಉಡಾಸಾಚಿಂ ಜಾವ್ನ್ ಉರೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಮುಳಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಮೇಣ್ ಆಧುನಿಕ್ ಪ್ರಕಾಸಾಂತ್ ಆ ಸೌಲತಾಯೆಚ್ಯಾ ಬಳಾಂತ್ ಫುಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾ. ವೊವ್ಯಾಂಕ್‌ಯ ಆಜ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ರೂಪ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಕೆನರಾ–ಕೊಂಕಣಿ ಗಾವ್ಪಿ, ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್ ರೊಂಬ್ಲ್ಯಾ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಹರ್ ಕಾರ್ಯಾಂ ಗಾಯಾನ್ ಪಳೆವ್ಯೆತಾ. ತಾಂತ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಗಾಯನ್ ಪ್ರಕಾರ್ ವೊವಿಯೋ ವೇಸ್ ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್ ಫಕತ್ ರೊಸಾವೆಳಿಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ ವೆಳಾಚೆಂ ಮೋಲ್ ಚಡ್ಲಾಂ, ತ್ಯಾ ತೆಕಿದ್ ಆಮ್ಚೆಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಚೊ ವೇಳ್ ಉಣೊ ಜಾಲ ಏಕೆ ಚಿಟಿನ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ, ಏಕಾ ದಿಸಾ ಭಿತರ್ ಕಾಜಾರ್ ಮುಗ್ದೊನ ಹನಿಮೂನಾಕ್ ವೆಚೊ ಕಾಳ್ ಆಯ್ಲಾ. ಪಯ್ಲೆಂ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್ತಾನಾ, ಗುರ್ವಾರಿಕ ಧಾಡ್ತಾನಾ/ಫುಲಾಂ ಮಾಳ್ತಾನಾ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಚಿಂ ಗಾಣಾಂ ಆತಾಂ ನಾಂತ್.

'ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್' ಪ್ರಮುಖ್ ಜಾವ್ನ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್, ಮನೋರಂಜಕ್ ಆ ಕಾರ್ಯೆಂ ಚಲಂವ್ಕ್ ಆಧಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಒಪ್ಚೆಂ ತರ್, ಆಜ್ ಹ ತಿನೀ ಕಾಮಾಂಕ್ ವೊವ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಜೊಕ್ತೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ತಸಲೆಂ ದುಸ್ರೆಂ ಕಾಂಯ್ ತಯಾರ ಆಸಾ?

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ದೀವ್ನ್ ಆನಿ ತೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ದ್ವಾರಿಂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಫೆವ್ನ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಮಾಳ್ಘಡಿಂ ಮಾಹೆತ್‌ವಂತಾಂ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಘುಡ್ಬಡೆಚಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ವೊವ್ಯಾಂಕ್ ಚಡ್ ಸ್ವಾಗತ್ ನಾ ತೆಂ ಸಹಜ್.

್ಯಾ–ವೇರ್ಸಾಂಚಿಂ ಮುಳಾಂ:

ೋವ್‌ಶ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ತೆನ್ನಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಭಾಸಾಂ ಸಂ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿ
್ಯಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ಚೆಂ ಗಾಯನ್ ಪ್ರಧಾನ್ ಜಾನಪದಾಚ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್
. ಪಾಡ್ದನಾ, ಸೊಬಾಣೆಗಿತಾಂ, ಸ್ತೋತ್ರಾಂ, ಉಪೆಗಾಂತ್ ಆಸಾತ್.

ಮ್ಚ್ಯಾಚ್ ಕೆನರಾಂತ್ ಕಾನಡಿ ಲೋಕ್ 'ಸೋಬಾನೆಗಿತಾಂ' ಕಾಜಾರಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್
ಜಿಕ್ ಕಾರ್‌ಯಾಂನಿ ಉಪೇಗ್ಸಿತಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಸುಮಾರ್ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚೆ
ಚ್ಯಾ ಭಾಗಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೆನರಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ದೆಂವ್ಲೊನ್ ಆಯ್ಲಿ. ತೆದ್ನಾಂ
ಮುಳಾಂತ್ಲಿ ಸೊಭಾಯ್ ಆನಿ ಯೇವ್ನ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಥಳಾಂತ್ಲಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್
ಜಾವ್ನ್ ನವಿ ಶೈಲಿ, ನವೆ ಸಬ್ದ್ ವಾಪಾರುನ್ ವೊವ್‌ಯೊ–ವೇರ್ಸ್ ಮಟ್ವೆ ಜಾಲೆ.
ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೆನರಾಂತ್ ಚಡೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಕಥೊಲಿಕ್ ಧರ್ಮಾಚೆಂ
ವೊವ್‌ಯಾ–ವೇರ್ಸಾಂಚೆರ್‌ಯೀ ಭರ್ಲೆಂ. ಸಬಾರ್ ವೊವ್‌ಯಾಂನಿ ಸಾಯ್ಬಿಣಿವಿಶಿಂ,
ೂನ್ ಸಾಂತಾಂವಿಶಿಂ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಆಮಿ ವಾಚ್ತಾಂವ್/ಆಯ್ಕಾತಾಂವ್. ವೊವ್‌ಯೊ
ಂ ರಚ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಹರ್‍ಯೇಕಾ ಸಾದ್ಯಾ ಗಾವ್ಪ್ಯಾನ್ ತಾಚಿಚ್
ಗಾವುನ್ ವೊವ್ಯಾಂಚಿ ರಾಸ್ ಕೆಲಿ. ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಪ್ರಕಾರಾಚೆರ್
ಕಾಳಾಚೊ, ಥಳಾಚೊ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್, ರಾಜಕೀಯ್, ಆರ್ಥಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್
ಾವಳಿಚೊ, ಬದ್ಲಾಪಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಚೆಂ ಸಹಜ್ ತಶೆಂಚ್ ವೊವ್‌ಯಾಂಚೆರ್‌ಯೀ
ಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಆಜೂನ್‌ಯೀ ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಆಧುನಿಕ್ ವೊವಿಯೊ ರಚ್ಚೆಂ
ನ್ ಯೆತಾ.

ೂ ನಿರ್ದೇಶಕ್ ವೊವ್‌ಯೊ:

ದಿಂ ಎಮ್. ಸಿ. ಚಿ ಗರ್ಜ್‌ಚ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ವಾಡ್ಯಾಚಿಂ ಬಾಯ್ಲಾಂ ಹಾತಾಕ್
್ ಲಾವ್ನ್ ಎಕಾಮೆಕಾ ನಿರ್ದೇಶ್ ದಿತಾಲ್ಯೊ ತೆಂಯಿ ಸುಂದರ್ ಗಾಯನಾಂ ರಿತಿಂನಿ.

- ಆಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ದೊಸಿ, ಸಾಕ್ರಿಚೆಂ ಮೇಲ್ / ಪಾಂಚ್ ಥೆಂಬೆ ತೇಲ್
  ಹೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ (ವ್ಹರೆತಾಚ್ಯಾ) ಕಾನಿಂ ಘಾಲ್.
- ಜಾದ್ರ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಕುಮೆರಿಂತ್ ಫುಲ್ಲೊ ಗೊಂಡೊ / ಚಡಯಾ ಹಾಂಡೊ
  ಆತಾಂ ರಾಂದ್ನೆರ್.
- ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಮಾಟ್ವಾಕ್ ಶಿರೊತಿಗೀ ಪಾನ್ / ಪಯ್ಲೊ ದಿಯಾ ಮಾನ್
  ವಾಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗುರ್ಕಾರಾಕ್.
- ದೊನ್ಪಾರಾಂಚ್ಯಾ ಜೆವ್ಣಾಕ್ ನಿಸ್ತ್ಯಾಕ್ ಕಿತೆಂ ದೆಂಟೊ
  ಹಾಂಗಾ ಯೆಯಾ ವೊವ್ಯಾಂನೊ ರಾಂದ್ನಿಕ್ ದವರಾ ಸೊಂಟೊ.

* ಇಶೆಡ್ವಾಚೊ ಅಂಬೊ ಹಾತಾಂತ್ ಧರ್ತಾನಾ ಮೋವ್ / ಸೊವ್ಯಾಕ್ ವ್ಹರ
  ಲೋವ್ ಅಮ್ಚೆ ಹೊಕ್ಲೆಕ್.
* ಹ್ಯಾವಿ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ದೋಗ್ ತೇಗ್ ಬೆಂಡ್ಕಾರ್ / ದೀಸ್‌ಜಾಲೊ ದೊನ್ಪಾರ
  ಯೆಜ್ಮಾನಿ ತುರ್ತ್ ಕರ್.

ಹೆಂ ಕಾಮ್ ತೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಯೀ ಆಮಿ ಉತ್ರಾಶಿಂ ಕಳಯಿಲ್ಲಾ
ವೆಳಾರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಥೊಡೆಂಪುಣಿ ಉಣೆಪಣ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಪುಣ್ ಧಾ ಜಣಾಂ ಮುಕಾರ
ಗಾಯಾನಾಂ ರುಪಿಂ ವಾರೆಂ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾವೆಳಿಂ ಕೊಣ್‌ಯಿ ತೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಖುಶೆನ
ಮುಕಾರ್ ಸರ್ತಾ.

ದೆವಾಚೊ ಸಂಬಂದ್ ಉಚಾರುಂಕ್ ವೊವ್‌ಯೊ:

ಕಥೊಲಿಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕಾಮಾಂತ್ ದೆವಾ ಸವೆಂಚ್ ಮುಕಾರ್ ಸರುಂಕ
ಆಶೆತಾ. ಪುರ್ವಿಕ್ ದೆವಾಸವೆಂ ಲಾಗ್ಶಿಲೊ ಬಾಂದ್ ದವರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ
ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವೊವ್‌ಯೊ ಸಂಕೇತ್.

* ಆಪ್ರೊಸ್ ಕಾಡ್ನ್ ದವರ್ಲಾ ಬೊಶ್‌ಯೆ / ಜೆಜುಚೆ ಖುಶೆ ಯೆಜ್ಮಾನಿನ
  ರೋಸ್ ಕಾಡ್ಲಾ.
* ಕೊಸೆಸ್ ಮಾಂಯ್ ಸೈರಿ, ರುಜಾರ್ ಮಾಂಯ್ ಘರ್ಚಿ / ತಿಣೆಂ ಕುಪಾ
  ದಿಂವ್ಚಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವೊರೆತಾಕ್.
* ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾ ವ್ಹರೆತ್ ಸಾಂಗಾತಾಕ್ ಕೋಣ್ / ಸಾಂತಿಸ್ಸಿಮಾ ತ್ರಿಂದಾದಿಚೆ
  ದುಸ್ರೊ ಜಣ್.
* ಹ್ಯಾವೀ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ಕೋಯ್ರ್ ಭೋವ್ ಜಾಲೊ / ಫುಲಾಂ ಶಿಂಪಿತ
  ಆಯ್ಲೊ ಆಮ್ಚೊ ಮಿನಿನ್ ಜೆಜು ಬಾಳ್.

ಎಕಾಮೆಕಾಚೆ ಗೂಣ್ ಆವ್ಗುಣ್ ವಾಚ್ಚೆ:

ಚಡಾವತ್ ವೊವ್‌ಯೊ ಎಕಾಮೆಕಾಕ್ ದುಸ್ರೊಂಚೆ ಖಾತಿರ್‌ಚ್ ಉಪೆಗ್ ಜಾತಾತ
ದೆಕುನ್ ವೊವ್‌ಯೊ ಸಾಂಗ್ಚಿಚ್ ಚೂಕ್, ತ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಝುಗ್ಡೆಂ, ಹಗೆಂ ಸುರು ಜಾತ
ಮ್ಹಣ್ಚೊ ವಾದ್ ಆಸಾ. ಪುಣ್ ವೊವ್‌ಯಾಂಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಬರೆಂ ಕರ್ಚೆಂಚ
ಶಿವಾಯ್ ಪಾಡ್ ಕರ್ಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್. ಹೆಂ ದುಸ್ರೊಣೆಂ ವಿಕಾರ್ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಖಂಡಿತ್ ನ್ಹಂಯ್.

ವೊವ್‌ಯಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಶಿಕ್ಷಣ್:

ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಏಕ್ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ್ ಶಿಕಪ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾ
ತಾಣೆ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಕಶೆಂ ಜಿಯೆಜೆ, ಕಿತೆಂ ಕರಿಜೆ, ಕಿತೆಂ ಕರಿನಾಯೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆವಿಶಿಂ ಮುಕೆ

ವ್ನ್ ಕಾಜಾರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ತಾಣೆಕಶೆಂ ಜಿಯೆಜೆ
ಣ್ಣೊನ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಹ್ಯೊ ವೊವ್ಯೊ ನಿರ್ದೇಶಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

- ಸನ್ವಾರಾ ಧು ಮಾತೆಂ ಆಯ್ತಾರಾ ಫಾಲ್ ತೇಲ್ / ಮಿಸಾರ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಉಲಂವ್ಕ್ ಮೇಳ್.
- ಲಾಗಿಂ ಮಾಂವಾಡೊ ಮ್ಹುಣ್ ಸದಾಂ ವಚಾನಾಕಾ / ಕಾಂಡಿ ಬೊಂಡಿ ರಾಂದುನ್ ವಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಘರಾ ಸಾಂಗಾನಾಕಾ.
- ಭಿತಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ದವಲ್ಯಾ ಕಡಾಯ್ ಫೊಡ್ ಕಸರ್ ಧಾಡಾಯ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಮಾಂವಾಕ್ ತುಜ್ಯಾ.
- ಹ್ಯಾಯಿ ಸಾಡ್ಯಾಚಿ ಲಾಂಬ್ ಕಾಡ್ ವೊಂಟಿ / ಮಾಂವಾಗೆಲ್ಯಾ ವೊಡ್ತಾಂತ್ ಫಾಲ್ಯಾಂ ಪಾನಾಂ ಖುಂಟಿ.

ಜಾರ್ ಆನಿ ಆಯಾಪಣಾಚೆಂ ಮಹತ್ವ್:

ಹರ್ ಏಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಪುಣ್ ಭುಂಯ್ಚೆರ್ ಕೃಶಿ ಕರ್ನ್ 'ಖಾಣ್ ತಯಾರಕ್' ಹಂತ್
ವ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ತ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಿ ಲೈಂಗಿಕ್ ಕರ್ನಿ ಆನಿ ಭುಗ್ರ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾಕ್
ವಿತ್ರ್ ನದ್ರೆನ್ ದೆಕ್ತಾತ್.

- ಸೊಡ್ ಸೊಡ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಆಂಕ್ವಾರ್‌ಪಣಾಂ ನ್ಹೆಸಣ್ / ಆಮಿ ಹಾಡ್ಲಾಂ ಸಾಸಣ್, ಫುಲಾಂ ಭಾಂಗಾರಾಚೆಂ.
- ಸೊನಾರಾಚೆ ದೊಳೆ ದಿಸಾಕ್ ದಿವೆ ಜಳೆ / ಸುರ್ಯೊ ಚಂದ್ರ್ ಖೆಳೆ ತುಜ್ಯಾ ಮಿನಿನಾರ್.
- ಸರ್ಪಾಳೆಚೊ ಫೊಡ್ ಉಕಲ್ತಾನಾ ಜಡ್ / ಆಯಾಪಣ್ ವ್ಹಡ್ ಅಮ್ಚೆ ಹೊಕ್ಲೆಚೆಂ
- ರೆಸ್ಪೆರ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಿಯೆಂತ್ ಘಾಲಾ ಹಾತ್ / ಆನಂದ್ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್ ತಾಂಚೊ ಭಾಗೆವಂತ್.

ದೇಶಿ ಸಂಪರ್ಕ್:

ಕೆನರಾ ಕಥೊಲಿಕಾಂಕ್ ಸಬಾರ್ ತೆಂಪಾ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಚೊ
ಂಪರ್ಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ದಿಸ್ತಾ. ತಿನ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂದಿಂಚ್ ಬೊಂಬಯ್, ಗೊಂಯ್ ಆನಿ
ರೊಪಿ ಗಾಂವಾವಿಶಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ತೆ ಜಿಯೆಲ್ಲೆ
ಣ್ ಆಮ್ಕಾಂ ವೊವಿಯಾಂದ್ವಾರಿ ಕಳ್ತಾ.

- ಕೊಂಬಿಯೆನ್ ಕಾಡ್ಲಿಂ ಪಿಲಾಂ, ಉರ್ಲೊ ಏಕ್ ಕೊಂಬ್ಲೊ / ಬೊಂಬಯ್ ಬಾಂದ್ಲಾಂ ಬೊಂಗ್ಲೊ ಅಮ್ಚ್ಯಾ ವ್ಹರೆತಾನ್.

* ಪರ್ನೆಂ ಕಾಪಾಡ್ ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಪಿಂದ್ತಾ / ಬೊಂಬಯ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಚಿಂತಾ
  ಆಮ್ಚೊ ವ್ಹರೆತ್ ಬಾಬ್.
* ಗೊಂಯಾಂ ವೆಚೆ ಪಾಟೆರ್ ಕಣೆರಿಚೆಂ ಪೀಕ್ / ಮುದ್ಯೆ ವಯ್ಲಿಂ ಥಿಕ
  ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಲ್ ಬಾಯ್.

ಸಮಾಜಿಕ್ ವೆವಸ್ತಾ:

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವೊವ್ಯಾಂ–ವೆರ್ಸಾಂ ಮುಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ ದೊನ್ಶಿಂ–ತಿನ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸಂಬಂಧಾವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳತ್. ತರ್ನೆ ಪ್ರಾಯೆರ ಲಗ್ನ್, ಸ್ತ್ರೀಯೆಚೆರ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್, ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಆವಯ್ ಬಾಪಾಯ್ಚೊ ಆನಿ ಹೆರಾಂಚೆ ಸಂಬಂದ್ ತಶೆಂಚ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಂಗ್ತಿಂಚೆರ್ ವೊವ್ಯೊ ಉಜ್ವಾಡ ಘಾಲ್ತಾತ್.

* ವರೆತಾ ಬಾಬಾ ತೊಡೊಪ್ ನ್ಹೆಸ್ ದೊಡಿ / ದೋತ್ ಥೊಡಿ ತರಿ ಹೊಕಲ
  ಕುಳಿಯೆನ್ ಬರಿ.

ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಲಗ್ನಾ ಸೊಭಾಣಾಕ್ ನೆಸ್ಚೆಂ ವಸ್ತುರ್, ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ದೋತ್ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಖಬರ್ ಆನಿ ಕುಳಾರಾವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳ ತೆಂ ಪಳೆವ್ಯೆತ್.

* ಆಮ್ಚೊ ಯೆಜ್ಮಾನಿ ನೆಸ್ಲಾ ಚಕ್ರಾಚೆಂ ಪುಡ್ವೆಂ / ಸುರ್ ಸೊರ್‍ಯಾಚೆಂ ಕುರ್ವೆಂ
  ವ್ಹರೆತಾ ಬಾಪುಯ್ ತುಜೊ.
* ಬಾಪುಯ್ ನಾ ಮ್ಹಣೊನ್ ಹೊಕ್ಲೆ ನಾಕಾ ಕರುಂಕ್ ಚಿಂತ್ತಾ / ಬಾಪುಯ
  ಸಾರ್ಕೊ ಮಾನ್ ತುಕಾ ಭಾವ್ ದಿತಾ.
* ಹ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಕ್ ಕಿತ್ಲಿಂ ಯೆತಿತ್ ವೊಜಿಂ / ಯೆತಿತ್ ಶೆಂಭೊರ್ ಯೆಜ್ಮಾಂನಿ
  ತುಜ್ಯಾ ಜಾಂವ್ಯಾಗೆಲಿಂ.
* ದರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಲ್ಹಾರಾ ಉಬೊನ್ ಗೆಲಿ ಖೊಲಿ / ಫಿದಾಲ್ಲಾಂಚಿ ಚಲಿ ಆಮ್ಚಿ
  ಹೊಕಲ್ ಬಾಯ್.
  (ಫಿದಾಲ್ಲ್= Feaudal ಧನ್ಯಾ–ಆಳಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವೆವಸ್ತೆಚೊ
  ಹಾಂಗಾ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಜಾಲಾ.)
* ಏಕ್ ಶೆರ್ ವಾಟುನ್ ವೊತ್ಲೆಂ ಆಮಿ ತೊಂದ್ರಾ / ಜಾಲಿಂ ಪಂದ್ರಾ ಆಮ್ಚೆ
  ಹೊಕ್ಲೆಕ್.
* ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಿತ್ಲಾಂತ್ ಆಂಬ್ಯಾಚಿ ಸಸಿ / ಫುಟೊಂಕ್ ನಾ ಮಿಶಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ
  ವ್ಹರೆತಾಕ್.
* ಕಿರ್‍ಯಾಂತ್ ಮಾರ್ಲಿ ಘಾಂಟ್ ಮುಲ್ಕಿ ಜಾಲೆಂ ಟಾಂವ್ / ಚೆರ್ಕೊ ಭುಗೊ
  ಜಾಂವ್ ಫಿಲ್‌ಯಾದ್ ಜೊಡ್ತಾಂ ಹಾಂವ್.

(ಚೆಡುಂ ಭುರ್ಗೆಂ ಜಾಂವ್ಪಿ ಮ್ಹಣ್ಟೆ ವೊವಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಮೆಳೊಂಕ್ ನಾ.)

—ಕನ್ನಡ ಭಾಸ್:

ೊವ್ಯಾಂನಿ ಆಮಿ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೊ ಉಪ್ಯೆಗ್ ಕರ್ತಾಂವ್. ಆಪ್ರೂಪ್ ಜ್ ಸಬ್ದ್ ವಾಪಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಕೆನರಾಚೊ ಲೋಕ್ ವಿವಿಧ್ ಂಸವೆಂ ಮಧುರ್ ಸಂಬಂಧ್ ದವರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ಹಿ ಸಾಕ್ಸ್.

- ಕನ್ನಡಾಂತ್ ರಾಂದ್ವಯೆಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತರ್ಕಾರಿ / ಸದಾಂ ಪುರ್ಪುರಿ ಹೊಕ್ಲೆ ಮಾಂಯ್ ತುಜಿ.
- ತುಳ್ವೆ ಭಾಶೆನ್ ರಾನಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಕಾಡ್ / ಘರಾಂತ್ ಆಸಾ ನಾಡ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಮಾಂಯ್ ತುಜಿ.
- ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಮನಿ / ಸಕ್ಕಡ್ ಭಾಂಗಾರ್ ಕೆಲಾಂ ವ್ಹರೆತಾನ್ ಕರಿಯಮಣಿ.
- ತುಳ್ವೆ ಭಾಷೆಂತ್ ಮುಸ್ಕೆಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ನುರ್ಗೆ / ಗುಣಾಚೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್.
- ತುಳ್ವೆ ಭಾಷೆಂತ್ ಮಿರ್ಸಾಂಗೆಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಮುಂಚಿ / ಗುಣಾಂನಿ ಉಂಚಿ ಆಮ್ಚೊ ವರೆತ್ ಬಾಬ್.

ಹಾಸಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ:

ೊವಿಯಾಂ ವೆರ್ಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡ್ಯಾಂತ್ ಇತಿಹಾಸಾಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಸಂಗ್ತಿ ತ್.

- ಟಿಪ್ಪುಕ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಕ್ ಜಾಲಿ ತಿ ಲಡಾಯ್ / ಬೊಮ್ಮಾಳೆ ಘುಡಾಯ್ ಹ್ಯಾ ವೊಜ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್.
- ಇಕ್ಕೇರಿಚಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಝುಜಾಂತ್ ಘಟ್ / ಮಾಂವಾ ಮುಕಾರ್ ಹೊಕ್ಲೆ ಚುಕೊನಿ ಮಾರಿನಾಕಾ ಘಟ್.

ಮೆಕಾ ಪೊಂತಾಪೋಂತ್:

ೊವ್ಯೊ ಸಾಂಗ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ವೊವ್ಯ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ತಾಂವ್. ದೊನೀ ವಾಂಟ್ಯಾಚಿಂ ಎಕಾ ಶ್ಯಾಂತ್ ಸಂಗಿಂ ಜಾಲಿಂ ತೆದ್ನಾಂ ಎಕಾಮೆಕಾಕ್ ದುರ್ಸೊಂಚೆಂ, ಚಿಡಾಂವ್ಚೆಂ ಬರ್‍ಯಾ ಶಾನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತಾ. ತಶೆಂಚ್ ವೊವಿಯೊ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ವೊವ್ಯ್ಯೊ ಆಪ್ಣಾಚೆ ವ್ಯೆವಿಶಿಂ ಸಾಂಗೊನ್ ಫೆಂವ್ಕ್ ಲಜೆನಾಂತ್ ತೆಂ ಆಮಿ ಪಳೆತಾಂವ್.

ಹಾಂಗಾಮಾತ್ರ್ ಪೊಪ್ಪ್ಯಾಪಣಾಕ್, ಜಿದ್ದಾಕ್ ಆನಿ ಹಂಕಾರಾಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

- ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಘರಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ದುಕ್ರಾಚೆಂ ಕೋಂಡ್ / ವೊವಿಯೊ ಯೇನಾಂತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಂತುಂ ಲೊಳಯ್ ತುಜೆಂ ಸೊಂಡ್.
- ಪಾನ್‌ಂಚ್ ಖಾವ್ನ್ ಉಡಯಿಲ್ಲಿ ಪೀಕ್ / ವೊವಿಯೊ ಯೇನಾಂತ್ ತರ್ ಮ್ಹಜೆಕಡೆ ಶಿಕ್.
- ಹೊ ಸಾಡೊ ಮೊಲಾಯ್ತಾನಾ ಆಮ್ಕಾಂ ನಾತ್ಲಿ ಗೊವಯ್ / ಸಾಡೊ ಮೆಳ್ಳಾ ಸವಾಯ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹೊಕ್ಲೆಕ್.

ಚೆಡ್ಯಾಗೆಲ್ಯಾಂನಿ ಸಾಡೊ ಕಾಡ್ತಾನಾ ಚೆಡ್ವಾಗೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಖಬರ್ ದೀನಾಶೆಂ ಸವಾಯೆಚೊ ಸಾಡೊ ಹಾಡ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ದುರ್ಸೊಣೆಂ.

ವೊವಿಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತರ್ ವೊವಿಯೊ–ವೇರ್ಸಾ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್, ಧರ್ಮಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆಚೆರ್ ಲಾಗ್ಯಿಲಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಲಾಭ್ತಾ.

ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. ಬಾರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಯಾ ಸೋಮೇಶ್ವರ ತಿಸ್ರ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ' ಕೃತಿಯೆಂತ್ ಕರಾವಳೆಚಿಂ ಬಾಯ್ಲಾಂ 'ವೊವಿಯೊ' ಸಾಂಗ್ತಾಲಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲಾ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್‌ಚ್ ಅಸಲೊ ಏಕ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆಮ್ಕಾಂ ದಿಸ್ತಾ. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ವೊವಿಯಾಂಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಏದೊಳ್ ಜಾಲ್ಲೆಬರಿ ದಿಸಾನಾ. ಶ್ರೀ ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನೊನ್ ಸಂಪಾದಿಲ್ಲೊ 'ವೊವಿಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್' ಪುಸ್ತಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಮೊ ಕೆಸೆಟಿ ಆಮಿ ದೆಕ್ತಾಂವ್. ಹೆಂ ಬರೆಂ ಪ್ರೇತನ್. ಪುಣ್ ವೊವಿಯಾಂ–ವೇರ್ಸಾಚೊ ಸಂಸೊದ್ ಆನಿ ವೆಗ್ಯಾನಿಕ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಅಜ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್

●ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತಾ

ೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಏಕ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಅರ್ಥ್ ಅಸ್ಚೊ ಸಬ್ದ್. ತಾಚೆಂ ಉಗಮ್, ಚ್ಯಾ ಎಕ್ವಟಿತ್ ಜಿಣ್ಯೆಚಿ ಸುರ್ವಾತ್. ತಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ಶಿವಾಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಶಿಕಾಪ್ ಅಪೂರ್ಣ್. ತರಿಪುಣ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾಚಿ ತ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಜಾಲಿ ಮಾತ್ರ್. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ದೇಶಾಂನಿ ಎದೊಳ್‌ಚ್ ಹ್ಯಾ ಿಕ್ ದಾಯ್ಜಾಚೆಂ ಮೋಲ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ತಾಕಾ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಚ್ಯಾ ಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಾಟೆರ್ ಬಳಾಧೀಕ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ದವರ್‍ಲ್ಯಾಂತ್ ತರೀ, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಂತ್ ಹೊ ವಾವ್ರ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಉಣೊ. ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ದಶಕಾಂನಿ ಭಾರತೀಯ್ ದ್ಯಾಲಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸ್ನಾತಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ್ ಶಿಕ್ಪಾ-ವಿಷಯಾಂನಿ ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ದೀವ್ನ್, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ದವರ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ದಿಲಾ.

ೄ ಲೇಖನಾ ಖಾತಿರ್ 'ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್' ಸಬ್ದಾಕ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಭಾಷೆನ್ ್‌ಲೋರ್' ಯಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ 'ಜಾನಪದ' ಸಬ್ದಾಚೊ ಸಮಾನಾರ್ಥ್ ಜಾವ್ನ್ 'ಫೋಕ್‌ಲೋರ್' ಸಬ್ದಾಕ್ 'ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್' ಸಬ್ದ್, ಖಂಯ್ಸರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಾರ್ಥ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಮಾರ್ತಾತ್. ತರಿಪುಣ್, ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಬ್ದ್ ಮೆಳ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್, 'ಲೋಕ್ ್ಯ್' ಸಬ್ದಾಕ್, ವಯ್ಲ್ಯಾ ಅರ್ಥಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಮಾಂದುನ್ ಘೆವ್ಯೆತ್.

ನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವಯ್ ವರ್ಗಾಂನಿ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆಸಾ. ಹಾಚೊ ಕರ್ತ್ಯ್ ಎಕ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ಹಂಯ್. ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಎಕೇಕ್ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಎಕ್ವಟಿತ್ ್ಕರ್ನಾಚಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ; ತ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕಾಳಾಂನಿ ವ್ಯಕ್ತಿಂ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಚ್ಯಾ ಗುಂಡಾಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಲಾತ್ಮಕ್ ರುಪಾಂಚೆಂ ದರ್ಶನ್. ಎಕಾ ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೊ ಜಿವೊ ರುಪ್ಕಾರ್. ಆದಿಂಮಾಗಾ ಥಾವ್ನ್ ್ ಎಕ್ವಟಿತ್ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಆಶೆಲಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕ್ವಟಿತ್ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂ ್, ಎಕ್ಯೆ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕರ್ಚಿಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ್ ಸಂವೇದನಾಂ, ಪ್ರೇರಣಾಂ ಆನಿ ್, ಆಪ್ಣೆ ವಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಹೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ಾಯಬದ್ದ್ ಆಸ್ತಾ. ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಆಪಾಪಿಂ ಉಬ್ಜನಾಂತ್. ಹೆ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂ ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ದೆಂವೊನ್ ಯೆತಾತ್. ಅಶೆಂ ಸಂವೇದನಾತ್ಮಕ್, ಪ್ರೇರಣಾತ್ಮಕ್ ಂಕೇತಿಕ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ವಾತಾವರಣ್ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಸೈರಿಕೆ ವರ್ವಿಂ ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಉಬ್ಜತಾ, ಬದಲ್ತಾ ಆನಿ ಪಿಳ್ಗೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ತೊಂಡ್ಪಾಶಿಂ ಾಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ದೆಂವೊನ್ ಯೆತಾ.

ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಭೌಗೋಳಿಕ್ ವಿಭಾಗಾಂನಿ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ತುಲನಾತ್ಮಕ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಆನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾವೆಳಿಂ ಏಕಾಮೆಕಾ ಕಸಲೊಚ್ ಸಂಬಂಧ್ ಯಾ ಸಂಪರ್ಕ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ–ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ಏಕಾಚ್ ಥರಾಚ್ಯೊ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ವಸ್ತು ಪಳಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಅಶೆಂ, ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ ಕೊಗ್ರ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಆನಿ ಅಮೆರಿಕಾಚ್ಯಾ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಆದಿವಾಸಿ ಮಧೆಂ ಏಕಾಮೆಕ ಸಂಬಂಧ್ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್‌ಯೀ ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತಾಂಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಸಾಮ್ಯ್ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್, ತಾಕಾ ಕಾರಣ್ ಎಕ್‌ಚ್: ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಭೊಗ್ಣಾಂ, ತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ತ್ ಪ್ರಜ್ಞೆಚಿ ಘುಡಾವಳ್, ಸಂವೇದನಾಂ, ಸಂಕೇತಾಂ ಆ ಪ್ರೇರಣಾಂ, ಸರ್ವ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಸ್ತಾತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಚೆ ಭಾಯ್ಲೆಂ ಸ್ವರೂಪ್ ಕಾಳಾ, ವಾತಾವರಣಾ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾವರ್ವಿಂ ಬದಲ್ತಾ.

ಪುಣ್ ಮೂಳ್ ಮಾತ್ರ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಅಸ್ತಾ. ಭೋವ್‌ಶಾ ಸರ್ವಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚ್ ಅಂತಸ್ಕರ್ಣಾಚೆಂ ಮೂಳ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅಶೆಂ ಘುಡ್ತಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ

ಅಸಲ್ಯಾ ಗೂಂಡ್ ಆನಿ ವೈವಿಧ್ಯ್‌ಮಯ್ ವಿಷಯಾಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್ ಮರ್ಯಾದ್ ಲಾಭೊಂಕ್ ಇತ್ಲಿಂ ಶತಕಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪಡ್ಲಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಉಬ್ಜೊಂಚೆಂ ಸಹಜ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾ ವಯ್ರ್ ವಯ್ಲೆಭಾರ್ ಏಕ್ ದೀಷ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ ಕಿ, ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಹರ್ ಕುಳಿಯೆಕ್ ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಮರ್ಜೆರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಭವಿಷ್ಯ್ ರೂಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮೆಳ್‌ಲೊ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಮಾತ್ರ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚೆಂ ಇತಿಹಾಸ್, ಕುಳ್ಯೆಂವಯ್ರ್ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬಂಧಡೆಂಚೆಂ ಏಕ್ ವರ್ಣನ್, ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾಚ್ಯಾ ನಾಲಿಸಾಯೆಂತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಕ್ ಭಾಸೆಂಕ್ ಕಲಂಬ್ ಲಾಗಾಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಂಚಿ ಏಕ್ ಕಥಾ.

ಎಕ್ಣಿಸಾವ್ಯಾ ಆನಿ ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂನಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾಯೆಚಿ ರೂಚ್ ಆನಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಾ ಝುಳಕ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಕೊನ್ಶ್ಯಾ ಕೊನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಝುಗ್ಲಾಲಿ ಆನಿ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಮಾಂಯ ಭಾಸೆಂಚಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚಿ ಉದರ್ಗತ್ ಕರ್ಚಿ ಉಮೆದ್ ವ್ಹಾಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ ಆನಿ ಹಾಚೆ ಫಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಅಭಿರೂಚ್ ವಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಾ ಖಾತಿರ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡ್ಲಿಂ.

ತಶೆಂ ಪಳಯ್ಲ್ಯಾರ್, ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ 'ಫೋಕ್‌ಲೋರ್' ಸಬ್ದ್ ಆಯ್ಲೆವಾಚೊ ಹ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಕ್ ಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಪಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ 1846 ಇಸ್ವೆಂತ್ – ವಿಲ್ಯಂ ಜಾ ಥಾಂಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸಾನ್. ಅಂಬ್ರೋಜ್ ಮರ್ಟನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗುಪಿ ನಾಂವಾಖಾಲ್ ಹಾಣೆ ಏಕ್ ಲೇಖನ್ ಬರವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಕ್ ರೂಪಿತ್ ಕೆಲೆ ಆನಿ ತಾಚಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಆನಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ.

ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂನಿ, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ದಿಲ್ಯಾ ತರೀ ಹೆ

ರಾಜ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ವಿಶಯಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂಬರಿ ಹ್ಯೊ ಏಕಾಮೆಕಾ ಥಾವ್ನ್
ರಲ್ಲಾತ್, ಹ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಚ್ಯಾ ಅರ್ಥಾಕ್ ಆನಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ಉತ್ರಾಂನಿ,
ರ್ಣಯ್ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಕ್ ಮಾನ್ಸೊಂಚೆ ತಸಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಷ್ಟಾಂಚೆಂ ಕಾಮ್.

ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಪ್ರೇತನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಇ. ಎಸ್.
ರ್ಟ್‌ಲೆಂಡ್, ಆಂಡ್ರ್ಯೂ ಲ್ಯಾಂಗ್, ರಿಚರ್ಡ್ ಡಾರ್ಸನ್, ಇ. ಬಿ. ಟೈಲರ್, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್
ಲ್ಲರ್ ಮುಕೆಲ್ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆತಾತ್. ಹಾಂಚಿಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಪಂಡಿಂತಾಂಚಿಂ ವಿಸಾಂ
ಯ್ರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಮರಿಯಾಲೀಜ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಲೋಕ್
ಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಗೂಂಡ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ನ್, ತಾಚೆಂ ವರ್ಗೀಕರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಕಮರ್
ಂದ್ಲೆಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಲೀ ಆಟ್ಲೆ, ಆಲೆನ್ ಡುಂಡೆಸ್, ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಕ್ರಾಪೆ,
ತ್ ಥಾಂಸನ್, ರಾಲ್ಫ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಬಾಗ್ಸ್ ಮುಕೆಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಲೋಕ್
ಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆಕ್ ಕಾರಣ್ ಪುರುಷ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜೇಕಬ್ ಗ್ರಿಮ್ಮ್, ವಿಲೆಮ್ಮ್
ರ್ಲ್ ಗ್ರಿಮ್ಮ್ ಅಸಲ್ಯಾಂಬರಿ, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜೋನ್ ಲೇಡನ್, ಅಬ್ಬೆ ದುಬ್ವಾ,
ೋನ್ ಫ್ಲೀಟ್, ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂನಿ ತಶೆಂಚ್ ಆಯ್ಸೆವಾರ್
ರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ್, ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ್, ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ್, ಜಿ. ಶಂ.
ರಮಶಿವಯ್ಯ, ಡಿ. ಜವರೇಗೌಡ, ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, ಎಲ್. ಆರ್. ಹೆಗಡೆ, ಸಿ.
ಎ. ಪೈ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂನಿ ಮಾನಾಪಾತ್ರ್ ಜಾಗೊ ಜೊಡುನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಾಸೆಂತ್ ಆಜೂನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ತರ್‌ಯೀ, ಜುಜೆ ರೇಗ್,
. ಜೆ. ಸೊಜ್, ಲುಸಿಯೊ ಲುದ್ರಿಗ್ – ಅಸಲ್ಯಾ ಮಹಂತಾನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್
ಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್ ಆನಿ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ ತೊ
ಸೊನ್ ಯೆತಾ.

ಎದೊಳ್ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ವಯ್ರ್ ದೀಷ್ಟ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್
ಶೆಂಚ್ ತಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ ವಿವರಾಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಮಟ್ಟ್ಯಾನ್ ಲೋಕ್
ಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಅಶಿ ದಿವ್ಯೆತ್: "ಹರ್ ಗ್ರಾಮೀಣ್ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಅಂತಸ್ಕರ್ನಾ
ಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಲೆಚ್ಯಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಚೆಂ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ
್ಹಣ್ಯೆತ್." ಹೆರ್ ಸಬ್ದಾಂನಿ "ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಸೃಷ್ಠಿ ಜಾವ್ನ್ ತೊಂಡ್ವಾಪಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಾ
ಾರಿಥಾತ್,......ಪಿಳ್ಗಿ ಥಾವ್ನ್ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ದೆಂವೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹೆತಿಕ್ ಲೋಕ್
ಾಹಿತ್ಯ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್."

ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಿತರ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ವರ್ಗೀಕರಣ್
ರುಂಕ್ ಸಬಾರಾಂನಿ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲಾಂ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ ಅರ್ಥರ್ ಟೈಲರ್ ಲೋಕ್
ಾಹಿತ್ಯಾಕ್, ಭೌತಿಕ್ ಸಾಹೆತ್ ಆನಿ ಶಬ್ದಿಕ್ ಸಾಹೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ದೋನ್ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ

ವಾಂಟೆ ಕರ್ತಾ. ವರ್ಗೀಕರಣಾಂ ಪಯ್ಕಿ ರಾಲ್ಫ್ ಸ್ಟೀಲ್‌ಬಾಗ್ನಾಚೆಂ ವರ್ಗೀಕರಣ್ ಚಡ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಆಸಾ: ಹೊ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಚಾರ್ ವರ್ಗಾಂನಿ ವಾಂಟ್ತಾ:

1. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ವರ್ಗ್: ಕಥಾ, ಗಿತಾಂ, ಗಾಣಾ, ಐತಿಹ್ಯಾಂ, ಪುರಾಣಾಂ, ಕಾವ್ಯಾಂ, ಚರಮ್ ಕಾವ್ಯಾಂ (ಸಮಾಧಿ ವಯ್ರ್ ಬರಂವ್ಚೆ ತಸಲಿಂ), ಹಾಸ್ಯ-ಪದಾಂ ಆದಿ.
2. ಭಾಷಿಕ್ ವರ್ಗ್: ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ, ಬೆಸಾಂವಾಂ, ಶಿರಾಪ್, ಫರ್ಮಾಣ್, ನಿಂದಾ, ಅಣ್ಕಾಣೆ, ಉಚ್ಚಾರ್, ಉತ್ರಾಂ, ಉಪಮಾನ್, ಅಲಂಕಾರ್, ನಾಂವಾಂ ಆದಿ.
3. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ವರ್ಗ್: ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ಕುರ್ಡಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ರಿತಿ-ನಿತಿ, ಭವಿಷ್ಯ್, ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂ, ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ವಿದ್ಯಾ, ಸಂಪ್ರದಾಯ್, ಸಂಜ್ಞಾ, ಸಂಕೇತ್ ಆದಿ.
4. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ್ ವರ್ಗ್: ಫೆಸ್ತ್-ಪರಬ್, ಹಾತ್-ಕಾಮಾಂ, ನಾಚ್, ನಾಟಕ್, ಕಲಾ, ವಾದ್ಯ್-ಸಂಗೀತ್, ಖೆಳ್, ಖಾಣ್-ಜೆವಾಣ್ ಆದಿ.

ಅಸಲ್ಯಾ ಹರ್ ಥರಾಕ್ ಬಾಗ್ಸ್ ಸ (6) ಮುಕೆಲ್ ಘಟಕಾಂನಿ ಆಟಾಪ್ತಾ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಮೂಳ್‌ವಸ್ತುಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಂಪೆಂ ಜಾತಾ.

ಭಾರತೀಯ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ್, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭಾಷಿಕ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಚಾರ್ ಮುಕೆಲ್ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ವಿಂಗಡ್ಸಿತಾ:

1. ಲೋಕ್ ಕಥಾ 2. ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ 3. ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ 4. ಹುಮಿಣ್ಯೊ.

ಲೋಕ್ ಕಥಾ:

ತೊಂಡ್ಪಾಶಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚ್ಯಾ ಥಳಾರ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂತ್ ಲೋಕ್ ಕಥಾ ಯೆತಾತ್. ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಂಸನ್, ಆಂಟಿ ಅರ್ನೆ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂನಿ ಲೋಕ್ ಕಥಾಂ ವಯ್ರ್ ಗೂಂಡ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲಾಂ. ಲೋಕ್ ಕಥಾಂಕ್ ಕಿನ್ನರ್ ಕಥಾ, ಮನ್ಶಾಜಾತಿ ಕಥಾ, ಅತಿಮಾನುಷ್ ಕಥಾ, ಹಾಸ್ಯ ಕಥಾ, ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕಥಾ, ನಿತಿ ಕಥಾ ಮ್ಹಣ್ ವಿಂಗಡ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಕಥಾಂನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ತ್ ಪ್ರಜ್ಞೆಂಚಿ ಆಶಾ-ನಿರಾಶಾ ಪ್ರತಿಫಲಿತ್ ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಯೋಗ್ಯ್ ವಿಷಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ:

ಕಥಾ ಗದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾರ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಗಿತಾಂ ಪದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚಿಂ. ಕವಿತಾ ಶಿಕ್ಪಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಸಾದ್ಯಾ, ನಾಬರ್ಪಿ-ನಾಶಿಕ್ಪಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಘುಡ್ನ್ ಗಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗಿತಾಂಕ್, ಗಾಣಾಂಕ್, ಪದಾಂಕ್ ಆಯ್ಕ್ಯಾಲ್ಯಾರ್, ಕಾನಡಿ ಕವಿನ್ ಹಾಂಚೆವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ "ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ, ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್"

ಂಚೆಂ ಸತ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಲಾವಣಿ, ಬ್ಯಾಲಡ್, ಕಥನ್ ಗಿತಾಂ, ವ್ಯವಸಾಯಿಕ್
, ವೊವಿಯೊ, ಪಾಳ್ಣೆಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ, ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ, ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಗಾಣಾಂ,
ರ್ಯಂಚೆ ಪ್ರಾಸ್, ನಾಚಾ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಪದಾಂ–ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂಚೆ ಮುಕೆಲ್
. ಲಾವಣೆಂಚಿ ವಸ್ತು ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ ಪುರೊನ್ ಗೆಲ್ಲಿ ತಸಲಿ. ಅಸಲ್ಯಾ
ನಿ ಬದ್ಲಾಪಾಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಉಣೊ. ವಾಜ್ಪಾ ಸಾಂಗಾತಾ, ದಾದ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಗಾಂವ್ಚಿಂ
ಪದಾಂ ಭಾರತೀಯ್ ಸಮಾಜಿಂನಿ ಬರ್ಪೂರ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಥನ್ ಗಿತಾಂನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಪೌರಾಣಿಕ್ ವಸ್ತು ಆಸೊನ್, ದುಕಾ–ವಿಕ್ಶಾಪಾಚಿ
ಝುಳ್ಕಾತಾ. ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಬಾಯ್ಲಾಂನಿ ಅಸಲಿಂ ಗಿತಾಂ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ದಿಸೊನ್
.

ವ್ಯವಸಾಯಿಕ್ ಗಿತಾಂನಿ, ಶೆತ್ಕಾರಾಂನಿ ಅಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸಾಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವೆಳಾರ್,
ಾತಿರ್, ಸಾರೆಂ ಶಿಂಪ್ಡಾಯ್ತಾನಾ, ಕೊಸ್ತಾನಾ, ನೇಜ್ ಘಾಲ್ತಾನಾ, ಲುಂವ್ತಾನಾ,
ಂ ಭಾಂದ್ತಾನಾ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ತಸಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಹಾಂಚೆ ಮುಕೆಲ್ ವಿಷಯ್–
 ಯಾ ಅಪ್ಣಾಕ್ ಖಾಣ್ ಜೆವಾಣ್–ನೆಸಾಣ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಭುಂಯ್, ಪಾವ್ಸ್, ಪ್ರಕೃತಿ
. ಫೆಸ್ತ್–ಪರ್ಬೆಂ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೀರ್ತನಾಂನಿ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ದೆವಾಚೆಂ
ಾಸ್ ಆನಿ ಸ್ತುತಿ ಆಸ್ತಾ. ಲಗ್ನಾ ವೆಳಿಂ ಚಲ್ಚ್ಯಾ ಹರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂಕ್ ಸಹಜ್‌ಲ್ಲಿಂ
ಂ ಆಸಾತ್.

ವರಣಾತ್ಮಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪದಾಂನಿ ಸಂತೊಸ್–ಶೃಂಗಾರಾಚಿಂ ಭಗ್ಣಾಂ
. ಪಾಳ್ಣೆಂ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್, ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್, ಭುಗ್ರ್ಯಾಕ್
ಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಗಾಣಾಂನಿ ಭುಗ್ರ್ಯಾಕ್ ಹೊಗಳ್ಸಂಚೆಂ, ದೆವಾಸಂಗಿಂ
ಕರ್ಚೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

ುಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪದಾಂನಿ ಪ್ರಾಸಾಕ್ ಚಡ್ ಮಹತ್ವ್, ತರ್ಕಾಬದ್ದ್ ಅಲೋಚನ್ಯಾಂಕ್
 ಉಣೆಂ.

ಣ್ಣಿ:

ಅಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾದ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂನಿ ತಾತ್ವಿಕ್ ಉಂಚಾಯ್ ದೆಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ
ಕ್ಯಾನ್ ಅಸಲಿಂಚ್ ಘಡಿತಾಂ ಹೆರಾಂ ಥಂಯ್‌ಯಿ ಪಳೆವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂಚ್ಯಾ
ವ್ಹೇಗಾಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್, ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ
ರ್ಭಾಂನಿ ವಾಟ್ ದಾಕಂವ್ಕ್ ಸಸಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಬರಿಂ, ಸಂಪ್ಯಾ ಪುಣ್ ವಿಂಚ್ಣಾರ್
ಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಳಿಂನಿ ಬಾಂದುನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾಂ. ಹರ್ ಭಾಸೆಂತ್ ಮ್ಹಣ್ಣಿಯೊ ಅಶೆಂ
ತಾತ್ ಆನಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸೊಭ್ ದಿತಾತ್.

ುಣ್ಯೊ:

ಸಾದ್ಯಾ ಮತಿಂಚ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಚೆಂ ಪ್ರತೀಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ
ಜಾತಾತ್. ಶಾಣೆಪಣ್, ತರ್ಕ್ ಬದ್ಧತಾ, ಕಲ್ಪನಾ-ಸಾಮರ್ಥ್ ಮುಕೆಲ್ ಗೂಣ
ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಾದೆಶಿಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಚಡ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆನಾಂತ್. ವಯ
ವರ್ಗ್ ಭಾಷಿಕ್ ಗುಣಾಂಚೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಭೌತಿಕ್ ರುಪಾಂಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮ
ಭೊೞಾರಿಂ ಪಳವ್ಯೆತ್. ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ: ಲೋಕ್‌ನಾಚ್, ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ಫೆಸ್ತ್-ಪರಬ್
ವೈದ್ಯ್, ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ, ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂ, ನೆಸಾಣ್-ಜೆವಾಣ್ ಮುಕೆಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್

ಲೋಕ್‌ನಾಚ್:

ಮಾನಸಿಕ್ ಭಗ್ಣಾಂಕ್ ಶಾರೀರಿಕ್ ಹಾವ್-ಭಾವಾಂನಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ್ ಕರ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ
ಕಲಾ ನಾಚ್. ನಾಚಾ ವೆಳಾರ್ ಮನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕುಡಿಚೆ ವಿಶ್ವೆ ಮತಿಚ್ಯಾ ಭೊಗ್ಣಾಂಕ
ಪಾಚಾರ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾತ್. ನಾಚಾಂ ಭಿತರ್ ವೃತ್ತೆಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲೆ ನಾಚ
ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಚ್, ಝುಜಾ ನಾಚ್ ಆನಿ ಶಿಕಾರಿ ನಾಚ್ ಮುಕೆಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಪಾತ್ಯೆಣಿ:

ಪಾತ್ಯೆಣಿ ವರ್ತವ್ತಾ, ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿಣೆಯೆ ಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಮಾನಸಿಕ್ ಬಳ
ಕಷ್ಟಾಂ-ಅನ್ವಾರಾಂ ಮಧೆಂ, ಪಿಡೆಶಿಡೆ ಮಧೆಂ, ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆ ಮಧೆಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚಿ ಆಶ
ಆನಿ ಉದ್ದೇಶ್ ಹ್ಯಾ ಬಳಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭೊಂವಾರಿಚ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತೆಚ
ವಿಚಿತ್ರಾಂಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆದಿಮನಿಸ್ ಭಿಯೆಲೊ, ಕಾವ್ರೆಲೊ ಆನಿ ಅಕಾಂತ್ಲೊ. ಹ
ಅಗಾದ್ ಸಕ್ತೆಚಿ ಭಿರಾಂಕುಳಾಯ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಮಿಕ್ವಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊನ್ ಉದಾಕ್
ಉಜ್ವಾಡ್, ಉಜೊ, ವಾರೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಂಕ್ ದೈವಿಕ್ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ಆರಾಧನ
ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸಕ್ತೆಂಕ್ ಶಾಂತ್ ದವರ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಸುಖಿ ದವ್ರುಂಕ
ಆಶೆಲೊ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಉಬ್ಜಾಲಿ. ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಹರ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ
ರಾಜಾಂವಿ ಥಳಾರ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ವೆಳಾ ಕಾಳಾರ್ ಹಿ ದೀಷ್ಟ್ ಮಾಯಾಕ್ ಜಾವ್
ಕುರ್ಡಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಿ.

ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂ:

ಮನ್ಶ್ಯಾ-ಸಕ್ತಿಕ್ ಮಿಕ್ವಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ತಿರ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಹಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಅತಿಮಾನುಷ
ಕಾರ್ಯಾಂ ಕರ್ಚಿ ವಿದ್ಯಾ ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂಚಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸಾ. ಎಕಾ ಕಾಳಾರ
ವೈದ್ಯ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಯಿ ಹ್ಯಾಚ್ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ ತರೀ, ಆಜ್ ಏಕ್ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಜಾವ್
ಬದಲ್ಲಾಂ, ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಯಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಸೂತ್ರಾಂ ಆಟಾಪುನ
ಆಸಾತ್ ತರೀ, ನೆಣಾರ್ಪಣಾ ಆನಿ ಕುಡ್ಯಾ ಪಾತ್ಯೆಣೆ ವರ್ವಿಂ ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂಚೆ
ವಾಯ್ಟ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾ ವಯ್ರ್ ಪಡ್ತಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ಹೆರಾ
ವಯ್ರ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥಕ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಆನಿ ವಾಯ್ಟ್

ಕ್ ಆಡಾಂವ್ಕ ಮಂತ್ರಾಂ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ನೇತ್ಯಾರ್ಥಕ್ ಮಂತ್ರಾಂ
ನ್ಲಾತ್. ಅಶೆಂಚ್ ವಾಯ್ಟ್ ಸಕ್ತೆಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾವಿಣೆಂ ಧೊಶಿ ಪಯ್ಸ್ ಕಚ್ರ್ಯಾಕ್
ಘಾಡಿ ಮ್ಹಣ್, ಆನಿ ವಾಯ್ಟ್ ಸಕ್ತೆಂಚ್ಯಾ ಕುಮ್ಮೆನ್ ಹೆರಾಂಕ್ ಮರಣ್ ಪಿಡಾ–
ಸಂಕಷ್ಟ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕಾಳಿ ಘಾಡಿ ಮ್ಹಣ್ಲಾತ್.

ಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್:

ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ರಿತಿರ್ ಜಮೊ ಕರ್ನ್
ಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಖಂಚಾಯಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ
ರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಜಮೊ ಕರ್ಚೊ
ಸದಾಂ ಸರ್ವದಾಂ ಚಲಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಜಮೊ ಕರ್ತಾನಾ, ವಸ್ತುಂಚೆಂ
ಳ್‌ರೂಪ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ನಾ ತರ್, ಅಧ್ಯಯನಾವೆಳಿಂ, ವಸ್ತು–ನಿಷ್ಟತಾ
ಯ್ಟ್ ಜಾತಾ. ದೆಕಿ ಖಾತಿರ್ ಲೋಕ್ ಕಥಾಂಕ್ ಘೆವ್ನ್, ತಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್
ಕರ್ಯೆತಾ ಮ್ಹಣ್ ವಿವರಾವ್ಯೆತ್. ಪಯ್ಲೆ ಸುವಾತೆರ್ ಜಮೊ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಥಾಂಕ್
ತಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪಾಠಾಂತರಾಂಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಕಾಳಿಕ್ ಜಾವ್ನ್
ಸ್ಥಿತ್ ರುಪಾರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಕಥಾಂಕ್ ಮುಕೆಲ್
ವೇಶಾಂ ಜಾವ್ನ್ ವಿಂಗಡಣ್ ಕರ್ಚೆಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಹರ್ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಚಿಂ ಸಬಾರ್
ಂ ಆಸೊಂಕ್ ಪುರೊ. ಅಸಲ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳಿರ್ ಬಸಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘಟಕಾಂಚೆಂ
ದೇಶಿಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಕಾಳಿಕ್ ಮೂಳ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಂಭವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ
ಲ್ಲಪಾಂಚಿಂ, ರುಪಾಂತರಾಂಚಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಚಿಂ ಅಶೆಂ ಲೋಕ್
ತ್ಯಿಕ್ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಸಾಧಾರ್ ಮೂಳ್, ಪ್ರಸಾರಾಚಿ ವ್ಯಾಪಕತಾ, ಪ್ರಾಚೀನತಾ,
ರ್ಿಕ್ ಆನಿ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣಾಂಚ್ಯಾ ಸೂತ್ರಾಂ ಸಂಗಿಂ ಆಸ್ಚೊ ಸಂಬಂಧ್
ೀಯ್ ಪಾಠಾಂತರ್, ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್–ಹಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ನ್
ಮುಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರುಪಾಂತರಾಂಕ್ ರಾಜಾಂವಿ ಸಂಬಂಧ್ ಮಾಂಡುಂಕ್
ತಸಲಿ ಕಾಣಿಯೆಚಿ ಮೂಳ್ ಮಾತ್ರ್ ಸೊಧಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಹಾಂತುಂ ಸುಪ್ತ್ ಆಸ್ಚಿಂ
ನ್ಯಾ–ಮತಿಚಿಂ ಸಂವೇದನಾಂ, ಸಂಕೇತಾಂ ಆನಿ ಪ್ರೇರಣಾಂಚೆಂ ತುಲನಾತ್ಮಕ್
ಯಯನ್ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಸೂತ್ರಾಂ ಖಾಲ್ ಚಲಯ್ಜಾಯ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾವಯ್ರ್ ಏಕ್ ದೀಷ್ಟ್: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್
ತ್ಯ್, ಭಾರತೀಯ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಸ್ಥಾನ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಹೆರ್
ರತೀಯ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾವರ್ನ್ ಚಡ್ ಅಧ್ಯಯನಾ ಯೋಗ್ಯ್
ಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ
ರ್ಿಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವಿಸ್ತಾರಾವರ್ವಿಂ, ಭಂವ್ತಿಲ್ಯಾ ಹೆರ್
ಶೆಂಚ್ಯಾ–ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ, ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ, ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್
ಾವಾವರ್ವಿಂ, ಪಂದ್ರಾ ವೀಸ್ ಥರಾಂಚ್ಯಾ ಉಪ–ಭಾಸಾಂ ವರ್ವಿಂ, ಜಾತಿ–ಕಾತಿಂಚ್ಯಾ

ವೈವಿಧ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾ
ವಿಸ್ತರಾಯ್ ಆಟಾಪುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್.

ಖಾಸ್ಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿ ಕಚ್ಯಾ್ರಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ವಾವ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿ
ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಕರುಂಕ್ ಫಾವೊ. ಅಸಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ
ಅಧ್ಯಯನ್ ಪೀಠಾಂಕ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಆನಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕುಮ್ಕೆದ್ವಾರಿ
ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನ್ ಪೀಠಾಂನಿ, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ
ಗೂಂಡ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾ–ಕ್ರಮಾಂತ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸ್ಚ
ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಚ್ಯಾ ಮುಕೇಲ್ಪಣಾಖಾಲ್, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ರುಪಾಂಚೆ
ಅಧ್ಯಯನ್ ಕಚ್ಯಾ್ರ ಖಾತಿರ್ ವೆವೆಗ್ಳಿಂ ಘುಟಕಾಂ ಉಘಡುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹ
ಘುಟಕಾಂನಿ, ಆಧುನಿಕ್ ಉಪಕರಣಾಂಚೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಟೇಪ್ ರೆಕೊರ್ಡರ್, ಕೆಮರ
ಫೋಟೋ ಫಿಲ್ಮ್, ವಿಡಿಯೋ ರೆಕೊರ್ಡರ್ ಆನಿ ಸಮಾಜ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಡಿತಾಂಚ
ಸಹಕಾರಾನ್ ಇತಿಹಾಸ್, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ್, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ್, ಭೂವಿಜ್ಞಾನ್, ಸಮಾಜ್‌ಶಾಸ್ತ್
ಮಾನವ್ ಶಾಸ್ತ್ರ್, ರಾಜ್ಯ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ನಿಯಮಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆದಿ–ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ
ಅಧ್ಯಯನ್ ಚಲಯ್ಜಾಯ್. ಪಯ್ಲೆಂ ಮೇಟ್ ಜಾವ್ನ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಮಟ್ಟಾರ್ ಸಂಗ್ರಹ
ಕಾರ್ಯೆಂ ಸುರು ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಅಖ್ಖ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಕ
ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಿಭಾಗಾಂನಿ ವಾಂಟೆ ಕರ್ನ್, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ರಿತಿರ್ ಸಂಗ್ರಹ
ಕಾರ್ಯೆಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡಿಜಾಯ್.

ಆತಾಂ ಬೊಂಬಂಯ್ತ್, ಗೊಂಯಾಂತ್, ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ ಕೊಂ
ಕೇಂದ್ರಾಂ ಉಘಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮೊಗಿ, ಕಾರ್ಯ್‌ಕರ್ತ್ ಆನಿ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಕೊಂ
ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಕಮರ್ ಬಾಂದುನ್ ಆಸಾತ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾದಮಿನ್ ತಶೆಂಚ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ
ಶಿಕ್ಪಾ ಖಾತಿರ್ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಆಯಿನ್ ವೆಳಾರ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ
ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾಮ್‌ಯೀ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಥರಾನ್ ಚಲಾತ್ ತರ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಒಳಕ
ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಎಕ್ವಟ್ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಸಂಪೆಂ ಜಾತಲೆ
ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಹ್ಯಾ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ನಷ್ಟಿ ಪ್ರಭಾವಾ ವರ್ವಿಂ ಫುಟ್ ಜಾಲ್ಲ
ಕಾಳ್ಜಾಂಕ್ ಆನಿ ಶಿರಾಂಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಮೊವಾಳ್ ಆನಿ ಖುಶಾ
ಸಾಹಿತ್ಯಾವರ್ವಿಂ ನವೆಂ ಬಳ್ ಆನಿ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಲಾಭ್ತಲೊ.

ಕೊಂಕಣಿ: ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್

● ಡೊ. ವಿಲಿಯಮ್ ಮಾಡ್ತಾ

ವಾಂಶಿಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಸಮುದಾಯೆಕ್ ಜನಾಂಗ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ಾಂವ್. ಎಕಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಸಮಗ್ರ್ ಸಾಮುದಾಯಿಕ್ ಜಿಣ್ಯೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಾಂಗಾಚಿ ವಸ್ತಿ, ನ್ಹೆಸಾಣ್ ತಸಲ್ಯಾ ಮಾರ್ಪ್ ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕ್, ತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (Material Culture) ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚೊ ಆಚಾರ್–ಕಾರ್, ಮೌಖಿಕ್ ಆನಿ ಅಮೌಖಿಕ್ ಕಲಾ, ಲಲಿತ್ ಆನಿ ಪ್ರಯೋಜನಾತ್ಮಕ್ ಕಲಾ, ದರ್ಶನಾತ್ಮಕ್ ಕಲಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಮೂರ್ತ್ ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಯಾ ಕಲಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಅಭೌತಿಕ್ ಸ್ಕೃತಿ (Non material culture)] ಮ್ಹಣ್ ವೊಲಾಯ್ತಾತ್.

ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಮೌಖಿಕ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಚ್ ಭಾಸ್. ತಿ ಭಾಸ್ ಮನ್ಶಾ ಕುಳಾಕ್ ಸೀಮಿತ್ ವ್ನಾಸ್ಟೆಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಸಾಧನ್ಯಿ ವ್ಹಯ್. ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಮಾತ್ರ್ ಲಯ್ತಾ. ಹೆರ್ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಮೊನ್ಯೊ ಆಸ್ತಾತ್. ಮನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಕ್ ಮನಿಸ್ ಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಭಾಸ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾಚೆಂ ಅತ್ಯಾಮೂಲ್ಯ್ ದಾಯ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಖ್ಯಾತ್ ಭಾಶೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಿ. ಎಫ್. ಹೊಕೆಟ್.

ಕಿತ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗಾಂ (Ethnic frays) ಆಸಾತ್ ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ಕಿತ್ಲ್ಯೊ ಸ್ಕೃತ್ಯೊ ಆಸಾತ್ ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್. ಅಶೆಂ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್ ಂಚೆ ಮಧೆಂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ್ ಆನಿ ಪರಸ್ಪರ್ ಪೂರಕ್ ಸಂಬಂಧ್ (Inter–relatedness) ಸಾ. ಹ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹೆರಾ ಭಾಸಾಂಬರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಯಿ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸೆಚೊ ಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮ್ (An ethno–culturo–linguistic triunity/trinity) ಣ್ಯೆತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್, ಎಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸ್ತಿತ್ವಾಚ್ಯೊ ತೀನ್ ಕುಶಿ (Three dimensions & one Konkani reality). ಂಚೊ ಪರಸ್ಪರ್ ಸಂಬಂಧ್ ಭೇಧಾಭೇದ್ (Unity in distinction)ಸ್ವಭಾವಾಚೊ.

0 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗ್

ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ ಸುರ್ವಿಲಿ ಚರಿತ್ರಾ [History<Historia(lat)] ಆಮ್ಕಾಂ ಮೆಳನಾ. ರಶುರಾಮ್ ಸೃಷ್ಟಿ ವೃತ್ತಾಂತ್ (Legend) ಪೌರಾಣಿಕ್ ರುಪಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ೋಕ್‌ವೇದಾಂತ್ (Folklore) ಸುಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾ (Historie(Gm)) ರ್ವಿಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್ ಹ್ಳಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ್ ಚಾಲು ಆಸಾ. ಹಿ ಕಾಣಿ ಕಾಲ್ಪಿ ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್. ತಿ ಆಯ್ಚಿ ನಿ ವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ನ್ಹಂಯ್. ತೆಂ ಕಿತೆಂಯ್ ಜಾಂವ್, ಹ್ಯಾ ಪುರಾಣಾವಿಶಿಂ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆನ್ ನಿ ಗುಂಡಾಯೆನ್ ವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಚಲಾಜಾಯ್. ತವಳ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆಂ ತಿಹಾಸ್, ಚರಿತ್ರಾ ಜಾವ್ನ್ ಫೆವ್ಯೆತಾ.

17ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್ ಗೊಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ
ಇಂಕ್ವಿಜಿಶನಾಚ್ಯಾ ಸಂಕಷ್ಟಾವರ್ವಿಂ ಕೊಚ್ಚಿ, ಕೆನರಾ ಆನಿ ರತ್ನಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಪೋಳ್
ಗೆಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾಕ್ Hortus Indicus Malabaricus ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಆಧಾರ್
ಮೆಳ್ತಾ. ಪುಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಸೀಮಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಭಾಸ್–
Lingua brahmanica–ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾಚ್ಯಾರ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾ.

Census of India (1961) ಸುಮಾರ್ ಸೊಳಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಪಭಾಸೊ ಉಲ್ಲೇಕ್
ಕರ್ತಾ. ಹಾಂತುಂ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಏಕ್ (One in many) ಉಪಭಾಸ್
ಮಾತ್ರ್. ಕುಮ್ಕಿ, ಕುಡ್ಮಿ, ಕೊರ್ಲಾನಿ, ಖೊಕಿಲಿ, ಕಾಂಗೊಣಿ ಅಸಲ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ಮೂಳ್
ನಿವಾಸಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಜನಸಮುದಾಯೆಂಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಂಚೊ
ಉಲ್ಲೇಕ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯೊ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್? ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸಂಶೋಧನಾಚಿ
ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಭಾಸ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡೊ. ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ ಆಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ:

Very little is known about the early history of Konkani........

The entry of Saraswath into Goa is depending upon mythical and
semi–historical facts contained in the Sahyadrikanda of Skanda Purana.
Until this history is uninvolved we are not in a position to say anything
more about the manner in which they apoted the Konkani Language.
The emphasis is mine.

ಕತ್ರೆಚ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಗೊಂಯಾಕ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಲೋಕ್ ಪ್ರವೇಸ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ
ಪುರಾಣ್ ಸತ್ ಗಜಾಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಎಕಾದಾವೆಳಾ ಲೆಕ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ತಾಣಿಂ ಥಂಯ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಭಾಸ್ ಕಶಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ಗಜಾಲ್ ಮ್ಹಣ್
ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಸಂಗತ್ ಕಿತೆಂಗೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್
ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ, ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್.

ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಸ್ವರೂಪ್ ಪಳೆತಾನಾ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ಭಾಸ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾನ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್
ಕರ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಸಾಂಬರಿ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್ ವರ್ಗಾಚಿ
ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸುರುಪ್ ಯಾ ಬಹಿಸ್ತರ್ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್
ಸಾರಸ್ವತಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ ಜಾಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ತರ್ ಹೆಂ ಪ್ರಭಾವ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ಸ್ವಭಾವ್ ಕಸೊ
ಆಸ್ಲ್ಲೊ ಜಾವ್ಯೆತ್? ಹಿ ಭಾಸ್ ಖಂಚ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಜಾವ್ಯೆತ್?
ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಸವಾಲಾಂ ಉಬ್ಜತಾತ್.

ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಮೂಳ್ ನಿವಾಸಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆ ಕೊಂಕ, ಕೊರ್ಲಬಿ, ಕುಡ್ಮಿ

ದಿ ಲೋಕ್ ಜನಾಂಗಾಂ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್
್ ದ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಹಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಆನಿ
ಸಾಯೆನ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಗರ್ಜಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಭರ್ಸೊನ್ ಹಾಂಚ್ಯೊ
ೃತ್ಯೊ ಮೆಳೊನ್ ಏಕ್ ಜಾತಾನಾ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ
ಕರಣ್ ಜಾಲಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಪ್ರಮೇಯ್ (Hypothesis) ಕರ್ಯೆತ್.

್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಿಂ Hoffman ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಂಶೋಧಕಾನ್ ಸಂಕಲನ್ ಕೆಲ್ಲಿ Ency-
pedia Mundarica ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕೃತಿ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರ್ನ್ ಪಳಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್
್ರೋ ಎಷ್ಯಾಟಿಕ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ/ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ, ಹಾಚೆ ಮಧೆಂ ಜ್ಞಾತಿ ಸಂಬಂದ್– Cognate
tionship–ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಹೊ ಪ್ರಮೇಯ್, ಸಿದ್ಧಾಂತ್
eory) ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಚಡಿತ್ ಸಂಶೋಧನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ,
ಆನಿ ಹೊಫ್‌ಮನ್ ಹಾಂಚೆ ಗ್ರಂಥ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸ್ವಭಾವ್
ತಿಚೆಂ ಅಂತಸ್ತರ್ ಮುಂಡಾರಿ/ಆಸ್ಟ್ರೊ ಎಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಆನಿ ತಿಚೆಂ ಬಹಿಸ್ತರ್ ಯಾ
ಂ ಮಾತ್ರ್ ಇಂಡೊ ಆರ್ಯನ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಂಗತ್ ಪ್ರಮೇಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ಯೆತ್
ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಂಯ್ ಕತ್ರೆಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಕಲ್ನ್ ಧರ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಫಕತ್
ಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ನ್ಹಂಯ್. ತಿ ಹಾಚ್ಯಾದಿಂ ಹೆರ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ
ಭಾಸ್ (Native Language) ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಸಬಾರ್ ಜನಾಂಗಾಂ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಳ್ಳ್ಯಾ ಸಾಗೊರಾಕ್ ಸಬಾರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂಚೆಂ ಉದಕ್ ಕುಡ್ಸಲಾಂ ಮ್ಹಣಾಜಾಯ್
್ತಾ. ಗಜಾಲ್ ಅಶಿ ಆಸ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ವೆಗ್ಯಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್
ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನ ಸಮುದಾಯೊ ಖಂಯ್ಚ್ಯೊ ಆನಿ ಖಂಯ್ಸರ್
ಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭೌತಿಕ್ ಆನಿ ಅಭೌತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್‌ಯೀ
ಕ್ ಆನಿ ವಿವರ್ ಘೆವ್ನ್, ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಮಾನ್ ಆನಿ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಲಕ್ಷಣಾಂಚೊ ವಿವರ್
ಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಅಸಲೆಂ ಜವಾಬ್ದಾರೆಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸೊಡ್ನ್, ಕಸಲೆಂಚ್ ಕ್ಷೇತ್ರ್
ರ್ಯಿಂ (Field work) ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ, ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೆರಾಂಚೆರ್ ಥಾಪುನ್
ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಅವೆಗ್ಯಾನಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ್ ವಿರೋಧಿ ಧೋರಣ್
ವ್ಹಾಸಾ.

ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್, ರುಂದಾಯೆಚೆಂ ಆನಿ ಗುಂಡಾಯೆಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್
ಜೆ. ತವಳ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಒಳೊಕ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆ ಲೊಕಾಚಿ
್ಕಿ ಒಳೊಕ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಅಧಿಕೃತ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಕರುಂಕ್

ಸಾಧ್ಯ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಗ್ರ್ ಲೋಕ್‌ವೇದಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಜಾಯ್ಜೆ. ವಾವ್ರಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ದಾಂಬುನ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಅಪೇಕ್ಷಿತಾಂ.

3.0 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್

ಆರ್. ಎಲ್. ಟರ್ನರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭಾಷೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್ ಪರಿವಾರಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸೊ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧ್ವನಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ನಿಯಮಾಂ (Regular phonetic changes)ಕ್ ಗಮನ್ ದೀವ್ನ್, ತ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನೈರುತ್ಯ ಉಪವರ್ಗಾಕ್ (North West subgroup) ಸೆರ್ವತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಕತ್ರೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಉಪಭಾಸೊ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರ್ನ್ ಹೊಚ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ನೈರುತ್ಯ ಉಪವರ್ಗಾಚಿ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾರ್ಲ್ಯಾಂ.

ಹೊ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ಲೊ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಮಾತ್ರ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತಿಕಾ ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೊಗ್ತಾ. ತಿಚಿ ತುರ್ತ್ ಮಾಹೆತ್ ಕಳಾಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ, ಖೊರ್ಲ್ಯಾನಿ, ಕುಂಡ್ಬಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಮೂಳ್ ಜನಾಂಗಾಂತ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷ್ ಪ್ರವರ್ಗಾಚೊ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಆನಿ ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಸಾ ಸವೆಂಯಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ತುಲನಾತ್ಮಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರಿಜೆ. ತವಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಫಕತ್ ಪ್ರಮೇಯ್ ಮಾತ್ರ್‌ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಜಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್.

ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಿ ಕತ್ರೆಚಿಂಚ್ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕಾಯಾ: Viewing the conditions today, we may safely presume that Konkani was not the language of a single homage group inculding Brahmins as well as non–Brahmins....as instanced by the language of the Somars of Goa or the Gavdis of the two Kanaras (the formation of Konkani, 175)

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ಸಂಶೋಧನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಭೋವ್ ಉಣೆಂ. ಮುಳಾವ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಥಳಾಚೆರ್(Substratum of Konkani) ದ್ರಾವಿಡ್, ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್ ಜನಾಂಗಾಂಚೊ, ಸಂಸ್ಕೃತೆಂಚೊ ಆನಿ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಕಸಲೊ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂತ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಚಲಜಾಯ್. ತವಳ್ ಮಾತ್ರ್ ತಿಚ್ಯಾ ರುಪಾಚಿ ಆನಿ ಸ್ವಭಾವಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಸಮ್ಜೊಣಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಧಾರಾಸವೆಂ ಮೆಳ್ತೆಲಿ. ತವಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಿಚೆಂ Make up/ ಮುಕವಾಡ್ ಪಳೆವ್ನ್, ತೆಂಚ್ ತಿಚೆಂ ಮುಕಾವಳ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ನಾಕಾ. ಹಿ ಅನ್ಯಾಯಾಚಿ ಗಜಾಲ್! ಊಂಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪೂರಾ American/Western ಮ್ಹಣ್ ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ, ಊಂಚ್ ಆನಿ ಸೊಭಾಯೆಚೆಂ ಸಕ್ಕಡ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್/

ಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಚೆಂ ತಸಲೆಂ Neo-Colonialism ಆಮ್ಕಾಂ ನಾಕಾ.
ದುಬಾವಾಚೆಂ ಆನಿ ದಬಾವಾಚೆಂ.(Oppresive/exploitative).

9 ನಿಮಾಣೆಂ ಉತಾರ್

ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಆಸ್ಮಿತಾಯ್, ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್
ವೇಣಿ ಸಂಗಮ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್ಯೀ ಹೆಂ ಸಂಗಮ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆನಿ ಕೆದಾಳಾ
ಳ್ಳೆಂ ನಿರ್ಧಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಂಯ್, ಹಿ ಭಾಸ್ ಪುರಾತನ್ ಕಾಲಾ
ವ್ನ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗ್ ಉಲವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ಯೀ, ತಿ ಭಾಸ್
ಚೆ ವರ್ನಿ ಆದಿಂ ಕೊಂಕ ತಸಲ್ಯಾ ಮೂಳ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್
ತ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್(Basic vocabulary) ಆನಿ ಮುಂಡಾರಿ
ಷೆಂತ್ಲ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ತಿಚೆಂ ಭಾಯ್ಲೆಂ ರೂಪ್ ಇಂಡೋ
ರ್ಯನಾಚೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ದೋನ್-ತೀನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚೆಂ ಮಿಲನ್
ಂಗಾಸರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ. ಕಶೆಂ ಎಕ್ವಟಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂಚ್ ಮನ್ಶಾಚಿ
ರ್ಕಿ ಜಿಣಿ, ತಶೆಂ ಸಹಮಿಲನ್‌ಚ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಚಡಿತ್
ಂಶೋಧನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜಾಜಾಯ್.

ಆಜ್ ಆಮಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸಾಸ್ರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಸಾಸ್ರಾಕ್ ಪಾಯ್ ದವರ್ಲಾ, ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ
ಳಿ ಆನಿ ಮೂಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ವರ್ನಿ ಚಡ್ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ವೆಗ್ಯಾನಿಕ್ ಆನಿ ತಾಂತ್ರಿಕ್
ುಗಾಂತ್, ಸಂವಹನ್ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಕಿತೆಂ?
ಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಸಂವಹನಾಚೆಂ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ ರುತಾ
ನಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕರ್ಚಿ ಕಶಿ? ಅಸಲ್ಯಾ ಸಕಾಲಿಕ್ ಭಾಶಾ ಸಮಸ್ಯಾವಿಶಿಂ, ಭಾಸ್ ಯೋಜನ್
Language Planning) ಆನಿ ಅಭಿವೃದ್ದೆಚ್ಯಾ (Language development) ದೃಶ್ಟೆನ್
ಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್, ಅಧ್ಯಾಪನ್ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ್ ಚಲೊನ್ ವರ್ಚೆಂ ಭೋವ್
ರ್ಜೆಚೊ ಆನಿ ತುರ್ತಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಲೆಕಿಜಾಯ್.

10 ಪರಾಮರ್ಶನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್

- ಮಾಡ್ತಾ ವಿಲಿಯಮ್, 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ', ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಸಂ.5), ಮೈಸೂರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್,
- 'ಭಾಸೆಚೆಂ ಸ್ವರೂಪ್' ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್ (ಸಂ.) ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮಂಗ್ಳುರ್, ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್, 1974.
- 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸೆಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ (11.1), ಮಂಗ್ಳುರ್: ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್, 1987.
- 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ (ಸಂ.),'ಕೊಂಕಣಿ

ಭಾಷೆ–ಸಾಹಿತ್ಯ', ಉಡುಪಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, 1996.

- 'ಎಕ್ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆನಿ ಸಮಸ್ಯೆ': (ಎಕ್ವಿಸಾವ್ಯಾ ಅಕಿಲ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಶದೆಚೆಂ(ಜನವರಿ 18–19, 1997) ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ್ ಭಾಶಣ್, ಚಿಂಚೆ ಫುಲಾಂ, ಮುಂಬಯ್, 1997.
- CRAWFORD, Arthur, Legends of the Konkan, Allahabad: Pioneer Press, 1909.
- GOMES, Olivinho, 'The Konkanis': A Community' Goa Today (July, 1997).
- KATRE S.M., The Formation of Konkani. : Deccan College Poona, 1966.
- MADTHA, William. 'Some Comments on te Language Situation of Goa in the 16th and 17th Centuries.'H.S.Biligiri (ed.) Papers and Talks. Mysore: Central Institute of Indian Languages, 1971.
- 'Konkani Dialects in the Dravidian Area'. The Karnatak University Journal: Humanities, Vol.XXIV XXV, (1980–81)
- The Christian Konkani of South Kanara: Prasaranga, Karnatak University, 1984.
- 'Language Planning for Konkani: A Linguistic Perspective', Secular Citizen (September, 1995)
- PEREIRA, Jose. Konkani A Language : A History of the Konkani Marathi)Conversy, Dharwad: Karnataka University, 1971.
- SHANBHAG, D.N. (ed.), Essays on Konkani Language and Literature (Professor Arnardo Menezes Felicitation Volume), Dharwad: Konkani Sahitya Prakashan, 1970.
- TURNER (SIR), S. Ralph Lilly. A comparative Dictionary of the Indo–Aryan Languages, London, 1962.

ಖಾರ್ವಿ ಲೊಕಾಚೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ್

● ಮಾ| ದೊ| ಆವೆಲಿನ್ ಆರ್ ಡಿ' ಸೋಜಾ, ಜೆ.ಸ.

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಥಾವ್ನ್ ಗೊಂಯಾಂ, ರತ್ನಗಿರಿ, ಬೊಂಬಯ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ್ಯಾ ಪಾಗಿ ಲೋಕ್ ನಾಂವಾನ್ ಖಾರ್ವಿ. ಗೊಂಯಾಥಾವ್ನ್ ತೆನ್ಕಾಕ್ ಹೊ ಲೋಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲಯ್ತಾ, ಬಡ್ಗಾಕ್ ಮರಾಠಿ ಉಲಯ್ತಾ. ತೆನ್ಕಾ ಜಾಂವ್ ಬಡ್ಗಾ ಜಾಂವ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೊ ೂ ಆನಿ ನಮೃತಾ ಏಕಾಚ್ ಥರಾಚಿ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ದರ್ಯಾ ತಡಿರ್ ಪಾಗಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಾರ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಖಾರ್ವಿ ಲೊಕಾಚಿ ಲಾಗ್ಸಿಲ್ಯಾನ್ ಒಳಕ್ ಜಾಲಿ. ತಾಂಚೊ ಸಾಧೊ ಸ್ವಭಾವ್, ಜೀವನ್, ಮಯ್ಪಾಸ್ ಆನಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾಯ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೋವ್‌ಚ್ ಪಸಂದ್ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ಖನಾಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ ತಡಿಚ್ಯಾ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಗು ಜಾತಾತ್ ಶಿವಾಯ್ ಹೆರಾಂಕ್ ನ್ಹಂಯ್. ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಶೋಧನ್ ತೆರ್ಂನಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತ್ ಹಾಂವೆಂ ದಿಂವ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಖಾರ್ವಿ ಪ್ರದಾಯಾಕ್ ಪುರ್ತೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಖಾರ್ವಿ ಲೊಕಾಕ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಖಾರ್ವಿ' ಮ್ಹಣ್ ಸಯ್ತಾತ್. 'ಕೊಂಕಣ್' ಕಿತ್ಯಾಕ್‌ಗೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೊ ಕೊಂಕಣಾಚೊ ಲೋಕ್ ಆನಿ ಹಾಂಚಿ ಸ್ ಕೊಂಕಣಿ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನ್ಹಂಯ್ ಆಸ್ಚೊ ಹೆರ್ ಖಾರ್ವಿ ಲೋಕ್ ಾಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಯೆತಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ಚೊ ಖಾರ್ವಿ ಲೋಕ್ ುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಖಾರ್ವಿ. ಪುಣ್ ಹೊನ್ನಾವರ್, ಕುಮ್ಟಾ ಕುಶಿನ್ 'ಖಾರ್ವಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ್ ಲೋಕ್ ಆಸಾ. ಹಾಂಕಾಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂದ್ ನಾ–ಸೊ ದಿಸ್ತಾ. ಂಡೆ ಖಾರ್ವಿ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ತಲ್ವಾರ್ ಭಿಜಾಂವ್ಚೆ ನಾವಿಕ್. ಪಾಲಕಿ ವ್ಹಾವಂಚ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಹಿಕ್ ರಕ್ಷಾ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಹೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಜಾಲ್ಲೆ. ಆದಿಂ ಹೆ ಗೊಂಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಹಾಂಚೊ ದೇವ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ತೋಪ್ ದೇಮಾಚೊ ರಾವುಲ್‌ನಾಥ್. ಪಯ್ಲೆಂ ಹೆ ಗಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸೊನ್, ತಾರ್ವಾಂ ಸುರು ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆನಿ ದರ್ಯಾ ಚೊರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಾರ್ ಕಲ್ಯಾರ್ ಭಿಜಾಂವ್ಚೆ ಸೈನಿಕ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ಫಿಂಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಹೆ ರುಸೊಪ್ಪೆ ಥಾವ್ನ್ ಹೊನ್ನಾವರ್, ಕಾರ್ಗಲ್ ಆನಿ ತದಡಿ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ತಾರ್ವಾಂನಿ ಸಾಮಾನ್ ಗ್ಸಿತಾಲೆ.

ಕುಳಿಯೆನ್ ಖಂಡೆ ಖಾರ್ವಿ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ದಂದೊ ಆನಿ ನಾಂವಾಂಯಿ ತಶಿಂಚ್ ಾತ್. ದಾದ್ಲ್ಯಾಚಿಂ ಮುಖ್ಯ ನಾಂವಾಂ ರೋಗು, ತೊಂಡೊ, ಭೀಮ್, ಕುಮಾರ್, ಗಾಣಿ, ಯ್ಕ್, ಭಿಕಾರೊ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹ್ಯಾ ನಾಂವಾಂಕ್ ದಾದ್ಲೆ ಭೀಮಾ, ಮೆಸ್ತಾ, ತಾಂಡೆಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ್ ನಾಂವಾಂ ಕುಡ್ಸಿತಾತ್. ಬಾಯ್ಲಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಗೌರಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಕುರ್ಶಿ ತ್ಯಾದಿ.

ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೆಂ ಖಾಣ್ ಮುಖ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಶಿತ್ ಆನಿ ಮಾಸ್ಳೆ ಕಡಿ. ಪುಣ್ ದೆವಾಕ್ ಬಲಿ ಭೆಟಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆನಿ ತಾಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾಸ್ ತೆ ಖಾತಾತ್. ಥಾದೊಶಿ ಸುರ್ ತಾಂಕಾಂ ಪಿಯೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆನಿ ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾತಾಂತ್ ದಮ್ಡಿ ಉರೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್. ಹಾಂಚೊ ಗಿರೇಸ್ತ್ ಲೋಕ್ ಮಾಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾ ಆನಿ ದುಬ್ಳೊ ಸಾದ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ.

ಕೊಂಕಣಾಚಿ ತೆನ್ಕಾ ಗಡ್ ಹೊನ್ನಾವರ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಹೊನ್ನಾವರ್ ಆನಿ ಕುಂದಾಪುರ್ ಮಧೆಂ "ಕೆಮ್ಮಾಣ್ ಖಾರ್ವಿ" ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಹೆರ್ ಖಾರ್ವಿ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಕೊಂಕಣ್ ಆನಿ ತುಳು ಗಾಂವಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ 'ಹಾಯಿಗಾ' (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸರ್ಪಾಂಚೊ ಗಾಂವ್)ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ 'ಕೆಮ್ಮಾಣ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಂ ತೆಂ ಕಳಿತ್ ನಾ. ಧರ್ಮಾನ್ ತೆ ಹಿಂದು ಆನಿ ಕಾನಡಿ ಹಾಂಚಿ ಭಾಸ್, ದಂದ್ಯಾನ್ ಹೆ ಪಾಗಿ. ಹಾಂಕಾಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ್ ಖಾರ್ವಿಂಕ್ ಜಾಂವ್, ಖಾಂಡೆ ಖಾರ್ವಿಂಕ್ ಜಾಂವ್ ಕಾಯಿಂಚ್ ಸಂಬಂಧ್ ನಾ. ಖಾಂಡೆ ಖಾರ್ವಿ ಬರಾಬರ್ ಹಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ಭೋವ್‌ಚ್ ಉಣೊ.

ತಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಮಿ ಹ್ಯಾ ಲೇಕನಾಂತ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕೊಂಕಣ್ ಖಾರ್ವಿಂಕ್ ಲಾಗು ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಹಾಂಕಾ ಆಮಿ 'ಖಾರ್ವಿ' ಮ್ಹಣ್ ಆಪವ್ಯಾಂ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್, ಲಗ್ಬಗ್ ಚಾಳೀಸ್ ಹಜಾರ್ ಖಾರ್ವಿ ಲೋಕ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ನ್ ಆಸಾ. ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಪಾಗಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಹಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ಸುಮಾರ್ 27% ಜಾತಾ. ಹಾಂಚೆಂ ಕೇಂದ್ರಿಕರಣ್ ಚಡಾವತ್ ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಹೊನ್ನಾವರ್, ಅಂಕೋಲಾ ಆನಿ ಕಾರ್‌ವಾರಾಂತ್ ಆಸಾ. ಕುಂದಾಪುರ್ ಆನಿ ಮಲ್ಪೆಂತ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ತಡಿಂನಿ ಹಾಂಚೊ ಸಂಕೊ ಭೋವ್‌ಚ್ಚ್ ಉಣೊ. ಖಾರ್ವಿಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಚೊ ದಂದೊ ಏಕ್‌ಚ್– ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ಚಿ ಆನಿ ವಿಕ್ಚಿ.

'ಖಾರ್ವಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ (ಕ್ಷಾರ) 'Khsar' ಸಬ್ದಾಚ್ಯಾ ಅಪಭ್ರಂಶ್ 'ಖಾರ್' (Ksar) ಹಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಯೆತಾ. ಖಾರ್ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ಚ್ಯಾ ಹಾಂಕಾಂ ಖಾರ್ವಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್ ಆಯ್ಲಾಂ ಜಾಯ್ಜೆ. ಕೆನರಾಚ್ಯಾ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿಚ್ಯಾ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಮಸ್ತು ಅನುರೂಪ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ , ಕೊಚ್ಚಿ ಥಾವ್ನ್ ಹಾಂಚೆ ಪುರ್ವಜ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ವಾದ್. ಹೆಂ ಅನುರೂಪ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯೆಂತ್, ರೀತ್ ರಿವಾಜಿಂತ್ ಆನಿ ಸಾರ್ಕ್ಯಾಂತ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಹಾಂಚ್ಯಾ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ವೆಂಕಪ್ಪಾ, ಕೊಮಾರ್ಸಾ, ತಿಮಪ್ಪಾ, ದಾಮಾರ್ಸಾ, ದೀಪು, ನಾರಾಯಣ, ರಾಮಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಪ್ಲ್ಯಾ ನಾಂವಾಕ್ ದಾದ್ಲೆ 'ತಾಂಡೇಲ್'ಮ್ಹಣ್ಜೆ Captain ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಡ್ ನಾಂವ್ ಕುಡ್ಸಿತಾತ್. ಬಾಯ್ಲಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್–ಜಾಕು, ಪುತ್ತಿ, ರುಮಾಯಿ, ದೇವಾಯಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಾರ್ವಿ, ಜೇವಾನ್ ಆಡ್ಕೊಸರೆ ಪುಣ್ ಬಳಾದಿಕ್. ಮಿಟಾಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಕಾಮ್
ಹಾಂಚಿ ಭಲಾಯ್ಕಿ ಉತ್ತೀಮ್. ಹಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಕಾನಡಿ
ಣಾಂತ್. ಹಾಂಚ್ಯೊ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂ ವರ್ನಿಂ ರುಪೇಸ್ತ್. ಖಾರಾಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಂತ್
ರೊತಾಚ್ಯಾ ದಾವೆಕ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚಿ ಕಾತ್ ಕರ್ಪೊನ್ ವೆತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆ ಕಾಳೆ ಪಡ್ತಾತ್.
ಾಸ್ಕೊ ದೆ ಗಾಮಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದಿನಚರೆಂತ್ ಮಲ್ಲಿಂದಿ ಗಾಂವಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ವಸ್ತಿ
ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ತಾರ್ವಟ್ಯಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಬರಯ್ತಾ. 'ಮಲ್ಲಿಂದಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್
+ಇಂದಿ= ಇಂಡಿಯಾಚೊ ಮುಕೆಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಸ್ಕರೇಞ್ ಹಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್. ವಾಸ್ಕೊ
ಾಮಾ ಭಾರತಾಕ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ವಾಟ್ ಕಳನಾಸ್ತಾನಾ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಬಂದ್ರಾಕ್
ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಕಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಟ್ಯಾಂಚಿ ಒಳಕ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ತಾಕಾ
ಾಚಿ ವಾಟ್ ದಾಕಯ್ಲಿ. ಹೆ ತಾರ್ವೊಟಿ, 'ಪಣ್ಣಿಕರ್'ಯಾ 'ಪಣ್ಜಿಕರ್' (ಗೊಂಯಾಂತ್
ಡಾಚೆ), ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಖಾರ್ವಿ ಮ್ಹಣ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್. ವಾಸ್ಕೊ ದೆ ಗಾಮಾ
ೋಟೆಂತ್ ಭೆಟ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಮೊರಿನ್ ನಿಜಾಕ್‌ಯೀ 'ಸಮುದ್ರಿನ್'(ದರ್ಯಾಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್)
ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಮಸ್ಕರೇಞ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಖಾರ್ವಿ ಉದೆಂತಿಚ್ಯಾ
ಸಂಸಾರಾರ್ ಘುಂವ್ತಾಲೆ ಆನಿ ವೆಪಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣೊನ್ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ.

ಣ್ಜೆಕಾರಾಂಚ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಂಕ್ 'ಪಾಂಡಿ' ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾಲೆ. ವಾರ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆನಿ
ಯಾಂಚ್ಯಾ ಬಳಾನ್ ಹ್ಯೊ ಪಾತ್ಮಾರಿ ಚಲಯ್ಜೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. 'ಪಾಂಡಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಾಂವ್
ಕರಾವಳಿರ್ ಆತಾಂ ಪಾಚಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಅಪಭ್ರಂಶ್ ರುಪಾಕ್ ಆಯ್ಲಾಂ. ಪಾಂಡಿಚೆರ್
ಗಾರ್ ಎಜಿಪ್ತ್, ಅರ್ಬಿಸ್ತಾನ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಜಪಾನ್ ಆನಿ ಚೀನಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವೆಪಾರ್
ಯ್ತಾಲೆ. ಭಾರತಾಚೆಂ ವಸ್ತುರ್ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ವಿಕ್ತಾಲೆ. ದ್ರಾವಿಡ್ ಭಾಶೆಚೊ ಸಬ್ದ್
ೆ', ಫಿಂಗ್ಯಾಂಚೆ 'Tunic' ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್.

ಣ್ಜೆಕಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಖಾರ್ವಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ವೆಪಾರ್ ಸಾವ್ಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್
ತಾಂಚಿ ಸಂತತ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ಪಾವ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಯೆತಾ. ಗೊಯಾಂತ್ ಆನಿ
ಾಂತ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿರ್ ತೆ ಆಸಾತ್‌ಗೀ ಮ್ಹಣ್ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕರಿಜೆ ಪಡ್ತಾ. ಪುಣ್
ಟಕಾಂತ್ ಆತಾಂ ಆಸ್ಚೊ ಖಾರ್ವಿ ಲೋಕ್ ಭೋವ್‌ಚ್ ಸಾಧೊ ಆನಿ ದುರ್ಬಳೊ.
ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಅಂಬಿಗ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಚಡ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್
ಚ್ ಚಡ್ ಗರೀಬ್. ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಸಾಂದ್ಯಾಚೊ ದಿಸಾಕ್ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ್
ಣೆ ಸ ರುಪಯ್. ಅಂಬಿಗ್ ಪಾಗಿ ಆದಿಂ ಉತ್ತೀಮ್ ಸ್ತಿತೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್
ಾಸಾಂತ್ ಕಳಿತ್ ಜಾತಾ. ವ್ಹಡ್ ಕುಳಿಯೊ ನಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಲೆಬರಿ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿ
ಅಂಬಿಗಾಂಚಿ ಕುಳಿ ಕ್ರಮೇಣ್ ಪಾಡಾರಿ ಜಾಲಿಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಜಾಯ್ನಾ.

ರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಆನಿ ಶಿಕಪ್ ಎಕಾ ಮಾಪಾನ್ ಆಸ್ತಾ. ಖಾರ್ವ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಶಿಕಪ್ ಭಾರಿಚ್
ಂ. ಎಕಾ ಘರಾಣ್ಯಾಂತ್ ಶಿಕಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆತಾಂಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಮಾತ್ರ್.

ವ್ಹಡಾಂಕ್ ಶಿಕಪ್‌ಚ್ ನಾ. ಭುರ್ಗಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ಚಡಾವತ್ 2–3 ವರ್ಸಾಂ ಶಾಳಾಂತ
ಖರ್ಚಿತೆಚ್ ಘರಾ ರಾವ್ತಾತ್. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂತ್ ಪುರ್ತೆಂ ಶಿಕಪ್ ಜಾಯ್‌ಸರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಶಾಳಾ
ಧಾಡಿನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾಲ್ಯಾರ್, "ಆತಾಂ ಇತ್ಲಿಂ ಶಿಕ್ಲಿಂ ನ್ಹಯ್‌ವೆ, ಕಿತೆಂ ಫಾಯ
ಜಾಲೊ? " ಮ್ಹಣ್ ಆಡ್ ಸವಾಲ್!

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾ ಮುಕಾರ್ ತುಳಸಿ ಝಾಡ್ ಅವಶ್ಯ. ತಾಕಾ ತಾಣಿಂ ಪುಜಾ ಕಚಿ
ಆಸಾ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಘರ್ಚಿ ದೇವತಾ ಕಂತ್ರಾದೇವಿ ಯಾ ಬನೇಶ್ವರಿ. ಕಂತ್ರಾದೇವಿಚೆಂ ಮುಖ
ದೆವಾಳ್ ಅಂಕೋಲಾಚ್ಯಾ ಅವೆರ್ಸಾಂತ್ ಆಸಾ. ಫೆಸ್ತಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹೋಳಿ ತಾಣಿಂ ಕಚಿ
ವರ್ತಿ ಪರಬ್. ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ತಾಣಿಂ ದಿವ್ಯಾಕ್ ವಚಾಜೆ ಆನಿ ಕಾಣಿಕ್ ಭೆಟಯ್ಜೆ. ದೀಪಾವ
ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮುಕೆಲ್ ಪರಬ್. ಸಂದ್ರಾಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಖಾರ್ವಿ
ತಿರುಪತಿ, ಗೋಕರ್ಣ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ತೀರ್ಥ್ ಯಾತ್ರ್ಯಾರ್ ವೆತಾತ್.

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಮುಖ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥಾ ಆ
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪುಜಾ. ಮನೋರಂಜನಾಚೊ ಅಭಾವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂ
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವಿಶಾಂತ್ ಕಾಣಿಯೊ ಮನೋರಂಜಕ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಬಗಾರ್ ನೀ
ತಾತ್ವಿಕ್. ಕಾಣಿ ಜಾತೆಚ್ ಪುಜಾ, ದೋನ್‌ಯಿ ಎಕಾಂತ್ ಮೆಳೊನ್ ಆಸಾತ್.

ಮಸ್ಕರೇಞ್ಞ್, ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕಾಲಾರ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಮಧ
ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಸ್ಪಣಾ ವಿಶಾಂತ್ ಉಲವ್ನ್ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಕ್ ವಿಶೇಷ್ ಸ್ಥಾನ್ ದಿತ
ರಾಬುಲ್‌ನಾಥ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸೊಮಿಜೆಜು ಕ್ರೀಸ್ತ್. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ್ ತಾಚೆಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ನಾಂವ
ಸೊಮ್ಯಾಕ್ ಭೈರವ್ ಮ್ಹಣೊನ್‌ಯೀ ತೆದಾಳಾ ಉಲೊ ಮಾರ್ತಾಲೆ. ಭೈರವ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ
ಭಾಯ್+ರಾವ್, ಭಾವ್ ಆನಿ ಧನಿ. ಕರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆಕ್ ಆನಿ ಆಪಸ್ತೊಲಿ
ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ದಿಸೊನ್ ಯೇನಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ
ಆನಿ ಹಿಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವಿಕಾಸ್ ಪರಸ್ಪರ್ ಸ್ಪಂದನಾನ್ ಉರ್ಜಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ
ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್‌ನಾ.

ಸಾಂ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಪಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣ್ ಥಂಯ್ಸ
ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತಾಣೆಂ ಪಳೆಲೆಂ. ಪುಣ್ ಆಪಸ್ತಲಿಕ್ ಕಾಳಾಚೊ ಭಾವಾಡ್ತ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ
ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಆಸಕ್ತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಣೆಂ, ಉದೆಂತಿಚೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣ್ ವೊಂಪ್ಲೆ
ಪುಣ್ ತಾಚ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಫಿಂಗ್ಯಾಂನಿ ಅಜ್ಞಾನಾನಿಮ್ತಿಂ ಬೆತಾಳಾಚಿಂ (ಸಾ
ಬಾರ್ತೊಲೊಮೆವ್) ದಿವ್ಯಾಂ ಆನಿ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಚಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ರುಪಾಂ ವಿಭಾ
ಕೆಲಿಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಆತಾಂ ಆಸ್ಚಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತಾ ಆನಿ ಪು
ಖಂಯ್ಸರ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲಿ ಯಾ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣಾ ಥಾವ್ನ್ ದೆಂವೊನ್ ಆಯಿ
ಮ್ಹಣ್ ಇತ್ಯರ್ಥ್ ಕರ್ಚೆಂ ಸಲೀಸ್ ನ್ಹಂಯ್.

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸಂಘಟನಾಂತ್ ಆದ್ಲಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಚಾ

. ದರ್ಯಾ ರೆಂವೆರ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್ಚಿಂ ಘರಾಂ ಸರ್ವ್
ರ್ಯಾಂಚಿಂಚ್. ಹೆರಾ ಜಾತಿಚೆಂ ಏಕ್‌ಯೀ ಘರ್ ಮಧೆಂ ಮೆಳಾನಾ. ಹರ್ ಹಳ್ಳೆಕ್
ರ್‌ವಂತ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಎಕ್ಲೊ ಮುಕೆಲಿ. ಹಳ್ಳೆಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಕ್ 'ಜಾಗುಲಾಸ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯ
ಲಿಲಿಂಚಿ ಏಕ್ ಸಮಿತಿ. ಸಬಾರ್ ಹಳ್ಳ್ಯೊ ಕುಡ್ಸೊನ್ ತಾಂಕಾಂ 'ರಾವುತ್' ಮ್ಹಣ್
ೀಕ್ ಮುಕೆಲಿ. ಚಡ್ ಮಹತ್ವಾಚೆ ವಿಚಾರ್ ರಾವುತಾನ್ ಇತ್ಯರ್ಥ್ ಕರ್ಚೆ. ಭೋವ್‌ಚ್
ಣ್ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸವಾಲಾಂ ರಾವುತ್, ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠಾಧೀಶ್ವರಾಕ್ ಕಳಯ್ತಾ ಆನಿ
ರ್ ಹಾಡಯ್ತಾ.

ಆದ್ಲಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಪರ್ಜೆಚೊ ತಾಳೊ ಸ್ಪಷ್ಟ್
ಮ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹೊನ್ನಾವರಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಹಳ್ಳೆಂತ್ ಬಾಯ್ಲಾಂಚ್ಯಾ ಅಡ್ಚಣೆಕ್ ಲಾಗೊನ್
ತಿನ್ ಅಸೊ ಏಕ್ ಠರಾವ್ ಕೆಲಾ. ಕೊಣ್‌ಯೀ ಪಿಯೆವ್ನ್ ಸಾಂಜೆರ್ 8 ವೊರಾಂ
ಪ್ರಾಂತ್ ಹಳ್ಳೆಂತ್ ಗಲಾಟೊ ಕರಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ರುಪಯ್ ದಂಡ್.
ಶಿವಾಯ್ ಹಳ್ಳೆ ಭಿತರ್ ಗಡಂಗಾಂಕ್ ಜಾಗೊ ನಾ.

ಖಾರ್ವಿ ಮಾಯಾಮೊಗಾಚೊ ಲೋಕ್. ಕೋಣೀ ಘರಾ ಯೆಂವ್, ಸೈರೊ ಯಾ ಪರ್ಕಿ
ಾ ಸತ್ಕಾರ್ ಆಸಾ. ಘರಾಂತ್ ಕೋಣೀ ಆಸುಂ ಯಾ ನಾ ಆಸುಂ ಘರಾಕ್ ಬೀಗ್ ಘಾಲ್ಚಿ
ಜ್ ನಾ. ಘರಾಂನಿ ಬಸ್ಕಾ ಜಾಂವ್ ಸಾಹೆತ್ ಜಾಂವ್ ಭಾರಿಚ್ ಉಣಿ. ಪುಣ್ ರೇಡಿಯೊ,
ಾವತ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಘರಾಂತ್ ಆಸಾ. ಗಾಂವ್ಚಿ ವಾರ್ತಾ ಆನಿ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಹವಾಮಾನ್
ಸ್ಥಿತಿ ಆಯ್ಕೊಂಚಿ ತಾಂಕಾಂ ಗರ್ಜೆಚಿ.

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಪಿಯೊಣ್ಯಾಚೆಂ ಬಳ್ ಚಡ್. ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗುನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೊ
ರ್ಲ್ಲೊ, ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಮಾಸ್ಳಿ ವಿಕ್ರಾಪ್ ಕರುಂಕ್ ಧಾಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪುಣ್ ಗಡಂಗಾಕ್,
ಂಚ್ಯಾ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾಚೊ ಜಾಯ್ತೊ ದುಡು ಪಿಯೊಣ್ಯಾನ್ ವಿಭಾಡ್ ಜಾತಾ ಆನಿ
ತ್ಮಾಂತ್ ನಾಸಮಾಧಾನ್ ಉಬ್ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಬಾಯ್ಲೊ. ಪಿಯೊಣೆಂ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚ್ಯಾ
ಬ್ಳಿಕಾಯೆಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣ್ಚಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ.

ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಪುರೋಹಿತ್ ಆವಶ್ಯ್ ಜಾಯ್. ಜೀವನಾಂತ್ ಮುಖ್ಯ ಸಂದರ್ಭ್
ಳ್ಯಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ಆನಿ ಮರಣ್. ಹಾಚೆ ಭಾಯ್ರ್ ಜನನ್, ದರ್ಯಾಚಿ ಪುಜಾ, ತಾರ್ವಾಂಚಿ
ಾ, ಶನಿ ಕಾಡ್ಚಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಸಂದರ್ಭ್ ಆಸಾತ್. ಮಾಸ್ಳಿ ಉಣಿ ಜಾವ್ನ್
ಮ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆಮ್ಕ್ಯಾ ಸ್ಪಿರಿತಾಕ್ ಪುಜಾ ಕರ್ನ್ ಸಮಾಧಾನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ. ವರ್ಸಾಚಿ
ರ್ಯಾ ಪುಜಾ ಆಯಿನ್ಸ್ ವೆಳಾರ್ ಕರಿನಾ ತರ್, ಕಾಂಯ್ ವಿಘ್ನ್ ಯೆತಾ ಮ್ಹಣ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ.
ಿಂ ವರ್ಸಾಕ್ ಆದಾಯಾಂತ್ಲೊ ಕಾಲ್ದೊ ವಾಂಟೊ ಪುರೋಹಿತಾಕ್ ವೆತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್
ರ್ವಿ.

ಕಾಜಾರ್ ನಿಶ್ಚಯ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ಚೆಡ್ವಾಚೆಂ ಜಾತಕ್ ಪಳಯ್ತೆ. ಜಾತಕ್ ಕುಡ್ಸೊನ್
ಮ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ಮಂಜೂರ್ ಜಾತಾ. ಖಾರ್ವ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಚಡಾವತ್ ಕಾಜಾರಾಂ

'ಕೂಡಿಕೆ' ಕಾಜಾರಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಕಾಜಾರಾ ಆದಿಂ ಜೋತಿಶಿಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಜಾಲ್ಯಾರ
ಕಾಜಾರಾಕ್ ಹೆವಿಗ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ತಾಂಚೆ ಪುಜಾರಿ.

ಆದಿಂ ಖಾರ್ವಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಜಾಳಾಂ ಆನಿ ಪಾತಿ ಘೆವ್ನ್ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ತಾಲೆ, ವಿಕ್ರಾಯ್ತಾಲೆ ಆ
ಜೀವನ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ್ಯಾಕ್ ಅಧೊ
ಖಾರ್ವಿ ಹೆರಾಂ ಸರ್ಶಿನ್ ಯಾ ಟ್ರೋಲ್ ಬೋಟಿಂಕ್ ಕುಲ್ಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ವೆತಾತ್ ಆ
ಸ್ತ್ರೀಯೋಯಿ ಡೊಕಾರ್ ಮಾಸ್ಳಿ ವ್ಹಾವಂವ್ಚೆ, ಸುಕಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ವಿಕ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್
ಸ್ವಂತ್ ದೋಣ್ ಜಾಳಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಘರಾಣಿಂ ಸುಮಾರ್ 20 ಠಕ್ಕೆ ಜಾತಿತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ
ಮುಕಾರ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂನಿ ಕಿತೆಂ ಕರಿಜೆ ಮ್ಹುಣ್ ತುಮ್ಚಿ ಖುಶಿ ಮ್ಹುಣೊನ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಾ
ವೆಳಾರ್ ಸುಮಾರ್ 80 ಠಕ್ಕೆ ಘರಾಣ್ಯಾಂಚಿ ಜಾಪ್, "ಭಾಯ್ಲಿಂ ಕಾಮ್ ಯಾ ವೃತ್ತಿ ಯ
ದುಸ್ರೆಂ ಕಸಲೆಂಯ್ ಜಾಯ್ತ್ ಪುಣ್ ಮಾಸ್ಳೆಚೊ ದಂದೊ ಮಾತ್ರ್ ನಾಕಾ." ಅಶೆಂ ಮಾಸ್ಳೆಚೊ
ದಂದೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಾಕಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಮಾಸ್ಳೆಚ್ಯಾ ದಂದ್ಯಾಂತ್ ಜೀವನ್ ಸಾಗ್ಸಾನಾ ಆ
ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಮಾನ್ ನಾ ಮ್ಹುಣ್ತಾತ್ ತೆ.

ಆರ್ಥಿಕ್ ಪರಿಗತ್ ಆನಿ ಕಲಾ ಮಧೆಂ ಶೀದಾ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸಾ. ಆದಿಂ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂ
ಸಬಾರ್ ರಿತಿಂಚ್ಯೊ ಕಲಾ ವಿಕಾಸುನ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಕಾಜಾರಾಂ ತಸಲ್ಯಾ ಬರ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ
ಸೊಬಾಣ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಂತಿಗ್ ಗಾಯಾನ್ ಕರ್ತಾತ್. ಆತಾಂಯಿ ಹಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸಾ. ಪುಣ
ಸಿನಿಮಾ ಪದಾಂನಿ ವಿಭಾಡ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಸೊಬಾಣಾಂಕ್ ಆದ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಾಯ್ ಆ
ಸೊಭಾಯ್ ನಾ. ಶ್ರುತಿ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ತಲಾಂತರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸೊಬಾಣಾಂಚೊ ಅಧಿಕಾಂಶ
ಆತಾಂ ವಿಸ್ರೊನ್ ಗೆಲಾ. ಕೊಲಾಟ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಬರ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಖೆಳಜೆ ಜಾಲ್ಲೊ
ಖೆಳ್. ಕೊಲಾಟ್ ಆದ್ಲೆ ಬರಿಚ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂನಿ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ಹಾಡ್ಲಾ. ಯಕ್ಷಗಾನ್, ಡೋಲ್
ನಾಚಾಪ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನವೀನ್ ರುಪಾರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚೆ ಸಂಘ
ವಾವುರ್ತಾತ್.

ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಭಕ್ತ್ ಚಡ್. ಹರಿ ಕಥಾ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥಾ
ರಾಮ್ ಭಜನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಚಿ ಆತ್ಮೀಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್. ತುಲಾಭಾರ್(ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್
ಯಾ ಆಂಗ್ಸಾಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಜೊಕುನ್ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಾಪಾನ್ ದಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ) ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ
ದೆವಾಸ್ಪಣ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಕರಾಹಳಿಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಾಂ. ದಿಸಾಚ
ಪೋಡ್ ದಿಂವ್ಚೊ ದರ್ಯೊ ಖಾರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಏಕ್ ದೇವಿ. ದರ್ಯಾ ಪುಜಾ ವರ್ಸಾವಾರ್
ತಾಣಿಂ ಕರಿಜೆ. ಹೊನ್ನಾವರ್ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಹಿ ಪುಜಾ ಸರ್ವ್‌ಜಾತಿಂಚೆ ಪಾ
ಮೆಳೊನ್ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಚಲಯ್ತಾತ್. ಹರ್ಯೆಕಾ ಘರಾ ಮುಕಾರ್ ತುಳ್ಸಿ ಕಾಟೆಂ
ಆವಶ್ಯ್ ಜಾಯ್, ತೆಂ ಘರಾಕ್ ಅಲಂಕಾರ್ ದಿತಾ. ತುಳಸಿ ಪುಜಾ ದೆವಾಕ್ ಮಾನ್ ದಿತಾ
ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಗಿರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಚಿ ಖುಣ್‌ಯಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಆದ್ಲ್ಯೊ ದೋಣಿ ಆನಿ ಜಾಳಾಂ ಆಜೂನ್ ಘೆವ್ನ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲೊ ಖಾರ್ವಿ ಲೋಕ್

ಕರಣಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಪಿಡ್ಯಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ವೆಚೊ ಸಂಭವ್ ಆಸಾ. ತರಿ ಪುಣ್
ಸಬ್‌ದಾರ್ ಲೊಕಾಚೊ ಮಾಸ್ಕೆ ದಂದೊ ಆನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ವರುಂಕ್
ರ್ ಆನಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಧನ್ ಕರ್ತಿತ್ ತರ್, ಖಾರ್ವಿ ಲೊಕಾಕ್ ಭವಿಷ್ಯ ಆಸಾ.
ಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಜೋಡ್ನ್, ಮಾನವಿಕ್ ಮೊಲಾಂ ಕೀಳ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಉತ್ತೀಮ್
ಣಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಲೊಕಾಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೊ ಕಾಯ್ದೊ ಆಮ್ಚೊ.

ಧಾರ್ ಸಾಹಿತ್:

1. H. O. ಮಸ್ಕರೇನಸ್: ಕೊಂಕಣಾಚೆಂ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್, 1960. ಬೇತಾಳ್ ಪ್ರಕಾಶನ್, ಬೊಂಬಯ್
2. Gazetteer of the Bombay Presidency, Canara District Vol XV, Part I, 1991, Sagardeep Publications, Karwar.
3. South Canara, Madras District Manuals, Complied by J. Sturrock, I.C.S., 1984, Government Press, Madras.
4. Gazetteer of India, Karnataka State, Uttara Kannada District, Ed. by: Suryanath U. Kamath, 1985, Government of Karnataka
   Publications, Bangalore.

●

ಹಳಿಯಾಳ್ ತಾಲೂಕಾಂತ್ಲೆ ಸಿದ್ಧಿ

●ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗ

ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಅನಾಗರಿಕ್ ಲೊಕಾಕ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಲೊಕಾನ್ ಧರು ವರೊನ್ ಮೊಲಾಕ್ ವಿಕ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಚಲ್ತೆಚ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಯೆರೊಪಾಚೆ ನಾವಿಕ್ ಚವ್ದಾ ಶತಮಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಂಸಾರಾಚಿಂ ಸೊಧ್ನಾಂ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಲೆ ತವಳ್ ಥಾವ್ನ್ ತಾಣ ನಿಗ್ರೊ ಲೊಕಾಕ್ ಧರ್ನ್ ಗುಲಾಮ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾಕ್ ವಿಕ್ಚೆಂ ಸದಾಂಚ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತಶೆಂ ಪೊರ್ತುಗಿಜಾಂನಿ ಆನಿ ಡಚ್ಚಾಂನಿ ನಿಗ್ರೊ ಗುಲಾಮಾಂಕ್ ಅ ಸಾಂಗಾತಾ ಭಾರತಾಕ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ.

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಫಿದಾಲ್ಗಾಂಕ್ ಕಾಪ್ರಿ ಗುಲಾಮ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ದೀಸ್‌ಚ್ ವಚಾನಾತ್ಲೆ. ತಾಂ ಶಿವಾಯ್ ಪೊರ್ತುಗಿಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಆಪ್ಲೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಪಾಟ್ಲಾಮೆಚಿ ಅಧಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲಿ. ತಾಂಕಾಂ ತಾಂಚ್ಯೆ ಪಾಟ್ಲಾಮೆಂತ್ ಭಾರತೀ ಶಿಪಾಯಾಂಕ್ ಭರ್ತಿ ಕರುಂ ಧಯ್ರ್ ಪಾವ್ಲೆಂನಾ. ದೆಕುನ್ ತಾಣಿಂ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಸಾಹತಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಡ ಜಿವಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ದಾಟ್ ಕಾತಿಚ್ಯಾ ನಿಗ್ರೊಂಕ್ ಹಾಡುನ್ ಆಪ್ಲಿ ಪಾಟ್ಲಾಮ್ ಬಾಂದಿ ಹಿ ತಾಂಚಿ ರಿವಾಜ್ ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಮೆಳ್ತಾನಾಂಯೀ ಚಾಲು ಆಸ್ಲಿ. ದೆಕು ನೆಹರೂನ್ ಪೊರ್ತುಗಿಜಾಂಚಿಂ ನಕ್ಲಾಂ ಕರುನ್ ತೊ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೊ: 'ಭಾರತಾಚ ಸೈನಾಂತ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಆಫೀಸರ್ ಆಸಾತ್ ತಿತ್ಲೆ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸೈನಾಂತ್ ಗೊಂಯ್ಕಾ ಶಿಪಾಯ್‌ನಾಂತ್.'

ಅಶೆಂ ಗುಲಾಮ್ ಆನಿ ಶಿಪಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ನೀಗ್ರೊಂಕ್ ಏಕ್ ನಾ ಏ ದೀಸ್ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್ತಾಲಿ. ಸೈನಾಂತ್ಲಿ ಸುಟ್ಕಾ ತಾಂಕಾಂ ನಿಯಮಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಪು ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾಂತ್ಲಿ ಸುಟ್ಕಾ ಗುಲಾಮಾಂನಿ ಆಪ್ಣೆಂಚ್ ಮೋಲ್ ಭರುನ್ ವಿಕ್ತಿ ಘೆಂ ಪಡ್ತಾಲಿ. ಅಪ್ರೂಪ್ ಕೋಣ್ ದಯಾಳ್ ಧನ್ಯಾಂನಿ ಬರ್‍ಯಾ ಮನಾನ್ ಸುಟ್ಕಾ ದಿಂವ್ಚಿ ಆಸ್ತಾಲಿ.

ಅಶಿ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಪೊರ್ತುಗಿಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಶಿಮ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಜಿಯೆಂವ ಭ್ಯೆಂ ಸೊಡ್ನಾಸ್ಲೆಂ. ಪತ್ರ್ಯಾಂ ಕೋಣ್ ಪುಣ್ಯಿ ಧರ್ತಿತ್ ಆನಿ ಕೋಣ್ ಪುಣ್ಯಿ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಗುಲಾಮ್ ಕರ್ತಿತ್ ವಾ ಗುಲಾಮ್‌ಪಣಾಕ್ ವಿಕ್ತಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅಪಾಯ ತಾಂಕಾಂ ಧೊಸ್ತಾಲೊ. ಶೆಜಾಚ್ಯಾ ಕನ್ನಡ ರಾಯಾಂಚೆಂ ಬರೆಂ ಮನ್ ಅಶೆಂ ತ ತಿಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಜಾಣಾಂ ಆಸ್ಲಿಂ. ದೆಕುನ್‌ಚ್ ಸಂದ್ರಾಪ್ ಮೆಳ್ಳೆಲ್ಯಾಫರಾ ಪೊರ್ತುಗಿಜಾಂಚ ಅಧಿಕಾರಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂಕ್ ತಿಂ ಪೋಳ್ನ್ ವೆತಾಲಿಂ ಆನಿ ಭಿರಾಂತೆನ್ ಅಪಾಪು ಪಂಗಡ್ ಬಾಂದುನ್ ದಾಟ್ ರಾನಾಂನಿ ಲಿಪೊನ್ ಜಿಯೆತಾಲಿಂ. ಅಶೆಂ ಪಳೊ ಯೇವ್ನ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ರಾನಾಂ ಮೊಲ್ಯಾಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಲೊ ಲೋಕ್‌ಚ್ ಸಿದ್ಧಿ

ಂ ಪೋಳ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಲೋಕ್ ಶೆಂಭರ್ ಠಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ. ಹಾಕಾ
ಮುಖ್ಯ ಕಾರಾಣಾಂ ಆಸ್ಲಿಂ. ಪಯ್ಲೆಂ ಗುಲಾಮ್‌ಪಣ್ ಮಾಂಡುನ್ ಘೆತ್ಲೆಲ್ಯಾ
ಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್: ಮ್ಹಣ್ಜೆ–ಆಫ್ರಿಕಾ ಥಾವ್ನ್
ಂಕ್ ಧರ್ನ್ ವರ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂ ತಾಂಕಾಂ ದೊತೊರ್ನ್ ಶಿಕವ್ನ್, ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್
ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಬಗರ್ ಗಡಿ ಭಾಯ್ರ್ ವರೊಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳಿ
ಾಯ್ಯಾಚಿ ಕರೀಣ್ ತಾಕಿದ್ ಆಸ್ಲಿ. ದುಸ್ರೆಂ: ಪಾಪ್‌ಸಾಯ್ಯಾಚ್ಯೆ ತಾಕಿದೆ ಪ್ರಕಾರ್
ಗಿಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಚೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್‌ಯೀ ಆಸ್ಲೆಂ. ಹಿಂ ದೋನ್‌ಯಿ ಕಾರಾಣಾಂ
ಲೊಕಾಕ್ ನಾ ಮನ್ ನಾ ಪುರ್ಸತ್ ತರೀ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಕ್ ಭಿಯೆವ್ನ್, ಆಪ್ಣೆಂ
ಂತ್ ಕರುಂಕ್‌ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ತೆ ನಾಂವಾ ತೆಕಿದ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ
ರ್ ತಿರ್ಸಿತಾಲೆ. ಕಾಪ್ರ್ಯಾಂಕ್ ದೊತೊರ್ನ್ ಶಿಕಯ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ವಾ
ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮಾಚೆಂ ಉದಕ್ ವೊತುನ್ ಪೊರ್ತುಗಿಜ್ ನಾಂವಾಂ
ಮಾತ್ರ್ ಕೊಣ್‌ಯೀ ಚುಕಾನಾಸ್ಲೆ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೊಯಾಂ ಥಾವ್ನ್
ರ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಕಾಪ್ರಿ ಸಗ್ಳೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆ.

ಚ್ಯೆ ಶಿವಾಯ್ 1493–1950, ಹ್ಯಾ ಸಾಡೆಚಾರ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಂತ್, ಕಾಪ್ರಿ
ತವಳ್ ಅವ್ಘಡಾಂ ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಕಾರಾಣಾಂನಿ ಕೆನರಾ ತೆವ್ಶಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ.
ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್, ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಹಾಡುನ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ತಾರುಂ
ಳ ಅಖಾಡ್ಯಾಂತ್ ಫುಟ್ಲೆಂ. ತಾಂತುಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ತೊ ಕಾಪ್ರಿ ಲೊಕ್ ಉಪೆವುನ್
ಜಾಲ್ಲೊ ತೊ ಕೆನರಾಚ್ಯೆ ಕುಶಿನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಗಜಾಲ್ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ವಾಚುಂಕ್

ರೆಂ ಗೊಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಪ್ರ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಮುಳಾವಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಗ್ಳಿ ವಿಸರ್ಚಿ
ಸೈನಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಪೊರ್ತುಗಿಜ್ ಭಾಸ್ ಚಾಲ್ತಿ ಜಾಲಿ. ಪುಣ್ ಅಧಿಕ್
, ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಆನಿ ದಾದ್ಲೆ ಗುಲಾಮ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ತಾಣಿಂ
ಮ್ಯಾಕಾರಾಂಲಾಗಿಂ ದಿಸ್ಪಡ್ತೆಂ ಭರ್ಸೊಣಿಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಲ್ಯಾನ್, ಹಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಆನಿ ತಶಿಚ್ ಉರ್ಲಿ.

ಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ದರ್ಬಾರಿ ಫಿಂರ್ಗಿ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ
ರೆ ಸಾಯ್ಬ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹ್ಯಾ ದಾಬ್ಯಾರ್ ಕಾಳ್ಯಾ ಕಾತಿಚ್ಯಾ ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್
ಧರ್ಮಾ ದೆವಾಸ್ಪಣಾಥಂಯ್ ಲಕ್ಷ್ ದಿಲಿನಾ. ದೆಕುನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನ್‌ಯೀ
ಂಚಿ ಆವಸ್ಥಾ ಗೊಪ್ಳಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಶೆಳಿಯಾಂಚಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಿ.

ರ್ಣಟಕಾಚ್ಯಾ ರಾಸಾಂನಿ ರಿಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಾಂಕಾಂ ಸಮಡ್ತಿಚಿ ಸೆವಾ ಲಾಭ್ಲಿ
ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ಹಾಂಚಿ ಖಬರ್‌ಚ್ ಘೆತ್ಲಿ ನಾ
ಚ್, 'ತೆ ಅಂಬುಡ್ತೆಲ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಚಲ್ಲೆ.' 'ತಾಣಿ ತೊಪಿ ದವರ್ಲೆಲ್ಯಾಂಚೊ
ವ್ ಕೆಲೊ.' ಕೊಣ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಸಾಂಡುನ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್

ಧರ್ಮಾಂತ್ ರಿಗ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಕೋಣ್ ಹಿಂದು ಜಾಲೆ. ಹಾಚೆಂ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಜ
ವ್ಹೊ ಲೋಕ್ ತೀನಾಂತ್ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಹಿಂದು, ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆ
ಉರ್ಲಲೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವುನ್ ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ
ಗಾಂವಾಂನಿ ಶಿಂಪ್ಡೊನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಪುಣ್ ಏಕ್ ಗಜಾಲ್ ಮಾತ್ರ್ ಅಪುಟ್ ಸತ
ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಧರ್ಮ್ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ತರ್‌ಯೀ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಏಕ್ ಸಾಂಡ್ಲಿ ನ
ಆಜೂನ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್, ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾಚಿ ಭಾಸ್ ಮಾತ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂಚ
ಜಾವ್ನ್ ಉಲ್ರ್ಯಾ.

ಗುಂಡೊಳ್ಳಿ, ಗರ್ಡೊಳ್ಳಿ, ವಾಡಾ ಆನಿ ಸರ್ಶಿಲ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಹಾಂವೆಂ ಖುದ
ಭೆಟೊನ್ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕೆಲಿ. ತಾಂಚಿ ಜೀವನ್ ರೀತ್, ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್, ಜನಜೀವನ
ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂ ವಿಶಿಂ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಬಂಧಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ಸವಿಸ್ತಾರ್ ವಿವರಿತಾಂ. ಹೆ
ಮ್ಹಜೊ ಖಾಸ್ ಖುದ್ದ್ ಪ್ರಯೋಗ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಸಿದ್ದ್ಯಾಂಚೆಂ ಘರಾಂ ಆನಿ ಕುಟಾಮ್

ಥೊಡ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂಕ್ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ್ ರಾನ್ವಾಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯ
ತಾಂಚ್ಯಾ ಗುಲಾಂಪಣಾಂತ್ ಶಹರಾಂಚೆಂ ವಾರೆಂ ಲಾಗ್ಲಲೊ ಲೋಕ್ ತೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಯಾ
ನಾಗರಿಕತೆಚೊ ವಾಸ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಲೊ. ಉದ್ಕಾಂತ್ಲ್ಯೆ ಮಾಸ್ಳೆಕ್ ಗಾಳುನ್ ಕಾಡು
ವಯ್ರ್ ರೆಂವೆರ್ ಉಡಯ್ಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ಹಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮಾಯ್‌ದೆಸಾ ಥಾವ
ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ವಿಶೇಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಥಾವ್ನ್ ದುಡ್ವಾಚ
ಅಬ್ಲೆಶಿ ಧನ್ಯಾಂನಿ ತುಟೊವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲೆ. ತಶೆ ಹಾಡ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಹಾತಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಾತಾಕ
ಹಾತಾ ಥಾವ್ನ್ ಹಾತಾಕ್ ವಿಕ್ಲೆ. ಆಕೇರಿಕ್ ಗುಲಾಂಪಣಾಂತ್ ಆಪ್ಣೊನ್ ದಪ್ಣೊನ
ಕಷ್ಣೊನ್ ಕರ್ಗೊನ್ ಭಿಂಯಾನ್ ಕಂಗಾಲ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಲೋಕ್ ತೊ. ದಾಟ್ ರಾನಾ
ತೆ ಲಿಪ್ಲೆ ತರೀ ಆಪ್ಲೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್ ಆನಿ ನಾಗರಿಕ್ಪಣ್ ತಾಣಿಂ ಸಾಂಡ್ಲೆಂನಾ. "ಆಪ್ಲ್ಯಾ
ಗಾಂವಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಪಾಟಿಂ ವೆಚೊ" ಸಂದ್ರಾಪ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್ಲೊ ತ
ತೊ ಲೋಕ್ ರಾನಾಂನಿ ಲಿಪ್ಣೊಚ್ ನಾ. ತವಳ್ ತಾಂಕಾಂ ಫಕತ್ತ್ ಜೀವ್ ವಾಂಚಂವ್ಚೆ
ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೊ ಇರಾದೊ ಪ್ರಮುಖ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಮೂಹಾಂನಿ ಕುಟ್ಮಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಎಕ್ವಟ್ ದೆಕ್ತಾನಾ ವಯ
ಸಾಂಗ್ಲಾಂ ತೆಂ ಖಂಡಿತ್ ರುಜು ಜಾತಾ. ಅಸೊ ಹೊ ಲೋಕ್ ರಾನಾಂನಿ ರಿಗ್ತಚ
ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವಾಲಿ, ಬೆತಾಂ, ವಾಸ್ಯಾಂನಿ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಗುಡ್ಸುಲಾಂ ಬಾಂದು
ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಆತಾಂ ಹಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಉರ್ಲಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹಿಚ್ ಏಕ್ ರಾನ್ವ
ಕಲಾ. ದೀಸ್ ವೆತಾಂ ವೆತಾಂ ಸವ್ಕಾಸ್ ರಾನಾಂ ಮೊಲ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆವ್ನ್, ರಾನ
ಕಾತ್ರುನ್, ಭುಂಯ್ ಖೊಂಡುನ್ ಶೆತಾಂ ರಚ್ಲಿಂ ಹಾಣಿಂ. ಭಾತ್, ಧಾನಿ ವೊಂಪು
ಶೆತ್ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆ ಸುದ್ರೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಾ್ಯ ಶೆತಾಂನಿ ಮೆಳ್ಳೆಲೆ ಆಂಟ್ ಮಾತಿಯೆನ್ ಇಟೆ ಕರುನ್ ಯಾ ಮಾತ್ಯೆನ್‌ಚ್
ಂ ಬಾಂದ್ಲಿಂ. ಪುಣ್ ಪಾಟ್ಲೊ ಸೊಪೊ, ಗೊಟೊ, ಕೊಡ್ಕಿಂ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ
ಲ್ಲೊ ಸೊಪೊಯಿ ಮಾತಿಯೆನ್ ಬಾಂದಿನಾಂತ್. ವಾಸೆ ಚಿರುನ್ ಕಾಂಬಿ ಕರ್ನ್
ಟ್ಯೊ ತಟ್ಟ್ಯೊ ಕರ್ತಾತ್. ತ್ಯೊ ಉಬ್ಯೊ ಕರ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್
ರ್ಯಾನ್, ದೊನೀ ಕುಶಿಂನಿ ಶೆತಾಚಿ ಮಾತಿ ಪಾತಳ್ ಕಾಲವ್ನ್ ಥಾಪ್ತಾತ್. ದಕ್ಷಿಣ
ಾಂತ್ ಮಾಡಾಚಿಂ ಮೊಡ್ಲಾಂ ವೊಳುನ್ ವಾ ಹಾತೆರಾಂಚ್ಯೊ ತಟ್ಟ್ಯೊ ಥಾಪ್ತಾತ್.

ಾನಾಂನಿ ಜಿಯೆತಾನಾ ರಾನ್ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ
್ನಸ್ಲ್ಯೊ. ಸಿದ್ದಿ ಲೋಕ್ ಕಾಲೆತಿನ್ ಧೈರಾಧಿಕ್ ಆನಿ ಘಟ್‌ಮುಟ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆಲ್ಯಾನ್,
ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿ ಪರ್ವಾ ಕರಿನಾಸ್ತಾನಾ ರಾನಾಂತ್ ರಿಗೊನ್, ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಗರ್ಜವ್ಣೆಚ್ಯಾ
ವಾ ಮುಸಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆಚ್ ಯುಕ್ತೆನ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ನ್, ಮ್ಹೊಂವ್ ಕಾಡ್ತಾತ್. ರಾನ್
ಂ ಜಮಂವ್ಚಿ ಸವಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸಾ. ರಾನ್ವಟ್ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚಿ ಶಿಕಾರಿ ತಾಂಚೊ
್ಯಸ್; ತಶಿಚ್ ದಿನಚರಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತಾಂಚ್ಯೊ ಸ್ತ್ರೀಯೊಯೀ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಬರಾಬರ್
ರೆಂತ್ ಧೈರಾಧಿಕ್ ಆನಿ ನಿಸ್ಸೀಮ್. ಅಶೆಂ ತಾಣಿಂ ಶಿಕಾರಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಂಚೆಂ
್ ತಿಂ ಖಾಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಪೆಗಿತಾತ್. ತಾಂಚೆಂ ಚಾಮ್ಡೆಂ ನಿತಳ್ ಕರುನ್ ಸುಕವ್ನ್
ತ್. ತಶಿಂಚ್ ತಾಂಚಿಂ ಶಿಂಗಾಂಯಿ ವಿವಿಧ್ ಗರ್ಜಾಂಕ್ ಉಪೆಗಿತಾತ್. ರಾನ್ವಾಟ್
ಚಿಂ ಝುಡ್ಕುಟಾಂ, ಪಾಳಾಂ, ಮ್ಹೊಂವ್, ಮಿರಿಂ, ತಿಕೆಸಾಲ್ ಆನಿ ತಿಕೆಚಿಂ ಪಾನಾಂ
ಂ ಜಮವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಪೆಂಟೆಕ್ ವರೊನ್ ವಿಕುನ್ ಘರ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಗರ್ಜ್
್ಚ್ಯಾ ವಸ್ತು ತಿಂ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆತಾತ್.

1985 ವರ್ಸಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸಿಪ್ರಿಯನ್ ಲೋಬೊ ಬಾಪಾನ್ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕರ್ನ್ ಆಪ್ಲಿ
ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಲೆಕಾರ್ ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ 458 ಸಿದ್ದಿ ಕುಟ್ಮಾಂ ಆಸ್ಲಿಂ.
30 ಸಿದ್ದಿ ಲೋಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ 201 ಕುಟ್ಮಾಂ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚಿಂ
257 ಕುಟ್ಮಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿಂ. ಹಿಂದು ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಚೆಂ ಲೇಕ್. ಪುಣ್
ಂ ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ ವಾವುರ್ಚ್ಯಾ ಯಾಜಕಾಂಚೊ ಅಂದಾಜ್ ವೆಗ್ಳೊಚ್
. ತೆ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಶೆಂಭರಾಂತ್ 80% ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸಾತ್ ಆನಿ ಉರ್ಲೆಲೆ ಮಾತ್ರ್
ದು ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್. ಕಶೆಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ ಶೆಂಭರ್ ಠಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ತೆ
ತೀನ್ ಧರ್ಮಾಂನಿ ಫಾಸ್ಲೊನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಒಪೊಂಕ್‌ಚ್ ಜಾಯ್.

ಾ್ಯ ಸಿದ್ದಿಯಾಂಚಿ ಕಾಲೆತ್ ಆತಾಂಯಿ ಆಮಿ ದೆಕ್ಯೆತ್. ಹಳ್ಯಾಳ್ಚೆ ಪೆಂಟೆ ಥಾವ್ನ್
20 ಕಿ. ಮೀ. ಭಿತರ್ ರಾನ್ವಟ್ ಸುವಾತ್ಯಾಂನಿ ತೆ ಜಿಯೆತಾತ್. ಆತಾಂ 9–10
ಮಿ. ಪರ್ಯಾಂತ್ ಬಸ್ಸಾಂ ವೆತಾತ್–ತರೀ ಬಸ್ಸಾಚ್ಯಾ ರಸ್ತ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಣ್ಯಾರ್
ಚಾರ್ ವಾ ಪಾಂಚ್ ಕಿ. ಮಿ. ಚಲ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಿದ್ದಿ ವಾಡ್ಯಾಂಕ್
ೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಹಪ್ತ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ದೀಸ್ 9–15 ಕಿ. ಮಿ. ಚಲೊನ್‌ಂಚ್ ತೆ

ಪೆಂಟೆಂತ್ ಜಮ್ಚ್ಯೆ ಸಾಂತೆಕ್ ವೆತಾತ್ ಆನಿ ಯೆತಾತ್. ಆಶೆವಾಟ್ ಚಲ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತ
ನಿಸ್ಸೀಮ್, ಭುರ್ಗಿಂ ಧರ್ಲೆಲಿಂ ತಿಂ ವ್ಹಡಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್.

ಹಳ್ಯಾಳ್ಚೆ ಫಿರ್ಗಜೆಂತ್ ಸಿದ್ಧಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕಾಪ್ ದಿಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಬೊರ್ಡಿಂಗಾಂ
ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲೆ ತವಳ್ ವಾಡಾ ಗಡ್ರೋಳ್ಳಿ ತೆಣೆಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಡುನ್ ಬೊರ್ಡಿಂಗಾಂತ್
ದವರ್ಲಿಂ. ಹಿಂ ಸಾತಾಟ್ ವರ್ಸಾಂಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಸೈತ್ ಘುರ್ಚೊ ಉಡಾಸ್ ಯೆತಚ್
ಕೊಣಾಕ್ ಸಾಂಗಾನಾಸ್ತಾನಾಂಚ್ 14 ಕಿಲೊಮಿಟರಾಂಚಿ ವಾಟ್ ಚಲೊನ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ
ವಾಡ್ಯಾಕ್ ಪಾವ್ಲೆಲೆ ದಾಕ್ಲೆ ಆಸಾತ್.

ವಾಡಾ ಗಡ್ರೋಳ್ಳಿ ತೆವ್ಶಿಲಿಂ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಉಗ್ತೊ ಬಾರಿಕ್
'ಖಟ್ಟಾ=ಚಾವ್ಡಿ' ವಾ ಸೊಪ್ಪೊ, ಭಿತರ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಕೋಣ್=ಕುಡ್. ಕೊಣಾಕ್ ಶೆತಾಂ
ಆಸಾತ್ ತಿಂ ಹಾಂತುಂ ಬಡಯಿಲ್ಲೆಂ ಶೆತ್=ಭಾತ್ ತಟ್ಟೊ ಬಾಂಧುನ್ ದವರ್ತಾತ್.
ಹೆ ತಟ್ಟೆ ಆದಿಂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಭಾತಾಚೆಂ ಕಣಜ್ ಬಾಂದ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾಚ್ ಆಕಾರಾಚ
ಆಸ್ತಾತ್. ವಾಸ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬಾರಿಕ್ ಕಾಂಬಿಂನಿ ವೊಳ್ಳೆಲ್ಯಾ ತಟ್ಟ್ಯಾಂನಿ ಹೆ ತಟ್ಟೆ ಘಡ್ತಾತ್.
ತಾತಾಂಚ್ಯಾ ಶೆತಾ ಆನಿ ಘರಾಚ್ಯೆ ವಿಸ್ತಿರ್ಣಾಯೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಹೆ ವ್ಹಡ್ ವಾ ಲ್ಹಾನ್ ಆಸಾತ್.
ಹ್ಯಾ ಕುಡಾ ಮಾಗಿರ್ ಆಸಾ ತಾಂಚೆಂ ರಾಂದ್ಚೆಂ ಕುಡ್. ನ್ಹಾಣಿ ಆನಿ ಕಾಕುಸ್ ಘರಾಚ್ಯೆ
ಪಾಟ್ಲೆ ಕುಶಿನ್ ಪಾಡ್ಡ್ಯಾಂತ್=ಹಿತ್ಲಾಂತ್. ಚಡಾವತ್ ಲೊಕಾನ್ ಚೆಂಬು ಘೆವುನ್
ಗುಡ್ಯಾಕ್ ವೆಚೆಂಚ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್. ನ್ಹಾಣಿಯೆಂತ್ ಶೆಣಿಯೊ ಆನಿ ಕಾಟಿಯಾಂಚಿ ರಾಸ್
ಆಸ್ತಾ. ಹೊ ತಾಂಚೊ ಜಳವ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಯಾಕ್ ಗಾಂವ್ಚೆ ನಳೆ ವಾ
ಕಾಪ್ರಿಯೊ ಧಾಂಪ್ತಾತ್. ಹೆ ನಳೆ ಗಾಂವ್ಚೆ ಕುಂಬಾರ್ ಕರುನ್ ತಾಂಚ್ಯಾಚ್ ಆವ್ಯಾಂತ್
ಶಿಜಯ್ತಾತ್. ಹಾಂಚೊ ಆಕಾರ್ ಶೆವಿಯೊ ದಾಂಬ್ತಾನಾ ಧರ್ಚ್ಯಾ ಹಾತ್ಯಾಬರಿಂ.

ಸಿದ್ದಿಯಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಚಡಾವತ್ ಲಾಗಿಂಲಾಗಿಂಚ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಏಕಾಮೆಕಾಕ್
ಲಾಗೊನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಆಟ್ ಯಾ ಧಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಆಸ್ತಾತ್. ಆತಾತಾಂ
ಸ್ಣಾಂತೆಲ್ಲೆಂ ಗೋಡ್ ಹಾಡುನ್ ವಾಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಘರಾಂತ್ ಪುಣೀ ಚೊರಿಯಾಂ
ಸೊರೊ ರಾಂದುನ್ ವಿಕುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲಾ. ಸೊರೊ ಪಿಯೆವ್ನ್ ಝುಗ್ಡಿಂ ಆನಿ ಕಿತೆಂ
ಘುಡೊನ್‌ಚ್ ಆಸಾ. ವಾಡ್ಯಾಂಕ್ ವಚೊಂಕ್ ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯೊಚ್ ವಾಟೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್
ಹಾಂಚೆರ್ ಪೊಲಿಸಾಚಿ ಧಾಡ್ ಪಡ್ಚಿ ಆಪ್ರೂಪ್.

ಹಳ್ಯಾಳ್ ಪೆಂಟೆ ಥಾವ್ನ್ ವಾಡಾ ಗಡ್ರೋಳ್ಳಿ ವೆಚೆಂ ತರ್ 14 ಕಿ. ಮಿ. ವಾಟ್.
9 ಕಿ. ಮಿ. ಪರ್ಯಾಂತ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ವೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾಕ್
ಸಕಾಳಿಂ ಆನಿ ಸಾಂಜೆ ದೋನ್ ಟ್ರಿಪ್ಪಾಂ ಮಾತ್ರ್ ಬಸ್ಸ್ ಆಸಾ. ಉರ್ಲೆಲಿ ವಾಟ್
ಚಲೊನ್‌ಚ್ ವೆಚಿ. ಸ್ಕೂಟರ್ ವೆಚಿ ಧರ್ಣ್ ಹಿ ನ್ಹಂಯ್. ಪುಣ್ ಮೋಟರ್ ಸೈಕಲ್
ಮಾರ್ಯೆತ್. ತರೀ ಪಾವ್ಸಾಡ್ಯಾಂತ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನ್ಹಂಯ್. ವಾಟ್ ಅಟ್ಟ್ಯಾಂಗ್
ರಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವೆತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಸ್ವೆಲಾಂ, ರಾನ್ ರೆಡೆ ಆಡ್ ಯೆತಾತ್. ಆತಾಂ

ಾಡಿಂತ್ ಮಾಂಕೊಡ್, ಕೊಲೆ, ಸೊಂವ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸದಾಂ ದಿಷ್ಟಿಕ್ ಪಡ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ
ಜ್ಞತಿಂಲಾಗಿಂ ಝುಜ್ಜಿ ಸಾಮರ್ಥಿ ಆನಿ ಧೈರ್ ಹ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಿ ಲೊಕಾಲಾಗಿಂ ಜರೂರ್

ಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಗೊಟೆ, ಗೊರ್ವಾಂ ಸಾಮಾನ್ಯ್. ಗಾಯೊ, ಮೊಶಿ ಪೊಸ್ತಾತ್.
ಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ದೂದ್, ಧಂಯ್, ಲೋಣಿ ಆನಿ ತೂಪ್ ಖಾಂವ್ಚೆಂ ಖಾವ್ನ್
ಲೆಂ ವಿಕ್ತಾತ್. ಹೆ ಚಾ, ಕಾಫಿ ಪುಟಿಚ್ ಪಿಯೆತಾತ್. ಹಾಂಗಾಚಿ ಮಾತಿ ಕಾಳಿ
ಚಿಕ್ಕಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಪಾವ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಚಲೊಂಕ್ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟ್.
ದ್ಧ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಂನಿ ವ್ಹಡಿಲಾಂ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲೊ ಮೋಗ್ ಆನಿ ಎಕ್ವಟ್
ಸ್. ವ್ಹಡಿಲಾಂಕ್ ಸೊಡುನ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ವ್ಹಡಿಲಾಂ
ಾಂಕ್ಚ್ ಸಕಾನಾಂತ್. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಧಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಟಿಚರಾಂ ಮಾರ್ತಿತ್
ಳ್ಳಿ ಕಾವ್ಜೆಣಿ ಆನಿ ಭಿರಾಂತ್ ವ್ಹಡಿಲಾಂಕ್ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಖಬಾರ್
ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಿ, ಆನಿ ಆವಯ್-ಬಾಪಯ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ವಚುನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್
ಿಂ ಹಾಡ್ನ್ ಮಾಗಿರ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ತಿಂ ಒಪ್ಪಾನಾಂತ್. ಶಹರಾಂತ್
ದಿತಾಂ, ಘೊವ್-ಬಾಯ್ಲ್ ದೊಗಾಂಯಿ ಯೆಯಾ, ತವಳ್ ತವಳ್ ಘರಾ
ೂನ್ ಯೆವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತಿಂ ಉಪಾಶಿಂ ಮರ್ತಿತ್ ಪುಣ್ ತಾಂಚ್ಯಾ
ಘಟನಾ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟೊನ್ ಮೆಕ್ಳಿಂ ಜಾವ್ಪಾಕ್ ಕೊಣ್‌ಚ್ ತಯಾರ್ ನಾಂತ್. ತ್ಯಾ
ತಾಂತ್ ಭಾಜೊನ್, ಶೆತಾಂತ್ ಕರ್ಗೊನ್ ಆನಿ ದುರ್ಬಳ್ಕಾಯೆನ್ ಉಪಾಶಿಂ
ರೊಂಕ್ ತರೀ ತಿಂ ತಯಾರ್, ಪುಣ್ ಆಪ್ಲೊ ಸಂಘಟನಾಚೊ ಸಮೂಹ್
ಡುಂಕ್ ಎಕ್ಲೆಂಯಿ ತಯಾರ್ ನಾಂತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾ ಭಿತರ್‌ಚ್ ತಾಂಕಾಂ
ಿಂಪ್ಚಿ ಆಶಾ.
ಫುಲಾಂ ಝಾಡಾಂ ಲಾವ್ನ್ ಘರ್ ಆನಿ ಅಂಗಣ್ ಸೊಭಯ್ಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಆತುರಾಯ್
ಚ್ಯಾಯ್ ಘರಾ ದಿಸಾನಾ. ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕೊವೆಂತಾಚ್ಯಾ ಆಂಗ್ಣಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್
ಾಂ ಝಾಡಾಂ ದಿಷ್ಟಿಕ್ ಪಡ್ತಾತ್. ವಾಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಟ್ಠಾವೀಸ್ ಸಿದ್ಧಿ ಘರಾಂಚ್ಯಾ
ಕಾರ್ ಏಕ್‌ಯೀ ಫುಲಾಂಚೆಂ ಝಾಡ್‌ಚ್ ನಾ. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸುತ್ತುರಾಂತ್ ಏಕ್‌ಚ್
ಂಬ್ಡ್ಯಾ ದಸ್ಮಿಚೆಂ ವ್ಹಡ್ ಝಾಡ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ.
ವಾಡಾ ಆನಿ ಗಡ್ರೊಳ್ಳಿಚ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಿತ್ಲಾಂ ಆನಿ ಘರಾಂನಿ ಘುಡಾಯ್
ಲ್ಯಾ ಕೆಂಳ್ಯಾಂಚಿಂ ಗಣ್ಣಾ ಮುಳಾಂ ಉದಕ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಸುಕ್ಲೆಲಿಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಪಳೆಂವ್ಕ್
ಳ್ಳಿಂ. ಪಾವ್ಸ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತ್ಯಾ ಕೆಂಳ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್ ಉದಕ್ ಖಂಯ್.
ಗಿರ್ ಧರ್ತೆರಿಚಿ ಶೆಳ್ ಪಡೊನ್‌ಚ್ ಕೆಂಳ್ಬೆ ಪ್ರಸೂತ್ ಜಾತಾತ್. ದುಸ್ರೊ ಪಾವ್ಸ್
ತ್ಯಾ ಆದಿಂ ಕೆಳಿಂ ಜೂನ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಿಕ್ತಾತ್. ಪತ್ಯಾನ್ ಪಾವ್ಸ್ ಯೆತಾನಾ ಮೊಕೆ
ಡೊನ್ ಘುಡಾಯ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಫುಲ್ತಾತ್.

ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಬಾಂಧುನ್ ದಿಲ್ಲಿ ಬಾಂಯ್ ಆನಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಆಸಾತ್ ತಾಂತ್ಲೆಂಚ್ ಉದಕ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಘರಾಂಕ್. ತಿ ಕಾಂಯ್ ಲಾಗಿಂ ನಾ, ಏಕ್ ದೇಡ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಪಯ್ಸ್ ಆಸಾ.

ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಫುಲೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಕ್ ತೆಣೆಹೆಣ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಸುದ್ರೊನ್ ಆಯ್ಲೆಲ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಆಧುನಿಕ್ ಪರಿಸರ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ ತೆದ್ನಾಂ ಆಪ್ಣಾ ಮಧೆಂಯಿೀ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಆಶೆತಾತ್. ಪುಣ್ ಸಿದ್ಧ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಹೆಂ ಪರಿವರ್ತನ್ ಭೋವ್ ಉಣೆಂ.

ಕುಡಿಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ನ್ಹೆಸಣ್ ಆನಿ ಸ್ವಭಾವ್

ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಬರಿಂ ದಿಸ್ಚೊ ಹೊ ಸಿದ್ದಿ ಲೋಕ್, ಭಾರತೀಯ್ ಲೋಕಾ ಥಾವ್ನ್ ವಿಭಿನ್ನ್. ಲಾಂಬ್ ಜೀವ್, ಕಾಳಿಕಾತ್, ಮುದಿಯಾಳೆ ಕೇಸ್, ತಾಂತ್ಯಾಕಾರಾಚೆಂ ತೊಂಡ್, ವಾಡ್ಕುಳೆಂ ನಾಕ್ ಆನಿ ಘಟ್‌ಮೂಟ್ ಕೂಡ್. ಗಂಭೀರ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಲಜಿಸ್ಟ್ ಕಾವ್ಜೆಣೆಚೊ ತಾಂಚೊ ಸ್ವಭಾವ್. ಪೆಲ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಭರ್ಸೊಂಕ್ ವಾ ಆಪ್ಲೆಚ್ ವಿಶಿಂ ಕಾಂಯ್ ತರೀ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ತೇ ಲಜೆತಾತ್ ಆನಿ ಮೊನೆ ಜಾತಾತ್.

ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ಲೆ ಸಿದ್ಧಿ ದಾದ್ಲೆ ಪುಡ್ವ್ಯಾಚೊ ಕಾಚ್ ಮಾರ್ತಾತ್. ಆತಾಂ ಮಟ್ವೆಂ ಇಜಾರಾಂ ಆನಿ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಘಾಲ್ತಾತ್. ಲಾಂಬ್ ಹಾತಾಂಚೊ ಜುಬ್ಬೊ ಆನಿ ಟೀ–ಶರ್ಟಾಂಯಿ ಘಾಲ್ತಾತ್.

ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಮರಾತ್ಯಾಂಪರಿಂ ದಾಟ್ ಮಾಗಾಚಿಂ ಕಾಪ್ಡಾಂ ಕಾಚ್ ಘಾಲುನ್ ನ್ಹೆಸ್ತಾತ್. ಥೊಡ್ಯೊ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಪರಿಂಚ್ ಕಾಪ್ಡಾಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾತ್. ಮಾತ್ಯಾರ್ ಪಾಲಂವ್ ಧಾಂಪ್ಚಿ ರೀತ್ ಸಿದ್ದ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಚಾಲು ಆಸಾ. ಚಲಿಯೊ ಆಂಗ್ಲಿಂ ಘಾಲ್ತಾತ್.

ಜೆವಣ್ ಆನಿ ಖಾಣ್

ಸಿದ್ಧಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್ ಪಿಕ್ಚ್ಯಾ ಭಾತಾಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಜಿಯೆತಾತ್. ಘರಾಚ್ ತೆ ಭಾತ್ ಕಾಂಡ್ತಾತ್. ತಸೊ ಕೆಲ್ಲೊ ತೊ ತಾಂದುಳ್ ದಾಂತ್ಯಾರ್ ದೊಳುನ್ ಪಿಟೊ ಕರ್ತಾತ್. ಹಾಕಾ ಕಾಂತ್ಳಿ ವಾ ಚೂನ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಮೀಟ್ ಆನಿ ಉದಕ್ ಭರ್ಸುನ್ ಸುಮಾರ್ ಏಕಾ ಅರ್ಧ್ಯಾ ಇಂಚ್ ದಾಟ್‌ಭಾಕ್ರಿ ಕರ್ತಾತ್. ಮಿರ್ಸಾಂಗ್ ಪಿಟೊ ಘಾಲ್ನ್ ರಾಂದ್ವೆಯೆಚಿ ಕಡಿ ಕರ್ನ್ ತಿ ಭಾಕ್ರಿ ಸಕಾಳಿಂಚ್ಯಾ ಫಳಾರಾಕ್ ಖಾತಾತ್.

ಘರಾ ದೂದ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಚಾ ವಾ ಕಾಫಿ ಪುಟಿಚ್ ಪಿಯೆತಾತ್. ಧಂಯ್ ಶಿತಾಕ್ ಘಾಲ್ನ್ ಜೆವ್ತಾತ್ ಆನಿ ಭಾಕ್ರಿ ಖಾಯ್ನಾಂತ್ ತರ್ ಸಕಾಳಿಂ ಸಾಂಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ದಿಸಾಕ್ ತೀನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಜೆವ್ತಾತ್.

ತಾಂಚೆಂ ಜೆವಾಣ್ ದಾಟ್ ತಾಂದ್ಳ್ಯಾಚ್ಯೊ ಭಾಕ್ರ್ಯೊ ತೀನ್–ಚಾರ್ ಏಕೇಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ

ಾತ್. ನಿತಳಾಯ್ ಎಕ್ವಮ್ ಉಣಿ. ಸದಾಂ ನಾಂವ್ಚೆಂ ಧುಂವ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ
ಮ್‌ಚ್ ನಾ.

ಾವ್ಸಾಂತ್ ತಳ್ಯಾ ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗುನ್ ಹಾಡ್ತಾತ್ ಆನಿ ತಿ ರಾಂದುನ್ ಖಾತಾತ್. ಹೆರಾಂ
ಂನಿ ಶಿಕಾರಿ ಕೆಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಮಾಸ್ ಖಾತಾತ್. ಹಾಚ್ಯೆ ಶಿವಾಯ್ ಶೆತಾಂತ್ಲಿ
ದ್ವಯ್ ಹಾಂಚೆಂ ಖಾಣ್.

ವೆ, ಬೆಸಾಯ್ ಆನಿ ಸಾಗೊಳಿ

ಪಯ್ಲೆಂ ಥಾವ್ನ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಜಮೀನ್ದಾರಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ರಾನ್ವಟಿ
ಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಕೀಳ್ ಮನೋಭಾವಾನ್ ತಾಂಚೆರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಧರ್ಲೊ.
ಚ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಕಾಮಾಕ್ ಲಾಯ್ಲೆಂ, ತಾಂಚೊ ಮಾನ್
ಲ್ಲೊ; ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಇಜಾ ದೀವ್ನ್ ದಗ್ದಿಲ್ಲೆ ದಾಕ್ಲೆಯಿ ಆಸಾತ್.

ತಾಂಕಾಂ ಕೀಳ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಲೆಲ್ಯಾನ್ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ರಿತಿನ್ ದುಬ್ಳೊಚ್
ವ್ನ್ ಉರ್ಲೊ. ಹಾಚೆ ಶಿವಾಯ್ ತಾಂಚೊ ಮುಳಾವೊ ಸ್ವಭಾವ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ತಾಂಚಿ
ಕ್ಷೆಣ್, ಲಜ್ ಆನಿ ಲ್ಹಾನ್ಸಿಕಾಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಮುಕಾರ್ ಯೇನಾಶೆಂ ಆಡಾಯ್ತಾಲಿ.
ಮಿಶ್ಯೊನರಿಂನಿ ತಾಂಚ್ಯೆ ಉದರ್ಗತೆ ಥಂಯ್ ದೀಷ್ಟ್ ಘಾಲಿ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್
ಸಾರಾಕ್ ಕಳ್ಳೆಂ. ರಾನಾಂ ಕಾತ್ರುನ್ ದೊಂಗೊರ್ ಖೊಂಡುನ್ ತಾಣಿಂ ಶೆತಾಂಭಾಟಾಂ
ಂ. ತಾಂತುಂ ತಾಣಿಂ ಸಾಗೊಳಿ ಕೆಲಿ.

ಹಫ್ತ್ಯಾಚೆ ಸ ದೀಸ್ ಸಕಾಳಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಳೊಕ್ ಜಾತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಶೆತಾಂನಿ
ಾಳ್ತಾತ್. ಆಯ್ತಾರಾ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಮೀಸ್ ತಿರ್ಸುನ್ 14 ಕಿ. ಮಿ. ಚಲೊನ್‌ಚ್
ಾಳ್ ಸಾಂತೆಕ್ ವೆತಾತ್. ವಿಕುಂಕ್ ಆಸ್ಚಿ ರಾಂದ್ವಯಿ ವಾ ಧನಿ ಸಾಂತೆಂತ್ ವಿಕುನ್
ರಾಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೊ ವ್ಯಾರ್ ಹಾಡ್ತಾತ್.

ಪಾವ್ಸಾಂತ್ ಜಮ್ಲೆಲೆಂ ಉದಕ್ ಗಳ್ಸುನ್ ಗಿಮ್ಳಿ ಧಾನಿ, ಕೊಬು ಆನಿ ರಾಂದ್ವಯಿ
ರ್ತಾತ್. ಸುಕ್ಣಿಂ, ಕೊಲೆ, ಮಾಂಕೊಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೇವ್ನ್ ಕಿರ್ತ್ ಖಾತಾತ್ ಮ್ಹಣ್
ದ್ಯಾಂನಿ ವಾಸ್ಯಾಂಚಿ ಅಟ್ಟೊಳ್ಳಿ ಬಾಂಧುನ್ ತಾಚೆರ್ ಭಾತೆಣ್ ಹಾಂತುಳ್ನ್ ರಾತಿಚೆಂ
ಾನಿಂಚ್ ನಿದ್ತಾತ್. ಶೆತಾಂಚ್ಯಾ ಮಧೆಂಚ್ ಕೊಡ್ಡಿಂ ಬಾಂಧುನ್ ಥಂಯ್ಚ್
ಯೆತೆಲಿಂಯ್ ಆಸಾತ್. ಮನ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ಲಜ್ಕುರಿಂ ತರೀ ಪ್ರಕೃತೆಕ್ ಧೈರಾನ್
ಾತೆಂ ಮಾರ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಹೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ದ್ಧಿಂಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ಆನಿ ಹವ್ಯಾಸ್

ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚೆರ್ ಗುಮಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲಾಂ.
ಸ್ಕೊಲಾಂ ಆನಿ ಬೋರ್ಡಿಂಗಾಂ ಉಗ್ತಿಂ ಕರುನ್ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್
ಾಷಣ್ ಆನಿ ಶಿಕಾಪ್ ದಿತೆಚ್ ಆಸಾತ್. ಆಯ್ಲೆವಾರ್ 'ವಯಸ್ಕ್ ಶಿಕ್ಷಣ್'ಚೊ ಲಾಭ್

ಜೊಡುನ್ ವ್ಹಡಾಂಯಿ ಅಕ್ಷರಾಂಚಿ ಒಳಕ್ ಶಿಕ್ಲ್ಯಾಂತ್. ತಶೆಂ ಶಿಕ್ಪಾಚೆಂ ಮಹತ್ವ ಸವ್ಕಾಸ್ ತರೀ ಥಿರಾಯೆನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾ.

ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಚಟುವಟಿಕೆಂನಿ ಸಿದ್ಧಿ ಬುದ್ವಂತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಖೆಳ್ ಆನಿ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂನಿ ಮುಕಾರ್. ಶಾಳೆಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ಪದಾಂ, ನಾಚ್ ಆನಿ ಖೆಳಾಸ್ಪರ್ಧ ಜಿಕ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಹುಶಾರ್. ಸಿದ್ದಿಲೊಕಾಕ್ ಗೊಯಾಂ ವೆಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಕುಳಾರಾ ಗೆಲ್ಲೆಪರಿಂ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚೊ ಗಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಆತಾಂಚೆ ತರ್ನಾಟೆ ಜಾಗೆ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಸಬಾರಾಂನಿ ಖೆಳ್ಗಾಡಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ವೆಲಾಂ. ಹಾಂವೆಂ ಭೆಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಖೆಳ್ಗಾಡ್ಯಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಹ್ಯಾಪರಿಂ ಆಸಾತ್.

1. ಗುಂಡೊಳ್ಳಿಚ್ಯಾ ಹೊಸುರ್ ವಾಡ್ಯಾಚೊ ಜುಜೆ ಆಗ್ನೆಲ್ ಸಿದ್ಧಿ ಆತಾಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಜಾಲೆಲ್ಯಾ ಸಾಲ್ಗಾಂವ್ಕರ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಟೀಮಾಂತ್ ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್ ಆಸಾ.
2. ಮಿಂಗೆಲ್ ಸಾವೆರ್ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸ್ತುತಾಕ್ ಗುಜರಾತಾಂತ್ ರೇಲ್ವೆ ಖಾತ್ಯಾಂತ್ ಪಾರ್ಸೆಲ್ ಅಫೀಸರ್. ಹಳ್ಯಾಳ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ ವಾಡಾ ಗಾಂವ್ಚೊ, ಧಾಂವ್ಣೆಂತ್ ಚಾಂಪಿಯನ್.
3. ಕಮಲ್ ಸಿದ್ದಿ ಹಾಡ್ಲಾರ್, ಮಂಚಿಕೇರಿಚಿ
4. ಆಗ್ನೆಲ್ ಜೆರೊನಿಗಾಡೊ, ವಾಡಾಚೊ, ಜೂಡೊ ಚಾಂಪಿಯನ್
5. ಲುವಿಸ್ ಸಿದ್ಧಿ, ವಾಡಾಚೊ, ಗುಜ್ರಾತ್ ರೈಲ್ವೆಂತ್ ಆಸಾ. ಟ್ರಿಪಲ್ ಜಂಪ್ ಚಾಂಪಿಯನ್.
6. ಜುಜೆ ಆರ್ನೊಡ್ಕರ್, ವಾಡಾಚೊ, ಖೆಳ್ಗಾಡಿ, ಬೆಂಗ್ಳುರ್ ಪೊಲೀಸ್
7. ಡೇವಿಡ್ ಸಿಲ್ವಾ, ವಾಡಾಚೊ, ಖೆಳ್ಗಾಡಿ, ಬೆಂಗ್ಳುರ್ ಪೊಲೀಸ್.

ಸಿದ್ಧಿಂಚೊ ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ಹಳ್ಳ್ಯೊ

ಸಿದ್ದಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಅಂಕೋಲಾ, ಸಿರ್ಸಿ, ಮುಂಡಗೋಡ್, ಯಲ್ಲಾಪುರ್, ಹಳ್ಯಾಳ್ ಆನಿ ಸುಪಾ ತಾಲುಕಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್, ಥೊಡೆ ಧಾರ್ವಾಡ್ಚ್ಯಾ ಕಲಘಟಗಿಂತ್ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಬೆಳ್ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಖಾನಾಪುರಾಂತ್ ಆಸ್ಲೆಲೆ ದಿಸ್ತಾತ್.

ಉತ್ತರ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಚ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ ಬಾವಿಸ್ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಹಾಂಚಿ ವಸ್ತಿ ಆಸಾ. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪೈಕಿಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಫಕತ್ ಸಿದ್ದಿ ಮಾತ್ರ್ ಜಿಯೆತಾತ್. ತಶೆಚ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಫಕತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ್ ಜಿಯೆತಾತ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಸಿದ್ಧಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಲೋಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಜಿಯೆತಾತ್. ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲೂಕಾಚ್ಯಾ ಭಾಗವತಿ ಗಾಂವಾಂತ್ ಹಿಂದು ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಿದ್ಧಿ ಭರ್ಶಿಕ್ ಆಸಾತ್. ಗುಳ್ಳಾಪುರಾಂತ್ ಹಿಂದು ಸಿದ್ಧಿ,

ರ್ತಿಂತ್ ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಿದ್ಧಿ ಭರ್ಶಿಕ್ ಆಸಾತ್.
ನ್‌ಕೊಪ್ಪಂತ್ ಫಕತ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ತರ್
ರ್ಡೊಳ್ಳಿ, ಗುಂಡೊಳ್ಳಿ, ಗಾಡಿಗೇರಾ, ಅಕಿಲ್ಕಟ್ಟಾ, ನಾಗ್‌ಶೆಟ್ಟಿ ಕೊಪ್ಪ, ತತ್ತ್ವಣಿಗಿ,
ರ್ಳ್ಳಿ, ವಾಡಾ, ಸಿದ್ಧಿಹಳ್ಳಿ, ಕೆರ್‌ದಾಳ್, ಕಾಮ್ತಿಕೊಪ್ಪ, ಹೊಸೂರು, ದೊಡ್‌ಕೊಪ್ಪ,
ರ್ಳ್ಳಿ, ಕುಂಬಾರ್‌ಕೊಪ್ಪ, ಬಾಳ್ಸೆಟ್ಟಿಕೊಪ್ಪಾ, ಹ್ಯಾ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚೊ
ಖಾಹ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 25 ಘರಾಂ ಆಸಾತ್. ಸಗ್ಳಿಂ ಎಕ್ವಟಾನ್ ಜಿಯೆತಾತ್.

ಪ್ರಸ್ತುತಾಕ್ ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂ ಮಧೆಂ 70 ಠಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, 25
ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆನಿ 2 ಠಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ್ ಹಿಂದು ಆಸ್ಚೆ ದಿಸ್ತಾತ್. ಉರ್ಲೆಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಲ್ಯಾತ್.

ಜಾರಾಂ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಿದ್ಧಿಂಚೆಂ ಲಗ್ನ್ ಹೆರಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಬರಿಚ್. ಕಾಜಾರಾ ವೆಳಾರ್
ರ್ಕ್ಲೆನ್ ನವ್ರ್ಯಾಕ್ ದೊತ್ ದಿಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸಾ. ಪುಣ್ ಕಡ್ಡಾಯ್ ನಾ. ನವ್ರ್ಯಾನ್
ರ್ಕ್ಲೆಕ್ ಮುದಿ ಘಾಲುಂಕ್ ಆಸಾ. ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ಯಾ ರುಪ್ಯಾಚಿ ಯಾ ತಾಂಬ್ಯಾಚಿ
ದಿ ಘಾಲ್ತಾತ್. ಸರ್ಪಳಿ ಕಾಳ್ಯಾ ಮಣಿಯಾಂಚಿ. ಹಾಕಾ ಲ್ಹಾನ್‌ಶಿ ತಾಳಿಯೀ ಆಸ್ತಾ.

ಆಮಿ ಸಗ್ಳಿಂ ವಾಡಾ ಸಾಯ್ದಿಚಿಂ
ಗುಂತೂನ್ ಹಾಡ್ಲಾಗೇ ಕಾಳೆ ಮಗ್ರೆಚಿ
ಸಾಂಡಿನಾಕಾಗೆ ದುಸ್ಮಾನಾ ಹಾತಾಂತಿ.
ಆಮಿ ಸಗ್ಳಿಂ ಹೊಸುರ್ ಸಾಯ್ದಿಚಿಂ
ಗುಂತೂನ್ ಹಾಡ್ಲಾಗೇ ಪಾಂಡ್ರ್ಯಾ ಮಗ್ರೆಚಿ
ಸಾಂಡುನಾಕಾಗೆ ದುಸ್ಮಾನಾ ಹಾತಾಂತಿ.
ಆಮಿ ಸಗ್ಳಿಂ ಗುಂಡೊಳ್ಳಿ ಸಾಯ್ದಿಚಿಂ
ಗುಂತೂನ್ ಹಾಡ್ಲಾಗೇ ತಾಂಬ್ಡೆ ಮಗ್ರೆಚಿ
ಸಾಂಡಿನಾಕಾಗೇ ದುಸ್ಮಾನಾ ಹಾತಾಂತಿ.

ತೀನ್ ರಂಗಾಂಚೊ ಮಣಿಯಾಂ ಸರ್ ಲಗ್ನಾಕ್ ಉಪೆಗ್ಸಿತಾತ್. ರೆಸ್ಪೆರಾಚೆಂ ಮೀಸ್
ಲ್ತಾನಾ ಮುದಿ ಆನಿ ತಾಳಿ ಬೆಂಜಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ನವ್ರೊ ಪಯ್ಲೊ ಹೊಕ್ಲೆಕ್
ದಿ ಘಾಲ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಳಿ ಬಾಂಧ್ತಾ.

ಹಿಂದು ಲೊಕಾಂತ್ ನವ್ರೊ ಮುದಿ ಹಾತಾಂತ್ ಧರ್ನ್ ತೊ ಹಾತ್ ಹೊಕ್ಲೆಚ್ಯಾ
ತಾಂತ್ ಧರ್ತಾ. ತವಳ್ ನೊವ್ರ್ಯಾಚೊ ಬಾಪಯ್ ತ್ಯಾ ಹಾತಾಚೆರ್ ಉದಾಕ್ ವೊತ್ತಾ
ನವ್ರೊ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಮುದಿ ಘಾಲ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಳಿ ಬಾಂಧ್ತಾ. ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ದೊತಿ
ಕಾರ್ ಶೆಂಭರ್ ವಾ ಹಜಾರ್ ನಾಲ್ಸ್ ದಿಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸಾ ದುಡುಯೀ ದಿತಾತ್.

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ರೋಸ್ ಪುಸ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸಾ. ಪಯ್ಲೆಂ ವ್ಹಡಿಲಾಂಚೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ಘೆವ್ನ್ ನವ್ರ್ಯಾ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ರೋಸ್ ಪುಸ್ತಾತ್. ರೊಸಾಕ್ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ವೊವಿಯೊ ಗಾಯ್ತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬೊಕ್ರ್ಯಾಚೆಂ ವಾ ಗೊರ್ವಾ ಮಾಸಾಚೆಂ ಜೆವಾಣ್ ವಾಡ್ತಾತ್. ದುಬ್ಳಿಂ ರಾಂದ್ವಯೆಚೆಂ ಜೆವಣ್ ದಿತಾತ್. ಜೆವ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಾಕ್ರಿಚ್ಯಾ ಮೆಲಾಚಿ ಗೊಡ್ಡಿ ಬೂಂದಿ ನಾ ತರ್ ಮುಗಾದಾಳಿಚೆಂ ವೋರ್ನ್ ವಾಡ್ತಾತ್.

ಆತಾಂ ಸಿದ್ದಿಯಾಂಚೆ ಖಾಸ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್, ರಿತಿ ರಿವಾಜ್ಯೊ ತಾಂಚೆ ಮಧೆಂ ಉರನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಣಿ ಭರ್ಸೊನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯೊ ರಿವಾಜಿ ಪಾಳ್ತಾತ್.

ಸಿದ್ದಿಯಾಂಚಿ ಭಾಸ್, ಉಲವ್ಪ್, ಪದಾಂ ಮ್ಹಣ್ಣಿಯೊ

ಸಿದ್ದಿ ಆದಿಂ ಅಫ್ರಿಕಾಚೆ ಕಾಪ್ರಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ , ತಾಣಿಂ ಉಲಂವ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಫಕತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ. ವಾಡಾ, ಗಡ್ಗೊಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾಂವಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆ ಶಿವಾಯ್ ದುಸ್ರಿ ಭಾಸ್ ನಾ. ಪುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಭೆಟ್ಲೆಲ್ಯಾ ದೊನ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ವಿವಿಧ್ ವಾಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಿದ್ದಿ ಲೊಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲಲೊ ದಿಸ್ತಾ. ಹಿಂದು ಸಿದ್ದಿ ಚಡಾವತ್ ಕನ್ನಡ ಭರ್ಶಿಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಿದ್ಧ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಉರ್ದು ಭರ್ಸಲ್ಲ್ಯಾ. ಹಾಣಿಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ನಾಂವಾಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಿದ್ದಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಜನಾಂಗಾಚೆಂ ನಾಂವ್‌ಯೀ ಉರಯ್ಲ್ಲಾಂ. ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಪಾಟಿಂ ಉರ್ಲೆಲೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಮ್ಹಣ್ ವೊಲಾಯ್ಲಾಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿಂಚ್ ಚಡ್ ಮಾಪಾನ್ ಕನ್ನಡ ಭರ್ಸಾಲ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಕಿವ್ರೊ, ಇವ್ರೊ, ಗೆವ್ರೊ, ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಂವ್ಚೊ ಲೋಕ್‌ಯಿ ಆಸಾ.

ಮರಾಠಿ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲೆ ಥೊಡೆ ಸಬ್ದ್ ಅಶೆ ಆಸಾತ್: ಚಾವ್ಲೆ(ಸಾವ್ಲೆಂ)=ಕಾಪಾಡ್. ಜಿಲ್ಗೊ=ಚೆಡೊ, ಲೇಕ್=ಪೂತ್, ಮಾವ್ಯ್ಯಾ=ಮಾವ್ಯೆಚೊ ಘೊವ್, ಕುತ್ರೆಂ=ಸುಣೆಂ, ಲಯ್ ಸದ್ರೆಂ=ಚಡ್ ಬರೆಂ, ಭಗ್=ಪಳೆ, ಗಾಗರ್=ಕೊಳ್ಸೊ, ಸಾಣತಿ=ಸಾರಣ್, ಕಾಟಿ=ಬಡಿ.

ತಶಿಂಚ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೆ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್. ಮೂಗ್ ಬೊಟ್ಟ್=ನೊತಿಂ, ದರ್ಜಿ= ಶಿವೊಣ್ಣಾರ್, ಗುಡಿ = ಇಗರ್ಜ್, ಕುರ್ಚಿ = ಕದೆಲ್, ಕೋಣ್ = ಕುಡ್, ಶಾಬೂನ್ = ಸಾಬು, ಲಂಗೊ=ಘಾಗ್ರೊ, ಕಿಟ್ಕಿ=ಜನೆಲ್, ಹಿಂಡ್ತಾ=ದುಬ್ತಾ.

ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಂಪರ್ಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆಲಿಂ ಪಡ್ಣೆ(ಹಿತಾಲ್), ಯಾದ್(ಉಡಾಸ್), ಗವತ್(ತಣ್), ಪೊಸ್ಕೊ(ಉಜ್ಯಾಪೆಟ್) ಇತ್ಯಾದಿ.

...ಂಚಿಂ ಪದಾಂ

...ಯನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಪಿಸೊ ಜಾಯ್ನಾಸ್ಲೊ ಸಿದ್ದಿಚ್ ನಾ. ಪುಣ್ ಕೊವ್ಳೆಂತ್ ಭರುಂಕ್ ...ಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಶೆಂ ಕಶೆಂ ಪುಸ್ಲಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಗಾವುಂಕ್ ಲಾಯ್ಜಯ್ ಪಡ್ತಾ. ...ಾಣಿಂ ಲಗ್ನಾ ವೆಳಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಪದ್ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ದಿಲಾಂ. ರೋಸ್ ...ತಾನಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಅಶೆಂ ಆಸಾ:

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ ಆಯ್ಲೊ ರೋಸ್
ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ ಆಯ್ಲೊ ರೋಸ್
ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಆಯ್ಲೊ ರೋಸ್
ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಆಯ್ಲೊ ರೋಸ್
ಗಾಡಿ ಗಡ ಗಡ ಜಾತಾ
ಗಾಡಿ ಗಡ ಗಡ ಜಾತಾ
ರೊಸಾಕ್ ಬೆಸಾಂವ್ ದಿತಾ
ಸಾಯ್ಬಿಣ್ ಮಿಲಾಗ್ರಿನ್ ಮಾಯಿ.

...ೊವ್ಯಾರ್ ಬಸ್ಲ್ಯಾ ಕಡೆ ಖುಶಾಲ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಪದ್ ಅಶೆಂ ಆಸಾ:

ಕಿಣ್ಕಿಣ್ಯಾಂಚಿ ಜೊಡಿ ಕಿಣ್ಕಿಣ್ಯಾಂಚಿ ಜೊಡಿ
ಉಠ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾರ್ ಉಠಾನಾ ಉಠ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾರ್ ಉಠಾನಾ
ನವ್ರ್ಯಾಲಾಗಿಂ ನವ್ರಿ ಬಸ್ಲ್ಯಾ ನವ್ರ್ಯಾಲಾಗಿಂ ನವ್ರಿ ಬಸ್ಲ್ಯಾ
ಉಠ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾರ್ ಉಠಾನಾ ಉಠ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾತರ್ ಉಠಾನಾ
ಅಂಪೊಳ್ ಡಿಂಪೊಳ್ ಯೆಯ್ನಾ ಅಂಪೊಳ್ ಡಿಂಪೊಳ್ ಯೆಯ್ನಾ
ಕೆರ್ಗಾಂವ್ಚೊ ನವ್ರೊ ಯೆಯ್ನಾ ಕೆರ್ಗಾಂವ್ಚೊ ನವ್ರೊ ಯೆಯ್ನಾ ಊಟ್
ಮಟ್ಲ್ಯಾ
ಅಂಪೊಳ್ ಡಿಂಪೊಳ್ ಯೆಯ್ನಾ ಅಂಪೊಳ್ ಡಿಂಪೊಳ್ ಯೆಯ್ನಾ
ಕೆದ್ಗಾಳ್ಚಿ ನವ್ರಿ ಯೆಯ್ನ್ಯಾ ಊಟ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾರ್

...ಹಾಂಗಾ ದುಸ್ರಿ ಪಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ತೆಲ್ಯಾಂನಿ ಚೂಕ್ ಕೆಲ್ಲೆಂಪರಿಂ ದಿಸ್ತಾ. ಹೆರ್‌ಕಡೆನ್‌ಚ್ ...ಚ್ ಗೀತ್ "ಕಿಣ್ಕಿಣ್ಯಾಂಚಿ ಜೊಡಿ ತುಟ್ ಮಟ್ಲ್ಯಾರ್ ತುಟನಾ" ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ...ಯ್ಕಲಾಂ.

...ವ್ಹೊರ್ ಭಿತರ್ ಘೆತಾನಾ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್:

ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಲೊ ವ್ಹೊರ್
ಆರತಿ ಕರ್‌ಗೆ ವೆಗಿಂ ಆರತಿ ಕರ್‌ಗೆ ವೆಗಿಂ

ರಾವ್ತಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ರಾವ್‌ರೆ ಚೆಡ್ವಾ
ಆಮ್ಚಿ ನವ್ರಿ ಆಮ್ಕಾಂ ವ್ಹಡ್.
ಆಯ್ಲೊ ಆಮ್ಚೊ ವ್ಹೊರ್ ಆರತಿ ಆರತಿ ಕರಾ
ಪಾಯ್ಲೊ ದಾರಾರ್ ದಾರಾರ್
ಆಯ್ಚೊ ಆಮ್ಚೊ ವ್ಹೊರ್
ಪಯ್ಲಿ ಚಾಪ್ಟೆ ಕಾಡಾ
ಅರ್ತಿಚ್ಯಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ ಮಾಂಯ್‌ಗೊ
ದುಸ್ರೆ ಚಾಪ್ಟೆ ಕಾಡಾ
ಆಯ್ಲೊ ಆಮ್ಚೊ ವ್ಹೊರ್

ಹೆರ್ ಥೊಡಿಂ ವಿನೊದಿ ಪದಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್:

1. ಪರಿಗುಡ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಬ್ಲ್ಯಾಂನೊ ಪರಿಗುಡ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಬ್ಲ್ಯಾಂನೊ
ಕೊಣಾಚಿ ವಾಟ್ ಭಗ್ತಾತಿ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಭಗ್ತೊಂ ಭಗ್ತೊಂ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಪೆರಿಂತ್ ಆಂಬೊ ಪಿಕ್ಲಲೊ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಗೊರಾ ಮಾಮಾ ಕಿತ್ಲೊ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಆತಾಂ ಮ್ಹಜೊ ಅಣ್ಣಾ ಯೆತಲೊ ಹೂಂ ಹೂಂ
ತಳ್ಯಾಂತ್ ಪಾಂಯ್ ಧುವ್ನ್ ಘೆತಲೊ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಕೊಣಾಚಿ ವಾಟ್ ಭಗ್ತಾತಿ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಭಗ್ತೊ ಭಗ್ತೊ ಅಣ್ಣಾಚಿ ಹೂಂ ಹೂಂ
ತಳ್ಯಾಂತ್ ಪಾಂಯ್ ಧುವ್ನ್ ಘೆತಲೊ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಕೊಣಾಚಿ ವಾಟ್ ಭಗ್ತಾತಿ ಹೂಂ ಹೂಂ
ಭಗ್ತೊ ಭಗ್ತೊ ಅಣ್ಣಾಚಿ ಹೂಂ ಹೂಂ

2. ಕಾಲ್ ಸಾಂಜೆಚ್ಯಾ ವಾದಾಳಾರಿಗೆ ಮಾಂಯ್
ಕಾಲ್ ಸಾಂಜೆಚ್ಯಾ ವಾದಾಳಾರಿ
ದೆರಾಂತ್ ಏಕ್ ನಾರ್ಲ್ ಪಡ್ಲೊಗೆ ಮಾಂಯಿ
ದೆರಾಂತ್ ಏಕ್ ನಾರ್ಲ್ ಪಡ್ಲೊ
ರೆಂದೆರ್ ಯೆವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಗೆಲೊಗೆ ಮಾಂಯಿ
ರೆಂದೆರ್ ಯೆವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಗೆಲೊ.

. ಗೊಳಿ ಮಾರಿಲೊ ಗೊಳಿ ಮಾರಿಲೊ
ಡುಬ್ಬ ಜಾಲಲೊ ಫಕಿರಾನ್ ಗೊಳಿ ಮಾರಿಲೊ
ರಂಬಟಕ್ಕ ರಂಬಟಕ್ಕ ಗೊಳಿ ಮಾರಿಲೊ
ತಾಕಾ ಏಕ್ ಚೊವ್ಕಿ ದಿಲಲೊ.

ಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಬಾಂಳ್ತೆರಾಕ್ ಸ್ತ್ರೀ ತಯಾರ್ ಜಾತಾನಾ ಬಾಪುಯ್ ವಾ
್ ಪಾಚ್ವೆಂ ಕಾಪಾಡ್ ಹಾಡ್ನ್ ಗುರ್ವಾರಿಕ್ ಕುಳಾರಾ ಆಪವ್ನ್ ವರೊಂಕ್ ಯೆತಾ.
್ಲ ಬಾಂಳ್ತೆರ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಕುಳಾರಾಚೆಂಚ್.

ಾಂಳ್ತೆರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಾಳೀಸ್ ದೀಸ್ ಬಾಂಳ್ಟಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಘುರಾ ಭಾಯ್ರ್
ಂಕ್ ನಾ. ಸ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ ವಾ ವರ್ಸಾನ್, ಚಡ್ ಕರ್ನ್ ಯುಗಾದಿಚ್ಯಾ ದಿಸಾ,
್ಯ ಬಾಳ್ಯಾಚೆ ಕೆಸ್ ಕಾತರ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ನೋವ್
ಬಾರಾ ದಿಸಾಂನಿ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ಘಾಲ್ಚಿ ದಸ್ತುರ್. ಬಾಳ್ಯಾಚಿ ಆಜಿ ತಾಕಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್
ರ್ತಾ.

ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ದವರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ನಿದಾಂವ್ಕ ಗಾಣಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೆಂ ಆಶೆಂ
.

ಜೊರೆ ಬಾಳಾ ಜೊಪಯ್ಲಾ
ಅರೇ ಜೊಪಯ್ಲಾ ಅರೇ ಜೊಪಯ್ಲಾ
ಜೊ ಜೊ ಜೊ ಜೊರೇ ಕಂದಾ ಜೊ ಜೊ ಜೊ
ಬಾಪಾಚ್ಯೆ ನಾಂವಿ, ಪುತ್ರಾಚಿಂ
ಇಸ್ಪಿರಿತ್ ಸೊಂತಾಚಿಂ, ಜೊ ಜೊ ಜೊವಿ ಬಾಳಾ ಜೊಪಯ್ಲಾ.

ಹಾಂವೆಂ ಭೆಟ್ಲೆಲ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ವಿಶೇಸ್ ಕಸಲ್ಯೊಯಿ
ಣ್ಗೊ ವಾ ಗಾದಿ ಆಯ್ಲ್ಯೊನಾಂತ್ ತರೀ ಆಪ್ಚಿತ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯೆಪರಿಂ ಥೊಡ್ಯೊ
ಣ್ಯೊ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯೊ. ತ್ಯೊ ಹಾಂಗಾ ದಿತಾಂ.

1. ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ ಭಟ್
ತಾಕಾ ಡಬ್ಬಲ್ ಡಬ್ಬಲ್ ಕೊಟ್- ಪಿಯಾವ್

2. ಹಾಸ್ಕುಲ್ಯಾರೆ ಬುಸ್ಕುಲ್ಯಾ
ತುಡುಸಿರೆ ಮ್ಹಾಕಾ ನಾಕ್ ನಾಶಿಲ್ಲ್ಯಾ?
ನಾಕ್ಟ್ಯಾ ರಾಂಡೆ ಭಗ್ಲಾ ಕಾಗೊ ತುಕಾ?
ಭಗಾವೊ ರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಗಾಳಿ ಸೊವ್ತಾ ತೊ,

ಗಪ್ ರಾವ್ ರೆ ರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಜಕ್ ಮಾರ್ತಾ ತೊ
ಯೆವ್ನಾಚ್ಯಾ ಕ್ಹೊಪಿತ್ ಲಲ್ಲುಬಾಯಿ ಖೆಳ್ಟಾ.
–ಬೆಡ್ಕಿ(ಮಾಣ್ಕೆ), ಹತ್ತಿ(ಹಸ್ತ್), ದೆಕುಳ್(ದೆಂಕ್ಶೊ)

3. ದೂರ್‌ಚ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿ
ತಾಕಾ ದೊಕೊ(ದೊಂಕ್ಶೊ) ಏಕ್‌ಚ್– ಆಳ್ಮೆಂ

4. ದೆಂಟ್ ನಾಶಿಲ್ಲೊ ಲಿಂಬೂ– ತಾಂತಿಂ

5. ಫುಲ್ ಆಮ್ಕಾಚ್, ಝುಡ್ ಜಮ್ಕ್ಯಾಚ್
ತಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಆಯ್ಯಯ್ಯೊ–ಮಿರ್ಸಾಂಗ್

ಸಿದ್ಧಿಯಾಂಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ನಾಂವಾಂ ಆನಿ ಆಲ್ಕುಂಜಾಂ

ಲಲಿತಾ ವಿಶೆಂತಿ ಬಿರ್ಜೆ, ಅರ್ಜನ್ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅಂಬ್ರೆಕರ್, ಜೆಸಿಂತಾ ಡಿಸೋಜಾ, ರೂಪ್ ರುಜಾರ್ ಸಿದ್ಧಿ, ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಗಾಬ್ರೆಲ್ ಕೊಸ್ರೊಳ್‌ಕಾರ್, ಗ್ರೆಸಿಫಿಲಿಪ್ ಹಾಡನೊರ್, ರೊಜಾಯಿ ಸಾವೆರ್ ಪ್ರಿಗಡೆ, ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಹರ್‌ನೊಳ್‌ಕರ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಲ್ಕುಂಜಾಂ: ನಗೊರ್ಳ್‌ಕರ್, ಕಿರುವತ್ತೆ, ಅಡ್ವಾಪ್ಪಾಜೆ, ಮಂಗಳ್ವಾರ್ಕರ್, ಕಾಪ್ರೆಕರ್, ಗೊದೊಳ್‌ಕರ್, ಡಿಗ್ಗೆಕರ್, ನಾಯ್ಕ್, ಘಾಡಿ, ಪಾಂಗಪ್ಪಾಜಿ, ದೆಸಾಯಿ, ದೊಡ್ಡಮನಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಿದ್ಧಿ ಲೊಕಾಚ್ಯೆ ಜಿಣ್ಯೆಂತ್ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭಾ

ಗೊಯಾಂ ಖಾಲ್ ಅಸ್ತಾನಾ ಅಸಲೊ ಲೋಕ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣೊನ್‌ಯಿ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಕ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಜಾವ್ಯೆತ್. ನವಿ ಬೆಳ್ಗಾಂವ್ ದಿಯೆಸೆಜ್ ಘುಡ್ಲ್ಯಾರೀ ಹಾಂಚೆ ಖಾತಿರ್ ಕಾಂಯ್ ಘುಡ್ಲೆಂನಾ. ಫಕತ್ ಕಾರ್ವಾರ್ ದಿಯೆಸೆಜ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಪೆಲ್ಯಾ ವೀಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಂತ್ ಲೆಕಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ.

ಆದಿಂ ಹಳ್ಯಾಳ್ ತಾಲುಕಾಂತ್ ಬೋವ್ ಥೊಡಿಂ ಕೊಪೆಲಾಂ ಆಸ್ಲಿಂ. ತರಿ ಅದ್ವೆಂತ್ ನತಾಲ್, ಕರೆಜ್ಮ್ ಆನಿ ಪಾಸ್ಕಾಂ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ಕೊಪೆಲಾಂತ್ ಲಿತುರ್ಜಿಕ್ ಕಾರ್ಯಿಂ ಚಲಯ್ನಾಸ್ಲೆ. ತಾಂಕ್ತಾತರ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಲೊಕಾನ್ ಹಳ್ಯಾಳ್ ಆನಿ ದಾಂಡೆಲಿಚ್ಯಾ ಇಗರ್ಜಾಂಕ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ಪಡ್ತಾಲೆಂ. ತಶೆಂ ಆಸ್ತಾನಾ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕ್ ಫಕತ್ ಆಲ್ಮಾಂವ್ಚ್ಯಾ ದಿಸಾ ಆನಿ ನಿಮಾಣ್ಯಾ ಸುಕ್ರಾರಾ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಚುಕಾನಾಸ್ತಾನಾ ಪಾವ್ತಾಲೊ. ಹಾಂಕಾಂ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚೆರ್ ವಿಶೇಸ್ ಭಕ್ತ್ ಆಸಾ ದೆಕುನ್‌ಆಲ್ಮಾಂವ್ಚ್ಯೊ ದೀಸ್ ಚಡ್ ಮೊಗಾಚೊ ಆನಿ ಭಕ್ತಿಚೊ.

ನಿಮಾಣ್ಯಾ ಸುಕ್ರಾರಾ, ಆದಿಂ ಪಾಶಾಂವಾಚಿಂ ದೃಶ್ಯಾಂ ದಾಕಯ್ತಾಲೆ ದೆಕುನ್

ರ್ಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂಕ್ ಯೇನಾಸ್ಲಲೊ ಲೋಕ್ ಹಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಚುಕಾನಾಸ್ತಾನಾ
ಲೊ. ಹಾಚ್ಯೆ ಶಿವಾಯ್ ದೊತೊರ್ನೆಕ್ ನಹಿಂ ತರೀ ಲಗ್ನಾಕ್ ಆನಿ ವೊಲಾಕ್
ಕಡ್ಡಾಯೆನ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಪಡ್ತಾಲೆಂ.

ವಿತ್ರ್ ಸಭೆನ್ ತಾಂಕಾಂ ಘರಾಂ ಬಾಂದುನ್ ದಿಲಿಂ. ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕುಂಬಾರಾಚ್ಯಾ
ಂತ್ಲೆ ನಳೆ, ಕಾಪ್ರಿಯೊ ಲಾಯ್ಲ್ಯೊ. ಹಾಕಾ ಜರ್ಮನಿಚಿ ಮಜತ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ. ಅಸಲಿಂ
ಂ ಜಕಮ್ ಜಾತಿತ್ ತರ್ ತಿಂ ಸಮಾ ಕರುಂಕ್ ಲೊಕಾಕ್ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚಿ ಮಜತ್
ರ್. ಜೊಡ್ಲೆಲೆಂ ಉರಂವ್ಚಿ ಸವಯ್ ತಿಂ ಆಜೂನ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ನಾಂತ್.

ತಾಂ ಸತ್ರಾಂ ವರ್ಸಾಂ ಹೆವ್ಹಿನ್ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಕೊಪೆಲಾಂ ಆನಿ ಹಳ್ಯಾಳ್ ದಾಂಡೆಲಿ
ಯ್ ಹೆರಾಂ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಫಿರ್ಗಜ್ಯೊ ಘಡ್ಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ವಿಗಾರ್ ಆಸಾತ್. ಆತಾಂ
ಂಟಾಂ ಇಗರ್ಜಾಂನಿ ಮಿಸಾಚಿಂ ಮಾಗ್ಣಿ, ರಜಾರ್, ಕಂತಾರಾಂ, ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಂತ್ ಜಾತಾತ್. ತಶೆಂ ಲೊಕಾಕ್ ಪಾದ್ರಿಂ ಮಾದ್ರಿಂಚ್ಯಾ ಸಂಪರ್ಕಾಕ್ ಲಾಗೊನ್
ಚಿ ಭಾಸ್ ಬದ್ಲೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ. ಶಿಕ್ಪಾ ಸವೆಂ ಭಾಸ್, ವ್ಯಾಕರಣ್ ಆನಿ ಕಿತೆಂ
ಎನ್ ತಾಂಚಿ ಕಾಲೆತ್ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ ಬಗಾರ್ ಸಗ್ಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ ರುಪಾಂತರ್
ಲಿ ಮ್ಹಣ್ಚಾಂತ್ ದುಬಾವ್ ಆಸೊಂಕ್ ನಜೊ. ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಮತಿಶಾಸ್ತ್ರ
ರ್ ಅಶೆಂ ಘಡೊನ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ವಾಜ್ಪಿ.

●

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕುಡುಂಬಿ ಲೋಕ್

●ಯಂ. ಗೋಪಾಲ ಗೌ

1. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿಂ ಪಾಳಾಂ ಮುಳಾಂ:

ಗೋಂಯಾಂತ್ ತೇರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಲಾಗುನ್ ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನ್ ಭಿತ ಡಿಲ್ಲಿಚ್ಯೆ ಖಿಲ್ಜಿ, ತೆನ್ಕಾಚ್ಯೆ ಬಹಮನಿ, ಬಿಜಾಪುರ್‌ಚ್ಯೆ ಸುಲ್ತಾನ್ - ಇತ್ಯಾದಿ ಮುಸ್ಲಿ ರಾಯಾಂಲೆಂ ರಾಜ್ವಟ್ ಆಹಾಲ್ಲೊ. ಹಿಂಗ್ಲ್ಯಾ ಕಾಲಾರ್ ಏಕಲೇಕ್ ಯೆವ್‌ಧ ದಾತಾಲಿಂ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಯ್ ಅಧಿಕಾರಾನ್ ಗೋಂಯ್ಚ್ಯಾ ಮೂಳ್ ನಿವಾಸಿಂ ಮತಾಂತರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಅಖೆರಿಕ್ ಗೋಂಯ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಂಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ದಾಲೆ ಹ್ಯೇ ಫಿರ್‌ಂಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚಾಕ್‌ಯೀ ಕಠಿಣ್ ರಿತಿನ್ ಗೋಂಯ್ಕಾರಾಲ್ಯಾ ಮತಾಂತರಾ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮತಾಂತರಾಕ್ ಬಲಾತ್ಕಾರ್ ಕೆಲೊ. 1560 ಇಸ್ವೆಂತ್ 'ಇಂಕ್ವಿಸಿಷನ್' ಮುನ್ಚೆಲೆ ಕಾಯ್ದೊ ಹಾಡುನ್ ಹಿಂದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂಕ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಘಾಲೊ ಹಿಂದುಂವಾಲಿಂ ದಿವ್ಳಾಂ ನಾಸ್ ಕೆಲಿಂ. ಲೊಕಾಕಡ್ಲೊ ಮಿತ್ ಮಿರ್ಸ್ವಾಲ್ಲೊ ಸುಂ ವಸೂಲ್ ಕೆಲೊ. ಮತಾಂತರಾಕ್ ಒಪ್ಪೊ್ವನಾಹಾಲ್ಯ್ವಾಂಲ್ಯಾ ಬಾಂಯಾಂನಿ ಮಾಸ ರಗತ್, ಹಾಡಾಂ ಘಾಲ್ಲಿಂ. ಫಿರ್‌ಂಗಿ ನ್ಹೆಸಣ್ ನ್ಹೆಸ್ಚಾಕ್, ಫಿರ್‌ಂಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ಯೊ ರಿ ರಿವಾಜಿ ಆಚರಣಾಕ್ ಒತ್ತಡ್ ಘಾಲ್ಲೊ.

ತ್ಯಾ ಕಾಲಾರ್ ಕಠಿಣ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ್‌ವಾದಿ ದಾವ್ನ್ ಆಹಾಲ್ಲೆ, ಜೀವ್ ದಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಸೊಡೀತ್, ಜಾತ್ ಸೊಡ್ಚಾ ತಯಾರ್ ನಾಹಾಲ್ಲ್ಯೇ ಮುಳಾವೊ ಲೋಕ್ ಮತಾಂತರಾ ಒಪ್ಪೊ್ವನಾಸ್ತಾನಾ ಘುರ್‌ಬೊದಿಕ್, ಭುಂಯ್‌ಭಾಟ್, ಅಖೆರಿಕ್ ಗಾಂವುಂತ್ತ್ ಸೊಡು ತಿಂಗ್ಲೊ ದೇವ್‌ಧೊರ್ಮು, ಕುಟೊಂಬ್-ಸೊಂಸಾರ್, ಬಾಯ್ಲ್-ಭುರ್ಗಿಂ-ಬಾಳ ಸೊಮೇತ್ ಲಾಗ್ಗಿಂಚಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ದೇಸಾಂತರ್ ಯೇವ ರಾವುಲ್ಲ್ಯಾ ಅನೇಕ್ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ಲೊ ಏಕು ವಾಂಟೊ - ಆಮಿ ಕುಡುಂಬಿ. ಆಮ್ಚೆ ಆವೊಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ.

ಮುರ್ಗಾಂ, ರೂಕ್ ಝುಡ್, ಫಾತರ್ - ಯೆಹೆಲ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ್ ರೂಪಾಚ್ಯಾ ವೊಸ್ತುಂ ಪೂಜಾ ಕರ್ಚ್ಯೆಲ್ಯಾ ಧೊರ್ಮಚಾಂಕ್ 'ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ್' ಮುನ್ತಾ. ಕುಡುಂಬಿ ಹೆ ಸಗ್ಳೆಂ ಲಕ್ಷಣ್ ಆಹಾಲ್ಯೆ ಏಕ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ್ ಮುನ್ ವಿವಿಧ್ ಸಂಶೋಧಕಾಂ ದೇಶೀ ಆನಿ ವಿದೇಶೀ ಲೇಖಕಾಂನಿ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಆಮ್ಚೆಲೆಂ ಅಂಗ್‌ಪಾಂಗ್, ತೊಂ ಲಕ್ಷಣ್, ಧುಸ್ತುರಿ, ನ್ಹೆಸಪ್, ಭಾಸ್, ಜೀವನ್ ಕ್ರಮ್, ಗೊಳ್ಳಿ, ಆಚಾರ್ ವಿಚಾ

, ಮುಗ್ಧ ಆನಿ ಸರಳ್ ಸ್ವಭಾವ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ದಿಸ್ಟಿನ್
್ಯಾಂಲೆಂತ್ತ್' ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ವಿಂಗಡ್‌ಪಣ್ ಅಹಾ.

ಡ್ಯಾಂತ್ ವೊಡ್ಲೆ ದೋನ್ ಪಂಗಡ್ ಮುನ್ಸ್ಯಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡುಂಬಿ ಆನಿ
ಯ್ಯಾರ್ ಕುಡುಂಬಿ. ಕೊಡಿಯಾಳ್, ಕಾರ್ಕೊಳ್, ಬಂಟ್ವಾಳ್, ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರ್
ಕಾಂನಿ ಸುಮಾರ್ ಪೈಂತೀಸ್ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡುಂಬಿ ಆನಿ ಕಾರ್ಕೊಳ್,
ಪಿ, ಕುಂದಾಪುರ್ ತಾಲೂಕಾಂಚ್ಯಾ ಚಡ್ ಉಣೆ ತೀಸ್-ಚಾಳೀಸ್ ವಾಡ್ಯಾಂನಿ
ಯ್ಯಾರ್ ಕುಡುಂಬಿ ವಾಸ್ ಕೊರ್ನು ಅಹಾ. ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಯಾಂಕ್
್ಕ' ಆನಿ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡ್ಯಾಂಕ್ 'ಗೌಡ' ಮುನ್ ಆಡ್‌ನಾಂವಾಂ (SERVE
IE) ಅಹಾ.

ಡ್ಯಾಂಲಿ ಕುಟುಂಬಾ ಪದ್ಧತ್:

ಡ್ಯಾಂತ್ 'ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೆಂ ಕಟ್ಟ್' (ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟು) ಸಂಪದ್ರಾಯ್ ಅಹಾ.
ಯ್ಲೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಪುತಾಕ್ ಮೆಳ್ಟಾ ಶಿವಾಯ್ ಧುವೆಕ್ ಮೆಳಾನಾ. ಕುಟುಂಬಾಂತ್
್ಯಾಂಕ್ ಮೊರ್ಯಾದ್ ಚಡ್. ಎಕಾ ರಿತಿನ್ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ್ ಕುಟುಂಬಾ ಪದ್ಧತ್
್ಯೆತ್. ಬಾಯ್ಲಾಂಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ರಿತಿಂನಿ, ದಾರ್ಲ್ಯಾಂಕ್
ಲ್ಯಾ ಇಟ್ಲೆ ಮೊರ್ಯಾದ್ ನಾ. ಎಕಾ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ವ್ಹಾಡಿಗ್ ಕೊರುನ್ ದಿಲ್ಯಾ
ರ್ ತ್ಯಾ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಆವೊಯ್ ಬಾಪಾಯ್‌ಕಡ್ಚೊ ಕಹೊಲೊಯೀ ಅಧಿಕಾರ್ ನಾ.
ಡಿಗ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಆವೊಯ್ ಬಾಪಾಯ್‌ಗೆರ್ಚೊ ಬೊದ್ಕಾಚೊ,
ರಾಚೊ ಆನಿ ಒಲೆಂ ಸೂತಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಸಯ್ತ್ ಸುಟೊನ್ ಉಯ್ತಾ.

ಡ್ಯಾಂತ್ 'ಕೂಡು ಕುಟುಂಬಾ' ಪದ್ಧತ್ ಜಾಲ್ತಿರ್ ಅಹಾ. ಏಕೇಕಾ ಘರ್ಯಾಡೆ
ಸ್-ಸಾತ್ ಲೋಕ್ ಎಕಾತ್ತ್ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ಹೊಂದ್ಬೊನ್ ಅಹಾಲ್ಲೆ ದೃಷ್ಯಾಂತ್
ನ್‌ಯೀ ಮೆಳ್ಟಾ. ಯೆಹೆಲ್ಯಾ ಅವಿಭಕ್ತ್ ಕುಟುಂಬಾಚೊ ಆಜ್ಜೊಗೀ, ಪೊಣ್ಟೊಗೀ,
ಲ್ಘಡೊ ಕೋರ್ತು ದಾವ್ನ್ ಅಹಾಲ್ಯಾರ್, ತಾಗ್ಲೆ ಭಾವ್, ಪೂತ್ ಪುತೊನೆ, ಧುವೊ
ೂಡ್ಯ, ನಾತ್ರಾಂ ಸೆಂತ್ರಾಂ, ಒಟ್ಟು ಜೀವನ್ ಕೊರುನ್ ಆಸ್ತಾ. ಕುಡ್ಯಾಂಲೆಂ
್ಯಾ ಕಸಬ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ದಾಲ್ಯಾನ್ ಹ್ಯೇ ಸಗ್ಳೆ ಮೆಳುನ್ ಸಾಗ್ವಳಿ ಕೃಷಿ ಕರ್ತಾ.
್ಮಾನ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕುಟುಂಬಾದಾರ್ ಚಲ್ತಾ. ಕುಟುಂಬಾದಾರಾಂಲೆಂ
ಾ ಜೆವ್ಣಾಚೆಂ, ನೆಹೊಂ ಘಾಂಗ್ರಚೆಲೆಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯೆಜ್ಮಾನ್‌ತ್ತ್ ಕರ್ತಾ. ಸದ್ದಾಂಚೊ
್ರ ದಾತಾನಾ, ಬೊರೆಂ ವಾಯ್ಟ್ ಕೆಲಸ್ ದಾತಾನಾ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ್ ಯೆತಾನಾ,
ಂಬಾಂತ್ ರೋಗ್ ರುದಾನ್ ಯಾ ಕಷ್ಟ್ ಯೆತಾನಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ ಸುಧಾರ್ನುನ್
್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಯೆಜ್ಮಾನ್ಯಾಲೆಂ ತೀರ್ಮಾನ್ ಅಖೇರ್.

3. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೊ ವಾಡೊ:

'ಎಕಾತ್ತ್ ಥರಾಚ್ಯಾ ಪಾಕಾಟ್ಯಾಂಚಿಂ ಸೊಪ್ನಿಂ ಒಟ್ಟು ಮೆಳ್ಟಾ' ಮುನ್ ಏಕ್ ಗಾ
ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕುಡುಂಬಿ 'ವಾಡೊ'ಮುನ್ಚೆಲ್ಯಾ ಸಂಘಟನ್ಯಾಂನಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ರಿ
ಒಟ್ಟು ಜೀವನ್ ಕೊರುನ್ ಅಹಾ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಿತರ್, ಸ್ವಜಾತಿ
ವಿವಿಂಗಡ್ ಕುಳಿಯಾಂಚೆ ಕುಡುಂಬಿ ಒಟ್ಟು ದಾವ್ನ್, ಎಕಾತ್ತ್ ಮಾಂಡಾರ್, ಎಕಾ
ದೆವಾಕ್ ನೊಮ್ಗೊನ್ ಪೂಜಾ ಕೊರುನ್, 'ಗುರ್ಕಾರ್' ಮುನ್ಚೆಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮುಖೆಲೆ
ಮುಖೆಲ್ಪೊಣಾರ್ ಜಾತಿಚೊ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ಆಚರಣ್ ಕೊರುನ್ ಇವ್ಜೆಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
'ವಾಡೊ' ಮುನ್ ನಾಂವ್. ಎಕಾ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಮುಂದಾಳ್ತ
ಘೆವ್ಚೆಲ್ಯಾಚಾನ್, ಎಕ್ಲೊ ಅನುಭವಸ್ತ್ ಮ್ಹಾಲ್ಘಡೊ, ನ್ಯಾಯ್ ನೀತ್ ಕೊಳ್ಳೊಲೊ
ತಾಂಕಿವಂತ್ ಮುಖೆಸ್ತ್ ದಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಹಿತದೃಷ್ಟಿನ್ ಚಾಂಗ್ ದಾಲ್ಯಾ
ವಾಡೊ, ಗುರ್ಕಾರ್ - ಹೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ರಚನೆ ದಾವ್ನ್ ಆವಾತ್.

ಗುರ್ಕಾರಾಲ್ಯಾ ಕುಳಿಯೆಂತ್ ಒಲೆಂ ಸೂತಕ್ ಈಲ್ಯಾ ವೆಳೇರ್, ವಾಡ್ಯಾಂತೊ
ಧಾರ್ಮಿಕ್ ರಿತಿರಿವಾಜಿ ಬಾಕಿ ಉರಾನೆಹೆಂ ಮುನ್ಚೆಲ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಗುರ್ಕಾರಾ
ಸಹಾಯಕ್ ದಾವ್ನ್ 'ಒತ್ತು ಗುರ್ಕಾರ್' ಯಾ 'ರಾಯ್ಬಾರಿ' ಆನಿ 'ಪಾಂಯ್‌ದಾನ್ ಸಾಂ
ತ್ಯೋ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ಚಲೊವ್ನ್ ವೊರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಅಧಿಕಾರಸ್ತ್ ದಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾ. ವಾಡ್ಯಾಂ
ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್, ಜನನ್ ಮೊರಾಣ್, ಹೊಳಿಯೆಚೊ ಖೆಳ್‌ಮೇಳ್, ವನಭೋಜನ
ಸುವಾಸಿನಿ ಪೂಜಾ, ವೊಂಟಿ ಭೊರ್ಚೆಂ, ಘಾಡ್ಪೊಣ್ - ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿ
ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿ ಮುಖೇಲ್ಪೊಣ್ ವಹಿಸುನ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಚಲೊವ್ನ್ ದಿವ್ಕಾ. ವಾಡ್ಯಾಂತ
ಹರ್‌ಎಕ್ಲ್ಯಾಗೇರ್ ದಾವ್ಚೆಲ್ಯಾ ಚಟುವಟಿಕ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾನ್ ಸಂದ್ವಾತ

ಆರ್ಲ್ಯಾ ಲೆಕಾನ್ 'ಬಾರಾ ವಾಡ್ಯೆ ತೇರಾ ಕುಳಿ' ಮುನ್ ಏಕ್ ಸಾಂಗ್ನಿ ಅಹಾಲ್ಲಿ. ವಿವಿ
ಕಾರಣಾಂಕ್ ಲಾಗುನ್ ಆತಾನ್ ವಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಸಂಖೊ ಚಡ್ಲಾ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲ್ಯೆ ಗೋತ
ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾವ್ಹಿರಿಂತ್ತ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ 'ತೇರಾ ಕುಳಿ' ಅಹಾಲ್ಲ್ಯೊ. ಆತಾನ್ ತೆತ್ತೀಸ್ ಕು
ದಾಲ್ಯಾ. ಎಕಾತ್ತ್ ಕುಳಿಯೆ ಮಧೆಂ, ದಾಯ್ಜಿ ಮಧೆಂ ಸಯ್ರಿಗ್ ಸಂಬಂಧ್ ದಾಯ

4. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೆಂ ನ್ಹೆಸಾಪ್:

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೆಂ ನ್ಹೆಸಾಪ್ ಸುಯ್ತರಿತ್ತ್ ಹ್ಯೊ ಕುಡುಂಬಿ ಮುನ್ ಸಾಂಗ್ಯೆಂತ್. ಆ
ಕುಡುಂಬಿ ದಾರ್ಲೆ ಚಡ್ ದಾವ್ನ್ ಶೆಂಡಿ ಬಾಂಧ್ತಾಲೆ. ಶೆಂಡಿ ಆಹಾಲ್ಯಾಂಕ್ ಕುಟುಂಬಾಂತ
ವಾಡ್ಯಾಂತ್ ಮೊರ್ಯಾದ್ ಆಹಾಲ್ಲಿ. ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಬೆಂಡಾಕ್ ಏಕ್ ಆ
ಬಾಂಧ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ರುಮಾಲ್, ಕಂಡಿ ಯಾ ಪೊಂಯಾಂಚೊ ಗೋಂಪಾ

ಗ್ಲೆ. ಮಾಳ್ಘಡ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಬೆಂಡಾಕ್ ರುಪ್ಯಾಚೊ ನೇವಾಳೊ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಮ್ಹತಾರ್ಯೆ
ಶ್ಲಿ ದೀಸ್ ಕಾಪ್ಶಿ ನೆಹೊನುಂತ್ತ್ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾಲ್ಯೆ. ದಾರ್ಲ್ಲೆಯೀ ಕಾನಾಂಕ್
ಲ್ಯ, ಟಿಕ್ಕಿ ಘಾಲ್ತಾಲ್ಯೆ. ಬೊರ್ಯಾ ಕೆಲ್ಸಾಂಕ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮಾರ್ತಲ್ಯೆ. ಆತಾನ್ ಶೆಂಡಿ
ಸ್ಲೆ ಉಣೆಂ ದಾಲ್ಯಾ. ಪುಡ್ವೆಂ, ಆಂಗ್ಯೊ, ಪ್ಯಾಂಟಾಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾ.
ಯ್ಲ್ ಮೊನ್ಯಾಂ, ಮ್ಹಾತಾರಿಂ ಸುಡ್ಕೊ ನ್ಹೆಸ್ತಾಲಿಂ. ತರ್ನಾಟಿಂ ಮಾಗ್ಗಾಚಿಂ
ಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾಲಿಂ. ನಾಕಾಕ್ ಮೊತಿಂ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೊನ್ಯಾಂಕ್
ಬಲ್ ದಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಹಾತ್ ಭೋರ್ ಮಾತ್ಯೆಚಿಂ ಕಾಕ್ಣಾಂ ಘಾಲ್ತಾಲಿಂ.
ಕ್ಯಾಕ್ ಆಬೊಲಿಂ ಮ್ಹಾಳ್ಚೆಂ ಮುತ್ತೈಸ್ತಾನಾಚೆಂ ಲಕ್ಷಣ್ ದಾವ್ನ್ ಅಹಾಲ್ಲೆಂ.
ಕ್ಯಂತ್ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾಯ್ನಾಹಾಲ್ಲ್ಯಾ ಚೆಡ್ವಾಂಕ್ ಆಬೊಲಿಂ ಮ್ಹಾಳ್ಚಾಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್
ಣ್ಗಿ ನಾ. ಪಾಂಯಾಂ ಬೊಟಾಂಕ್ ಮುದಿಯೊ ಘಾಲ್ಪ್ಯೊಯೀ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾಲ್ಲ್ಯಾ
ಲ್ಲಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್. ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾಯ್ನಾಹಾಲ್ಲಿಂ ಚೆಡ್ವಾಂ ಪಾಂಯಾಂಕ್ ಸೊರ್ಪೊಳ್ಯೊ
ತ್ತ. ಮ್ಹಾತಾರ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಗಳ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಪಾಟ್ಯ್ಯಾಸೂತ್, ತಾಕಾ ಕಾನಾಲ್‌ಕಾಡಿ, ಸಾನ್
ತ್, ಸುವೊ - ಇತ್ಯಾದಿ ವೊಸ್ತ್ ಆಸ್ತಾಲ್ಯೊ. ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿಂ ಬಾಯ್ಲ್
ಮ್ಯಾಂ ಸೊಳಿಯೊ ಘಾಲ್ನಾ. ತೀಂ ಗೇಂಟಿ ಬಾಂಧುಂನ್ ಕಾಪ್ಡಾಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾ. ಗಳ್ಯಾಕ್
ರಯ್‌ಗಾಯ್ ಸೋರ್ ಘಾಲ್ತಾ. ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲ್
ಮ್ಯಾನ್ ಸೊಳಿ ಘಾಲ್ಲೆಲೊ ವ್ಯಾಜ್ ಕೋರ್ಟಾಕ್ ಗೆಲ್ಲೊ ಮುನ್ ಕೊಳೊನ್ ಯೆತಾ.
ನ್ ಸುಧಾರಣೆಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಸರಾಂಕ್ ಲಾಗುನ್ ಕಾಲ್ ಬದ್ಲಾಲಾ.
ಟ್ಯಿಂ ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೊನ್ಯಾಂ ಸೊಳಿಯೊ ಘಾಲ್ತಾ. ಚೆಡ್ವಾಂ
ನಿಕ್ ನ್ಹೆಸ್ಪಾಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾ. ದಾರ್ಲ್ಲೆ ಶೆಂಡಿ ಬಾಂಧ್ಚೆಲಿ ರಿವಾಜ್ ಆಳ್ವಾಲ್ಯಾ.

ುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿಂ ಘರಾಂ:

ಂಡುಂಬಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ದಿಷ್ಟಿನ್ ಮೊಸ್ತು ಪಾಟಿ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ದೈಹಿಕ್ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ಕೂಲ್,
ಕೂಲ್, ಕುಮ್ರಿ ಕಷ್ಟ್, ಸಾಗ್ವಳಿ ಕರುನ್ ದೀಸ್ ಕಾಡ್ಟಾ. ಸ್ವಂತ್ ಜಾಗೊ ಉಣೊ.
ುಧಾರಣ್ ಕಾಯ್ದೊ ಜ್ಯಾರಿ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಇಲ್ಲ್ಯಾ ಇಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂಚೆ
ವಳಿದಾರ್ ದಾಲ್ಯಾ.

ಅದ್ದಿಂ ಘರಾಂ ಮಾತ್ಯೆಚಾ ವೊಣ್ತೆನಿ ಬಾಂಧುನ್ ಕೊಲ್ವಾಚೆಂ ಪಾಕೆಂ ಕರ್ತಾಲ್ಯೆ.
ಂಯ್ಯಾರ್ ವೊಣ್ತೆಚಾ ಬೊರ್ಡ್ಲಾಕ್ ಚಾರ್ ಖಾಂಬ್ಯಾಂರ್ ಪಾಕೆಂ ಬೊಹೊನ್,
ಬಿಂಚೊ ಯಾ ಅರ್ಣಿಂಚಾ ಶಿರ್ಯಾಂಚೊ ತಾಟ್ಯ್ಯೊ ಬಾಂಧುನ್ ತಾಕಾ ಮಾತ್ತಿ ಲೆಪ್ತಾಲ್ಯೆ.
ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ಏಕ್ ರಾಂದ್ಪಾ ಕೂಡ್ ಆನಿ ನಡೆಂ (ಮೊಧ್ಲೆಂ ಕೂಡ್)

ಅಸ್ತಾಲೆಂ. ತಾಜಾ ಮುಕಾರ್ ಅಸಿರ್ ದಿಗ್ನಿ ಚಾವೊಡ್ ಅಸ್ತಾಲಿ. ರಾಂದ್ಪಾ ಕೂಡಾಂತ್
ಏಕ್ ಉಜ್ವಿ ರಾಂದಣ್, ಏಕ್ ದಾವ್ಯಿ ರಾಂದಣ್, ರಾಂದ್ನಿ ಪೊರ್ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಜಳ್ವಾಚೊ
ಮುಲೊ ಆಸ್ತಾ. ಉಜ್ವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿರ್ ಸೀತ್, ದಾವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿರ್ ರಾಂದ್ಯೆ ಆನಿ ಇತರ್
ರಾಂದ್ಪಾಂ, ಭಾಜ್ಪಾಂ ಕರ್ತಾ. ಮೊಸ್ತ್ ಲೋಕ್ ಎಕಾ ಮೆಡ್ಕೆಕ್ ಆಹಾಲ್ಲೆಕಡೆ ಚಾರ್
ಸುತ್ತಾಂಚೆಂ, ಸುತ್ತು ಮುದಿಲಾಚೆಂ ಒಡ್ಲೆಂ ಘರ್‌ಯೀ ಆಸ್ತಾಲೆಂ. ಆತಾನ್‌ಯೀ ಥೊಡ್ಯಾ
ಗಾಂವಾಂತ್ ಯೆಹೆಲಿಂ ಘರಾಂ ಸುವ್ಹಾ ಮೆಳ್ಟಾ. ಆರ್ತಾಂ ಕುಡುಂಬಿ ಚಿಕ್ಕೆ ಸುಧಾರ್ಲ್ಯಾ
ಮುನ್ಯೆತ್. ನೊಳ್ಯಾಂಚಿಂ, ಟೆರೇಸಾಚಿಂ ಘರಾಂ ಬಾಂಧುನ್ ಅಹಾ.

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಘರ್ಕ್ಯಾಡೆ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ದೃಶ್ಯ್ ಮುನ್ಲ್ಯಾರ್, ಘರಾ ಮುಕಾರ್
ವಿಶಾಲ್ ಆಂಗಣ್ ಏಕ್ ತುಳ್‌ಸಿ ಕಾಟೆಂ. ಸಾಗ್ವಳಿದಾರಾಂಗೇರ್ ಅಂಗ್ಣಾಂತ್ ಬಾತಾಚೆಂ
ತುಪೆಂ, ತಣಾಕುಡಿಂ ಮಾಮೂಲ್ ದಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾ. ಘರಾಚ್ಯಾ ಉಜ್ವ್ಯಾ ಕುಸಿನ್ ಗೊಟೆಂ,
ಅಂಗ್ಣಾ ಬೊಗ್ಲೆನ್ ನ್ಹಾಣ್‌ಯಿ, ವಾಳ್ಟೆ ಭಾಜ್ಯೆ ಮಾಟೊವ್, ತೆಂಡ್ಲ್ಯೆ ಮಾಟೊವ್,
ಪಪಾಯಿ ಮಾಡೆ, ಮುಸ್ಕಾ ರೂಕ್, ಮಾಡ್‌ಮಾಡಿ ಆಸ್ತಾ. ಘರಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಗೊಟ್ಯಾ
ಬೊಗ್ಲಾಂನಿ ಜೂಂ ನಾಂಗೊರ್, ಪಾಗ್ತಿಂ ಭಾಲ್ಯೆ ಸಾತಿಯೊ, ಖೂಳ್, ಜಾಬ್ಲೊ, ಜಾಳಿ
ಕೊರ್‌ಂಡೆ, ಪೊಳಯಿ, ಕೊವುಡಿ, ನಿವ್ಲೊ ಉಮ್ಕಾಳೊನ್ ಅಹಾಲ್ಯಾರ್ ತೇಂ ಘರ್
ಕುಡ್ಮ್ಯಾಲೆಂತ್ತ್ ಮುನ್ ಸಾಂಗ್ಯೆಂತ್.

6. ಜನನ್ ಮೊರಾಣ್:

ಆದ್ದಿಂ ಚೆಡ್ವಾಂ ನಾಂವಾಂಲಾಗ್ಟಾ ಪೂಡೆ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾತಾಲಿ. ನಾಂವಾಂಲಾಗ್ಲ್ಯಾರ್
'ನ್ಹಾಣ್' ಮುನ್ ಏಕ್ ಶುದ್ಧಾಚಾರಾಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕರ್ಚೆಲೆಂ ವಾಡಿಕೆ ಆಹಾಲ್ಲೆಂ. ಆತಾನ್
ನ್ಹಾಣಾಚಾ ಬೊರ್ಲ್ಯಾಕ್ ದಿವ್ಯಾಂತ್ ಊಹ್ನ ಪುಣ್ಯಾರ್ಚನ್ ಕರ್ತಾ. ಗುರ್ಬಿಣಿಕ್ ಸಾತ್
ಮುಹಿನ್ಯಾಂನಿ 'ವೊಂಟಿ ಭೊರ್ಚೆಂ' ಕ್ರಮ್ ಕರ್ತಾ. ಬೊಳಾಂ ದಾಲ್ಯ್ಯಾ ಸೋ ದೇಹಾಂನಿ
'ಸೆಟಿ' ಕರ್ತಾ. ಥೊಡ್ಯಾಂ ಕುಟ್ಮಾಂತ್ ಸೆಟಿ ನೋವ್ ದೆಹಾಂನಿಯೀ ಕರ್ಚೆಲೆಂ ವಾಡಿಕೆ ಅಹಾ.
ಸೋ ದೆಹಾಂಚ್ಯಾ ಸೆಟಿಯೆಕ್ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೊನ್ಯ್ಯಾಂ ಫುಗುಡಾಂ ಖೆಳ್ಟಾ. ನೋವ್
ದೆಹಾಂಚ್ಯಾ ಸೆಟಿಯೆಕ್ ಗಾನಿಂ ಗಾಂಯ್ತಾ. ಬೊಳಾಂ ದಾಲ್ಯಾರ್ ಮೊಡ್ವೊಳ್ನ್ ಲುಗ್ಟಾಂ
ಘೆವ್ನ್ ಇವ್ಕಾ. ತಿಂ ಲುಗ್ಟಾ ಬೊಳಾಂತಿನ್ ನೆಹೊಕಾ. ಬೊಳಾಂತಿಲಿಂ ಲುಗ್ಟಾಂ
ಮೊಡ್ವೊಳ್ನಿನ್ ಉಂಬೊಳ್ನ್ ದಿವ್ಕಾ. ಆನಿ ಬಾಳ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ನ್ಹಾಣೊಕಾ. ಮೊಡ್ವೊಳ್ನಿನ್
ಹಾಡ್ಲೆಲಿ ಭುಕ್ತ್ ಬೊಳಾಂತಿಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ಘಾಪ್ಡುಕಾ. ಆದ್ದಿಂ ಬೊಳಾಂತ್ರಾಕ್ ಪರಿಣತ್
ವಯ್ಜಿಣ್ಯೊ ಅಹಾಲ್ಯೊ. ಆತಾನ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ಯಾಂನಿ ಬೊಳಾಂದಾತಾ. ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಬಾರ
ದೆಹಾಂನಿ 'ಭಾರ್‌ಸೊ' ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಪಾಳ್ಣೆಂ ಬಾಂಧ್ತಾ. ಆದ್ದಿಂ ಗಾಂವ್ಟಿ ವೊಕಾದ್,
ರಾಂದ್ಯೊ, ಕಸಾಯ್, ತೇಲ್ ಆಹಾಲ್ಲೆಂ. ಆತಾನ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್ಯಾಂಚೆಂ ವಯ್ಜ್ ಚಲ್ತಾ.

ಭುರ್ಗ್ಯಂ ಒಲೆಂ ಸರಾಚಾ ಆದ್ದಿಂ ಮೆಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಪುರ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ.
ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ್ ದಾಯ್ನಾಹಾಲ್ಲಿಂ ಮೆಲ್ಯಾರ್ ಪುರ್ತಾ. ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಮೆಲ್ಯಾಂಕ್

ಪ್ಪಿಯ್ಯಾತ್ತಿ. ಥೊಡ್ಯಾ ಕುಟುಂಬಾಂತ್ ಪುರ್ಚ್ಯಲೆಂತ್ ಕ್ರಮ್ ಆಹಾ. ದಾರ್ಲ್ಲೆ ಮೊರ್ತ್ತಾನಾ
ಲ್ಲ್ ಜೀವಾಂತ್ ಅಹಾಲ್ಯಾರ್, ಮೊಡೆಂ ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ ತಿಕಾಯೀ ಒಟ್ಟು ನ್ಹಾಣಯ್ತಾ.
ಆಯಪಣಾಚೆ ಕುರು ದಾಲ್ಲೆ ಪಿರ್ದುಗ್, ಕಾಕ್ಣಂ, ಮೊತಿಂ - ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಡ್ತಾ.
ಶ್ಯಾಕ್ ಎಕಾ ಫೊಳ್ಯಾರ್ ಸಗ್ಳೆಲೆಂ ಕೆಳಿಚೆಂ ಪಾನ್ ದೊರುನ್ ತಾಜೆರ್ ನಿದಾಯ್ತಾ.
ಶ್ಯಾಕ್ ಸುರುಂಗಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಏಖ್ ತುಳ್ಸೀ ಕೆಹ್ರಾಂಚಿ ಮಾಳಾ ಅಗತ್ಯ ಫಾಲ್ತಾ.
ಶ್ಯಾಕ್ ಉದಿ ಸೊಡ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್, ಪಾನ್‌ಫೊಡ್, ಸೀತ್ ಬಾಂಧ್ಚೆಲೆ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ.
ಶ್ಯಲ್ಯೆ ಪೂತ್, ಲಾಗ್ಗಿಂಲ್ಯೆ ಕುಟುಂಬಾದಾರ್ ಮೊಡೆಂ ವಾಂವೊನ್ ಸರ್ನಾರ್ ಧೊರ್ತಾ.
ಲ್ಪೊಡೊ ಪೂತು ಸರ್ನಾಕ್ ಉಜೊ ಲಾಯ್ತಾ. ಹುಲ್ಪೊಯ್ತಾನಾ ಜೀವಾಕ್ ಜೀವ್
ಕ್ಕ ಮುನ್ ಕಟ್ಟ್ ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಜಿವೆಲೊ ಬೆಬೊ ಸರ್ನಾರ್ ಫಾಲ್ತಾ. ದೋನ್
ಶ್ಯೆ ನಾರ್ಲ್ಲ ಸರ್ನಾಕ್ ಫಾಲ್ತಾ. ನೋವ್ ದೆಹಾಂನಿ ಗೊಬೊರ್ ರಾಸ್ ಕೊರುನ್,
ಖಾಡ್ ಬೋಡ್ ತಾಸುನ್ ಸುದ್ಧಾ ಖಾತಿರ್ ಕ್ರಿಯೆಂ ಧರ್ತಾ. ಇಕ್ರಾ ದೆಹಾಂನಿ
ಟ್ ಯೇವ್ನ್ ಸುದ್ಧು ದಾತಾ. ಸುದ್ಧಾ ದೀಸ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಬಾನ್ಯಾರ್ ವಾಡ್ತಾ.
ವ್ಯಾ ದೀಸ್ ಸಯ್ರ್ಯಾ ಧಯ್ರಾಂಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಸಮಾರಾಧನ್ ಕರ್ತಾ. ಆನಿ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಲ್ಯಾ
ತಿ ಖಾತಿರ್ ಫಾಡ್ಪೊಣ್ ಕರ್ತಾ. ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಾಳ್‌ಪಕ್ಷಾಂತ್ ಸೀತ್ ಫಾಲ್ನು
ಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಾಳ್ಪಡ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ರಾಶಿಕ್ ಸೇರ್ವಿತಾ. ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕುಡುಂಬಿ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್
ರೆ' ಮುನ್ಚೆಲೆಂ ಮೊಸ್ತ್ ಖರ್ಚ್ ಇವ್ಚೆಲೆಂ ಏಕ್ ಕ್ರಮ್ ಕರ್ತಾ.

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೆಂ ಜನಜೀವನ್:

ಕುಡುಂಬಿ ದೈಹಿಕ್ ಕಷ್ಟಾಂಚಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಭಾರೀ ಬುದ್ವಂತ್. ಲಾಟ್ ಫಾಲ್ನು
ಒಡ್ಚೆಂ, ಲಾಂಕ್ಡಂ ಭೆತ್ಚೆಂ, ಕುಮ್ರಿ ಕಷ್ಟ್, ತೊಟಾ ವಾವ್ರ್, ಘುರಾಂ ಬಾಂಧ್ಚೆಂ,
ತ್ಯೆ ಭಾಂದ್ಚೆಂ, ರಾನ್ ಉತ್ಪೊತ್ ವಿಕ್ಚಿ - ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಚ್ಯೆ
ತ್ಯಾಂತ್. ಹಾಜ್ಯಾ ಒಟ್ಟು 'ಬೇಟ್' ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿ ಏಕ್ ಮುಖ್ಯ್ ಹವ್ಯಾಸ್.

ಬೇಟ್:

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ಪೊಸ್ಪಾಚೆಂ ಮುರ್ಗುಂ ಖಾಯ್ನೆಹೆಂ ಮುನ್ ನಂಬಿಕೆ ಅಹಾ. ಬೇಟ್
ಮಾಹ್ಳಿ ಧರ್ಚ್ಯೆಂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲೊ ಆಶೀರ್ವಾದಾನ್ ಮುನ್ ಕುಡುಂಬಿ
ನ್ಹೊತಾ. ತಿಹಿ ದಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕುಳ್‌ದೇವುಯೀ ದಾಲಾ.
ಂ ಭಾಲ್ಯಾಂನಿಂತ್ತ್ ಕುಡುಂಬಿ ಕೊಳಾಂಚಿ ಬೇಟ್ ಕರ್ತಾ. ಸೊಸ್ಯೆ, ಪಿಸಿಯೊ, ಸಾಳೊ,
ಯೊ, ಗಾರ್, ಕೆಂಕ್ಣಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಮುರ್ಗಾಂ ಸೊವ್ಯಾಂಚಿ ಬೇಟ್ ಕರ್ತಾ. ಕೆಂಕ್ಣಾಂ
ರುನ್ ಖಾತಾ ದಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಪೊಸ್ಲ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಡಾಂ, ಬೊಕ್ಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಖಾಯ್ನಾ.

ಬೇಟೆಕ್ ದಾವ್ಯಾಹಾಲ್ಲ್ಯೊ ಹತ್ಯಾರ್ ಸ್ವಂತ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಜಾಳಿ, ಕೊರ್‌ಂಡೆ ಒಳುನು ಮಾಹ್‌ಳಿ ಧರ್ತಾ, ಖೂಳಿ ಒಳುನು ಕುರ್ಲ್ಯೊ ಧರ್ತಾ. ಮಾಸ್, ಮಾಹ್‌ಳಿ ರಾಂದುನ್ 'ವನಭೋಜನ್' ಮುನ್ಸೆಲಿ ಮಹಾಮ್ಮಾಯಿಲಿ ಪೂಜಾ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಕರ್ಚೆಲೆಂ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ಅಹಾ. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ವ್ಹಾಡಿಗೆಂತ್‌ಯೀ ದೆಡ್ಯಾಂ ಜೆವ್ಣಾ ದೀಸ್ 'ಮಾಹ್‌ಳಿ ಜೆವೊಣ್' ಕರ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ.

2. ಜೆವೊಣ್ ಖಾಣ್:

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಖಾಣಾಂತ್ ತಾಂದ್ಳ್ಯಾಚೊ ಮುಖ್ಯ್ ವಾಂಟೊ. ತಾಂದ್ಳ್ಯಾಚೆಂ ಸೀತ್, ವಿವಿಧ್ ಭಾಕ್ರಿಪೊಳಿ, ಪಾಯ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊರುನ್ ಖಾತಾ. ಪೋವ್, ಚರ್ಮುರ್ಲ್ಯೊ, ಲಾಯೊ - ಸ್ವಂತ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಆದ್ದಿಂ ಯೆಹೆಲ್ಯೆ ಖಾಣ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚೆಲ್ಯೆ, ಗಾಣೊ ಘಾಲ್ನು ಗೋಡ್, ತೇಲ್ ಕರ್ಚೆಲಿಂ ಕುಟುಂಬಾಂ ಅಹಾಲ್ಲಿಂ. ನಾಹಣೊ ಪಿಕೊನ್ ತಾಜಿ ಆಂಬಿಲ್, ಭಾಕ್ರಿ ಕರ್ತಾಲೆ. ವಿವಿಧ್ ಕಾಂದೆ, ಕಣ್ಗಾಂ, ಆಳುಂ, ದೆಂಟ್ಯೆ, ಭಾಜ್ಜಿ, ಮುಸ್ಕಾಭಾಜ್ಜಿ, ಅಳ್ಸಂಡ್ಯೊ, ತೆಂಡ್ಲಿಂ, ವಾಳ್ಚೆಭಾಜಿ - ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಂದಯ್‌ಗಾಯ್‌ಚೆಂ ಬೆಳೆಂ ಕೊರುನ್, ದಾವ್ಯಾ ತಿಟ್ಲೆಂ ದೊರುನ್ ಮಿಕ್ವಾಲ್ಲೆಂ ವಿಕ್ತಾ. ಆಂಬ್ಯೆ, ಪೊಣಸ್, ಪಾತ್ಯೆ ಪೊಣಸ್, ಅಂಬಾಡ್ಯೆ, ಯೆಟಿ, ರುಂಬ್ಡಾಂ, ಗಾಬ್ಯಾಕಾಂಡಿಂ, ಚಲ್ಲಂಗಾಯ್, ಕರ್ಮಲಾಂ ಮಿಟಾಖಳಾಕ್ ಘಾಲುನ್, ನೆಂಚೆಂ, ಹಪ್ಪಳೆ ಘಾಲುನ್, ಪಾವ್ಸಾಳ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಉಪ್ಯೊಗ್ ಕರ್ತಾ. ಹೆಂ ಮಾತ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಕಾರಾಣೊ, ಭಿರ್‌ಂಡಿಪಾಲೊ, ಬಿಬ್ಯಾಕೊಮ್ರ್ಯೊ, ಒಡಾಕೊಮ್ರ್ಯೊ ವಾಟುನ್ ಚೆಟ್ನಿ, ರಾಂದಯೆಕ್ ಉಪ್ಯೊಗ್ ಕರ್ತಾ.

3. ಪಾಳಾಂ ಪಾಲ್ಯಾ ಒಕದ್:

ವಯ್‌ಜ್ಪಣಾಂತ್ ಕುಡುಂಬಿ ನಾಂವಾಗ್ಗೆಲ್ಲೆ. ಮೊನ್ಯಾಲ್ಯಾ, ಜಾನ್ವಾರಾಲ್ಯಾ, ಬೊಳಾಂತಿಲ್ಯಾ ವಯ್‌ಜ್ಪಣಾಂತ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ಪಾಳಾಂ ಪಾಲ್ಯಾ ಒಕದ್ ದಿವ್ಚೆಲ್ಯಾರ್ ಕುಡುಂಬಿ ಬುದ್ವೊಂತ್. ವೀಸ್ ಹಾಪ್ಡಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ದಾಕ್ತೆರಾಂನಿ ದಾಯ್ಲಾ ಮುನ್ ಪಾಟಿಂ ಸೊಡ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಒಕಾದ್ ದಿವ್ಚೆಲ್ಯೆ ಆತಾನ್‌ಯೀ ಅಹಾ.

4. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿ ಪಾನ್‌ಪೋಡು:

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ಪಾನ್ಪೊಡ್ ಖಾವ್ಚೆಲೆಂ ಹವ್ಯಾಸ್ ಅಹಾ. ಸಯ್ರೆ ಧಯ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಜೆವ್ಣಾಚಾನ್‌ಯೀ, ಪಾನ್ಪೊಡ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಚಡ್ ಮೊರ್ಯಾದ್. ವೀಡ್ಯಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ವ್ಹಾಡಿಗ್ ನಿಘುಂಟ್ ಕರ್ಚಿ, ವೀಡೊ ದೀವ್ನ್ ವೊಪ್ಪಿಗ್ ಸಾಂಗ್ಚಿ, ವೀಡೊ ದೀವ್ನ್ ಪಾಯೆ ಧರ್ಚೆಂ - ಇಹಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ರಿತಿಂನಿ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ಪಾನ್ಪೊಡಿಕ್ ವಿಶೇಸ್ ಸ್ಥಾನ್ ಅಹಾ. ಪಾನ್ಪೊಡಿಕ್ ದಾವ್ಯಾಹಾಲ್ಲ್ಯೊ ಸುನೊ ಕುಡುಂಬಿ ಸ್ವಂತ್ ಧರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಖುಬ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಸಿಪಿಯೊ ಲ್ಹಾಸುನ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾ.

ಇತರ್:

ವಾಲಿಂಚೊ, ಬೆತಾಂಚೊ ವಾವ್ರ್, ಆಚಾರಿ ವಾವ್ರ್, ಸಾಗ್ವಳೆಚಿ ಸಾಮಗ್ರಿ ತಯಾರ್ ೦, ಮಾಂದ್ರ್ಯೊ ಒಳ್ಚೆಂ, ರೂಕ್ ಚಿರ್ಚೆಂ, ಮ್ಹೊಂವ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ, ರಾನ್ ಉತ್ಪತ್ ಂದೊವ್ನ್ ವಿಕ್ಚೆಂ - ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೊ ಇತರ್ ವಾವ್ರ್ ಮುನ್ಯೆತ್.

ಕುಡುಂಬಿ ಜಾನ್ವಾರ್ ಪೊಸ್ಚೆಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಹುಷಾರ್. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಾಕ್‌ಯೀ ಚಡ್ ಗಾನ್ ಜಾನ್ವಾರಾಂ ಪೊಸ್ತಾ. ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಾಂತ್ 'ವಂಡಾರು' ಮುನ್ಚೆಲ್ಯಾ ಂವಾಗ್ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಸಾಧಾರ್ನ್ ಪಾಂಚ್ ಎಕ್ರ್ಯಾ ಸುವಾತಿಚಾ ಕಾಂಬ್ಯಾಕ್ ಮೆಳ್ಚೆಲ್ಯೆ ಕ್ಕಾಲ್‌ವಾಸ್ ಲೋಕ್ ಕುಡುಂಬಿ.

ಕುಡುಂಬಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ:

ತೆಕ್ಲೆನ್ ತೆಕ್ಲಿ, ಪಿಳ್ಗಿ ಲಾಗುನ್ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ಈಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂಕ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಜಾತಿಚಿ ಂಸ್ಕೃತಿ ಮುನ್ಯೆತ್. ಎಕಾ ಜಾತಿಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿಎಕಾ ಜಾತಿಚಾಂಕ್ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಯ್ತ್. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೊ ಆಚಾರ್ ವಿಚಾರ್ ಹೇರ್ ಜಾತಿಚಾಂಕ್ ಗೊಡ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ್ ುನ್ ದೆಹೆಲ್ಯಾರ್ ಕಾಂಯ್ ವಿಶೇಸ್ ನಾ. ಚಡ್‌ಉಣೆ ಕುಡುಂಬಿ ಹೇರ್ ಜಾತಿಂಚಾಡ್ಯೆ ೂರ್ಸ್ಸಾನಾ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಗೆರ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಹೇರ್ ಜಾತಿಂಚಾಗೆರ್ ಜೆವ್ಣೊಣ್ ಖಾಣ್ . ಆತಾನ್‌ಯೀ ಥೊಡೆಕಡೆ ಹೇರ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾಂಕ್ ಘುರಾ ಭಿತರ್ ಸೊಡಿನಾ. ಹೇರ್ ಾತಿಚ್ಯೆ ಹಾಪ್ಡಾಲ್ಲಿಂ ಆಯ್ದಾನಾ ಹಾಪ್ಡಾನಾ ಆನಿ ಘುರಾ ಭಿತರ್ ಹಾಡಿನಾ.

ಕುಡುಂಬಿ ಚಾಂದ್ರಮಾನ್ ಪದ್ಧತ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾ. ಅಮಾಸ್, ಪುನೊವ್, ಂಕ್ರಾಂತ್, ಮ್ಹಾಳ್, ದೇವ್‌ಕಾರ್ಯೆಂ, ಸುವಾಸಿನಿ ಪೂಜಾ, ಪೊರೊಬ್, ತುಳ್‌ಸೀ ಪೂಜಾ, ಾನ್‌ಭೋಜನ್, ಹೊಳಿ, ಖೇಳ್‌ಮೇಳ್, ಪಾಡ್ಯೊ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾ. ಅಮಾಸ್ಯೆ ದೀಸ್ ೂಜಾ ಕೊರುನ್ 'ಕಾವ್ಳ್ಯಾ ವಾಡಿ' ಧೊರ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಆದ್ವಿಂ ಕುಡುಂಬಿ ಚಾನ್ವೆಂ ಾಲ್ತಾಲ್ಯೆ. ಸುತಾ ಪುನ್ವೆಕ್ ಕರ್ನ್ಹಾಡ್ ಪುರೋಹಿತ್ ಹಿಂಕಾಂ ಜಾನ್ವೆಂ ಹಾಡುನ್ ದಿತಾಲ್ಯೆ. ್ಹಾಳ್ ಪಕ್ಷಾಂತ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸೀತ್ ಘಾಲ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ದೇವ್‌ಕಾರ್ಯೆಂ ೂರುನ್ ಶಿವ್ರಾತ್ರೆ ಪೂಜಾ ಕರ್ತಾ. ಗಾಂವಾಂತ್ ಹೇರ್ ಜಾತಿಚೆ ಕರ್ಚೆಲಿ ಅಷ್ಟೊಮು, ವಾಳಿ ಪೊರೊಬ್, ಕೆಡ್ಸೊಸ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾ. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ತುಳ್‌ಸೀ ಪೂಜಾ ವಿಶೇಸ್. ುಳ್‌ಸೀ ಪೂಜಾ ದೀಸ್ ತಿರುಪತಿಕ್ ದೇವಾ ಗಾಟ್ ಬಾಂಧ್ತಾ ಆನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಕಾಡುನ್ ೇಳ್‌ಮೇಳ್ ಸುರು ಕರ್ತಾ. ವಾಡ್ಯಾಗಾರ್ ಸಗ್ಳೆ ಮೆಳುನ್, ಬೇಟ್ ಕೊರುನ್ ್ರೊನ್‌ಭೋಜನ್' ಮುನ್ಚೆಲಿ ಮಹಮ್ಮಾಯಿ ಪೂಜಾ ಕರ್ತಾ. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ಚೊವೊತ್ ೂತ್ ಆಚರಣ್ ನಾ. ಗಣಪತಿಕ್ ರುಂಡು ಹಾಡ್ಟಾನಾ ಹೆರಾಂನಿ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ಮೋಸ್ ೂರುನ್ ತಿಂಗ್ಲೆಂ ಜಾನ್ವೆಂ ಸೊರ್ಲೆಲ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಿ ಕುಡುಂಬಿ ಚೊವೊತ್ ಕರ್ನಾ ಮುನ್ ಂಗ್ತಾ.

9. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೆಂ ಜಾನಪದ್:

ವಂಶ ಪರಂಪರೆ ಲಾಗುನ್ ತೊಂಡಾನ್ ತೋಂಡ್, ಜಿಬೆನ್ ಜೀಬ್ ಉರೊನ್ ಆಲ್ಲ್ಯಾ ಮೌಖಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾನಪದ್ ಮುನ್ಯೆತ್. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಮುಖ್ಯ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಮುನ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಕೆಲೊ ಹೊಳಿಯೆಚೊ ಖೇಳ್‌ಮೇಳ್. ಹ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಆಚರಣೆಕ್ ಆನಿ ಜಾನಪದ ಕಲಾಕ್ ಆಡ್‌ಆಡ್ಲೊಕ್ಳ್ ನಾಹಾಲ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್ ಅಹಾ. ಆಜ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಡೆ ಗುಮ್ಟಾ ತೋಣಿಯಾಂ ಗಾನಿಂ, ನಾಚ್, ಸಾಹಿತ್ಯ್, ವಾಜಂತ್ರಾಂ ಉರ್ಲ್ಯಾಂ ದಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ಆಮ್ಕೆಲೊ ವಾಡೊ, ವಾಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿ ಕಾರಣ್. ಗುಮ್ಟಾಂ ತೋಣಿಯಾಂ ಖೇಳು ಕರ್ತಾತ್ ಮುನ್ಚೆಲೆಂ ಕಟ್ಟ್ ನಿಟ್ಟ್ ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೆಂ ಜಾನಪದ್ ಉರ್ಲೆಂ. ಕುಡುಂಬಿ ಹ್ಯಾ ಜಾನಪದ್ ಕಲಾರ್ ದೇವಾಲೆಂ ಸ್ವರೂಪ್ ಸುಯ್ತಾ ಆನಿ ಪೂಜಾ ಕರ್ತಾ. ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಚೆಲ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಹಿಲ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಂತ್ ಬೊಟಾಂನಿ ಮೆಜ್ಚೆಲ್ಯಾ ತಿಟ್ಲ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ಹೀ ಕಲಾ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ಹ್ಯಾಕಾ ಕಾರಣ್–ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಚೌಕಟ್ಟಾ ಭಿತರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂತ್ ಗುಮ್ಟಾಂ, ಗಾನಿಂ, ನಾಚಾಂಕ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ನಾ. ಇಗರ್ಜಾಂನಿ ಆವ್ಕಾಸ್ ಆಹಾಲ್ಲೊ ದಾಲ್ಯಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಡೆಯೀ ಹೇಂ ಜಾನಪದ್, ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಡ್ಯೆ ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾವ್ಹಿರಿಂತ್ ಜಿವೆಂ ಉರ್ತೆಂ.

ಗುಮಾಟ್: 'ಗುಮಾಟ್' ಮುನ್ಚೆಲ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಕ್ 'ಸುಂದರ್' ಮುನ್ ಅರ್ಥು ಅಹಾ. ಗುಮಾಟ್ ಏಕ್ ಮಾತ್ತೆನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ, ದುದಿಯಾಚ್ಯಾ ಆಕಾರಾಚೆಂ, ಪುರಾತನ್ ಸಂಗೀತ್ ಉಪಕರಣ್. ಹ್ಯಾಕಾ ದೋನ್ ತೊಂಡಾಂ ಆವುನ್ ಏಕ್ ತೋಂಡ್ ಏಕಾ ಗೇಣಾ ಇಟ್ಲೆಂ ರೂಂದ್ ಆಸ್ತಾ. ಆನಿಏಕ್ ಅಸಿರ್ ಆಹಾಲ್ಲೆಂ ತೋಂಡ್ ಭಾಯ್ರ್ ಮಿರ್ಲ್ಯೊನ್ ತಳ್ಟಾ ಭಿತರ್ ಧರ್ಚೆಲ್ಯಾ ತಿಟ್ಲೆಂ ಸಾನ್ ಆಸ್ತಾ. ಹೆಂ ತೋಂಡ್ ಉಗ್ತೆಂ ಆಸ್ತಾ. ರೂಂದ್ ಆಹಾಲ್ಲ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ 'ಗಾರಾಚೆಂ' ಚಾಮ್ಡೆಂ ಬಿಗ್ದುನ್ ಬಾಂಧ್ತಾ. ಚಾಮ್ಡ್ಯಾಕ್ ವ್ಹಾಜಯ್ತನಾ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ರಿತಿಚೊ ಆವಾಜ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್ತಾ.

ಆದ್ದಿಂ ಗುಮಾಟ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚೆಲ್ಯಾ ಆವ್ಯಾ ಮಾತ್ತೆಕ್ ಕಾಂಕ್ಣಾಚೊ ಫಿಟೊ, ಭೊರ್ನಿಚೊ ಪಿಟೊ, ರೆಂವ್ಯಾ ಪಿಟೊ-ಇತ್ಯಾದಿ ಕುಂಬ್ರಾಂಚೆಂ ಭೊರ್ಸಿತಾಲ್ಯೆ. ಹ್ಯಾ ಕ್ರಮಾರ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಗುಮ್ಟ್ಯಾಕ್ ತೀಕ್ಷ್ಣ ರಿತಿಚೊ ಸಬ್ದ್ ಯೆತಾ. ಗುಮ್ಟಾಚಾ ಮೆಡ್ಕೆಕ್ 'ಕಳ್ಸಿ' ಮುನ್ ನಾಂವ್. ಹ್ಯಾ ಕಳ್ಸೆಕ್ ಏಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ಆಯ್ ಅಹಾ. ಕಳ್ಸಿ ಪಾತಳ್ ದಾವ್ನ್ ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಹಾಲ್ಲೆಂ ಗುಮಾಟ್ ಮಾತ್ರ್ ಲಾಯ್ಕ್ ಸಬ್ದ್ ದಿತಾ.

ಗುಮಾಟ್ ವ್ಹಾಜೊವ್ಚ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಒಟ್ರಾಸ್ ವ್ಹಾಜೊವ್ಚ್ಯಾಕ್ ದಾಯ್ಮ್ಯಾ.

ಮ್ಹಾಚಿಾ ಮೊಧೆಂಗಾತ್ ಬಡಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಚಾಮ್ಡೆಂ ಪಿಂದ್ಹಾ ಆವ್ಕಾಸ್ ಅಹಾ. ತಳಾಟ್ ಮ್ಹಾಚ್ಯಾ ಅರುವೆರ್ ಆವುನ್ ಬೊಟಾಂ ಚಾಮ್ಡ್ಯಾ ಊಯ್ರ್ ನಾಚಾತ್ತ್ ಆವೊಕಾ. ನಾಟ್ ವ್ಹಾಜೊವ್ಹಾ ಕಳ್ಳೆಲೆ ವ್ಹಾಜಯ್ತಾನಾ ದಾಲ್ಹ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಕ್ ಖೆಳ್ಳೆಲ್ಯಾಕ್ ತ್ಸಾಹಾಚಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಕ್ ಪಾವಯ್ತ್.

ಆಯ್ಹಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ವಿವಿಧ್ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯೆ ಗುಮ್ಹಾಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ತಾ. ಹ್ಯಾಂವ್ ಬೂಹ್ನು ವ್ಹಾಜೊಂವ್ಚೆಂ ದಾಲ್ಹ್ಯಾನ್ ತಿಂಗ್ಲಿಂ ಗುಮ್ಹಾಂ ಆಕಾರಾರ್ ಓಡ್ ತ್ರಾ. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೊ ನಾಚ್ ಆಹಾಲ್ಹ್ಯಾನ್ ತಿಂಗ್ಲಿಂ ಗುಮ್ಹಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾಕಿ ಕಾರಾರ್ ಸಾನ್. ಹಾಲಕ್ಕಿ ಜನಾಂಗಾಚಾಲಿಂ ಗುಮ್ಹಾಂ ಮದ್ದೊಳ್ಯಾವ್ಹಿರಿಂ ದೀಗ್ಸಿಂ. ರ್ವಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಮರಾಠಿ ನಾಯ್ಕ್ ಗುಮ್ಹಾಂ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ತಾ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ವ್ಹಾಂನಿ ಪೂಜಾ ದಾತಾನಾ ಗುಮ್ಹಾಂ ವ್ಹಾಜಯ್ತಾ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಾಂತ್ 'ಬುರ್ರಕಥಾ' ಮ್ನೈಲ್ಯಾ ಹರಿಕತಾ ರೂಪಾಚ್ಯಾ ಜಾನಪದ್ ಕಲಾಂತ್ ಗುಮ್ಹಾಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ತಾ ಮನ್ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ.

ಹೊಳಿಯೆಕ್ ಗುಮ್ಹಾಂಚ್ಯಾ ತಾಳಾ ತೆಕಿದ್ ಗಾನಿಂ ಗಾಂವ್ನ್ ನಾಚ್ಚೆಂ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲೊ ಂಪ್ರದಾಯ್. ಖೆಳ್‌ಮೆಳಾಚ್ಯಾ ಅಖೇರಿಕ್ ಕುಡುಂಬಿ ಗುಮ್ಹಾಂ ಪೂಜಾ ಕರ್ತಾ. ಡ್ಹ್ಯಾಕ್ ದೊರ್ನೆಲಿಂ ಗುಮ್ಹಾಂ ಪೊರ್ರುನ್ ಕಾಡ್ಚಿಂ ಕಾರ್ತಿಕ್ ಏಕಾದಶೀ ದೀಸ್ ತುಳ್‌ಸೀ ಜಾಕ್. ಪವಿತ್ರತೆಚ್ಯಾ ದಿಷ್ಟಿನ್ ಮೊದ್ಲ್ಯಾ ಆವಧಿಂತ್ ಗುಮ್ಹಾಂ ಖೆಳ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಾನಿಂ ಗಾಂವ್ಹ್ಯಾಕ್ ಜಾತಿಂತ್ ಆಕ್ಷೇಪ್ ಅಹಾ.

ತುಳ್‌ಸೀ ಪೂಜಾ ದೀಸ್ ಗುಮ್ಹಾಂ ಕಾಡ್ಹಾನಾ ಸಾಂಗ್ಚೆಲಿಂ ಏಕ್‌ದೋನ್ ಗಾನಿಂ ಇಹಿ ಹಾ.

1. ಗ ಘುರಾ ಮೊದೆಂ ಮೊದನಾಂಚಾ ಭಿತರ್| ಉಮುರುತು ದಾಲಾ ತುಳುಸೇ ಭೋರ್

ಗ ತುಳುಸೇ ಮಳಾದಳ್......

ಗ ತುಳುಸೇ ಮಳಾದಳ್ ಸೇಕಾ ಊಯ್ರ್ | ಉಮುರುತು ದಾಲಾ ಕೊಳುಸೋ ಭೋರ್

ಗ ತುಳಸೇ ಫೆವೂನಿಯಾ.....

ಗ ತುಳುಸೇ ಫೆವೂನಿ ಖಾಂದಾ ಊಯ್ರ್ | ಪರದಗ್‌ಸಿಣ್ ಯೆವುನಿ ಮುಗುಟು ಶಿರ ಹರೇಗೆ-

ಓಂದೇ ಪುರಿಯ ತುಳುಸೇ ಭೋರ್ |

2. ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣಾ ತುಳ್‌ಸೇ | ಚಮ್ಕೊನ್ ನಾಚ್‌ತೀ | ಕ್ರಮುಂತು ವಾಟ್‌ತೀ | ಹರಹರಾ ಖಾಂಕೀ ಘೆವ್ನ್ | ತುಳ್‌ಸೇ ಮಾಯಾ | ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಯಾತೇ | ಗೋವಿಂದಾ |

ಗುಮ್ಟಾಂ ಖೇಳು ಸಾಲ್ ಬಾಂಧುನ್, ಮುಕಾರ್ ಮುಕಾರ್ ರಾವುನ್, ಚಕ್ರಾಕಾರಾರ್ ವಿವಿಧ್ ರಿತಿನಿಂ ಖೆಳ್ಟಾ. ಗಾನ್ಯಾಂಚಾ ಸುರ್ವಾತ್, ವಾಡಾವಳ್ ಆನಿ ಅಖೆರಿಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಗಾನ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸುರ್ವೆರ್, ಮೊದೆಂಗಾತ್ ಯಾ ಅಖೆರಿಕ್ ಗಾ, ಗೆ, ಓ, ಯಾ, ಅ, ಹೋ....... ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಳೊ ಕಾಡುನ್ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ವಾಡಿಕೆ. ಹೇಂ ಗೌರವ್ ಸೂಚಕ್ ದಾವ್ನ್, ನಾಚಾಕ್ ಆನಿ ತಾಳಾಕ್ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ದಾವ್ಚೆಲ್ಯೆ ಸಬ್ದ್. ಗುಮ್ಟಾಂ ಗಾನ್ಯಾಂತ್ ನೊಮೊನ್, ಲಳಿತ್, ಉಡ್ತೆಂ, ಕೀರ್ತನ್, ತೆಂಗೆಂ, ಸಮ್ಮಿಗಾಂ, ಥಾಗ್ ಮುನ್ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಹಾ. ಥೊಡಿಂ ಗಾನಿಂ ಉದಾಹರಣ್ ದಾವ್ನ್ ಸಕಯ್ಲ್ ದಿಲಾಂ. (ಗಾನಿಂ ದೀಗ್ಗ್ ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಜಿಂ ಸುರ್ವೆಚಿಂ ಚರಣಂ ಮಾತ್ ದಿಲ್ಯಾ)

1. ನೊಮೊನ್:

ಗ ಪ್ರಥಮ್ ನೊಮೊನ್ ಭೂಮಿಗೇ | ಮಾಯೇ | ತೂರ್ಯೆ ಧರಿನ್ ಚರಣ್ ಪಾಯಿ,

ಗ ಸಿಗ್‌ಮೊ ಮಾಸ್ ಓ....

ಗ ಸಿಗ್‌ಮೋ ಮಾಸ್ ಓನೊಂದು ದಾಲಾ | ಸೊಭಾಗ್ಯೆ ಖೆಳುರೆ ಖೇಳು ದೇಂವಾಲಾ,

ಗ ಖೇಳೇ ಯಾಲೇ ಓ....

ಗ ಖೆಳೇಯಾಲೇ ತೂಮ್‌ಚಾ ಸೆಯ್ಯಾ ಖೆಳೆಯಾಂ ನಿರೂಪ್ ಏಕ್ ದಿಂಯಾಂ

ಗ ಖೆಳೆಯಾಂ ನಿರೂಪ್ ಏಕ್ ದಿಯಾಂ + ಓನೊಂದು ಶಿಗ್‌ಮೊ ಖೆಳೊಂಯಾ

ಹೆಂ ಗಾನೆಂ 'ಲಳಿತ್' ರೂಪಾರ್ ಅಹಾ. ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂತ್ ಭೂದೇವಿಕ್ ಪ್ರಥಮ್ ವಂದನ್ ಕರ್ಚೆಲಿ ವಿಷಯ್ ಅಹಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಕಾ ನೊಮೊನ್ ಮುನ್ತಾ. ಮೊಥೆಂ ಇವ್ಚೆಲಿಂ ಅರ್ಧ್ ಚರಣಾಂಕ್ 'ಕೀರ್ತನ್' ಮುನ್ತಾ. ಕೀರ್ತನ್ ಗಾನೆಂ ಮುಕಾರ್ ಒರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಅನ್ಕೂಲ್ ಕರುನ್ ದಿತಾ. ಲಳಿತಾಚಿಂ ಥಾಪ್ಡಾಂ, ಗಾನೆಂ ಆನಿ ನಾಚ್ಪಾಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಸವ್ಕಾಸ್ ಅಸ್ತಾ.

2. ಉಡ್ತೆಂ:

ಘಾಟ್ ದೊಂಗೊರ್ ಘಾಲ್ನು ಯಾಲೇ ತುಮ್‌ಚಾ ಗಾಂವಾಂ |

ಸೊಭಾಗ್ಯಾಂನಿ ದಾನ್ ದಿಲೊ ದೇವಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾಂ |

ತಿನಿ ದಿಲಾ ದಾನ್ ಮುನ್ ಫುಡಾಂ ವೇಲೊ ಹಾತ್ |
ತಿಂಕಾಂ ಪೊರ್‍ಸನ್ ದಾಂವ್ ದೇವೂ ಕುಳಾ ||

ಕೆಂ ಉಡ್ತೆಂ ಉಯ್ಲ್ಯಾ 'ನೊಮೊನ್' ಲಳಿತಾಚೆಂ ಉತ್ತರಾರ್ಧ್. ಹರ್‍ಎಕಾ ಾಕ್‍ಯೀ ಏಕ್ ಉಡ್ತೆಂ ಆಸ್ತಾ. ಉಡ್ತೆಂ ನಾಸಿಂ ಲಳಿತ್ ಗಾನೆಂ ಪೂರ್ತಿ ದಾಯ್ನಾ. ್ತಂ ಗಾನೆಂ, ಥಾಪ್ಟಾಂ ಆನಿ ನಾಚ್ಪಾಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಸರಾಗ್ (Fast) ಆಸ್ತಾ.

ತೆಂಗೆಂ:

ಸೀತೇ ಸೊದೇಕ್ ರಾಮಾನ್ ವೀಡೊ ಪೂಜೆಲೊ | ವೀಡೊ ಪೂಜೆಲೊ |
ವೀರಾ ಹನುಮತನ್ ವೀಡೊ ಧರಿಲೊ | ಸ್ವಾಮೀ
ವೀಡೊ ಧರುನ್ ವೀರ್ ಉಡೊಂಲಾಗ್‍ಲೊ ||

ತೆಂಗೆಂ ಗಾನೆಂ ಉಡ್ತ್ಯಾಚಾಕ್‍ಯೀ ಸರಾಗ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ದಾಟ್ ನಾಚ್, ಪಾವ್ಲಾಂಚಿ ಂವ್ಚಿ ಅವುನ್ ಖೇಳ್ ಆಕರ್ಶ್ಯಕ್ ದಿಸ್ತಾ. ಗಾನ್ಯಾಂಚಾ ದೋನ್ ತೀನ್ ಚರಣಾಂನಿ ್ಯ ಕಥಾಚೊ ಸಾರಾಂಶ್ ಆಸ್ತಾ.

ಥಾಗ್: ದೀವುಳಾ ಭೊವುಂತೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಯಾತೇ |
ಕಾಳ್ಯಾ ನಿಳ್ಯಾ ವುಸ್ತುರಾಂಚ್ಯೊ ವೊಳ್‍ಲ್ಯೋ ವಾತೀ |
ಥಳಾಚ್ಯಾ ದೇವಾಂಚ್ಯಾ ಫುಡಾಂ ಜೊಳುತ್ಯೋ ವಾತೀ ||

ಉಡ್ತ್ಯಾ ರೂಪಾರ್ ಆಸ್ಚೆಲೆಂ ಹೆಂ ಗಾನೆಂ ದಿವ್ಯಾ ಥಳಾರ್, ದೈವಸ್ಥಾನಾಂ ಮುಕಾರ್, ಂಡಾರ್ ದೆವಾಕ್ ಹೊಗ್ಳೊಸಿತಾನಾ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಸಮ್ಡಿಗಾಂ:

ಯಾದಿಂರೆ ನೊಮೊನ್ ಯಂತ್ ರಂಗಾ | ನಮಾಗೆಚ್ಯಾ ದೇವಾಂದೊ ||2||
ಜಳ್‍ಮೆಳೆ ಊಯ್ರ್ ಯಾಲೋ ಸೂರ್ಯಾ | ದಾಲೊ ರೋಂಗೂ ಮಾಳಾರೇ
ಸಮ್ಡಿಗಾಂ ವಾಜೊನ್ ದಯಿತ್ಯಾಂ ಮಾರೇ -
ಯಾದಿಂರೆ ನೊಮೊನ್ ಗನೇಸಾ ||
ಗನೇಸಾಚೊ ದಾಲ್ಯಾ ರಾನಿಯೊ | ಶಿಗ್‍ಮೊ ಖೆಳೊಂ ಮಾಟ್ವಾ ಥಳೇ |
ಸೂಗಿ ಆಯೊ ಸೂಗಿ ಬಾಯೊ | ಸೇಸ್ ಭೊರ್‍ಲ್ಯೊ ಪಾಂಯ್‍ಂದಾನಿ ||

ಸಮ್ಡಿಗಾಂ ಖೆಳ್ಟಾನಾ ಚಕ್ರಾಕಾರಾರ್ ರಾವ್ತಾ. ಮೊಥೆಂ ದಿವೊ ಯಾ ನಾರ್ಲ್ ದೊರುನ್, ಂಯಾಂ ಪೊಡುನ್ ಗಾನೆಂ ಸುರು ಕರ್ತಾ. ಮಾಂಡಾರ್ ಶಿವಾಯ್ ಹೆರ್ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಂ ಗಾನೆಂ ಗಾಂವ್ಚ್ಯ ಯಾ ಖೇಳು ಖೆಳ್ಚಾ ನಾ.

ತೋಣಿಯೊ:

ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯೊ ತೋಣಿಯೊ 1¼ ಫೀಟ್ ದೀಗ್ ಆನಿ ಮುಟಿಂತ್ ಧರ್ಚೆಲ್ಯಾ ಇಟ್ಲ್ಯೊ ಮೊಟ್ಯೊ ಆಸ್ತಾ. ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯೊ ತೋಣಿಯೊ ದೇಡ್ ಗೇಣ್ ದೀಗ್ ಆಸ್ತಾ. ಹ್ಯೆ ಖೆಳ್ಟಾನಾ ತೋಣಿಯಾಂ ಮಧೆಂಗಾರ್ ಧರ್ತಾ ಆನಿ ಖೆಳ್ಟಾನಾ ತೋಣಿಯಾಂಚ್ಯೊ ದೊನ್‌ಯೀ ತುದಿಯೊ ಅಪ್ಟಾತಾ. ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡುಂಬಿ ತೋಣಿಯೊ ಮುಳಾಂತ್ ಧರ್ತಾ.

ತೋಣಿಯೊ ಘಟ್ಟ್ ರೂಕಾಚೊ ದಾವ್ಕಾ. ಫುಟನಾಹಾಲ್ಲ್ಯಾ, ಶಿಗ್ರಾಂ ಉಕ್ಲಾನಾಹಾಲ್ಲ್ಯಾ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸಬ್ದ್ ಇವ್ಚೆಲ್ಯಾ ರುಕಾಚೊ ತೋಣಿಯೊ ಕರ್ತಾ. ಲಕ್‌ಂಡೆಚೊ, ಚಿಂಚಿಚ್ಯೊ, ಬಿಟಿಚ್ಯೊ, ಖರಿಯೆಚ್ಯೊ ತೋಣಿಯೊ ಘಟ್ಟ್ ಯೆತಾ. ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ದೋನ್ ಹಾತಿಂನಿ ದೋನ್ ತೋಣಿಯೊ ದಾವ್ಕಾ. ತೋಣಿಯೊ ಮಾರ್ಚ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಲೊ ಸಾಂಗಾತಿ ದಾವ್ಕಾ. ಹ್ಯಾಕಾ 'ಘೊಡೊ' ಮುನ್ ನಾಂವ್. ಉಜ್ವ್ಯಾ ಕುಸಿನ್ ರಾವುಲ್ಲೊ ಭಾಯ್ಲೊ ಘೊಡೊ, ದಾವ್ಯಾ ಕುಸಿನ್ ರಾವುಲ್ಲೊ ಭಿತರ್ಲೊ ಘೊಡೊ ದಾತಾ. ತೋಣಿಯೊ ಖೆಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ಉಣ್ಯಾನ್ ಉಣೆ ಬಾರಾ ಘೊಡೆ ದಾವ್ಕಾ. ತೋಣಿಯಾಂ ಖೇಳು ಚಡಾವತ್ ಚಕ್ರಾಕಾರಾರ್ ಆಸ್ತಾ.

ತೋಣಿಯಾಂ ಖೆಳಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ಥರಾಂಚೆ ಖೇಳ್ ಅಹಾ. ವಿವಿಂಗಡ್ ಗಾನ್ಯಾಂಕ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ನಾಚ್ ಅಹಾ. ಹರ್‌ಎಕಾ ಗಾನ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ನಾಚ್ ಅಹಾ. ಗಾನ್ಯಾಂಚಾ ತಾಳಾಕ್ ತೆಕಿದ್ ಆಂಗ್ ಮೊಡ್ನಿ, ಉಡನ್, ಬುಗುರಿವ್ಹಿರಿಂ ಘುಂವ್ನಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಖೆಳ್ಳೆಲ್ಯಾವ್ಹಿರಿತ್ತ್ ತೋಣಿಯಾಂಚೆ ಪೇಟ್‌ಯೀ ಪೊಡೋಕಾ. ಚುಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಪೇಟ್ ಹಾತಿರ್, ಆಂಗಾರ್ ಪೊಡ್ಟಾ.

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂನಿ ಹರ್‌ಯೆಕಾ ಘಟನ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿಯೀ ಗಾನಿಂ ಘುಡ್ಲ್ಯಾಂ. ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂನಿ ಪುರಾಣ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಸಾಂಸಾರಿಕ್, ರಾಗ್, ಮೊಗ್, ಹಾಸ್ಯ್, ವ್ಯಂಗ್ಯ್, ವೈರಾಗ್ಯ್, ಸುಖ್, ದುಖ್...... ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗ್ತಿಚೆಂ ವಿವರಣ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪಾರ್ ಆಸ್ತಾ. ಸಕಯ್ಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ಗಾನಿಂ ತೋಣಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂಕ್ ಉದಾಹರಣ್

1. ಮೋರಾಲೊ ನಾಚ್:

ಅರೇ ಅರೇ ಮೊರಾ ತುಕಾಂ ದೋನುತು ದೊಳೇರೇ (2)
ಅರೇ ಅರೇ ಮೊರಾ ತುಕಾ ಸೊರ್‍ವ್ವಿಯಾಂಗೇ ದೊಳೇರೆ (2)
ಲಟೇ ಲಟೇ ಕೊರುನ್ ನಾಚ್‌ರೇ ಮೋರಾ |
ಮೋರಾ ಭೊವ್‌ಂತ್ಯೊ ಮೊರೀ ಗಾತ್ಯೋ ||

ಮಾಲೊ ಭಾರ್ಸೊ:

ರಾಮಾಲ್ಯಾ ಭಾರ್ಸ್ಯಾಕ್ ಚಂದ್ನಾಚೆಂ ಪಾಳ್ನೇ -
ಚಂದ್ನಾಚಾ ಪಾಳ್ನ್ಯಾಕ್ ಸುವರ್ಣ್ಣಾಚೊ ದೊರಿಯೊ |
ಸುವರ್ಣ್ಣಾಚ್ಯಾ ದೊರಿಯಾಂಕ್ ರೂಪಿಯಾಂಚೊ ತಾಳಿಯೊ -
ಜಲ್ಯಿರೇ ಪಾಳ್ನ್ಯಾ ಭೂಮಾಂಡಳಾ ||
ಜೋ ಜೋ ಜಲ್ಯ್ಯಾ | ಜೋರೇ ಜೋ ಜಲಯ್ಯಾ |
ಜೋ..... ಜೋ...... ಜೋ......
ಜೋ ಜೋ ಜೋ ರಾಮಾ ಜೋ ಜಲ್ಯ್ಯಾ |
ಜೋರೇ ಜೋ ಬಾಳಾ ಜೋ ಜಲ್ಯ್ಯಾ ||
ಪಾಳ್ನ್ಯಾಂತ್ ನಿದ್ಯೆ ಬಾಳಾ ಜೋ ಜಲ್ಯ್ಯಾ |
ನೋವ್ ಖಂಡ್ ಪ್ರಥಮ್ ಜೋ ಜಲ್ಯ್ಯಾ ||

ರುಂಭುಸೆಲೆಂ ಗಾನೆಂ:

ಭಿರುಂಭುಸ್ಯೆ ವೊವುರೇ ಮಾಂದ್ರಿ ಫಾಲ್ ನೊವುರೇ |
ಮಾಂದ್ರೀ ಫಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮುನ್ ನಿದ್ರಾ ಗೇಲ್ಯಾ ||
ವೊಳ್ನಿ ಉಯ್ನಿ ಫಾಕ್ಡೀ ಹಾಡ್ಗೇ ಸೀಮ್ಲ್ಯಾ |
ಸೀಂಯಾನ್ ಜೀವ್ ಮ್ಹಜೊ ಆಂಕ್ಡೇಲಾ ||

ಕೊಂಬ್ಯಾ ಪಾಯಾಕ್ ಕಾಂಟೊ ಲಾಗ್ಲೊ :

ಪಾವ್ಸ್ ಪೊಡ್ಲಾ ಗಿಳ್ಯೇ ಚಿಕನ್ ದಾಲಾಂ ಮಾಳಿಯೇ (2)
ರೂಕಾ ಸಾವುಳೆಕ್ ಪಾಯೊ ದಿವೇಲಾ | ರೂಕಾ ಸಾವುಳೆಕ್ ಪಾಯೊ ದಿವೇಲಾ
|
ಪಾಯಾ ಲಾಗ್ಲೊ ಕಾಂಟೋ - ಯೋರೆ ಕೊಂಬ್ಯಾ ಕಾಂಟೊ ಕಾಡಿಯಾ |
ದುಕ್ತಾಮುಂಗಾ ಸೊಯಿರ್ಯಾ ||

ಘೊಯ್ನಿನ್ ತೆಂಡ್ಲಿಂ ಖುಂಟ್ಲಿ:

ಆಡೊಳಾಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಳಾ ತೆಂಡ್ಲೆಂ ಚಡ್ಲಾಂ-ಸೊರ್ವುಯಿ ಪಿಕ್ಲಾಂ ತೆಂಡ್ಲೇಂತೆಂ
|
ಮಾಟ್ವಾರ್ ಪೊಳಯ್ಲಾಂ ತೆಂಡ್ಲೆಂಗೋ ಬಾಯೆ-ಬಾಯೆನ್ ಖೊಂಟ್ಲಾಂ
ತೆಂಡ್ಲೇಂಗೊ||

6. ಭೊಯ್ಣಿಲ್ಯೆ ದೂವಾಳೆ:

ಆವಾಳ್ನಿಚಾ ರೂಕಾ ಮೂಳಾಂ ಕುವಾಳ್ನಿಚೀ ರೋಂಪಿ |
ಭಾವಾ ತೂಜಾ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗೆಕ್ ಭೊಯ್ಣ್ ದೂವಾಳ್ಯಾಂಚಿ ||
ದೊಗಾಂ ಬುಯ್ಲಾಂಚೀ ಗಾಡೀರೆ | ಭಾವಾ | ಸೂದಾಂ ಹಾತೀಂಚಿ ಸಾಡೀರೆ
|
ಸೂದಾ ಹಾತೀಂಚಿ ಸಾಡೀರೆ | ಭಾವಾ | ಕುಳೇರಾಚಿ ಕುರ್ಲ್ಯಾಂಚಿ ಕಡೀರೆ ||

10. ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿ ವ್ಹಾಡಿಗ್:

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ಆದ್ದಿಂ ಎಕ್ಲೆಂ ಚೆಡುಂ ನಾಂವಾಲಾಗ್ಚಾದ್ದಿಂ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗ್ ದಾತಾಲಿ. ಚೆಡ್ಯಾಕ್ ದಾವ್ಕಾಹಾಲ್ಲೆಂ ಚೆಡುಂ ಮ್ಹಾಳ್ಫಡೆ ಸೊದ್ತಾಲೆ. ಚೆಡ್ಯಾನ್'ಂತ್ತ್ ಚೆಡುಂ ಸೊದುನ್ ವ್ಹಾಡಿಗ್ ದಾಲ್ಯಾರ್ ತೊ ಸೊಂಸಾರ್ ಸಾರ್ಥಕಾಯೆನ್ ಚಲಾನಾ ಮುನ್ ನಂಬಿಕೆ.

ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂ ಆನಿ ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ವ್ಹಾಡಿಗೆಕ್ ಥೊಡ್ಯೆ ಸಾಮ್ಯ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಅಹಾ. ದೋನ್‌ಯೀ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿ ವ್ಹಾಡಿಗ್ ದಾಯ್ನಾಹಾಲ್ಲಿಂ ಚೆಡ್ವಾಂ ಆಬೊಲಿ ಮ್ಹಾಳಿನಾ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ನಾ. ಹ್ಯಾಜಾ ಬೊರ್ಲ್ಯಾಕ್ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ ದಿವ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಸಾಡೊ, ಸೊಳಿ, ಪಿರ್ಡುಗು, ವೀಡ್ಯೆ - ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊರೈದಾನ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ದಿವ್ಕಾ. ವ್ಹಾಡಿಗ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಚೆಡುಂ ಕುಟುಂಬಾ ಭಾಯ್ರ್. ವ್ಹಾಡಿಗ್ ದಾಲ್ಲ್ಯಾ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಆವೊಯ್ ಬಾಪಾಯ್‌ಕರ್ಲ್ಯಾ ಕಹಲ್ಯಾತ್ತ್ ರಿತಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ನಾ.

ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ಹೊಕ್ಲೆಲಿ ಆವೊಯ್ ಧಾರೆಕ್ ಉಯ್ಚಾನಾ. ಹಿಂಗೆಲಿ ಹೊಕಲ್ ವ್ಹಾಡಿಗೆ ದೀಸ್ ಸೊಳಿ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಜಾ ಆದ್ದಿಂ ದಾಂವ್, ಮಾಗಿರ್ ದಾಂವ್ ಸೊಳಿ ಘಾಲ್ಚಾನಾ. ತಿ ಗೇಂಟಿ ಬಾಂಧುನ್ ಕಾಪ್ಡಾಂ ನ್ಹೆಸ್ತಾ. ಗೋಂಯ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲಿ ಹೊಕಲ್ ಘೊವಾಗೆರ್ ಉಯ್ತಾನಾ ಆವೊಯ್‌ಗೇರ್ ಹುಮ್ರಾರ್ ದೊರ್ನ್ಲೊ ದಿವೊ ವಾಡ್ಚೋಕಾ. ಮಾತ್ಯಾಚೊ ಕೇಸು ಕಾಡುನ್, ಪೊಡ್‌ಚಾನ್ ಚಿರುನ್ ಘುರಾಭಿತರ್ ಉಡೋಕಾ. ಹಾತಿಚೆಂ ಕಾಕಣ್ ಫುಟೋಕಾ. ಹೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ನಾ.

ದೆಡ್ಯೆ ಉಯ್ಚೆಲ್ಯಾ ದೀಸ್ ದೋನ್‌ಯೀ ಪಂಗ್ಡಾಚೆ ಮಾಹ್ಳ್ಯೆ ಜೆವೊಣ್ ಕರ್ತಾ. ಮಾಹ್ಳಿ ಹೊರೈದಾನ್ ಆನಿ ದೆಡ್ಯಾನ್ ಧರ್ಲ್ಯಾರ್ ಹೊಕ್ಲೆನ್ ಆನಿ ದೆಡಿಯೆನ್ ಸೂಟಿ ಕೊರುನ್ ರಾಂದ್ಕಾ. ಹೊಕ್ಲೆಗೇರ್ ತೇಲ್ ಮಕಾನ್, ಸೇಸ್ ದಾವ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ.

ಯಾಳ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ಪ್ರಥಮ ಏಕಾದಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೊರ್ಯೆದ್ ಮಾಂಯ್‌ಗೇರ್
ಯ್ನಾನಾ. ತಿಟ್ಲೆ ದೀಸ್ ಭಿತರ್ 'ಪ್ರಸ್ತ'ಯೀ ನಾ. (ಪ್ರಸ್ತ = ದೈಹಿಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್)
ಯ್‌ಗೇರ್ ಏಕಾದಸಿಚೊ ಉಪಾಸ್ ಧೊರುನ್, ದ್ವಾದಶಿಕ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ದಾವ್ನ್,
ಯ್ಕ್ ಉಡ್ಗುರೆಂ ದೀವ್ನ್, ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ 'ಪ್ರಸ್ತ'ಚೆಂ
್ ಕರ್‍ತಾಲ್ಯೆ. ಆತಾನ್ ಹೆಂ ಕ್ರಮ್ ಆಳ್ವಾಲಾಂ.

ಗೋಂಯ್ಕಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಾಚಾ 'ವಂಡಾರು' ಮುನ್ಸೈಲ್ಯಾ ಕಾಂಬ್ಯಾಕ್
ರ್ಡಿಗ್ ದಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಸುತ್ತುತಾಂದು ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಪ್ರಸ್ತ ಕರ್‍ತಾ. ಹೆಂ
್ ಆತಾನ್‌ಯೀ ಆಚರಣೆಂತ್ ಅಹಾ.

ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್, ಆದ್ದಿಂ ಹೊರ್ಯೆದಾಲಿ ಆವಯ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಪಿರ್ಡುಗ್
ಡ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಆಹಾಲ್ಲೆಂ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆತಾನ್ ಹೆಂ
್ ಅಳ್ವಾಲಾಂ. ಆತಾನ್ ಧಾರ್ ದಾಲ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಹೊರ್ಯೆದ್ ಪಿರ್ಡುಗ್ ಬಾಂಧ್ತಾ.
ಂಯ್ಕಾರ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗ್ ದಾವ್ಚಾದ್ದಿಂತ್ ಚೆಡ್ವಾಲಿ ಆವಯ್, ಚೆಡ್ವಾಕ್
ಗ್ ಬಾಂಧ್ತಾ.

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂತ್ 'ಸಾಕ್ಷಿಡೊ' ಮುಖಾಂತರ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗ್ ಘುಟ್ಟ್ ದಾತಾ. ಚೆಡ್ಯಾಲ್ಯೆ ಆನಿ
ವ್ಯಾಲ್ಯೆ ಮ್ಹಾಲ್ಘಡ್ಯೆ, ಗುರ್ಕಾರ್, ರಾಯ್ಬಾರಿ ಪರಸ್ಪರ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಕ್ ಒಪ್ಪೊಚೆಲ್ಯಾಕ್
ಡೊ' ಮುನ್ ನಾಂವ್ ಚೆಡ್ವಾಗೇರ್ ದಾವ್ಚೆಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸಾಕ್ಷಿಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಮಾಕ್
ಎನ್ ಕಡೆಚ್ಯಾಂನಿ ವೀಡ್ಯೆ ಬೊರ್ಲ್ಲಿಲ್ಯಾರ್, ತಾಜ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ಚೆಡ್ವಾಗಾರ್ ದಾಂವ್,
ಯಾಗಾರ್ ದಾಂವ್ - ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಕ್ ಸುಕ್ಚಾನಾ. ಸಾಕ್ಷಿಡ್ಯಾ ಮಾಗಿರ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಕ್
್ ಧೊರ್ತಾ. ಆದ್ದಿಂ ಪಾನ್ಪೊಡು ಯಾ ವೀಡೊ ದೀವ್ನ್ ಸಯ್ರ್ಯಾ ಧಯ್ರ್ಯಾಂಕ್
ಬ್ಬಿಗ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಆಹಾಲ್ಲೆಂ. ಆತಾನ್ ಕಾಗ್ದಾಂ ದಿತಾ. ಆದ್ದಿಂ ಪಾಂಚ್
ಂಚಿ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗ್ ಘರ್ಕಾಡೆ ದಾತಾಲಿ. ಆತಾನ್ ಹೊಲಾಂನಿ, ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪಾಂನಿ
ತ್ತ್ ದೆಹಾನ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗ್ ತೀರ್ಸತಾ.

ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂಲ್ಯಾ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಕ್ ಆದ್ದಿಂ ಕೆಳಿಂಚೊ ಮೊಂಟೊಪ್ ಅಗತ್ಯ ದಾವ್ಚಾಹಾಲ್ಲೊ.
ರ್ಡಿಗೆಚ್ಯಾ ಚಡ್‌ಸ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂಕ್ ಗಾನಿಂ ಆಹಾಲ್ಲಿಂ. ರೇಗ್ ದಾತನಾ, ಹಳದ್
ನಾ, ಮಾಟೊಟಿಂತ್ ಕಳ್‌ಸಾ ಉದಿಕ್ ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ, ಘಿಟಾಂ ಕಾಂಡ್ತನಾ, ಸವೊರ್
ಮೊಡ್ ಲಾಯ್ತನಾ, ಹೊರ್ಯೆದ್ ಆಯ್ತೊ ದಾತನಾ, ದಿಬೊಣ್ ಭಿತರ್ ಘೆತನಾ,
್ತ್ಯೊ ಕರ್‍ತನಾ, ದಾರ್ ಆಡಯ್ತನಾ, ನಾಗೋಲೆ ದಾತನಾ, ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿತನಾ
ತ್ಯೆಸ್ತನಾಚಿಂ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೊನ್ಯಾಂ ಗಾನಿಂ ಸಾಂಗ್ತಾಲಿ. ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ಸಗ್ಳೆಂ

ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂನಿ ವಿವರಣ್ ಕೆಲಾಂ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಂ ಗಾನ್ಯಾಂಚೆ ಏಕ್ ದೋ
ಚರಣಾಂ ಹೆಂಗಾ ಸಕಯ್ಲ್ ದಿಲ್ಯಾಂ.

1. ರೇಗ್ ದಾತಾನಾ:

(ವ್ಹಾರ್ಡಿಗೆಕ್ ಕೆಳ್‌ಸಿ ಯೇವ್ನ್ ಹೊರ್ರೈದಾಲೆಂ ಖಾಡ್ ಬೋಡ್ ನಿತಳ್ ಕರ್ಚೆಲ
ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಹೆಂ ಕ್ರಮ್ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗೆಚ್ಯಾ ಅರ್‍ಲ್ಯಾ ದೀಸ್ ರಾತ್ತಿ ದಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಕ್ರಮಾ
'ರೇಗ್' ಮುನ್ತಾ)

ಕೆಳ್‌ಸ್ಯಾ ತುಜಿ ಬಾಲ್ |
ನೊವ್ರ್ಯಾ ತುಜೀ ರೇಗ್ |
ಪಾಂಯ್‌ದಾನ್ ಮೆವುನ್ಯೊ |
ತುರ್ಝು ಸಾಕ್ರೆಗಾರ್.....
....
....

2. ಹಳದ್ ಪುಸ್ತಾನಾ:

(ಹೊರ್ರೈದಾಕ್ ಆನಿ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ವ್ಹಾರ್ಡಿಗೆಚ್ಯಾ ಅರ್‍ಲ್ಯಾ ದೀಸ್ ರಾತ್ತಿ ಹಳದ್ ಪುಸ್ಚೆಲ
ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ. ಹಳದ್ ಪುಸ್ತಾನಾ ಹೆಂ ಗಾನೆಂ ಗಾಂಯ್ತಾ)

ಸಯಿ ಸನಿಯಾಂಚಿಗೇ ಕುದೋಳು |
ರೂಪೊಯಾಂಚೊ ಸೇರು |
ಪಾಂಚ್ ಓಳಿ ಹೊಳುಡುಳಿ |
ತೀ ಖೊಂಡೊಂಯಾಲೀ.......||
....
....

3. ಮಾಟೊಟಂತ್ ಕಳ್‌ಸಾ ಉದಿಕ್ ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ:

(ಹಳದ್ ಪುಸುನ್ ದಾವ್ನ್ ಕಳ್‌ಸಾ ಉದಿಕ್ ನ್ಹಾಣೊವ್ಚೆಲೆ ಕ್ರಮ್ ಅಹಾ.)

ದೇಸೀಂ ಬಾ ಯೇಗೊ ದೇಸಿಂ |
ಆಂಬ್ಯಾಚೊ ಗೇ ಗೋಸಿಂ |
ಪಾಂಚ್ ತಾಳಿಯೊ ಎಕ್ಡೆ ಕೊರುನ್ |
ಹೆಂ ಕಳ್‌ಸಾಚೆಂ ಪಾನಿ ಸಿಂಪೂಯಾಲೆ.........
....
....

ರುಮೊಡ್ (ಸಾವೊರ್) ಲಾಯ್ತಾನಾ:

(ಕಳ್‌ಸಾ ಉದಿಕ್ ನ್ಹಾಂವ್ನ್ ಯೇವ್ನ್ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ ರುಮೊಡ್ ಲಾವ್ಚಾಕ್ ಅಹಾ)

ವಾವ್ರಾಡಿ ವಾವ್ರಾಡಿ ಮುನುನ್ ಖಾಂದೀ ಲಾಯ್ಲ್ಯೊ ಕುರಾಡಿ-
ಕಾತ್‌ರೆಲ್ಯೊ ಯಾಮಿ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಚಂದ್‌ನಾ ಮೆಡಿ |
ಕಾತ್‌ರೆಲ್ಯೊ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಚಂದ್‌ನಾಚೋ ಮೆಡಿ - ಚಂದ್‌ನಾ ಮೆಡಿ
ಘಾಲೀಲ್ಯೊ |
ಘಾಲೀಲ್ಯೊ ಘಾಲೀಲ್ಯೊ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಚಂದ್‌ನಾಚೊ ಮೇಡಿ-
ಪಾಂಯ್‌ದಾನ್ ಮೆವುನ್ಯೆ ಮೇಳ್‌ಲ್ಯಾ
ಪಾಂಯ್‌ದಾನ್ ಮೆವುನ್ಯೆ ಮೆಳುನಿ ಗೆಲ್ಯಾ - ರುಮೊಡಿಚಿ ಬೊಡಿ ರೂವೊಯಾಲಿ||

ಹೊರ್ರೈದ್ ಆಯ್ತೊ ದಾತಾನಾ:

ನ್ಹಾವುಲೊ ಮಾಕ್‌ಲೊ ಹೊರ್ರೈದ್ ಬೊರೋಬಾ ನ್ಹಾವುಲೊ |
ಸೊರ್ಬ್ವಾಯೀ ಸುರುಂಗಾರ್ ಸುವರ್ಣಾಚ್ಯಾ ತಾಟ್ಯಾಂತ್ ದೋರಿಲೊ |
ಸುವರ್ಣಚೆಂ ತಾಟ್ ದೇವಾಲ್ಯಾ ಮೊಣೆಯೆರ್ ದೋರಿಲಾಂ |
ದೇವಾಲ್ಯಾ ಮೊಣೆಯೆರ್ ಆನೊಂದು ದಿವೊ ಪರ್ಜಾಳಿಲೊ |
....
....

ದಿಬೋಣ್ ಭಿತರ್ ಘೆತನಾ:

ಕೀರಾಂ ಕಾಪ್‌ಡಾಂ ನೆಸುನ್ ಯಾಲ್ಯಾಂ | ರಾಯಾಂ ದೇವಾಂಲ್ಯೊ ಧುವೊ|
ವೊವೊರ್ ಪಾವ್ಲಾ ಗದ್‌ನೀ ಭಾಯ್ರ್ | ಮಾಟ್ವಾ ಭಾಯ್ರ್ |
ಈಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಹೊಿರಾ ಮಾನ್‌ವೊ ಕರಾಂ | ಉದುಕಾಚೊ |
ಈಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಹೊಿರಾ ಮಾನ್‌ವೊ ಕರಾಂ | ತೀಳ್ ತಾಂದ್ಳಾಚೊ |
ಈಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಹೊಿರಾ ಮಾನ್‌ವೊ ಕರಾಂ | ಆರತ್ಯಾಂಚೊ......|
....
....

ಆರತ್ಯೊ ಕರ್ತಾನಾ:

ಹೊಕ್ಲೆ ತೂರ್ಘಾ ದೇರಾಂನಿ | ಕೇಳಿಂಬ್ಯಾ ಪೇರಾಂನಿ
ಕೇಳಿಂಬ್ಯಾ ಪೇರಾಂನಿ | ಮೊಂಟೊಪು ಸೊಭೇಲಾ
ಚಾರಿಂ ಮುಲ್ಯಾಂ ಸಾತಿ ಲಾವುಂ | ಮೊಂಟೊಪು ಘಡೀಲಾ |
ಸಾಟ್ ಕೋಟು ಸೊಭಾ ಮೆಳೊಂ | ಮೊಂಟೊಪು ಘಡೀಲಾ.

8. ದಾರ್ ಆಡಯ್ಯಾನಾ:

(ವ್ಹೋರ್ ಹೊರ್ರೈದಾಗೆರ್ ಘುರ್ ಭೊರ್ತಾನಾ ಹೊರ್ರೈದಾಲಿ ಭೊಯ್ಣ್ ದಾ ಆಡಾಯ್ಯಾ. ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂತ್ ಭಾವ್ ಭೊಯ್ಣಿಲ್ಯಾ ಪುತಾಕ್ ಚೆಡುಂ ದಿತಾ ಮುನಾಸ ಭೊಯ್ಣ್ ಭಾವಾಕ್ ಭಿತರ್ ಇವ್ಹಾಕ್ ಸೊಡಿನಾಸಿ 'ದಾರ್ ಆಡಾವ್ಚೆಲಿ' ವಿಷಯ್ ಅಹಾ

ಸಾತ್ತಾಂ ತಾಳ್ಯಾಂ ಮೊಳ್ಯಾಂ ಮೊದೆಂ ಜೊಲ್‌ಮೊಲಾ ಮಾಡ್ |
ಸಾತ್ತಾಂ ತಾಳ್ಯಾಂ ಮೊಳ್ಯಾಂ ಮೊದೆಂ ಜೊಲ್‌ಮೊಲ್ಯಾ ಮಾಡಿ |
ಜೊಲ್‌ಮೊಲಿಂ ಜೊಲ್‌ಮೊಲಿಂ ಭಾವ್‌ಗಾ ಭೊಯಿಣ್ |
ಉರು ದೊಂಗೊರ್ ಘಾಲುನ್ ಯಾಲೀ ಭಾವಾ ತುಜಿ ಭೊಯಿಣ್
ದರ್‍ಲ್ ದೊರುನು ಹೂಬಿ ರಾವ್ಲ್ಯಾ ಭಾವಾ ತುಜಿ ಭೊಯಿಣ್ |
ಕಹಲೆಂ ಮಾಗ್ಣಂ ಮಾಗ್ಸಿಗೇ ಭೊಯಿಣಿ ತುರ್ಘಾ ಭಾವಾ ಲಾಗಿಂ |
....
....

9. ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿಂವ್ಚೆ:

(ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂತ್ ಗುರ್ವಾರ್‍ಣ್ ಎಕ್ಲೆಂ, ಚೆಡುಂ ಭುರ್ಗೆಂ ಬೊಳಾಂ ದಾವ್ಣ್, ತ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಪೊಸುನ್, ವಾಡೊನ್, ಆತಾನ್ ಆನ್ಯೇಕಾ ಕುಳಿಯೆಚ್ಯಾ ಚೆಡ್ಯಾಕ್ ವ್ಹಾಡಿ ಕೊರುನ್, ತಾಕಾ ಒಪ್ಸುನ್ ದಿತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ದಾವ್ಚೆಲಿ ಘಟನಾವಳಿ ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ)

ಏಕು ಮಾಸ್ ದಾಲೋ ಬಾಳ್ ಮಾಯೆಚಾ ಊದರಿಂ |
ದೋನು ಮಾಸ್ ದಾಲೋ ಬಾಳ್ ಮಾಯೇಚಾ ಊದರಿಂ |
ತೀನೇಗೇ ಮಾಸಾಂನಿ ತೀಕಾ ನ್ಹಾಣೆಬಾ ಧರ್‍ಲ್ಯೆ |
ಚಾರ್ ಮಾಸ್ ದಾಲೋ ಬಾಳ್ ಮಾಯೇಚಾ ಊದರಿಂ |
ಪಾಂಸಾಂಗೇ ಮಾಸಾಂನೀ ತೀಕಾ ದೂವಾಳ್ಯೆ ಸುಪರಣ್ ದಾಲೇ |
....
....

10. ನಾಗೋಲೆ ದಾತಾನಾ:

ಸಯ್ರಿಗ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಯಾ ಬಾಪೊಯ್ಣ್ | ಸಾತ್ತಾಂ ಸೊಮ್ದಿರಾಚೆ ತೇರೆ |
ಲಗನ್ ಸುಯಿಲಾ ಬಾಪೊಯ್ | ದೀಸ್‌ಗಾ ದೋರೀಲಾ |
ಘಾಟೀಚೆ ಬೊಯಿನ್‌ಗಾ ಬಾಪೊಯ್ | ನಿಗ್ಳಿಗಾ ನಿವಾಳ್ಟಾ |

ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ | ತುರುಂಬುಟ್ಯೊ ವಾನೊ |
ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ | ಕುರಿಟಿಚಿ ತೊಡೊಪು |
ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ ದೀಗಾ ಬಾಪೊಯ್ | ಬೇಂಡಾಚೊ ನೇವಾಳೊ

....

....

ಂ ಗಾನಿಂ ಸಗ್ಳಿಂ ದಿಗ್ಗ ಅವುನ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಚೆಂ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಣ್ ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂನಿ ಆದ್ದಿಂ ಘರ್ಕ್ಯಾಡೆ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗ್ ದಾತಾನಾ ಹಿಂ ಗಾನಿಂ ಸಾಂಗ್ತಾಲಿಂ. ಹೊಕಾಲ್ ದ್ ಮುದಿ ಖೆಳ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್, ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ಲಿಪವ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್, ಒಡ್ಯಾಂ ನ್ಸಾಚೆಂ ಜೆವೊಣ್, ಪೊರ್ತಾಪಣ್, ವೊಜಿಂ ಬಾಂಧ್ಚೆಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಸಗ್ಳೆಂ ಅಹಾಲ್ಲೆಂ. ್ ಎಕಾ ದಿಸಾ ಭಿತರ್ ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ಮುಗ್ದಾತಾ. ಆತಾನ್ಯಾಂಕ್ ್ಯಾಂಕ್ ಊಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಲಿ ಗಾನಿಂ ಆಹಾಲ್ಲಿಂ ಮುನ್‌ಯೀ ಗೊತ್ತು ನಾ.

್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಚಿಂ ಮಾತರ್ ನೂಂ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಖೆಳಾಯ್ತಾನಾ, ಖಾವಯ್ತಾನಾ ್ಳಿ ಆವೊಯ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಲಿಂ ಗಾನಿಂ ಅಹಾ. ಗಾನಿಂ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ ರಡ್ತೇತ್ ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಸಳ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಒಗೆಂ ರಾವ್ತಾ ಆನಿ ಹಾಸ್ತಾ ಖೆಳ್ಟಾ. ಹುಗ್ರಾಯ್ ಮ್ ಯೇವ್ನ್ ಥಂಯ್‌ತ್ತ್ ನಿದ್ತಾ. ಖಾವ್ಚಾ ಆಯ್ಕಾನಾಹಾಲ್ಲೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ ಗಾನೆಂ ್ಕತಾನಾ ಖಾವೊಯಿಲ್ಲೆಂತ್ ಕಳಾನಾ. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಖೆಳೊವ್ಚೆಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ಗಾನಿಂ ಅಹಾ.

1. ಅಬೇ ಬೊಬೇ ಕಯ್ಲಾರ್ | ಮಾಮಾಲೆಂ ಚೆಡುಂ ಬುಯ್ಲಾರ್ |
ಬೊಬೇ ಭಾಜ್, ಬೊಬೇ ಭಾಜ್ | ಒಟ್ಟೆ ಕಯ್ಲಾರ್ |
ಮಾಮ್ ಯೆತೊಲೊರೆ ಪುತಾ | ಕುಡ್ಡ್ಯಾ ಬುಯ್ಲಾರ್ |
ಮಾಮಾನ್ ದಿಲಾಂ ತೊವ್ಸೆಂ | ಖಚ್ಚಾ ಖಾಂದಾರ್ ಘೆವ್ಚೆಂ |
ಅಂಗ್ಡಿ ವೆಲ್ಯಾರ್ ವೀಕಾನಾ | ಘುರಾ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಿಕಾನಾ | ವಾಟೆರ್ ಬೂಹ್ನು ಖಾವ್ಚೆಂ ||

2. ಫಾಲೆಂ ದಾಲೆಂ ಫಾಲೆಂ ದಾಲೆಂ ಕಾವ್ಳೆ ರಡ್‌ತಾ (2)
ಸಾನ್ ಸಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಗಿಂ ಬೊಬೇ ಮಾಗ್ತಾ (2)

3. ಮುಸ್ಕಾ ರುಕಾರ್ ಕೀರ್ ಬೊಹಲಾ ಸಿಮ್ಬಿ ಹಾಲಯ್ತಾ |
ತರ್ಣೆಂ ಪಾನ್ ಸೊಧುನ್ ಖಾತಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಏಡಯ್ತಾ |

4. ಮಾತ್ಯಾರ್ ಶೆಂಡಿ ತಾರಾಂಚೆಂ |
ಚೆಡುಂ ಖಿಂಯ್‌ಗೆಲಾಂ ಬೋರಾಂಚೆಂ ||
ಸಾಂಗನಾಕಾ ಸಾಂಗನಾಕಾ ಮಾತಾರೇ |
ತುಕಾ ದೋನ್ ದಿತಾಂ ದಾಂತಾರೇ ||
ಆಮ್ಗೆರ್ ಏಕ್ ಮಾತಾರಿ |
ಶೆಳೆಂ ಊನ್ ಖಾತಾಲಿ ||
ತೀ ಗೇಲಿ ರಾಗಾನ್ |
ತಿಕಾ ವೆಲೆಂ ವಾಘಾನ್ ||

5. ಮಾಮಾಗಾ ಮಾವ್ಶೆರಾ |
ಲೆಂಕಿಕ್ ಧಾಡ್ ಕುಳಾರಾ ||
ಲೆಂಕಿಚೊ ಮಾಮ್ ಘುರಾನಾ |
ಲೆಂಕಿಕ್ ಹಾಂವ್ ಧಾಡೀ ನಾ ||

ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಶೈಕ್ಶಣಿಕ್ ದಿಷ್ಟಿನಿಂ ಕುಡುಂಬಿ ಮೊಸ್ತ್ ಪಾಟ
ಉರ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಕುಡ್ಡ್ಯಾಂನಿ ಉರ್ಲೊವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲೆಲೆಂ ಜಾನಪದ್, ತಿಂಗ್ಲಿ ಒಡ್ಲಿ ಆಸ
ಮುನ್ಯೆತ್. ಖೇಳ್ ಮೆಳಾಚಿಂ ಗಾನಿಂ, ವ್ಹಾಡ್ಡಿಗೆಚಿಂ ಆನಿ ಇತರ್ ಗಾನಿಂ ಕುಡ್ಡ್ಯಾಂಲ
ಜಾನಪದಾಚಿಂ ಅಪ್ರೂಟ್ ದೃಷ್ಟಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಗಾನ್ಯಾಂನಿ ವಾಳೊನ್ ಈಲ್ಲ್ಯಾಂ ಸಾಹಿತ್
ನಾಚಾಚೆಂ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ದಾಯಿತ್ತೆಂ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ಅಹಾ ಮುನ್ಯೆತ್.

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ

●ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್

ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಲೆ ಮೂಳ ಆನಿ ಭಾಸ, ಹ್ಯಾ ದೋನಿಚೆ ವಿಚಾರಾ ಬದ್ದಲ ಏಕ ಭಿಪ್ರಾಯು ನಾ! ತರಿ ಸುದ್ಧಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ನು ಇತಿಹಾಸ ರ್ವಕಾಲಾ ಧೊರ್ನು ಆಪ್ಣಾಗೆಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ನಾಂಗ, ಉತ್ತರಭಾರತಾಂತು ಅನೇಕ ಕಾಲ ವಸಣೂಕ ಕರ್ನು ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಆಯಿಲೆ. ಂಚಾನ ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆ, ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಚಾರು, ಸಗಳೆ ಲೋಕ ಾನತಾತಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಪಾಂಚ ಹಜಾರ ವರ್ಸಾಪೈಲೆ, ಉತ್ತರೆಂತು 'ಸರಸ್ವತಿ' ಮ್ಹಳೆಲಿ ಸಿದ್ಧ ನದಿ, ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಾಂತು ಜನ್ಮುನು ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಅರಬಿ ಸಮುದ್ರಾಕ ಳ್ತಾಲಿ. ತ್ಯಾ ನದಿಚೀ ಮಹಾನ್ ಕೋಡಿ (Valley), ಸುಮಾರ ಶತಮಾನ, ವೇದವಿದ್ವಾಂಸ ೋಕಾಗಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ನದಿ ಸುಕ್ಕತ ಆಯಲ್ ತಶಿ, ಸರಸ್ವತಿ ೋಡಿಚೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಲೋಕ–ಜೆ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣು ವೇದ ಪುರಾಣಾಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸ್ಸತಿ, ಚಾರಿ ದಿಕ್ಕಾನೆ ಪಸರಸುನ ಗೆಲ್ಲೆ. ಥೊಡೆ ಕಾಶ್ಮೀರಾಕ, ಥೊಡೆ ತ್ರಿಗರ್ತಕಡೆ, (ಅತ್ತಾಚೆ ು. ಪಿ.), ಥೊಡೆ ಪಶ್ಚಿಮೆಕ ಪಂಜಾಬಿ ಆದಿ ರಾಜ್ಯಾಕ, ಆನಿ ಉರಲೆಲೆ, ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ ಪರಶುರಾಮಭೂಮಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲೆಲ್ಯಾ ಗೋಮಂತಕಾಕ ಆಯಿಲೆ. ಆಶ್ಮಿ ಕ್ಷಿಣೆಕ ಆಯಿಲೆ. ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ 'ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಮೂಲ ಸಾರಸ್ವತ ನಾಂಗ, ಏಕ್‌ಚೀ ಆಶಿಲ್ ತರೀ, ಶಂಭರಗಟ್ಲೆ ವರ್ಸ, ಸಂಪರ್ಕ ನಾಶಿಲ್ಯಾನ, ವೆಗವೆಗಳ ್ರದೇಶಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತಾಂತು ರಹಾಣೆ-ಸಹನ ಆನಿ ಭಾಷೆಚೊ ಮಸ್ತ ಅಂತರ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತ.

ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗ, ಶಕ್ತಿ ಮಾತೆಗೆಲೆ ಪೂಜಕಯಿ ಆಶಿಲೆ. ಕರಾವಳಿ ಬರಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಾಂಟುನು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಹೆ, ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಲೋಕ.'ಕುಂಕಣಾ.'(ಕುಂ=ಭೂಮಿ, ಕಣ=ಧೂಳಿ) ಥವಾ ಭೂದೇವಕಚಿ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಾನೆ ಪೂಜತಾಲೆ. ತಾಂಗೆಲೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ, ್ರಮೇಣ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಚೀ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಲಿ. ಆಜಿಕ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮ್ಹಣುಗೆತ್ತಲೆ ಲಕ್ಷ ಕ್ಷ ಲೋಕ, ಜಾತಿ–ಮತ– ಭೇದ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಪ್ಲಪಣ ರಾಕ್ಕುನು ಘೆವ್ನು ಎವಚಾಕ ಯಂಕರ ಕಷ್ಟ ಭೋಗಲ್ಯಾತಿ. ತಾಂಗೆಲಿ ಸಾಹಸಯಾತ್ರಾ, ಸರಸ್ವತೀ ತೀರಾನ ಸುರು ಾಲ್ಲೆಲೀ, ಆಜಿಕ ಸಾತ ಸಮುದ್ರ ಪಾರ ಕೋರ್ನುಯಿ, ಅಜುನು ಚಾಲೂ ಆಸ್ಸ! ಹ್ಯಾ ುಸ್ತಕಾಂತು ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಗೆಲಿ ಖಾಸ ಕಲಾ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಯಾ, ಕಾವಿಕಲೆಚೇರಿ, ಉಜ್ವಾಡ ಾಲಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಸ್ಸ.

ಗೊಯೆಂತು ಸ್ಥಾಯಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಆರ್ಯಪರಂಪರೆಚೆ ದೇವಾಂಕ, ೂಜತಾಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಥಂಚೆ ಗ್ರಾಮದೇವತಾಕಯಿ ಆಪ್ಣಾಗೆಲೆ ಆರಾಧನೆಂತು ತಾನಿ ಜಾಗೊ ್ನು ದಿಲೊ. ಪೂಜಾ–ಪುನಸ್ಕಾರ ವಹಿಸುನು ಘೆವ್ನು, ಭೂಂಯಿ–ಭಾಟ ಹಾಜ್ಜಿ

ದೇಖರೇಖ ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾಂಕ ತಾನ್ನಿ ಸೋಣ್ನು ದಿಲ್ಲೆ. ಪೈಲೆ ಧೋರ್ನು ಶೈವ–ವೈಷ್ಣವ–ಶಾಕ್ತ ಆದಿ ಭೇದಾಕಡೆ ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ನಾಸ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕು, 'ಪಂಚಾಯತನ' ವಿಚಾರಾಂತು ವಿಶ್ವಾಸ ದವರಲೆಲೆ ಜನ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಗಣಪತಿ ಹೇ ಪಾಂಚ ಅಧಿದೈವತ, ತಾಂಗೆಲೆ ಮೂಲ ದೇವ. ಭೇದ ಭಾವ ನಾಸ್ತಾನಾ ಗೋವಾಸ್ಥಿತ ಸರ್ವ ದೇವಾಂಕ, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಪೂಜಾ ಜಾತ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀ ಜಾಂಬಾವಲಿಚೊ ದಾಮೋದರ, ಬಾಂದೋಡೆಚೊ ರಾಮನಾಥ, ಮಾಶೆಲ್‌ಚೊ ದೇವಕಿಕೃಷ್ಣ ರವಳನಾಥ, ಕಾಣಕೋಣಚೊ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಪ್ರಿಯೋಳಚೊ ಮಂಗೇಶ, ಕವಳೆಚೀ ಶಾಂತದುರ್ಗಾ, ಚಂಡೋಲಚಿ ಭಗವತಿ, ಫಾತರಪೆಚಿ ದುರ್ಗಾ, ಕೇರಿಚಿ ವಿಜಯದುರ್ಗಾ, ಬಾಂದೋಡಚೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬೋರಿಚೀ ನವದುರ್ಗಾ. ಪೇಡ್ನೆಚೀ ಭಗವತಿ, ಶಿರೋಡಚೀ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಅಣ್ರಿವಲ್ಲಿಂಗಚೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಸಮೇತ! ಮೂಲ 'ಕುಂಕಣಾ' ದೇವಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಮಾತೇನ ಕ್ರಮೇಣ ಪಾರ್ವತಿ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆಲೆ ರೂಪ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಗೋಯೆಂತು ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸುನು ಎತ್ತಾ.

ಸಮಸ್ತ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಗೆಲೆ ದೇವುಳ ಆನಿ ಮಠ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚೀ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾಲೆ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಅನೇಕ ಶಂಭರಿ ವರ್ಸ ಥಾಂಯಿ ಗೋಮಂತಕ ಅಥವಾ 'ಗೊಯೆಂ'ಚೀ ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಯಭೂಮಿ ಜಾವ್ನು ಗಾಜಲಿ, ಮ್ಹಣು ಕಳ್ತಾ.

ಪೈಲೆಚೆ ಕೊಂಕಣಿಮಠ, ಕವಳೇ ಅಥವಾ ಕೈವಲ್ಯ ಮಠ, ಕ್ರಿ. ಶ. 740 ವರ್ಸಾಂತು ಕುಶಸ್ಥಳಿ (ಕುಚಾಲ) ಗಾಂವಾತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1545 ವರ್ಸಾಂತು ಕಾಶೀಮಠ, (ಕೋಚಿಂತ), ನಂತರ 1590 ಸಾಲಾಂತು ಕಾಣಕೋಣ (ಗೋವಾ) ಮ್ಹಳೆಲ್‌ಕಡೆ ಆನಿ ಏಕ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಮಠಾಚಿ ಸ್ಥಾಪನಾ ಜಾಲಿ. ಪಂದರಾವೆ ಶತಮಾನ ಪರ್ಯಾಂತ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಚೆ ಲೋಕ, ಕೃಷಿ. ವ್ಯಾಪಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಜಸೇವಾ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಹಾಂತುಯಿ, (ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಭಾಯ್ರುಯಿ) ನಿರತ ಜಾವ್ನು ಉರಲೆ.ನಂತರ ರಾಜಕೀಯ ತುಫಾನಾನೆ, ಗೋಯೆಂಚೀ ಸುಖ–ಶಾಂತಿ ನಷ್ಟ ಕೊರ್ನು ಉಡ್ಡೆಯಲಿ.

'ಕೋಲಂಬಸ್ ಮ್ಹಳೆಯಾ ಮಹಾನಾವಿಕಾನೆ ಅಮೇರಿಕೆಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಂತು ದೇವ್ನು ಜಗಾಚೊ ನಕಾಶೊ ಬದ್ದಲನು ಘಾಲೊ' ಅಶಿ ಮ್ಹಣಿ ಆಸ್ಸ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಕ್ರಿ. ಶ.1478 ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂತು ಪೋರ್ಚುಗೀಜ ನಾವಿಕ, ವಾಸ್ಕೊ–ಡಿ–ಗಾಮಾನೆ ಸಮುದ್ರಮಾರ್ಗಾನೆ ಕೇರಳಾ ಯೆವ್ನು ದೇವ್ನು, ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಚೋ ಇತಿಹಾಸುಚಿ ವೆಗಳೊ ಕರ್ನು ಘಾಲ್ಲೊ! ಹಾಜ್ಜೆ ಪಯ್ಲಿ ಹಾಂಗಾ ಆಯಿಲೆ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕಾಂಕಯಿ ಹೇ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಜನ, ವಿಪರೀತ ವಿಂಗಡ, ಆದರ್ಶ ಘೆವ್ನು ಆಯಿಲೆ. ಆಪ್ಲೆ ಜಿಕ್ಕುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ ವಟ್ಟುಯಿ ಬಾಟ್ಟೊವ್ನು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಕೊರ್ಚೊ ತಾಂಗೆಲೊ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶು ಅಶ್ಶಿಲೊ. ತ್ಯಾಮಿತಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ, ಸೈನಿಕ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಮೆಳ್ನು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ, ಗೊಯೆಂ ಅಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಯಾ ನಂತರ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ, ಲೋಕಾಂಗೆಲೆ

ರ್ಾಂತರ ಕೊರು ಲಾಗಲೆ. ಮುಖ್ಯತ: ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕ ಜಾವ್ನು ಅಶ್ಶಿಲೆ
ಸ್ವತಾಂಕ ಬಾಟ್ಪೊಂಚೆ ಧ್ಯೇಯ ಅಶ್ಶಿಲ್‌ತರಿ, ದುಸ್ರೆಲೋಕಾಕ್‌ಯಿ ತಾನಿ ಸುಖಾನೆ
ರಚಾಕ ಸೊಡಲನಾ! ಕ್ರಿ. ಶ.1534 ವರ್ಸಾಂತು, ನೇಮಣೂಕ ಜಾಲ್ಲೆಲೊ ಗೋವಾ
ಪ್ ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಚೀ ಬಾಟ್ಪೊಂವಚೀ ಅಶ್ಶಿಲಿ! ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಕೋಣೇ
ೀಕ ಸ್ವಂತ ಖುಷಿನೇ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ನಾತೀ. ತೆನ್ನಾ ಕ್ರಿ. ಶ.1546 ವರ್ಸಾಂತು,
ೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಪೊಂವಚೀ ತರಬೇತಿ ದಿಂವಚೆ ಖಾತಿರ್, ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ
ರುಕೆಲ್ಲೆ. ದೋನವರ್ಸಾ ಉಪರಾಂತೆ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕುಟುಂಬಾಚೆ ಲೋಕಾಂಕ
ರ್ಾಂತರ ಕೊರ್ನು ಖುಷಿ ಪಾವ್ಲೆ. ಫಕ್ತ ತೆರಾವರ್ಸಾಂತ 20, 737 ಲೋಕಾಂಕ
ಶ್ಚನ್ ದೀಕ್ಷಾ ದೆಲ್ಲೆಲಿ ಕಳ್ನು ಎತ್ತಾ. ಪಯ್ಲೆ ಧರ್ಮಾಚೆ, ನಾಮೋ ನಿಶಾನ ಉರ್ಚಾನಾ
ಣು ಬಾಟ್ಪಲೆ ಲೋಕಾಲಿ ನಾವ, ಆಡ್‌ನಾವ ಬದಲಾಯಲಿ. ನಾಯ್ಕ, ಕುಡ್ವ, ಪ್ರಭು,
, ಶೆಣ್ಯೆ, ಕಾಮತ, ಭಂಡಾರಿ ಮ್ಹಣುನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಸಜ್ಜನ ಅತ್ತಾ ಆಲ್ಮೇಡಾ,
ರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಗೋಮ್ಸ್, ಕಾರವಾಲೊ, ಮೆನೆಝಿಸ್, ಲೂಯಿಸ್, ಗೊನ್ಸಾಲ್ವೆಸ್ ಜಾಲೆ.

ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಆನಿ ಪೈಶಾ ಲಾಲಚ ದಾಕೊವನ ಲೋಕಾಂಕ ಬಾಟ್ಯೆಯಲಿ ತರಿ,
ುಗಾಂತರಾಂತು ಚಲ್ನು ಆಯಿಲೆ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ, ನವೀನ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಜಾಲ್ಲೆಲ್ಯಾಂಕ
ೂಡಚಾಕ ಜಾಲ್ಲೆನಾ! ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಸರಕಾರಿ, ಅಧಿಕಾರಿ ಜನಾಂತು ಭಾರಿ ಅಸಂತೋಷ
ಸ್ಸುಲಾಗಲೊ. ತಾನ್ನಿ ಪ್ರಜಾಲೋಕಾಂಕ ಛಳಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ. ಚರ್ಚಾಂತು
ಾಂವಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಮಾಂತು ಭಾಗ್ ಘೆನಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಧರ್ಮಬೋಧನ ಆಯಕನಿ
ಾಲ್ಯಾರಿ, ಗಾಂವಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೋಕಾಂಕ ದಂಡ ಘಾಲಚಾಕ ಸುರುವಾತ ಕೆಲಿ.
ರ್ನೆರಿವಾಜ ಸೋಣ್ನು ದಿಲ್ನಾಶಿಲೆ ಲೋಕಾಂಚೆರಿ ನಜರ ದವರ್ನು, ರಿಪೋರ್ಟು ಕರಚಾಕ
ೂಢಚಾರ ನೇಮಸಿಲೆ. ಕ್ರೆಸ್ತ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಹಜಾಮ ಲೋಕಾನಿ, ಹಿಂದುವಾಂಗಲೆ ಸೇವಾ
ರ್ಚಾನಾ, ಮ್ಹಣು ಆಜ್ಞಾ ಕಾಡಲಿ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಘಾಲ್ಲೊ.
ೊಂಕಣಿಭಾಸ ಉಲ್ಲೊವಚಾಕ ನಾ! ಮ್ಹಣು ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞಾ ಜಾರಿ ಕೆಲಿ.

ಹೆ ಒಟ್ಟು ನೇಮ ಪಾಳನಾಶಿಲೆ, ಎಕ್ಕೆ ಪಾಂಚ ದಾರಲೆ ಆನಿ ಸೊಳಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ
ೀವಂತ ಲಾಸಲೆ. ತ್ಯಾನಂತರ ಮಜಬೂರ ಜಾವ್ನು ಬಾಟ್ತಲೆ ಲೋಕಾಂಗಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ
ಾಡ್ವತ ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಜಾಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಹಿಂದು ಫಕ್ತ ತೀನ ಹಜಾರ ಉರಲೆ.

ಯುರೋಪಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಕ್ಯಾಥಲಿಕ್ ಮಿಶನರಿ ಜನಾಕ ಮೆಳಚೆ ಖಂಚೆ ಸವಲತ
ೊಂಯಕಾರಕ ಮೆಳ್ನಾಶಿಲೆ. ಧರ್ಮಾಂಧ ಸರಕಾರಲೆ ಪ್ರಜಾ ಜಾವ್ನು ಕಠೋರ ಜೀವನ
ಕಲ್ಲೊಂವಚೆ ಪಾಶಿ, ಮಾಯಭೂಮಿ ತ್ಯಾಗ ಕೊರಚೆ ಹಿಂದು ಜನಾನಿ ಠರಯಿಲೆ. ಉತ್ತರ
ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಂತ ತೆ ಭೂಂಯ್ ಆನಿ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಾನೆ ಭಾಯ್ರುಗೆಲೆ. ಗೊಯಾಂತ
ುರ್ಲೆ, ಬಾಟ್ಪಿಲೆ ಅನೇಕ ಜನಾಂಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಸಹನ ಜಾಯನಾಸ್ತಾನಾ,
ತೆವಯಿ ಭಾಯ್ರ್‌ಪಣ್ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯ ಆಮಿ ವಿಸರಚಾಕನಾ! ಪೋಳ್ನು

ಆಯಿಲೆ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜನಾಂಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಯ ಆನಿ ಪಾಳೇಗಾರ ಫುಡಾರ್‍ಯಾನಿ ಚಾಂಗ ರೀತಿನೆ ಸ್ವಾಗತ ಕೊರ್‍ನು, ವಸಾಹತ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ ಮದತ ದಿಲಿ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟಕಳ, ಬಸರೂರ, ಬಾರಕೂರ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಉಲ್ಲಾಳ ಗಾಂವಾಚೆ ರಾಜ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾನಿಂ ಆಸಪಾಸಚೆ ಜಾಗೆ ದಿಲ್ಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರಾಕ ಅನುಕೂಲ ಕರ್ನ್ ದಿಲೆ. ಕೃಷಿಕ ಜನಾಂಕ ಝುರಿ, ಹರಿನೀರ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೆ ಭೂಂಯಿ–ಭಾಟ. ತೋಟ ಕರಚಾಕ ಸವಲತ ಮೆಳ್ಳಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಸ್ಥಳೀಯ ಲೋಕಾಬರೋಬರ ಮೆಳ್ನು–ಜುಳ್ನು ಗೆಲ್ಯಾನ, ಕೆನ್ನಾಯಿ ಖಂಚೆಯಿ ಘರ್ಷಣಾ, ಮನಸ್ತಾಪಾ ವಗೈರೆ ಜಾಂವಚಾಕ ವಾವ ಮೆಳ್ಳಿನಾ. ವ್ಯವಹಾರಭಾಷಾ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಂ ಜಾಲ್ಲೆ ತರೀ ಘುರಚಿ ಭಾಷಾ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾವ್ನು ಉರಲಿ. ಸುಮಾರ ಕುಟುಂಬಾನಿ ಆಪಲೆ ಕುಲದೇವ ಗೋಯೆಂಚಾನ ಹಾಣ್ಣು, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಸ್ಥಾಪನಾ ಕೆಲಿ. ಅಂಕೋಲೆಂತು ಮಹಾಳಸ ನಾರಾಯಣೀ, ಕುಂಡೋದರಿ, ಅವರ್ಸಾಚೀ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ–ಬಾಣೇಶ್ವರ, ಶಿರಾಲಿಂತು ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್, ಅನೇಕ ಗಾವಾಂತ, ವೆಂಕಟರಮಣಾಲೆ ದೆವುಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲೆ. ಹೊನ್ನಾವರ, ಕುಮಟಾ, ಸಿದ್ಧಾಪುರ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ, ವೆಂಕಟಾಪುರ, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಮುಲ್ಕಿ, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರ, ಬಂಟವಾಳ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ ಗಾಂವ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ವಾಡಲೆ.

ವಿಶ್ವಭರಿ, ಅಜಮಾಸ ಪನ್ನಾಸಲಕ್ಷ ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಅಸ್ಸತಿ. ತಾಂತು ಅರ್ಧಸಂಖ್ಯಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಅಸ್ಸತಿ. ತಾನ್ನಿ ವಸತಿ ಕರ್ನು ಅಶ್ಶಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಇತರ ಜನಾ ಬರಶಿ ಐಕ ಜಾವ್ನು ಗೆಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಳಾಚೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಸ, ರೀತಿ, ರಿವಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ವಾಡೊಂಚಾಕ ಹೋಡ ದೇನ ದಿಲ್ಯಾ! ಸಾಂಗಾತಿ, ಅಪಲೆಪಣ ತಾನಿ ಸೋಡುನು ದಿಲ್ಲೆನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ, ಮೂಲತಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆನ ಜಲ್ಮಲೆಲಿ 'ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ' ಭಾಷೆಚೆ ರೂಪಲಿಸ್ಸ. ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಕಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪೊರನಿ ಮ್ಹಣು ಸಿದ್ಧ ಜಾಲ್ಯಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಜಾನಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ನಿರ್ನಾಮ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತು, ತ್ಯಾ ಭಾಷೆಂತು ಆಶಿಲೆ ಸರ್ವ ನಮುನ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಳ್ನು ಭಸ್ಮ ಕರ್ನ್ ಉಡ್ಡೆಯಲೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯ, ಜನಾಂಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಶಿವಾಯ್ ಭಾಷೆಕ ನೈ! ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಅನಾಥ ಜಾಲಿ. ದುಸದುಸರೆ ರಾಜ್ಯಾಕ ಗೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಗೆಲೆ ಮಾಯಭಾಷೆರಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಚಾಲ್ತಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾಷೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಯಾನ, ಏಕರೂಪತಾ ಉರಲಿ ನಾ. ಅಸ್ಲೆ ಭಿನ್ನರೂಪೀ ಭಾಷೆಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಷ್ಟಾಚಿ ಜಾತ್ತಾ! ಲಿಪಿ ಸುದ್ದಾ ವೆಗಳಿ ಜಾತ್ತಾ.

ತರಿ ಸುದ್ದಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಗೋಯೆಂತ ಜೀವಧರ್ನು ಉರಲಿ ಆನಿ ಕ್ರಮೇಣ ವಾಡಚಾಕ ಲಾಗಲಿ! ಕ್ರಿ. ಶ. 1580 ವರ್ಸಾಂತು 'ದೊವತ್ರಿ ದೌತ್ರಿನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂ' ಮ್ಹಳೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿಂತು ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಾಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ,

ೀಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಲಕ್ಷ ಘಾಲುಕಾ ಪಡ್ಲೆ! ಫಾದರ
ಾಮಸ್ ಸ್ಟೇಫನ್ಸ (1541–1618) ಹಾಗೆಲೆ 'ಕ್ರಿಸ್ತಪುರಾಣ' ಆಯ್ಲೆತೆ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ
66). ಭಾರತಾಂತು ಇತ್ಲೆನಯಿ ಏಶಿಯಾಂತು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಪುಸ್ತಕ,
ಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತು ಆಯ್ಲಿ. ಗದ್ಯರಾಮಾಯಣ ಆಯ್ಲೆ. ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಯ್ಲೆ. 1886
ಾಂತು 'ಓ ಕೊಂಕಣಿ'ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಸುರು ಜಾಲೆ. 1889 ವರ್ಸಾಂತು 'ಸಾಳಕ' ಪತ್ರಿಕಾ
ಂವಚಾಕ ಲಾಗಲಿ. 1938 ಪಾಸುನು'ರಾಕ್ಣೊ' ಸುರುವಾತ ಜಾವ್ನು ಅಜಪರ್ಯಂತ
್ನು ಆಯ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಜನ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮ್ಹಳೆಲೆ ವಿಷಯಾಂತು ದೋನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯನಾತಿ! ಪೈಲೆ,
ಂಗೆಲೆ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಭದ್ರ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಉಪರಾಂತೆ, ತಾನಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಚೆ ಕಲಾರೂಪ
ಡ್ಡೊಂವಚೆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ ದಿಲೆ. ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಹರಿಕಥಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ,
ತ್ರಾಂತು ನಾಮ ಕಮಯಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸ್ಸತಿ! ತಶ್ಶಿಚಿ ಕಲಾಭಿರುಚಿ
ಪರೆ ನಮೂನ್ಯಾನೆಯಿ ವಾಡ್ಡೊನು ಘೆತ್ತಿಲಿ ಅಸ್ಸ ಮಣು ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನು ಅಸಂಖ್ಯ
ಂಕಣ್ಯಾನಿ ಬಾಂದೆಯಲಿ ದೆವುಳ, ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ ದಿಸ್ಸನು ಎತ್ತಾ. ಹೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ
ಾನಿ, ಆಪ್ಣಾಲಿ ವಸಣೂಕ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಯಾಂತು
ಂದಿಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತು ರಚವ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ 'ಕಾವಿಕಲೆ'ಚೀ ನಮೂನೆ ಪಳೆಯತ ಗೆಲ್ಲೆತಶಿ,
ಶುದ್ಧಕೊಂಕಣಿ ಕಲಾ ಅಸ್ಸ! ಮ್ಹಳೆಲೊ ವಿಚಾರ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಗೆಲೊ. ಅಸ್ಲೆ
ವಸ್ಥಾನಾಚೆ ಮೊಕ್ತೇಸರ, ಪೂಜಾರಿ ಆನಿ ಗಾಂವಚೆ ಚಾರಿ ಚೌಘಾಲಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶಾ
್ಯಾ ನಂತರ ಖಾತ್ರಿ ಜಾಲಿ. ಧನಸಹಾಯ, ಜನಸಹಾಯ, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ವಗೈರೆ
ಲತ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಹೀ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೊರಚಿ ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಮ್ಹಳೆಲೆ, ಹ್ಯಾ
ಮಾಂತು ಲಕ್ಷ ಘಾಲ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಮಾತ್ರ ಕಳತಾ!

ಗೋಯೆಂಚೆ ಗ್ರಾಮದೇವ–ದೇವತಾಂಕ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಲದೇವ ಮ್ಹಣು
ರ್ಸಿ ಘೆತ್ತಿಲೆವಾರಿ, ಗೊಯೆಂಚೆ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಲಿ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ
ದ್ಧಾ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಕರ್ನ್ ಘೆವ್ನು ವಾಡ್ಡೊವನು ಹಾಡಿಲಿ ಉರಚಾ ಪುರೊ! ಕೊಂಕಣಿ
ಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಜಾಯ ತಿತ್ಲಿ 'ಕಾವಿ' ಮಾತ್ತಿ ಅಥವಾ 'ಹುರಮುಂಜಿ' ಮೆಳ್ತಾ.
ಮಾತ್ತೀ ಹಾಡುನು, ಗಾಳುನು, ಗಿಲಾಯಿಂತು ಮೆಳೊವನು, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಲಾಗ್ಗಿ
ನು ಜಾಮತೆ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಚಿತ್ರ ಬರಸೋವ್ನು ಅಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಖುಷ್ ಪಾವಲೆ.
ಂಕಣಿ ಲೋಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಆಯ್ಲೆ, ತೆನ್ನಾ, ಗಾಂವಡಿ ಲೋಕಾಗಲೀ ಮದತ
ಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಿನಾ ತರೀ, ಗುಡಿಗಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಕ ಆಯ್ಲೆ. ಹೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ
ುಡಿಗಾರ ಜನಾಂಕ, ಹೊಯ್ಸಳ ಕಾಲಾಥರ್ನು, ದೇವಳ ಬಾಂಚೆ ಆನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕರಚೆ
ಧಾನ ಒಟ್ಟುಯಿ, ಹಸ್ತಗತ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲ್ಲೆ. 'ಗುಡಿಗಾರ' ಹೋಶಬ್ದುಚಿ ಕನ್ನಡ
ಾಷೆಂತು ದೇವಳ ಬಾಂತಲೊ ಮ್ಹಣು ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ,

ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾ ಖಾತಿರ ಭಾಯ್ರ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೆತಾತಿ. ಗುಡಿಗಾರ ಜನ, ಘರಾಂತು ಕನ್ನಡ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ವಾವರಚಾಕ ಭಾಯ್ತರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಉಲ್ಲೈತಾಲೆ! ತಾಂಗೆಲೊ ಚಡಾವತ ವ್ಯವಹಾರು ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾ ಬರೊಬರ ಆಶ್ಶಿಲೆಂಚಿ ಹಾಜ್ಜೆ ಕಾರಣ.

ಶತಮಾನಗಟ್ಲೆ ವಾಡ್ನುನು, ಉರೋವ್ನು ಆಯಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಲಿ ಹೀ ಕಲಾ ಸರ್ವನಾಶ ಜಾವ್ನುಗೆಲಿ. ಜನಾಲೆ ಅಲಕ್ಷ, ಸರಕಾರಾಲೀ ಅನಾಸ್ಥಾ, ದೇವಳಾಚೆ ನವೀಕರಣ ಆನಿ ಪೇಂಟ್ ಆನಿ ವಾರ್ನಿಶ್ ಬದ್ದಲ ಲೋಕಾಂಗಲೊ ಮೋಗು, ಒಟ್ಟು ಏಕ ಜಾವ್ನು ಕಾವಿಕಲಾ, ನಾಸಾಡ ಜಾಲಿ. ನಾಶ, ಜಾತ್ತ ಆಶಿಲೆ ದಿವಸಾಂತು ಜನಾಂತು ಜಾಗೃತಿ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನೆ 1985 ಇತ್ಲೆ ಮಾಕ್ಸಿಚೀ, ಹಾಂವೆಂ 'ತರಂಗ' ಕನ್ನಡ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಏಕ ಲೇಖ ಬರೆಯಿಲೆ. ತ್ಯಾ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅರ್ಕಿಯಾಲಜಿ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಟಿಂತು ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧ ವರೆಕ ವಾಚ್ಚಿಲೆ. 1988 ವರ್ಸಾಂತು ಪಾಂಚವೆ ರಾಜ್ಯ ಕಲಾಮೇಳ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ತಾವಳಿ, 'ಕಾವಿಕಲೆಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ' ಮ್ಹಳೆಲೆ ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಜ್ಜೆ ಉಪರಾಂತೆ, ಥೋಡೆ ಕಾಂಯಿ ಜನಾಂತು ಹ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ಆಸಕ್ತಿ ಆಯಿಲೆ ಕಾರಣಾನೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಆನಿ ಥೊಡಿ ಲೇಖ ಬರಯಲಿ. ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರ, ಹಾನ್ನಿ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಚೆರಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊವ್ಕ್ ದಿವಚಾಕ ಆಗ್ರಹ ಕೆಲೆ. ಹಾಜ್ಜಾನೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲಿ ಖಾಸ ಜಾವ್ನು ಮೆರವಯಿಲಿ, ಏಕ ಅಪರೂಪಕಲೆ ಬದ್ದಲ ಲೋಕಾಂತು ಜಾಣೀವ ಎಂವಚಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲೆ. ಅತ್ತ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನೆ'ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ' ಬರೊವಚಾಕ್ ಸಾಂಗಿಲೆ ಮಿತಿ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷ ಜಾಲೊ. 1995 ವರ್ಸಾಚಾ ವಿಶ್ವಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರೀ ಹೀ ಕೃತಿ ಆಯಿಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ತಾಜ್ಜಿ ಜಾಣೀವ ಚಡಾವತ ಲೋಕಾಂಕ ಮೆಳ್ತಶಿಲಿ. ಆತ್ತ ಸುದಾ ವೇಳು ಮೀರೂನು ಗೆಲ್ನಾ! ಹಾಂಗಾ, ಥೈಂ ಅಜ್ಜುನುಯಿ ಜೀವ ಧರ್ನು ಉರಿಲೆ ಕಾವಿಚಿತ್ರಾಚೀ ಪೂರ್ಣ ರಾಖವಣ ಜಾಂವಚಾ ಜಾಯ್. ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚಿ ಫೋಟೊ ಆನಿ ವಿಡಿಯೋ ಕಾಡುನು ದವರಕಾ. ಹ್ಯಾ ಕಲೆ ಬದ್ದಲ ವಿಶ್ವಭರಿ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಂವಕಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಂತುಯಿ, ಅಸ್ಲೆ ಏಕ ಸಚಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಆನಿ ಸಿ. ಡಿ. ರೋಮ್ ಆಯಲ್ಯಾರಿ, ಅಮ್ಗಿಲೆ ಭಾವೀ ವೇಡಿಕ, ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಂಗಲೀ ಏಕ ಅಪೂರ್ವ ದೇನ ಅಥವಾ ದೇಣಗಿ ಕಿತ್ಲೊ ಹೋಡ ಆಶಿಲಿ, ಹಾಜ್ಜಿ ಕಲ್ಪನಾ ಎಂವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ!

ಕಾವಿಚಿತ್ರ ಖೈಂ ಖೈಯ್ ಆಸ್ಸತಿ

ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲಿ ವಾಸಣುಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಭರಿ, ಆಮಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನಾಚೆ ವೈಭವ ಆನಿ ವೈವಿಧ್ಯ, ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಚಾಲುಕ್ಯರಾಯಾಂಗಲೆ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಂತಿಲಿ ದೇವುಳ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಯಾಂಗಲಿ. ಹೋಡ ಹೋಡ ಶಿಲಾದೇವುಳ, ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜಘರಾಣ್ಯಾಚಿ ಮವು ಶಿಲೆಂತು ಕೊರಾಯಿಲಿ ಸುರೇಖ ದೇವಳಂ ಆನಿ

ದಿ, ವಿಜಯನಗರಕಾಲಾಂತುಲಿ ಘಟ್ಟಿ ಪಾಷಾಣಾಚಿ ಅದ್ಭುತ ಮೂರ್ತಿ ಆನಿ ದೇವಳಂ,
ನ್ಯಾಂ ಪೊಳೊಂವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ವಸತೀಚಿ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು
ಲೆ ಕೊಂಕಣಪಟ್ಟೆಚಿ ಗಾಂವಾಂತು, ಅಸಲೀ ದೆವಳಂ ದೆಕ್ಕು ಮೆಳ್ನಾತಿ. ಹಾಕ್ಕಾ ಮುಖ್ಯ
ಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀ, ಜೂನ ಮಹಿನೊ ಧರ್ನು ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪರ್ಯಂತ, ಪಡತ ಆಶ್ಶಾ
ವಸಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ಅಸ್ಲಿ ದೆವಳ ಟಿಕ್ಕನಾತಿ! ಥೈಂಚ್ಯಾ ಹವ್ಯಾಕ, ವೆಗಳೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ ದೆವಳ
ಂಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ಲು ಆಯ್ಲಾ. ಮುಂಬೈಚಾನ ಕೋಚಿ ಪರ್ಯಂತ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ
ರಸುನ ಆಸ್ಸ. ಹ್ಯಾ ಅಪೂರ್ವ ಗುಡ್ಡ್ಯಾ ಸಾಲಾಂತು ಚಾಂಗ ಫಾತರಾಕ ಬರಗಾಲ ನಾ!
್ಯ ಫಾತರಾಂತು ಲೋಖಂಡ ಅಂಶ ಮಸ್ತ ಅಶಿಲ್ಯಾನ, ತಾಂಕಾ ತಾಂಬಡೊರಂಗ
ಯಿಲೊ ಆಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಪರ್ವತಾಂತು, ಹೊಡ ಹೊಡ ಖಡಪ ಚೀರ್ನು, ಚೌಕೊನಾಕಾರಾಚೆ
ತ್ತರ ಕಾಣ್ಣು ಇಮಾರತ ಬಾಂಚಾಕ ವಾಪರತಾತಿ. ಚೀರ್ನ ಕಾಡಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಚೀರಾ
ತ್ತರ'ಮ್ಹಣು ನಾವ ಆಯಲಾ. ಆಕಾರ ನಾಶಿಲೆ ಫಾತರಾಕ 'ಗುಂಡಗಲ್' ಮ್ಹಣತಾತಿ.
ಹ್ಯಾ ಘಟ್ಟಿ ಫಾತರಾ ಮದ್ದೆ, ಮವು ಮಾತ್ತಿ ಶಿರಕಲೆಲಿ ಉರ್ತಾ. ಪಾವಸಾಡಿಂತು ಹಿ
ಾತ್ತಿ, ಉದಕಾನೆ ಧುವನುವತ್ತಾ, ತಾವಳಿ, ಮೈಸೂರು ಪಾಕಾವಾರಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಡಿಲೆ ಪೋಕಳ
ತ್ತರ, ಮಾತ್ರ ಉರತಾತಿ. ಅಶ್ಶಿ ಜಾಂವಚಾ ನಾ ಮ್ಹಣು, ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಇಮಾರತ
ಂಚೆ ಕಾಮ ಪಾವಸಾಡಿ ನಂತರ ಸುರು ಕರ್ನು, ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತ್ತರ ಅಟಾಪುನ
ವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ.

ದೆವಳಾ ನಿರ್ಮಾಣ, ಏಕ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಸಗಳೆ ಜಾತಿ,
ನಾಂಗಾಚೊ, ವೆಗವೆಗಳೆ ಕಾಮ ಕರಪಿ, ಲೋಕಾಂಲೊ, ಹಾಂತು ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯ
ಸ್ಸುನ ಎತ್ತಾ. ಉಪ್ಪಾರ ಜನ, ಪಿಕಾಸ ಆನಿ ಖೊರೆ ಘೆಂವ್ನು ಗುಡ್ಡೊ ಖಣ್ಣು, ಕಾಪ್ನುನು
ಡತಾತಿ. ನಂತರ ಬೈಲಾಗಾಡೇರಿ ಫಾತ್ತರ ಬೊರ್ನು ಜಾಯಿಶಿಲ್ಲೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಹಾಡತಾತಿ.
ಫಾತ್ತರ, ಅಷ್ಟವಾಂಕುಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ. ಗಾವಡಿ ಲೋಕ 'ಬಾಚೀ' ಘೆವ್ನು
ಸ್ಸುನು ಸಪಾಟ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಚೀರ್‍ಯಾ ಫಾತ್ತರ ಜೋಡಸುವಚಾಕ ಚುನ್ನೊ ಕಾಲೊವನು
ಶ್ರಣ ಕರ್ಕಾಪಡ್ತಾ. ಸಮುದ್ರಾ ಕಿನಾರ್‍ಯಾರಿ ಭರಪುರ ಮೆಳಚೆ ಶಿಂಪಿ ಹಾಡುನು,
ಸ್ಸುನು, ಲೊಣ್ಯಾವಾರಿ ಚುನ್ನೊ ತಯಾರ ಕರಚೆ ಕಾಮ, ಖಾರ್ವಿ ಬಾಯ್ಲಾಂಗಲೆ ಕಾಮ.
ಮಶೆಗೋಡ, ರೆಂವ, ಕುಪಾಫಾತ್ರಾ ಪಿಟ್ಟೊ ಮೆಳೊವ್ನು ದೋನವಾರ ಪರ್ಯಾಂತ
ಸಚಾಕ ಸೊಡತಾತಿ. ನಂತರ ಕಷ್ಟಿಕ ಖಾರ್ವಿಣ್ಯೊ, ಜಡಜಡ ಕಾಂಡಣಾನ ಕಾಂಡುನು
ಮಿಶ್ರಣ, ಸಮರಸ ಕರತಾತಿ. ಹೊ ಚುನ್ನೊ, ಮಾತ್ತಿ ಹೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ
ಯಜಾಲ್ಯಾರ ಏಕ ವರ್ತುಲಾಕಾರಾಚೋ ಗಟಾರ ತಯಾರ ಕರ್ನು, ತಾಂತು ಏಕ ಗೋಲ
ರಿ ಫಾತರಾ ಜೋಡಿ, ಬೈಲಾಕಡಚಾನ ತಾಣೊವನು, ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರ ಕರತಾತಿ. ಹ್ಯಾ
ತಿನೆ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೊ ಗಚ್ಚು, ವತ, ಪಾವಸು, ವಾರೊ ತುಫಾನಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಘಟ್ಟಿ
ವ್ನು ಉರ್ನು, ಪಾಯಶಿ, ಸಂಯಶಿ ವರ್ಸ ಪರ್ಯಾಂತ ಟಿಕಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದಿಸ್ಸುನು
ತ್ತಾ!

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ, ಈಟಾ(ಇಟ್ಟಂಗಿ)ಕಿಂತ ಜಡ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮಿತಿ, ವಣತಿ ಸುದ್ದಾ ದಾಟ ಆನಿ ಘಟ್ಟಮುಟ್ ಉರಕಾ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಳಿಬಾಂಚೊ ವಿಚಾರ ಅಸಲ್ಯಾರಿ, ಪಾಯಾ, ಮಜಬೂತ ಫಾಲ್ಯಾ ಜಾತ್ತಾ. ತರಿ ಸುದ್ದಾ, ದೋನಿಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಳಿಯೊ ಬಾಂಚೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಯಿ. ಅಸಲೆ ಇಮಾರತ ಬಾಂದುಚಾಕ ಯಥೇಷ್ಟ ಲಾಕ್ಕುಡ ವಾಪರಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಮಸ್ತ ಪಾವಸು ಪೊಡ್ಚೊ ಪ್ರದೇಶ ಜಾವ್ನು ಹಾಂಗಾ ಸಾಗವಾನಿ, ನಂದಿ, ಪಣಸ, ಆಂಬ್ಯಾಚೆ ನಾಟ ಮಸ್ತ. ನಾಟ್ಟಂ ಚೀರ್ನು, ಖಾಂಬೆ, ಜಂತಿ, ಪಕಾಶೆ ಕರ್ನು ಘೆತ್ತಾತಿ. ಪಾವಸಾ ಉದ್ದಾಕ ಭಿತ್ತರಿ ಯೇನಾಶಿ ಪಾಕ್ಯಾಕ ಗಾಂವಟಿ ಜಾವೊ, ಮಂಗಳೂರ ನಳೊ ಜಾವೊ ವಾಪರಾತಿ. ಗರ್ಭಗೃಹ ಹಾಜ್ಜೆವೈರಿ, ತಾಂಬ್ಯಾಚೆ ತಗಡ ಧಾಂಪಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಅಸ್ಸಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪಳಯತನಾ, ಗೊಯೆಂಚಿ ದೇವಳಚಿ ಪಳೆಯತ ಆಸ್ಸತಿ ಕಿ ಕಶ್ಶಿ? ಮ್ಹಳೆಲಿ ಭಾವನಾ ಎತ್ತಾ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಂತು, ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವಳ ಅಸ್ಸತಿ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಗೊಯೆಂಚೆ ದೆವಳಾ ರಚನೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಉಟುನು ದಿಸಲ್ಯಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಕೇರಳಚೊ ಛಾಪ ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾ. ಹಾಂತುಲೆ ಆರಾಧನ ದೈವ ರಾಮು, ಕೃಷ್ಣ ವೆಂಕಟರಮಣ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಹನುಮಂತ, ಗಣಪತಿ ಆನಿ ಗೊಯೆಂಚೆ ಕುಲದೇವಾಲೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾಲೆ. ಹೀ ವಟ್ಟುಚಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಳ, ಅಥವಾ ಮಠ ಅಸಲ್ಯಾರಿ ಸುದ್ದಾ ಥೊಡಿ, ಬಾಸಗಿ ಘರಾಣ್ಯಾಚ, ಬಿ ಆಸ್ಸತಿ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಪೂಜಾರಿ, ಅರ್ಚಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಜನ, ವಂಶಪರಂಪರೆನೆ ಚಲೊವ್ನು ಘೆವ್ನು ಆಯಲ್ಯಾತಿ. ಬಾಕಿ ಕಡೆ, ಏಕ ತೆ ಪಾಂಚವರ್ಷಾಚೀ ಚುನಾವಮೆ ಕರ್ನು, ನೇಮಣೂಕ ಕರತಾತಿ. ಭಟ್ಟಾಂಗಲೆ ಕುಟುಂಬ ವಾಡ್ಡತ ಗೆಲ್ಲೆ ತಶಿ, ಪಾಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜಾ ವಹಿಸುನು ದಿವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಸ್ಸ. ಥೊಡೆಕಡೆನ, ಭಟ್ಟಾಕ ವರ್ಸಾಂತು ಫಕ್ತ ಏಕ ಆಠವಾಡ್ಯಾಚೊ, ಪೂಜೆಚೊ ಅವಕಾಶ ಮೆಳ್ತಾ! ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಂತು ಪೂಜಾರಿಕ ದೇವಸ್ತಾನಾಚೆ ಆಸ- ಪಾಸ ರಾಬಚಾಕ ದಿತ್ತಾಲೆ. ಅತ್ತಾ ತೀ ಘರಾ, ಹಿತ್ತಲ, ವಟ್ಟು ಭಟ್ಟ ಲೋಕಾಂಕ ದಿವಕಾ ಮ್ಹಣು ಕೋರ್ಟಾ ತೀರ್ಪ ಆಯಲ್ಯಾನ ದೇವಳಾ ಅವಾರಾಂತು, ಮಸ್ತ ನಮುನ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಸುರು ಜಾಲ್ಯಾತೀ!

ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ದೇವಳ, ಉರಲ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಗಲೆ ದೇವಸ್ತಾನಕಿಂತ ವಿಂಗಡಚಿ ಆಶಿಲ್‌ಮಿತಿ, ವಳಕುವಚೆ ಕಷ್ಟ ಜಾಯನಾ! ಮಹಾದ್ವಾರಾಚ್ಯಾ ಆಜಬಾಜುನೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕಾಲೀ ಮೂರ್ತಿಯೋ ರಾಬ್ಬೆಯಿಲಿ ಉರ್ತಾತಿ. ಭಿತ್ತರಿ ಗೆಲ್‌ತಶೀ ವಿಶಾಲ ಜಗಲಿ, ದೆಕ್ಕು ಪಡತಾತಿ. ಪೂಜೆಚೆ ವಿಗ್ರಹ, ವಿಂಗಡಚಿ ಇಮಾರತ, ಗರ್ಭಗೃಹಾಂತು ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಿತಿ, ಭಕ್ತಜನಾಂಕ ವಿಸ್ಕಳ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಫಾಲಚಾಕ ವಗ್ಗೈರೆ ಜಾಗೊ ಮೆಳ್ತಾ. ನವರಂಗ ಆನಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮೇಳ್ನುಚಿ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ರಚನಾ, ಹ್ಯಾ ದೇವಳಾಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ! ಗರ್ಭಗೃಹಾಚೆರಿ, ಏಕ ಅಥವಾ ದೋನ ಮಾಳ್ಯೊಬಾಂದುನು, ಏಕತೆ ಪಾಂಚ, ಕಲಶ ದವರ್ನು ಅಲಂಕಾರ ಕರ್ನು ಸಜೆಯತಾತಿ.

ವಿಚಿತ್ರಾನಿ ಅಲಂಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ, ದೂರಥಾಂವ್ನುಚಿ ವಳಕುಂವಚಾಕ ಜಾತ್ತಾ.
ಗಲಿ, ಪೌಳಿ, ನವರಂಗ ಗರ್ಭಗೃಹ, ಅಶ್ಶಿ ಖ್ಯೆಂ ಖ್ಯೆಂ ಜಾಗೊ ಮೆಳು ಶಕ್ತಾ, ಥೈಂ
ಂ, ಹೀ ಕಾವೀ ಚಿತ್ರಾ ರಚೆಯಿಲಿ ದಿಸ್ಸುನು ಎತ್ತಾತಿ.

ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ, ಕೊರಾಂವತುನು ಚಂದ ಚಂದ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರ ಕರ್ಚೆ, ಭಾರೀ
ಷ್ಟಾಕಾಮ! ತ್ಯಾಮಿತಿ ದೆವಳಾಂಕ ಶೋಭಾ, ವಾಡೊಂಚೆ ಖಾತಿರ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ,
ತಕಿ ಆನಿ ಬಾಗಿಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿನೆ ಜೋಡಸುತಾತಿ. ಕಾವಿಚಿತ್ರರಚನೆಕ ವಿಂಗಡಚಿ ಕಟ್ಟೊ,
ಜಲ್ಯಾರಿ 'ಕುಳಿ' ತಯಾರ ಕರ್ನ ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಭಕ್ತ ಜನಾನಿ ಮಾತ್ತೆ ಊಂಚಕರ್ನ
ಳೊವಚ್ಯಾ ಜಾಯಶಿ, ವಣತಿಚೆ ವೈಲೆ ಭಾಗಾಂತ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊವಚಿ ಪದ್ಧತ ಆಸ್ತ.
ತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಾಲಾ ತಗ್ಗು, ನಾನಾ ನಮೂನ್ಯಾ ಫುಲಾಚೀ, ನಕ್ಷಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರಚೇ, ನಾ
ಲ್ಯಾರಿ ಸಾದಾ ದೋನ ತೀನ ಗೀಟಿ ವೊಡಚೆ ಮಿತಿ ಚಿತ್ರಾಕ ಏಕ ಭವ್ಯತಾ ಎತ್ತಾ. ಪ್ರತಿ
ಕ ದೇವ, ದೇವತೆಚ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾ ಮಾತ್ರ ಮಾಕ್ಷಿ, ಪ್ರಭಾವಳಿ ಸುಟೊವಂಚೀ ರಿವಾಜ
ಶಿಲ್ಯಾವರಿ, ಫೋಟೊಕ 'ಫ್ರೇಮ್'ಘಾಲ್ಯಾವರಿ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗೀಟ–ಗೆರೆ ಕಾಡಿಲೆ
ಸ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ ಅರ್ಧ ವರ್ತುಲ, ವರ್ತುಲ, ತೋರಣ, ಕಮಲ, ಮುಕುಟ,
ಂಹಲಲಾಟ, ಕಲಶ ಸುದ್ಧಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಂತ ಪಳೊವಚ್ಯಾಕ ಮೆಳತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಲೆ
ತ್ರಾಂತ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಬದಲಾಕ ಖಾಂಬೆ, ಕಮಾನ ಅಥವಾ ಸರಳ ಗೆರೆ ಬಳಸಿತಾತ.

ಹಂಪಿ, ಮಯೂರ, ಲೇಪಾಕ್ಷಿ, ಸೀಬಿ, ಸೀರಾ, ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಗೊಳ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ
ನಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಚೆ ದೆವಳಾಂತ ಆಶಿಲೆ ವೆಗವೆಗಳೆ ರಂಗರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಚೆ
ವಳಾಂತು ದೆಕ್ಕು ಪಡಣಾತಿ. ತಶ್ಶಿಚಿ 'ಮೈಸೂರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಶಿಲೆ 'ಜೆಸ್ಸೊ' ಕಲಾಕೃತಿ ಸುದ್ಧಾ ನಾತಿ. ಭಾರೀ ಪಾವಸು ಆನಿ ಹವ್ಯಾಂತಲ್ಯಾ ಆರ್ದ್ರತೆ
ನಿ ರಣಕಾಪ ವತ ಹ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನೆ ರಂಗೀತ ಚಿತ್ರ ಒಟ್ಟುಯಿ ಮಸ್ತ ಬೆಗ್ಗಿ ವಾಯ್ಟ
ಾತ್ತಾತಿ. ತ್ಯಾ ಮಿತಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನಿ ಎಕ್ಕ ಬಣ್ಣಾಚಿ, ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಳ ಉರಚಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ
ೋಧ ಕಾಣ್ಣು ತ್ಯಾ ರೂಪಾನೆಚಿ ಅಪಲೆ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ದಾಕುನು ಘೆತ್ಲಾ! ಸಮುದ್ರಾಕಿನಾರೆರಿ,
ನೇಕ ಕಡೇನ ಮೆಳಚೆ 'ಹುರಮುಂಜಿ' ಮ್ಹಳೆಲಿ ತಾಂಬಡಿ ಮಾತ್ತಿ, ಗಾಢ ತಾಂಬೆಡ
ಣ್ಣಾ ಚಿತ್ರ ಕಾಡುಕ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶರವತಿ ನದೀಂತುಲೆ ದ್ವೀಪ, ಬಸವರಾಜದುರ್ಗ
ಾಂಗಾ ತರಿ, ಭರಪುರ ಹೀ ಮಾತ್ತಿ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳೆಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾ ಧರ್ನು ಕಳ್ನು
ಯಲಾ. ಕರಾವಳಿಚೆ ಗರೀಬಲೋಕ, ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾ, ಹ್ಯಾ ಮಾತ್ತಿನೆಚಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ
ಂಡಿಸಲ, ಆಂಗಣ, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೊ, ವಗ್ಯೆರೆ ಅಲಂಕಾರ ಕರತಾತಿ. ನಾರ್ಲಾ ಸೊಣ್ಣಾ ಲಾಸುನು
ಕ್ಕಾ ಇಂಗುಳ್ಯಾ ಪಿಟ್ಟಿ ಮೆಳೊವ್ನ್ ಲೆಂಪಿಲೆ ನೆಲ, ಆನಿ ವಣತಿಚೆರಿ ಸುಟೆಯಲಿ
ುರಮುಂಜಿ ಬಣ್ಣಾಚಿ ಚಿತ್ರ ಕಿತ್ಲೆ ಸುಂದರ ದಿಸತಾತಿ, ಹೆಂ ಪೊಳೊವನುಚಿ ಕಳಕಾ!

ವಣತೀರಿ ಸೊಡೊವಚಿ 'ಫ್ರೆಸ್ಕೊ' ಚಿತ್ರಾ ನಮೂನ್ಯಾರಿ, ಕಾವಿಚಿತ್ರ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ.
ಲಾಯಿ ವಲ್ಲಿ ಅಸ್ತನಾಚಿ, ಚಿತ್ರ ಸೊಡೊಂವಚೆ ಕಾಮ ಅಟಾಪುನ ಘೆಂವಕಾ. ತ್ಯಾ

ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ಚಿತ್ರದೃಶ್ಯಾಚೇ ಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನಾ ಆನಿ ರೂಪರೇಖೆಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಚ್ಚಾ ಚಿತ್ರ ಪೈಲೆಚೀ ತಯಾರ ಕರಕಾ ಪಡ್ತಾ. ಘಾಟ್ಲೆ ಕಾಲಾಂತು, ಹ್ಯಾ ಕಲೆಂತು, ನಿಷ್ಣಾತ, ಗಾವಡಿ ಕಲಾಕಾರ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಖಂಚೆ ನಮುನ್ಯಾ ಚಿತ್ರ ಸುಟೊಂವಕಾ ತೆ ಪೈಲೆಚಿ ನಿರ್ಧಾರ ಜಾಯ್ನಾಪಡೆ, ತಾಜ್ಜಿ ರೂಪ–ರೇಷಾ, ಕಲಾಕಾರ ಲಾಗಚಾನ, ಕಾಗದಾರಿ ಕಾಡುನು ಘೆವ್ನು, ನಂತರ ಕಾಮ ಸುರು ಕರಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಅಶಿಲಿ. ಚೀರಾ ಫಾತ್ತರ ಜೋಡಸುವಚಾಕ ವಾಪರಿಲೊ ತಸ್ಲೊಚಿ ಗಚ್ಚು, ಗಿಲಾಯ್ ಕರ್ಚಾಕ ವಾಪರ್ತಾಶಿಲೆ. ಶಿಂಪಿ ಲಾಸುನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ, ಲೊಣ್ಯಾ ನಮುನ್ಯಾ ಚುನ್ಯಾಂತು, ಹುರಮುಂಜಿ ಪಿಟ್ಟೊ ಮೆಳೊವನು, ಉಡದಾ ಪೊಳ್ಯಾ ವಾಟ್ಟಿಲ್ ಪಿಟ್ಟಾ ಇತ್ಲೆ ದಾಟ ಕಾಲಯತಾಲೆ. ಹೇ ಮಿಶ್ರಣ, ವಣತಿ ಅಥವಾ ಖಾಂಬ್ಯಾರಿ-ಚಿತ್ರ ಕಾಡಚ್ಚಾ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಏಕ್ಕಲೆಕ, ಲೆಂಪುನ ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಏಕ ತಾಸು ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಉಪರಾಂತೆ, ನಾಕ್ಕಶಿಲೆ ಮಿಶ್ರಣ. ತಾಪೆನೆ ಕಾಪುನ ಕಾಡತ ಎತ್ತಾಲೆ. ಕಾಗ್ದಾರಿ ಸುಟಯಿಲೆ ಡಿಸೈನ್ ವಣತಿರಿ ಗುರ್ತು ಘಾಲ್ಲಿಲೊ ಉರ್ತಾಲೊ. ಜಾಗ್ರತೆನೆ, ತೆ ಡಿಸೈನ್ ಅಥವಾ ದುಸರ್ರೀ ಆಕೃತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ಸಸರಿ ಪೊಳೊವ್ನು ಘೆತ್ತಾಲೆ. ಧಂವೇ ವಣತೀರಿ ತಾಂಬಡೆ ಚಿತ್ರ ಅತ್ತ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ಶೊಭ್ತಾಲೆ. ಕೇಸ, ಭಾಂಗರ–ದಾಗಿನೆ, ದೊಳೆ, ನಾಕ, ಸೊಡೊವಚಾಕ, ಲೊಖಂಡಾ 'ಕಂಟಿ' ವಾಪರತಾಲೆ. ಜಾಯ್‌ಶಿಲ್‌ಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಗಿಲಾಯಿ ಗೆಲ್ಯಾರಿ, ಆನಿಪರತ ತಾಂಬಡೆ ಮಿಶ್ರಣ ಸಾರೊಂವಚಾಕ ತೊಂದ್ರೆ ನಾಶಿಲೆ. ಚಿತ್ರಪೂರ್ಣ ಜಾಲ್ಯಾ ನಂತರ, ಏಕ ದಿಸಾನೆ, ಚಾರ ತಾಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಉದಾಕ ಮಾರತ, ಉರಲ್ಯಾರಿ, ಚಿತ್ರಾಕ ಫೂಟ ಯೆಂವಚೆ ಭಯ ನಾಶಿಲೆ. ಅಶ್ಶಿ ಏಕ ಆಠವಾಡಭರಿ ಉದ್ದಾಕ ಮಾರಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಅಶಿ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಲೆಲಿ ಚಿತ್ರ, ಏಕಚೀ ರಂಗಾನೆ ಕೆಲ್ಲೆ ತೆಕೆಯಿ, ರೇಖೀವ ಆನಿ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ದೇವಾಲಯಾಕ ಜಾಸ್ತಿಚಿ ಶೋಭಾ ದಿತ್ತಾಲಿ.

ಶಿಲ್ಪಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಸುತಾರ, ಗಾವಡಿ, ಗುಡಗಾರ ಆದಿ ಕಲಾಕಾರ, ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಂಗಡ ವಿಂಗಡ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮಾಕ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ದೇವಿಪುರಾಣ, ಹಾಂತುಲಿ ಘುಟನಾವಳಿ, ವಾಪರಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗೆಲಿ ಚಿತ್ರರಚನೆಚೀ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಕ್ರಮು, ಅಗದೀ ವೆಗ್ಳೊ. ಸುಂದರ ಆನಿ ನಾಜೂಕ ಕಾಮಗಿರಿ ಹಾಡ್ತಾ. ತ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾನೆ ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೇವ ದೇವತಾಲೆ ಭಾವ, ತೊಂಡಾರಿ ದಾಕೊಂವಚಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಚಿತ್ರ ಪಳೆಯತನಾ ಭಯ–ಭಕ್ತಿ ಆಪೊ ಆಪ ಜನಾಂತು ಜಾಗೃತ ಜಾತ್ತಾಲಿ. ಪ್ರತಿ ಏಕ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಅಂಕಣಾಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಭರ್ನಾಪಣೆ, ಆಜುಬಾಜೂನೆ ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾ ಆಕೃತಿ, ತ್ಯಾ ಚೌಕಟ್ಯಾಂತು ಬರೊವ್ನು ಅಥವಾ ಸೊಡೊವ್ನು ಹಾಡ್ಚೊ ರಿವಾಜ ಅಶ್ಶಿಲೊ. ಅಜಿಕಯಿ, ಹೀ ಚಿತ್ರ ಪೊಳೊವ್ನು ವಿಸರಚಿ ನೈ! ಪ್ರತಿಚಿತ್ರ ದೊಳೆ ಭರ್ನು ಪೊಳೊವ್ನು, ಆಜಬಾಜೂಚಿ ಆಕೃತಿ, ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸ ನಿರಖುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರತ ಗೆಲ್ಲತಶಿ, ರಸಾನುಭಾವ, ಚಡತವತಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾನೆ ತಾಪ್ಯಾರಿ ಅಥವಾ ಕುಂಚ ಆನಿ ಕಂಟೀರಿ ಸಾಧಸುಯಿಲೆ ನೈಪುಣ್ಯ ಅರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ. ಕುಸ್ತಿ, ಯುದ್ಧ ಆಸ್ಲೆ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಕ ಪೂರಾಯಿ ದೋನತೆ ಪಾಂಚ ಅಂಕಣ ಸುದ್ಧಾ ವಾಪರಿಲ್ಲೆ ದಿಸುನ ಎತ್ತಾ.

ಕವರ್ಣೀಯ ಆಶ್ಮಿಲೆತರೀ, ಕಾವಿಕಾಲಾಕಾರಾನಿ, ತಾಂಗೆಲ್ಯಾ ಕೃತಿಂತು, ಒಟ್ಟುಚಿ ಕಾಳುಕ
ಉಜ್ವಾಡಾಚೆ 'ಇಫೆಕ್ಟ್' ಹಾಡಚಾಕ ನಾಟಕೀಯತೆನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕೋಪ,
ರ್ಷ, ಲಾಜ, ಖುಷಿ, ತೃಪ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಆದಿಭಾವ ಅಥವಾ ರಸತೊಂಡಾರಿ
ಕಾಂತು, ತೆ ಸಫಲ ಜಾಲ್ಯಾತೀ. ಸಾನಸಾನ ಚಿತ್ರಾಂತು ಸುದ್ಧಾ, ಆಕರ್ಷಕ ಕರಚೆ
ತ, ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಮಾತ್ತೆ ತಾಪ್ಪೊನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಉರಚಾ ಪುರೋ! ಚಿತ್ರಾವಳಿ ಪಳೆಯತ
ಶಿ, ದೇವದೇವತಾಕಿಂತಾ, ಹ್ಯಾ ಅಜ್ಞಾತ ಆನಿ ಅಪೂರ್ವ, ಕಲಾಕಾರ ಜನಾಂ ಬದ್ದಲ
ರ ಆನಿ ಭಕ್ತಿ ವಾಡತ ವತ್ತಾ! ಇತ್ಲೆ ವಟ್ಟು ಪರಿಣತಿ ಪಾವಿಲೆ ಕಲಾಕಾರಾನಿ ಆಮ್ಕಾ
ಣ್ಣಿ ಗೆಲ್ಲೆಲೆ ಕಲಾಕೃತಿ ದೆಕ್ಕು ಪಳ್ತಕಯಿ, ಸ್ವತಃ ತೆ ಕಲಾಕಾರ, ನಾಮೋ-ನಿಶಾನ
ನಾ ಅದೃಶ್ಯ ಜಾಲ್ಯಾತೀ! ಹಾಂಗಾ ಥಂಯಿ ಉರಲೆಲೆ ಕಲಾವಶೇಷ, ಪೊಳೊಂವಚಾಕ
ಕ್ಕ ಪುರಸತನಾ. ತೆನ್ನಾ, ತಾಂಗೆಲಿ ಕಲಾಪರಂಪರಾ, ಮುಖಾರಸುನ ವ್ಹೊರಚಿ ಸಾಧ್ಯತಾ
ಚೀ ಉರಲಿ!

●

ನವೆಂ ಜೆಂವ್ಚೆಂ

• ಬಾಪ್ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮಾಡ್ತಾ

ಮೊಂತಿ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚೆಂ ಫೆಸ್ತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ಅತ್ಯಂತ್ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಮಾರಂಭ್ ಆನಿ ಆಮಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮೂಳ್-ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್ ಆನಿಕ್‌ಯೀ ರೊಂಬೊನ್ ಆಸಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ಸಂಕೇತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಗಿ ದಿಸಾ ಕುಟಾಮ್ ಎಕಾ ಮನಾನ್ ಜಮ್ತಾ ಆನಿ ಜೆವ್ಣಾಕ್ ಬಸ್ತಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಎದೊಳ್ ಆಸೊನ್ ಆತಾಂ ಸರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕಾಡ್ನ್, ಫುರ್ಲ್ಯಾ ಆಲ್ಮಾಂವಾಂಕ್ ಮಾಗೊನ್, ಜೆವಣ್ ಭಾವನಾತ್ಮಕ್ ವಾತಾವರಣಾಂತ್ ಆರಂಭ್ ಜಾತಾ. ಸಕ್ಕಡ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಜೆಂವ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಏಕ್‌ಪಣಾಚೆಂ ಸಂಕೇತ್; ಆಮಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ, ಸಾಲ್ವಾಸಾಂವ್ ಜೊಡ್ಚೆಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಂದೇಶ್ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾ ಕಳ್ತಾ. ಸುಖ್ ಆಸೊಂದಿ, ಸಂಕಟ್ ಲಾಭೊಂದಿ, ಪುಣ್ ಆಮಿ ಸಾಂಗಾತ್ ಸೊಡ್ಚೊ ನಾಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಜೆಂವ್ಚೆಂ ಕಶೆಂ ಪೆಲ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಭರ್ವ್ಸೊಂಚಿ ಮಯಾಮೊಗಾಚಿ ಆಶ ದಾಕಯ್ತಾಗೀ, ತಶೆಂಚ್ ತೊಂಡ್ ಕರ್ಪೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಂಯ್ಗ್ಯಾಬರಿ ಫುಗೊನ್ ಹಾಂವ್ ಜೆವಿನಾ ಮ್ಹಣೊನ್ ಹಟಾನ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಎಕ್ಸುರ್ಪಣಾಕ್ ರುಜ್ವಾತ್ ಜಾತಾ. ಆಮ್ಚೆಂ ಧರ್ಮ್ ಮಾನವ್ ಕುಟ್ಮಾಚೆಂ ಭಕ್ತಿಪಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ, ಸುಸಂದೇಶಾಂತ್ ಜೆವ್ಣಾ ಆನಿ ಖಾಣಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಜಾಯಿತ್ತೆಂ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ - ಕಾಜಾರಾಚೆಂ ಜೆವಣ್ ಮಾನ್ನಾ, ಜಿವಿತಾಚೊ ಉಂಡೊ, ನಿಮಾಣೆಂ ಜೆವಣ್. ದೆವಾಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಎಕ ಕಾಜಾರಾಚಾ ಮಾಟೊವಾಬರಿ ನ್ಹಯ್‌ವೆ? ಮೊಳ್ಬಾರ್ ಉಬ್ಜಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಸ್ಚೊ ಆಜ್ ಆಸೊನ್ ಫಾಲ್ಯಾ ನಾ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಲಿಲ್ಲಿ ಫುಲಾಂಕ್ ಸೊಭಂವ್ಚೊ ಸರ್ಗಿಂಚೊ ಬಾಪ ಆಮ್ಕಾಂ ಜೆವ್ಣಾಕ್ ಆಪಯ್ತಾ ನ್ಹಯ್‌ವೆ?

ಶಿತ್-ನಿಸ್ತೆಂ ಮೊಗಾಚೊ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಜೆಂವ್ಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಆಸಾ ಕರ ಆನಿ ಬಾಂಧ್ತಾ. ವಾಟ್ಲೆಂತ್ ವಾಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಶಿತ್ ಖಾಣ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ತಾಂತು ಬಾಬಾಚೊ ಘಾಮ್ ಆಸಾ, ಮಾಂಯ್ಚೊ ಮೋಗ್ ಆಸಾ. ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಉಕಡ್ನ್ ಘಾಲ್ಚೆ ಮಾತ್ರ್ ಮಾಂಯ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ನ್ಹಯ್, ತಿ ತೆಂ ರುಚಿಕ್ ಕರ್ತಾ. ಉಕಡ್ಚೊ ತಾಯ್ಕುಳ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ತಾಂತುಂ ದೋನ್ ಸಾಸ್ವಾಂ ಚಿಟಿಪಿಟಿ ಕರ್ನ್ ಫಡ್ನ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಕ ರೂಚ್ ಯೆತಾ. ತಿಚೆಂ ಕಾಂಕ್ಣಾಚೆಂ ಉದಕ್ ಪಡ್ತಾನಾ, ಕಡಿ ಅಮೃತ್ ಜಾತಾ ಶಿತ್ ಕಡಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ಮಾಂಯ್-ಬಾಪ್ ಮ್ಹಾತಾರಿಂ ಜಾತಾತ್, ತಾಂಚೆ ಕೆಸ ಪಿಕ್ತಾತ್, ತೊಂಡಾರ್ ಮಿರಿಯೊ ಪಡ್ತಾತ್ - ಪುಣ್ ಭುರ್ಗಿಂ ವಾಡ್ತಾತ್, ತಾಂಚೆ ಗಾಲ ಫುಗ್ತಾತ್. ಭುರ್ಗಿಂ ಘುಟ್ ಜೇವ್ನ್ ಘುಟ್‌ಮುಟ್ ಜಾತಾನಾ ಆವಯ್-ಬಾಪಾಯ ಸಂತೊಸ್ ಜಾತಾ, ಭುರ್ಗಿಂ ಘುಟ್ಟ್ ಜೆವಿನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪೊಟಾಕ್ ಉಜೊ

ಆಮ್ಚಿ ಶಿತ್-ಕಡಿ ರುಚಿಕ್ ಆಸೊಂದಿ, ತಾಕಾ ಚಡ್ ಶಿರ್ಕೊ ವೊತುನ್ ಆಂಬೊಟ ಕರ್ಚೆಂ ನಾಕಾ. ರಡ್ಣೆಂ ಆನಿ ದಾಂತ್ ಖಿಲ್ಲೊಣಿ ಆಮ್ಚೊ ದಿಸ್ಪಡ್ಚೊ ಗ್ರಾಸ್ ಜಾಯ ಜಾಂವ್ದಿ. ನವೆಂ ಜೆಂವ್ಕ್ ಬಸ್ಚೆಂ ಕುಟಮ್ ಕೊಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಟಾಚೊ ಗಾದೊ ಜಾಯ ಜಾಂವ್ದಿ. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಖೆಲ್ಲೆಂ ಖಾಣ್ ಆಂಗಾಕ್ ಲಾಗಾಶೆಂ ನಾ.

ನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾ–ಝುಡಾಂಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಂವಾಂ

●ಡೇವಿಡ್ ಡಿಸೋಜಾ, ವಾಮಂಜೂರ್

ನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾ–ಝುಡಾಂಕ್ ಆನಿ ಮನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆಂಕ್ ಬರಿಚ್
್ ಆಸಾ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಹಾಚೊ ವಿವರ್ ಆಸಾ. ದೆವಾನ್ ಫಳ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ
ಂಕ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಆದಾಂವ್ ಎವೆನ್ ರುಕಾಚೆಂ ಫಳ್
ಲ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಪಾತಕ್ ಉಬ್ಜಾಲೆಂ ತೆಂ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸಾ.

ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಅಶಿ ಏಕ್ ಕಾಣಿ ಆಸಾ, ಆದಾಂವ್
್ ಖಂಚ್ಯಾ ರುಕಾಚೆಂ ಫಳ್ ಖಾವ್ನ್ ಪಾತಕ್ ಆಧಾರ್ಲೆಂ, ತ್ಯಾಚ್ ರುಕಾಚೊ
ಸ್ ಕೆಲೊ, ತಾಂತುಂ ಜೆಜುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಾಚೆಂ ಬಲಿದಾನ್ ಭೆಟಯ್ಲೆಂ ಅಶೆಂ
ಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾತ್ಕಾಕ್ ರುಕಾರ್ ಮರೊನ್ ಘಾರಿಕ್ಪಣ್ ದಿಲೆಂ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಪುರಾತನ್ ಕಾಣ್ಯಾಂನಿ ರುಕಾಂ–ಝುಡಾಂಕ್ ಬರೆಂಚ್ ವಾಪರ್ಲಾಂ.
ರುತಿ ಮೇನಕಾ ಗಾಂಧಿನ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾಣ್ಯಾಂಚೊ ಪುಂಜೊ 'ಬ್ರಹ್ಮಾಚೊ ಕೇಸ್'
ವಾರ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಾ.

ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಸಬಾರ್ ರುಕಾ–ಝುಡಾಂಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಂವಾಂನಿ ಒಳ್ಕತಾತ್.
ತ್ ಅಂತೊನಿಚೊ ರೂಕ್, ಸಾಂ. ಜುಜೆಚಿ ಬೆತ್ಕಾಟಿ, ಆಂಕ್ವಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚೊ
್, ಕಾಂಟೆ ಕುಂವರ್, ಕರೆಜ್ಮಾಚಿ ವಾಲ್, ಖಿರ್ಸಾರೂಕ್, ಸಾಸ್ಣಾಚಿಂ ಫುಲಾಂ,
ಂ ಸಬಾರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆಚಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಂ ನಾಂವಾಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.
ಕ್ವಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣಿಚೊ ಕೇಸ್: ಹಿ ಏಕ್ ಮೂಳ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ವಾಲ್. ವಿಂಗಡ್ ಝುಡಾಂ
್ನ್ ಖಾಣ್ ಸೆವ್ನ್ ವಾಡ್ಚಿ ವಾಲ್, ಬೊಲ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ವಾಡ್ಚ್ಯಾ ಝುಡಾಂಚೆರ್ ಹಿ
್ತಿ. ರಾಸ್ ಘಾಲ್ಲೆಬರಿ ಮುದೆ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆ ಹೆ ವಾಲಿಕ್ ಪಾನಾಂ ಆಸಾನಾಂತ್.
ವಾಲ್ ಒಕ್ತಾಕ್ ಉಪೆಗ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಚ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಕಾಣಿ ಅಶಿ ಆಸಾ: ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಅಂಕ್ವಾರ್ ಸಾಯ್ಬಿಣ್ ಮನ್ಯಾಂಕ್
ರ್ಗಿನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಉಬೊನ್ ಯೆತಾನಾ ತಿಚೊ ಏಕ್ ಕೇಸ್ ಝುಡ್ಲೊ.
್ ಪವಿತ್ ದೆಕುನ್ ದೆವಾನ್ ತೊ ಮಾತ್ಯೆಂತ್ ಪಡೊಂಕ್ ಸೊಡ್ಲೊನಾ, ಝುಡಾಂಚೆರ್
್ಲ್ಲೊ ಕೇಸ್ ವಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲೊ. ಆತಾಂಯಿ ತೆ ವಾಲಿಕ್ ಮೂಳ್ ನಾ,
ಾಂ ನಾಂತ್. ಅಶಿ ಕಾಣಿ ಸಂಪ್ತಾ.

ಕರೆಜ್ಮಾಚಿ ವಾಲ್:

ಹೆ ವಾಲಿರ್ ಚಡುಣೆಂ ಮಾರ್ಚಾಂತ್ ಫುಲಾಂ ಜಾತಾತ್. ಫುಲಾಂ ನಿಳ್ಯಾ ರಂಗಾಚಿಂ ಫುಲಾಂಕ್ ತೀನ್ ಪಾಕ್ಳ್ಯೊ ಆಸ್ತಾತ್, ಕರೆಜ್ಮಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ನಿಳ್ಯಿಂ ಫುಲಾಂ ಫುಲ್ತಾತ ದೆಕುನ್ ಫುಲಾಂಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ 3 ಪಾಕ್ಳ್ಯೊ ಜೆಜುಕ್ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ 3 ಖಿಳ್ಯಾಂಚೊ ಉಡಾಸ ಹಾಡ್ತಾ ದೆಕುನ್ ತೆಂ ನಾಂವ್ ಆಯ್ಲಾಂ ಆಸ್ಯೆತ್.

ಕಾಂಟೆಕುಂವರ್:

ಹೆಂ ಲೊಳಿಸರ್ ಮ್ಹುಣ್, ಆನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಝುಡಾತಶೆಂ ವಾಡ್ಚೆಂ ಝಾಡ್. ಹಾಚೆ ಥಾವ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ರಗ್ತಾಬೊಳ್ ಜೆಜುಕ್ ನಿಕೆಪಿತಾನಾ ವಾಪಲ್ರೊ ಮ್ಹುಣ್ತಾತ್.

ಸಾಂ. ಜುಜೆಚಿ ಬೆತ್ಕಾಟಿ:

ಹೆಂ ಏಕ್ ಕೆಳ್ಬ್ಯಾಂ ಫುಲಾ (ಆರ್ಕಿಡ್) ವರ್ಗಾಚೆಂ ಝಾಡ್, ಚಡುಣೆಂ ಸಾಂ ಜುಜೆಚ್ಯಾ ಪಾಯ್ನೆಲಾಂತ್, ತಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಫುಲಾಬರಿ ದಿಸ್ತಾ. ರುಕಾಂಮಧೆ ವಾಡ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಝಾಡ್ ಚಡುಣೆಂ ನತಾಲಾಂ ಫೆಸ್ತಾವೆಳಾರ್ ಫುಲ್ತಾ. ದೋನ್–ಆಡೇಜ ಮಹಿನೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಫುಲಾಂ ಜಿವಿಂ ಆಸ್ತಾತ್.

ಸಾಂ. ಅಂತೊನಿಚೊ ರೂಕ್, ಖಿರ್ಸಾ ರೂಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆನಿ ಜಮಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ.

ಪಾರಾಂಟೊಳ್:

ಹಿ ಏಕ್ ಕಾಂಟ್ಯಾಚಿ ವಾಲ್ ಹಾಚೆ ಕಾಂಟೆ ಜೆಜುಚ್ಯಾ ಮಸ್ತಕಾಕ್ ದವರ್‌ಲ್ಲಾ ಕಾಂಟ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮುಕುಟಾಚ್ಯಾ ಕಾಂಟ್ಯಾಬರಿಚ್ ಲಾಂಬ್ ದಿಸ್ತಾತ್.

ಸಾಸ್ಣಾಚೆಂ ಫುಲಾಂ:

ಹೆಂ ಏಕ್ ಫುಲಾಂಚೆಂ ಝಾಡ್. ಹಳ್ದುವಿಂ ಧವಿಂ ಫುಲಾಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಝಾಡ ಹಿತ್ಲಾಂತ್ ಕಿರ್ಲಾವ್ನ್ ಪೋಸ್ ಕರಿಜೆ.

ರಾನಾಂತ್ಲೆಂ ಮೊಪ್ ವಾಪರ್ಚೆ ರೂಕ್

●ಡೇವಿಡ್ ಡಿಸೋಜಾ, ವಾಮಂಜೂರ್

ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆ ವಸ್ತೆಕ್ ಘರ್ ಗರ್ಜ್. ಘರ್‌ನಾಸ್ತಾಂ ಮನಿಸ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಸಕಾನಾ, ಶೆಂಚ್ ಮೊಪಾಚೆಂ ರುಕಾಡ್‌ನಾಸ್ತಾಂ ಘರ್ ಬಾಂದುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಪರಿಗತ್ ಾಂಕ್ರೆಟಿಚೆಂ ಬಾಂದ್ಪಾಂ ಬಾಂದಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ರಾನಾಂಸಂಗಿಂ ಮೊಪಾಕ್ ವಾಪರ್ಚೆ ರೂಕ್ ಆಳ್ಖೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾತ್. ಹಾಂಗಾಸರ್ ೊಪಾಕ್ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ರುಕಾಂಕ್ ಒಳ್ಖೊಂಚೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಕೆಲಾಂ.

ಬಿಟಿ ಆನಿ ಸಾಗೊಣಿಚೆಂ ರುಕಾಡ್ ಬಾಳ್ಬಿ ಆನಿ ಸೊಭಾಯ್ ಗುಮಾನಾಕ್ ಧರ್ತಾನಾ ಯ್ಯಾಲ್ಯಾ ಸ್ಥಾನಾರ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಕಾ ಮೋಲ್‌ಯಿ ಚಡ್. ಏಕಾ ಕ್ಯೂಬಿಕ್ ಮೀಟರಾಕ್ 00 ರುಪ್‌ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ 1400 ರು. ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾ.

ಪೊಣ್ಸಾಚೆಂ, ಪಾಲ್‌ಪೊಣ್ಸಾಚೆಂ, ನಂದಿಚೆಂ ರುಕಾಡ್ ಅನ್ಕೂಲ್‌ವಂತ್ ಘರಾಂ ಾಂದುಂಕ್ ವಾಪರ್ತಾತ್.

ಅಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ರುಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾಡಾಕ್ ಬಾಳ್ಬಿ ಉಣಿ. ಮೋಲ್‌ಯಿ ಉಣೆಂ.

ಮಾಡ್ತಿಚ್ಯಾ (ಬನ್ಪು) ರುಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ರುಕಾಡ್ ಘರಾಂಕ್ ವಾಪರ್ತಾತ್. ಝೂನ್ ರುಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾಡಾಕ್ ಬರೀ ಬಾಳ್ಬಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಮಾಡ್ತಿಚ್ಯಾ ರುಕಾಡಾ ಶಿವಾಯ್ ಹಾಚೊ ಪಾಲೊ ಆನಿ ಸಾಲ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಕಾಮಾಂಕ್ ಾಪರ್ತಾಲೆ. ಸಿಮೆಂಟ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಪಡ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಘರಾಚಿ ಮಾತ್ಯೆಚಿ ರ್ಣ್ ಜರಂವ್ಕ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಪಾಲ್ಯಾಚೊ ರೋಸ್ ವಾಪರ್ತಾಲೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಧರ್ಣ್ ಪಾಯ್ ಆನಿ ತೆಲ್ತಿ ಉರ್ತಾಲಿ. ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗುಂಕ್ ನೈಲಾನ್ ಜಾಳಾಂ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಯ್ಲೆಂ ಸೊನಾಚ್ಯಾ ಝಾಡಾಂಚ್ಯಾ ನಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಳಾಂಕ್ ಘಟಾಯ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಳಾಂ ಬುಡವ್ನ್ ದವರ್ತಾಲೆ. ಹಾತ್ ಮಾಗಾಂತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಲುಗ್ಟಾಂಕ್ ರಂಗ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸಲೊಚ್ ಕಸಾಯ್ ವಾಪರ್ತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಬೈನಾವ್ ಯಾ ಬೈನಾಮ್ ಹ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್ ಒಳ್ಖೊಂಚೊ ಹೊ ರೂಕ್ ಆಳ್ಖೊನ್‌ಚ್ ೆಲಾ ಮ್ಹಣ್ತೈತ್. ಹಾಚೆಂ ರುಕಾಡ್ ಆತಾಂ ವಿಕ್ತೆಂ ಮೆಳನಾ. ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ಹೊ ರೂಕ್ ಕಾತರ್ತಾನಾ ಯಾ ರುಕಾಡಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾನಾ ಖರ್ವಂತ್ ರ್ನೆಂ ಮೊಡ್ತಾಲೆಂ ಖಂಯ್. ಸುಕ್ಯಾ ರುಕಾಡಾಕ್ ಉದ್ಕಾಶೆಳ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾರ್ ವೆಗ್ಗಿಂ ಕುಂಬು ಜಾತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ರ್ಝೂನ್ ಮಾಡಾಚಿಂ, ತಳ್ಯ್ಯಾಚಿಂ ಆಡಿಂ ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಬಾಳ್ವತಾತ್. ಬಾಂಯೊಂ ಕೊಸಳ್ನಾತ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ಫಾತೊರ್ ಬಾಂದ್ತಾನಾ ರುಕಾಡಾಚೊ ಚೌಕ್ ವಾಪರ್ತಾಲೆ. ಹಾಕಾ ಚಡಾವತ್ ಆವಾಳ್ಯಾ ರುಕಾಚೊ ಚೌಕ್ ವಾಪಾರ್ತಾಲೆ. ಹಾಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ವಿಂಗಡ್ ರೂಕ್ ವಾಪರ್ತಾಲೆ ಆಸ್ಸೈತ್. ಹಾಚೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕೆಲ್ಲಿ ದಿಸಾನಾ.

ಹಿತ್ಲಾಂತ್ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯಾ ಕೊಯ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಜುಚ್ಯಾ ರುಕಾಚೆ ಫಾಂಟೆ ವಾಪಾರ್ತಾತ್. ಘುರಾಂನಿ ವಾಪಾರುನ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ ನಾಂಗೊರ್, ಜೂಂ, ಪುಡ್ಕಾಯ್ ಕೊಸುಂಕ್ ವಾಪಾರ್ಚಿ ಬೊಡಿ, ಮುರ್ಗುಲ್, ಸಾಂಬಾಡ್ರೊ, ಕೊನ್ಪೊ, ಕಳ್ಸಿ, ಸೆರ್, ಮುಡೆ ಬಾಂದುಂಕ್ ವಾಪಾರ್ಚಿ ಕುದಂಟಿ ಹಾಂಚೆ ಖಾತಿರ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ರೂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಚಿ ಪುರ್ತಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆತಾಂ ಮೆಳಾನಾ.

●

...ನರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚೆಂ ರಾಂದ್ಚೆಂ ಕೂಡ್

(...ಮತಿ ಗ್ಲ್ಯಾಡಿಸ್ ರೇಗೊನ್ ರಾಂದ್ಪಾಕೂಡಾಚೆ ಸಾಹೆತಿಂ ವಯ್ರ್ ಚಲಯಿಲ್ಲಾ
ವ್ಹಡ್ ಅಧ್ಯಯನಾಚೊ ಲ್ಹಾನ್ ವಾಂಟೊ)

●ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ

...ಸೊನ್ಸಾತಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿಯೆಲ್ಲೊ ಮನಿಸ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಜಾವ್ನ್
...ಾಂ, ಯೆತಾಂ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಿಡಾರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಸುದ್ರಾಪ್ ಹಾಡ್ನ್, ಕುಡಾಂ ಘಡ್ಲಿಂ.
... ಸೊಪೊ–ಚಾವ್ಡಿ, ಗುಡಾಸೊಪೊ, ಪಾಟ್ಲೊ ಸೊಪೊ, ಸಾಲ್–ಮದ್ಲೆಂ ಕೂಡ್,
...ದ್ಪಾ ಕೂಡ್, ನಾಣಿ, ಕಾಕುಸ್, ನಿದ್ಚೆಂ ಕೂಡ್, ಜೆವ್ಣಾಚೆಂ ಕೂಡ್, ಸಯ್ರ್ಯಾಂಚೆಂ
...ಡ್, ಶಿಕ್ಪಾಚೆಂ ಕೂಡ್, ವಾಚ್ಚೆಂ ಕೂಡ್, ಖೆಳ್ಚೆಂ ಕೂಡ್, ಅಶೆಂ ಮನ್ಯಾಚಿ
...ರಿಕತಾ ವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಬರಿಚ್ ತಾಚೆಂ ಬಿಡಾರ್‌ಯೀ ವಿಸ್ತಾರ್ಲೆಂ.

...ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜ್ ಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಚೆಂ ಸುಖ್–ದೂಕ್, ಸಂತೊಸ್ ಫೆಸ್ತಾಂ
...ಚೆ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಭರೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ಜೀವನಾಚೊ ಮುಖ್ಯ ವಾಂಟೊ
...ನ್ನಾಸಾ ರಾಂದ್ಪಾ ಕೂಡ್. ಮನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಹಜ್ ಆಶಾ ಆಪೇಕ್ಷ್ಯಾಂನಿ ಭುಕ್
...ಳ್‌ಬೂತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಭುಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವೊಡ್ ತೃಪ್ತಿ ಕರುಂಕ್, ಮನ್ಯಾನ್ ವಾಪಾರ್ಚಿ
...ರಿಯ್ ವಸ್ತು ಆಹಾರ್ ಜಾತಾ. ಆನಿ ಆಹಾರ್ ತಯಾರ್ಸುಂಕ್ ವಾಪರ್ಚಿ ಸಾಹೆತ್
...ತಿ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲಿ ಸಾಹೆತ್. ಜಿಂದ್ಗಿ–ಸಾಮಾಗ್ರಿ.

...ದ್ಚೆಂ ಕೂಡ್:

...ಮನ್ಯಾ ಬಿಡಾರಾಂತ್ ಪ್ರಮುಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಘೆತಾ ರಾಂದ್ಪಾಚೊ ಜಾಗೊ, ವಾ
...ದ್ಪಾಚೊ ಕೂಡ್, ಕಿಚ್ಚನ್, ಕುಜ್ನಾ ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಕಾತಾತ್. ಥೊಡ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ
...ದ್ಪಾಚೆಂ ಕೂಡ್ ಘರಾ ಭಿತರ್ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಕಡೆನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಆಸ್ತಾ. ರಾಂದ್ಚೆಂ
...ಡ್ ತೆಂ ಖಂಯ್ಸರೀ ಆಸೊಂ, ತಾಚೆ ಭಿತರ್ ಬರೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಆನಿ ವಾರೆಂ ಭಾಯ್ರ್
...ನ್ ಭಿತರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಘುಂವೊನ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ. ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚೆಂ ಥಳ್ ಹೆರಾಂ
...ಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಏಕ್ ದಾರ್ವೊಂತ್, ಆನಿ ಮೇಟ್ ಚಡೊಂಕ್ ಉಬಾರ್ ಕರ್ನ್
...ಂಧ್ತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ರಾಂದ್ಪಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಪಯ್ಲೊ ಮಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್.
...ಂ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾ ಥಾವ್ನ್ ಹೆರಾಂ ಕುಡಾಂಕ್, ಏಕ್ ಮೇಟ್ ದೆಂವೊಂಕ್ ಶಿವಾಕ್
...ೊಂಕ್ ಆಸಾನಾತ್ಲೆಂ.

...ರಾಂದ್ಪಾಚೆಂ ಕೂಡ್ ಆನಿ ಸಾಹೆತ್ ಪ್ರಬಂಧ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾನಾ, ಹಾಂವೆಂ ಚಡ್
...ರ್ ದಕ್ಶಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜೆಂತ್ಲೆಂ ರಾಂದ್ಪಾ ಕೂಡ್‌ಚ್
...ಚ್ಲಾಂ. ಪುಣ್, ಹಾಂಗಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮುಳಾನ್ ಹಿಂದೂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್,

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಪಯಿಲ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ – ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ದಶಕಾಂತ್, ಸಾಂ ತೊಮಾಸ್
ಭಾರತಾಕ್ ಯೆತಚ್, ಮತಾಂತರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತೀ, ಆಪ್ಲೊ ಆದ್ಲೊ ಸಂಪ್ರದಾಯ್,
ಆಚರಣ್, ಮಾವ್ಳ್ಯಾಂ ತಾಣಿಂ ಉರವ್ನ್ ಘೆತ್ಲಿಂ, ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್‌ಚ್ ಥೊಡಿ
ಥೊಡಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಹಾಡುನ್, ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಘರಾಂ ಬಾಂಧ್ತಾನಾ, ಕುಡಾಂ
ಘಡ್ತಾನಾ ಪ್ರಧಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚಿ ಬಾಂಧಾವಳ್ ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾಕ್
ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೊ ಉಜಾರ್ ಕೆಲೊ.

ಚಡ್ ಕರ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ, ಆದಿ ಹಿಂದೂ
ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಇಶಿಲ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ಹರಪ್ಪಾ ಮೊಹೆಂಜೊಧಾರೊಂಚ್ಯಾ ಖೊಂಡ್ಣಾನ್
ಭಾಯ್ರ್ ಉಸ್ಪಾಲ್ಲಿಂ, ಪುರಾತನ್ ನಿರ್ಮ್ಹಾಣಾಂ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್; ಸಿಂಧೂ ಖಿಂಡ್ಕಾಂನಿ
ನಾಗರಿಕತೆಚ್ಯಾ ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಭಾರಿಚ್ ಚಡ್ತಿಕ್ ಮಾಪಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ
ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ರೂಪ್‌ರೂಪ್ ರುಜ್ವಾತ್ಯೊ ಲಾಬ್ಲ್ಯಾತ್.

ವೇದ್ ಕಾಳಾಚಾಕೀ ಆದಿಂ ಆರ್ಯಾವರ್ತಾಂತ್ ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ
ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ಹಾಚೆವರ್ತಿ ರುಜ್ವಾತ್ ದುಸ್ರಿನಾ. ಚೊವ್ದಾವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಂತ್ ಪೊರ್ಚುಗೀಜ್
ಭಾರತಾಕ್ ಯೆತಚ್ ಆಮ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ್–ಸಂಪ್ರದಾಯ್, ಬದ್ಲೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ
ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಹಿಂದೂ ಆರ್ಯಾನ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಆನಿ ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತಿರಾಚೆ ವಿಚಾರ್ ಆಮಿ
ಸಾಂಡ್ಲೆನಾಂತ್.

ರಾಂದ್ಪಾಚೆಂ ಕೂಡ್ ಘರಾಭಿತರ್ ರಿಗ್ತಾನಾ, ಧಾವ್ಯಾ ಕುಶಿಕ್–ಸಾಲಾಥಾವ್ನ್ (ಮಧ್ಲೆಂ
ಕೂಡ್–ಹೊಲ್) ಏಕ್ ದಾರ್ವೊಂತ್ ಉಬಾರ್ ಕರ್ನ್ ಬಾಂಧ್ಚೆಂ. ಮುಡ್ಲಾ ಆನಿ
ತೆನ್ಕಾಂಚ್ಯಾ ಮದೆಗಾತ್ ಮೂಡ್‌ತೆಣ್ಕಾ (ಅಗ್ನೇಯಾ) ದಿಕ್ಕಾಕ್ ರಾಂದ್ಣ್ಯೊ ಘಾಲ್ಚ್ಯೊ.
ಆಗ್ನೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಉಜೊ. ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್ ಆಗ್ನಿಕ್ ಚಡ್ ಮಹತ್ವ್ ಆಸಾ.
ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರ್ಮ್ಹಾಣೆ ಆಗ್ನೆಯಾ ಭಲಾಯ್ಕೆಕ್ ಮೂಳ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಆಗ್ನೆಯ ದಿಕ್
ಅಗ್ನಿಕ್ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿತಾ. ದೆಕುನ್ ಘರಾ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ತಾನಾ, ಆಗ್ನೇಯಾ ಕುಶಿಕ್ ಕೂಜ್ನ್–
ರಾಂದ್ಪಾಚೆಂ ಕೂಡ್, ಕುಜ್ನಾಚ್ಯಾ ಆಗ್ನೇಯ ಕುಶಿಕ್ ರಾಂದ್ಣಿ ಘಾಲ್ಚಿ ಉತ್ತಮ್ ಪದ್ಧತ್
ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಆಸಾ. ಉದೆಂತಿ ಸುರ್ಯೊ ಉದೆವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕುಶಿ ಥಾವ್ನ್ ಕೂಜ್ನ್
ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕುಜ್ನಾ ಥಾವ್ನ್ ಹರ್‌ಏಕ್ ವಿಶಯ್ ಸುರ್‌ಯಾಬರಿ
ಪರ್ಜಳೊನ್, ಭರೊನ್‌ಚ್ ಅಂತ್ಯ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್.

ರಾಂದ್ಣಿ–ರಾಂದುಣ್ ಪಡ್ಲಾಕ್ ಮುಖ್ ಕರ್ನ್, ರಾಂದಾಪ್ ಕರ್ತೆಲಿ ಮುಡ್ಲಾಕ್
ಮುಖ್ ಕರ್ನ್, ಬಸ್ಚ್ಯಾಬರಿ ಆಮ್ಚೆ ಮೆಸ್ತ್ರಿ–ಮೇಸ್ತ್ ರಾಂದ್ಣ್ಯೊ ಬಾಂಧ್ತಾತ್. ಸಕಾಳಿಂ
ಆದೇಸಾಕ್ ಸುರ್‌ಯಾಚೊ ತರ್ನೊ ಪ್ರಕಾಸ್ ರಾಂದ್ಪಾಕುಡಾಕ್ ಮಾರ್ನ್, ಪಡ್ಲಾಚ್ಯಾನ್
ಭಾಯ್ರ್ ವಾಳ್ತಾನಾ, ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲಿಂ ಕ್ರಿಮಿ–ಕಿಟಾಂ, ವಾಯ್ಟ್–ದಳ್ದಿರಾಂ,

ಳೊವ್ನ್ ಪಡ್ಲಾಬ್ಯಾನ್ ಭಾಯ್ರ್ ವಾಳ್ತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚೆಂ.

ರಾಂದ್ಪಾಕುಡಾಕ್ ಏಕ್–ದೋನ್ ಜನೆಲಾಂ, ದೋನ್ ದಾರಾಂ ಖಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ತಾತ್. ಪಾಟ್ಲೆಂ ದಾರ್–ಬಾಗಿಲ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ರಾಂದ್ಪಾಚ್ಯಾ ಕುಡಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಚೆಂ ರಾಂದ್ತಾನಾ ಧುಲ್ಲೆಂ, ಶಿಂದ್‌ಲ್ಲೆಂ, ತಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ, ವಿಂಚ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಸರ್ವ್ ಮ್ಹೆಳೆಂ ಕ್ಲ್ಯಾ ದಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಉಡಂವ್ಕ್ ಹಾಡಿನಾಸ್ತಾನಾ ಸೀದಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ರಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್‌ಚ್ ಭಾಯ್ರ್ ವ್ಹರ್ಚೆಂ ದೆಕುನ್, ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಕ್ ಪಾಟ್ಲೆಂ ದಾರ್ ರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ದುಸ್ರೆಂ ಮುಕ್ಲೆಂ ದಾರ್ (ಭಿತರ್ಲೆ ದಾರ್) ದಾರ್ ಬಾಗಿಲ್ ಣ್ಟಾಚ್ ದಾರ್ವೊಂತ್, ಹುಂಬೊರ್, ಬಾಗಿಲ್, ತಾಕಾ ಬಿಜಾಕ್ರಾಂ, ಖಿಳ್, ಸಾಂಕಳ್ ನಿ ಆಡಾಂಬೊ ಆಸ್ತಾ. ಆಡಾಂಬೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಘರಾಂತ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ದಿಮ್ಕುರೆಂ ಚಿಂ, ಚಲ್ಬಿಂ, ಪೋಟ್ ವೊಡ್ಚಿಂ ಬಾಳ್ಕಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಆಸ್ತಾನಾ, ತಾಣಿಂ ರಾಂದ್ಪಾ ಡಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾಂದ್ನಿಂತ್ಲೊ ಉಜೊ ಕೊಲಿತ್ ವೊಡಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ, ಹುನೂನಿಂತ್ ತ್ ಘಾಲ್ನ್ ವೊಮ್ತೆಂ ಘಾಲಿನಾತ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ, ರುಕಾಚ್ಯೊ ಬೊಡಿಯೊ ವಾ ರಿಪಾಂ ರ್ವೊಂತಾಕ್ ಆಡ್ ಗೆಟಿಬರಿ ಮಾರ್ತಾತ್, ಆವಯ್ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಕಾಮಾರ್ ಸ್ತಾನಾ, ಬಾಳ್ಕಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಹ್ಯಾ ಆಡಂಬ್ಯಾಕ್ ಧರ್ನ್‌ಚ್ ಆವಯ್ಕ್ ತಿಳ್ಚ್ಯಾ, ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ, ಪಡ್ಚ್ಯಾ, ಧರ್ಚ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ಉಬೆ ರಾವೊಂಕ್ ಶಿಕ್ತಾತ್. ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಮೆಟಾಂ ಡ್ನ್ ಚಲೊಂಕ್ ಶಿಕ್ತಾತ್.

ಆದಿಂ ಘರಾಂ ಥಪ್ಕಾಟಿಂ. ದಾರಾಂ ಜನೆಲಾಂ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಆಸ್ತಾಲಿಂ. ಮುಕ್ಲೆಂ ಖೆಲ್ ದಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ತಾನಾ ಬಾಗ್ವೊನ್ ಜಾಗ್ರುತ್ಕಾಯೆನ್ ರಿಗ್ಚೆಬರಿಂ ಸ್ತಾಲೆಂ. ಬೆಸಾಂವ್ ಘೆ ವಾ ಖಾಲ್ತೊ ಜಾ, ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಹಿ ನಿಶಾನಿ ಹಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಆಮ್ಚಿ ಮಾಲ್ಘಡಿಂ. ಹಳ್ಳ್ಯಾಂ ನಾಡಾಂನಿ ಮಾತಿಯೆಚೆ ಮುದೆ ದವರ್ನ್ ಘರಾಂಚ್ಯೊ ವೊಣ್ತಿ ಬಾಂಧ್ತಾನಾ, ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚ್ಯಾ ವೊಣ್ತಿಕ್, ಭಾತೆಣಾಚ್ಯಾ ಯೆಂಟ್ಯಾಚೊ ವೊಡ್ತೊ ಏಕ್ ಚೊಮ್ಡೊ ಕರ್ನ್ ದವರ್ನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ವೊಣ್ತಿಚಿ ಶೆಳ್ ಸುಕೊನ್ ಯೆತಾನಾ, ತೊ ಚೊಮ್ಡೊ ವೊಡ್ನ್ ಕಾಡ್ತಾಲೆ, ಆನಿ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಮಾತಿ ಸಪಾಯ್ ಕರ್ನ್ ತ್ಯಾ ಬುರಾಕಾಕ್ ಏಕ್ ಬೊಡಿಯೆಚೊ ಕುಡ್ಕೊ ಆಡ್ ಉಬೊ ಚೆಪುನ್ ಖವೊಯ್ತಾಲೆ ಆನಿ ತೆಂಚ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚೆಂ ಜನೆಲ್.

ತಶೆಂಚ್, ವೊಣ್ತಿಕ್ ಮಾತಿಯೆಚೆ ಗುಳೆ ವಾ ಇಟೆ ಬಸಯ್ತಾನಾ, ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪೊಕೊರ್ ಉರವ್ನ್, ಕಂತ್ರಾಳಾಂ ರಚ್ತಾಲೆ. ಕಂತ್ರಾಳಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಮದ್ಲ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ಆಲ್ತಾರೆಚೆಂ ಕಂತ್ರಾಳ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಥಾನಾರ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್, ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಚಿಮ್ಣೆಚ್ಯಾ ಕಂತ್ರಾಳಾಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್. ಚಿಮ್ಣಿ ಕಂತ್ರಾಳಾ ಭಿತರ್ ದವರುಂಕ್ ದೋನ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಾಂ ಆಸಾತ್. ಪಯ್ಲೆಂ ವಾರ್‍ಯಾಕ್ ಚಿಮ್ಣಿ ಪಾಲ್ವಾನಾಶಿ ರಾಕೊಂಕ್, ದುಸ್ರೆಂ ಚಿಮ್ಣಿ

ತೆಣೆಂ ಹೆಣೆಂ ದವರ್ನ್ ಚುಕೊನ್ ಸಕಯ್ಲ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತೇಲ್ ಖಾಣಾ ಜೆವ್ಣಾಂತ್ ಮಿಸ್ಳೊನ್ ಪೊಟಾಕ್ ಬಾಧಕ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ರಾಕ್ಚ್ಯಾಕ್. ಹಾಚೆ ಮಧೆಂ ಏಕ್ ಲಾಭಾಚೊ ವಿಶಯ್ ಆಸಾ. ಚಿಮ್ಣಿ ಪೆಟವ್ನ್ ಕಂತ್ರಾಳಾ ಭಿತರ್ ದವರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಕುಶಿನ್ ಕಾಳಿ ಕಾಳಿ ಕರಿ ಮಾಂಡ್ತಾ ಆನಿ ತಿ ಬೋವ್ ಚಡ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತಾಲಿ.

ಆದಿಂ ಘರಾಂ ಬಿಡಾರಾಂಚಿ ಧರಣ್ ಮಾತಿಯೆಚಿ ಆಸ್ತಾಲಿ. ತ್ಯಾ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶುದ್ಧಾಕ್ ಆನಿ ಮಾತಿ ಉಕ್ಲಾನಾ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಘಟಾಯೆಕ್, ಸೊಭಾಯೆಕ್ ಗಾಯ್ಚೆಂ ಶೆಣ್ ಖಿರವ್ನ್ ಪುಸ್ತಾಲಿ. ತವಳ್ ಧವ್ರೊ ಶೆಣಾಚೊ ರಂಗ್ ಆಕರ್ಶಿಕ್ ಕರುಂಕ್, ಆನಿ ಕರಿಯೆಂತ್ ತೆಲಾಂತ್ಲೊ ಆನಿ ಉಜ್ಯಾಂತ್ಲೊ ವಕ್ತಾ ಗೂಣ್ (ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ್) ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಶೆಣಾಕ್ ತಿ ಕರಿ ಭರ್ಸುನ್, ಧರ್ಣ್ ಸೊಭಯ್ತಾಲೆ. ದೆಕುನ್ ಸದಾಂ ಸಾಂಜೆರ್ ಚಿಮ್ಣಿ ಪೆಟಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ಕಯ್ಲೆ ಕುಡ್ಕ್ಯಾನ್ ತಿ ಕರಿ ಖಿರ್ವಟಾವ್ನ್ ಕಾಡ್ನ್, ಪುಟ್ಕಿರ್ ಬುಡ್ಕುಲ್ಯಾಂತ್ ವಾ ಡಬ್ಬ್ಯಾಂನಿ ಭರ್ನ್ ದವರ್ತಾಲಿಂ.

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಗರ್ಜೆಚಿ ಸಾಹೆತ್ ಸೊದಿನಾಸ್ತಾನಾ, ಗರ್ಜೆಕ್ ತತ್‌ಕ್ಷಣಾ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್ಚೆಬರಿ ತಿ ತಿ ವಸ್ತ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ದವರ್ಚ್ಯಾಕ್, ಹೆರ್ ಕಂತ್ರಾಳಾಂ ರಚ್ತಾಲೆ. ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚ್ಯಾ ಧರ್ಣಿರ್ ಕಾಳೊಕಾಂತ್ ವಸ್ತು ಮಧೆಂ ಮಧೆಂ ದವರ್ನ್ ಹಾತಾಂ ಪಾಂಯಾಂಕ್ ಆದ್ಳೊಂಚ್ಯಾಕ್ ಹೆರ್ ಕಂತ್ರಾಳಾ ಕರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ತಾಂತುನ್ ಆಯ್ದಾನಾಂಚೆಂ ಕಂತ್ರಾಳ್, ಕರ್ಡ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಂತ್ರಾಳ್, ಅಶೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಜೆ ಆನಿ ಮರ್ಜೆ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕಂತ್ರಾಳಾಂ ಚಡಾತ್ತ್ ವೆತಾಲಿಂ.

ಧರ್ಣ್ ತಿ ಜಾಂವ್ ಶೆಣಾಚಿ, ವಾ ಮೆಣಾಚಿ ತಫಾವತ್ ನಾ. ಆದಿಂ ಮಾತಿಯೆಚ್ಯಾ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶೆಣ್ ಪುಸುನ್ ಸಜಯ್ತಾನಾ, ತ್ಯಾಚ್ ಧರ್ತೆರ್ ಬಸ್ತಾಲೆ, ನಿದ್ತಾಲೆ, ಖೆಳ್ತಾಲೆ, ಜೆಂವ್ಕ್ ಬಸ್ತಾಲೆ. ಭಾರತಾಚೆ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಪರ್ಮಾಣೆ: ಘರ್ಚ್ಯಾ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಭಾಯ್ರ್ ಚಾವ್ಡೆರ್ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್‌ಚ್ ಜೆಂವ್ಕ್ ಬಸ್ಚಿ ರಿವಾಜ್. ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೊಂಕ್ರೆಟಿಚಿ ಧರ್ಣ್ ಕೆಲ್ಯಾರೀ, ಮೊಝಾಯ್ಕ್ ಪಾಂಗೊರ್ಲ್ಯಾರೀ, ಪರ್ಜಳಾಯ್ಲ್ಯಾರೀ, ಧರ್ಣಿಚೆರ್ ಕೋಣೀ ಜೆಂವ್ಕ್ ಬಸನಾಂತ್. ಖೆಳಾನಾಂತ್, ನಿದಾನಾಂತ್, ದೆಕುನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತೆಲೆಂ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂನಿ ಏಕ್ ಸಾಂಗ್ಣಿ ರಚ್ಲ್ಯಾ: ಧನಾಚ್ಯಾ ರಾಶಿರ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಧರ್ಣಿರ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಫರಕ್ ನಾ (ತಫಾವತ್ ನಾ)

ರಾಂದ್ಣಿ / ರಾಂದಣ್ :

ರಾಂದ್ಣಿಕ್, ರಾಂದಣ್, ರಾನ್ನಿ, ರಾಂದುಣಿ, ಚೂಲ್, ಶಿಗ್ಡಿ, ಅಶೆಂ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂನಿ, ವಿವಿಧ್ ನಾಂವಾಂನಿ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್ತಾತ್. ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಬೂತ್ ಗರ್ಜಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಅಧಿಕೃತ್ ಗರ್ಜೆಚೊ. ರಾಂದಾಪ್, ಪಕ್ವನಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚೊ ಜಾಗೊ– ರಾಂದ್ಚೆಂ ಕೂಡ್ ಹೆಂ ಕೂಜ್ನ್. ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ವೆವಸ್ತೆಕ್ ಆನಿ ರಾಂದ್ಪಾ

ಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಚಟುವಟಿಕೆಂಕ್, ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹೆತಿಂಕ್ ಆನಿ ರಾಂದ್ಪಾಕುಡಾಚ್ಯಾ ಗಾತ್ರಾಕ್
ಕಟ್ ಸಂಬಂಧ್ ಆಸಾ. ಪುಣ್ ಕೂಜ್ನ್ ಜಾಂವ್ ತೆಂ ಲ್ಹಾನ್ ವಾ ವ್ಹಡ್, ದೋನ್
ಾಂದ್ನಿ ಘಾಲ್ಚಿ ರೀತ್ ರಿವಾಜ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ದಾವಿ ಆನಿ ಉಜ್ವಿ ರಾಂದ್ನಿ.
ಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಚ್ಯಾ ವಿಸ್ತಿರ್ಣಾಯೆಚೆರ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್, ಏಕ್ ಫುಟ್ ವಾ ಚಡ್ತಿಕ್ ಜಾಯ್
ುರ್ತೊ ಉಬಾರ್ ಸೊಪೊ ಬಾಂದುನ್, ತಾಂಕಾಂ ಮುಕ್ಲ್ಯಾನ್ ದೋನ್ ರಾಂದ್ನಿ ಆನಿ
ೊನೀ ರಾಂದ್ನಿಚ್ಯಾ ಮಧೆಗಾತ್ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಕುಶಿಕ್ ಏಕ್ ಉರೂಟ್ ಬುರಾಕ್ ದವರ್ತಾತ್
ಆನಿ ದೊನೀ ರಾಂದ್ನಿಂಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾನ್ ಎಕೇಕ್ ಸುರಂಗ್ ರಚುನ್, ದೊನಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ
ಿಂಚ್ಯಾಯ್ ಎಕಾ ರಾಂದ್ನಿಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟಯ್ಲ್ಯಾರ್ಯೀ ಹ್ಯಾ ಮದ್ಲ್ಯಾ ಬುರಾಕಾಕ್
ಾಶಾರ್ ಜಾತಾ. ಹಾಕಾ ಮದ್ಲಿ ರಾಂದುಣ್, ವಾ ವೊಯ್ಲ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ದೋನ್ ರಾಂದ್ನಿ, ದಾವಿ ಆನಿ ಉಜ್ವಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ, ಉಜ್ವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿಕ್
ಮಾತ್ರ್ ದಿಸಾಚೊ ಉಜೊ ಪೆಟಯ್ತಾತ್. ಆನಿ ಲಾಂಕ್ಡಾ ತಿಕ್ಕೆಶೆಂ ಮುಕಾರ್ ಲೊಟುನ್
ವೊಯ್ಲಾಕ್ ಉಜೊ ವಚಾಸೊ ಕರ್ನ್, ವೊಯ್ಲಾಕ್ ಕಡಿ ಕತ್ಕತಾಂವ್ಕ್, ಕಾಫಿ ಕರುಂಕ್,
ಗೊರ್ವಾಂಕ್ ತಾಳ್ಣೆಂ ತಾಪಂವ್ಕ್, ದೂದ್ ವೊತಂವ್ಕ್, ಹುನ್ ಕರುಂಕ್, ವಾ
ಪಿಂಯೆಂವ್ಚೆ ಉದಾಕ್ ಹುನ್ ಕರುಂಕ್ ದವರ್ತಾತ್. ಹೆಣೆ ರಾಂದ್ನಿರ್ ಶಿತಾಕ್ ತಾಂದಳ್
ಘಾಲ್ನ್ ಶಿಜ್ತಾನಾ, ತೆಣೆ ಹೆರ್ ಗರ್ಜೊ ತಿರ್ಸುಂಕ್ ಜಾತಾತ್. ಜೊಳ್ವಾಚೊ ಖರ್ಚ್
ಉಣೊ ಜಾತಾ. ವೆಳಾಚೊ ವಿಭಾಡ್ ಉರ್ತಾ. ವೊಯ್ಲ್ ವಾ ಮದ್ಲಿ ರಾಂದ್ನಿ ಕೆದಳಾಯ್
ರಿತಿ ಸೊಡಿನಾಂತ್. ಕಾಂಯ್ ನ್ಹಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಚ್ಯಾ ಕಡಿಯೆಚೆಂ
ಕುಂಡ್ಲೆಂ ಪುಣಿ ಕಡಿ ಆಟಂವ್ಕ್ ಚಡಯ್ತಾತ್.

ದಾವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟಂವ್ಚೊ ಗರ್ಜೆ ಆಕಾಂತಾಕ್. ಆಂವ್ಸರಾಕ್ ಮಾತ್ರ್.
ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬೆಕ್, ಚಡ್ತಿಕ್ ನಮುನ್ಯಾಚೆಂ ರಾಂದಾಪ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್, ನಾವೇ
ಜೆವ್ಣಾಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಯ್ರಿಂ ಭಿತರ್ ರಿಗ್ತಾನಾ, ರಾಂದ್‌ಲ್ಲೆಂ ಉಣೆಂ ಪಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್
ಮಾತ್ರ್. ತಶೆಂಚ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಭುಕೆಲ್ಯಾಂತ್, ಜೆವ್ಣಾಚೊ ವೇಳ್ ಉತ್ರೊನ್ ಗೆಲೊ
ಜಾಲ್ಯಾರ್. ಉಜ್ವಿ–ಧಾವಿ ದೊನೀ ರಾಂದ್ನಿ ಉಜಾರ್ ಕರ್ನ್, ಆಂವ್ಸರಾನ್ ಆವಯ್–
ಆಜಿ, ಭುಕೆಲ್ಯಾ ಪೊಟಾಂಕ್ ಶಿಜವ್ನ್ ಘಾಲ್ತಾ. ದಾವಿ ರಾಂದ್ನಿ ಕೆದಳಾರೀ ಖಾಲಿ. ಆನಿ
ಗೊಬ್ರಾ ಕಚ್ರ್ಯಾನ್ ಇಟಾಳ್ ದೆಕುನ್ ಕಿತೆಂಯ್ ಭಿಯಾಳೊ ಝುಡಾಂ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ವ್ಹರ್ನ್
ದಾವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿಂತ್ ಲಾಯ್, ಪೂರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಧಾವಿ ರಾಂದ್ನಿ
ಪಣ್ಗೆಲ್. ತಾಂತುನ್ ಸಕಾಳಿಂಚೆಂ ಉಜೊ ಪೆಟಂವ್ಚ್ಯಾಆದಿಂ, ಉಜ್ವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿಂತ್ಲೊ
ಗೊಬೊರ್, ಧಾವ್ಯಾ ರಾಂದ್ನಿಕ್ ಖಾಲಿ ಕರ್ಚೊ ಆನಿ ಕಿತೆಂಯ್ ಕೋಯ್ರ್ ಸಾಲಿ–
ಕರ್ಲ್ಯಾಂ ಆನಿ ಮಾತ್ತಿ ಗೊಬೊರ್, ಭುರ್ಶೆಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಚೆಪುನ್ ದವರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಉಜ್ವ್ಯಾ

ರಾಂಧ್ನಿರ್ ರಾಂದಾಪ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಆರ್ದಿಂ ಜಳ್ಲ್ಲಿ ಲಾಂಕ್ಡಾಂ; ಧಾವ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಗೊಬ್ರಾಂತ್ ಚೆಪುನ್ ಚಿಡ್ಡುನ್ ಪಾಲ್ಡ್ಯೊಂಕ್ ದವರ್ಚಿಂ.

ಘರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡೀ ಜಾಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಧಾವಿ ರಾಂಧ್ನಿ ಅಧಿಕ್ ಭುರ್ಶಿ. ಧಾವಿ ರಾಂದುಣ್ ನಿತಳ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್, ಘರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡ್ ಕಾಮಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಅಧಿಕ್ ಹಲ್ಕೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಚಿಂತ್ತಾಲೆ. ಆನಿ ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂನಿ ಇಲ್ಲಿಶಿ ಉಬಾಂಬಳಾಯ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾರ್: "ತುಜೆ ಕರ್ನ್ಯಾ ಆಮ್ಕಾ ಧಾವ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಂತ್ಲೊ ಗೊಬೊರ್ ಕಾಡಯ್ತಾಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಘಡೆ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತುಕಾ ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಜಿ ಸುನ್ ಕರ್ನ್ ಹಾಡ್ತಾಂ ವಾ ಬಾಯ್ಲ್ ಕರ್ನ್ ಹಾಡ್ತಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್, ಸೂಚನ್, ಶರ್ತ್.

ಚಲಿಯಾಂಕ್, ಚೆಡ್ವಾಂಕ್ ಚಡ್ ಶಿಕಾಪ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಪೆಲ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಚೊ, ಘೊವಾ ಗೆಲ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಚೊ ಗೊಬೊರ್ ಕಾಡುಂಕ್ ವೆತೆಲೆಕ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್ತಾಲಿಂ ಆದ್ಲಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ. ಆಮ್ಚಿಂ ಮಾಲ್ಘಡಿಂ ಚೆಡ್ವಾಂಕ್ ರಾಂದ್ಪಾಚೆಂ, ಘರ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೆಂ, ಕಾಮ್ ಶಿಕಯ್ತಾಲಿಂ. ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾಕ್ ಧಾಡಿನಾಸ್ತಾನಾ, ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಕ್ ಲೊಟ್ತಾಲಿಂ. ಆತಾಂ ಕಾಳ್ ಬದಲ್ಲಾ.

ಉಜ್ವ್ಯಾ ಮುಲ್ಯಾಚಿ ಉಜ್ವಿ ರಾಂದಣ್ ದಿಸ್ಪೊಡ್ತೆಂ ವಾಪರ್ಚಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಂತ್ ಖಿಂಚಾಯೀ ವೆಳಾರ್ ಉಜೊ ಆಸ್ತಾಲೊ. ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಡಿಯಾಂ ಪೇಟ್ ಮೊಲಾಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ತಾಂಕ್ ಆಸಾನಾ, ಪುರೊ ಪಡಾನಾ ವಾ, ಕಾಡಿಯೊ ಮುಗ್ದಾಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಜಾಂವ್, ಹೆರಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಆದಿಂ ಘಡಿಯೆ ಘಡಿಯೆ ಕಾಡಿಯೊ ಘುಸ್ಪುನ್ ಉಜೊ ಪೆಟಯ್ನಾತ್ಲ್ಲಿಂ. ಏಕಚ್ ಪೆಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರ್ಚೊ ಉಜೊ ಮಾಗೊನ್ ಹಾಡ್ಚೊ. ವಾ ಗಾದ್ಯಾಂ ಬೆಟಾಂನಿ, ಗೊಟ್ಯಾಲಾಗಿಂ ವಾ ಹಿತ್ಲಾಂತ್, ಪಾವ್ಸ್ ಸರ್ತಚ್ ಸೊರ್ಮುಣ್ ಪೆಟಂವ್ಕ್ ಹೆಂಯೀ ಏಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಉಜೊ ದಿಲ್ಲೊ ಸೊರ್ಮುಣ್ ಪೆಟೊನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಆನಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ಚೊ ಲೋಕ್, ಸೊರ್ಮುಣಾ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಉಜೊ ವ್ಹರ್ನ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಂಧ್ನಿಂಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟಯ್ತಾಲೊ. ಚಡ್‌ಕರ್ನ್ ಉಜೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ಸೊರ್ಮುಣಾ ಥಾವ್ನ್ ಉಜೊ ಕಟ್ಟೆಂತ್ ವರ್ಚೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ದೆಕುನ್‌ಚ್ ಕಟ್ಟೆಂತ್ಲೊ ಇಂಗ್ಲೊ ವಾ ಉಜೊ ಮ್ಹಳಿ ಸಾಂಗ್ಣಿ ಆಸಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಘರ್ ಲಾಗಿಂ, ವಾ ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ ಕಟ್ಟೆಂತ್ ಇಂಗ್ಲೊ ಘಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಚ್, ವೇಳ್ ವಿಭಾಡಿನಾಸ್ತಾನಾ, ತುರಂತ್ ತೊ ಪಾವೊಂತ್ ಜಾಯ್. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆಪಾಯ್, ಕಟ್ಟೆಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟ್ಚೊ ಸಂಭವ್ ಚಡ್.

ೞ:

ನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿಣಿಯೆಂತ್
ಕ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂ ಪಯ್ಕಿ ಉಜೊ ಏಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ನಾಂವ್ಕ ಉದಾಕ್
ವ್ಕ, ಥಂಡಿ ತಾಪವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ಕ, ರುಚಿಕ್ ರಾಂದಾಪ್ ಕರುಂಕ್, ಉಜೊ
ಕ್ ಗರ್ಜೆಚೊ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್. ಆದಿ ಕಾಳಾರ್ ಉಜೊ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್‌ಚ್
ನ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಉಜೊ ನಾತ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಜಿವಿತ್
ಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್‌ಚ್ ನಾ. ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಉಜ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಆವ್ಗಡಾಂ ಘಡ್ಚಿಂ
ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಉಜೊ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಮರ್ಣಾ ಪರ್ಯಾಂತ್
ಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಉಜೊ ಜಾವ್ನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಉಜ್ವಾಡ್, ಧುಂವೊರ್, ಹುನ್ಸಾಣ್
ತಾ, ಜಳವ್ ಮುಗ್ದಾತಾನಾ. ಇಂಗ್ಳೊ, ಕೆಂಡ್, ಗೊಬೊರ್ ಉರ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್
ೊ ಪಾಲ್ವಾತಾ. ಸವ್ಕಾಸ್ ಧಾವ್ ಮುಗ್ದಾತಾ.

ಪೆಟ್ಚ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾಕ್ ಉದಾಕ್ ವೊತ್ತಾ" ಆನಿ "ಪೆಟ್ಚ್ಯಾ ಉಜ್ಯಾಕ್ ತೇಲ್ ವೊತ್ತಾ"
ಗ್ಣೊ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಅನ್ಸರುನ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಮನ್ಶ್ಯಾ ಕುಡಿ–ಮನಾಂತ್
ಚೊ ಮೊಸ್ರಾಚೊ ಉಜೊ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ಉಜ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ
ಗ್ಣೊ, ಗಾದಿ, ಉತ್ರಾಂ ಆಸಾತ್.

ಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯೆನ್ ಸಕಾಳಿಂ ಉಟೊನ್ ನಾವ್ನ್, ಗೊಟ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗಾಯ್ಚೆಂ ಶೆಣ್
್ನ ಖಿರವ್ನ್, ರಾಂದ್ಣಿಚ್ಯಾ ಬುರಾಕಾ ಭೊಂವ್ತಣಿ, ರಾಂದ್ಣಿಚ್ಯಾ ಪೊರ್ಸಾಂತ್ ಆನಿ
ಚ್ಯಾ ಧರ್ಣಿಕ್ ಶೆಣ್ ಪುಸುನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಚ್ ತಿಣೆಂ ರಾಂದ್ಣಿಕ್ ಕಾಡಿಯೊ,
ಡಿಯೊ, ಚುಡೆತ್ಯೊ ಲಾವ್ನ್ ಉಜೊ ಪೆಟಂವ್ಚೆಂ ನಿಯಮ್, ವಾ ಶಾಸ್ತಿರ್. ರಾಂದ್ಣಿರ್
ಲ್ಲಿಂ ಪೆಜೆಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕೆಂತ್ ಆದಾನ್ ದವರ್ನ್ ಸಳ್ಸಳ್ತಾನಾ, ತಾಂದುಳ್ ಘಾಲ್ನ್,
ತೊನ್ ಶಿಜ್ತಾನಾ ಭುಂಯ್ ದವರ್ನ್, ನಿಸ್ತ್ಯಾಚೆಂ ಕುಂಡ್ಲೆಂ, ಕಾಪೊಚಿ ಕುಂಡ್ಲಿ,
ಚಿ ಮೊಡ್ಕಿ, ಅಶೆಂ ಎಕಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ರಾಂದ್ಣಿರ್ ಚಡೊನ್ ಧೆಂವೊನ್,
ದಾಪ್ ಜಾವ್ನ್‌ಚ್ ಆಸ್ತಾ ರಾಂದ್ಣಿರ್.

ಳ್:

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ರಾಂದ್ಣಿಂತ್ ಲಾನ್ಶಿ ತರೀ ಪ್ರಭಾವಿಕ್ ಏಕ್ ಕಿಸ್ವರ್ ಉಜ್ಯಾಚೊ
್ನಾಸಾ ಕಿಟಾಳ್. ಆದಿಂ ಕೊಲ್ವಾಚಿಂ, ಮೊಡ್ಲಾಂಚಿಂ, ಕೊಬಾಚ್ಯಾ ಪಾಲಿಯೆಚಿಂ
ಂ, ವೊಣ್ತೆ ಲಾಸೊಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. "ಏಕ್ ಕಿಟಾಳ್ ಸಗ್ಳೊ ಗಾಂವ್ ಜಳವ್ನ್
ಮೊರ್ ಕರುಂಕ್ ಪಾವ್ತಾ" ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಾಂಗ್ಣಿಂ ಮನಾಂ ಥರ್ತರಾಯ್ತಾಲಿ. ಉಜ್ಯಾಚೆಂ

ಕೀಟ್-ಕಿಟಾಳ್ ಹ್ಯಾ ಕಿಟಾಳಾ ಖಾತಿರ್ ರಾಂದ್ನಿಕ್ ಉಜೊ ಕರ್ತಾನಾ ಭಾರಿಚ್ ಜಾಗ್ರುತ್ಕಾಯ್ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾಲಿಂ.

ಧುಂವೊರ್:

"ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ದೊಳ್ಯಾಂ ಉದಾಕ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಶಿಕ್‌ಲ್ಲೆಂ ಧುಂವ್ರಾ ನಿಮ್ತಿಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಆತಾಂ ಆಮಿ ಕಶೆಂ ಜಳಾರಿಂಕ್ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಧುಂವೊರ್ ಘಾಲ್ತಾಂವ್. ತಶೆಂ ಘುರಾಥಾವ್ನ್ ವಚಾ ಮ್ಹಣೊನ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆದಿಂ ಧುಂವೊರ್ ಘಾಲ್ತಾಲಿಂ ಖಂಯ್. "ಉಜ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾಂದ್ನಿ ಥಾವ್ನ್ ಯೆತಾ ಧುಂವೊರ್", "ಧುಂವೊರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಘುರ್ ನ್ಹಯ್" ಮ್ಹಣ್ತಾಲಿಂ ಆದ್ಲಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ. ಘುರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಧುಂವೊರ್ ಆಸೊಂಕ್‌ಚ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್. ಸುಕ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿವೆಂಯ್ ಜಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಖರೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಸುಕೆಂ ಜಳ್ತಾನಾ ಧುಂವೊರ್ ಉಟ್ಚೊ ಉಣೊ. ಜಿವೆಂ ಭರ್‍ಸಿಕ್ ಜಳಯ್ಲ್ಯಾರೀ ಧುಂವೊರ್ ಭರ್ತಾ.

ಧುಂವರೊ ಕಿತ್ಲೊ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಖರ್ಕರ್ ಕರ್ತಾ, ತಿತ್ಲೊಚ್ ತೊ ಉಪ್ಕಾರಾಚೊ. ಧುಂವೊರ್ ಲಾಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ರುಕಾಡ್, ನಳೆ ಆನಿ ಹೆರ್ ಬಾಳ್ತಾರ್ ಯೆತಾತ್. ಧುಂವೊರ್ ಭಿರಾಂತೆಂತ್, ಆಕಾಂತಾಂತ್ ಭರ್ವಶ್ಯಾಚೆಂ ನೆಕೆತ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಆದಿಂ ರಾನಾಂ ಮೊಲ್ಯಾಂನಿ, ಗುಡ್ಯಾ-ಖಂದ್ಕಾಂನಿ ಚಲೊನ್ ವೆತಾನಾ, ಖಂಯೀ ಪಯ್ಸ್ ಧುಂವೊರ್ ದಿಸ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಧಯ್ರಾಚಿ ಊಬ್ ಚರ್ತಾಲಿ ಕಾಳ್ಜಾ ಮನಾಂತ್. ಧುಂವರ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಘುರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್. ಅಶೆಂ ಧುಂವರ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಘುರ್ ಆಸ್ರೊ ಆಸಾ. ಮನಿಸ್ ಜಿಯೆತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥ್.

ಜೆವ್ಣಾಕ್ ರುಚಿಕ್ ಕರ್ತಾ ಭುಕ್, ಉದ್ಕಾಕ್ ಅಮೃತ್ ಕರ್ತಾ ತಾನ್, ತಶೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಯಾಂಕ್, ಘಾವೊ ತೆ ಪರಿಂ ನಿಯಂತ್ರಣಾರ್ ದವರುಂಕ್, ಪಯಿಲ್ಲೆಂ ಸುಂಕಾಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಪೊಟ್, ವೆಳಾ ವೆಳಾ ಪರ್‍ಮಾಣೆ ಜರ್ತರ್ ಪೊಟಾಕ್ ತೃಪ್ತಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್, ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಹರ್‌ಎಕಾ ವಾಟೆನ್ ಜಯ್ತ್ ಜೊಡ್ಯೆತ್. ಕಿತೆಂಯ್ ಜೊಡ್ಚೆಂ – ಸೊಡ್ಚೆಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಪೊಟಾಖಾತಿರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪೊಟಾಚ್ಯಾ ಭುಕೆಚೆರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಯಾ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಆಸಾತ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂನಿ ಕುಜ್ನಾ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಹರ್‌ಎಕಾ ರಾಂದ್ಪಾ ಸಾಹೆತಿಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯೊ, ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ, ಗಾದಿ ಉತ್ರಾಂ ಘಡ್ಲ್ಯಾಂತ್.

ರಾಂದ್ನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪಯಿಲ್ಲೊ ಆದಾಳ್ತಾ ಖಿರು, ರಾಂದ್ನಿಚೊ ಖಿರ್: ರಾಂದ್ನಿ ಬಾಂಧುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಸೊಪೊ. ಹಾಕಾ ರಾಂದ್ನಿಚೊ ಖಿರ್-ರಾಂದ್ನಿ ಪೇಡ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹಾಚೆ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಧಗಾಕ್, ಉಬೆಕ್ ವಾ, ರಾಂದ್ಪಾ ವೆಳಾರ್ ಸಲೀಸಾಯೆನ್ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಪರಿಂ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ಲಾಗಿಂ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ

ರ್ಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ದವರ್ತಾತ್. ರಾಂಧ್ನಿಚ್ಯಾ ಖಿರಾರ್ ದವರ್ಚ್ಯೊ ವಸ್ತು: ಕಾಡಿಯಾಂಪೇಟ್,
ತ್ಯಾ ಪೇಟ್, ಧಾರ್ವೆಚ್ಯೊ ಕಾಡಿಯೊ ಶೆಳೆತಾತ್ ಆನಿ ರಾಂಧ್ನಿಕ್ ಉಜೊ ಪೆಟಂವ್ಕ್
ಕಾಳೊಕಾಂತ್ ಗರ್ಜೆ ಆಕಾಂತಾಕ್ ಕಂತ್ರಾಳಾಂತ್ಲಿ ಚಿಮ್ನಿ ಪೆಟಂವ್ಕ್ ತಿಕಾ ರಾಂಧ್ನಿಚ್ಯಾ
ರ್ಕ್‌ಚ್, ತುರ್ತಾನ್ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್ಚೆಬರಿ ದವರ್ತಾತ್. ರಾಂಧ್ನಿ ಬಗ್ಲೆಕ್ ತಿಕಾ
ಯಿಲ್ಲೊ ಜಾಗೊ. ಮಿಟಾಚಿ ಮೊರ್ಗಿ, ನಾರ್ಲಾಚೆಂ ವೊಳೆಂ, ಸೊಲಾಂಚೆಂ ಮೊರ್ಗುಲ್,
ಡಾಚೆಂ ಗುಮಾಟ್ನೆ–ಮೊಡ್ಕಿ, ವಾ ಡಬ್ಯೊ. ಗರ್ಜೆಕ್ ಪೆಟಂವ್ಚಿ ಚಿಮ್ನಿ, ಧುವ್ನ್
ಪಾತ್ ಘಾಲ್ಲಿಂ ಮಾತಿಯೆಚಿಂ ರಾಂದ್ಪಾಚಿಂ ಆಯ್ದಾನಾ – ಮೊಡ್ಕಿ, ಕುಂಡ್ಲಿಂ, ಕುಡ್ನೆಂ,
ಡ್ಕುಲ್ಯೊ, ಮಾಲ್ಲಿ, ಮಾಲ್ಲುಲ್, ಧುಂಪೆಲ್, ಪುನೆಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಾಹೆತ್ ಥಂಯ್ಸರ್
ತ್ತಾ.

ಾಂಕ್ಡಿ:

ಶಿಂಕೆಂ, ಫಳೆಂ, ಉತವ್, ಮಾಳೊ, ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಯೆತಾ ಮಾಂಕ್ಡಿ, ಮಾಂಕ್ಡಿ
ಳ್ಯಾರ್ ದೋನ್ ನಮುನ್ಯಾಂಚಿ ಆಸಾ. ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲಿ ಮಾಂಕ್ಡಿ ಲೆಂಕ್ಕಿರ್ ವಾ
ಸ್ಯಾ ಕುಡ್ಕೊ, ಥೊಡೆಕಡೆನ್ ಘುಟ್ಟ್ ಬೊಡಿ ವಾ ಮೊಟ್ಟಿ ವಾಲ್ ಮಾಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ
ಾಂಕ್, ವಾ ಆಡ್ಯಾಂಕ್, ದೋನ್ ಪೊಂತಾಂನಿ ದೊರಿಯೊ ಬಾಂದುನ್, ತ್ಯಾ ದೊನೀ
ಂಬಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಸಾಂ ಭಿತರ್ ಬೊಡಿ ಆಡ್ ರಿಗವ್ನ್ ಬಾಂಧ್ಚಿ, ಹ್ಯಾ ನಮುನ್ಯಾಚ್ಯಾ
ಾಂಕ್ಡೆಕ್ ಪಿಯಾವಾಚೆ ಘೊಸ್, ಅಮ್ಟಾಣೆ ಗುಲೊ, ಮೊಗಿಂ, ಕುವಾಳೆ, ದುದೆಂ ಅಶೆಂ
ವ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂ ಖಾತಿರ್ ದವರ್ಚಿ ರಾಂದ್ವಯ್: ಕೆಂಳ್ಯಾಚೊ ಬರೊ ಸುಕೊ ಘುಟ್ಟ್
ೋರ್ ಏಕ್ ದೇಡ್ ಇಂಚ್ ರೂಂದ್ ನಿಸರ್ ಪಾಸ್ ಘಾಲ್ನ್ ತಾಚೆ ಭಿತರ್ ಮೊಗೆಂ,
ದೆಂ ವಾ ಕುವಾಳೊ ರಿಗವ್ನ್, ಪಾಸ್ ಘುಟ್ ಕರ್ಚೊ, ಎಕೊಡೊ ದೋರ್ ಪಾವಾನಾ
ಲ್ಯಾರ್, ಉಬ್ಯಾ ಕುಶಿಕ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ದೋರ್ ಬಾಂಧ್ಚೊ, ಪೆಂಕ್ಟಾಕ್ ಬಾಂಧ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ
ಟ್ಯಾ ಬರಿ ಹೊ ದೋರ್ ಮೊಗೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪೊಟಾರ್ ಸೊಭ್ತಾನಾ,
ಲಾನ್ ಉಮ್ಕೊಳ್‌ಚ್ಯಾ ಶಿಪಾಯಾಂಬರಿ ದೆಖ್ತೆಲ್ಯಾಕ್ ಆಕರ್‍ಶೀಕ್ ದಿಸ್ತಾ.

ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ ವಸ್ತುರಾಚಿ ದಾಂಡಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕಡೆನ್,
ರಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಕುಡಾಂನಿಯ್ ಅಶ್ಯೊಚ್ ಮಾಂಕ್ಡ್ಯೊ ಬಾಂಧುನ್, ತಾಚೆರ್
ದಾಂಚೆಂ ವಸ್ತುರ್ ದವರ್ತಾಲಿಂ, ಆದಿಂ ಬರೆಂ ವಸ್ತುರ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ಸಾಡೊ ಆನಿ
ರಿಂ ಕಾಪ್ಡಾಂ, ಮಾತ್ಯೆಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಭರ್ನ್ ಪರ್ನ್ಯಾ ವಸ್ತುರಾನ್ ತ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕೆಚೆಂ
ಕ್ ಬಾಂಧುನ್ ದವರ್ತಾಲಿಂ, ತಾಂತುನ್‌ಚ್ ತಾಂಚೆಂ ಭಾಂಗಾರ್ ಶಿಂಗಾರ್‌ಯೀ
ಶೆವ್ ಘೆತಾಲೆಂ ಆನಿ ದಾದ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ವಸ್ತುರ್, ವಾಲಿಂನಿ ವೊಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪೆಟುಲಾಂತ್
ಡಿಕರ್ನ್ ಕುತಾಂವ್, ಫುಡ್ವೆಂ, ತೊಡೊಪ್, ಉರ್ಮಾಲ್, ಸರ್ವ್ ದವರ್ತಾಲಿಂ.
ಮಾಂಕ್ಡೆರ್ ಮಾಂಕೊಡ್ ಉಮ್ಕಾಳ್ತಾ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೆಂ ಏಕ್ ಉತರ್, ಪರ್ನೆಂ–
ರ್ಕಟೆಂ ಚಡ್ ವಸ್ತುರ್ ತ್ಯಾ ಮಾಂಕ್ಡೆರ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್.

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲಿ ಸಾಹೆತ್

ಆಪಾಂಚಿ ಕಾಯ್ಲ್	ಆಪ್ಯಾಂಚಿ ಕಾಯ್ಲ್	ಆದಾಳೊ	ಆಯ್ದಾನಾಂ
ಆಮ್ಟ್ಯಾಣೆ ಚೊಗುಳೊ	ಆಡಾಂಬೊ	ಆಟ್ವೊಳ್ಳಿ	ಹರ್ವಾಣ್
ಹಾತೊ	ಹಾತಾಳೊ	ಬನಾಲೊ	ಬಾವಾಡೆಂ
ಬಾಣ್ಸೈರೆಂ	ಬಾಂಕ್	ಬುಡ್ಕುಲೊ	ಬುಡ್ಡಿ
ಬುಡ್ಡೊ ತೆಲಾಚೊ	ಬುಯಾಂವ್	ಬೊಶಿ	ಬೊರ್ನಿ
ಬಾಯ್ರ್ಯಾಸ್	ಪಾರಯ್	ಫಾತರ್	ಫಾತ್ರಿ
ಪೀಲ್	ಪೀಟ್	ಪೊಸ್ಣೆಂ	ಪೋಲ್ಸ್
ಪೊಂಟ್ಟಿ	ಪುನೆಲಾ/ಜೀಲ್	ಪೆಣೆರ್	ಜಾಂಬ್ಳಿ
ಜೊಳೊವ್	ಕಡಾಯ್	ಕಯ್ಲ್	ಕಯ್ಲಿ
ಕಯ್ಲ್ಯೊ	ಕಟ್ಟಿ	ಕಟ್ಬುಲ್	ಕವ್ಲೊ
ಕಸ್ಕತಿ	ಕಳ್ಸಿ	ಕಂರ್ಡೊ	ಕಯ್ಲಾಡ್
ಕಾನ್ವೆತ್	ಕಾಣಸ್	ಕಾಂಟ್ವಾರೊ	ಕಂತ್ರಾಳ್
ಕಾಡಿಯಾಂಪೆಟ್	ಕಾಂತ್ಣೆ	ಕಾಂಟ್	ಕಾಯ್ಲಾತೊ
ಕಾಯ್ಲ್	ಕಿಳೊ	ಕಿಟಾಳ್	ಕುಲೆರ್
ಕುಟ್ವೆಂ	ಕುರ್ವೆಂ	ಕುರ್ಪೊಣ್	ಕುರ್ಪಾಣೊ
ಕುಡ್ಕೊ	ಕುಂಡ್ಲಿ	□ಕುಡ್ಲೆಂ	ಕುಡಾರ್
ಖುಂಟೊ	ಕೊಟ್ಬುಲ್	ಕೊಲಿತ್	ಕೊಯ್ತಿ
ಕೊಯ್ತುಲ್	ಕೊದಾಂಟಿ	ಕೋಪ್	ಕೋಲ್
ಕೊಳ್ಸೊ	ಕೊಳ್ಸುಲೊ	ಕೊನ್ಸೊ	ಕೊಣ್ಸೊ
ಗಾಳ್ಣೆ	ಗಾಳ್ಟೆಂ	ಗುರ್ಗುಲೆತ್	ಗುಳುಮ್
ಗುಳ್ಮಾಂ	ಗಿಂಡ್ಡಿ	ಗಿಂಡಾಲ್	ಗೊಬ್ಳೊ
ಘಾಟ್ಣೊ	ಮಣಂಯ್	ಮಗ್ಗ	ಮಾಲ್ತಿ
ಮಾಲ್ತುಲ್	ಮಾಂಕ್ಡಿ	ಮಾಳೊ	ಮಾಂಡ್
ಮಾಂಡೊ	ಮುಸಾಳ್	ಮುನ್ಕುಟೊ	ಮೊರ್ಗುಲ್
ಮೊರ್ಗಿ	ಮೊಡ್ಕಿ	ಮೊಡ್ಕುಲ್	ಮೊಡು
ಮುರ್ನೆಂ	ಮುರ್ನಾಳ್	ಚಾವ್ಲಿನ್	ಚಾಳ್ಣೆ
ಚಾಳ್ಣೆಂ	ಚಿಮ್ಣಿ	ಚುಲ್	ಚೆಂಬ್ಬು
ಶಿಂಕೆಂ	ಶೆವ್ಗೊ	ಶಿಗ್ಡಿ	ಶಿರ್ಪುಟಾಂ
ಶಿಧೆಂ	ವಾನ್	ವಾಳ್ಣಿ	ವಾಟ್ಲಿ

...ೊಕ್	ರಗ್ದೊ	ರಾಂದುನ್	ರಾಂದುಣ್
...ದ್ದಿ	ತಟ್ಟೆಂ	ತಾಟ್/ತಬಾಕ್	ತಾಂಬ್ಲೆರ್
...ಿ	ತೊವ್ಲೊ	ತೊಂದೊರ್	ತೊಡ್ಪೆಂ
...ಪ್	ತೊಡೊ	ತೊಪ್ಲೆಂ	ತಾಂಬ್ಯೊ
...ಿ	ದಾಲೆಂ	ದಾಯಿ	ಧಾರ್
...ಕ್ಣೆಂ	ದಾಂತೆಂ	ದಾಂತ್ರೆಂ	ದೊಯಿ
...ಂದ್ದಿ	ದೋಣ್=ಕೊಣ್ಪೊ	ಲಾಂಪ್ಯಾಂವ್	ಲಾಂಬೆಟಿ ಘಾತರ್
...ಟೊ	ಲಾಟ್ಣೆಂ	ಲಾಟ್ಫಳೆಂ	ಲಾಂಕುಡ್
...ಣ್	ನಿವ್ಣೆಂ	ನಳಿ/ಚಿವೊ	ಉತವ್
...ತ್ರೆಂ	ಸಾರೊಣ್	ಸಾಂಬಾರ್ದೊ	ಸಿದಿ
...ಿ	ಸೊಮೊಯ್	ಇದ್ರ್	ಕೆಟಲ್
...ರ್	ಗಾರ್ಫ್/ಪೊಕ್	ಪೆಣೆರ್	ಗ್ಲಾಸ್
...್/ಕೋಪ್	ಬೊರ್ನಿ	ಮೀಟ್‌ಶೆಲ್ಫ್	ಪುನೆಲ್
ಕಪ್	ಟೀ ಪೊಟ್		

...ಂದ್ಯಾ ಕುಡಾಂತ್ ಮೊನ್ಜಾತ್:

...ಜಾರ್, ಉಂದಿರ್, ಜರ್ಲೆ, ಮುಯೊ, ವಾಳಯ್, ಮುಸ್ಕಾಂ, ಉರ್ನಾಂ/ಹುರ್ನಾಂ

...ಾಳ್ಯಾರ್:

...ಳಾಂತ್ ನಿಸಣ್ / ದೆಳೆಂ ಆಸ್ಚ್ಯರ್, ವಯ್ರ್: ನಾರ್ಲ್, ಲಾಂಕುಡ್, ತಾಂದ್ಯಾಮುಡೆ, ...ನಿಯೆಚ್ಯೊ ಮುಡಿಯೊ, ಭಿಯಾಳೊ, ಭಿಯಾಚೆಂ ಭಾತ್, ಆಪ್ರೂಪಾನ್ ಗಳ್ಸುಂಚೊ ...ಂಬ್ಯಾ–ಪಿಶ್ಶಿಚೊ ಸಾಮಾನ್=ಸೆವ್ರೊ, ಆಯ್ದಾನಾಂ, ಕಾಜಾರಾಂ ಸೊಬಾಣಾಂಕ್, ...ನ್ತಾಂ ಪರ್ಬೆಂಕ್ ಗಳ್ಸುಂಚಿಂ ವ್ಹಡ್ಲಿಂ ವ್ಹಡ್ಲಿಂ ಆಯ್ದಾನಾ, ಕಾಂಟಿ, ಕುರ್ಪಾಣೆ, ಪಿಕಾತ್ ...ವರ್‌ಲ್ಲೆ ಗಡಾಯ್, ಮಾತಿಯೆಚಿಂ ವ್ಹಡ್ಲಿಂ ಕಯ್ಲಾಡ್ ಮಾಂಡೊ, ವ್ಹಡ್ಲಿ ಮೊಡ್ಕಿ ...ಸಲಿಂ ಆಯ್ದಾನಾಂ.

...ಂಕ್ಡಿ:

...ಾಯೊ ಕೊಯ್ತಿ, ಕೊಯ್ತೊ, ಕೊಯ್ತುಲಾಂ, ಕಾಯ್ಲಾತೊ, ದಾಯಿ

...ೊ / ಮೊಳೊ: ಸೊಲಾಂಚಿ ಮುಟ್ಟಿ, ಜಾಂಬ್ಲಿ=ಮಾರ್ಕೆಟಿಕ್ ವ್ಹರ್ಚಿ, ಬೊಶಿಯೊ/ ...ಟ್ಲೊ, ಪುಸ್ಟೆಂ ಲುಗಾಟ್ ಶಿರ್ಕಾವ್ನ್ ಖವವ್ನ್ ದವರ್ತಾತ್. ತೊಡ್ಪೆಂ, ಸುಪ್

...ಂದ್ದಿಚೊ ದುಸ್ರೊ ಕೊನ್ಸೊ:

...ಂದಾಪ್ ಕರ್ನ್ ಭುಂಯ್ ದವರ್‌ಲ್ಲಿಂ ಶಿತಾಚಿ–ಪೆಜೆಚಿ ಮೊಡ್ಕಿ, ಕಾಪ್ಯೆಚಿ ಕುಂಡ್ಲಿ–

ಬುಡ್ಕುಲೊ, ನಿಸ್ತ್ಯಾಚೆಂ ಕುಂಡ್ಲೆಂ, ಕಸಾಯಾಚೊ ಬುಡ್ಕುಲೊ, ಮೊಡ್ಕೆ ಆಯ್ದಾನಾಂ
ಪೊಂದಾ ದವರ್ಚಿಂ ನಿಪ್ಣಿಂ/ನಿವ್ಣೆಂ.

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ತಿಸ್ರೊ ಕೊನ್ಸೊ:

ಸಾರೊಣ್, ಬೆತ್ರಾಟಿ, ಮುಸಾಳ್, ಪಾರಯ್, ಕೊದಾಂಟ್ಟಿ

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಚೊವ್ತೊ ಕೊನ್ಸೊ:

ತಾಂದ್ಳಾಚಿ ಮೊಡ್ಕಿ/ಮಾಂಡೊ, ಕೊಳಾಚೊ ಮಾಂಡೊ, ಬುಯಾಂವ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲ್ಯೊ ವಸ್ತು–ಸಾಹೆತ್–ಬಾಂಧಾಪ್:

ರಾಂದ್ಣಿ: ಉಜೊ–ಜೊಳೊವ್, ಕೊಲಿತ್, ಕಿಟ್, ಇಂಗ್ಲೊ, ಕೇಂಡ್, ಗೊಬೊರ್,
ಧುಂವೊರ್

ರಾಂದ್ಣಿಚ್ಯಾ ಖುರಾರ್:

ಕಾಡಿಯಾಂ ಪೇಟ್/ಉಜ್ಯಾ ಪೇಟ್, ಮಿಟಾಚಿ ಮೊರ್ಗಿ, ನಾರ್ಲಾಚೆಂ ವೊಳೆಂ,
ಸೊಲಾಂಚೆಂ ಮೊರ್ಗುಲ್, ಗೊಡಾಚೆಂ ಗುಮಾಟ್ಣೆಂ/ ಮೊಡ್ಕಿ/ ಡಬ್ಬೊ, ಸಾಂಬಾರ್ಡೊ,
ಚಿಮ್ಣಿ ಧುಂಪೆಲ್, ಪುನೆಲ್, ಕಾಪ್ಸೆ ಪಿಟ್ಯಾಚೊ ಕಂಡೊ, ಧುವ್ಸ್ ಸುಕಾತ್ ಘಾಲ್ಲಿಂ
ರಾಂದ್ಪಾಚಿಂ ಆಯ್ದಾನಾಂ: ಮೊಡ್ಕಿ, ಬುಡ್ಕೊಲೊ, ಕುಂಡ್ಲೆಂ, ಕುಂಡ್ಲಿ, ಮಾಲ್ತಿ,
ಮಾಲ್ತುಲ್ ಆನಿ ಮಾಜಾರ್.

ರಾಂದ್ಣಿಚ್ಯಾ ಪೊಲ್ರ್ಯಾಂತ್:

ಕೊಲಿತ್, ಅದ್ರ್ಯಾರ್ ಪಾಲ್ವಯಿಲ್ಲಿಂ ಲಾಂಕ್ಡಾಂ, ಬಾಣ್ಯೆರೆಂ, ಉಜೊ–ಪುಂಕ್ಸಿ ನಳಿ/
ಚಿವೊ, ಕುದಾಯ್, ಪಾತಳಿ, ನಿವ್ಣೆಂ.

ರಾಂದ್ಣಿಚ್ಯಾ ಕೊನ್ಯಾಂತ್:

ಜಳೊವ್, ಲಾಂಕ್ಡಾಂ, ಸೊವ್ಣ್ಯಾ, ಶಿರ್ಪುಟಾಂ, ಸೊಂಟೆ, ಪಿಡೆ, ಪೊಡಿಯೊ, ಪಿಸೊಂದ್ರ್ಯಾ
ಕೋಂಬ್, ಶೆಣಿಯೊ, ಸಾಂಪ್ಣೆ, ಚುಡೆತ್ಯೊ, ಬೊಡಿಯೊ, ಆಡಾರಾಂ, ಸೊಣ್ಣಾಂ, ಸರ್ಲಾಂ
(ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ ಸಾರ್ಣಿಚೊ ಕೊನ್ಸೊ ವಿಂಗಡ್‌ಚ್ ಅಸ್ತಾ) ಕೊನ್ಯಾಕ್ ಮುಲೊ
ಮ್ಹಣ್‌ಯೀ ವಳ್ಕಾತಾತ್.

ವಯ್ರ್/ಫಳ್ಯಾರ್/ಉತ್ಸಾರ್:

ಗೊಡಾಂ ಪೆಳೆ, ಸಾಕರ್, ಸುಕಿ ಮಾಸ್ಳಿ, ಮೊಡ್ಕೆಂತ್ ಭರ್ನ್ ಸೊಲಾಂ, ಆಂಬ್ಯಾಚಿಂ,
ದಾರಾಂಬ್ಯಾಚಿಂ, ಬಿಂಡ್ಡಾಂಚಿಂ, ಒಂಟಿಚಿಂ, ಮಾತ್ಯೆಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಕೆಂತ್/ಕೊಳ್ಯಾಂನಿ
ಭರ್ನ್ ದವರ್ತಾತ್. ಮಿರ್ಸಾಂಗ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಾಂಬಾರ್ ಸುಕವ್ನ್ ದವರ್ತಾತ್.

ಾರ್:

ಾಚ್ಯೊ ವಸ್ತು, ಭಾಜ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಳಿ, ಪೊಳಿಯೆ ಕುರ್ಪಾಣೊ ದಾಲಿ, ತಾಕಾಚೊ / ಯಾಚೊ ಬುಡ್ಕೊಲೊ, ಸುಕಿ ಮಾಸ್ಳಿ, ಮಾಜ್ರಾಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾ ಥಾವ್ನ್ ವಾಂಚಂವ್ಕ್ –ಕಡಿಯೆಚಿಂ ಕುಂಡ್ಲಿಂ.

ಶ್ರಾಳಾಂತ್:

ಚಿಂ ಆಯ್ದಾನಾಂ, ಡಬ್ಬೆ ಬೊತ್ಲಿ, ಟಿನ್ನಾಂ, ಕಂಡ್ರೆ, ಸಾಂಬಾಡ್ರೊ,

ಂಕ್ಡಿ:

ೂವಾಚೆ ಘೊಸ್, ಆಮ್ಟಾಣಿ ಗುಳೊ, ಮೊಗೆಂ, ಕುವಾಳೊ, ದುದೆಂ, ಅಶೆಂ ಾಳೊ ಆನಿ ರಾಂದ್ಪಾಕ್ ಪಾಪ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂಕ್ ಗರ್ಜೆಚಿ ಸಾಹೆತ್.

ಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ:

ಂವ್ಚೆ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಕಾಂಡ್ಚೆಂ ಕಿರಂವ್ಚೆಂ
ಂವ್ಚೆಂ ಆಸುಡ್ಚೆಂ ಆರಾಂವ್ಚೆಂ ಉಕಡ್ಚೆಂ
ಬೆಂವ್ಚೆಂ ಉಸ್ಪುಂಚೆಂ ತಾಸ್ಚೆಂ ವಿಂಚ್ಣೆಂ
ರ್ಾಟಾಂವ್ಚೆಂ ಪಾಗ್ಯಾಂವ್ಚೆಂ ದಾಡಾಂವ್ಚೆಂ ದಾಳ್ಚೆಂ
ಟ್ಚೆಂ ವಾಡ್ಚೆಂ ವಾಳ್ಚೆಂ ಮಾಂಡ್ಚೆಂ
ಸುಡ್ಚೆಂ ಝಾಡ್ಚೆಂ ಘಾಸ್ಚೆಂ ಧುಂವ್ಚೆಂ
ಸ್ಚೆಂ ಪಾಪುಡ್ಚೆಂ ಚಾಳ್ಚೆಂ ಶಿಜಂವ್ಚೆಂ
ಕರ್ಚೆಂ ಧುಂವ್ಚೆಂ ಖಾಂವ್ಚೆಂ ಜೆಂವ್ಚೆಂ
ಮೆಂವ್ಚೆಂ ಚಾಬ್ಚೆಂ ಭಾಜ್ಚೆಂ ಉಬ್ಜೊಂವ್ಚೆ
ರ್ಾಂವ್ಚೆಂ ಖಂಗರ್ಾಟಾಂವ್ಚೆಂ ಉಕ್ಲಾಂವ್ಚೆಂ ವೊತ್ಚೆಂ
ಳ್ಚೆಂ ಸುಟಿ ಕರ್ಚೆಂ

ಸೂ.: ಲಾಂಕ್ಡಾಂ ಜಳೊನ್ ಲಾಸೊನ್ ಉಬ್ಜೊ ಇಂಗ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಕೇಂಡ್. ಸಗ್ಳೆಂ ಆಗ್ಟೆಂ ಜಳೊನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲೊ ಪ್ರಭಾವಿಕ್ ವೀರ್ಯ್. ತೊ ಪಾಲ್ವಾತಚ್ ಉರ್ತಾ ಕಾಳೊ ಇಂಗ್ಲೊ=ಕೇಂಡ್ ಜಳ್ಚೆಂ, ಇಂಗ್ಲೊ ಪಾಲ್ವಾಲ್ಲೊ.

●

ಗಿತಾಂನಿ ಜಳ್ಕೊಂಚೆಂ
ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತಿರ್

●ದೆ. ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯ

ಗಿತಾಂ ಗಾಯ್ತಾನಾ ತಿಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಪಿಸ್ವೊಂಚೊನಾ ಕೊಣ್? ಅಧಿಕ್ ಕರುನ್ ತಿಂ ಆಯ್ಕಾತೆಲಿಂ ಬಹುತೆಕ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾ ಭಿತರ್ ವಿಸ್ರೊನ್ ಸೊಡ್ತಾತ್. ಕಾಂಯಿ ಥೊಡಿಂ, ಸಂಗೀತಾಚಿ ವೊಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ, ತೆಂ ಸಂಗೀತ್ ಗುಣ್ಗುಣೆತ್ತ್ ಉರ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ತಿಂ ಗಿತಾಂ ರಚ್ಲೆಲ್ಯಾಂಚೊ ಇರಾದೊ ಹಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯೀ ವಿಶಾಲ್ ಗೂಂಡ್ ಆಸ್ತಾ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಶಿಕಾಪ್ ಆನಿ ವೊಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆಂ ಗಮ್ತಾ. ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ಜಾವ್ನಾಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಮಿ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂಕ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅನ್ಯಾಯಿ ಕರ್ತಾಂವ್. ತಸಲೊ ಅನ್ಯಾಯ್ ನಿವಾರ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಹೆಂ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್!

ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಲೋಕ್‌ಗೀತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಸಲ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್? ಆನಿ ಲೋಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೋಣ್? ಮುಖ್ಯ ಹೆಂ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಂ ಗರಜ್! ಆಧುನಿಕ್ ನಾಗರಿಕತಾ, ಶಿಕಪ್, ಇತ್ಯಾದಿಂಚೊ ಲಯ್ ವೊಸೊ ಸಮೇತ್ ಲಾಗಾನಾಸ್ತಾನಾ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಿಯೆತೆಲ್ಯಾಂಚೊ ಜಮೊಚ್ ಲೋಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಮಾರ್ಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಮೂಸ್ ಲಾಗಾನಾಸ್ತಾನಾ ಅಪ್ಪಟ್ ಸಂಯ್ಯಿಚ್ಯಾಕ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿನ್ ಆನಿ ನೆಟಾನ್ ಹಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತುನ್ ವಾಳ್ಟಾತ್ ತಿಂ ಗಿತಾಂಚ್ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಕೊಣ್‌ತರ್‌ಯಿ ಎಕ್ಲೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರುಚಿಚೆಂ ಗೀತ್ ರಚ್ತಾ ಆನಿ ಗಾಯ್ತಾ. ತಶೆಂಚ್ ಜಮೊ ವಾ ಲೋಕ್ ತೆಂ ಪಸಂದ್ ಕರ್ತಾ. ಅಶೆಂ ವ್ಯಷ್ಟಿನ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆಂ ಘಡ್ಲೆಲೆಂ ತರೀ ಸಮಷ್ಟಿ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಜಮೊ ವಾ ಸಮಾಜ್ ತಾಕಾ ಪಿಸ್ವಾತಾ. ತೆಂ ಆಪ್ಲೆಂ ಕರುನ್ ಘೆತಾ! ತಾಚೆರ್ ಆಪ್ಲಿ ಮೊರ್ ಮಾರ್ತಾ. ಸಗ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ ವಾ ಜಿಬೆರ್ ತೆಂ ಘೊಳ್ಟಾ. ತಕ್ಲೆ ಥಾವ್ನ್ ತಕ್ಲೆಕ್ ತೆಂ ದೆಂವೊನ್ ಯೆತಾ. ಅಶೆಂ ತೆಂ ದೆಂವೊನ್ ಯೆತಾನಾ ತಾಚೆ ಸಬ್ದ್, ತಾಳೊ ಆನಿ ಕಿತೆಂಕಿತೆಂ ಬದ್ಲಾತೆಚ್ ವೆತಾ! ಹಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಬರ್‍ಯಾಕ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆನೇಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಯ್ಟಾಕ್‌ಯೀ ಪಡ್ಟಾ. ಲೊಕ್‌ವೆದಾಚೊ ನಿಯಮ್ ವ್ಹಯ್! ಹ್ಯಾ ಗಿತಾಂನಿ ಲೊಕ್‌ಸಮುಹಾಚ್ಯಾ ಭಾವಭಾವನಾಂಚೊ ಆವಿಷ್ಕಾರ್ ಫುಲೊನ್ ಪರ್ಜಳ್ಟಾ! ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚಿ ಪರಂಪರಾ ಅಧಿಕ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಜಾಣಾರ್‍ಯಾಂನಿ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಮನಿಸ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಶಿಕ್ಚೆ ಆದಿಂಚ್ ಗಾಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಲೊ! ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆದಿಮ್ ಅವಸ್ಥೆಚೆಂ ಮೂಳ್ ಹೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತಾ! ದೆಕುನ್‌ಚ್ ಹಿಂ ಮಾರ್ಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಚ್ಯಾ ಗಿತಾಂಚೆಂಯಿ ಮೂಳ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚೂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಸಾಹಿತ್ಯ್ ನಾಶಿಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಆಸುಂಯೆತಾ, ಪುಣ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವಿಶೇಸ್ ಕರುನ್ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂ ನಾಶಿಲ್ಲಿ ಭಾಸ್

ಪ್ರಿಕ್ ಸಾಧ್ಯೆಚ್ ನಾ! ಲಿಖಿತ್ ಮಾರ್ಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸುರು ಜಾತಾನಾ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ
ಾರಾನ್‌ಚ್ ತೆಂ ಜಾಲೆಂ. ವೇದ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಗ್ರಂಥ್, ಪುರಾಣಾಂ, ಬೌದ್ಧ್
ತಕಾಂ, ಜೈನಾಂಚಿಂ ಆಗಮಾಂ, ಆನಿ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೆರ್ ಸಮಷ್ಟ್ ಲಿಖಿತ್
ಂತ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಖ್ ತಸೊ ಪ್ರಭಾವ್ ರೂಪ್ ರೂಪ್
ೂನ್ ಯೆತಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಕ್ ಆಮಿ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿಚೊ ದಾಕ್ಲೊ
ವೈತಾ. ಹಾಂತುಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಝುಳಕ್ ಜಾಣಾರ್‍ಯಾಂನಿ ದಾಕವ್ನ್ ದಿಲ್ಯಾ!

ಖಂಚಿಚ್ ಭಾಸ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಾಲ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಏಕ್‌ರೂಪಿ ಜಾವ್ನ್ ಉರಾನಾ,
ಳ್ಯಾನಾ. ಭಾಷೆಚೆ ಪಂಡಿತ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ಕಿ ಹರ್ ಭಾಸ್ ವೀಸ್ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ಮೈಲಾಂ
ಲ್ಯಾಕ್ ಬದ್ಲಾಪ್ ಘೆತೆಚ್ ಆಸ್ತಾ. ಏಕಾಚ್ ತೆಂಪಾರ್ ಭಾಸ್ ಅಶಿ ವೆವೆಗ್ಳಿ ಆಸಾ
್, ವೇಳ್ ಬದಲ್ತಾಂ ಬದಲ್ತಾಂ ತಿ ಆನಿ ಕಿತ್ಲಿ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾತಾ ತೆಂ ಚಿಂತುಂಕ್
ಂವ್ಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್! ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂ ಅಸಲ್ಯಾ ನಿಯಮಾ ಭಾಯ್ರ್
ರಾನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಕಾರಣ್‌ಯಿ ಕಷ್ಟ್ ಆಸೊಂಕ್ ನಜೊ. ಫಕತ್
ಂಗ್ಳುರ್‌ಚೆಂ ಶ್ಹೆರ್ ಆಮಿ ಲೆಖುಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಖಂಚ್ಯಾಚ್ ದೋನ್ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ
ದ್ಲಿಂ ಪದಾಂ ವಾ ಗಿತಾಂ ಏಕ್ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಸಂಗೀತಾನ್ ಗಾಯ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್
ತ್ಯೆನಾ. ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂಚ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಪಣಾರ್ ಶೆಂಭರ್ ಕಂತಿಗೊ
ಸ್ತಕಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಕಂತಿಗೊ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಶ್ಹೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ
ಕ್ ಸಾರ್ಕ್ಯೊ ಗಾಯ್ಲೆಲ್ಯೊ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲೊ ಉಡಾಸ್ ಮ್ಹಾಕಾ ನಾ. ಆತಾಂಚ್ಯಾ
ಂಗೀತಾಚ್ಯಾ ಕೊವ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಸರ್ವತ್ರ್ ಏಕ್ ರೂಪ್ ಹಾಡ್ಲಾಂ ಶಿವಾಯ್ ಆದಿಂ ತಶೆಂ
ತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತರ್ ಶ್ಹೆರಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ ಭಕ್ತಿಕ್ ಗಾಯನಾಂಚಿ ಅವಸ್ಥಾ ಕಶಿ
ಪ್‌ಲ್ಲಿ ತಿ ಗಜಾಲ್ ಹಾಂವ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ವಚಾನಾ. ಲಿಖಿತ್ ರೂಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ
ಕ್ತಿಕ್ ಗಿತಾಂಚಿ ಗತ್ ತಶಿ ತರ್, ಲಿಖುಂಕ್‌ಚ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂಕ್ ಕೋಣ್
ಚಾರ್ತಲೊ? 19ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಆಕೇರಿಕ್ ಉರ್ವಾ ಸಹಾಯಕ್ ವಿಗಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ
ವಿಸ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೊಜ್ ಬಾಪಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂ ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲೆಂ
ಮವ್ನ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಿಂ.

ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಜಮಯ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತಿಂ ಗಿತಾಂ ಸಾಮ್ಕಿಂ ಸತ್ತರ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾಕೀ
ದಿಂ ಇಜಯ್ ಫಿರ್ಗಜೆಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾಂತ್ ಗಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ
ುಂಡಾಂತ್ಲೆಂ ರೂಪ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ತೆದ್ನಾ ಬುದಿಪ್ರಕಾಸಾಕ್ ಪಾವ್ಲೆಲೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ
ಮ್ಚೆಂ ಅಲ್ಲುಬಾಯ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜಮ್ಯಾಂತ್
ಯ್ಯಾಂ ಗಾಯ್ತಾಂ ಹೆಳೊನ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ! ಆರ್ವಿಲ್ಯಾನ್, ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಾಂಯ್
ಕ್ ಪಂಚ್ವೀಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಪೆಲ್ಯಾನ್ ಛಾಪ್ಲೆಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಹಾಂಗಾ ಆಟಾಪ್ಲೆಲಿಂ
ಬಾರ್ ಪದಾಂ ಮ್ಹಾಕಾ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿಂ. ತೆದ್ನಾಂ ಹಿಂ ಪದಾಂ ತಿಂಚ್‌ಗಾಯ್

ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದುಬಾವ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಮಾರ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಗಿತಾಂಚೆ ಶ್ಲೋಕ್ ಸಾಕ್ಯಾ
ಶ್ಲೋಕಾಂಚ್ಯಾ ಆಕಾರಾರ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆ. ಉತ್ರಾಂಯಿ ವಿಕಾರ್ಲೆಲಿಂ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್: ಆದೇವ್
ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆದೆಸ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕಾಂಯ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ, ವಕೀಲ್
ದೆl ಕೈತಾನ್ ಲೊಬಾಚ್ಯಾ ಪುತಾ ಡೊನಿ ಲೋಬೊನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಣ್ ನೆಣಾಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ
ಗಾವ್ಪಿ ಗಾವ್ಪಿಣ್ಯಾಂಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಗಿತಾಂಚಿ ಕೊಪ್ಪಿ ಪರ್ಗಟ್ಲೆಲಿ. ತಾಂತುಂ ತಾಳ
ಆಧುನಿಕ್ ವಾಜಾಂತ್ರಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಅಥ್ವೆ ಲಾಗ್ತಾಲೆ ತರೀ ವಿಸ್ರೊನ್ ವೆಚೆ ತಾಳ
ಪುಂಜಾವ್ನ್ ತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ರುಪಾನ್ ಖಂಚವ್ನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಘೆತ್ಲೆಲ್ಯೆ ಮಿನತೆಚ
ಹಾಂವ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪ್ರಶಂಸಾ ಕರ್ತಾಂ. ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಪದಾಂಚೊ ಸಂಗೀತ್
ಪ್ರಸ್ತಾರ್ ಮಾ.ಬಾ. ಜೆ. ಎಸ್. ಟಿ. ರೊಡ್ರಿಕ್ಸಾನ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಾ. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಅಲ್ಲುಬಾಯೆನ್
ಗಾಂವ್ಚೆ ತಾಳೆ ಹ್ಯಾ ಸಂಗೀತಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಾಯ್ತೆ ವೆಗ್ಳೆ ಆಸಾತ್! ಅಲ್ಲುಬಾಯೆಚೆ ತಾಳ
ಹಾಂವೆಂ ಸೊಲ್ಫಾಂನಿ ಬರವ್ನ್ ಠೆವ್ಲ್ಯಾತ್ ತರೀ ಹಾಂಗಾ ತೆ ಛಾಪುನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾಮ್
ಸದ್ಯಾಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ನ್ಹಂಯ್.

'ಮನ್ಶಾಶಾಸ್ತ್ರಿರ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ? ಮನ್ಶ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ಲೆಂ ಶಿಸ್ತೆನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಶಿಕಪ್
ತೆಂ. ಹಿ ಶಿಸ್ತ್ ಉದೆವ್ನ್ ಚಡ್ ಕಾಳ್ ಸರೊಂಕ್ ನಾ. ಗೆಲೊ ತ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಸುರ್ವೆರ್
ಮಿಣ್ಶೊಂಕ್ ಲಾಗೊನ್, ತೊ ಶೆಕ್ಡೊ ಸಂಪ್ತಾನಾ ಏಕಾ ನಿಗಂಟ್ ರುಪಾಕ್ ತಿ ಆಯ್ಲಿ.
ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಸುರ್ವೆರ್ ಮಾತ್ರ್ ಹಿ ಏಕ್ ಸಮರ್ಪಕ್ ಶಿಕ್ಪಾಚಿ
ಶಿಸ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಿಕಾ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಲಾಬ್ಲಿ. ತರ್ ಹೆ ಶಿಸ್ತೆಕ್ ಆತಾಂ ಲಗ್ಬಗ್ ದೋನ್
ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂಚಿ ಜಾಂಟಿಕಾಯಿ ಭರ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತಾ.

ಹಿ ಶಿಸ್ತ್ ದೋನ್ ಥರಾಂಚಿ ಆಸಾ: ಏಕ್ – ಭೌತಿಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಿರ್, ಜೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ
ಕುಡಿ ಆನಿ ಜೈವಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಚೆರ್ ವೊಂದಾತಾ. ದುಸ್ರಿ – ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಕ್ರಿಯಾ, ಚಮ್ಕಣ್,
ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿಂಚೆರ್ ಆಪ್ಲಿ ನದರ್ ಜೊಕ್ತಾ. ಹಾಂಗಾ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊಂಚಿ ಹಿ ದುಸ್ರಿ
ಶಿಸ್ತ್‌ಚ್. ಹಾಕಾ 'ಸಂಸ್ಕಾರಾಚೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಶಾಸ್ತಿರ್' (Cultural Anthropology) ಮ್ಹಣ್
ಚಾಲ್ತೆಂ ನಾಂವ್.

ಹರ್ಯೆಕೆ ಸಮಾಜೆಕ್ ಆಪಾಪ್ಲೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಆನಿ ಆಪಾಪ್ಲೊ ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಭರೊನ್
ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್, ಸೊಧ್ತಾಯ್ ತಿತ್ಲೆಂ ನವೆಸಾಂವ್ ದಿಸ್ತಾ ಆನಿ ಒಳ್ಕೊನ್
ಜಿರಯ್ತಾಯ್ ತಿತ್ಲಿಯೀ ಸೊಭಾಯೆಚಿ ಧಾದೊಸ್ಕಾಯಿ ಲಾಭ್ತಾ. ತಕ್ಲೆ ಥಾವ್ನ್ ತಕ್ಲೆಕ್
ದೆಂವೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ವರ್ಣುನ್ ಆಖೇರ್ ಕರ್ಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್. ಹೆಂ
ಸಮಗ್ರ್ ದಾಯ್ಜ್‌ಚ್ ಭಾರತಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

"ಭಾರತಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಫಕತ್ತ್ ಹಿಂದು ವಾ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ವಾ ಖಂಚ್ಯಾಯೀ
ಎಕ್ಯೆ ಕಾಲೆತಿಚಿ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನ್ಹಂಯ್. ಸಕ್ಕಡ್ ಮುಳಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಮಿಸ್ಳೊನ್

ʼ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಸಮಗ್ರ್ ಭಂಡಾರ್ ತೆಂ" ಮ್ಹಣ್ ಗಾಂಧೀಜಿನ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಲೆಂ ಆಸಾ. ವಿಡ, ಆರ್ಯ, ಹಿಂದು, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ತುರ್ಕಿ, ಪಾರ್ಶಿ, ಮೊಗಲಾಯಿ, ಪೊರ್ತುಗಿಜ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್, ಅಶೆ ಸಗ್ಳೆ ವ್ಹಾಳೆ ಜಮೊನ್ ಮೊಟಿ ನ್ಹಂಯ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಹಿ ಆಮ್ಚಿ ಸ್ಕೃತಿ. ಯೆರೊಪಾಚೆ ಬೊಂಟೆಗಾರ್ ಹಾಂಗಾ ಪಾಂವ್ಚ್ಯೆ ಭಿತರ್‌ಚ್ ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊ ರಪ್ಪಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಂಚ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯೆ ಜಾಂಟಿಕಾಯೆನ್ ಪಿಕ್ಲೆಲಿ ಜಿವಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಮ್ಚಿ. ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಚೆರ್ ವೊಂದಾಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯಿ, ನ್ಯ ಥಾವ್ನ್ ಸುರ್ವಾತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ನ್ಹಂಯ್.

ಜಿವಿ ಮ್ಹಣ್ಟಾಚ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಘಡ್ಚೆಂ ಸಹಜ್. ವಾಡಾವಾಳಿಕ್ ಹೆಂ ಮುಖ್ಯ ಗರ್ಜ್. ಡೊನ್ ವೆತಾಂ ವೆತಾಂ ಪರಿಸರಾ ಪ್ರಕಾರ್, ಘಟನಾಂ ಆನಿ ಸಂದರ್ಭಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್ ದ್ಲಾವಣೆಚಿಂ ಕಾರಣಾಂ ಆಮಿ ಅಶಿಂ ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಯೆತ್:

1. ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯೊ ಕುಳಿಯೊ, ಸರ್ಕಾರ್ ಬದಲ್ತಾತ್. ಹರ್ಯೆಕ್ಲೊ ರಾಯ್ ವಾ ಆಡಳ್ತೆದಾರ್ ಆಪಾಪ್ಲೊಚ್ ಪ್ರಭಾವಾಚೊ ಛಾಪೊ ಲಾಯ್ತಾ.
2. ದೆಸಾಚೆ ಶಿಮೆ ವಾ ಗಡಿ ಬದಲ್ತಾತ್, ವಿಸ್ತರ್ತಾತ್ ವಾ ಚಿಂವಾಳ್ತಾತ್. ಅಶೆಂ ಭಾಯ್ರ್ ಥಾವ್ನ್ ಜೊಡ್ಲೆಲೆಂ ವಾ ಅಪ್ಲೆಂಚ್ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ಲೆಲೆಂ ಆಸ್ತಾ, ಚಡಿತ್ ವಾ ಉಣೆಂ.
3. ಪರ್ದೆಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಡ್ಟಾತ್ ತಿಂ ಆಕ್ರಮಣಾಂ.
4. ಕಲೆಚ್ಯೊ, ತಶ್ಯೊ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂಚ್ಯೊ ನವ್ಯೊ ನವ್ಯೊ ಫಾಂಟಿಯೊ ಫುಟ್ಟಾತ್.
5. ದೆಸಾಂ ವಿದೆಸಾಂಲಾಗಿಂ ಸಯ್ರಿಕ್ ಆನಿ ವೆಪಾರಾಚೊ ವೆವ್ಹಾರ್ ಚಡ್ಟಾ ವಾ ದೆಂವ್ತಾ.
6 ಆನಿ ಶೆವಟಿಂ ಕೆವ್ಲೊ ನವೊಚ್ ಎಕ್ಲೊ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ.

ಲೊಕಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವಯ್ ಚಟುವಟಿಕ್ಯಾಂನಿ ಶಿಂಪ್ಡಾಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಾ. ಕುನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಚಿಂತ್ಚ್ಯಾ ವಿಚಾರಾಂಚೆರ್, ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂಚೆರ್ ಆನಿ ಹಾತಾನ್ ಡಂವ್ಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೆರ್ ತಿ ನಿಶೆವೂನ್ ಜಳ್ಕಾತಾ. ಹ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಚಿಂ ವೆವೆಗ್ಳಿಂ ತಾಸಾಂ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಅಶಿಂ ಒಳ್ಕೊವ್ಯೆತ್:

1. ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಚಿಂತನಾಂ ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂನಿ ಪಾಚಾರ್ತಾ. ದೆಕುನ್ ಭಾಸ್, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ್, ನಾಚ್ ನಾಟಕ್, ಹಾಂತುಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ಭಂಡಾರ್ ಭರ್ರೊನ್ ವೊಮ್ತೊತಾ.
2. ಮಾಣ್ಸುಗೆಕ್ ಮನಿಸ್ ಅಂಗ್ ಧಾಂಪ್ತಾ. ಸಂಪೂರ್ಣ್ ವಾ ಗರ್ಜೆ ಪುರ್ತೆಂ ಮಾತ್ರ್. ಹ್ಯಾಚ್ ಧಾಂಪಣಾಕ್ ಆಮಿ ಮುಸ್ತಾಯ್ಕಿ ಮ್ಹಣ್ಟಾಂವ್. ಹಿ ಕಸಲಿ, ಕೆದ್ನಾಂ ಆನಿ ಕಶಿ ನ್ಹೆಸ್ಚಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲ್ಯಾಂತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

3 ಮನಿಸ್ ಉಲವ್ನ್ಚಿ ಬಸಾನಾ, ಕಾಮ್‌ಯೀ ಕರ್ತಾ. ತೆಂ ಕಶೆಂ, ಕಿತ್ಲೆಂ, ಕೆದ್ನಾಂ ಆನಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ಚಾಕ್ ಸಮಾಜೆಚಿ ವಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಆಮ್ಕಿ ಆಮ್ಕಿ ದಸ್ತುರ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ದಸ್ತುರ್‍ಯಾಂ ರಿವಾಜಿಂನಿ ಪರತ್ ಭರೊನ್ ಒಮ್ತಾತಾ ತಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

4. ಧಾ ಜಣಾಂ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕಡೆನ್ ಕ್ರಮ್ ಆನಿ ಕಾಯ್ದೊ ಆಸೊಂಕ್‌ಚ್ ಜಾಯ್. ತರ್ ಸಗ್ಳಿ ಸಮಾಜ್ ವಾ ಜನಾಂಗ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯೆ ಕಡೆನ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್, ಕಾನೂನ್ ಕಾಯ್ದೆ, ಶಿಸ್ತೆಚಿಂ ಕ್ರಮಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಗ್ಳೆಂ ಮೆಳೊನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರೂಪಿತಾ.

5. ದಿಸ್ತ್ಯಾ ಆನಿ ನಾದಿಸ್ತ್ಯಾ ಘಟನಾಂ ಸಂಗ್ತಿಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಲೊಕಾಚಿ ವೆಗ್ಳಿಚ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸ್ತಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಕಿ ಭಿತರ್ಲೆಂ ಚಲಯ್ತಾ ತೊ ಮನ್ಶ್ಯಾ ವರ್ತೊ ಎಕ್ಲೊ ವಾ ಎಕ್ಲಿ ವಯ್ರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ದೆವಾಚೆರ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ನ್ ತಾಕಾ ಭಜ್ತೆಲ್ಯಾಂಚೊ ಏಕ್ ಧರ್ಮ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಸ್ತಾ. ಧರ್ಮಾಚ್ಯೊ ಶಿಕವ್ಣ್ಯೊ, ಪಾತ್ಯೆಣ್ಯೊ, ಫರ್ಮಾಣಾಂ, ನಿಷೆಧ್ ವೆಗ್ರೈರೆ ಮೆಳೊನ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ಥಿಕ್ ಬಸಯ್ತಾತ್ ವಾ ತಿ ವಿಕಾರಾವುನ್ ರಾನ್ಸ್ಟಟ್ ಕರ್ತಾತ್.

6. ಭುಕೆಕ್ ಖಾಣ್, ತಾನೆಕ್ ಪಿವನ್, ಜಿವಾಕ್ ಸುಶೆಕ್ ತಶೆಂ ವಿನೊದ್ ವಿಲಾಸ್ ಸರ್ವ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಹಾಂತುಂ ತರ್‌ಯೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಗ್ಡಾಪಿ ಜಾತಾ ಶಿವಾಯಿ ತಿ ಲಿಪೊನ್ ರಾವಾನಾ ವಾ ಉರಾನಾ.

ಆಮ್ಕಾಂ ಜರ್ ಭಾರತಾಚಿ ಖರಿ ಒಳಕ್ ಜಾಯ್ ತರ್, ಭಾರತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ದೆಸಾಂತ್ ಭರೊನ್ ಮಿಸ್ಳೊನ್ ಜಿಯೆತೆಲ್ಯಾ ಲೊಕಾ ವಿಶಿಂ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಲಿಂ ಸರ್ವಯ್ ತಾಸಾಂ ತಾಪಾಸುನ್ ಒಳ್ಕಾಲ್ಯಾ ಕರಿತ್ ನಿರ್ವೊಗ್ ನಾ, ತರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗಾಕ್‌ಯೀ ತಶೆಂ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಯೆತ್‌ಗೀ? ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗಾಕ್ ಬರೆಂ ಕರುನ್ ಒಳ್ಕಾಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಅಸಲಿಂ ಸೊಧ್ನಾಂ ಆನಿ ತಪಾಸ್ಣಿ ಜರೂರ್ ಕರ್ಚಿಚ್ ಪಡ್ತಾ.

●

ನರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್

20 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ 21 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಕ್ – ಸವಲಾಂ

● ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ಪೆರ್ಮುದೆ

. ಅಧ್ಯಯನ್– ಸಂಶೋಧನಾಂಚಿ ಮೀತ್:

ಹರ್ಯೆಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನಾಂಚೆರ್ ತ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾಂಚೊ ನಿ ಸಂಸೊದಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸ್ತಾ, ಮಾನವೀಯ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ವೆಳಾ–ಕಾಳಾಚ್ಯಾ, ಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಗತೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಸಬಾರ್ ವಾಂಟ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ್ ಜಾತಾ. ಅಧ್ಯಯನಾಚ್ಯಾ ್ಯಂತ್ ಅನುಭವ್ ಆನಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಂನಿ ಅಧ್ಯಯನಾಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಘಾಲ್ಯೊ ಚಡ್. ಯೋನಾರ್ಡ್ ರ್‍ಯಾಂಕೆನ್ ಪಾಚಾರ್ಲ್ಲೆಂ ಎಂಫೀರಿಸಿಜಮ್ (ಪರಿಶುದ್ಧ್ ಸತಾಂಚೆರ್ ಟಾಪ್ಲ್ಲೆಂ ಅಪುಟ್ ಅಧ್ಯಯನ್) ಎದೊಳ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ಜೊಡ್ಲ್ಲೆಂ ನಾ. ಹ್ಯಾ ಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಮಾಂಡ್ಲ್ಲೆ ವಿಷಯ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾರ್ಕೆ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ತಾತ್. ತರೀ ಕ್ಯಾಂಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ–ಜೊಕ್ತೆಂ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸಾಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಎಕಾಮೆಕಾ ಭಿಪ್ರಾಯ್‌ಬೇಧಾಕ್ ಗೌರವ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಸಹಮತ್ ಆನಿ ಸರ್ವಾನುಮತ್ ೈಕ್ಷಣಿಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂನಿ ಗರ್ಜೆ ಭಾಯ್ಲೆಂ.

2. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೋಣ್? ಕೆನರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೋಣ್?:

2.1 ಎದೊಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ಸಬಾರ್ ತೇಂಪ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಮಿ ಭಾವುಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆನ್ ಆನಿ ಜನಾಂಗೀಯ್ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆ ಆಶೆನ್ ಆವ್ಚೆ ಭಾಶೆವಿಶಿಂ 'ಆರ್ಯಾಮೂಳ್‌ವಾದ್' ಪಾಚಾರಿತ್ತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂವ್. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಸಂಗ್ರಾಮಾಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಸಾಮಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಚರಿತ್ರೆಕ್ ಪಾಚಾರ್ತೆಲ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂ ವಿರುದ್ಧ್ ಝುಜೊಂಕ್ ಆರ್ಯನ್ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಚೆಂ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಚಲ್ಲೆಂ. [KP Jayswal ® Hindu Polity, K.A.N. Shastri ® Cholas etc.] ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಸಾರಸ್ವತ ಮುಳಾಚಿ, ಸಂಸ್ಕತಾಚಿ ಮಾಲ್ಘಡಿ ಧುವ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ವಿಸ್ತಾರ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಎದೊಳ್ಯಾಕ್ ಚಲ್ಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ್ / ಉತ್ಖನನ್ ಸಂಶೋಧನಾಂ ಆರ್ಯಲೋಕ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಜ್ಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಡ್ಲಾ ಕಿನಾರೆಕ್ [ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಚ್ಚಿ] ಕೊಂಕಣಾಕ್ ದೆಂವ್ಲೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ದಾಕಯ್ತಾಂ. [circa BC 1500 – Indus civilization , BC 1200 Aryan Migration, BC 1000 Mahabharath, BC 900 – Ramayana, BC 600 – Buddha, BC 300 – Ashoka]

2.2 ಸುಮಾರ್ 2000 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಚ್ಯಾ ಥಾಣೆ ಥಾವ್ನ್

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜೊಯಿಡಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣ್ ಕರಾವಳಿ, ಆಸಾ ಥಂಯ್ ಕೊಂಕ ಮೂಳ್ ನಿವಾಸಿ ಜಿಯೆತಾಲೆ. ಹಾಂಚಿ ಮೂಳ್ ಭಾಸ್‌ಚ್ 'ಕೊಂಕಣಿ' 'ಕೊಂಕುನ್' ಯಾ ಕೊಂಕ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಕಂಕುನ್, ಗೌಡಿ, ಕುಣ್ಬಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಲೋಕ್ ಜನಾಂಗ್ ಉಬ್ಜೊನ್ ಆಯ್ಲೆ. ಹೊ ಕೊಂಕುನ್/ಕೊಂಕ ಲೋಕ್ ಛೋಟಾ ನಾಗ್ಪುರ್ ಸೀಮ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮುಂಢಾ/ಮುಂಡಾರೀ ಲೊಕಾ ಒಟ್ಟು ಸಂಪರ್ಕ್ ದವರ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಆಜೂನ್‌ಯೀ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲೆ ಸಬಾರ್ ಸಬ್ದ್ ಮುಂಡಾರೀ ಭಾಷೆಂತ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಜಾತಾತ್.

2.3 ಮೌರ್ಯಾಂಚೆಂ ರಾಜಾಡಳ್ತೆಂ ಚಾಲೂ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚೊ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಚೊ ಸಂಪರ್ಕ್ ಆನಿ ಚಲನ್‌ವಲನಾಂ ಚಡೊನ್ ಆಯ್ಲಿಂ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅರ್ಧಮಾಗದೀ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ವಾಡ್ಲೊ, ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 500ಂತ್ ಗುಪ್ತ ರಾಜ್‌ಪಾಟಾ ಕಾಲಾರ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಣಾಸವೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಸ್ ಹಾಡ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಸುಮಾರ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯೆಚಿ ಪ್ರಭುದ್ದ್ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕೆಂತ್ 13ವ್ಯಾ ಶತಮಾನಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚೊ ಸಂಪರ್ಕ್ ಚಡ್ಲೊ ಆಶೆಂ ವಿವಿಧ್ ಭಾಸೊ ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯೊ–ಕನ್ನಡ / ಕಾನಡೀ ಆನಿ ಮರಾಠೀ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಚಡ್‌ಚ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ ಲೊಕಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಸುಧಾರಿತ್ ರೂಪ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ.

2.4 ಜೊ ಕೋಣ್ ಕೊಂಕಣ್ ಕರಾವಳೆಂತ್ ಜಿಯೆತಾ ತೊ ಮುಳಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣೊ ಜಾತಾ ಆನಿ ಜ್ಯಾ ಕೊಣಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ತೊ ಕೊಂಕ್ಣೊ ಜಾತಾ. "ಕೊಂಕ'ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಚೊ ಆರ್ಥ್ ಸಮ್ಜಣೆಕ್ ಸುಲಭ್, ಗೋಂಕು, ಗೋಂಟು, ಕೋಂಟು, ಕೋಂಕು ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಹರ್ ಸಬ್ದ್ "ವಾಂಕ್ಡೆಂ–ತಿಂಕ್ಡೆಂ' ಅಸ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಮ್ಜಣಿ ದಿತಾತ್. ಕೊಂಕಣಾಚ್ಯಾ ಭುಂಯ್ತ್ ಸಮತಟ್ ನಾ ಉಬಾರ್–ಗೂಂಡ್, ಗುಡೆ–ಪರ್ವತ್, ನ್ಹಂಯೊಂ, ಖಂದ್ಕಾಂ ಆಸ್ಚಿ ಸುವಾತ್ ತೀ ದರ್ಯಾ ತಡಿ, ಬಾರೀಕ್ ಬೈಲಾಂ, ಬೇಟ್ ಆನಿ ನಿಮೂಣೆಂ ಪಡ್ಲಾಚೆ ಪರ್ವತ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸೊನ್ ಕಷ್ಟಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಜೀವನ್ ಸಾದ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಜಾಗೊ ಕೊಂಕಣ್. ವಾಂಕ್ಡೆ ತಿಂಕ್ಡೆಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತೀ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

2.5 "ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ರಾಜಾಡಳ್ತೆ ಆವ್ದೆಂತ್ ಜೊ ಕೋಣ್ ಇಂಕ್ವಿಜಿಶನಾಚಿ ತಾಡ್‌ವೋಡ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ತೆನ್ನಾಕ್ ಧಾಂವೊನ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಬಡ್ಗಾ–ತೆಣ್ಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ–ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ) ತಂಬು ಮಾರ್ನ್ ರಾವ್ಲೊ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸವೆಂ ಕುಳಾವೀ ದೆವಾಂಕ್/ದೇವಿಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಹಾಡ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ.

ಳು ಆನಿ ಕಾನಡೀ ಭಾಷೆಂನಿ ತಾಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಘಾಲ್ಯಾರೀ ತಾಣೆಂ ಭಾಸ್ ಸೊಡ್ಲಿನಾ
ೂ ಕೆನರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾಲೊ.

. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ ?

3.1 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಸುಲಭ್ ಆನಿ ಸಾರ್ಕೆಂ, ತರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?
ಾಷೆಕ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಕಿತೆಂ? ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಹಜ್ ಸವಾಲ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊನ್
ಿಂವ್ಕ್ ಪ್ರೇತನ್ ಕರಿಜೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅರ್ಥ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆವಾಜಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್
ೂಸಾಕ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್, ಭಾಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಸಂವಹನಾಚೆಂ ಮಾಧ್ಯಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಜನಾಂಗೀಕ್ ಸಾಂದೆಪಣ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಸರಳ್, ಲ್ಹಾನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಎಕ್ವಟ್/
ುಟಕ್.

3.2 ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಬ್ದ್ (Culture) ಲಾತ್ಯಾ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾ "ಕಲ್ತುರಾ" ಆನಿ
ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಲ್ತುಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲಾ ಹ್ಯಾ ದೊನೀ
ಸಬ್ದಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ವಾಡಂವ್ಚೆಂ, ಲಾಂವ್ಚೆಂ, ರೊಂವ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಜಾತಾ. ಅಶೆಂ
ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವೆಕ್ತಿನ್/ಕುಟ್ಮಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಕಲಾ,
ಜೀವನ್ ಕ್ರಮ್, ಜಾಣ್ವಾಯ್, ವ್ಯವಹಾರ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಸಂಬಂದ್, ರಾಜಕೀಯ್
ಸಮ್ಜಣಿ ಆಪ್ಣಾ ಥಂಯ್ ವಾಡವ್ನ್ ಫುಡ್ವ್ನ್ ಮುಕ್ಲ್ಯಾಂಕ್/ಹೆರಾಂಕ್ ಭಾಶೆ ದ್ವಾರಿಂ
ಪಾಸಾರ್ಚೆಂ.

3.3 ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪ್ರದರ್ಶನಾಚಿಂ ಚಾರ್ ನರ್ತನಾಂ ಆನಿ ಗಾವ್ಪಾಚಿಂ ಚಾರ್
ಪದಾಂ ನ್ಹಂಯ್ ಶಿವಾಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜೀವನಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಹರ್ ವಿಷಯ್ ಆಟಾಪ್ತಾ
ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣ್ಯೊ, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಆಚಾರ್-ವಿಚಾರ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್
ರಿವಾಜಿ, ಸಮಾಜಿಕ್-ರಾಜಕೀಯ್ ಸಂಬಂಧ್, ಲೈಂಗಿಕ್ ಜೀವನ್, ಕುಟುಂಬ್
ಜೀವನ್, ಖಾಣ್-ಜೆವ್ಣಾಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ವ್ಯವಹಾರ್, ಅಶೆಂ ಭೊಂವ್ತಿಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್
ವಿಷಯಾಂಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಜಾತಾ.

3.4 ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೆದಿಂಚ್ ಪೂರ್ತಿ ನಾಸ್ ಜಾಯ್ನಾಂ, ಥಂಯ್ ಥಂಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ನಿದೆಂತ್ ಪಡತ್. ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಿ ಬಳಾದೀಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಮುಕಾರ್ ಸಲ್ರ್ಯಾರ್ ಆನಿ
ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಿಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾಚೆರ್ ಮೋಡ್ ಪಡ್ತಾ. ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್
ಜಿಯೆತಾತ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಅಭಿಮಾನಾಚೆರ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಜಾಗ್ರುಣೆಚೆರ್/ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಬಳ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್
ಜಾತಾ. ಖಂಚೀಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ರುಪಾಂಚೆರ್ (ಆಚಾರ್, ವಸ್ತುರ್,
ನರ್ತನಾಂ, ಪದಾಂ, ಖಾಣ್‌ಜೆವ್ಣಾಂ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಥರಾನ್ ಸಮ್ಜಣೆಕ್ ಯೆತಾ ತರ್

ತಿಚ್ಯಾ ರಾಜಕೀಯ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾದ್ವಾರಿಂ ಆನಿ ಗರ್ಜಾಂನಿ ಚಡ್ ಬಳಾದಿಕ್ ಥರಾನ್ ಗೂಂಡ್ ಪಾಳಾಂ ರೊಂಬೊನ್ ಜಿವಿ ಆಸ್ತಾ. ಪುಣ್ ಸಾದ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಹಂತಾಚೆಂ ಸಂಚಾಲನ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ದಿಸೊನ್ ಯೇನಾ.

3.5 ಜೆಂ ಖಂಚೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ಆನಿ ಸ್ವಂತ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಕ್ ವಾಡವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಬಳಾನ್ ಧರ್ನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಯ್ನಾಂಗೀ ತಾಕಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆರ್ ಮಾರ್ತಾ ಆನಿ ಘುಸ್ಪಡ್ ಉಬ್ಜಾತಾ ಹಾಕಾ 'ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೊ ಧಖೊ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಎಕಾ ಜನಾಂಗಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಚೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಚಿತ್ರಣ್ ಜೋಡ್ನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಅಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾತಾ. ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ವಿಶ್ವ್‌ವ್ಯಾಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಸೊಭಾಯೆಕ್ ಆನಿ ಜಾಳಾಕ್ ಶಿರ್ಕಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ನಿರ್ಗತಿಕ್ ಪಣಾಚೆ ಉಬ್ದೆಸ್ ಉಬ್ಜಾತಾತ್. ವಾರ್‍ಯಾರ್ ಧಲ್ಚ್ಯಾ ಚಿವ್ಯಾಬರಿ ಪೊಕೊಳ್ ಜಾವ್ನ್ ವೆಚೊ ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಸಾಳಾಂ ಪಾಳಾಂ ಬಳಾಧಿಕ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಕಾಲುಬುಲೊ ಜಾತಾ.

4. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಕಿತೆಂ ವಾವ್ರ್ ಜಾಲಾ?

4.1.1 ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಜೀವನ್ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೀಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಆಸಾಜಾಯಿಚ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ತಾಣಿಂ ರಾನಾಂ ಮೊಳ್ಯಾಂನಿ ವ್ಹಾಳಾ ದೆಗಾಂನಿ, ಗುಡ್ಯಾ ಮಾಟ್ಯಾಂನಿ ದೀಸ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಕದ್ಮಿ ರಾಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ (ಕ್ರಿ. ಶ. 325–540) ಸುಮಾರ್ ದೊನ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ರಾಜ್ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಮಾತ್ಬಾರಿ ಸ್ಥಾನಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ವ್ಹಡ್ ಸರ್ಬಾರಾಯೆಚಿ ಜೀಣ್ ಜಿಯೆತಾಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸಾದೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ಕೃಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾಚ್ಯಾ ಸಂಪತ್ತೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತಾಂಚೆಂ ಖಾಣ್ ಜೆವಾಣ್, ಝುಜಾ ಸಾಧನಾಂ, ಕೃಷೆಚಿ ರೀತ್ ರಿವಾಜ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಲ್ರ್ಯಾಂ.

4.1.2 ಕೊಂಕ್ಣೊ ಲೋಕ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ತೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ಆಸಾ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಮಾಹೆತ್ ನಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ತರೀ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಆಸ್ಚೆ ತಿತ್ಲೆಂ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಗಾಯಾನಾತ್ಮಕ್ ತೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾ ಭಾಶೆಂತ್‌ಯೀ ನಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತೆಂ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ತಾಚ್ಯಾ ರುಪಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್, ವಾ ತಾಚ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ್‌ಪಣಾನ್ ಗಾವ್ಪಾಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಅವ್ಕಾಸಾನ್ ತೆಂ ಗ್ರೇಸ್ತ್. ಕಾಜಾರ್, ಮರಣ್, ಬಾಂಳ್ತೆರ್, ಪಾಳ್ಣೆಂ, ಗುರ್ವಾಸರಾಕ್‌ಯೀ ಹಾಂಗಾ ಪದಾಂ ಆಸಾತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಖೆಳ್ ಆಸಾತ್, ಕಾಣ್ಯೊ ಆಸಾತ್, ಗಾದಿಯೊ ಆಸಾತ್, ಮಣ್ಣಿಯೊ ಆಸಾತ್, ಸವಲಾಂ ಆಸಾತ್ ಜವಾಬಿ ಆಸಾತ್.

4.1.3 ಕೊಂಕ್ಣಿ ತೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾಚೆಂ ಜೀವನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚಿಂ ಜಿಣ್ಯೆ ಮೊಲಾಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ದೀಷ್ಟ್ ಝ್ಜನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾ. ಪರಿಶ್ರಮಾನ್ ಆನಿ ಜವಾಬ್ದಾರ್‌ಪಣಾನ್ ಮುಖಾರ್ ರ್ಯಾ ಸಂಶೋಧಕಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಶೆತಾ ಥಾವ್ನ್ ವಾಟ್ ಧರ್ನ್ ವಚುಂಕ್ ಲಭ್ಚ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

4.2 ದುರಾದೃಷ್ಟಾನ್ ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಂವ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಜೀವನಾಂತ್ ಜಾಂವ್ ವ್ಹಡ್ ಬದ್ಲಾಪ್, ವಾಡಾವಳ್ ಆನಿ ಂಚ್ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾಂಯ್ಚ್ ದಿಸೊನ್ ಯೇನಾ ಕೊಟನಾಚೆಂ ಕುತಾಂವ್ ನ್ಹೆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಡ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉದ್ದಾರ್ ಜಾಯ್ನಾ. ವಿಶಾಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಾಚೊ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಂಟೊ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಿಡ್ಕೊನ್ ವೆತಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ದೀಷ್ಟ್ ಸಯ್ತ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ಕೃತೆಚೆ ಫುಡಾರಿ ವಾಟ್ ಚುಕ್ಲ್ಯಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸೂಕ್ತ್ ಮಾರ್ಗ್‌ದರ್ಶನ್ ಆನಿ ಜ್ಞಾನಿಕ್ ದಿಶಾ ನಾಸ್ತಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಖಿರ್ಗಾಲ್ಯಾ.

4.3 ವಿಶೇಸ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಬರಿ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಖಾತಿರ್ ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ಪಂಡಿತಾಂನಿ ಮೆಟಾಂ ಡಿನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕಡೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ್ ಥರಾನ್ ಸಾಧ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ದವರ್ಲಿಂ. ರ್ವಸ್ಯಾಚಿಂ ಕೀರ್ಣಾಂ ದಾಕಂವ್ಚಿಂ ಜಿವಾಳ್ ಪ್ರಯತ್ನಾಂ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ೀವಿಡ್ ಡಿಸೋಜಾ ವಾಮಂಜೂರಾನ್ ಆಮಿ ರಾನಾಕ್ ವಚೊಯಾಂ ಲೇಖನ್ ಾಲ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಝುಡಾಂ, ಅಲ್ಯಾಪಾಲ್ಯಾಚಿ ವಳಕ್ ದಿಲಿ. ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊನ್ ಂಕ್ಣಿ ಘುರ್ಚ್ಯಾ ರಾಂದ್ಪಾ ಕುಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹೆತಿಂ ವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೇಂದ್ರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ್ನಾತಕೋತ್ತರ್ ಪದ್ವೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಂ ಸಂದರ್ಭಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂ ಕರ್ನಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರ್ ವಾವ್ರ್ ರವ್ನ್ ವಿಭಜಿತ್ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಂಕ್ ನವೆಂ ರೂಪ್ ದಿಲಾಂ ಹೆಂ ನೀಜ್ ಂವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ದೀಷ್ಟ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತೆಲೆಂ. ಆಸ್ಲ್ಯಾ ಸರಳ್ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಚ್ಯಾ ಗೂಂಡ್ ಆನಿ ಜರೂರ್ ಸಂಶೋಧನಾಂಕ್ ಜೊಕ್ತೆಂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್, ಂಜವ್ಣಿ ಆನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

4.4.1 "ಕೊಂಕಣಾಚೆಂ ಅಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಲ್ಹಾನ್ ಗ್ರಂಥಾ ್ವರಿಂ 1960 ಂತ್ ಮಾ1 ಎಚ್. ಒ. ಮಸ್ಕರೇಞಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಜರಿನ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಶಿಂ ಸಬಾರ್ ವಿಚಿತ್ರ್ ಸವಲಾಂ ಆಮ್ಚೆ ಮುಕಾರ್ ದವರ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಂತ್ಪಾಕ್ ಆನಿ ಸಬ್ಡಾಂಚ್ಯಾ ಖೆಳಾಕ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ನ್ ತಾಣೆಂ ಎಜಿಪ್ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾವ್ಯಾ ರಾಯಾಂಕಡೆ, ಸಾಲ್ಮಾಂವ್ ರಾಯಾಕಡೆ, ಜೆಜು ಸವೆಂ, ತೊಮಾಸಾ ಸವೆಂ, ಶೆಂ ಸುಮಾರ್ ಸಾಡೆ ತೀನ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ

ವಾಡಾವಳೆವಿಶಿ ಚಿಂತಾಪ್ ಆಟಯ್ಲೆಂ, 1958 ಂತ್ ಅಂತೊನ್ ಸಲ್ದಾನಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಲ್ಯಾನ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಪುಸ್ತಕ್ ಸಯ್ತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಶೆಂ ಆರ್ಯಾನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಥಾವ್ನ್, ವಿಂಗಡ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಿಳ್ಸಿತಾ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳೆ ವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್ತಾ. ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾಗಾರ್ ಮಾ। ಎಚ್. ಒ. ಮಸ್ಕರೇಞ್ಞಾ ಆನಿ ಅ. ಅ. ಸಲ್ದಾನಾನ್ 1961ಂತ್ ಸಹವಾವ್ರ್ ಕರ್ನ್ ಪರ್ಗಟಿಲ್ಲೆಂ "ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಘಡೆ ನಾಜರಿನ್' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಹಾತ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಪೂರ್ವಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂಚಿ, ಕುಟ್ಮಾ ಸಂಬಂಧಾಂಚಿ, ಆಚರಣಾಂಚಿ ವಳಕ್ ದಿತಾ ಆನಿ ವಿಮರ್ಸೊ ಕರ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಲ್ಯಾನ್ ಕೃತಿಯಾಂಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ವಿವರ್ಸಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚೆರ್ ವಿಮರ್ಸೊ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

4.4.2 ಡಾ। ಕುಸುಮ ಪೈನ್ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ದಾಕ್ತೆರ್ಗಿ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡ್ಲಾಂ. ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ್ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಶೆಣಯ್‌ಚೊ ಗ್ರಂಥ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸ,' ಜೆ. ಎ. ಸಲ್ಡಾನಾನ್ 1904 ಬರವ್ನ್ ಪರ್ಗಟಾಯಿಲ್ಲೊ 'ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್', ವಿ. ಎನ್. ಕುಡ್ವಾಚೊ 'ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ದ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ್ಸ್', ಸೆವ್ರಿನ್ ಸಿಲ್ವಾಚೆ ಚಾರ್ ಗ್ರಂಥ್ (History of Christianity in Canara, Vol. 1, 1958, Vol 2. 1961, Karwar through the ages 1964, Mangalore through the ages 1956, Toponomy of Canara 1963), ರಾವ್ ಸಾಹೆಬ್ ವಿ. ಪಿ. ಚೌಹನಾನ್ 1928 ಂತ್ ಪ್ರಗಟಿಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದ್ಯಯನಾಂತ್ ವ್ಹಡ್ ಮೆಟಾಂಚ್ ಸಯ್.

4.5 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್‌ವೇದ್ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್ ಸಬಾರ್ ಯಾಜಕಾಂನಿ ಆನಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತಾಂನಿ ವ್ಹಡ್ ಮಟ್ಟಾನ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ 1914 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಫಾದರ್ ಲುವಿಸ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೊಜಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಗಾದಿಯೊ, ವೊವಿಯೊ, ವೇರ್ಸಾಂಚೊ ಏಕ್ ಪುಸ್ತಕ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲೊ 1935ಂತ್ ಜುವಾಂವ್ ಜುಜೆ ರೇಗಾನ್ 'ಚಾಲ್ತಿಂ ಪದಾಂ' ಪುಸ್ತಕ್ ಆನಿ 1966 ಂತ್ ಮಾ| ಬಾ| ಜೆ. ಎಸ್. ಟಿ. ಲುದ್ರಿಗಾನ್ ಚಾಲು ಗೊಂಯ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಪದಾಂಚೊ ಘೊಸ್ ಪರ್ಗಟಾಯ್ಲೊ. ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ 'ಏಕ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೊ' ಜಾವ್ನ್ ವ್ಹಡ್ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾನ್ (ಸಿ.ಸಿ.ಎ.ಪೈ) ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್ಯಾ ಶಾಸ್ತಿರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾಣ್ಯೊ, ಗಾದಿಯಾಂಚೆ ಪುಸ್ತಕ್ ಪರ್ಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಪೈನ್ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲಾ. ಜೆ. ಬಿ. ಲೋಬಾನ್ ಸಾಂಬಾಡ್ರೊ ಘುರ್‌ದಾರ್ ಗ್ರಂಥ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲಾ. ಸಂದೇಶ ಕೇಂದ್ರಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಾಯ್ಜಾಚ್ಯೊ ಕ್ಯಾಸೆಟಿ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನೊನ್ ವೊವ್ಯಾಂ ವೇರ್ಸಾಂಚೊ ಪುಸ್ತಕ್ ಉಘಡ್ಲಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ

ೋಕ್‌ವೇದ್ ಕಾಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಸಿಲ್ವೆಸ್ತರ್ ಡಿಸೋಜಾ ಮೈಸೂರ್ ಹಾಣೆಂಯ್
ಡ್ ವಾವ್ರ್ ದಿಲಾ.

4.6 ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕಲಾ ಧಾ ಜಣಾಂಕ್ ದಾಕಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತಾಚೆಂ
ಗೀತ್ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಪಾವಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ವಿಲ್ಫಿರೆಬಿಂಬಸ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಯುನೈಟೆಡ್
ಂಗ್‌ಸ್ಟರ್ಸ್ ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ವ್ಹಡ್ ವಾವ್ರ್ ಆಸಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ದೊನ್ಶಿಂ ಸಂಗೀತ್
ಂಜಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ 35 ಕ್ಯಾಸೆಟಿಂನಿ ಗೀತಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಆನಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ
ಮಾರ್ 1500 ಪದಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ರೆಬಿಂಬಸಾನ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾನ್
ಂಕ್ಣೆಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಸೆವಾ ಆಪಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಗೀತ್
ೀತ್ರ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಮಾಂಡ್ ಸೊಭಾಣ್ ಆನಿ ಎರಿಕ್ ಒಝೇರಿಯೊಚೊ ವ್ಹಡ್
ಾವ್ರ್ ಆಸಾ. ಮಾಂಡ್ ಸೊಭಾಣಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಲೋಕ್‌ವೇದಿ
ಧ್ಯಯನಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆನಿ ದಿಶಾ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ ತಿ ವಿಸ್ತಾರ್ ಸಮ್ಜಣೆನ್
ುಖಾರ್ ಚಲಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಬಾಬ್ತಿಂ ಮಾಂಡ್ ಸೊಭಾಣ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್
ಲಾಂಗಣ್'' ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಯೋಜನಾದ್ವಾರಿಂ ಸಂಶೋಧನ್ ಆನಿ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಚಿ
ಡ್ಲಿಂ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೆಬರಿಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

4.7 ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹಡ್
ಾ ದಿಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾ ಜೀವನಾಚ್ಯಾ ಹರ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂವಿಶಿಂ ಲಾಲ್ಯಾನ್ ಲೇಖನಾಂ
ರಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ಆನಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ್ ದಿಲಾ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಕಾಣಿಕ್ ಪತ್ರಾರ್‌ಯೀ
ಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಗ್ತಿವಿಶಿಂ ಜಾಗೃತಿ ಉಟಂವ್ಚಿಂ ಲೇಖನಾಂ ಯೆತೇ ಆಸಾತ್. ಚಾಫ್ರಾ
ಕೊಸ್ತಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಲ್ವಾರಿ ಧಾರಿಚ್ಯಾ ಕವನಾಂ ದ್ವಾರಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ
ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಚೊ ಆವಾಜ್ ಉಟಯ್ಲೊ. ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತಾ, ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನೊ,
ಾವ್ರಿಸ್ ಶಾಂತಿಪುರ, ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಕೇಣಿ, ವಿಲಿಯಂ ಮಾಡ್ತಾ, ಬೆನೆಟ್ ಪಿಂಟೊ,
್ಲ್ಯಾಡಿಸ್ ರೇಗೊ, ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್,
. ಬಿ. ಡಿಸೋಜಾ, ಜೆ. ಬಿ. ರಾಸ್ಕಿಞ ಹಾಣಿಂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ
ಬಾರ್ ಲೇಖನಾಂ ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂನಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕಾಲೇಜಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ
ಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಪರ್ಗಟ್ಲ್ಯೊ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಜಾನಪದ್
ಧ್ಯಯನಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಆಧಾರ್ ಸಯ್.

4.8 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನಪದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವಿಶೇಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ಸಾಹಿತ್ ತೊಂಡಿ
ೂಬಾಯೆನ್ ರಾಕೊನ್ ವರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಅಲೆಸ್ ಲುವಿಸ್ ಪಿರೇರಾ ಆನಿ ಜೊಕಿಮ್
ರೇರಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ವ್ಹಡ್ ಆನಿ ತಶೆಂಚ್ ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಗೋಪಾಲ್ ಗೌಡಾನ್
ಶೇಸ್ ಉಮೆದ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಯಾ.

4.9 ಸಂಸ್ಕೃತಿವಿಶಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ, ಲೇಖನಾಂ, ಕವನಾಂ, ಕಾಣ್ಯೊ, ವಿಮರ್ಸೊ, ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶತಕಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹಯ್ ತರೀ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜೀವನಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಪುನರಾಗಮನ್ ಜಾವ್ನ್ ಕುತಾಂವ್ ಆಯ್ಲೆಂ, ಮುಂಡಾಸ್ ಆಯ್ಲೆ ತೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನ್ಹಂಯ್ ತರೀ ದೇಶಿ ಸೊಭಾಯೆ ಖಾತಿರ್ ಸ್ವೀಕೃತ್ ಜಾಲೆ. ಪುಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚೊ ಹರ್‌ದೀಸ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆತೆವ್ಶಿಂ ವೋಡ್ ವೊಡ್ತಾ. ನವಿಂ ನವಿಂ ಫ್ಯಾಷನಾಂ, ಖಾಣಾಂ ವಸ್ತುರಾಂ ಹೊಲಾಂತ್ (ಮಾಟ್ವಾಂತ್) ರಿವಾಜಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾತ್ ಆಜೂನ್ ಆಮಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಣಾಂ ಜಾಗೆ ಜಾವ್ನಾಂವ್. "ಗ್ಲೋಬಲ್ ವಿಲೇಜ್" "ಎಕ್ವಿಸಾವೆಂ ಶತಮಾನ್", "ಬದ್ಲಾಪಾಚೊ ವೇಗ್ ಅಸ್ಲಿಂ ನಾಂವಾಂ ದೀವ್ನ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಹೊಗ್ಡಾವ್ನ್ ಘೆತೇ ಆಸಾಂವ್. ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ಸಯ್ತ್ ಶೆಳೆತೇ ಆಸಾಂವ್. ಪಾಟಿಂ ಉರ್ತೆ ಅಸಾಂವ್.

5. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್/ಜೀವನಾಕ್ ಕಿತ್ಯಾ ಅಸಲೆ ಕಷ್ಟ್ ಆಯ್ಲೆ?

5.1 ಭಾರತಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ರಾಜ್ ಘಟ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ಮೈಸೂರ್‌ಚೊ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಮಾತ್ರ್. ಟಿಪ್ಪು ವಿರೊದ್ ಕೆನಾರಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ದಿಲೊ ತೆಂ ರೂಣ್ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ವಿಸರ್ಲೆನಾಂತ್. ಪಂಜಾಬಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಿಕ್ಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಸ್, ನೇಪಾಳಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗೂರ್ಖಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂಕ್ ಕೆನರಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಮೊಗಾಚೆ ಜಾಲೆ. ವಿಶೇಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಧರ್ಮ್‌ಭಾವ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆಪುರ್ಬಾಯೆಚೆ ಜಾಲ್ಲೆ. ಬ್ರಿಟಿಶಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಬೊಂಬಯ್ಚ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಠಾಣ್ಯಾಂನಿ ಕಾಮಾಂ ದಿಲಿಂ. 1919 ಂತ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಮ್ಹಾ ಝುಜ್ ಮುಗ್ದೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಬರಿ ಪಶ್ಚಿಮ್ ಏಷ್ಯಾ (ಇರಾಕ್, ಲೆಬನಾನ್, ಸಿರಿಯಾ, ಜೋರ್ಡಾನ್, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಒಮಾನ್, ಕುವೈಟ್)ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಆನಿ ಫ್ರಾನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಮುಟಿಂತ್ ರಿಗ್ಲೆಂ ಆನಿ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಅಧಿಕಾರಾಚಿಂ ಕಾಮಾಂ, ತೆಲಾಚ್ಯಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ರೆಂನಿ ಕಾಮಾಂ ಕೆನರಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್‌ಯೀ ಮೆಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ಬೊಂಬೈ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ(ಗಲ್ಫಾ)ಥಾವ್ನ್ ಮನಿಆರ್ಡರಾಂ, ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಆನಿ ಚೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಬರಿ ಆಮ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಿರಾಂಕುಳ್ ಮಾಪಾನ್ ಬದ್ಲೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ.

ಕೊಣಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಬಳ್ ಆಸ್ತಾಗೀ ತಾಚಿ ಶಾಭಾಸ್ಕಿ ಆಟಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಗರ್ಜಾಂ ಪಾಸತ್ ತಾಚ್ಯಾ ಜಾತಿಕ್ ರಿಗ್ಚೆಂ ಸಹಜ್. ಮೌರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಬುದ್ದಿಸ್ತ್ ಜಾಲ್ಲೆಬರಿಂ. ಬ್ರಿಟಿಶಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಂಚಾಕೀ ಪೂರ್ವಿಂ ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜಾಂತ್ ಆಮಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್ ತಾಂಚಿ ಶಾಭಾಸ್ಕಿ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಆಮಿ ಯುರೋಪಿ ರಿವಾಜಿ, ಜಿಣ್ಯೆ ರೀತ್, ಜೇಬ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ ಎವ್ರೋಪಿ ಸರ್ದಾರಾಂಕ್ ಭಿಯೆವ್ನ್ ಗುಮ್ಟಾಂ ಸಯ್ತ್

ಒನ್ ಮಾರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲಿಂ. ರಾಜಕೀಯ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸ್ಸಲೊ ವರ್ಗ್ ಆಪ್ಲಿ
ಶನ್ ರೀತ್ ಸೊಭಿತ್ ಆನಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ್ ಮ್ಹಣ್ ದಾಕಂವ್ಕ್ ನಿರಂತರ್ ಪ್ರಯತ್ನಾಂ
ರ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮುಟಿ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್‌ಕ್ರಮ್ ಹಲ್ಕೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್
ರ್. ಧರ್ಮ್ ಕೆದ್ನಾಂಯ್ ವಿವಿಧ್ ಉಪಾಯಾದ್ವಾರಿಂ ರಾಜಾಡಳ್ತ್ಯಾದಾರಾಂಕ್
ಕಿಂಬೊ ದಿತಾ.

5.2 ಘರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗಾನಾಂ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವಡ್ಲಿಮಾಂಯ್ ಬದ್ಲಾಕ್ ರೇಡಿಯೊ, ಟಿ.
ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಆಯ್ಲೊ, ಫೊಟ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗಾಯೆ ಬದ್ಲಾಕ್ ಡಬ್ಯಾಂಚೆಂ ದೂದ್
ಲ್ಲಿಂ ಕೊಲ್ವಾಚಿಂ, ನಳ್ಯಾಂಚಿಂ ಘರಾಂ ಕೊಸ್ಳಾಯ್ಲಿಂ, ಆಮ್ಚೊ ಇಗರ್ಜ್ಯೊ,
ವೆಂತಾಂ, ಘರಾಂ, ಇಸ್ಕೊಲಾಂ, ನವೀನ್ ಐರೋಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿಂ ದವ್ಲತೆಚಿಂ ಕೇಂದ್ರಾ
ಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಿಂ. ಹಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಎಕಾಚ್ಛಣ್ ಯೇವ್ನಾ. ಮೆಟಾಂ ಮೆಟಾಂನಿ ಕೆನರಾ
ಶ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಹೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್
ಶ್ಚಾತ್ಯೀಕರಣ್ ರೊಂಬೊನ್ ಗೆಲೆಂ.1756ಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಶಾಂನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ರಾಜ್ವಟ್
ುಟಿಂತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆರಂಭಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಕೇಂದ್ರಾಂನಿ (ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಮುಂಬಯಿ,
ದ್ರಾಸ್) ಸಯ್ತ್ ಇತ್ಲ್ಯಾ ಯಶಸ್ವೆ ಥರಾನ್ ಅಂಗ್ರೇಜಿಕರಣ್ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ ನಾ.
99 ಂತ್ ಕೆನರಾ ಬ್ರಿಟಿಷಾಂಚ್ಯಾ ಮುಟಿಂತ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ತರೀ ಸಬಾರ್ ತೇಂಪ್
ಂಕ್ಣೆನ್ ಆಪ್ಲಿ ಆಸ್ಮಿತ್ಕಾಯ್ ಉರವ್ನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ತಿ 1919 ಆನಿ ವಿಶೇಸ್ ಥರಾನ್
ಚ್ಯಾಯೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ (1947) ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸುಲಭ್ ದುಡ್ವಾಚ್ಯಾ ಬಳಾನ್ ಆಮಿ
ಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಂಡುನ್ ಮುಖಾರ್ ಗೆಲ್ಯಾಂವ್.

5.3 ಆಮ್ಚಿ ಸಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಪಾಳಾಂ ಆನಿ ಸಮಾತೋಲನಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ
ಮಿಂಚ್ ನಾಸ್ ಕರ್ನ್ ಉಡಯ್ಲ್ಯಾ. ಎಮ್. ಸಿ., ಹೊಲ್, ವಿಸ್ಕಿ, ಕೆಟರಿಂಗ್,
ೕಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್, ಕಾರ್ ಅಶೆಂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ್ ಪರಿಕಲ್ಪನ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ನಾ
ಣ್ಣೆ ತಿತ್ಲೆಂ ಆಮಿ ಗುಲಾಮ್ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್. ಮಾಟೊವ್, ಗುರ್ಕಾರ್, ಮಾಂಡೊ,
ವ್ಯೊ, ವೇರ್ಸ್, ಖೆಳ್, ಪೊರ್ತಾಪಣ್, ತಾಳಿಯೊ ಖಂಯ್ ದಿಸ್ತಾತ್? ಹಾಕಾ ಕಾರಣ್
ಮ್ಚೆಂ ಜೀವನ್ ಆಮ್ಕಾಂಚ್ ಗಲೀಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರೀಕತಾ
ಿ ಮಾಣ್ಸುಗೆವಿಶಾಂತ್ಲೆಂ ಚೂಕ್ ಚಿಂತಾಪ್, ಸ್ವತಾವಿಶಿಂ ಹಲ್ಕೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಕೆದ್ನಾಂಯ್
ಂತಸಕ್ತೆಂಕ್ ನಾಸ್ ಕರ್ತಾ.

5.4.1 ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಕಿತೆಂ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ವಿಶಿಂ ನಿರ್ಲಕ್ಷಾ, ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಶೋದಕಾಂಕ್ ಹೆರ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂಕ್ ಲೊಟ್ತಾ. ಮಂಜೇಶ್ವರ್ ಗೊವಿಂದ ಪೈ, ಗೌರಿಶ್
ಯ್ಕಿಣಿ, ದೊ. ವಿಲ್ಲಿ ದಿಸಿಲ್ವಾ, ದೊ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹಾ, ದೊ. ವಿಲಿಯಮ್
ಾಡ್ತಾ ಕೆನರಾಂತ್ಲೆ ವ್ಹಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಶೋದಕ್. ತಾಂಣಿ ಸಬಾರಾಂನಿ ಸೀಮಿತ್
ಯತ್ನಾಂ ಚಲಯ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತರೀ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಸಂಶೋದನಾಂಚೆಂ ಕ್ಷೇತ್ರ್ ಜಾವ್ನ್
ಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಕ್ ಉಕಲ್ನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ ದಿಸನಾ. ಹಾಕಾ ಸಬಾರ್ ಕಾರಣಾಂ ಆಸೊಂಕ್

ಪುರೊ. ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆವಿಶಿಂ ಆನಿ ಅಸ್ಮಿತ್‌ಕಾಯೆವಿಶಿಂ ಅಕಾದಮಿಕ್ ಸಂಶೋದಕಾಂನಿ ನಿರಂತರ್ ತಿರಸ್ಕಾರ್ ದಾಕಯ್ಲ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಬೆಜಾರಾಯೆಚೆಂ.

5.4.2 ಸುರ್ವಾಯೆ ಥಾವ್ನ್, ಧರ್ನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜಕೀಯ್ ಆಡಳ್ತೆದಾರಾನ್ ಕೆನರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚೊ ಪಾಟಿಂಬೊ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ ತಾಂಚೆ ನಾಂವಾರ್ ಬರೊ ಫಾಯ್ದೊ ಜೊಡ್ಲಾ ಶಿವಾಯ್ ಕೊಂಕ್ಣೆ ವಿಶಿಂ ಅದ್ಯಯನಾಂಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚ್ಯಾ ಸಂಶೋದನಾಂಕ್ ಕಸಲೊಚ್ ನಿರಂತರ್ ಆಧಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ ನಾ. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾವ್ರಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯಾಕ್ ವಳಗ್ ಜಾವ್ನ್, ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣೆಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್.

5.4.3 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾಮಾ ಖಾತಿರ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲೆ ಸಬಾರ್ ಖಾಸ್ಗಿ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಾಟ್ ಚುಕೊನ್ ಗೆಲ್ಲೆ ವಾ ನಿದೊನ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾತ್. ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾದಮಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್ ತಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಕಾದಮಿ ಮ್ಹಣ್ ಪತ್ರ್ಯಾನ್ ವೊಲಾಯ್ಜೆ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದ್ಯಯನಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವ್ಹಡ್ ಆವಾಜ್ ಆಯ್ಕಾಲೊ. ತೆಂ ದೊನ್‌ಯಿ ಜಾಲೆಂ ನಾ. ದುರದೃಶ್ಟಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಗುರ್ಕಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಬರಿ ಉಲಂವ್ಚೆ ಥೊಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಪೂಜ್ಜಿಂ ಪ್ರದರ್ಶನಾಂ ದಿತಾನಾ ತಕ್ಲಿ ಉಕಲ್ನ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಧಯ್ರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮುಕೆಲಿಯಿ ಆಸಾತ್. ಆಮಿ ವಾಟ್ ಚುಕೊನ್ ಮಸ್ತ್ ಪಯ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾಂವ್. ಹ್ಯಾಚ್ ಪರಿಗತಿಕ್ ಮನ್ಯಾಚ್ಯೊ ಸಹಜ್ ಗರ್ಜೊ (ದುಡು, ಅದಿಕಾರ್, ಸನ್ಮಾನಾಂಕ್ ಭುಲವ್ಣಿ) ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾ ಪ್ರಾಸ್ ಪ್ರದಾನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

5.5 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ವಿಶೇಸ್ ದುರ್ದೈವ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚೊ ವಾಂಟೆಘಾಂಟೆ ಜಾಂವ್ಚೊ ಗೂಣ್. ಆಮಿ ಕೆದಿಂಚ್ ದುದಾಂತ್ ಸಾಕರ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಸ್ರೊಂಚೊ ಬರೊ ಗೂಣ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನಾ, ಉದ್ಕಾಂತ್ ತೇಲ್ ಜಾತಾಂವ್ ಮೈಥಿಲಿ, ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಬೊಲಿ ಆಸ್ತಾತ್, ಜಾತಿ ಆನಿ ಧರ್ಮ್ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಆಸ್ತಾತ್, ಲಿಪಿ ವಿವಿಂಗಡ್ ಆಸ್ತಾತ್ ತರೀ ಥಂಯ್ಸರ್ ಫುಟಾವಳಿಚೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ನಾ ಆಮಿ ಮಾತ್ರ್ 'ತೊಂಡಾಕ್ ತೊಂಡ್ ಪಳೆನಾ' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ವಿಭಾಜಕ್‌ಪಣ್ ಆನಿ 'ಆಪ್ಣಾಚೆಂಚ್ ಸಾರ್ಕೆಂ' ಮ್ಹಣ್ಚೊ ವಾದ್ ಮಾಂಡ್ತಾಂವ್ ಹೊ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯಾನಾಕ್ ಆಡ್ ಮಾರ್ ಜಾಲಾ.

5.6 ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕಲಾ ಮಾತ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ವಾದ್ ಏಕ್‌ಕಡೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಲೋಕ್‌ವೇದ್ ಮಾತ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ವಾದ್ ಅನ್ಯೇಕ್ ಹಾಚೆ ಮಧೆಂ ಆಧುನಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್‌ಚ್ ಪುರೊ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಚಾರ್ ಜಣ್ ಆನಿ ಮಧೆಂ ಮಧೆಂ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ವ್ಹಡ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಥೊಡೆ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂನಿ ಪಯ್ಲೆಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಿಂ ಸಳಾಂಪಾಳಾಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ದೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. "ಆಮಿ ಕೋಣ್ ಜಣಾಂ" ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ

ಳ್ಯ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಚ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಮೆಳಾತ್.

5.7 ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಪಿಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆಮಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ವೇದಾಂತ್
ರ್ನ್ಯ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕಡೆ ಪಾಶ್ಚ್ಯಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ್ ಚೆಪ್ಲಾಂ ಆಜ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವೊವಿಯೋ,
ರ್ಸ್, ದುಲ್ಪೊದಾಂ, ಮಾಂಡ್ಯಾಂಕ್, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಾಳೆ ಬಸಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಹಾಚಾಕೀ
ರ್ತಿಂ "ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಹೊಲಾಂನಿ 'ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್
ಡ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಚಡ್ತಾ ಖಂಯ್!"

5.8 ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ದೀಷ್ಟ ಆನಿ ಅಕಾದೆಮಿಕ್ ಮನೋಭಾವ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್
ಣೊ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂ ಥಂಯ್ ಭಾವುಕತಾ ಆಸಾನಾಯೆ ಮಾತ್ರ್
ಂಯ್ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ್ ವಾಪಾರ್ನಾಯೆ ಪರಾಮರ್ಶನ್, ಅಧ್ಯಯನ್ ಆನಿ
ಶೋಧನ್ ಜಾಲ್ಯಾ ನಂತರ್‌ಚ್ ಸ್ವೀಕರಣಾಚಿ ಗರ್ಜ್. ಖಂಚಿಯೀ ಏಕ್ ಸಂಗತ್
ಚಲಿತ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಕೂಡ್ಲೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಳಾಚಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ದೀಜಾಯ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ನಾಂವಾನ್
ರ್ಜೆ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿ ಆರಾಂವ್ಚೊ ನ್ಹಂಯ್.

ಆಮಿ ಮುಕಾರ್ ಕಿತೆಂ ಕರ್ಯಾಂ

6.1 ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟಾ ತಸ್ಲ್ಯಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಸಾಧನಾಂಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್
ರ್ನ್ ವಿಭಿನ್ನ್ ಅಧ್ಯಯನಾಂಚೊ ಫಳ್ ಏಕ್ ಕಡೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಹಾಡ್ನ್ ಸಂಶೋಧಕಾಂನಿ,
ಂಡಿತಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ವಿಶಿಂ, ತಿಚೆ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಚಿಂ ದುಸ್ರಿಂ ದುಸ್ರಿಂ ಮುಖಾಂ
ನಿ ಕುಸಾಂ ಎಕಾ ಜೊಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪಾಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಪೆಚಾಡ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ.

6.2 ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂನಿ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ, ಸಂಭ್ರಮಾಂನಿ ಎಕ್ದಮ್ ಭಂಗ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ
ಾತಾತಿತ್ಲೆಂ ಚಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ರಾಟಾವಳಿಂಕ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆಚರಣಾಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ
ಂಪ್ರದಾಯಾಂಕ್ ಪತ್ಯಾ್ನ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರೇತನ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಆರ್ಥಿಕ್
ಮಾಜಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಬದ್ಲಾಲ್ಲೆ ವರ್ಸಿಂ ಪುರ್ತೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ್
ಾಧ್ಯ ನಾ ತರೀ ಥೊಡಿಂ ಮೆಟಾಂ ಪುಣೀ ಕಾಡುಂಕ್ ಜಾಯ್.

6.3 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ತರ್ನ್ಯಾ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ಅಭಿಮಾನ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಬರಿ
ರ್ತಿಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡಿಜೆ. ಪೆಲ್ಯಾ ಮುಖಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಹ್ಣೊನ್ ಆಮಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂನಿ ಸ್ಕಾಂದಲ್
ಸಾನಾಯೆ.

6.4 ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಂ ಮಧೆಂ ಲಾಲ್ಹಾನ್ ಸಂಗ್ತಿಂಕ್,
ಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ ಭಾಶೆವಿಶಿಂ, ಲಿಪಿಂ ವಿಶಿಂ, ಬರ್ಪಾ ರಿತಿ ವಿಶಿಂ, ಬೊಲಿವಿಶಿಂ
ಭಿಪ್ರಾಯ್ ಭೇದ್ ಯೆಂವ್ಚೊ ಸಹಜ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀ ತೆಗಾಂ ದೆವಾಂಚಿ
ಭವ್ ನ್ಹಂಯ್‌ವೆ, ಥೊಡೆ ಪಾಪ್ಚಿಂ ಚಿಲ್ಲರ್ ಖಾಸ್ಗಿ ಗಜಾಲಿಂ ಖಾತಿರೀ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್
ಸ್ಲೊಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ. ಎಕಾ ಹಂತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಬರೆಂ ಪುಣ್

ನಿಮಾಣೆಂ ಆಮಿ ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ನ್ ವಾವುರ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾಯ್ಜೆ. ಆಮ್ಚಿಂ ಝುಗ್ಗಿಂ ಹೆರಾಂಕ್ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾಯ್ನಾಯೆ. ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯೊ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಖಾತಿರ್ ಹಕ್ಕಾನ್ ಮಾಗ್ಚೆಂ ಧಯ್ರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್.

6.5 ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸೆ ಭಾಯ್ಲಿ ಭಾಸ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ನ್ಹಂಯ್. ನವ್ಯೊ ನವ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಶಿಕ್ಚೆಂ, ಉಲಂವ್ಚೆಂ, ಜಾಣ್ವಾಯೆಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಕ್ ಬರೆಂಚ್. ಅಜ್ಞಾನಾಚ್ಯಾ ಅಂದ್ಕಾರಾಂತ್ ಬುಡ್‌ಲ್ಲೊ ಮಾತ್ರ್ ಇಂಗ್ಲೀಶ್ ಶಿಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸೊಡಿತ್. ಹೆರ್ ಭಾಶೆಚಿ ಚಡ್ತಿಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳೆ ಖಾತಿರ್ ಉಪೇಗ್ಿಯಾಂ. ಆಮಿ ಕಿತ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಶಿಕ್ಲ್ಯಾರೀ ಮಾಂಯ್ ಭಾಷೆಕ್ ಸಾಂಡುನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂಚ್ ಆಮಿ ವಾರ್‍ಯಾರ್ ಧಲ್ಲೆ ಚಿವೆ ಜಾತಾಂವ್. ಮುಳಾವೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಮತಿಕ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೆಂತ್‌ಚ್.

6.6 ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ಅತೀ ಧಾರ್ಮಿಕ್ಪಣ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ ತೆಂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ್ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್ ಆಡ್ ಜಾತಾ. ಅಂದ್ಲೊ ಅಭಿಮಾನ್, ದುರಭಿಮಾನಾಕ್ ಇಡೆಂ ಕರ್ತಾ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ್ ದೀಷ್ಟ್, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ್ ದೀಷ್ಟ್ ವಾಡವ್ನ್ ಘೆಜೆ.

ಆಮಿ ಬಾಂಯ್ತ್‌ಲೆ ಮಾಣ್ಕೆ ಜಾಯ್ನಾಯೇ ಸಂಸ್ರಾಭರ್ ಮಾನವ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್, ಸಮಾಜ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಸಂಶೋಧನಾಂ, ಭಾಶೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತ್ ಆಯ್ಲಾಂ ತೆಂ ನವೆಸಾಂವ್ ಆನಿ ನವ್ಯೊ ಅಧ್ಯಯನಾಚ್ಯೊ ವಾಟೊ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಹಾಯಾನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಚಡ್ತಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾಕ್ ಆಸಕ್ತ್ ದಾಕಯ್ಜೆ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ವಾಚ್ಯೊ, ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯೊ ಆಮ್ಚೊ ಉದ್ದೇಸ್ ಜಾಯ್ಜೆ.

6.7 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಅಧ್ಯಯನಾ ಖಾತಿರ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಮನವ್ಯೊ ಕರ್ಯೆತ್ ತರ್ ಲ್ಹಾನ್ ವ್ಹಡ್ ಪಂಡಿತಾಂನಿ, ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಮಾನೇಸ್ತಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಜನಪದ್ ಅಧ್ಯಯನಾಚೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯ್ ಆನಿ ದಾಖ್ಲ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ್ ಅನುದಾನಾ ದ್ವಾರಿಂ ಆರಂಭ್ ಕರ್ಚೆಂ ಸರ್ವ್ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ್ ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನಾಂಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ಹಾಂಗಾ ಮೆಳಾಜೆ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್, ಲೋಕ್‌ವೇದ್, ಸಂಗ್ರಹ್, ಆಚಾರ್, ವಿಚಾರ್ ಜೀವನ್ ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಹರ್ ಕೂಸಾಂ ವಿಶಿಂ ಸಂಸೊದ್ ಆನಿ ಸಂಗ್ರಹ್ ಚಲಾಜೆ. 2) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಪ್ರಸಾರ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂ ಟಿ. ವಿ., ರೇಡಿಯೊ ಆನಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರೊಂಕ್ ಉಗ್ತೊ ಪಾಟಿಂಬೊ ಮೆಳೊಂಕ್ ಜಾಯ್. 3) ಹರ್ಯೆಕಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಪ್ಣೆಂ ತ್ಯಾ ಪರಿಂ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಪೆಚಾಡ್ಚೆಂ ಹೆರಾಂಕ್ ದೇಕ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಖುಶಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್.

1874 – ಮೆಮೊರಿಯಲ್ ಸಬ್ಮಿಟೆಡ್ ಟು ರೆವೆ ಡಾ| ಕ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಬೊನಾಂದ್ ಬಿಷಪ್ ಆಫ್ ಡ್ರುಸಿಫೈರ್ ಎಂಡ್ ವಿಕಾರ್ ಆಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಟು ಇಂಡಿಯಾ ಬೈ ದ ಕ್ಯಾಥೊಲಿಕ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಆಫ್ ಕೆನರಾ

1929 – ಮೈ ರ್‍ಯಾಂಬಲ್ಸ್ ಥ್ರೂ ದ ಮಿಷನ್ ಆಫ್ ಡಯಾಸಿಸ್ ಆಫ್ ಮೆಂಗ್ಲೊರ್ – ಫಾ| ರೊಜಾರಿಯೊ ಡಿ ಸಿಕ್ವೇರಾ

1947 – ಎಮಂಗ್ ದ ಪುಲಾಯಸ್ ಆಫ್ ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ – ಫಾ| ರೊಜಾರಿಯೊ ಡಿ ಸಿಕ್ವೇರಾ

) ವಿರಿಯಾತೋ ದೆ| ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್ – ಸೆನಾದೋ ದೇ ಗೋವಾ

) ಜೊಕಿಮ್ ದೆಕುನಾ ರಿವ್ಹಾರಾ – ಅರ್ಕೇವಾ ಪೊರ್ತುಗೇಜ್ ಒರಿಯಂತಲ್

) ಜೋಸ್ ಇಗ್ನಾಸಿಯೋ, ದೇ ಅಬ್ರಾಂಚೆಸ್ ಗ್ರಾಸಿಯ – ಆರ್ಕಾವಾ ದೆ ರೆಲಕಾವ ದೇ ಗೋವಾ

) ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ ದೇಸೋಜಾ – ಒರಿಯಂತೇ ಕಾಂಕ್ವಿಸ್ತಾದೋ

) ಗಾಬ್ರಿಯಲ್ ಸಲ್ಡಾನ್ಹ – ಹಿಸ್ತೋರಿಯೇ ದೇ ಗೋವಾ

) ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬುಖನಾನ್ – ಜರ್ನೀಸ್ ಫ್ರಮ್ ಮೆಡ್ರಾಸ್ ಥ್ರೂ ದ ಕಂಟ್ರೀಸ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್ ಕೂರ್ಗ್ ಎಂಡ್ ಕೆನರಾ

0) ವಿ.ಎನ್. ಕುಡ್ವಾ – ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ದ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ್

1) ಡಾ| ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ – ಕಂಪೇರೇಟಿವ್ ಗ್ಲೋಸರಿ ಆಫ್ ಕೊಂಕಣಿ

2) ಜೆ.ಮೂರ್. – ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ದ ಡಯಾಸಿಸ್ ಆಫ್ ಮೆಂಗಲೋರ್

3) ಜಾರ್ಜ್ ಮಾರ್ಕ್ ಮೊರಾಯಸ್ – (1927) ಮೆಂಗಲೋರ್ ಎ ಹಿಸ್ಟರಿಕಲ್ ಸ್ಕೆಚ್

4) ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ – ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾನಿಟಿ ಇನ್ ಕೆನರಾ I 1958, II 1961 (ದೋನ್ ಭಾಗ್)

ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ – ಕಾರ್‍ವಾರ್ ಥ್ರೂ ದ ಏಜೆಸ್ 1964

ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ – ಮೆಂಗಲೋರ್ 1956

ಸೆವರೀನ್ ಸಿಲ್ವಾ – ಟೊಪೊನಮಿ ಆಫ್ ಕೆನರಾ 1963

15) ಜೆ.ಎ. ಸಲ್ಡಾನ್ಹ – ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಸ್ಪೆಸ್ 1904

ಪಿಯುಸ್ ಫಿಡೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ – ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ಸ್ ಇನ್ ಕೋಸ್ಟಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ

16) ಕೆ.ಡಿ. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ – ನಾಯಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಕ್ಕೇರಿ

17) ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್ – ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ

18) ಅನಾಮಿಕ್ ಗ್ರೇಕ್ ನಾವಿಕ್ – ಪೆರಿಪ್ಲಸ್ ಆಫ್ ದ ಎರೆತ್ರಿಯನ್ ಸೀ

19) ಕೊಸ್ಮೋಸ್ – ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಟೋಪೋಗ್ರಾಫಿ

20) ಎ. ಸುಂದರ – ಕೆಳದಿ ನಾಯಕ್ಸ್ (ಆರ್ಟ್ & ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್)

21) ಕೆ.ಜೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ – ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಎಗ್ರೇರಿಯನ್ ಸೆಟಪ್ ಇನ್ ದ ಕೋಸ್ಟಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ

ಮಾ| ಎಚ್.ಓ. ಮಸ್ಕರೇಞ್ – ಕೊಂಕಣಾಚೆಂ ಅಪೊಸ್ತಲಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಪಣ್ (1960)

ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣಯಿ – ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ

22) ಫಾ| ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸೇವಿಯರ್ (ಆಫ್ ಸೈಂಟ್ ಆನ್) : ಇಯರ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಇನ್ ದ ಮಿಷನ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ವಾರ್

23) ಅ) ಮೈಸೂರ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಕಾರ್ವಾರ್, ವೆರಪಳ್ಳಿ ಮಿಸಾಂವ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಗೊಯಾಂ ದಿಯೆಸೆಜಿಚಿ ಗುಪ್ತಿಂ ಕಾಗ್ದಂ – ಚಾನ್ಸರಿಂತ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ

ಲಿಸ್ಬನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯವಹಾರಾ ಖಾತಿರ್ 'ಕೂರಿಯ ದೇ ಇಂಡೀಸಾಂತ್ಲೆ' ಆನಿ 'ಕಾಸ್ಸ ದೇ ಇಂಡೀಸಾಂತ್ಲೆ' ದಾಖ್ಲೆ

24) ಫಜಿರ್, ಪೆಜಾರ್, ಮಿಲಾರ್, ರುಜಾಯ್, ಹೊನ್ನಾವರ್, ಸುಂಕೇರಿ, ಕಾರ್ವಾರ್, ಇಗರ್ಜಾಂಚೆ ಗೊಂಯಾಂತ್ಲೆ ಇಗರ್ಜಾಂತ್ಲೆ, ಕುಲಾವೀ ದಿವ್ಯಾಂತ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ, ಶಾಸನಂ, ಬರ್ಪಾ ಯಾ ತಾಂಚಿಂ ಹಾತ್ ಪತ್ರಾಂ, ವಿಶೇಷ್ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಉಗ್ತಾಯಿಲ್ಲೆ ಮೆಗಜೀನ್

25) ಥೋಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್, ದಿಯೊಗ್ ರಿಬೆಯ್ರೊ, ಇಗ್ನಾಸಿಯೋ ಅರೊಮೆನ್, ಅಂತೋನಿಯೋ ಸಲ್ಡಾನ್ಹ, ವಿಗುಯೆಲ್ ದೆ ಅಲ್ಮೇಡಾ, ಯುಡಾರ್ದೊ ಬ್ರುನೋ ಆನಿ ಜೋನ್ ಗರ್ಝನ್ ದಾಕುನ್ಹಾ ಹಾಂಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ

26) ಶಿಲಾಹರ್ ಶಾಸನ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಕ್ಸನ್ ಅರವಲೇಯಮ್ ಶಾಸನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಆಸಾ ಶಿಲಾಹರ್ – 12ವ್ಯಾ ಶತಕಾಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಅರವಲೇಮ್ ಸುಮಾರ್ – ದುಸ್ರ್ಯಾ ಶತಕಾಚೆಂ

ಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆ ವಿಧಾನಾಂಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್
ಶ್ಯೊ – ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ವಿಭಜನ್

1) ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ್, ಜೈನ್ ಧರ್ಮ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 500
2) ಮೌರ್ಯ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 300
3) ಅಭೀರ – ಗುಪ್ತ ಕ್ರಿ.ಶ. 300
4) ಕದಂಬ ಕ್ರಿ.ಶ. 400
5) ಚಾಲುಕ್ಯ ಕ್ರಿ.ಶ. 600
6) ಗೂರ್ಜರ ಕ್ರಿ.ಶ. 700
7) ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಕ್ರಿ.ಶ. 900
8) ಯಾದವ ಕ್ರಿ.ಶ. 1200
9) ಬಹಮನಿ – ಬಿಜಾಪುರ
10) ವಿಜಯನಗರ) ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1400
11) ಇಕ್ಕೇರಿ ಕೆಳದಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1600
12) ಹೈದರಾಲಿ – ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1750
13) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1800

ಲೀಕ್ ಘರಾಣಿಂ

1) ಬಂಗ
2) ಚೌಟ
3) ಅಲುಪ
4) ಉಳ್ಳಾಳ್‌ಚೆಂ ಘರಾಣೆಂ
5) ಬಿದ್ರ್ಯಾಂತ್ಲೆಂ ಘರಾಣೆಂ
6) ಪಂಜಾಂತ್ಲೆಂ ಘರಾಣೆಂ
7) ವೇಣುರಾಂತ್ಲೆಂ ಘರಾಣೆಂ

ಂಕ್ಣೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಗಾಯನಾತ್ಮಕ್ ತೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಬೇಧ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಖೆಳ್

1. ಬನ್‌ವಡ – ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿಂ ವರ್ಣ್ ಗಿತಾಂ
2. ಬಾಮ್ಣಾಂಚಿಂ ವಳ್ಡಿಕೇ ಗಿತಾಂ
3. ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚಿಂ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾ ಗಿತಾಂ
4. ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚಿಂ ಖೆಳಾ ಗಿತಾಂ

5. ಧಾಲೋ – ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿಂ ವಳ್ಡಿಕೆ ಗಿತಾಂ
6. ದರ್ಜಸ್ – ದುಖಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ
7. ದುಲ್ಪದ್ – ಸದಾಂಚಿಂ ಸಾದಿಂ ಗಿತಾಂ
8. ದುವಾಳೊ – ಗುರ್ವಾರಿಚಿಂ ಗಿತಾಂ
9. ಫೇಳ – ಫೆಸ್ತಾಂ ಪರ್ಬೆಚಿಂ ಗಿತಾಂ
10. ದೇಖಣಿ – ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿಂ ಸದಾಂ ಗಿತಾಂ
11. ಪುಗಡೀ – ಗಣಪತಿಚಿಂ ಗಿತಾಂ
12. ಕುಣಬೀ ಫೆಸ್ತಾಂಚಿಂ ಗಿತಾಂ
13. ಕುಣಬೀ ಕಾಜಾರಾಂಚಿಂ ಗಿತಾಂ
14. ಲಾವಣೀ – ದೆವಾಚ್ಯಾ ಕಾಣ್ಯಾಂಚಿಂ ಪದಾಂ
15. ಮಾಂಡೋ – ನಾಚ್ಪಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ
16. ಮಾಂಡೋ ದುಲ್ಪದ್ – ವೆಗಾನ್ ನಾಚ್ಪಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ
17. ವೊವೀ – ವೇರ್ಸ್ – ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ದೇಶಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ
18. ಪಾಳಣಾ – ಹಿಂದ್ವಾಂಚಿ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾ ಗಿತಾಂ
19. ಖೆಳ್ ಗಿತಾಂ – ಖೆಳಾಕ್ ಆನಿ ದೆಖ್ಣೆಂಕ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ
20. ಲೊಕ್ಪಾಟಾಚಿಂ ಸಮ್ಜಣೆ ದಿಂವ್ಚಿಂ ಗಿತಾಂ
21. ಕಂತರಾಂ – ದೆವಾಕ್ ಗಾಯನಾಂ
22. ಸುಧೀರಂಚಿಂ ಗಿತಾಂ – ಸುಧೀರ್ ಲೊಕಾಚಾ ಕಾಜರಾಂಕ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಗಿತಾಂ
23. ಗುಮ್ಟಾಂಚಿಂ ಗಿತಾಂ
24. ಕುಡ್ಮಿ ಗುಮ್ಟ್ಯಾಂಚಿಂ ಗಿತಾಂ
25. ಜಾಗರ್ – ಕುಡ್ಮ್ಯಾಂನಿ ಗಿತಾನ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯೊ ಕಾಣ್ಯೊ
26. ತೇಲಿಅತ್ರಂ – ನಾಟಕಾಚಿಂ ಗಿತಾಂ
27. ಜೋತಿ – ಕಾಜಾರಾಚಿಂ ಮಾಗ್ಣಿಂ
28. ಖಾರ್ವಿ, ಭಂಡಾರಿ, ನವಾಯ್ತಿ ಗಿತಾಂ
29. ಫಾದೊಸ್ – ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗಾಯನ್
30. ಮುಸ್ಳಾಂ ಖೆಳ್

31. ಗೋಫ್ ಆನಿ ತೋಣಿಯಾಂ ಖೆಳ್

32. ವೀರಭದ್ರ

33. ಕಾರ್ನಿವಾಲ್

34. ಚಂದ್ರಾವಳ್

35. ದಿವೊ ನಾಚ್

36. ಘೊಡ್ಯಾ ಮಡ್ನಿ

37. ರಾನಮಳೆ

ಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥೆ

ಅ) ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೇಂದ್ರ್, ಗೊಂಯ್

ಆ) ಗೋವಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪಣ್ಜೆ

ಇ) ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೇಂದ್ರ್, ಕೊಡ್ಯಾಳ್

ಈ) ಕೇರಳ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೊಚ್ಚಿ

ಉ) ಗೋವಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ – ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಭಾಗ್

ಊ) ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಋ) ಕಾರ್ನೆಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಭಾಗ್ (ಯುಎಸ್ಎ)

ಎ) ಲಿಸ್ಬನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಭಾಗ್ (ಪುರ್ತುಗಲ್)

ಏ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ್ ಸಭಾ, ಕೇರಳ

ಐ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ

ಒ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಮುಂಬೈ

ಓ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಮಡ್‌ಗಾಂವ್

ಔ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಲಾ ಪರಿಶೀಲನ ಕೇಂದ್ರ, ಕೇರಳ

ಅಂ) ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್, ಮಣಿಪಾಲ

ಅಃ) ಕೊಂಕಣಿ ಪೀಠ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಮಣಿಪಾಲ

ಕ) ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್

ಖ) ಕಲಾಂಗಣ್ (ಮಾಂಡ್ ಸೊಭಾಣ್) ಮಂಗ್ಳುರ್

ಗ) ಕೆನರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಧ್ಯಯನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್

ಞ) ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಭಾ, ಮಂಗ್ಳುರ್

ಚ) ಯುನಾಯ್ಟೆಡ್ ಯಂಗ್‌ಸ್ಟರ್ಸ್, ಮಂಗ್ಳುರ್

ಕೊಂಕಣಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ

1) ಮಂಗ್ಳುರ್, 2) ಬೊಂಬಯ್, 3) ಗೋವಾ, 4) ಧಾರವಾಡ್, 5) ಕಾರ್‌ವಾರ್, 6) ಲಿಸ್ಬನ್ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯೊ ಬೊಲಿ – 16

1) ಭಟ್ಕಳಿ 2) ಚೆಟ್ಟಿ 3) ದಾಲ್ದಿ 4) ಪಿರಂಗಿ 5) ಗೋವಾನೀಸ್ 6) ಗೌಡ ಪ್ರಾಕೃತ್ 7) ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್ 8) ಕಾಂಗೊಣೆ 9) ಕಾರ್‍ವಾರಿ 10) ಖೊಕಿಲಿ 11) ಕೊಂಕ್ಣಿ 12) ಕೊರ್‍ಲಾಣಿ 13) ಕುಂಡ್ಬಿ 14) ಮೋಪಣ್ 15) ನವಾಯ್ತಿ 16) ಇತರ್ ಜಿಂಗ್ರಿ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರಬೇಧ್ – 7

1) ಬಾರ್ದೇಸಿ 2) ಷಷ್ಠಿ 3) ಮಂಗ್ಳುರಿ 4) ಕೊಡ್ಯಾಳಿ 5) ಕಾರ್ವಾರಿ 6) ಕೇರಳಿ 7) ಅಂತ್ರೂಜಿ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗಾಂ

ಸಿದ್ದಿ, ಗಾವ್ಡಿ/ಗೌಳಿ, ನಾಯ್ತೊ/ನವಾಯ್ತೊ, ನಾಯ್ಕ್, ಕುಡ್ಮಿ, ಖಾರ್ವಿ, ಕುಂಬಾರ್

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ – ಚಾರೊಡಿ, ಗೌಡಿ, ಬಾಮಣ್, ರೆಂದೆರ್, ವೊಳ್ಪಿ, ಸುದಿರ್, ಪರ್ಬು, ನಾಯ್ಕ್.

ಹಿಂದು – ದೈವಜ್ಞ್, ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ್, ರಾಜ್ ಸಾರಸ್ವತ್, ಸಾರಸ್ವತ್, ದೇಶಸ್ಥ, ಚಿತ್ಪಾವನ್, ಕೊಂಕಣ್ ಮರಾಠ್, ಭಂಡಾರಿ, ದೇಶ್ ಭಂಡಾರಿ, ಸಿದ್ದಿ, ಖಾರ್ವಿ

ಮುಸಲ್ಮಾನ – ನವಾಯ್ತಿ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲ್ಲೆ, ವಾವುರ್ನ್ ಆಸ್ಚೆ ಥೊಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿ

ವಂದನಾ ಕೋಹ್ಲಿ	ಎರಿಕ್ ಒಜೇರಿಯೋ
ಡಾ| ಕುಸುಮಾ ಪೈ	ಬೆನೆಟ್ ಪಿಂಟೊ
ಗೌರೀಶ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ	ಮಾವ್ರಿಸ್ ಶಾಂತಿಪುರ
ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ಫೆರ್ಮುದೆ.
ಗ್ಲ್ಯಾಡಿಸ್ ರೇಗೊ	ಕನ್ಸೆಪ್ಟಾ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್
ಪಿಯುಸ್ ಫಿಡೆಲಿಸ್ ಪಿಂಟೊ	ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯ ಜೆ.ಸ.
ವಿಲ್ಲಿ ಆರ್. ದಸಿಲ್ವಾ	ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್

.ಜೆ.ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞ್
ಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ವಿ.ಪಿ. ಚೌಹಾನ್
ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ
.ಎನ್. ಕುಡ್ವಾ
ಡೇವಿಡ್ ಡಿಸೋಜಾ, ವಾಮಂಜೂರ್
ಡಾ| ವಿಲ್ಯಂ ಮಾಡ್ತ
ಡಾ| ಒಲವಿನೋ ಗೋಮ್ಸ್
ಡಾ| ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೆಞ್
ಗೋಪಾಲ್ ಗೌಡ
ಜೊಕಿಮ್ ಪಿರೇರ್
ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತಾ
ಹರ್ಬರ್ಟ್ ನೊರೊನ್ಹಾ ಜೆ.ಸ.
ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನೋ
ಜೊಕಿಮ್ ಅಂತೋನಿಯೋ ದಲ್ಗಾದೊ
ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯ್ಕ್ ಜೆ.ಸ.
ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಖತ್ರೆ
ಜೋಸ್ ಪಿರೇರಾ

ಸಯ್ಯದ್ ಅಬು ರಹೀಮ್ ಇರ್ಶಾದ್
ಕುಡ್ಚಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣಯ್
ಬಿ.ವಿ. ಬಾಳಿಗ
ಮಾ| ಲುವಿಸ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೋಜ್
ಡಿ.ಎನ್. ಶಾನುಬಾಗ್
ಅಂತೊನ್ ಸಲ್ಡಾನ್ಹ
ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಶೇಣಿ
ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಗುಲ್ವಾಡಿ
ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತ
ಜಯಂತಿ ನಾಯಕ್
ಶ್ಯಾಮ್ ವೆರೆಂಕಾರ್
ಜುಜೆ ರೇಗೊ
ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿಸೋಜ, ಮೈಸೂರ್
ಎನ್.ಡಿ. ಸೋಂದೆ
ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ಶೆಣಯ್
ರೆಬಿಂಬಸ್ ಕುಟಮ್
ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್

ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್
ಪೆರ್ಮುದೆ

ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕಾಲೇಜಿ ಥಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಪದ್ವೆ ಶಿಕಾಪ್ ಸಂಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸಾನ್ 1991 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಇತಿಹಾಸ್ ವಿಷಯಾಂತ್ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ್ ಪದ್ವಿ ಜೊಡ್ಲಿ. ಅಧ್ಯಯನಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಂಪ್ಟಿ ನಿಮ್ತಿಂ 'ಪ್ರೊ। ಬಿ. ಎ. ಶೇಕ್ ಆಲಿ ಸನ್ಮಾನ್ ಸಮಿತಿ'ಚೆಂ ಭಾಂಗ್ರಾಳೆಂ ಪದಕ್, ಡಾ। ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟ ಸ್ಮಾರಕ ದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪ್ರೊ। ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ ದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಡಾ। ಎಂ. ವಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತ್ಯೊ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆಕಾಶವಾಣೆಂತ್ ಹಾಚಿಂ ಸಬಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್, ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ರಾಕ್ಣೊ, ಕಾಣಿಕ್, ದಿವೊ, ಉಮಾಳೊ, ಸೆವಕ್, ಆಂಜ್, ಆಮ್ಚೊ ಯುವಕ್, ಆಮ್ಚಿ ಮಾಂಯ್, ಉದೆವ್, ಮುಂಗಾರು, ತರಂಗ, ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಹಾಚಿಂ ಲೇಖನಾಂ, ಕವನಾಂ, ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ತಶೆಂಚ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಪ್ರಬಂಧ್, ವಿವಿಧ್ ಅಧ್ಯಯನ್, ಸಂಶೋಧನ್ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾವ್ನಾಂಚ್ ಆಸಾತ್.

1992 ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ಇಲಾಖ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಇತಿಹಾಸ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ತೆ ಆಸಾ. ಕರ್ನಾಟಕ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ್, ದ್ವಿತೀಯ್ ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಕ್ಲಾಸಿಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ್, ದ್ವಿತೀಯ್, ತೃತೀಯ್ ಬಿ. ಎ. ಕ್ಲಾಸಿಂಕ್ ಇತಿಹಾಸ್ ವಿಷಯಾಂಚೆರ್ ಒಟ್ಟು ಇಕ್ರಾ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಹಾಣೆಂ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಉತ್ತೀಮ್ ತರ್ಬೆತ್‌ದಾರ್ ಆನಿ ಭಾಷಣ್‌ಗಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಹಾಣೆಂ ಕರ್ನಾಟಕ್ ರಾಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಾ ವಿವಿಧ್ ಇಲಾಖ್ಯಾಂನಿ ತರಬೇತ್‌ದಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಯಾ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಸಾಕ್ಷರತಾ ತರ್ಬೆತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಕ್ ಹಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸೆವೆ ಖಾತಿರ್ ರಾಜ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ್ ಕೇಂದ್ರಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೀವ್ನ್ ಮಾನ್ ಕೆಲಾ.

ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ
ಶಾಂತಿಪುರ

ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲೆಂ ಫಾಮಾದ್ ಪಾಕ್ಶಿಕ್ 'ಕಾಣಿಕ್' ಪತ್ರಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೊ ಮಾವ್ರಿಸ್ ಡೆಸಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 11 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ್‌ಚ್ ವೃತ್ತಿ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಎಕೇನ್‌ಪಣಾನ್ ವಾವುರ್ತೆ ಆಸಾ. 1991 ಥಾವ್ನ್ 94 ಪರ್ಯಾಂತ್ 'ಆಮ್ಚೊ ಯುವಕ್' ಆನಿ 'ಉಮಾಳೊ'ಪತ್ರಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ಲಾ. ದಿಯೆಸೆಜಿಚೆಂ ಹಪ್ತ್ಯಾಳೆಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಹಾಚೊ ಮುಕೆಲ್ ಸಹ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನ್ಯಿ ಸಾತ್ ವರ್ಸಾಂ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಯಾ. 35 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ 'ಕಾಣಿಕ್' ಪತ್ರ್ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಆನಿ ಮ್ಹಾಲಕ್ ಜಾವ್ನ್ ರಂಗಾಳ್ ರಿತಿನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರಿತ್ ಆಸಾ. ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ 'ಅಮುರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ' ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಮಂಡಳಿಚೊಯಿ ತೊ ಸಾಂದೊ.

ಹಾಚೆ 'ಕಿರಾ ಬೊಂಚ್' ಆನಿ 'ಭಿಂಗಾರಿ' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾನಡಿ ಆನಿ ದೇವ್‌ನಾಗರಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ 'ಕಿರಾ ಬೊಂಚ್' ಪುಸ್ತಕಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಗೊಂಯ್ ಹಾಚೊ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಲಾಬ್ಲಾ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಚೊ ಸಾಂದೊ, ಅಖಿಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಎಕ್ವಟ್ (ರಿ) ಹಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕಾರಿ ಸಮಿತಿಚೊ ಸಾಂದೊ ಜಾವ್ನ್ ತೊ ವಾವುರ್ತೆ ಆಸಾ. 'ಜಾಗೆ ಕವಿ' ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ಸಂಘಟಕ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ಲಾ. 'ದರ್ಬಾರ್ - 2000' ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ವೆವಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲಾಂ. 'ಅಖಿಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಸಮ್ಮೇಳ್' ಎಪ್ರಿಲ್ 28, 2001 ವೆರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲಾ. ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಸಮ್ಮೇಳ್' ಎಪ್ರಿಲ್ 28, 2001 ವೆರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲಾ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾನ್ಯತಾಯೆ ದೀಸ್' ಆಗೋಸ್ತ್ 20, 2001 ವೆರ್ ಸಂಘಟನ್ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ವಿಶಿಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ವಿವರ್ ಆಟಾಪ್ಚಿ ವೆಬ್‌ಸಯ್ಟ್ ಸ್ವತಾ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಯಾ. 75 ವಯ್ರ್ ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂ ಸಾದರ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ವೆಗ್ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜಾಂನಿ ಕವಿತಾ, ಕಾಣಿಯೊ ಆನಿ ಲೇಕನಾಂ ಬರಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ತರ್ಬೆತಿ ಶಿಬಿರಾಂ ಚಲವ್ನ್ ವೆಲ್ಯಾಂತ್.